

87

ΠΕΡΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ,

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ,

Ἐγκρίσει τῆς Κυβερνήσεως.

ὑπὸ

Κ. ΑΣΩΠΙΟΥ

*Καθηγητοῦ τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων ἐν τῷ Ἐθνικῷ
Πανεπιστημίῳ τῆς Ἑλλάδος.*

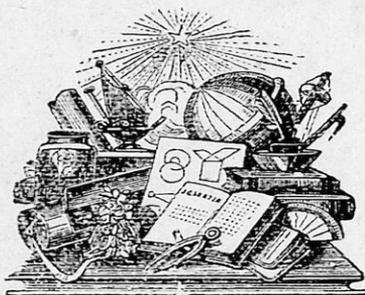

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΩΤΗ.

Ἐκδοσις νεωτάτη.

Δαπάναις Γ. ΣΕΪΤΑΝΙΔΟΥ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,
ΤΥΠΟΙΣ ΤΗΣ «ΠΡΟΟΔΟΥ»

—
1873.

« Τὸ γὰρ ἐξ ἐκάστης λέξεως παρυφιστάμενον νοητὸν τρόπον τινὰ στοιχεῖόν ἐστι τοῦ λόγου, καὶ ὡς τὰ στοιχεῖα τὰς συλλαβάς ἀποτελεῖ κατὰ τὰς ἐπιπλοκάς, οὕτω καὶ ἡ σύνταξις τῶν νοητῶν τρόπον τινὰ συλλαβὰς ἀποτελεῖσει διὰ τῆς ἐπιπλοκῆς τῶν λέξεων· καὶ ἔτι ὄν τρόπον ἐκ τῶν συλλαβῶν ἡ λέξις, οὕτως ἐκ τῆς καταλληλότητος τῶν νοητῶν ὁ αὐτοτελής λόγος.»

(Ἀπολλώνιος Ἀλεξανδρεὺς περὶ Συντάξεως ἐν ἀρχῇ).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

ΔΙΑ μικρῶν τινῶν μεταβολῶν καὶ διορθώσεων ἐπροσπάθησα νὰ καταστήσω τὴν ἐβδόμην ταύτην ἔκδοσιν τοῦ μικροῦ μου συντακτικοῦ εὐχρηστοτέραν εἰς τοὺς μεταχειριζομένους αὐτὴν νέους, ὁδηγία πάντοτε τοῦ διδάσκοντος καὶ τῆ συνδρομῆ τῶν βιβλίων εἰς ἃ παραπέμπονται. Ἐν τούτοις καὶ αὐτοὶ οὗτοι γινώσκουσιν ὅτι διὰ τῶν διδακτικῶν βιβλίων μόνον νύξιος δίδεται πρὸς περαιτέρω μετέπειτα σπουδὴν, ἥτις γίνεται διὰ τῆς μελέτης τῶν ἐνδόξων συγγραφέων καὶ ποιητῶν. Ἡ τελειότερα αὕτη μάθησις ἀπαιτεῖ βεβαίως καὶ χρόνον καὶ κόπον καὶ δαπάνην οὐ μικράν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι νέον πρᾶγμα, ἀπ' ἐναντίας ὑπάρχει ἀρχαία καὶ ὀρθοτάτη παρατήρησις ὅτι *σὺν μυρίοις τὰ καλὰ γίγνεται πόνοις καὶ ὅτι οἱ πόνοι τίκτουσι τὴν εὐδοξίαν* (Εὐριπίδης).

Οἱ μετὰ προσοχῆς ἀναγνόντες τὴν ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος πονήματος προταχθεῖσαν ῥῆσιν τοῦ Ἀπολλωνίου, θεωροῦσαν τὴν πλοκὴν τῶν διὰ λέξεων ἐκφερομένων ἐννοιῶν πρὸς κατασκευὴν αὐτοτελοῦς ὀρθοῦ λόγου ὡς τὴν πλοκὴν τῶν γραμμάτων πρὸς σύνθεσιν συλλαβῆς καὶ τὴν τῶν συλλαβῶν πρὸς σύνθεσιν λέξεως, γνωρίζουσι σχεδὸν τί ἐστὶ σύνταξις ἐν γένει. Μελετῶντες δὲ κατὰ βάθος τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἀναπτύσσοντες καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ἐφαρμόζοντες αὐτὴν, θέλουσι συνειθίσει, ἀπανταχοῦ ἐπιζητοῦντες τὸ κατάλληλον, νὰ ἀποφεύγῃσι τὸ ἀνοίκειον καὶ ἡμαρτημένον.

Περὶ πάντων τούτων πραγματεύεται ἡ γραμματικὴ τὸ μὲν τεχνολογικὸν λεγόμενον μέρος περὶ συλλαβισμοῦ, σχηματισμοῦ παραγωγῆς, ὀρθῆς γραφῆς τῶν λέξεων καὶ τῶν ὁμοίων. Τὸ μέρος τοῦτο διδάσκει π. χ. εἰ δυνατόν ἑλληνιστὶ συλλαβίσαι *μλα, μπρα, ρσα, (κίναςαι), κτλ'* εἰ συλλαβιστέον ὄρ-δοος, ἢ

ὄ-γδος, πρᾶγ-μα ἢ πρᾶ-γμα, ἀριθ-μός ἢ ἀρι-θμός, αἰχ-μῆ
 ἢ αἰ-χμή, λιχ-μάζω, ἢ λι-χμάζω, ἀταγ-καίον ἢ ἀτ αγκαίον
 ἐχ-θρός ἢ ἐ-χθρός, ἐσ-θλός ἢ ἐ-σθλός, πα-ρέχω καὶ κατ-
 ἔχω, ὡς ἐξ-έχω καὶ συν-έχω ἢ πα-ρέχω καὶ κα-τέχω, κτλ.
 Εἰ ὁ μέλλον τοῦ ῥήματος φέρω εἶναι φέρσω, ὡς ὁ τοῦ πέρω
 (perdo λατινικά) εἶναι πέρσω, εἰ ὁ τοῦ ἴσχω εἶναι ἴξω ὡς
 ὁ τοῦ ἴσχω (ἐκ τοῦ ἔισχω) εἶναι ἴξω ἢ εἴξω· εἰ ὁ τοῦ πάσχω
 εἶναι πάξω καὶ ὁ τοῦ χάσχω χάξω, κατ' ἀνατολίαν, ἢ οὐχί·
 εἰ ὁ παρακείμενος τοῦ ῥίπτω εἶναι ῥέριφα, ὡς τοῦ τύπτω
 τέτυφα, κτλ. Εἰ δυνατόν εἰπεῖν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὡς ἐν τῇ νεω-
 τέρᾳ γλώσσῃ, ἀποκτῶ, ἐργάζω, σπληνίζω, ἀλαζονεύω,
 (=ἀμφοτέρα ἐν Ἡπείρῳ=λυπῶ).

Ὡσαύτως διδάσκει εἰ γραπτέον ἐντιμότερος ἢ ἐντιμώτερος
 ἰσχυρότερος ἢ ἰσχυρώτερος, προθυμότερος ἢ προθυμώτερος,
 τρανότερος ἢ τρανώτερος, καὶ ἰκανώτερος ἢ ἰκανότερος, ἰτα-
 μώτερος ἢ ἰταμότερος, ὀχυρώτερος ἢ ὀχυρότερος, Ἰάσσορος
 ἢ Ἰάσσωρος, πελέκεος ἢ πελέκεως, ἡμίσεος ἢ ἡμίσειος, ἄστειος
 ἢ ἄστειος, λῦπαι καὶ νῖκαι ἢ λύπαι καὶ νίκαι, πρῶρα ἢ πρῶ-
 ρα, τὴν αἰδῶ ἢ τὴν αἰδώ, κατὰ τὸ Λητώ, ἢ παράγραφος ἢ
 ὁ παράγραφος, μύρον ἢ μύρον, κύβος ἢ κύβος, αὔρα ἢ αὔρα
 καὶ τοῦτο θέλει χρῆσιμύσει εἰς ὀρθὴν γραφὴν ἐν τῇ ὀνομα-
 στικῇ τῆς Ἀγίας Μαύρας, δόσω ἢ δώσω, ἀφίρω ἢ ἀφίρω.

Λακωνικὴ ἢ Λακωνία, τὸ καθιστώς ἢ τὸ καθιστός, καλ-
 λιεργία ἢ καλλιέργεια, ἐννέα ἢ ἐνέα, κτλ. ὁ Ἀκροκόρινθος
 ἢ ἡ Ἀκροκόρινθος ἢ ἀμφοτέρα. Ὡσαύτως καὶ εἰς τὴν παρα-
 γωγὴν τῶν λέξεων, εἰ τὸ στυγερός ἐκ τῆς γενικῆς στυγός, εἰ
 Κερασοῦς ἐκ τῶν κεράσων, ἢ, τοῦναντίον, οἱ κέρασοι ἐκ τοῦ
 Κερασοῦντος.

Ταῦτα δ' ἐκμαθὼν ὁ νέος, εὐκόλως θέλει στρέψει μετέπειτα
 τὴν προσοχὴν του εἰς τὰ τῆς σημερινῆς ἡμῶν γλώσσης, ἐξε-
 τάζων, εἰ γραπτέον εἶναι ἢ ἔνε, θέλω γράψει καὶ γραφθῆ ἢ
 θέλω γράψη καὶ γραφθῆ, θέλω ἔχει ἢ ἔχη, ἢ θὰ γράψω καὶ
 θὰ γραφθῶ ἀγκυλόνω καὶ στεφανόνω ἢ ἀγκυλώνω καὶ στε-
 φανώνω, κατὰ τὴν ἀρχαιοτέραν παράδοσιν, ὅτι τὰ εἰς ὦρω
 διὰ τοῦ ὠμεγάλου γράφονται καταχραστῆς ὡς καὶ κατὰ-

χρησις, ἢ καταχραστῆς, ἢ ἀσθέστη καὶ ὁ πάρος, ὡς ἐν Ἠπειρώ, ἢ ὁ ἀσθέστης καὶ τὸ πάρο, ὡς ἀλλαχοῦ· εἰ τὸ μάτορας παράγεται ἐκ τοῦ magister, ἢ ἐκ τοῦ ὁμηρικοῦ μήστωρ· τὸ ἰταλικὸν maestro παράγεται βεβαίως ἐκ τοῦ magister· τοῦτο δὲ θέλει δώσει ἀφορμὴν εἰς ἐξέτασιν εἰ καὶ τὸ maestro ἐπὶ ἀνέμου ἀνάγεται ἐνταῦθα καὶ διὰ τί· εἰ ταυλαράς ἐν Σμύρῃ καὶ ταυλαράς ἐν Ἠπειρώ, παράγεται ἐκ τοῦ ὁμηρικοῦ ταυλάρινος, καὶ διὰ τούτων εὐρύτατον στάδιον ἀνοίγεται αὐτῷ πρὸς ἔρευναν τῆς καθομιλουμένης γλώσσης.

Ὁ Στράβων ἀναφέρει πῶς τοῦ συγγράμματός του (Κορ. Τόμ. Β'. σ. 492) «Κατὰ δὲ τὸν πορθμὸν τὸν μεταξὺ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Δέσβου νησία ἐστὶ περὶ εἴκοσιν, ὡς δὲ Τιμοσθένης φησὶ, τετταράκοντα· καλοῦνται δ' Ἐκατόννησοι συνθέτως, ὡς Πελοπόννησος, κατὰ ἔθος τι τοῦ ν γράμματος πλεονάζοντος ἐν τοῖς τριούτοις, ὡς Μυόννησος καὶ Προκόννησος λέγεται, καὶ Ἀλόννησος, ὥστε Ἐκατόννησοί· εἰσιν οἷον Ἀπολλώνησοι.» Ἐκατος γὰρ ὁ Ἀπόλλων». Ταύτην τὴν ῥῆσιν ἀναγνοὺς ὁ φιλομαθῆς καὶ περίεργος νέος θέλει ζητήσῃ καθ' ἑαυτὸν ἢ μετὰ τῶν συμμαθητῶν του εἰ καὶ τὸ ἔνομα Ἐπτάνησος ἀνάγεται εἰς τὰ ἀνωτέρω, τὰ διὰ διπλοῦ ν γραφόμενα· Βιέρνην ἢ Βιέρναν· κατὰ τὸ Ἄρρα Ἄρραν, καλοσύνην ἢ καλοσύνην (καλὸς παρ' Ὀμήρῳ καλὸς παρ' Ἀπτικοῖς)· εἰ ὀρθῶς τὸ ἀκρωτηριασμένον μὲ (μὲ τὸν δεινα) ἢ μετ' (μετ' ἐκεῖνον) δυνατὸν νὰ ἀναπληρώσωμεν πάντοτε καὶ ἀπανταχοῦ διὰ τοῦ πλήρους μετὰ λέγοντες. π. χ. βαδίζω μετὰ τῶν ποδῶν μου, καὶ βλέπω μετὰ τῶν ὀφθαλμῶν μου εἰ ἐν τῷ νὰ πάρῃ τὰ μάτια του καὶ νὰ φύγῃ, ἐνοεῖται τὸ ὄμματα ἢ τὸ ἱμάτιά του, ὡς παρ' ἄλλων παρετηρήθη. Βί συγχωρητὸν εἰπεῖν διγάμματος ὡς καὶ σίγματος ἐξ οὗ ὁ σιγματισμὸς, εἰ ἡ πλοκὴ τῶν δύο γραμμάτων στ, τὸ στῖ ἢ σταῦ οὕτως εἰπεῖν (ς) ὡς ἡ πλοκὴ τοῦ σπ λέγεται σαμπῖ (π), ὀρθῶς ταυτίζεται μετὰ τοῦ ς', ταχυγραφικοῦ συμβόλου, δι' οὗ τὸ δίγαμμα ὡς ἀριθμητικὸν ἐπίσημον τίθεται εἰς δῆλωσιν τοῦ ἀριθμοῦ 6, ὡς τὸ σαμπῖ εἰς δῆλωσιν τοῦ ἀριθμοῦ 900.

Παρατηρήσας ὅτι λέγομεν σφακτὰ τὰ πρὸς τροφήν σφαζό-

μενα ζῶα, τὰ πρόβατα μάλιστα, (κουράδια παρὰ Κρησίν, οἶον κουρευόμενα), καὶ σφακτὸν ἐν ἑκαστῷ αὐτῶν καὶ κοπάδια μὲν τὰ ποίμνια τῶν προβάτων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ κοπάδιον ἐν ἑκαστῷ αὐτῶν, θέλει ἀμφιβάλλει εἰ ἢ λεξι παρήχθη ἐκ τοῦ κοπή, οἶον εἰπεῖν τὰ εἰς κοπήν ἤτοι σφαγὴν προσδιωρισμένα, ἢ ἀλλαχόθεν. Εἰ ὡς γράφομεν ὁ Ἑλληρ, οἱ Ἑλληρες κτλ. πρέπει καὶ τὰ ἐκ τούτου ἐπίθετα, ῥήματα καὶ ἐπιρρήματα νὰ γράφονται διὰ κεφαλαίου γράμματος Ἑλληνικός, Ἑλληνίζω, Ἑλληνιστὶ, καὶ Ξενοφώντειος, Ἀριστοτέλειος, κλ. Εἰ συγχωρητὸν τὸ γράφειν ἔκοπτα καὶ ἔκοπταν, ἀντὶ ἔκοπτον ἐρῶ καὶ ἔκοπτον, κόψε κατὰ τὸ κόπτε, ἀντὶ κόψον.

Εἰ δικαιολογεῖται τὸ εἰμπορῶ καὶ εἰξεύρω, πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν εἰσαχθέν· εἰ συγχωρητὸν γράφειν καλλύτερος καὶ ἐλαφρύτερος ἐκ τοῦ πολλὸς καὶ ἐλαφρὸς, ὅθεν καλλύνω καὶ ἐλαφρύνω, εἰ γραπτέον ἐδῶ ἐκ τοῦ ᾧδε ἢ ἐδδῶ ἐκ τοῦ ἐνδοῖ.

Εἰ ἐξαιλεπτέα τὰ διὰ τῆς προθέσεως ζε συντεθιμένα, λέγω καὶ ξελέγω, κλ. εἰ ἐξοριστέα τὰ τωρινικὰ ὑποκοριστικὰ χεράκι ματάκι, κλ. μετ' αὐτῶν δὲ καὶ πολλὰ ἀσμάτια·

τινος ματάκια τὸν θωροῦν,
καὶ τὰ δικάμου κλαίουρ·

καὶ εἰ ἐν γένει ἐκσυρικτέα τὰ χυδαῖστί φιλοσοφεῖν ἐπαγγελ-
λόμενα βιβλιδάρια, ὡς ἐφρόνει πάλαι ποτὲ ὁ μέγας Εὐγένιος. Εἰ ἐν ὄλω, πρέπει νὰ ἀλλάξωμεν τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν καὶ προφορὰν, ἵνα γένωμεν καταληπτοὶ καὶ ἀρεστοὶ εἰς τοὺς ἀλλοδαποὺς ἑλληνιστάς καὶ φιλέλληνας, ἢ, ἀπ' ἐναντίας, πρέπει αὐτοὶ, καταδεχθέντες, νὰ συγκαταθῶσι μέχρι τῶν ἡμετέρων, τὰ ὁποῖα τοσοῦτον ταπεινὰ καὶ ἀνάξια προσοχῆς κρίνουσι, καὶ νὰ μὴ ζητῶσι παρ' ἡμῶν τὰ ἀδύνατα, νὰ ἀνακαλέσωμεν εἰς τὴν κοινὴν χρῆσιν τὴν γλῶσσαν τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Δημοσθένους, ἐν ᾧ οὐδ' αὐτοὶ παρ' ἑαυτοῖς δύνανται τὰ τοιαῦτα· διότι οὔτε οἱ Ἴταλοὶ λαλοῦσι τὴν γλῶσσαν τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων, οὔτε οἱ Γερμανοὶ τὴν ἀρχαίαν γερμανικὴν, οὔτε οἱ Ἄγγλοι τὴν πρωτότυπον ἀγγλοσαξονικὴν, ἀλλ' οὐδεμίαν γλῶσσαν τοῦ κόσμου ἀφήσαντες ἀφορολόγητον, καὶ τὰ πάντα ἐγκραταμίξαντες καὶ συμφύραντες συνέπηξαν τὴν ἑαυτῶν.

Ἐκ τούτου δὲ καὶ τῶν τοιούτων ὀρμώμενος, θέλει ἐπιτείνειν τὴν περιεργίαν του εἰς ἐξέτασιν τῶν καλῶν τῆς καθομιλουμένης γλώσσης, τῆς ὁποίας θέλει ἀνακαλύψει πλοῦτον κεκρυμμένον οὐ μικρόν. Μεταξὺ πολλῶν ἄλλων τελειοτήτων θέλει εὐρεῖ ὅτι ἐν τῷ συγγενειαλογικῷ συστήματι, ἀπὸ ἀντιπροπάππου μέχρι δισεγγόνου καὶ ἐπέκεινα, ἔχει ὀνόματα ἰδιαιτέρα, καταλλήλως ἐξηγοῦντα τὴν σχέσιν τῆς συγγενείας, ἀνεψίος, ἐξάδελφος, κτλ. Ὡσαύτως καὶ ἐν τῇ κατ' ἐπιγαμίαν συγγενείᾳ, ἀνδράδελφος, γυναικάδελφος, σύγγαμβρος, σύννυμφος κτλ. τὰ ὁποῖα καὶ σαφέστερα καὶ ἀκριβέστερα τῶν cognato, beau-frère κτλ. καὶ θέλει ἀπορήσει μετέπειτα πῶς εὐρίσκονται ἄνθρωποι βαρβάρως κατηγοροῦντες ὡς βάρβαρον τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν. Ἴνα εἴπωμεν δὲ κατὰ Ξενοφῶντα, ὡς οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχοληθέντες θέλουσι μεθέξει κόπων καὶ ἀγῶνων, οὕτω θέλουσι μεθέξει καὶ τῆς τιμῆς ὡς συντελέσαντες εἰς διόρθωσιν καὶ σερέωσιν πολλῶν ἀμφιβόλων τὰ νῦν τῆς καθομιλουμένης γλώσσης.

Δίαν δὲ προσεχῆς ἢ ἐκ τούτων εἰς τὰ τῶν ἀλλοδαπῶν, τῶν ὁποίων τὰς λέξεις πολλάκις ἀναγκαζόμεθα νὰ μεταχειρίζομεθα, μετάβασις· Σάξονες, π. χ. ἢ Σάξωνες, Ὁξόνιοι ἢ Ὁξώνιοι, Σκαλιγερὸς, ἢ Σκαλιγῆρος, Βίκτορος κατὰ τὸ Νέστορος, καὶ τὰ ἄλλα ἑλληνικὰ εἰς ὠρ, ἢ Βικτώρος, μακροῦ ὄντος τοῦ ο παρὰ Ῥωμαίοις ἐνταῦθα, καὶ τοῦτο κατὰ τὸ ὀμηρικὸν μῆστωρος, ἰχῶρος καὶ τέκμωρος. Εἶ, ὡς ἐκ τοῦ πρεσβύτερος τὸ presbyter, οὕτως ἐκ τούτου τὸ prêtre, prete, priester, prist, καὶ prift ἀλθανιστί· εἰ ἐκ τοῦ frate τὸ brate, ὡς οἱ ἀρχαῖοι Βιθυνοὶ ἔλεγον Βίλιππον τὸν Φίλιππον.

Οὐχὶ δὲ μικρᾶς περιεργείας ἀξία ἔσται αὐτῷ ἢ ἐξέτασις τοῦ πάσης ξένης γλώσσης λέξιν ἔχουσαν τὴν φωνὴν ἀπολύτως καὶ ἀνεξαίρετως μετατρέπειν εἰς ἡ Βοημία, Νορβηγία, Σουηδία, Σιλησία, κτλ. κατ' ἀναλογίαν τῶν ὁποίων πρέπει νὰ εἴπωμεν Ἡρμανν ἢ Ἡρμαννον τὸν Hermann καὶ Ἡρην τὸν Heeren.

Ὡς δὲ βαίνομεν τανῦν δὲν εἶναι ἀδύνατον εἰς ἀδαοὺς τινος ἐκ τοῦ γαλλικοῦ μετάφρασιν νὰ ἀναγνώσωμέν ποτε Ἡλλην

τὴν Ἑλλην ἐξ ἧς ὁ Ἑλλησπορτος, τὸν ὀλίγον γνωστὸν Χέρον τραπέντα εἰς Χῆρον καὶ τὴν γνωστοτάτην ἀγία Θέκλην τετραμμένην εἰς Θήκλην.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ τεχνολογικοῦ, τὸ δὲ περὶ Συντάξεως μέρος τῆς γραμμικτικῆς ἔστι τὸ Συντακτικὸν διδάσκει περὶ καταλλήλου πλοκῆς τῶν λέξεων πρὸς κατασκευὴν αὐτοτελοῦς ὀρθοῦ λόγου.

Διδάσκει, π. χ. εἰ συντακτέον καταχρήσασθαι τοῦ ὀνόματος ἢ καταχρήσασθαι τῷ ὀνόματι, πότε λεκτέον ἀγαπῶ τινα καὶ πότε ἀγαπῶ τινι, πότε θαυμάζω τιὰ καὶ πότε θαυμάζω τινος, πότε φαίνεται κλαίειν καὶ πότε φαίνεται κλαίων, πότε ἄρχω τοῦ λόγου καὶ πότε ἄρχομαι τοῦ λόγου, πότε ποιῶ πόλεμον ἢ εἰρήνην, καὶ πότε ποιοῦμαι πόλεμον ἢ εἰρήνην, πότε ἄρχομαι κτίζειν, πότε ἄρχομαι κτίζων καὶ πότε ἄρχομαι τινος ἀπὸ τοῦ δεινός ὡς τὰ βρέφη τοῦ ζῆν ἀπὸ λύπης ἄρχεται.

Ἐπειδὴ ἔργον τοῦ Συντακτικοῦ εἶναι ἡ κανονικὴ πλοκὴ τῶν διὰ λέξεων ἐκφερομένων ἐννοιῶν, διὰ τοῦτο καὶ ἡ στίξις, δι' ἧς ἐνοῦνται μὲν οἱ συγγενεῖς, χωρίζονται δ' αἱ ἀλλότριαι, ὡς διὰ τοῦ συλλαβισμοῦ τὰ τῶν λέξεων, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὴ εἰς τὸ περὶ συντάξεως ἀνήκει. Ἀλλὰ περὶ αὐτῆς ὑπάρχει τοσαύτη διαφωνία, ἄλλως ἄλλου τὰ αὐτὰ κτίζοντος, ὥστε δύσκολον εἶπεν περὶ πάντων ἐν γένει ὀριστικόν τι.

Ὡς γενικὸς κανὼν δυνατὸν βεβαίως νὰ τεθῆ οὕτω πως. Ἐπειδὴ ἡ στίξις ἐπενοήθη πρὸς ἐνδειξιν τῆς τῶν ἐννοιῶν συναφείας καὶ ἀλληλουχίας, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς συγχύσεως καὶ διανάπαυσιν τοῦ ἐκφωνοῦντος ἢ ἀναγινώσκοντος, ἔπεται ὅτι ὅλως δι' ὅλου ἄστικτος λόγος δὲν εἶναι καλὸν, διότι ὁμοιάζει ἐκτεταμένον πεδίον εἰς πολλὰς τριόδους καὶ τετραόδους σχιζόμενον, ἄνω καὶ κάτω, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ φερούσας, αἵτινες δυσκολεύουσι τὴν διάβασιν ἐκάστου, ἀγνοοῦντος τίς αὐτῶν ἢ πρὸς τὸν σκοπὸν ἄγουσα. Ἀλλὰ καὶ λόγος πολῦστικτος, στιγμαῖς, μεσοστιγμαῖς καὶ ὑποστιγμαῖς βεβαρημένος, ὅπου ἀνάγκη καὶ ὅπου μὴ, οὐδὲ τοῦτο εἶναι πάλιν καλόν, ἐμποδίζον τὴν κατάληψιν καὶ ἀνάγνωσιν. Τοῦτο ὁμοιάζει ἔδαφος, πασσάλους περικυκλωμένον καὶ καταπεπυκνωμένον ἵνα κωλύσῃ

τὸ πρὸς δρόμον ἢ ἔφοδον προσδιωρισμένον ἰππικόν. Εὐχαρίστως ἀσχοληθεὶς περὶ τὰ τοιαῦτα ὁ φιλομαθὴς νέος καὶ, κατὰ τὸ δυνατόν, λύσας τὰ ζητημάτια ταῦτα, οἷον προοιμιακὰ καὶ ἄλλων παρασκευαστικὰ διὰ τὸ μετέπειτα, καὶ ἡδονὴν θέλει αἰσθάνεται ὡς νικήσας τόσους ἀντιπάλους, τὰς δυσκολίας, καὶ τὴν προσοχὴν τοῦ θέλει συνειθίσει εἰς τὴν ἐπίμονον σπουδὴν, καὶ τρόπον θέλει ἀποκτήσει, ἐν τέλει, τοῦ κρίνειν καὶ γράφειν ἐν ἐπιγνώσει τὰς περὶ τούτων διαφοράς.

Τὰ ἀνωτέρω μικρὰ καὶ εὐτελεῆ θέλουσι φέρεи μετέπειτα εἰς ἕτερα μείζονα καὶ σπουδαιότερα, καὶ ταῦτα πάλιν εἰς ἄλλα ἔτι μεγαλύτερα καὶ μείζονος λόγου ἄξια. Ταῦτα μετὰ ἐπιμονῆς καὶ ὑπομονῆς μελετήσας ὁ φιλομαθὴς νέος, προβαίνουσης τῆς ἡλικίας, ἐπὶ μᾶλλον τῆς περιεργίας ἀναπτυσσομένης, καὶ αὐξομένων τῶν γνώσεων βαθμηδὸν καὶ ἀνεπαισθήτως θέλει εὐρεθῆεἰς τὰ πρόθυρα τῆς πολυθρुλλήτου Συγκριτικῆς Φιλολογίας. Εἶναι φανερὸν ὅτι, ἵνα ἰσχύωσι πάντα ταῦτα, τὰ πρῶτα καὶ τὰ δεύτερα, τὰ τε ὑπὸ τοῦ τεχνολογικοῦ καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ συντακτικοῦ ὀριζόμενα, πρέπει νὰ στηρίζωνται εἰς παραδείγματα γνήσια καὶ ἀναντίρρητα ἐκ δοκίμων συγγραφέων καὶ ποιητῶν, κριτικῶς ἐξητασμένα, ἄλλως εἶναι ὄροι κοινοί.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ περὶ τούτων κανόνες λαμβάνονται ἐκ τῆς συνηθεστέρως χρήσεως τῶν ἐνδόξων συγγραφέων καὶ ποιητῶν· ἐκ τούτων γὰρ καὶ περὶ τούτων ἡ γραμματικὴ θεωρία καὶ μέθοδος, ὡς ἔλεγέ ποτε Θεόδωρος ὁ Γαζής· ἀλλ' ἐπίσης ἀληθὲς ὅτι, ἐκτὸς τῆς φυσικωτέρας καὶ κανονικωτέρας πλοκῆς τῶν λέξεων καὶ παρ' αὐτοῖς τούτοις τοῖς ἐνδόξοις ἢ προκρίτοις καὶ ἐκ τοῦ κανόνος λεγομένοις, οὓς κλασικοὺς οἱ νεώτεροι καλοῦσι, καὶ παρὰ τοῖς μὴ τοιοῦτοις ὑπάρχουσι καὶ πλοκαὶ λόγου ἀνώμαλοι σπανιώτεροι μὲν καὶ δυσκολώτεροι βέβαια, συνήθεις ὁμοῦς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, περὶ ὧν πραγματεύεται τὸ τρίτον τμήμα τοῦ παρόντος πονήματος, τὸ περὶ Σχημάτων καὶ Ἰδιωμάτων, τὸ ὁποῖον ἀρμόζει μᾶλλον εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις, ἐν ᾧ τὸ πρῶτον εἰς τὰς κατωτέρας, τὸ δὲ δεύτερον κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ διδάσκοντος περὶ τῆς πρόδου τῶν ἀκροατῶν. Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι

συντάξεις, ἔτι ἀνωμαλώτεροι, αἵτινες ἀφίονται εἰς τὴν ἰδιαι-
τέραν μελέτην. Ἐκ τούτων δὲ, βαθμηδὸν πληθυνομένων, ἐ-
πῆλθεν εἰς τὴν γλῶσσαν τοσαύτη δυσμορφία, ὥστε παρ' ὀλί-
γον ἐξηφάνισται ἡ ἀρχαία ὀρθοπέπεια, ἀκριβοῦρημοσύνη καὶ
καλλονή.

Καὶ ταῦτα πάντα πρέπει νὰ μάθῃ ὁ εἰς τὴν ἐφικτὴν ἐντέ-
λειαν ἀποβλέπων, διότι ἐκ πάντων μὲν τὸ ἐντελές, καὶ ἐξ ἑ-
νὸς μόνου, λείποντος, κρίνεται τὸ ἀτελές. Χάριν τῆς ἐφι-
κτῆς ἐντελείας τοσαῦτα καὶ τοσαῦτα μοχθοῦσι αἱ γενναῖαι
φύσεις. Οἱ ταύτην παντοίοις τρόποις ζητοῦντες ἀπολαύουσι
τὴν ἐνδόμυχον τέρψιν καὶ ἔχουσι τὸ εὐγενές αἴσθημα, ὅτι
τείνουσι πρὸς τι σημεῖον ἀνώτερον, ἐνθυμούμενοι μάλιστα ὅτι
τότε μόνον καὶ μαθήσεις καὶ τέχναι προοδεύουσιν, ὅταν ἕκα-
στος εἰς τὸ εἶδός του ἀποβλέπῃ εἰς τι ὑψηλότερον καὶ κατὰ
τὸ δυνατόν ἐντελές, τὸ ὁποῖον καὶ αὐτοὶ οἱ ἄλλως ἐναντίοι
ἀναγκάζονται νὰ τιμῶσι. Τῶν τοιούτων ὁ λόγος ἔχει κῦρος.
καὶ μόνον αὐτοὶ δύνανται εἰπεῖν τί ὑπάρχει καὶ τί δὲν ὑπάρ-
χει ἐν τῇ ἑαυτοῦ πνευματικῇ σφαίρᾳ ἕκαστος. Ἐν τῇ γραμ-
ματικῇ, π. χ. μόνον οἱ τοιαύτην ἐφικτὴν ἐντέλειαν ἀποκτή-
σαντες μετὰ πεποιθήσεως δύνανται εἰπεῖν, ὅτι τοῦτο ἢ ἐκεῖνο
σπανιώτερον μὲν ἀπαντᾶται ὅμως· ἄλλως παράτολμον καὶ
θρασύ τὸ χωρὶς αὐτῆς ἰσχυρίζεσθαι ὅτι τὸ δεῖνα ἢ δεῖνα
οὐδαμῶς οὐδαμοῦ ἀπαντᾶται.

Καὶ ταῦτα μὲν τοῖς βουλομένοις μελήσει, ἐγὼ δὲ ἐκ τῶν
ἰδίων μου ἑλλείψεων γνωρίζω ὅτι παντὸς ἄλλου μᾶλλον ἀ-
πέχω τοῦ τοῖς ἄλλοις συνισταμένου· ἐν καθαρῷ δ' ὅμως συν-
εἰδότε τι τολμῶ μετὰ θάρρους ὁμολογῆσαι ὅτι καὶ ἐν τῇ συν-
τάξει τοῦ πονήματος τούτου ἀναδιφήσας καὶ πάλιν τὰς τῶν
ἀρχαιοτέρων περὶ φύσεως, περὶ ὀνομασίας καὶ χρήσεως τῶν
μερῶν τοῦ λόγου καὶ τῆς συνδέσεως αὐτῶν θεωρίας, ἀπὸ τῆς
πρώτης μέχρι τῆς ὀριστικῆς διαιρέσεως καὶ κατατάξεως αὐ-
τῶν εὕρισκον ὅτι οὐχὶ μόνον δὲν ἠδυνάμην νὰ μεταβάλω τι
ὡς πρὸς ταῦτα, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας, ἔπρεπε νὰ σεβασθῶ καὶ
νῦν ὡς πάντοτε, τοὺς παναρχαίους καὶ παρὰ πᾶσιν ἰσχύον-
τας γραμματικούς ἀφορισμούς, τοὺς ὁποίους καὶ σύμπασα ἡ

νεωτέρα Εὐρώπη ἐσεβάσθη μέχρι τοῦδε μετὰ μικρῶν ἐξαιρέσεων, οὐδὲ αὐτῶν τοῖς ἀρχαίοις ἀγνώστων.

Τούτων τοῖς ἔχνεσιν ἐπόμενος, καὶ εὐτύχημα νομίζων εἶτι ὀρθῶς ἐνόησα τὰ παρ' ἐκείνων ὀριζόμενα, ἀπ' ἑμαυτοῦ τε καὶ ὑπὸ τῶν ἀσπασαμένων καὶ ὑπομνηματισάντων αὐτὰ βοηθούμενος, ἐπροσπάθησα, ὅς δ' εἰπεῖν καὶ ἐφιλοτιμήθην, πρὸ πολλοῦ νὰ ἐκπονήσω, ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον ἀτελές, τὸ παρὸν συνταγματικόν, τὸ ὁποῖον, ἐπὶ πολλὰ ἔτη διαζήσαν μετὰ καλλίστης βεβαίως ὑποδοχῆς, καὶ οὐχί, ἐλπίζω, ἄνευ καρποῦ, πολλαχοῦ καὶ πολλάκις τυπωθὲν καὶ παρατυπωθὲν, καὶ νῦν πάλιν, ἐπὶ τῷ αὐτῷ πάντοτε σκοπῷ, καὶ ἐπὶ τῇ αὐτῇ βεβαίως τύχῃ ἀναφαινόμενον, ἔτοιμον εἶναι νὰ δώσῃ χώραν τοῖς κρείττοσιν.

Ἐγγραφον ἐν Ἀθήναις, τῇ α' Φεβρουαρίου 1870.

Κ. ΑΣΩΠΙΟΣ.

ΠΡΟΛΟΙΟΙΚΗΣΙΣ.

—=—
ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ,

ΚΑΙ ΠΕΡΙ

ΔΙΑΙΡΕΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΠΟΝΗΜΑΤΟΣ.

—●●●—

§. 1. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ἐν τῇ γραμματικῇ λέγεται ἡ κατὰ κανόνας καὶ ὀρθῆ πλοκῇ τῶν λέξεων εἰς κατάσκευὴν λόγου, *Συντακτικόν* δὲ τὸ περὶ αὐτῆς πραγματευόμενον μέρος τῆς γραμματικῆς, καὶ διδάσκον τοὺς κανόνας καθ' οὓς ἡ πλοκὴ αὕτη γίνεται ὀρθή. Καὶ κανὼν μὲν ἐνταῦθά ἐστι γραμματι-

κὸν παράγγελμα, χρησιμεῦον εἰς ἀποφυγὴν συντακτικῶν ἀμαρτημάτων, ὡς ὁ κανὼν ἦτοι γραμμαγωγὸς τῶν καλλιγράφων πρὸς εὐθυγραμμίαν, καὶ ὡς ὁ φραγμὸς εἰς ὑπερβασιῶν κώλυσιν· ὀρθὸν δὲ ἐνταῦθά τε καὶ ἀπανταχοῦ τὸ πρὸς κανόνας ὁμολογουμένους καὶ παρὰ πᾶσι δεκτοὺς σύμφωνον.

§. 2. Τὸ ἔργον τοῦ *Συντακτικῶν* εἶναι τριπλοῦν· πρῶτον, τὸ διδάξαι τί χρησιμεῦει ἕκαστον εἶδος τῶν λέξεων εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ λόγου καὶ κατὰ ποίους κανόνας τίθεται· δεύτερον, τὸ δεῖξαι τοὺς τρόπους, καθ' οὓς λόγος πρὸς λόγον συνδέεται, καὶ τρίτον τὸ σημειῶσαι παραλλαγὰς τινὰς αἰτινας, καὶ περ οἷον παραβιάσεις τοῦ κανονικοῦ καὶ συνήθους φαινομένου, εἶναι ὅμως συγχωρηταί, ὑπὸ τῆς χρήσεως διὰ τινὰ λόγον ἐπικυρούμεναι· ἐνίοτε μάλιστα ἀποβαίνουσιν ἢ μόνη κανονικῆς χρήσεως, ὀνομάζονται δὲ αὗται, ὠρισμένα οὔσαι καὶ εἰς σύστημα ἀναγόμεναι, *Σχήματα* καὶ *Ἰδιώματα*, διάφορα τῶν ἀσυγχωρητῶν παραβάσεων αἰτινας καλοῦνται *Σολοικισμοί*. Οὕτως ἀποκτᾶται ἡ πλήρης ἐκμάθησις τῆς ὀρθῆς πλοκῆς τῶν λέξεων εἰς κατασκευὴν λόγου, ὅπερ σκοπεῖ ἡ σύνταξις.

§. 3. Ἐκ τούτου λοιπὸν καὶ τὸ παρὸν πόνημα εἰς τρία μέρη διαιρεῖται. Τὸ πρῶτον, πραγματευόμενον περὶ τοῦ πρώτου τῶν προσημειωθέντων τριῶν ἔργων, ἐπιγράφεται *Περὶ τῆς Κυρίως λεγομένης Συντάξεως*. Τὸ δεύτερον πραγματευόμενον περὶ τοῦ δευτέρου ἔργου, ἐπιγράφεται *Περὶ Συνδέσεως τῶν Λόγων καὶ τῶν Μερῶν αὐτῶν*. Τὸ τρίτον, τελευταῖον, πραγματευόμενον περὶ τῶν συγχωρητῶν παραβάσεων, ἐπιγράφεται, *Περὶ Συντακτικῶν Σχημάτων καὶ Ἰδιωμάτων*. Περὶ ἐνὸς ἐκάστου τούτων ἰδιαιτέρως θέλομεν πραγματευθῆ ἔν τῷ παρόντι πονήματι, ὅσον ὁ σκοπὸς καὶ τὸ σχέδιον αὐτοῦ ἐπιτρέπουσι, παραπέμποντες περὶ τῶν λοιπῶν εἰς τὰ πληρέστατα περὶ τούτου συγγράμματα

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΥΡΙΩΣ ΛΕΓΟΜΕΝΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ λόγου.

§. 1. ΚΟΠΟΣ τοῦ λόγου, ἐκφωνουμένου ἢ γραπτοῦ, περὶ ὀρθῆς κατασκευῆς τοῦ ὁποίου πραγματεύεται τὸ περὶ συντάξεως τῆς ἑλληνικῆς γραμματικῆς μέρος, εἶναι τὸ ἐξηγήσαι τὰ αἰσθήματα ἢ διανοήματα τοῦ λαλοῦντος ἢ γράφοντος. Τὰ πρὸς τοῦτο χρησιμεύοντα εἶναι τὰ διάφορα εἶδη τῶν λέξεων λαμβανόμενα κατὰ τὴν χρείαν, ποτὲ μὲν περισσότερα, ποτὲ δὲ ὀλιγώτερα καὶ διαφόρως συμπλεκόμενα, ὡς τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν συλλαβῶν, αἱ δὲ συλλαβαὶ εἰς τὴν τῶν λέξεων.

§. 2. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἔννοια τῆς ἀνωτέρω ῥήσεως τοῦ Ἀπολωνίου, ἣτις γίνεται σαφεστέρα διὰ τῶν ἐξῆς· Ὡς δηλ. ἐπὶ τῶν συλλαβῶν καὶ λέξεων *ᾶ, ᾷ ᾶ, ῥά, ᾠρα, κάρα, κάραβος, —ίς, ῥίς, καρίς, σκαρίς, ἀσκαρίς, οὕτως ἐπὶ τῶν λόγων ἦν αὐτῶ, ἐξῆν αὐτῶ, ἦσαν, παρῆσαν, ἐπιπαρῆσαν, λέγω, θέλω λέγειν, θέλω λέγειν Ἀτρείδας, ἔστι τοῦτο, τοῦτό ἐστι τὸ δὴ λεγόμενον. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν, ὡσαύτως δὲ καὶ ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς πλοκῆς· Ὡς θυμὸς καὶ μῦθος, μόνη καὶ νομή, λύμη καὶ μύλη, μένος καὶ νέμος, οὕτω περὶ θεοῦ καὶ πρὸς θεόν, μετὰ σοῦ καὶ μετὰ σέ, παρ' ἐμοῦ λαμβάνει, παρ' ἐμοὶ μένει, καὶ παρ' ἐμὲ ἦκει, φαίνεται δακρῦειν καὶ φαίνεται δακρῦων.*

§. 3. Ὁ λόγος δυνατὸν νὰ ἦναι μικρὸς ἢ μέγας κατὰ τὴν περίστασιν καὶ τὴν χρείαν, προσέτι δὲ μέγιστος καὶ πολυμερέστατος. Ὁ μικρότατος δὲ πάντων καὶ τὸ στοιχείον, τρόπον

τινά, εἰς ὃ οἱ λοιποὶ δυνατὸν νὰ ἀναλυθῶσιν, εἶναι ὁ ἐξηγῶν ὅτι πρόσωπον, ζῶον, ἢ πρᾶγμα τι ἔχει ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ιδιότητα, ὡς ὁ λαγὼς ἐστὶν ὠκύπους, ἢ χιῶν ἐστὶ λευκὴ, τὸ τεῖχος ἐστὶν ὑψηλόν, ἢ ἀπλῶς ὑπαρξιν, ὡς ὑπάρχει θεός (Ἴδε κατωτέρω). Μικρότερος λόγος τοῦτου δὲν γίνεται.

Ἄπλῃ Πρότασις.

§. 4. Ὁ μικρότατος οὗτος λόγος, εἰς ὃν οἱ λοιποὶ ἀναλύονται, καλεῖται ἀπλῇ πρότασις, σημαίνουσα κρίσιν τοῦ νοῦς διὰ λέξεων ἐκφερομένην. Ἔστι δὲ κρίσις δύο ἰδεῶν σύζευξις ἢ διάζευξις· ὁ ἀνήρ ἐστὶ πλούσιος—ὁ ἀνήρ οὐκ ἐστὶ πλούσιος.

§. 4. Ἡ ἀπλῇ πρότασις συνίσταται, ὡς καὶ τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα δεικνύουσιν, ἐκ τριῶν μερῶν, τοῦ ὑποκειμένου, τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ συνδεδειμένου. Καὶ τὸ μὲν ὑποκείμενον σημαίνει τὸ πρόσωπον, ζῶον ἢ πρᾶγμα, περὶ οὗ ὁ λόγος, τὸ δὲ κατηγορούμενον σημαίνει τὴν εἰς αὐτὸ ἀπονεμομένην ιδιότητα ἢ ὑπαρξιν, τὸ δὲ συνδεδεικὸν τὴν σύνθεσιν καὶ σύζευξιν αὐτῶν, οἷον ὁ θεός ἐστὶ δίκαιος. Ἀναιρεῖται δὲ ἢ σύζευξις αὕτη τῶν δύο ἰδεῶν καὶ γίνεται διάζευξις, προσθεμένου τοῦ ἀποφατικοῦ ἤτοι ἀρνητικοῦ μορίου οὐ, ὡς ὁ μῦθος οὐκ ἐστὶ κοινός—ἢ συμφορὰ οὐκ ἐστὶ βαρεῖα—τοῦτο οὐκ ἐστὶ ἀληθές. κτλ.

§. 6. Τὸ ὑποκείμενον, τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδεδεικόν, μετὰ ἢ ἄνευ τοῦ ἀποφατικοῦ μορίου, συνιστῶσι λόγον, δυνάμενον μὲν νὰ λάβῃ καὶ προσθήκας, οὐδεμίαν ὅμως ἐλάττωσιν, ἀποτελοῦσι λόγον πλήρη ὅστις περιέχει τέλειον νόημα.

Σύμπτυξις τοῦ Συνδεδειμένου μετὰ τοῦ Κατηγορουμένου.

§. 7. Τὸ συνδεδεικόν τίθεται κατὰ δύο τρόπους· α'. κεχωρισμένον τοῦ κατηγορουμένου, οἷον Πλάτων ἐστὶ σώφρων, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἀνωτέρω παραδείγμασιν· β'. ἠνωμένον μετ' αὐτοῦ, οἷον Πλάτων σωφρονεῖ—ὁ βίος εὐδαιμονεῖ τε καὶ οὐκ εὐδαιμονεῖ (Εὐριπ. Ἀπόσπ.). Ταῦτα δὲ ἴσα δύνανται τοῖς Πλά-

γ ἐστὶ σώφρων, ὁ βίος ἐστὶν εὐδαιμών καὶ οὐκευδαιμών. Ἡ τοιαύτη σύμπτυξις δυνατόν νά γένη, κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἥττον, εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων ἡ ἄπειρος πληθὺς προκύπτει ἐκ τῆς συνθέσεως τῆς τοῦ κατηγορουμένου καὶ συνδετικοῦ ἐννοίας. Ἴδε §. 10.

§. 8. Ἡ δὲ ἰδέα τῆς ὑπάρξεως ἐκφέρεται συνήθως διὰ τοῦ αὐτοῦ εἶναι ἐπὶ ὑπαρκτικῆς ἐννοίας, διὰ τοῦ ὑπάρχειν καὶ ὀλίγων ἄλλων οἷον ἰσοδυναμῶν, ὡς ἐστὶ θεός=θεός ἐστὶν ὦν=ὑπάρχων.—ἐστὶ Δίχης ὀφθαλμός (Μέν).—ὑπάρχει δύναμις, μέγεθος πλοῦτου (Ἀριστοτ.) Ὁσαύτως διὰ τοῦ κυρῶ καὶ τυγχάνω, ὡς τίς ἐν πύλαισι δωματίων κυρεῖ; (Εὐρ. Φ. 1067).—ἐνδον γὰρ ἀνήρ ἄρτι τυγχάνει (Σ. Αἴ. 9.) Οὕτω δὲ καὶ διὰ τοῦ ποιητικοῦ πέλει καὶ πέλεται ὡς κλαγγή γερῶν πέλει—ἐπλετ' (ἐπέλστο) ἔργον ἅπασιν (Ἰλ. Γ. 3. Μ, 254). Τὰ αὐτὰ δὲ ἐκλαμβάνονται καὶ κατὰ συνδετικὴν ἐννοίαν. Ἴδε κατωτέρω Κεφ. Ἐβδομον.

§. 9. Ἐκ τούτου λοιπὸν γεννῶνται διτταὶ προτάσεις, προτάσεις ἔχουσαι τὸ κατηγορούμενον κεχωρισμένον τοῦ συνδετικοῦ, ὡς Σωκράτης ἐστὶ σώφρων, ἀγνός, ἡσυχος, κτλ. καὶ προτάσεις ἔχουσαι ἠνωμένον τὸ κατηγορούμενον μετὰ τοῦ συνδετικοῦ, ὡς Σωκράτης σωφρονεῖ, ἀγνεύει, ἡσυχάζει, κτλ. Τὰς πρώτας καλοῦμεν συντομίας χάριν, ἀνεπτυγμένας, τὰς δευτέρας συνεπτυγμένας προτάσεις.

§. 10. Εἰ καὶ κατὰ τὴν θεωρίαν ἡ συνεπτυγμένη πρότασις ἰσοδυναμεῖ ἐν γένει πρὸς τὴν ἀνεπτυγμένην, δὲν εἶναι ὅμως οὕτω καὶ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν διότι ἡ γλῶσσα δὲν ἔχει πάντοτε ὁρους ἐπιτηδεύεις ὥστε νά μετατρέπη τὰ ἀνεπτυγμένα εἰς συνεπτυγμένα καὶ ἀντιστρόφως. Οὔτε τὸ ἐγὼ εἰμι στρατιώτης γίνεται ἐγὼ στρατιωτεύω, οὔτε τὸ ἐγὼ εἰμι σοφός συμπύσσεται εἰς τὸ σοφεύω, οὔτε τὸ ἐγὼ πατρῶζω γίνεται ἐγὼ εἰμι πατήρ, οὔτε τὸ ἔρχομαι γίνεται εἰμι ἔρκτης, οὔτε τὸ ἐλεύθω γίνεται εἰμι ἐλεύστης.

§. 11. Ἀλλὰ καὶ ἔνθα ἡ γλῶσσα δὲν ἐμποδίζει, ὑπάρχουσι περιστάσεις ἐν αἷς ὁ εἰς τρόπος εἶναι προτιμότερος τοῦ ἄλλου. Οὕτω π. χ. πᾶν ῥήμα δυνατόν νά ἀναλυθῆ εἰς τὴν οἰκείαν

μετοχὴν καὶ εἰς τὸ συνδετικὸν εἶναι, ὡς γράφει=γράφων ἐ-
στὶ, κτλ, οὐδὲν ἦττον ὅμως πολλάκις ἕτερον ἐκάτερον. Οὕτω
βούλεται καὶ ἐστὶ βουλόμενος, γράφει καὶ ἐστὶ γράφων,
sta scrivendo παρ' Ἱταλοῖς (Ἴδε Εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Εὐ-
ληνικὴν ΣύNTAXIN, σ. 23).

Παράλειψις τοῦ Συνδετικοῦ.

§. 12. Ὅσάκις τὸ συνδετικὸν ἐννοεῖται ἀφ' ἑαυτοῦ εὐκό-
λως, παραλείπεται, ὡς Ἑλλην ἐγώ.—σὺ γὰρ ὁ αἷτιος.—τὸ
μέλλον ἀόρατον. Σηνήθως δὲ παραλείπεται τὸ τρίτον ἐνικὸν
πρόσωπον, ὡς δυσχέρεια πολλή.—πολὸν πέλαγος (Σοφ.) μά-
λιστα δὲ ἐπὶ γνωρικῶν σοφὸν τὸ σαφές, οὐ τὸ μὴ σαφές (Εὐρ.)
ἐπὶ παροιμιῶν ἄλλος βίος, ἄλλη δίαίτα. Οὕτω καὶ παρ' ἡ-
μῶν ἀσκοπος ὁ νόσος, διπλοῦς ὁ κόπος· ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν
ἀνάγκη, χρεὼν, θέμις· ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων φροῦδος, ἄξιος, δυ-
νατός, αἷτιος, ῥάδιος, χαλεπὸν· ἐπὶ τῶν εἰς τέλος ῥηματικῶν,
καὶ μάλιστα τῶν οὐδετέρων· ἐπὶ τῶν οἰόν τε, θαυμαστὸν ὅ-
σον, ἀμήχανον ὅσον, καὶ τῶν ὁμοίων.

§. 13. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν ἀρχῇ λόγου, ἐν ἀκολουθίᾳ δὲ
λόγου παραλείπεται τὸ συνδετικόν, ὅταν παραλαμβάνηται ἐκ
τοῦ προηγουμένου κώλου, ὡς αἱ λῦπαι αἱ μὲν χρησταὶ εἰσιν,
αἱ δὲ κακαί (Πλ, Γοργ. 487), ἢ καὶ ἀντιστρόφως ἐκ τοῦ ἐπο-
μένου εἰς τὸ ἠγούμενον παλινδρομικῶς οἷον μέτρον δὲ αὐτῶ
οὐχ' ἡ ψυχὴ, ἀλλ' ὁ νόμος ἐστίν (Ξεν. Κ. Π. Α'. γ', 15).

§. 14. Παραλαμβάνεται δὲ κατ' ἀναλογίαν, ὃ ἐστὶ καθ' ὃ
πρόσωπον καὶ καθ' ὃν ἀριθμὸν ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα τῆς προτάσεως,
εἰς ἣν ἀναφέρεται, ὡς ἐκεῖνος μὲν ἐστὶ φίλος, σὺ δὲ (εἶ) ἐχθρός.
—σοφὸς μὲν ἐκεῖνος, ὑμεῖς δὲ ἄφρονες· ἔνθα παραλαμβάνε-
ται κατ' ἀναλογίαν τὸ ἐστὲ ἐκ τοῦ ἐν τῷ πρώτῳ ὑπονοουμέ-
νου ἐστὶ—ταῦτα γὰρ πάντα μηδικά ἐστι, καὶ οἱ πορφυροὶ
χιτῶνες, καὶ οἱ κάρδνες, καὶ οἱ στρεπτοὶ οἱ περὶ τῆ δέρη,
καὶ τὰ ψέλλια τὰ περὶ ταῖς χερσίν (Ξεν.). Ὅσαύτως καὶ κατὰ
χρόνον, ὡς ὁ μὲν πατὴρ δίκαιος ἦν, σὺ δὲ ἄδικος (εἶ).

Παράλειψις τοῦ ὑποκειμένου.

§. 15. Καὶ τὸ ὑποκείμενον παραλείπεται, ἐν συνεπείᾳ τε

καὶ ἐν ἀρχῇ λόγου. Ἐν συνεπείᾳ λόγου παραλείπεται, ὅταν παραλαμβάνηται ἐκ τοῦ ἡγουμένου, καὶ τοῦτο πάλιν κατ' ἀναλογίαν. ἢ ὅταν, μὴ ῥητῶς λεγόμενον, ἐξάγῃται ἐκ τῶν λέξεων ἐν αἷς περιέχεται. Σωκράτει δ' ἐξαιρῶ λόγου ἱκανὸς γὰρ (Σωκράτης) καὶ ἀμφοτέρα (Πλ. Σομ. 176). — τὸν ἰσθμὸν ἐτείχεον. καὶ σφι ἦν πρὸς τέλει ('Ηροδ. Θ'. 8). τὸ τεῖχος δηλ. ἢ τὸ τειχίζειν — πορεύσομαι εὐθὺς πρὸς τὰ βασίλεια, καὶ ἦν μὴν ἀνθιστῆται (Ξεν. Κ. Π. Β', δ'. 24,) ὁ βασιλεὺς δηλ.

§ 16. Ἐν ἀρχῇ λόγου παραλείπεται τὸ ὑποκείμενον ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου, ὅταν δὲν ἀπαιτῆται ἀντιδιαστολή, ὡς σέβομαι τοὺς πρεσβυτέρους. — ἄγωμεν. — Ἐλληνές ἐσμεν (Σ. Φ. 23). — τίμα τοὺς γονεῖς. — ἦν σωφρονῆς (Εὐρ.), οὐχὶ δὲ ἐπὶ ἀντιδιαστολῆς ἦτις ὑποθέτει ἀντίθεσιν, ὡς σὺ μὲν μένων νῦν κείνον ἐνθάδ' ἐκδέχου, ἐγὼ δ' ἄπειμι (Σοφ.). Πολλάκις δὲ τίθενται καὶ ἄνευ ἀντιδιαστολῆς, ὡς οἶδ' ἐγὼ ταῦτα (Σοφ. Φ. 196). Πρὸς μείζονα δ' ἔμφασιν προσλαμβάνουσιν ἐνίοτε καὶ τὸ μόριον γέ, ὡς οἰκτεῖρω νῦν ἔγωγε (Σοφ.) καὶ σὺ γ' ὦ ξέρε, (Σοφ.). Ἴδε περὶ Ἀρτωνυμιῶν.

§ 17. Ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου προσώπου, καὶ ἐπὶ ἄλλων μὲν περιστάσεων, μάλιστα δὲ παραλείπεται ἐπὶ τῶν ἐξῆς α'. ἐπὶ πράξεων ὑπ' ἀνδρὸς γινομένων ἰδιαιτέρον ἔργον ταύτας ἔχοντος, οἶον, ἐσαλπυγξεν (ὁ σαλπυγκτής), ἐκήρυξεν (ὁ κήρυξ), οἰνοχοεῦει (ὁ οἰνοχόος). τὸν νόμον ὑμῶν ἀναγνώσεται (ὁ γραμματεὺς) β'. ἐπὶ τῶν φασί, λέγουσι, καὶ τῶν τοιούτων, ὅταν ἐν γένει ἐννοῆται τὸ οἱ ἄνθρωποι τὰς Ἀθήνας φασί θεοσεβεστάτας εἶναι (Σοφ.) γ'. ἐνθα ἐννοεῖται τὸ ἀόριστον τίς, ὡς ἠδὲν τὸ εἶσθαι τεύξασθαι ὧν ἐφίεται δ', ἐπὶ τῶν ὕει, νίφει, χειμάζει, σείει, ὁ θεὸς δηλ. ἢ ὁ Ζεὺς «καθὸ ἡ τοιαύτη ἐνέργεια τῷ Διὶ ἀναπέμπεται» (Ἀπολλώνιος).

Παράλειψις τοῦ Κατηγορουμένου.

§ 18 Τὸ δὲ κατηγορούμενον μόνον ἐν ἀκολουθίᾳ λόγου δυνατὸν νὰ παραλειφθῇ, ἐκ τοῦ προηγουμένου παραλαμβανόμενον, οὐδέποτε δὲ ἐν ἀρχῇ, ὡς ἐγὼ μὲν ἰατρός εἰμι, σὺ δὲ οὐκ εἶ (ἰατρός) ὡσαύτως καὶ ὅταν, μετὰ τοῦ συνδετικοῦ ὄν

ἠνωμένον, ἀποτελῆ μετ' αὐτοῦ τὸ ῥῆμα, ὡς ὁμολογεῖς ταῦτα ἔργαγε (ὁμολογῶ). Ἐν ἀρχῇ λόγου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραλειφθῆ διότι εἰς τὸ *Σόλων ἐστὶ*, π. χ. δυνατὸν νὰ ἐννοηθῶσι μυριά κατηγορούμενα.

§ 19. Καὶ τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορούμενον ἐν ταυτῷ δυνατὸν νὰ παραλειφθῶσιν ἐν ἀκολουθίᾳ λόγου, ὡς ἔστι *Σωκράτης σοφός; ἐστὶ* (*Σωκράτης σοφός*) ἢ τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδετικόν. ὡς *κάτοπτρον εἶδους χαλκός ἐστι οἶνος δὲ νοῦ* (κάτοπτρον ἐστὶ)

Παράλειψις ὁλοκλήρου Προτάσεως.

§. 20. Καὶ ὁλοκλήρος πρότασις παραλείπεται ἐπὶ εὐχῶν καὶ καταρῶν, ἐπὶ ἀπαγορεύσεων, παραινέσεων καὶ τῶν τοιούτων ὡς ὃ πρὸς θεῶν (*ἰκετεύα* = ἰγὼ εἰμι ἰκετεύων).—πρὸς νῦν θεῶν (*Σοφ. Κ. 49*)—εἰς κόρακας (*ἄπιθι* = ἔσω ἀπιών).—μὴ δράσης (= ὄρα μὴ δράσης = ἔσο ὄρων μὴ δράσης).

Προσδιορισμοὶ τῆς Προτάσεως.

§. 21. Ἡ ἀπλῆ καὶ γυμνὴ πρότασις δὲν ἐξαρκεῖ πάντοτε εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ λόγου ὅθεν ἀνάγκη νὰ προσεθῶσι πολλὰ καὶ διάφορα πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου οὕτω π. χ. ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν *Κῦρος ὁ νεώτερος*.—*Σωκράτης ἦν υἱὸς Σωφρονίσκου*.—*Περικλῆς ἦν ὁμοῖος Πεισιστράτῳ*.—*Πλάτων ἐστὶ δεινὸς τῆν διαλεκτικῆν*.—*εὖ οἶδα* (*Σοφ.*)—*κεῖνός γε πρᾶσσει νῦν κακῶς* (*Σοφ. Φ. 422*.) Τὰ τοιαῦτα ἐνομάζονται προσδιορισμοὶ τῆς προτάσεως, ἡ ὁποία ἐπαυξάνεται καὶ πλατύνεται δι' αὐτῶν.

§. 22. Οἱ προσδιορισμοὶ εἶναι ὀνοματικοί, ὡς *ρήτωρ δεινός*, ἢ ἐπιρρήματικοί, ὡς *ὕβως λέγεις*. Εἰς τοὺς πρώτους περιλαμβάνονται καὶ οἱ ἀντωνυμικοί, οἱ ἀρθρικοί, οἱ μετοχικοί καὶ οἱ δι' ἐπιρρήμάτων ἐπιθετικῶς ἐκλαμβανομένων ἐκφερόμενοι, ἐπομένως οἱ ὡς ὀνοματικοί, οἷον *οὗτος ἀνὴρ*.—*ἡ γυνή*.—*οἱ πεπαιδευμένοι ἄνδρες*, κτ.λ. *Ἐσαύτως Περικλῆς ὁπᾶν*.—*ἡ Λυδιστὴ ἀρμυρία*.—*ἡ ἄγαν σιγῆ* (*Σοφ. Ἀντ. 125*)—*ἡ Μίαν δυσπραξία*.

§. 23. Εἰς τοὺς δευτέρους, τοὺς ἐπιβόρηματικούς, περιλαμβάνονται καὶ οἱ διὰ πλαγίων πτώσεων, ἀπροθέτων ἢ ἐμπροθέτων, ἐκφερόμενοι, καὶ ἐπιβόρηματικὴν ἔννοιαν ἐξηγοῦντες, λοιπὸν οἱ ὡς ἐπιβόρηματικοί, οἷον ταύτη τῇ ἡμέρα = σήμερον. — ἐν Ἀθήναις = Ἀθήναισιν, — τὴν παρελθούσαν ἡμέραν = χθές. — τρίτην ταύτην ἡμέραν = προχθές. — τοῦτον τὸν τρόπον ἢ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον = οὕτω, τοιοῦτοτρόπως, κτλ. τίνα τρόπον; (Σοφ.) = πῶς; — εἴτι κἀμ' οἰκτεῖρετε (Σοφ. Φ. 1042) = κἀτι τι = ὀλίγον, ἐπιβόρηματικῶς.

§. 24. Εἰς τὸ ὑποκείμενον ἐπίσης ἀνεπτυγμένων καὶ συνεπτυγμένων προτάσεων ἀρμόζουσιν οἱ ὀνοματικοὶ ἢ ὡς ὀνοματικοὶ προσδιορισμοί, οἷον ὁ δίκαιος Ἀριστείδης ἢ Ἀθηναῖος, — ὁ Μακεδῶν Ἀλέξανδρος τετιμηται. — οἱ τάλαι ἄνθρωποι ἦσαν ἀγροῖκοι, κτλ. ὁ νῦν ἔπαιρος. — ἡ νῦν ἡμέρα (Σοφ. Ἡλ. 918) — τῷ πότμῳ τῷ νῦν (Σ. Τ. 271). — οὐδὲν δίκαιόν ἐστιν ἐν τῷ νῦν γένει (Εὐρ. Ἀποσπ.).

§. 25. Εἰς τὸ κατηγορούμενον, χωριστὸν μὲν ὃν τοῦ συνδετικοῦ, ὡς ἐπὶ τῶν ἀνεπτυγμένων προτάσεων, ἀρμόζουσιν ὡσαύτως οἱ ὀνοματικοὶ προσδιορισμοί, οἷον οὗτός ἐστιν ἀγαθὸς γεωργός, ἰλπεύς, ἰατρός, αὐλητής, τέκτων, χαλκεύς, κτλ. Ἠνωμένον δὲ μετὰ τοῦ συνδετικοῦ ὃν, ὡς ἐπὶ τῶν συνεπτυγμένων προτάσεων, δέχεται κυρίως τοὺς ἐπιβόρηματικούς ἢ ὡς ἐπιβόρηματικούς προσδιορισμούς, οἷον καλῶς καὶ εὖ παιδεύει. — ὀρθῶς ἔλεξας. — τοῦτω τῷ τρόπῳ ἀπέθανε Σωκράτης. — ἔς τ' ἂν οὗτος ἥλιος ταύτη μὲν αἴρη, τῆδε δ' αὖ δύνη πάλιν (Σοφ. Φ. 1330) = πρὸς τοῦτο τὸ μέρος. — τοῦτο μὲν, εἴτα δὲ (Σοφ.) = τόσον, ὅσον.

§. 26. Ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπὶ τῶν συνεπτυγμένων προτάσεων κλάσεις τινὲς ῥημάτων δέχονται τὸ κατηγορούμενον, ὡς εἰ ἦσαν ἀνεπτυγμένα, οἷον χθαμαλὴ κεῖται ἡ νῆσος. — ἕη ελευθερος. — ἔρχεται ταχύς, κτλ.

§. 27. Οἱ ὀνοματικοὶ προσδιορισμοὶ προσδιορίζουσι πολυεθῶς καὶ πολυτρόπως, πατρίδα, ἡλικίαν, ιδιότητα, συμβεβηκός, κτλ. ὡς ὁ Ἀθηναῖος, ὁ νεώτερος, ὁ λεπτός, ὁ χωλός, κτλ. Οἱ ἐπιβόρηματικοὶ προσδιορίζουσι τὸν τόπον, τὸν χρόνον,

τὸ ποιόν, τὸ ποσὸν καὶ τὸν τρόπον, ὡς διατρίβει Ἀθήνησιν.
—ἐνθάδε κεῖται.— σήμερον δώσει δίκην.— βαρέως φέρω.—
ἄγαρ λυπεῖσθαι.—ρομαδικῶς ζῆν, κτλ.

§. 28. Οἱ ἐπιρρηματικοὶ οὗτοι προσδιορισμοί, ὀνόματος χα-
ρακτῆρα διὰ τοῦ ἄρθρου λαμβάνοντες, μεταβαίνουν εἰς τοὺς
ὀνοματικούς ἢ ὡς ὀνοματικούς, οἷον οἱ ἐκεῖ—οἱ πάλαι—
Περικλῆς ὁ πᾶν.—ἡ ἄγαρ ἐπιμέλεια, κτλ. Ἐκ τῆς φύσεως
τοῦ ῥήματος καὶ τῆς ἐκ τούτου γινομένης προτάσεως γνω-
ρίζεται τίνες προσδιορισμοὶ ἐπὶ τῶν διαφόρων περιστάσεων ἀ-
παιτοῦνται, ὡς Ἀρχιμήδης ἦν μέγας γεωμέτρης.—Φίλιπ-
πος διέτριβε τότε ἐν Ἐλατεῖα.—Ἐπαμινώνδας ἐτελεύτησεν
ἐνδύξως κτλ. (Ἴδε κατωτέρω περὶ Ῥημάτων.)

Ἀντικείμενα τῆς Προτάσεως.

§. 29. Ὁ διὰ τῆς ἀπλῆς προτάσεως ἐκφερόμενος λόγος δυ-
νατὸν νὰ ἐξηγῆ, ὅχι ὅτι τὸ ὑποκείμενον μόνον ὑπάρχει, ἢ ὅτι
ἔχει ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ιδιότητα, ἢ εὐρίσκεται εἰς ταύτην
ἢ ἐκείνην τὴν κατάστασιν, ἀλλ' ὅτι ὑπάρχον, πράττει ταύτην
ἢ ἐκείνην τὴν πράξιν, καὶ πράττει αὐτὴν εἰς τούτον ἢ ἐκεῖνον
κτλ. Τότε λοιπὸν, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω προσδιορισμῶν, πρέπει
νὰ ἐξηγηθῶσι καὶ ταῦτα, ὡς κτίζω οἶκον, ραῦν, κτλ. ἀμη-
χάνων ἐράς (Σοφ.)—τὸν βίον μῆ μου ἀφέλης (Σοφ.)—οἱ
ιδιωτὰι ἄγρουσι δῶρα τοῖς βασιλεῦσιν. διδάσκω τινὰ τὴν
ῥητορικὴν, κτλ. Ταῦτα ὀνομάζονται ἀντικείμενα.

§. 30. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν γένει περὶ συντάξεως καὶ τῶν εἰς
αὐτὴν ἀναφερομένων, ἀλλ' ἵνα λάβωμεν πληρεστέραν ἰδέαν τοῦ
πράγματος, πρέπει νὰ προσδιορίσωμεν ἀκριβέστερον τί χρησι-
μεύει εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ λόγου ἰδιαίτερώς ἕκαστον εἶδος τῶν
λέξεων, κατὰ τοίους κανόνας τιθέμενον ἐκπληροῖ τοῦτο, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ Ὀνομάτων.

§. 1. Τὰ ὀνόματα χρησιμεύουσιν εἰς τὸν λόγον ἵνα ἐξηγήσωσι

τὰ ὑποκείμενα, τὰ κατηγορούμενα, τοὺς προσδιορισμοὺς καὶ τὰ ἀντικείμενα. Ὑπάρχουσι δὲ πρὸς τοῦτο ἰδιαίτεροι κανόνες.

Τὰ Ὀνόματα ὡς Ὑποκείμενα καὶ Κατηγορούμενα.

§. 2. Ἐπειδὴ τὰ οὐσιαστικά σημαίνουσιν αὐθύπαρκτόν τι καὶ δυνάμενον ἐπομένως νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις, διὰ τοῦτο αὐτὰ κυρίως ἰδιάζουσιν εἰς δῆλωσιν τοῦ ὑποκειμένου, ὡς ὁ θεὸς ἐστὶ δίκαιος. — ὁ Φίλιππος οὐκ ἐστὶ δίκαιος. — Ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ αἱ προσωπικαὶ μάλιστα ἀντωνυμίαι ἐγώ, σύ, οὐκ οἷδ' ἐγὼ ταῦτα (Σοφ.) — σοφὸς σύ μάντις (Σοφ.).

§. 3. Δυνατὸν ὅμως καὶ τὰ ἐπίθετα, καὶ αἱ μετοχαί, καὶ αἱ ἐπιθετικαὶ ἀντωνυμίαι νὰ τεθῶσιν ὑποκείμενον τοῦ λόγου, ὡς οἱ θνητοὶ εἰσιν ἐφήμεροι. — οἱ φιλοσοφοῦντές εἰσι τίμιοι. — οὗτός ἐστιν ὁ προσόχτης, κτλ. Ἐπι δὲ καὶ πᾶν εἶδος λέξεως, ἥτοι μέρος λόγου, οἷον ἢ περὶ ἐστὶ δισύλλαβος. — ὁ ἐπεὶ ἐστὶ προτακτικός, κτλ.

§. 4. Ὡσαύτως καὶ ἀπαρέμφατον, καὶ ἀπαρεμφάτου ἀνά-
λυσις καὶ ὀλόκληρος λόγος διὰ τοῦ ἄρθρου λαμβάνων ἐνότητα,
ὡς τὸ *μανθάνειν* ἐστὶν ἡδύ. — τὸ *εὖ λέγειν* χαλεπόν. — ὡς
ἡδὺ πράττειν, ὠνδρεῖ, ἐστ' εὐδαιμόνως (Αῤφ. Πλ. 802.) — ὅτι
στήσεται *δηλόν* ἐστὶ (Δημ.). — *δεινὸν ἄν εἴη* εἰ οὕτως ἔχοι =
τὸ εἰ οὕτως ἔχοι = τὸ οὕτως ἔχειν *δεινὸν ἄν εἴη*. — ὅταν *συρειδῆ*
κακὰ . . . *δουλοῖ* (Εὐρ.) = τὸ *συνειδέναί* *κακὰ* . . . *δουλοῖ*.

§. 5. Ἐπειδὴ δὲ ἀφ' ἑτέρου τὰ ἐπίθετα σημαίνουσιν τὰς ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν ιδιότητας, διὰ τοῦτο ταῦτα μάλιστα ἰδιάζουσιν εἰς δῆλωσιν τοῦ κατηγορουμένου, τὸ ὁποῖον, χαρακτηρίζον τὸ ὑποκείμενον, ἀποτελεῖ μετ' αὐτοῦ διὰ τοῦ συνδετικῆς πρότασιν καὶ λόγον πλήρη ὁ θεὸς ἐστὶν ἀγαθός. — οἱ λόγοι ἔσσονται βραχεῖς, κτλ.

§. 6. Ἰσχύουσιν ὅμως καὶ περὶ τοῦ κατηγορουμένου τὰ περὶ τοῦ ὑποκειμένου ῥηθέντα, ὅτι δηλ. καὶ οὐσιαστικὸν καὶ πᾶν μέρος λόγου, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἔλαττον, δυνατὸν νὰ τεθῆ κατηγορούμενον, ὡς ὁ Σόλων ἦν *ρομοθέτης*. — ἐγὼ εἰμι *ἐκεῖνος*. — *ἄλλος* τὸ *κείνης* *αἵμα*. — *σῖγα* πᾶς ἔστω *λεώς*, κτλ.

Ῥσαύτως καὶ ἀπαρέμφατον καὶ δλόκληρος λόγος, ὡς τὸ αἰσθάνεσθαι ἐπίστασθαι ἐστὶ—τὸ γινῶθι σαυτὸν ἐστὶν ἄν τὰ πράγματα ἴδης τὰ σαυτοῦ καὶ τί σοι ποιητέον (Δείν.).

§. 7. Ὡς δὲ τὰ ὑποκειμένου τόπον ἐπέχοντα λαμβάνουσιν οὐσιαστικοῦ χαρακτήρα, διότι ἄλλως δὲν γίνονται ὑποκείμενον, τὸ ὁποῖον ὑποθέτει αὐθύπαρκτόν τι καὶ δυνάμενον νὰ γένη βάσις, οὕτως ἀφ' ἑτέρου τὰ ὡς κατηγορούμενον τιθέμενον λαμβάνουσιν ἐπιθετικὴν ἰδέαν, προσδιοριστικὴν τοῦ ὑποκειμένου, καθ' ἓνα ἢ ἄλλον τρόπον· *μάτην ἐστὶ τὸ μεμνησθαι περὶ αὐτῶν* (Ἰσ. Παρηγυρ. Α')=μάταιον.—ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ ζῶον =ἔχει τοὺς ζωϊκοὺς χαρακτῆρας.—ὁ χρυσός ἐστὶ μέτ αλλοῖον =μεταλλικὴ οὐσία, κτλ. τὸ μὲν δηλ. προσδιορίζει τὸ ποῖόν ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον, καλὸν ἢ κακόν, τὸ δὲ προσδιορίζει τὸ εἶδος, εἰς ὃ ἀνάγεται, ὃ ἐστὶ τί πρᾶγμα εἶναι, ἢ καὶ συμβεβηκός τι αὐτοῦ, ὡς ἦν δὲ τῆς χιόρος τὸ βάθος ὀργυιὰ (Ξ. Ἄν. Δ'. ε, 4). Κατὰ τὰ ἀνωτέρω δὲ καὶ ὁ πίθηκος ἐστὶ πίθηκος, ὁ Φαίδων ἐστὶ Φαίδων. Τιοῦτον δὲ καὶ τὸ περὶφημον τοῦ Γαλάτου ὁ ὄρος ἐστὶν ὄρος, καὶ οὐχὶ ἵππος δηλ.

Συμφωνία τοῦ Κατηγορουμένου πρὸς τὸ Ὑποκείμενον.

§. 8. Τὸ κατηγορούμενον, ὅταν ἦναι κλιτόν, πρέπει νὰ συμφωνῇ ἐν γένει πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν, ὡς ὁ Κῦρος ἦν καλός.—τὼ ἄνδρες ἦσθη βίαιοτάτω.—ἄθανατοι μόνου εἰσὶν οἱ θεοί.—ἡ δικαιοσύνη ἐστὶν ἀρετή.—ἡ Τόμυρις ἦν βασιλεία.

§. 9. Ἐπίθετον δὲν τὸ κατηγορούμενον δυνατὸν νὰ διαφέρῃ τοῦ ὑποκειμένου, κατὰ γένος· ἡ σοφία ἐστὶν ἀθάνατον, οἷον ἀθάνατόν τι, ἐν γένει.—ἄδικον ὁ πλοῦτος· κατ' ἀριθμόν· οἱ παῖδες εἰσὶν ἀγαθόν.—αἱ μεταβολαὶ λυπηρόν (Εὐρ.) καὶ κατὰ πτώσιν, οἷον ὁ Σωκράτης ἐστὶ τῶν σοφῶν (εἰς δηλ.)—ὄν εἰς γεγονός· Ἀριστείδης ὁ Ἀνσιμάχου (Πλ. Θεαιτ. 15).—ἐκ τῶν ἀλιτηρίων δὲ φημι γεγονέναι τῶν τῆς θεᾶς (Ἄρφ. Πλ. 445). Ῥσαύτως καὶ οὐσιαστικὸν ὄν, οἷον ὁ Ὀλυμπός ἐστὶν ὄρος.—τὰ πρόβατά ἐστὶ πλοῦτος.—Πρωταγόρας ἐστὶ

τῶν σοφιστῶν. Οὕτω καὶ τῶν λαμβανόντων ἄρ' εἰσὶν οἱ μαρτάνορτες ἀλλ' οὐ τῶν ἐχόντων (Πλ. Εὐθυδ. 277).

Συμφωνία τοῦ ῥήματος πρὸς τὸ ὑποκείμενον.

§. 10. Τὰ περὶ γένους καὶ πτώσεως ἀνωτέρω ρηθέντα ἰσχύουσι περὶ τῶν ἀνεπτυγμένων προτάσεων, ἐν αἷς τὸ κατηγορούμενον εἶναι κεχωρισμένων τοῦ συνδετικού. Καὶ ἐπὶ τούτων δὲ καὶ ἐπὶ τῶν συνεπτυγμένων, ἐν αἷς τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδετικόν, ἠνωμένα ὄντα, ἀποτελοῦσι τὸ ῥῆμα, ἐπικρατεῖ ὁ γενικὸς κανὼν, ὅτι τὸ συνδετικόν ἢ τὸ ῥῆμα πρέπει νὰ συμφωνῇ κατ' ἀριθμὸν καὶ πρόσωπον πρὸς τὸ ὑποκείμενον, τὴν βάσιν τοῦ λόγου, ὡς ἐγὼ εἰμι ἄθλια.—ὥσπερ σὺ λέγεις.—ὕμεῖς ἐστε φίλοι.—οἱ Ἕλληρες φιλοσοφοῦσιν.

§. 11. Ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν ὁμοῦ συγχωροῦνται καὶ τινες ἀνωμαλῖαι, φαινόμεναι τοῦλάχιστον ἀνωμαλῖαι καὶ ἐξαίρεσεις. Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἄ. συντάσσει ἐνικὸν ὑποκείμενον μετὰ πληθυντικῷ ῥήματος, ὡς Ἀθηναίων τὸ πλῆθος οἴονται καὶ οὐκ ἴσασιν (Θουκ.). β'. συντάσσει οὐδέτερον πληθυντικὸν ὑποκείμενον μετὰ ἐνικῷ ῥήματος, ἄθλια τίθεται.—τα ζῶα τρέχει.—ξύλα δ' ἦν πολλά (Ξ. Ἀρ. Δ'. ε', δ.)—χρήματα ἀνευ τοῦ βλαβερά γίνεσθαι (Πλ.), κτλ. Τοῦτο σύνθηες παρ' Ἀττικοῖς μετὰ ὀλίγων ἐξαίρεσεων οἶον φαγερά ἦσαν καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώπων ἔχρη πολλά (Ξ. Κ. Ἀρ. Α', θ', 17) κτλ.

§, 12. Τὸ πρῶτον τούτων συμβαίνει ἐπὶ τῶν περιληπτικῶν λεγομένων ὀνομάτων, ἅτινα ὑπὸ ἐνικῷ ἀριθμῷ σημαίνουσι πολλά· διὰ τοῦτο ἡ ἀνωμαλία εἶναι κατὰ τὸ φαινόμενον τὸ πλῆθος οἴονται=οἱ πολλοὶ οἴονται.—τὸ στρατόπεδον ἀνεχώρουν=οἱ στρατιῶται ἀνεχώρουν.—τὸ ναυτικὸν ὄρμουν (Σοφ. Ἀρτ. 1001)=οἱ ναῦται. Τὸ δεύτερον ἀποτελεῖ τὴν λεγομένην ἀττικὴν σύνταξιν, περὶ ἧς ἐν τῷ περὶ Σχημάτων, ὡς καὶ περὶ τοῦ ὕμνοι τέλλεται

* §. 13. Διάφορος δὲ τούτων ἡ περίστασις καθ' ἣν τὸ κατηγορούμενον, οὐσιαστικὸν ὃν ἢ ἐπίθετον οὐδέτερον, καὶ προσεχέστερον μάλιστα εἰς τὸ ῥῆμα εὐρισκόμενον, ἐφέλκει αὐτὸ κατὰ τὸν ἑαυτοῦ ἀριθμὸν, ὡς οἱ σοφισταὶ φαγερά ἐστι λώ-

βη τε καὶ διαφθορὰ τῶν συγγινομένων (Πλ. Μέν. 91).—τὸ χωρίον τοῦτο πρότερον ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλοῦντο (Θουκ. Δ'. 102).—τὸ πάλαι αἱ Θῆβαι Αἴγυπτος ἐκαλεῖτο.—ἔστι δὲ φύσει ἀνθρώπειον μάλιστα ἡδοναί (Θ.). Ὁ τρόπος οὗτος εἶναι ὁ σπανιώτερος.*

§. 14. Φαινομένη εἶναι καὶ ἡ ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον ἀνωμαλία, ὅταν δηλ. ὄνομα, τὸ ὅποῖον εἶναι πάντοτε τρίτου προσώπου, συντάσσεται μετὰ ῥήματος πρώτου ἢ δευτέρου προσώπου, ὡς ὁ Μαίας τῆς Ἀτλαντος διακοροῦμαι αὐτοῖς = ἐγὼ ὁ υἱὸς κτλ.—ὁ Φαληρεὺς οὗτος Ἀπολλόδωρος οὐ περιμενεῖς; (Πλ. Συμπ. 172 = σὺ ὁ Φαληρεὺς κτλ.—ἅπαντες ἐσμεν εἰς τὸ νοθετεῖν σοφοί = ἅπαντες ἡμεῖς, κτλ. Ὡσαύτως αὐτοὶ ἔφητε = ὑμεῖς αὐτοί.

Περὶ τῆς Συνθέτου ἢ Συνδέτου Προτάσεως.

§. 15. Δυνατὸν δὲ νὰ ᾖναι εἰς τὸν λόγον καὶ πλείονα ὑποκείμενα ἢ κατηγορούμενα ἢ ἐν ταῦτῳ ὑποκείμενα καὶ κατηγορούμενα. Τότε ἡ πρότασις καλεῖται σύνθετος ἢ σύνδετος.

§. 16. Σύνθετοι λοιπὸν ἢ σύνδετοι προτάσεις ἤθελον εἶναι αἱ ἐπόμεναι Ξενοφῶν καὶ Χειρίσοφος διεπράξαντο (Ξεν.)—Σιμμίας καὶ Κέβης καὶ Φαιδῶνδας καὶ Εὐκλείδης καὶ Τερψίων παρήσαν (Πλ.).—ὅς τε μέγιστος ὄρκος δεινότατός τε πέλει (Πλ. Ὁ. 37).—ὁ θεράπων ἐστὶν ὀψοφαγίστατος, βλαχίστατος, φιλαργυρώτατος καὶ ἀργότατος (Ξεν. Ἀπομν. Γ', ιγ', 14).—τὸ νέον ἅπαν ὑψηλὸν καὶ θρασύ (Μέν.)—αἱ ῥαδιουργίαι καὶ ἐκ τοῦ παραχρηῖμα ἡδοναὶ οὔτε σώματι εὐεξίαν ἰκαναὶ εἰσιν ἐνεργάζεσθαι, οὔτε ψυχῇ ἐπιστήμην ἀξίολογον οὐδεμίαν ἐμποιοῦσιν (Ξεν. Ἀπομν. Β', α', 20). Ὡσαύτως ἀναπηδήσας Ἀνδροτίων καὶ Γλαυκίτης καὶ Μελέαρωπος ἐβῶν, ἠγανάκτουν, ἐλοιδοροῦντο, ἀπέλυον τοὺς τριηράρχους, ἔχουν ὁμολόγουν, παρ' ἑαυτοῖς ζητεῖν ἠξίουν τὰ χρήματα (Δημ. Τιμαρχ. 704).

§. 17. Ἐκ τούτου δῆλον ὅτι ἡ σύνδεσις τῆς προτάσεως δυνατὸν νὰ ὑπάρχη εἰς τὸ ὑποκείμενον, εἰς τὸ κατηγορούμενον ἢ εἰς ἀμφοτέρα, ὅ ἐστιν ὅτι δυνατὸν νὰ ὑπάρχωσι πολλὰ ὑπο-

κείμενα ἐν κοινὸν κατηγορούμενον ἔχοντα, πολλὰ κατηγορούμενα εἰς ἓν ὑποκείμενον ἀρμύζοντα, ἢ πολλὰ ὑποκείμενα πολλὰ κοινὰ κατηγορούμενα ἔχοντα. Ὡσαύτως δὲ δυνατόν νά ᾦναι ἡ σύνδεσις καὶ εἰς τὸ ἀντικείμενον, ὡς τὸ μὲν γὰρ θάρσος ἀμέλειάν τε καὶ ῥαθυμίαν καὶ ἀπειθειαν ἐμβάλλει, ὁ δὲ φόβος προσεκτικωτέρους τε καὶ εὐπειθεστέρους καὶ εὐτακτοτέρους ποιεῖ (Ξ. Ἀπομν. Γ'. ε', 5) καὶ κατὰ τοὺς προσδιορισμοὺς, ἀδίκως οἰκτρῶς τε θάνε (Σοφ.).—*χθὲς καὶ πρῶην*. Δῆλον δὲ προσέτι ὅτι αἱ σύνθετοι προτάσεις δυνατόν νά ἀναλυθῶσιν εἰς ἀπλᾶς (Ἴδε Εἰσαγ. Ἑλλην. Συντάξ. σ. 42).

§. 18. Ἐν τῇ συνδέτῳ προτάσει ἐπὶ ὁμοιογενῶν ἐμψύχων ὑποκειμένων τὸ κοινὸν ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον τίθεται, κατὰ τὸ γένος τῶν ὑποκειμένων πληθυντικῶς: *Σωκράτης Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης ἦσαν σοφοί.—ἡ μήτηρ, ἡ θυγάτηρ καὶ ἡ ἀδελφὴ ἦσαν καλαί*. Ἐπὶ δὲ ἑτερογενῶν τίθεται κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον. Ἔστι δὲ ἐπικρατέστερον τὸ μὲν ἀρσενικὸν τοῦ θηλυκοῦ καὶ τοῦ οὐδετέρου, τὸ δὲ θηλυκὸν τοῦ οὐδετέρου ἢ γυνῆ καὶ ὁ ἀνὴρ ἀγαθοὶ εἰσιν (Πλ.). Τὸ αὐτὸ ἐννοεῖται καὶ περὶ τοῦ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ *ἄνδρες καὶ γυναικες ἐστηκότις*.—*γυναῖκες καὶ παῖδια καθήμεναι*.—*συρληλυθότες ἐκεῖσε ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ κτήνη* (Ξ).

§. 19. Ἐπὶ ὁμοιογενῶν ἀψύχων ὑποκειμένων τὸ κοινὸν ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον τίθεται ἄ. πληθυντικῶς κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον τῶν δυνατῶν καὶ οἱ θθόνοι καὶ οἱ ἔρωτες δεῖνοί (Πλ.).—*οὐκ ἄχρηστοι αἱ πέρυσι πρῆσβεῖται ἐκεῖναι καὶ κατηγορίαι* (Δημ.). β'. κατὰ τὸ προσεχέστερον καὶ νόμος καὶ φόβος ἱκανὸς ἔρωτα κωλύειν (Ξ). γ'. κατ' οὐδέτερον γένος ἐνικῶς *μέθη γε φύλαξιν ἀπρεπέστατον καὶ μαλακία καὶ ἀργία*. δ'. κατ' οὐδέτερον γένος πληθυντικῶς *ταραχαὶ καὶ στάσεις ὀλέθρια ταῖς πόλεσιν*.—*εὐγένειαί τε καὶ δυνάμεις καὶ τιμαὶ δῆλά ἐστιν ἀγαθὰ ὄντα* (Πλ. Εὐθυδ. 279). Ὁ τελευταῖος τρόπος τῆς συντάξεως ἐν τοῖς τοιούτοις εἶναι ὁ συνηθέστερος.

* §. 20. Καὶ ὁμοιογενῆ δηλ. καὶ ἑτερογενῆ ἄψυχα ὑποκείμενα, εἴτε μεσολαβοῦντος οὐδετέρου εἴτε μὴ, ὡς πράγματα θεωρούμενα δέχονται συνήθως τὸ κοινὸν κατηγορούμενον

κατ' οὐδέτερον γένος πληθυντικῶς· λίθοι τε καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέραμος, ἀτάκτως ἐρρήμιμνα, οὐδὲν χρήσιμά ἐστιν (Ξεν.)—δόξα καὶ ἐπιμέλεια καὶ νόυς καὶ τέχνη καὶ νόμος σκληρῶν καὶ μαλακῶν πρότερα ἂν εἴη (Πλ.)—κάλλος καὶ ἰσχὺς, δειλῶ καὶ κακῶ ξυνοικοῦντα, ἀπρεπῆ φαίνεται (Πλ. Μενέξ. 246).—φθόρος καὶ ἔρωσ ἐναντία ἐστίν. Ἐνίοτε δὲ καὶ ἐμψύχου ὄντος· ἡ καλλίστη πολιτεία τε καὶ ὁ κάλλιστος ἀγῆρ λοιπά ἐστίν ἡμῖν διελεθεῖν (Πλ. Πολιτ. Η'. 562). Δυνατὸν δὲ εἶπεν καὶ ἄνθρωπος καὶ κύνων ἀγριώτατα.*

§. 21. Τὸ δὲ ῥῆμα ἐπὶ πολλῶν ὑποκειμένων· α'. προτάσσεται πληθυντικῶς· ἔρχονται ἀπὸ τῶν οἴκοι τελῶν Ἄρακος τε καὶ Ναυάτης καὶ Ἀρτισθένης· (Ξ.)· β'. ἐπιτάσσεται πληθυντικῶς· λήθη καὶ δυσκολία καὶ μαρία ἐπιπίπτουσιν (Ξ)· γ'. προτάσσεται ἐνικῶς· ἦλθε Κρυσάντας τε ὁ Πέρσης καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ὁμοτίμων (Ξ)· δ'. ἐπιτάσσεται ἐνικῶς· ἄθλοί τε καὶ μισθοὶ καὶ δῶρα γίγνεται·—οἱ παῖδες καὶ τὸ γένος ἄπαν περιπίπτει (Λυκούργος).

§. 22. Μεγάλως ἡ θέσις ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τοῦ ῥήματος, πολλάκις τιθεμένου κατὰ τὸ προσεχέστερον, καὶ ἐνικῶς ὄν, ὡς μετὰ τῶν ἀνωτέρω παραδειγμάτων καὶ ἄλλα πολλά δεικνύουσιν· Ἀθήνησι καὶ οἱ πέρητες καὶ ὁ δῆμος πλέον ἔχει τῶν γενναίων καὶ πλουσίων (Ξ. Ἀθην. Πολιτ. Α'. 2), Ἐν τῷ σάρκες καὶ νεῦρα ἐξ αἵματος γίγνεται (Πλ.) ὑπερισχύει τὸ δεύτερον. Ἐν τῷ βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ διώκων εἰσπίπτει εἰς τὸ στρατόπεδον (Ξεν.)· ὑπερισχύει τὸ ἐπικρατέστερον. Τὸ δὲ Δημοσθένης μετὰ τῶν ξυστρατήγων Ἀκαρνάνων σπένδοται Μαρτινεῦσιν (Θουκ. Γ', 109) ἰσοδυναμεῖ τῷ Δημοσθένης καὶ οἱ ξυστράτηγοι. Ἀλλὰ σπάνια τὰ τοιαῦτα.*

§. 23. Δύο δὲ ὄντων τῶν ὑποκειμένων, τὸ κατηγορούμενον τίθεται δυϊκόν, ὅταν, ἰδιαιτέρως ἑκατέρου θεωρουμένου, ἀναδεικνύηται ἡ ἔννοια τοῦ δυϊκοῦ· ἢ τε πολιτικῆ καὶ ἡ φιλοσοφία ἀξίω λόγου ἐστὸν (Πλ.). Τίθεται δὲ πληθυντικόν, ὅταν ἀμφοτέρων συνάμα ἐννοουμένων, οὐδεμία ἰδιαιτέρα προσοχὴ δίδηται εἰς ἑκάτερον καὶ εἰς τὸν δυϊκὸν ἀριθμὸν. Ἀγά-

θων και Σωκράτης λοιποί (Πλ.)—δύο ἔτι λοιπὰ ἢ τε σωφροσύνη και δικαιοσύνη Πλ.). Ὡσαύτως και ἐπὶ ῥήματος σοφία και νοῦς ἀνευ ψυχῆς οὐκ ἄν ποτε γενοίσθην (Πλ.)—ὦ Πρωταγόρα πρὸς σέ τοι ἤλθομεν, ἐγὼ τε και Ἱπποκράτης οὗτος (Πλ.)—δικαιική τε και ἰατρική σεμινύονται (Πλ.).

§. 24. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει και ὅταν ἔν μὲν ἦναι τὸ ὑποκειμενον, ἀλλὰ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ τῷ ἀνδρὲ ἐγενέσθην φύλακε (Ξ).—τῷ ξένῳ τῷδε σοφῷ και φίλῳ ἐστὸν ἐμῷ (Πλ.)—τῷ ἀδειφῷ ἀπαιδε ἐτελευτησάτην (Ἰσαῖος). Ἐπειδὴ δὲ τὰ μὲν δύο θεωροῦνται ὡς πολλά, τὰ δὲ πολλά οὐχὶ ὡς δύο, διὰ τοῦτο ἐπὶ δυϊκοῦ ὑποκειμένου τίθεται και πληθυντικὸν ῥῆμα, ὡς ἀδειφῷ δύο ἦσαν καλοὶ (Εἰρ).—γὼ θεασώμεθα (§ 23) ἐπὶ δὲ πληθυντικοῦ ὑποκειμένου τότε μόνον τίθεται δυϊκὸν ῥῆμα, ὅταν τὰ πολλά θεωρῶνται ἀνὰ ζεύγη, ὡς τὸ παρ' Αἰσχύλῳ (Εὐμεν. 252) λεύσσετεον πάντα ἀναφέρεται εἰς τὰ δύο ἡμιχόρια.

§. 25. Διαφόρων δὲ προσώπων ὄντων τῶν ὑποκειμένων τῆς προτάσεως, τὸ ῥῆμα τίθεται κατὰ τοῦ ἐξῆς τρόπου: α. ἐνικῶς, κατὰ τὸ προσεχέστερον οἶδα σαφῶς και ἐγὼ και σύ (Πλ.)—ἐγὼ λέγω και Σεύθης τὰ αὐτὰ (Ξ).—δοκεῖς σύ τε και Σιμμίας (Πλ.).—σύ τε Ἑλλην εἶ και ἡμεῖς (Ξεν)—οὔτε σύ οὔτ' ἄν ἄλλοις δύναίτο ἀντειπεῖν (Ξ). β. πληθυντικῶς κατὰ πρῶτον πρόσωπον, ὅταν ὑπάρχη πρωτοπρόσωπον ὑποκειμενον· ξυμφωνοῦμεν ἐγὼ τε και ἡμεῖς (Πλ.).—ἐγὼ τε και ἡ μήτηρ ἐλάχομεν· γ. πληθυντικῶς κατὰ δεύτερον πρόσωπον, ὅταν δὲν ὑπάρχη πρῶτον οὐ σὺ μόνος οὐδὲ οἱ σοὶ φίλοι πρῶτοι και πρῶτον ταύτην δόξαν περὶ θεῶν ἔσχετε (Πλ.). δ. πληθυντικῶς κατὰ τρίτον πρόσωπον, ὅταν προτάσσηται ἐνίκων οἱ ξένοι και ἡμεῖς μετ' ἐκείνων (Α). Ἀλλὰ και ἡμεῖς δὲ και Στρατιός και Στρατοκλῆς παρεσκευάζοντο ἀπαρτες. (Ἰσαῖος).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Τὰ ὀνόματα ὡς Προσδιορισμοί.

§. 1. Διὰ τῶν ὀνομάτων γίνονται οἱ ὀνοματικοὶ ἀνωτέρω

ἐπικληθέντες προσδιορισμοί, ὡς διὰ τῶν ἐνάρθρων μορίων γίνονται οἱ ὡς ὀνομαστικοί, οἷον ὁ *χρηστικός ἀνήρ*.—ἡ *σώφρων γυνή*.—τὸ *δυσμεταχειρίστον ζῶον*, κτλ. οἱ τότε ἄνθρωποι, οἱ ἐκεῖ πολῖται, ὁ μεταξὺ τόπος, οἱ κάτωθεν θεοί (Σοφ.), οἱ ἐνθάδε, κτλ.

§. 2 Διαφέρουσι δὲ οἱ προσδιορισμοὶ τῶν κατηγορουμένων, καθ' ὅσον διὰ μὲν τῶν κατηγορουμένων συζεύγεται μετὰ τοῦ ὑποκειμένου νέα τις ἰδέα, νέον φέρουσα προσόν, διὰ δὲ τῶν προσδιορισμῶν ἐξηγεῖται προϋποτιθέμενον προσόν τοῦ ὑποκειμένου, οἷον μέρος αὐτοῦ ἀποτελοῦν· καὶ διὰ μὲν τοῦ κατηγορουμένου γίνεται λόγος τέλειος, οὐχὶ δὲ διὰ μόνου τοῦ προσδιορισμοῦ, ἕως εὖ μὴ προστεθῆ τὸ κατηγορούμενον. Οὕτω, π. χ. ἡ *Κέρκυρά ἐστι νῆσος* καὶ ἡ νῆσος *Κέρκυρά ἐστι* . . ., ἔνθα, ἐν τῷ δευτέρῳ παραδείγματι, ἵνα συμπληρωθῆ λόγος, πρέπει νὰ προστεθῆ, *μεγάλη, μικρά, ὀρεπανοειδῆς εὐφορος*, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον. Τότε δὲ, καὶ ἀφαιρεθέντος τοῦ προσδιορισμοῦ *νῆσος*, ὁ λόγος μένει πάντοτε πλήρης, ἡ *Κέρκυρά ἐστι ὀρεπανοειδῆς*· ἐν δὲ τῷ πρώτῳ παραδείγματι, ἀφαιρουμένου τοῦ κατηγορουμένου *νῆσος*, ὁ λόγος γίνεται ἀτελής. Διὰ τῆς συνθέσεως ἐννοεῖται εὐκολώτερον ἢ ἐνότης τοῦ ὑποκειμένου καὶ προσδιορισμοῦ, ὅταν ἡ γλῶσσα τὸ συγχωρῆ, ὡς ὁ *ἄριστος τεχνίτης* καὶ ὁ *ἀριστοτέχνης*.—τὸ *αἰεὶ θάλλον δένδρον* καὶ τὸ *αἰεθαλὲς δένδρον*.—ἡ *πολλοὺς βότρυας ἔχουσα ἄμπελος* καὶ ἡ *πολύβοτρυς ἄμπελος*.

§. 3 Οἱ προσδιορισμοὶ οὗτοι τίθενται εἰς τὸ ὑποκείμενον, εἰς τὸ κατηγορούμενον ἢ εἰς ἀμφότερα, ὡς ὁ σοφὸς *Ἀριστοτέλης* ἦν *Σταγειρίτης*.—οὗτός ἐστι *Πρωταγόρας ὁ κλειρός*.—*Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν* ἦν *μέγας στρατηγός*.—*γέλως ἄκαιρος ἐν βροτοῖς δεινὸν κακόν*· ἢ καὶ εἰς ὅλην τὴν πρότασιν· ἀλλ' ἢ, τὸ λεγόμενον, *κατόπιν ἐορτῆς ἤκομεν καὶ ὕστερον*; (Πλ.)=τοῦτό ἐστι τὸ λεγόμενον.

§. 4. Δυνατὸν δὲ νὰ τεθῆ καὶ προσδιορισμὸς προσδιορισμοῦ, καὶ τούτου πάλιν ἄλλος, καὶ οὕτω γίνεται σειρά προσδιορισμῶν, ὡς ἐν τῇ ἀριθμητικῇ κλάσμα κλάσματος, ἤτοι σειρά κλασμάτων· *Ἀλέξανδρος Φιλιππου ἦν υἱός, υἱοῦ Ἀμύντου βασιλέως τῶν Μακεδόνων*.

§. 5. Οἱ ὀνομαστικοὶ καὶ ὡς ὀνομαστικοὶ προσδιορισμοὶ τίθενται κατὰ τρεῖς τρόπους, κατ' ἐπεξήγησιν, διὰ τῶν παρενθετικῶν προτάσεων, καὶ διὰ τῶν πλαγίων πτώσεων, ὡς Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδῶν.—πᾶς ὅστις κλέπτει ἄδικός ἐστιν.—ἡ μάχη τῶν Ἑλλήνων, κτλ.

Περὶ τῶν κατ' Ἐπεξήγησιν Προσδιορισμῶν.

§. 6. Κατ' ἐπεξήγησιν, γενικώτερον ἐκλαμβάνομένην, λέγονται οἱ προσδιορισμοί, ὅτε, ἄνευ μεσολαβήσεως νέου συνδετικού ἢ ῥήματος, προστίθεται εἰς τὸ ὑποκείμενον νέα ἰδέα, ἥτις, ὡς μέρος αὐτοῦ θεωρουμένη, ἀποτελεῖ μίαν μετ' αὐτοῦ ἔννοιαν. Ταῦτα δὲ τὰ δύο συνάμα συζεύγονται μετὰ τοῦ κατηγορουμένου, οἷον Κῦρος ὁ νεώτερος ἦν γενναῖος. Ὁσαύτως καὶ ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου, ὡς οὗτός ἐστι Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ—οὗτός ἐστι Πρωταγόρας ὁ κλεινός, κτλ.

§. 7. Ἐφαρμόζονται δὲ ἐπὶ τῶν προσδιορισμῶν τούτων τὰ περὶ κατηγορουμένου ῥηθέντα. Δυνατὸν δηλ. νὰ τεθῆ ὡς προσδιορισμὸς ἐπίθετον, οὐσιαστικόν, καὶ παντοιοῦν δυνάμενον νὰ λάβῃ ἐπιθετικὴν ἔννοιαν, ὡς χρηστός ἀνὴρ—ἀγαθὴ γυνή, κτλ. Ὁσαύτως ἀνὴρ τύραννος, ἀνὴρ ὀπλίτης, ὄμιλος στρατιώτης. Παρ' ἡμῖν οἰκοκύριος ἄνθρωπος, παπᾶς ἄνθρωπος, κλ.

§. 8. Ὁσαύτως ἐφαρμόζονται εἰς τούτους τοὺς προσδιορισμοὺς τὰ ἀνωτέρω περὶ κατηγορουμένου καὶ ὑποκειμένου ῥηθέντα. Τίθεται δὲ τὸ προσδιορίζον κατὰ τὸ προσδιοριζόμενον, ὡς πρὸς τὸ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν. Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεύς.—Κλεοπάτρα ἡ βασίλισσα. κτλ. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ περὶ τῶν πλαγίων πτώσεων, βιβλίον Προδίκου τοῦ σοφοῦ.—ἔργον Φειδίου τοῦ Ἀθηναίου.

* §. 8. Αἱ ἀνωτέρω παρατηρηθεῖσαι ποικιλίαι γίνονται καὶ ἐνταῦθα, οἷον νοῦς σωτηρία καλουμένη, ἀντὶ καλούμενος.—ποτήριον τεχνήματα τοῦ τεχνίτου.—Διονύσιος τῶν τυράννων γενόμενος.—θυγατέρα δεινόντι κάλλος καὶ μέγεθος. *

§. 10. Παρατηρεῖται δὲ καὶ ἕτεροῖα τις ἀνωμαλία, φαινομένη τοῦλάχιστον, τοσοῦτον κοινὴ ὥστε ἀνάγκη, οἷον κανονικῆς τῆς χρήσεως ταύτης ἐκλαμβάνομένης, μόνον τὸ ἐναν-

τίον νὰ νομίζεται ἐξαιρέσις. Τοῦτο συμβαίνει ἐπὶ τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ, ὅστις ἐπὶ θηλυκοῦ γένους εἰς τὴν ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν δέχεται ἄρθρον ἀρσενικοῦ σχηματισμοῦ. Ἐν ᾧ λοιπὸν λέγεται ἡ τέχνη, ἡ ἡμέρα, ἡ χεῖρ, κτλ. καὶ αἱ τέχναι, αἱ ἡμέραι, αἱ χεῖρες, λέγεται ὅχι τὰ τέχνα, τὰ ἡμέρα, τὰ χεῖρε, ἀλλὰ τὼ τέχνα, τὼ ἡμέρα, τὼ χεῖρε· οὕτω διάκρισθον ὡσπερ εἰ τὼ χεῖρε... (Ξεν. Ἀπομν. Β. γ'. 18). — τὼ γυναικε (Ξεν. Κ. Π. Ε', ε', 1). — τὼ πόλει καὶ τούτω τὼ πόλη, κλ. *

* §. 11. Αὔτη ἐστὶν ἡ σταθερὰ χρῆσις παρὰ τοῖς πεζογράφοις τῶν Ἀττικῶν. Ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ποιηταῖς σπανιωτάτη ἐν τούτοις ἡ χρῆσις τοῦ τὰ, ἀντὶ τῷ, οἷον τὰ κόρα (Σοφ. Ἀντ. 769), τὰ κοχῶνα, (Ἀρφ. Ἰππ. 484). Συνηθης δὲ καὶ ἡ χρῆσις τοῦ τοῖν, ἀντὶ ταῖν. Μόνον τὼ θεῷ καὶ τοῖν θεοῖν, περὶ Δῆμητρος καὶ Περσεφόνης. Ὡσαύτως ἐπὶ θηλυκοῦ δυϊκοῦ τίθεται τῶδε, ἀντὶ τάδε· τῶδε περιγραφέα (Αἰσχ. Χοηφ. 205), τὼ παῖδε τῶδε (Σοφ. Ἀντ. 504) περὶ Ἀντιγόνης καὶ Ἰσμήνης, καὶ τούτω τὼ τέχνα (Πλ. Πολιτ. Δ', 452), τούτω τὼ ἡμέρα (Ξ. Κ. Π. Α', ε', 41) σ. 58. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἐπιθετικοῦ καὶ μετοχικοῦ προσδιορισμοῦ, ὡς Ῥοδίον περτηγοττόρον (Θουκ. ε', 43). — γυναικε ἐρίζοντε κλ. Τοῦτο δὲ δηλοῖ ὅτι ὁ σχηματισμὸς ἐν τούτοις εἶναι κοινοῦ γένους. *

§. 12. Ἀπαντᾶται δ' ἐνίοτε ἐπὶ θηλυκοῦ οὐχὶ μόνον αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ αὐτά, αὐταῖν καὶ αὐτοῖν, καὶ ἄλλα τινὰ σπάνια ἢ καὶ μοναδικά. Περὶ τούτων οἱ ἀκριβεστέραν γνῶσιν ἐπιζητούντες παραπέμπονται εἰς τὴν Εἰσαγωγὴν Ἑλλην. Συντάξεως.

Περὶ τῶν Προσδιορισμῶν διὰ τῶν Παρενθετικῶν Προτάσεων.

§. 13. Διὰ τῶν παρενθετικῶν προτάσεων τίθενται οἱ προσδιορισμοί, ὅταν διὰ τινος παρεμπιπτούσης, καθ' ἓνα ἢ κατ' ἄλλον τρόπον, προσδιορίζεται μέρος ἢ ὅλη ἢ κυρία τοῦ λόγου πρότασις. Οὕτω, π. χ. ἀνελεύθερος πᾶς ὅστις εἰς δόξαν βλέπει (Γνωμ.), ἔνθα τὸ ὑποκείμενον πᾶς γενικώτατον ἔν, προσδιορίζεται διὰ τοῦ ὅστις εἰς δόξαν βλέπει. — μὴδ' ἄλλος (γένεοιτό μοι) ὅστις τὴν ἐμὴν κνίξει φρένα (Εὐριπ.) = ὁ τὴν

ἐμὴν κνίζων φρένα· ναύαρχος μὲν νῦν ἐπὴν αὐτὸς ὅσπερ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, Εὐρυβιάδης ὁ Εὐρυκλειδεῶ (Ἡρ. Η', 42).—καὶ ἄλλοι δὲ, οἳ ἐκείνῳ συνῆσαν (ἦσαν Σωκράτους ὀμιληταί) (Ξ. Ἀπομν. Α', 6', 48).—τὰ δίκαια καὶ πάντῃ, ὅσα ἀρετῇ πράττεται καλὰ ἐστὶ καὶ ἀγαθὰ (Ξεν. Ἀπομν. Γ', θ', 5).—μάταιος θεὸς ἄλλο τι γελοῖον ἠγεῖται ἢ τὸ κακόν (Πλ.) Τοιαῦτα ἤθελον εἶναι καὶ τὰ οὗτος ἐστὶν ὁ ἀνὴρ ὃν ἐζητοῦμεν.—τοῦτό ἐστι τὸ ὕδωρ ὃ πίνομεν.

§. 14. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς κυρίας προτάσεως προσδιορίζεται διὰ παρενθετικῆς· ἄρα λέγεις τὴν θεῶν χρίσιν ἢν περὶ Κέκροπα ἔκριαν (Ξεν. Ἀπομν. Γ', ε', 18); Ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ προσδιορισμὸς τῆς κυρίας προτάσεως· εἶγε τοὺς παλαιωτάτους, ὧν ἀκούομεν, προγόνους αὐτῶν ἀγαμμυνησκόμεν, κτλ. (Ξεν. Ἀπομν. Γ', ε', 9).—Ἀθηναῖοι οἱ πρότερον, ὅτε Βοιωτοὶ μόνοι ἐγένοντο, πορθοῦντες τὴν Βοιωτίαν, φοβοῦνται, κτλ. (Ξ. Ἀπομν. Γ', ε', 4)

§. 15. Ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρος ἡ κυρία πρότασις δυνατὸν διὰ παρενθετικῆς προτάσεως νὰ προσδιορισθῇ· ἅπας λόγος, ἂν ἀπῆ τὰ πράγματα, μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν (Δημ. Ὀλυνθ. Α. §. ε') ὁ λόγος φαίνεται μάταιος, ἂν ἀπῆ τὰ πράγματα, οὐχὶ δὲ καὶ ἂν παρῆ. Ὡσαύτως διὰ μετοχῆς· τούτου ἐπιμελούμενοι (Ἀθηναῖοι), πάντων ἂν εἶεν κράτιστοι (Ξεν. Ἀπομν. Γ', ε', 8) = εἰ τούτου ἐπιμελοῖντο·

Περὶ τῶν Προσδιορισμῶν διὰ τῶν Πλαγίων Πτώσεων.

§. 16. Διὰ τῶν πλαγίων πτώσεων γίνονται οἱ προσδιορισμοί, ὅτε τίθεται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον γενικῆ, δοτικῆ, ἢ αἰτιατικῆ. Τὰ ὀνόματα τὰ ὁποῖα προσδιορίζονται διὰ τῆς γενικῆς, δοτικῆς, ἢ αἰτιατικῆς, λέγονται ὅτι συντάσσονται μετὰ γενικῆς, δοτικῆς, ἢ αἰτιατικῆς.

Τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα ὀνόματα.

§. 17. Τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα ὀνόματα, εἴτε ὑπο-

κειμένου, είτε κατηγορουμένου, είτε προσδιορισμοῦ τόπον ἐπέχοντα, εἶναι διττά, οὐσιαστικά καὶ ἐπίθετα.

Τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα οὐσιαστικά.

§. 18. Τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα οὐσιαστικά εἶναι I. τὰ σημαίνοντά τι ἀνήκον εἰς τινα ἢ εἰς τι καθ' ὅποιανδῆποτε σχέσιν. II. τὰ ἀντίθετα τῶν προηγουμένων, τὰ σημαίνοντα τὸν εἰς ὃν ἢ τὸ εἰς ὃ ἀνήκουσι ταῦτα.

1. Τὰ σημαίνοντά τι ἀνήκον εἰς τινα κτλ.

§. 19. Αἱ σχέσεις καθ' ἃς ἀνήκει τι εἰς τινα ἢ εἰς τι εἶναι πολλαὶ καὶ διάφοροι. Ἐπὶ τοῦ παρόντος σημειοῦνται αἱ κυριώδестераι, ἐξ ὧν κατ' εὐθείαν ἢ πλαγίως παράγεται σχεδὸν πᾶσα ἄλλη. Ἀνήκει λοιπὸν ἐν τι εἰς τινα ἢ εἰς τι, ἐπομένως συντάσσεται μετὰ γενικῆς, πᾶν ὃ, τι δυνατὸν νὰ θεωρηθῆ.

α. Ὡς κτῆμά τινος, οἷον ἀγρὸς Περικλέους β'. ὡς ἀρχόμενόν τινος, οἷον Μακεδόνων ὑπαρχοι. γ'. Ὡς ἔργονόν τινος, οἷον τέκνα πατρός.—υἱός, ἔργονος Περικλέους. δ'. Ὡς ἔργον καὶ ποίημά τινος, εἴτε πρὸς τὸν τεχνίτην, εἴτε πρὸς τὴν ὕλην ἐξ ἧς, οἷον εἰκὼν τοῦ ζωγράφου.—Ὀμήρου ποιήματα.—γάδος μαρμάρου.—ἀνδριάς χαλκοῦ.—ξίφος σιδήρου.—Ὡσαύτως καὶ ἀφηρημένως ἢ ἐνέργεια τῶν προηγουμένων, οἷον ἐργασίαι Φειδίου.—πρᾶξις ἀνθρώπου.

§. 20. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἀνάγεται ἐνταῦθα' ε. πᾶν τι θεωρούμενον ὡς μέρος τινός, οἷον μέρος σώματος.—ἢ κεφαλὴ τοῦ ἀνθρώπου, ς'. Ὡς περιεχόμενόν τινος, οἷον οἱ ἔνοικοι τῶν Ἀθηνῶν.—γῆες τοῦ λιμένος.—οἱ λχθύες τῆς θαλάσσης. ζ'. Ὡς δῶμα ἢ δῶρόν τινος, οἷον αἱ χορηγίαι τοῦ Ἀλκιβιάδου.—τὰ δῶρα τῶν ἐχθρῶν.—ἢ. Ὡς ιδιότης, διάθεσις ἢ συμβεβηκός τινος, οἷον λευκότης χιόνος.—ἢ εὐμένεια τοῦ ἀνδρός.—χλωότης τοῦ Ἀγησιλάου.—Φωκίως περνια.—Ἀριστείδου δικαιοσύνη. Ὡσαύτως δόξα ἀνδρός.—ἀδοξία γυναικός.—πλέθρον γῆς, κτλ.

§. 21. Ἐν γένει λοιπὸν δυνατὸν εἰπεῖν ὅτι ὅπου εἰτέρχεται τὸ ἐρώτημα τίνος, ἔνθα περιλαμβάνεται καὶ τὸ ἐκ τίνος, ἀπὸ

τινος ἢ, κοινότερον, ἀπὸ τί, ἔχει χώραν ἢ γενική, ὡς *τινος υἱός; τίνος ἔργον; ἀπὸ τί μεταλλῶν;* κτλ. Ἡ δὲ γενική τίθεται ἀπρόθετος ἢ ἐμπρόθετος.

§. 22. Ἐπειδὴ δὲ τὸ διὰ τῆς γενικῆς, προσδιοριζόμενον δυνατὸν νὰ ἦναι ἐνεργητικὸν ὡς πρὸς τι καὶ παθητικὸν πρὸς τι ἄλλο, διὰ τοῦτο δυνατὸν νὰ τεθῶσι καὶ δύο συνάμα γενικαὶ εἰς τὸ αὐτὸ οὐσιαστικόν, ἡ μὲν ἐνεργητική, ἡ δὲ παθητική, ὡς ἡ *Πέλοπος Πελοποννήσου κατάληψις* (Ἰσοκρ.).—ἡ *Χειρισόφου ἀρχὴ τοῦ παντός κατελύθη* (Ξεν.), οἷον ἡ *πανταρχία*. Διάφορον δὲ τὸ πρᾶγμα, ὅταν ἡ μία γενική ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἄλλης, ὡς ὁ *τῶν τοῦ βασιλέως ἰππέων στρατηγός*. Ἐνταῦθα εἶναι ὁ ἐν τοῖς προηγουμένοις σημειωθεὶς προσδιορισμὸς τοῦ προσδιορισμοῦ.

II. Τὰ ἀντίθετα τῶν προηγουμένων, τὰ σημαίνοντα τὸν εἰς ὃν ἢ τὸ εἰς ὃ ἀνήκουσι ταῦτα.

§. 23. Ἐνταῦθα ἀνάγονται: α'. Γὰ σημαίνοντα τὸν κτήτορα ἢ δεσπότην τινός, οἷον *κτήτωρ χωρίων*—*δεσπότης τοῦ δακτυλίου*. β'. Τὰ σημαίνοντα τὸν ἄρχοντά τινος, οἷον *βασιλεὺς Περσῶν*.—*ἀρχὸς οἰωρῶν*. γ'. Τὰ σημαίνοντα τὸν γεννιέτορα ἢ συγγενῆ τινος, οἷον *πατὴρ τέκνων*.—*θεῖος ἀνεψιοῦ*.—*κρέοντος κηδεστής*. δ'. Τὸν ἐργάτην καὶ ποιητὴν τινος, οἷον *ἐργάτης τῶν καλῶν καὶ σεμνῶν ἔργων*.—*εἰκότων γραφεύς*.—*νηῶν τέκτορες*. Ὡσαύτως καὶ ὡς ἐκ τῆς ὕλης, οἷον *χαλκὸς ἀνδριάντος*.—*σίδηρος ξίφους*.

§. 24. Ὡσαύτως τὰ σημαίνοντα: ε'. τὸ ὅλον τινός, οἷον *σῶμα τῆς κεφαλῆς*.—*ἀγέλη βοῶν*.—*σωρὸς σίτων, ξύλων, λίθων*. ς'. Τὰ σημαίνοντα τὸ περιέχον τινός, οἷον *ἄστν ἀνθρώπων*.—*ἄρκτων φωλέας*. ζ'. Τὰ σημαίνοντα τὸν δοτῆρά τινος, οἷον *δαπανημάτων δοτῆρες*.—*βραβευτῆς τοῦ δικαίου*. ἠ. Τὰ σημαίνοντα τὴν ὑπόστασιν ἰδιότητος, διαθέσεως, συμβεβηκότος τινός, οἷον *πτέρυξ χιόνος λευκῆς ἦτοι χιονόλευκος*.—*ἀγὴρ μελιχίου τρόπου*.—*τραύματα αἵματος, ἦτοι αἱματώετα*.—*ἀγὴρ δόξης*.—*ποταμὸς πλέθρου*.—*δένδρον πολλῶν ἐτῶν*—*πολυετής*.

§. 25. Ἐπὶ τῆς σειρᾶς I ἡ μὲν ὀνομαστικὴ σημαίνει τὸ κτήμα, τὸ ἀρχόμενον, τὸ ἔκγονον, τὸ ἔργον, τὸ μέρος κτλ. ἡ δὲ γενικὴ τὸν κτήτορα τὸν ἄρχοντα, τὸν γεννήτορα, τὸν ἐργάτην, τὸ ὄλον κτλ. Ἐπὶ τῆς σειρᾶς II, ἀντιστροφῶς, ἡ ὀνομαστικὴ σημαίνει τὸν κτήτορα, τὸν ἄρχοντα, τὸν γεννήτορα, τὸν ἐργάτην, τὸ ὄλον κτλ. ἡ δὲ γενικὴ τὸ κτήμα, τὸ ἀρχόμενον, τὸ ἔκγονον τὸ ἔργον, τὸ μέρος κτλ. οἶκος δεσπότης καὶ δεσπότης οἴκου. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, δόξα ἀνδρὸς καὶ ἀνὴρ δόξης.—μειλιχίος τρόπος ἀνδρὸς καὶ ἀνὴρ μειλιχίου τρόπου. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ περὶ τῶν πλαγίων πτώσεων, δοῦλον δεσπότης καὶ δεσπότην δούλου.—ἡσυχίαν βίον καὶ βίον ἡσυχίας (Εὐρ.).

* §. 26. Πολλαὶ ἄλλαι σχέσεις, ἢ κατ' εὐθείαν ἢ πλαγίως ἐκ τῶν προηγουμένων προκύπτουσαι, ἐκφέρονται, φυσικῶ τῷ λόγῳ, κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον. Τὰ ἀφηρημένα, π. χ. τῶν προηγουμένων, ὅπου ὑπάρχουσι, δέχονται τὴν αὐτὴν σύνταξιν ὅθεν, ὡς λέγεται δεσπότης τῶν ὄλων, οὕτω καὶ δεσποτεία τῶν ὄλων, ὡς ἀκροατὴς μαθήματος, οὕτω καὶ ἀκροάσις μαθήματος.*

Τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα ἐπίθετα.

§. 27. Μετὰ γενικῆς συντάσσονται αἱ ἀκόλουθοι μάλιστα κλάσεις τῶν ἐπιθέτων·

α. Τὰ οικειότητος καὶ ἀλλοτριότητος σημαντικά, οἷον οἰκεῖος τῆς χώρας.—οἱ δὲ κίνδυνοι τῶν ἐφεστηκότων ἴδιοι (Δημ.).—οὐδὲν ἀλλότριον ποιῶν οὔτε τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος οὔτε τοῦ τρόπου (Δ.). Τὰ πληρώσεως, μετοχῆς, κατοχῆς, καὶ κράτους σημαντικά, καὶ τὰ ἐναντία τούτων, οἷον ὑποψίας καὶ δέματος μεστός.—μετοχος ἀρετῆς.—ἐγκρατῆς ἡδονῶν.—ἀρετῆς ἔρημος (Ξ.).—ἐνδεὴς χρημάτων.—παρέστηκεν ἀγῶν μέγας, πλήρης στεναγμῶν, οὐδὲ δακρύων κενός (Εὐρ.)· οὕτω καὶ ἐλεύθερος πόνων.—καθαρὴ τῶν προκειμένων σημητῶν· (Ἡρ. Β'. 38.)—καθαρός ἀδικίας τε καὶ ἀνοσίων ἔργων (Πλ. Πολιτ. ζ'. 496).—ὄρφανός τοῦ πατρὸς καταλη-

φθείς (Δημ.) πένης γὰρ ἦν ἀνδρῶν φίλων καὶ πιστῶν (Πλ. Ἐπιστ. Ζ', 332).

§. 28. Ὡσαύτως γ'. Τὰ ἐμπειρίας καὶ ἀπειρίας σημαντικά, οἷον ἐμπειρος πολέμου. — ἐπιστήμων εἰμί τοῦδε. — γραμμάτων ἀπειρος. — ἀδαήμων μάχης. δ'. Τὰ ἐπιμελείας καὶ ἀμελείας, φροντίδος καὶ ἀφροντιστίας ἦτοι ὀλιγωρίας σημαντικά, οἷον ἐπιμελής τῶν θείων. — προμηθής τούτου. — ἀμελής χρημάτων. ε'. Τὰ ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας σημαντικά, οἷον ἐπιτυχής τῶν καιρῶν. — ἀτυχής συνέσεως. ζ'. Τὰ μνήμης καὶ λήθης σημαντικά, οἷον μνήμων φόρτου. — γράμματα λήθης μνημόσυνα (ὡς οὐσιαστικά καταντήσαντα.) — ἀμνήμων τῶν κινδύνων. — τῆς ἐμῆς διαθήκης ἐπιλήσμων. ζ'. Τὰ φειδοῦς καὶ ἀφειδίας σημαντικά, οἷον φειδωλός χρημάτων. — ἀφειδῆς ἐαυτοῦ. η'. Τὰ χωρισμοῦ, διαιρέσεως καὶ ἀπομακρύνσεως σημαντικά, οἷον οἱ λοιποὶ τῶν Ἀθηναίων. — μόνος τῶν πολιτῶν — ὀλίγοι τῶν πολιτῶν. — δήλον ὅτι χρηστῶν τις, ὡς ἔοικας, εἶ (Ἀρφ. Πλ. 826). — ὦν δὴ ἐγὼ οἶμαι εἶς εἶναι (Πλ.). — ἀπωστὸς γῆς οὕτω καὶ φυγὰς πόλεως.

§. 29. Ἐνταῦθα προσέτι ἀνάγονται θ'. Τὰ ἀνταλλάγματος καὶ τιμήματος σημαντικά, οἷον αἷματός ἐστιν ἡ ἀρετὴ ὠρία — δόξα χρημάτων οὐκ ὠρητὴ (Ἰσ.). — οἱ φιλόσοφοι δοκοῦσιν εἶναι τοῖς μὲν τοῦ μηδεὸς τίμιοι, τοῖς δ' ἄξιοι τοῦ παντός (Πλ.). ι. Τὰ εἰς, ἰκός, ἐνεργητικὰ ῥηματικά, ὡς παρσκευαστικός τῶν εἰς τὸν πόλεμον (Ξεν.). — πρακτικός τῶν δικαίων. ια. Τὰ ἀρχικά καὶ ὑπαρχικά, οἷον κύριος τῆς Ἀσίας. — ὑπήκοοι τῶν γονέων. ιβ'. Τὰ διαφορικά, οἷον ἐπιστήμη ἐπιστήμης διάφορος (Πλ.). — ἕτερον τὸ ἡδὺ τοῦ ἀγαθοῦ (Πλ.). ιγ'. Τὰ παραθετικά, τὰ συγκριτικά δηλ. καὶ ὑπερθετικά, οἷον κρείττων καὶ φίλων καὶ ἐχθρῶν (Ἰσ.). — νέοις τὸ σιγᾶν κρείττον ἐστὶ τοῦ λαλεῖν (Μεν.). — ἀνθρώπος πάντων θηρίων θεοειδέστατός ἐστιν (Ἀντ.). — μέγιστόν ἐστι τῶν ἀγαθῶν ἀρετὴ (Ἰσ.). — τὸ νικᾶν αὐτὸν πασῶν νικῶν πρώτη τε καὶ ἀρίστη (Πλ.). ιδ'. Τὰ ἀνάλογα τῶν παραθετικών. οἷον οὐδεὸς δεύτερος. — ὕστεροι τῆς συμβολῆς — περιτὰ τῶν ἀρχούντων (Ξ). — τῶν φίλων κορυφαῖος. — τῶν

ἀνδρῶν τοὺς κορυφαίους ἀρεσκολόπισεν (Ἡρόδ. Γ', 159). Παρὰ δὲ Πλουτάρχῳ καὶ Περιπατητικῶν ὁ κορυφαϊότατος.

§. 30. Καὶ ἐν τούτοις βάσις ὑπόκειται τὸ ἐρώτημα τίτος, ὡς ἀνωτέρω· οἷον *τίτων τέκνων πατήρ*; ἀπὸ τί εἶναι πλήρης ἢ ἐλλειπής; κτλ. ἅτινα ὅμως εὐκόλως μετατρέπονται εἰς τὸν ἑλληνικώτερον τύπον, *τίτος ἰνδεής*; *τίτος πλήρης*; κτλ.

§. 31. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι καὶ τούτων τὰ ἀφηρημένα, ὅπου ὑπάρχουσι συντάσσονται ὡσαύτως μετὰ γενικῆς, ὡς καὶ τὰ προεξηγηθέντα ἀφηρημένα τῶν οὐσιαστικῶν· οὕτως, *ἀπάντων ἐστὶ πλησμονή*.—*μέθεξις οὐσίας*. (Πλ.).—*ἀρετῆς μετουσία* (Δημ.).—*αὕτη μαρτίας ἔχει κοιωνίαν τιρά* (Γν.).—*ἡγεμονία Ἑλλάδος*.—*ἡ πλοῦτου ἀπληστία* (Πλ. Πολιτ. Η', 562), κτλ.

Τὰ μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα ὀνόματα.

§. 32. Τὰ μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα ὀνόματα εἶναι κυρίως ἐπίθετα μετὰ ὀλίγων ἀναλόγων οὐσιαστικῶν. Ἀνάγονται δὲ ἐνταῦθα αἱ ἀκόλουθοι μάλιστα κλάσεις. α'. Τὰ ταυτότητος, ὁμοιότητος, ἰσότητος καὶ συμφωνίας σημαντικά, καὶ τὰ ἐναντία τούτων, οἷον οὐ ταυτὰ γίγγεται τ' ἀγαθὰ τοῖς ἡδέσιν, οὔτε τὰ κακὰ τοῖς ἀνιαρτοῖς (Πλ.).—οἱ πορηροὶ ἀλλήλοις ὅμοιοι (Πλ.).—*λέγεται δὲ ἴση εἶναι ἡ γῆσος τῇ Κυρηναίων πόλει* (Ἡρ.).—*ἴσος θεῶ καὶ ἰσόθεος, ἴσος ἀδελφῶ καὶ ἰσάδελφος, ἰσάγγελος, ἰσαπόστολος*. κτλ. οὕτω *παραπλήσιος, σύμφωνος, σύμφητος, ἀνόμοιος, ἀσύμφωνος*. β'. Τὰ συγγενείας, ἐνώσεως, μίξεως καὶ ἐπιμιξίας σημαντικά, ὡς τὸ γὰρ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ φύσει συγγενές ἐστι (Πλ.).—*τῇ Ἑλλάδι περὶ ἡμῶν μὲν ἀείποτε σύντροφός ἐστι* (Ἡρόδ. Ζ', 102).—*ξύμπλους Θεσεῖ—συμμιγῆς γόνῳ* (Εὐρ.). Ὡσαύτως καὶ τὰ ἐναντία τούτων, *φίλοις τ' ἀμικτός ἐστι καὶ πάση πόλει* (Εὐρ. Ἀποσπ.).—*ἀμικτα τὰ καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς νόμιμα τοῖς ἄλλοις* (Θ. Α', 77). γ'. Τὰ προσεγγίσεως σημαντικά, οἷον *πληστία τῷ θυμῷ*.—*ἄστυγείτορες Ἀθηναίους*. δ'. Τὰ ἐξηγοῦντα τὴν ἰδέαν τοῦ ἀρμόζοντος καὶ μὴ ἀρμόζοντος, τοῦ πρέποντος καὶ μὴ πρέποντος, οἷον *γυναικὶ ἀρμόδιος*.—*ἀνάρμοστόν ἐστι τὸ αἰσ-*

χρὸν παρτὶ τῷ θεῷ (Πλ.)· πρεπωδέστατα γυναιξίν (Ξεν).
—μέθη φύλαξιν ἀπρεπέστατον (Πλ.).

§. 33. Ὡσαύτως ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ αἱ ἐπόμεναι τάξεις. ε'. Τὰ σημαίνοντα φιλικὴν ἢ ἐχθρικὴν πρὸς τινα διάθεσιν, τὰ ὅποια περιποιητικὰ καὶ ἀντιπεριποιητικὰ ὑπὸ τῶν γραμματικῶν καλοῦνται, οἷον φίλος, ἐχθρός, εὔρους, ἠδύς, ἐπωφελής, ἐπίκουρος, βοηθός, σύμμαχος, χρήσιμος, κακόνους, ἐπίβουλος, βλαβερός, ἀηδής, ἐναντίος, ἄχρηστος κτλ. οἱ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις εὔροι εἰσιν (Ξεν).—οὐδεὶς θεὸς δύσρους ἀνθρώποις (Πλ).—ἀντιπαλόν τι τῇ ὀλιγαρχίᾳ (Ξ).—τὸ παρὸν γὰρ αἶε βαρὺ τοῖς ὑπηκόοις (Θ. Α', 77).—Λύσανδρος κακορούστατος ἦν τῇ πόλει (Λυσ).—ἔστιν ἔχθιστα τὰ ἐναντιώτατα, ψυχρὸν θερμῷ, πικρὸν γλυκεῖ, ξηρὸν ὑγρῷ (Πλ).—μὴ κάμνουσιν ἰατρὸς ἄχρηστος, καὶ μὴ πλέουσι κυβερνήτης (Πλ.). ς'. Τὰ εὐπειθείας καὶ ὑποταγῆς σημαντικὰ, ὡς εὐπειθής τῷ ἄρχοντι.—ἅπαντα τῷ πλουτεῖν ἐστ' ὑπήκοα. ζ'. Τὰ παθητικὰ ῥηματικά, οἷον ῥητόν μοι ἐστίν, —μισητός Φίλιππος τοῖς πόλεσιν.—γνωστὰ τοῦ κάγγρωτά μοι προσήληθεθ' ἰμειρορτες (Σ. Τ. 58).—ὠφελιτέα σοι ἢ Ἑλλάς.—ἢ ποθεινός (=ποθητός) φίλοις. ἢ. Ἄλλα τινὰ ῥηματικὰ ἐνεργητικὰ, ἐκ ῥημάτων μετὰ δοτικῆς συντασσομένων γινόμενα καὶ μετοχικὴν ἔννοιαν παριστῶντα, ὡς δοτήρ τινι.—ἠγεμῶν τινι=ἠγεμονεύων τινί.

§. 34. Ὡς δὲ εἰς τὰ γενικὸςύντακτα ὑπόκειται ἡ ἔννοια τοῦ τίος, οὕτως ἐν τοῖς μετὰ δοτικῆς συντασσομένοις ὑπόκειται ἡ ἔννοια τοῦ τίνι, ὃ ἐστὶ εἰς τίνα, μετὰ τίνα, ἢ τί, πρὸς τίνα, ἢ πρὸς τί· οἷον ὅμοιος μετὰ . . . ἀνάρμοστον εἰς . . . κτλ.

§. 35. Ἐπειδὴ ἡ σύνταξις βαίνει κατὰ τὴν σημασίαν τῶν συντασσομένων, διὰ τοῦτο πολλὰ τῶν ἀνωτέρω σημειωθέντων, ἀλλάσσοντα σημασίαν ἢ ὑπ' ἄλλην ἐποψιν θεωρούμενα, ἀλλάσσουσι σύνταξιν. Τὰ φίλος, ἐχθρός, πολέμιος, τὰ ὅποια ὡς ἐπίθετα συντάσσονται δοτικῆ οὐσιαστικοῦ χαρακτῆρα λαμβάνοντα καὶ εἰς τὰ κτητικὰ, ἢ ὡς κτητικὰ ὑπαγόμενα, συντάσσονται γενικῇ τῇ ἀρχῇ τῆδε δυσμενεῖς (Ξ).—ἄνδρα δυσμενῆ χθονός (Ξ) ξένος βασιλεῖ καὶ ξένος βασιλέως (Ξ).

Πλ.) προσήκοιτες γένει καὶ προσήκοιτες βασιλέως καὶ ξυγγεγεῖς (Θ.) ἀλλότριός τις καὶ ἀλλότριός τι, κτλ. Τούναντιον τὸ δοῦλος, τὸ ὁποῖον ὡς κτήματος σημαντικὸν τάσσεται εἰς τὰ μετὰ γενικῆς, ἐπιθετικὴν ἔννοιαν λαμβάνον, συντάσσεται μετὰ δοτικῆς, ὡς οἱ ἄρχοιτες δοῦλοι τοῦ νόμου (Πλ.)—δοῦλος τῷ βίῳ (Γν.)

§. 36. Ἐν δὲ τοῖς ἐκ τοῦ μίγνυμι συνθέτοις τίθεται δοτικὴ μὲν, ὅταν ἐπικρατῆ ἡ ἔννοια τῆς μίξεως, ὡς ἐν τοῖς ἀνωτέρῳ (§. 32) καὶ ἐν ἄλλοις παραδείγμασι δεικνύεται, γενικὴ δὲ, ὅταν ἐπικρατῆ ἡ διὰ τοῦ ἀποφατικοῦ μορίου ἐξηγουμένη ἔννοια τοῦ χωρισμοῦ ἀμιγῆς ἐτέρας φύσεως.—ἀμιγεῖς βαρδάρων (Πλ.)

§. 37. Ἐπειδὴ πολλάκις ἡ αἰτιατικὴ μετὰ τῆς πρὸς ἡ ἄλλης ἀναλόγου προθέσεως ἰσοδυναμεῖ δοτικῆ διὰ τοῦτο πολλὰ τῶν ἀνωτέρῳ ὀνομάτων δέχονται καὶ τὴν τοιαύτην σύνταξιν, ὡς χρήσιμος, ὠφέλιμος βλαβερός τι καὶ πρὸς τι' χρήσιμος τῇ πατρίδι (Ξεν.).—χρήσιμος πρὸς πόλεμον (Πλ.).—ἄλλη πρὸς ἄλλο γαῖα χρησιμωτέρα (Εὐρ. Ἀποσπ.).—βλαβερῶ μὲν πρὸς οὐσίαν, βλαβερῶ δὲ πρὸς τὴν τοῦ σώματος ἔξιν, πολὺ δὲ βλαβερωτάτῳ πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς παιδευσιν (Πλ. Φαίδρ. 241)—χρήσιμοι εἰς τὸ λέγειν (Πλ.)—ἐπὶ μὲν χρηστον ἢ καλὸν ἢ τῆς πόλεως ἄξιον πρᾶγμα οὐδὲν οὐτός ἐστι χρήσιμος (Λημ.).

Τὰ μετὰ αἰτιατικῆς συντάσσόμενα ὀνόματα.

§. 38. Μετὰ αἰτιατικῆς συντάσσονται ἐκεῖνα τὰ ὀνόματα, ἐπίθετα ἢ οὐσιαστικά, τὰ ὁποῖα χρῆζουσι τοῦ προσδιορισμοῦ καιὰ τί, εἶον καί τις τὸ εἶδος.—τυφλός τὰ τ' ὄτα τόν τε νοῦν τὰ τ' ὄμματ' εἶ.—ἀγρός, ποτηρός τῶν τρόπων (Σ.) κλ.

§. 39. Καὶ δοτικὴ τίθεται πολλάκις ἐν τοῖς τοιούτοις, ἀλλ' ἡ μὲν αἰτιατικὴ σημαίνει συνήθως τὸ κατὰ τι ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν, ἡ δὲ δοτικὴ τὴν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν δι' ἧς γίνεται τι ἢθεν λέγεται τοσοῦτος τὸ μέγεθος, τὸ μῆκος, τὸ εὖρος, τὸ βάθος, τὸ ὕψος· ὡσαύτως τὸν ἀριθμόν, κτλ. ἀφ' ἐτέρου δὲ φύσει ἐστὶν ἀνθρώπος ζῶον πολιτικόν (Ἀριστ.)—

πολλὰ φύσει οὐκ ἔστι καλὰ, νόμῳ δέ (Πλ.) κακία καὶ ἀρετῇ τὰ ἦθη διαφέρουσι πάντες (Ἀριστ.).

§. 40 Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἀπαρέμφατον εἶναι φύσεως συμπληρωτικῆς, ὡς ἡ αἰτιατικὴ, διὰ τοῦτο, πολλάκις ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ τίθεται ἀπαρέμφατον, ὡς ἐπιστημῶν ἐστὶ λέγειν τε καὶ σιγᾶν πρὸς οὐδὲ δεῖ (Πλ.). — ἀγαθοὶ ἐσμεν τὸ κακὸν ἐφ' ἐτέρων ἰδεῖν. — φροεῖν οἱ ταχεῖς οὐκ ἀσφαλεῖς (Σοφ.), — ἐπειδὴ ὑμῖν οἱ παῖδες ἡλικίαν ἔχουσι παιδεύεσθαι (Πλάτων Λάχ. 184).

Τὰ Ὀνόματα ὡς Ἀντικείμενα.

§. 41 . Τὰ δεχόμενα τὴν ἐνέργειαν τῶν ῥημάτων, κλοῦνται, ὡς ἐν ἀρχῇ τοῦ πονήματος εἶπαμεν, ἀντικείμενα. Ταῦτα δὲ ἐκφέρονται διὰ τῶν ὀνομάτων, καὶ μάλιστα τῶν οὐσιαστικῶν. Ἡ φύσις τῶν ἀντικειμένων εἶναι συμπληρωτικὴ ὅθεν τίθενται εἰς τοιαῦτα ῥήματα τῶν ὁποίων ἡ φύσις χρήζει συμπλήρωσεως, καὶ τοιαῦτα εἶναι μάλιστα τὰ μεταβατικά (Ἴδε κατωτέρω). Τοῦναντίον τὰ σημαίνοντα ὑπαρξίν, ἀπλῆν ιδιότητα ἢ κατάστασιν, ἔννοιαν αὐτοτελῆ παριστῶντα, οὐ χρῆζουσι τοῦ τοιούτου πτωτικοῦ συμπληρώματος, οἷον ζῶ, ὑπάρχω, πέφυκα, ὑγιαίνω, ἡρεμῶ, κτλ.

§. 42. Τὰ ἀντικείμενα τίθενται κατὰ τινὰ τῶν πλαγίων πτώσεων, γενικὴν, δοτικὴν ἢ αἰτιατικὴν. Τοῦτο κρέμαται ἐκ τῆς ἐννοίας τὴν ὁποίαν παριστᾷ τὸ ῥήμα, ὡς ἐπιθυμῶ τῆς ἀρετῆς. — χρῶμαι βιβλίοις — μιμοῦμαι τοὺς σοφοὺς, κτλ. Ὡς δὲ ἐπὶ τῶν ὀνομάτων, οὕτω καὶ ἐνταῦθα τὰ ῥήματα τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον ἐκφέρεται κατὰ γενικὴν, δοτικὴν ἢ αἰτιατικὴν, λέγονται ὅτι συντάσσονται μετὰ γενικῆς, δοτικῆς ἢ αἰτιατικῆς. Εἰς τινὰ δὲ ῥήματα ἰδιάζει αὐτὴ ἢ ἐκείνη ἡ πλαγία, τοῦτο θέλομεν τὸ πραγματευθῆ ἐν τῷ Περὶ Ῥημάτων.

§. 43. Ὡς τὰ ὑποκείμενα, οὕτω καὶ τὰ ἀντικείμενα δέχονται προσδιορισμοὺς, οἵτινες κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα ὅτι τὸ προσδιορίζον τίθεται κατὰ τὸ προσδιοριζόμενον ὅπερ εἶναι ἡ βᾶσις, πρέπει νὰ συμφωνῶσι πρὸς αὐτὰ κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν ὡς ἐπιθυμῶ τῆς μεγαλοπρεπεστάτης ἀρε-

τῆς—ὁ δῆμος εὐνοεῖ τοῖς ἐξαπατῶσι κόλαξιν.— ἀπέκτειναν τὸν χρηστὸν Φωκίωνα, κτλ.

Περὶ Ἀριθμητικῶν Ὀνομάτων.

§. 44. Τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα, εἰς τὴν γενικὴν κλάσιν τῶν ὀνομάτων ὑπαγόμενα τίθενται εἰς τὸν λόγον, ὡς καὶ τὰ ἄλλα, ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, προσδιορισμός, ἀντικείμενον.

§. 45. Τὸ εἷς, μία, ἓν, ἐπιθετικὴν φύσιν ἔχον, κυρίως τίθεται ὡς κατηγορούμενον καὶ ὡς προσδιορισμός, οἶον, εἷς μὲν σὺ, μία δ' ἐγώ—εἷς ἀγῆρ οὐδεὶς ἀγῆρ (Πλ.).—Καὶ ὑποκείμενον δυνατὸν νὰ τεθῆ, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη λέξις, οἶον γεωργός μὲν εἷς, ὁ δὲ οἰκοδόμος (Πλ.).—τὸ ἓν οὐκ ἔστι δύο καὶ ἀντικείμενον· ἓν γέ τι δοξάζει ὁ δοξάζων. (Πλ.).

§. 46. Τὸ δύο συμπλέκεται, ὡς ἄκλιτον, μετὰ δυϊκοῦ καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ἐπὶ πάσης πτώσεως, ὡς δύο φίλω (Εὐρ.)—δύο ἑστὸν τινε βίω.—δύο νύμφαι κτλ. Ὡσαύτως δύο ἄνδρες.—δύο θεοί.—δύο παρθένοι.—δύο μναῖ, δύο μνῶν, δύο μναῖς. Λέγεται δὲ δύ' ἢ τριῶν, δύ' ἢ τρεῖς, οὐχὶ δὲ δύο ἢ.

§. 47. Τὸ δὲ δυοῖν μετὰ δυϊκοῦ· δυοῖν ποδοῖν, δυοῖν ὀβολοῖν, δυοῖν μναῖν, δυοῖν γεράνοιν, δυοῖν παιδοῖν, δύο νεκρῶ κατόψεται (Εὐρ.). Κατὰ τὰ ἀνωτέρω δὲ (Κεφ. Γ'. §. 40) καὶ τοῖν ἀδελφαῖν τοῖν δυοῖν τούτοιν. Τὸ δυοῖν ὡς ἐπὶ γενικῆς τιθέμενον ἀποδοκιμάζεται. Ὁμοίως καὶ τὸ δυοῖν, ὡς ἀνάττικον. Λέγεται ὅμως δυοῖν ἑτοῖν καὶ ἐν ἔτεσιν δυοῖν ἢ ἐν δύ' ἔτεσιν. Ὁμαλωτέρα δὲ ἢ χρῆσις τῶν λοιπῶν τέσσαρες δάκτυλοι.—τρία στάδια—τεσσάρων μοιρῶν—τέσσαρσιν ὀφθαλμοῖς τεκμαίρεσθαι, τέσσαρσι δὲ ὡσὶν προαισθάνεσθαι.

§. 48. Ἐπὶ προσθέσει ἀριθμῶν ἢ προτίθεται ὁ μείζων καὶ ἔπεται ὁ ἐλάττων, ὡς τριάκοντα πέντε—εἴκοσι τρεῖς, κτλ. ἢ, συνηθέστερον, προτιθέμενος ὁ ἐλάττων συνδέεται μετὰ τοῦ ἐπομένου μείζονος διὰ τοῦ καί, τρεῖς καὶ εἴκοσι, ἢ διὰ τῆς πρὸς, πέντε, πρὸς τοῖς εἴκοσι (ἀλλὰ καὶ δέκα μῆνας πρὸς ἄλλοις πέντε) καὶ διὰ τῆς ἐπί, πέντε ἐπὶ τοῖς πεντήκοντα. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν τακτικῶν ἀριθμητικῶν· εἰκοσὸς ἔκτος

καὶ ἔκτος ἐπὶ εἰκοστῶ· τῇ ἕκτῃ ἐπὶ δεκάτῃ—τῇ δεκάτῃ ἕκτῃ. Ἀλλὰ καὶ τῇ ὀγδόῃ ἐπὶ δέκα.—τρίτον ὄντα ἐπὶ δέκα (Δίσχ. Ἀγαμ.). Ἀλλὰ τοῦτο σύνηθες μάλιστα ἐπὶ χρονολογικῆς ἐννοίας.

ΚΕΦΑΦΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ Ἀντωνυμιῶν.

§. 1. Αἱ ἀντωνυμίαι ἐκπληροῦσιν ὡς ἔγγιστα ἐν τῷ λόγῳ τὰ τῶν ὀνομάτων, τιθέμεναι ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, προσδιορισμὸς καὶ ἀντικείμενον, οἷον ἐγὼ εἰμι ἐκεῖνος.—τοῦτο ἐκεῖνο τὸ τῆς παροιμίας.—ὁ πατήρ μου—οἱ ἐμοὶ ὀφθαλμοί.—ἐκαστος φιλεῖ ἑαυτόν, κτλ. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν γένει, ἕκαστον ὅμως τούτων εἶδος ἔχει διάφορον χρῆσιν, περὶ ἧς πραγματευόμεθα ἐν τοῖς ἐξῆς.

Προσωπικαὶ Ἀντωνυμίαι.

§. 2. Τούτων αἱ ὀνομαστικαὶ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου τίθενται εἰς τὸν λόγον ὡς ὑποκείμενον μόνον ἐπὶ ἀντιθέσεως καὶ ἀντιδιαστολῆς· σὺ μὲν γὰρ εἴλου ζῆν, ἐγὼ δὲ καταγεῖν (Σ. Ἀντ. 555).—ἐγὼ ταῦτα ποιήσω.—οὐκ ἐγὼ σε ἀποκτενῶ, ἀλλ' ὁ τῆς πόλεως νόμος (Δυσ.).—σὺ μὲν ζῆς, ἢ δ' ἐμὴ ψυχὴ τέθνηκε (Σ. Ἀντ. 559). τίθενται δὲ μετὰ τὸ ῥῆμα, ὅταν καὶ αὐτὸ ἐξαίρηται· τί λέγεις σὺ; ἢ σὺ λέγεις (Πλ.).—τοὺς ἀδικοῦντας ἀθλοῦς ἔφηρ εἶναι ἐγὼ καὶ ἐξελέγχθηρ ὑπὸ σοῦ (Πλ.). Ἄλλως παραλείπονται, ὡς θέλω λέγειν Ἀτρεΐδας.—ἀληθῆ λέγεις.—ὄρας οὖν;—λέγομεν.—ἴδωμεν. κτλ. Εἰς τὰ ὀμηρικὰ ἦλθον ἐγὼ παύσουσα τεδὸν μένος.—τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, καὶ ἄλλα ὅμοια, δὲν φαίνεται ἡ τοιαύτη ἀντιδιαστολή. Καὶ εἰς τὰ τῶν Ἀττικῶν δὲ, ἐγὼ οἶμαι, ἐγὼ οἶδα, ἀκούω, πυθάνομαι, καὶ τὰ ὅμοια, εἰ μὲν ἐνυπάρχει ἀντιδιαστολῆς ἐννοία, εἶναι πολλὰ ἀσθενῆς. Οὕτω παρ' ἡμῖν ἐγὼ τὰ γνωρίζω αὐτὰ καὶ ἐγὼ τὰ γνωρίζω αὐτὰ.

* §. 3. Καὶ ἀντιστρόφως δὲ παραλείπονται ἐνίοτε παρὰ

ποιηταῖς καὶ ἐπὶ ἀντιθέσεως· καὶ γὰρ εἰ γέρωρ (ἐγώ), τὸ τῆςδε χώρας οὐ γεγήρακε σθένος (Σ. Κ. 226).—καὶ γὰρ εἰ σὺ με στερεῖς, οὐκ ἂν δυναίμην σοὶ (ἐγώ) κακῶς φρονεῖν ποτε (Εὐρ. Μ. 463). Ὡς δὲ παραλείπονται, οὕτω καὶ ἐπαναλαμβάνονται ἐνίοτε παρὰ ποιηταῖς· ἐγὼ γὰρ ἔγωγ' ἔκανον ὁ μέλεος (Σ. Ἀγρ. 1319).*

* §. 4. Ὡς παραλείπεται ἡ ἀντωνυμία ὅπου δὲν ἀπαιτεῖται ἀντιδιαστολή, οὕτω παραλείπεται τὸ ῥῆμα ἐν τοῖς διαλόγοις, κατ' ἀναλογίαν ἐκ τοῦ προηγηθέντος παραλαμβανόμενον. Οὕτω παρὰ Πλάτωνι ἐν Γοργίᾳ· Σ. Καλεῖς τι πεπιστευκέναι; Γοργ. Ἐγωγε' ἐν ᾧ ἐν τῷ προηγουμένῳ κώλῳ ἐτέθη τὸ ῥῆμα, παραλειφθείσης τῆς ἀντωνυμίας· Σ. Καλεῖς τι μεμαθηκέναι; Γοργ. Καλῶ.

§. 5. Ὡς τὸ ἐγὼ καὶ σὺ τίθενται ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου, οὕτω τὸ αὐτὸς ἐπὶ τοῦ τρίτου προσώπου, διότι ἐξέλιπεν ἡ ὀνομαστικὴ τῆς τριτοπροσώπου ἵ πεισεῖν γὰρ αὐτὸς Ἀθηναίους (Θ. Ε', 45).—ὄν (πέπλον) ρ' αὐτῆ ποιήσατο ("Ομηρ.) Ὡσαύτως καὶ τὸ πληθυντικόν· ἔφασαν τοὺς μὲν ἡμαρτηκέναι, αὐτοὶ δὲ σώζειν τοὺς νόμους (Θ.). Ὡσαύτως καὶ τὸ σωζόμενον τῆς τριτοπροσώπου σφεῖς, ἀλλ' αἰεποτε ἐν συνεπέῃ καὶ οὐδέποτε ἐν ἀρχῇ λόγου· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοί τε ἀπέκρυψαν καὶ σφεῖς ἡσύχαζον, τοὺς ἑαυτῶν στρατηγούς ἐν ἀτίᾳ εἶχον (Θουκ. Ε', 65).

§. 6. Καὶ αἱ πλάγιαί πτώσεις τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν τίθενται εἰς τὸν λόγον μετὰ ἢ ἄνευ ἀντιδιαστολῆς καὶ ἐμφάσεως· καὶ αἱ μὲν τοῦ πρώτου προσώπου ἐξηγοῦσι τὴν ἀντιδιαστολὴν διὰ τῆς πληρεστέρας γραφῆς καὶ ὀρθοτονήσεως ἐμοῦ, ἐμοί, ἐμέ, τῶν ἐγκλητικῶν, μου, μοι, με, τιθεμένων ἐπὶ τῆς ἐναντίας περιστάσεως· αἱ δὲ τοῦ δευτέρου διὰ μόνης τῆς ὀρθοτονήσεως· σοῦ, σοί, σέ, τῶν ἐγκλητικῶν ἄνευ τόνου τιθεμένων, σου, σοι, σε, ὅταν τοιοῦτόν τι δὲν ἀπαιτῆται· ἐμοῦ τὰ φορτία (Ἀρρ. Σφ. 1391).—ὠνόμασέ μου τὴν πρόροιαρ δειλίαν, κλ.

§. 7. Τίθενται δὲ αἱ μὲν πλάγιαί τῶν προσωπικῶν ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας, αἱ δὲ τῶν συνθέτων ἤτοι ἀντανακλωμένων ἐπὶ

ταῦτοπροσωπίας, ὃ ἐστὶν αἱ μὲν πρῶται ἀναφέρονται εἰς διάφορον ὑποκείμενον, αἱ δὲ δευτεραὶ εἰς τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ὡς ἐγὼ καὶ σὲ τῶν καλλίστων καὶ ἐμαντῆρ ἠξιώκα (Ξ).—εὐκλειαν οὐχ' ὄρας ὄσην σαυτῆ τε κάμοι προσβαλεῖς πεσθεῖς' ἐμοί;—παῦσον ἐκ κακῶν ἐμέ, παῦσον δὲ σαυτῆρ (Σ. Ἡλ. 973—988). προσαγαγκάζοντες ἑαυτοὺς φιλεῖν τοὺς ἑαυτῶν (Πλ. Πρωτ. 346.) Ἴδε κατωτέρω.

* §. 8. Ἀλλὰ πάντῃ ἀνεξαιρέτος δὲν εἶναι ἡ τοιαύτη χρῆσις· διότι ἀπαντῶνται καὶ αἱ πλάγιαί τῶν προσωπικῶν ὅπου κατὰ τὸν ἀνωτέρω κανόνα, ἔπρεπε νὰ τεθῶσιν αἱ πλάγιαί τῶν συνθέτων. Γίνεται δὲ τοῦτο, ὅτε τὸ ὑποκείμενον προτίθεται ἑαυτὸ ὡς ἀντικείμενον σκέψεως, οἷον ζηλῶ σὲ μᾶλλον ἢ μὲ τοῦ μηδὲν φροεῖν (Εὐρ. Ἴφ. Αὐ. 677), καὶ ἀντιστρόφως, ὡς μὴ σαυτὸν θ' ἄμα κάμμι' ὄντα σαυτοῦ πρόστροπον κτείνας γένη (Σ. Φ. 772.) ἔνθα τὸ σαυτοῦ=σοῦ.*

* §. 9. Τίθενται δὲ οὕτω μάλιστα αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμῖαι ἐπὶ τῆς μετ' αἰτιατικῆς, ὡς ὑποκειμένου, συντάξεως τοῦ ἀπαρεμφάτου, καὶ ἀντιστρόφως αἱ τῶν συνθέτων πλάγιαί δυνατὸν νὰ ἀναφέρονται εἰς τὸ κατ' αἰτιατικὴν ὑποκείμενον· ὡς ἐγὼ εἶμαι καὶ ἐμέ καὶ σὲ τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι κάκιον ἠγεῖσθαι (Πλ.).—οὐκ ἐμέ γε εἰπεῖν ἐμαντὸν δεῖ, ἀλλὰ τὰ ἔργα δηλῶσαι (Δ)—δεῖ ἡμᾶς σκέψασθαι ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ἐξετάσαι (Πλ.).—οὐκ ἀνθρώπινῳ ἔοικε τῷ ἐμὲ τῶν ἐμαντοῦ πάντων ἡμεληχένας.

Περὶ τῆς ἀντωνυμίας αὐτός.

§. 10. Ἡ ἀντωνυμία αὐτός, ἢ καθ' ἑαυτὴν εἰς τὸν λόγον τιθεμένη ἢ μετὰ ὀνομάτων ἢ μετ' ἄλλων ἀντωνυμιῶν, ἀπανταχοῦ, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, ἔχει διακριτικὴν ἔννοιαν, πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως διαστέλλουσα τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος παντὸς ἄλλου.

§. 11. Καθ' ἑαυτὴν τιθεμένη ἢ αὐτὸς ὑποκείμενον τῆς προτάσεως ἐν τῇ τριτοπροσώπῳ ἐπέχει, ὡς εἶδομεν, τόπον τῆς ἐγὼ καὶ σὺ ἐν τῷ πρώτῳ καὶ δευτέρῳ προσώπῳ, ἐξαφανισθείσης τῆς ὀνομαστικῆς ἰ, καὶ εἰς ἄλλην χορῆσιν τιθεμένων

τῶν πλαγίων αὐτῆς οὐ, οἶ, ἔ, (Ἴδε κατωτέρω) καὶ γὰρ αὐτὸς ἐβούλετο (Ξ).—αὐτὴ δ' ἴσως τὴν δυσγένειαν τὴν ἐμὴν αἰσχύνεται (Σ. Τ. 1079). Ἐμφαντικώτερον δὲ καὶ διακριτικώτερον σημαίνει μάλιστα τὸ πρὸς τὸν λαλοῦντα κύριον καὶ σημαντικὸν πρόσωπον, ὡς εἶναι ὁ διδάσκαλος πρὸς τὸν μαθητὴν, πρὸς τὸν δούλον ὁ δεσπότης ἢ ἡ δέσποινα καὶ τὰ ὅμοια. Οὕτω παρ' Ἀριστοφάνει τίς οὗτος; Αὐτός; τίς αὐτός; Σωκράτης. Τοιοῦτον καὶ τὸ περιώνυμον τῶν Πυθαγορείων αὐτὸς ἔφα, αὐτός, οὗτος δηλ. ὁ διδάσκαλος καὶ οὐδεὶς τῶν περιίσταμένων μαθητῶν.

§. 12. Ἡ αὐτὴ διακρισις παρατηρεῖται καὶ ἐπὶ τῶν ἀντιθέσεων, ὡς ἄλλων ἰατρῶν, αὐτὸς ἔλκεσι βρῦων (Εὐρ. Ἀποσπ.)—αὐτός τε καὶ οἱ χορευταί (Πλ. Συμπ. 173).—αὐτός τε καὶ συμπόται καὶ ἐταῖροι (Πλ.).—ἅπαντές ἐσμεν εἰς τὸ νοθετεῖν σοφοί, αὐτοὶ δ' ὅταν σφαλῶμεν οὐ γιγνώσκομεν (Εὐρ.) = ἡμεῖς αὐτοί.

§. 13. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν πλαγίων πτώσεων, ὡς λαμβάνουσιν αὐτὸν καὶ γυναῖκα (Ξεν.)—τὸν πέλας μὲν νοθετεῖν βραχὺς πόρος, αὐτὸν δ' ἐνεργεῖν ὕβριν ἡδικομημένον πάντων μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις βάρος (Γν.) Ἀναιρεῖται δὲ ἡ διάκρισις καὶ ἀντιδιαστολὴ αὕτη ἐπὶ τῶν πλαγίων πτώσεων, ὅταν μετὰ τὸ ῥῆμα τιθέμεναι ἀναφέρωνται εἰς προηγούμενον οὐσιαστικόν, ὡς ἔδωκεν αὐτῶ.—εἶδον αὐτόν.—μετὰ ταῦτα ἀπελθεῖν αὐτόν, κτλ.

§. 14. Μετὰ ὀνομάτων συμπλεκομένη ἢ αὐτὸς ἐπίσης φυλάττει τὴν διακριτικὴν καὶ διασταλτικὴν ἔννοιαν, ὡς αὐτὸ τὸ δίκαιον.—αὐτὸ τὸ καλόν—τὸ καθ' αὐτὸ δίκαιον καὶ καλόν, παντὸς ἑτερογενοῦς καθαρεῦον—αὐτὸ ἂν τὸ δέον εἴη (Ξ. Ἀν. Δ', ζ', 7).—αὐτὸ καλόν. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν πλαγίων πτώσεων αὐτὸ τὸ ἀποθνήσκειν οὐδεὶς φοβεῖται, ὅστις μὴ πατάσῃν ἀλόγιστος (Πλ. Γοργ. 522).

§. 15. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν κυρίων ὀνομάτων αὐτὸς Σωκράτης ἐδάκρυσε (Πλ.)—αὐτοῦ Σιμμίου δεώμεθα (Πλ.). καὶ μετὰ τῶν τακτικῶν δὲ ἀριθμητικῶν συμπλεκομένων τῶν κυρίων ὀνομάτων κρατεῖ τὴν ἀνωτέρω ἔννοιαν διότι τὸ Νι-

κίας τρίτος αὐτός. (Θ.) σημαίνει ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος καὶ οὐδεὶς ἕτερος ἦτον ὁ τρίτος, ὃ ἐστὶν ἦσαν δύο ἄλλοι καὶ αὐτὸς τρίτος, ὅστις, ὡς ἀξιολογώτερος, ὀνομάζεται.

§. 16. Ἐκ τῆς διακριτικῆς ταύτης σημασίας προκύπτει καὶ ἡ σημασία τοῦ χωρισμοῦ, τὸ αὐτὸς δηλ. καταντᾶ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ μόνος, ἐπὶ πρώτου προσώπου καὶ περὶ παρόντων συνήθως, ὡς, αὐτοὶ ἐσμεν, κοῦπω ξένοι πάρεσιν (Πλ.). ἀλλὰ καὶ οἱ νέοι εἰσὶ πάντα πάντων αὐτοὶ σοφώτατοι (Πλ.) =μόνοι αὐτοί. Ἡ αὐτὴ ἔννοια ἐκφέρεται καὶ προστιθεμένης τῆς συνθέτου ἀντωνυμίας κατ' αἰτιατικὴν μετὰ τῆς κατὰ προθέσεως· αὐτοὶ καθ' ἑαυτούς (Ξ.)—ὄψον αὐτὸ καθ' αὐτὸ (Ξ.)=ἄνευ τοῦ σίτου.

§. 17. Μετὰ τοῦ ἄρθρου ἡ ἀντωνυμία αὐτὸς σημαίνει ταυτότητα προσώπου ἢ πράγματος πρὸς ἑαυτὸ παραβαλλομένου ἢ πρὸς ἄλλο, ὡς, τὴν Ἀττικὴν ἀνθρώποι κατόχουν οἱ αὐτοὶ (Θ). τοῦ αὐτοῦ γένους δηλ. οὐχὶ μιγάδες, ὡς καὶ (Β΄. 36). ἄριστα δὲ ἐξηγεῖ τοῦτο Ἀριστοτέλης (Πολιτ. Γ΄, α΄, 13) διὰ τῆς πρὸς τοὺς ποταμοὺς καὶ κρήνας παρομοιώσεως. Ὡσαύτως δὲ καὶ μετὰ δοτικῆς, δυνάμει τῆς σημασίας ταύτης· ὁ αὐτὸς τῷ λίθῳ (Πλ.)—οὐ ταῦτόν τῳ βλέπειν τῳ καθαρεῖν (Εὐρ. Τρ. 628).

§. 18. Μετὰ τῶν προσωπικῶν καὶ δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν συμπλεκομένη ἡ αὐτὸς ἀξάνει αὐτῶν καὶ ἀναδεικνύει προφανεστέραν τὴν ἀντιδιαστολήν καὶ διάκρισιν, ἐπιταγματικὴ τότε καλουμένη· ὡς, βούλομαι γὰρ ἔγωγε αὐτὸς ἀκοῦσαι σοῦ αὐτοῦ διέεντος τὰ ἐπίλοιπα (Πλ.)—σὺ αὐτὸς παρεγένου (Πλ.);—καὶ αὐτῷ μοι ταῦτα προῦδέδοκτο (Πλ. Φαίδ. 88). Καὶ κατὰ παράλειψιν τῆς προσωπικῆς· αὐτὸς, ὦ Φαίδωρ, παρεγένου Σωκράτει (Πλ.); Περὶ τῆς ἀντωνυμίας αὐτὸς ἐν ἰδιαιτέρα διατριβῇ ἐπραγματεύθη ὁ περιώνυμος φιλόλογος Ἑρμᾶνος, ἀλλὰ μόνον τὰ τῆς ὁμηρικῆς χρήσεως ἐκ προθέσεως ἐξετάσας. Ὡσαύτως περὶ τοῦ οἷ καὶ σφίρ.

ἸΙ Σύνθετος Ἀντωνυμία.

§. 19. Ἡ ἀντωνυμία αὕτη τίθεται εἰς τὴν πρότασιν ὡς ἀ-

νωτέρω εἶδομεν, ὅταν τὸ ὑποκείμενον καὶ ἀντικείμενον ἦναι τὸ αὐτό, οἷον στήσω δ' ἐμαυτόν (Σ. Κ. 1243).—ὅπως ἐμαυτήν κλαύσω (Σ. Ἡλ. 1121)—γυνῶδι σαυτόν.—σῶσον σεαυτήν (Σ. Ἀρτ. 553).—Τιμοκράτης ἔσφαξεν ἑαυτόν.—φύσις μὲν λυεῖ σῶμα ἐκ ψυχῆς, ψυχὴ δ' αὐτὴν λυεῖ ἀπὸ σώματος (Γνωμ.).—καταδικάζω ἐμαυτοῦ (Ξεν.).—Σωκράτης ἑαυτῷ πως προσέχων (Πλ. Συμπ. 173).

§. 20. Διὰ δὲ τῆς γενικῆς τῆς ἀντωνυμίας ταύτης ἐκφέρεται καὶ σχέσις κτήσεως εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως ἀναφερομένη, ὡς πρόθυμον παράσχου τὴν σαυτοῦ δύναμιν (Λυσία). Οὕτω πατρίδα σαυτοῦ, παιδὸς ἑαυτοῦ, τῆ γυναικὶ τῆ ἑαυτοῦ—διὰ τῆς ἑαυτῶν φωνῆς καὶ τῶν λόγων τῶν ἑαυτῶν (Πλ. Πρωτ. 347).

§. 21. Ὅταν δὲ ἦναι πλείονες προτάσεις ἐν πῶ αὐτῷ λόγῳ συνδεδεμέναι, ὡς ἐπὶ τῆς ἀπαρεμφατικῆς καὶ μετοχικῆς συντάξεως ἢ ἄλλως ἐν ἐξαρτήσει λόγου, καὶ τότε τίθεται ἡ σύνθετος ἀντωνυμία, ἥτοι εἰς τὸ ἐγγυτέρω ἢ εἰς τὸ ἀπωτέρω ὑποκείμενον ἀναφερομένη, εἰς τὸ τοῦ δευτέρου δηλ. ἢ τὸ τοῦ πρώτου λόγου, ὡς Τηλέφος δὲ (ἔφη) δοῦναι αὐτῷ Νικόστρατον ἅπαντα τὰ ἑαυτοῦ (Δ), τοῦ Νικοστράτου.—οἱ πολῖται οἴονται χρῆναι τοὺς ἄρχοντας ἑαυτοῖς (τοῖς πολῖταις) πλεῖστα ἀγαθὰ πορίζειν.—οἱ μὲν (θεαταί), ὅταν ἴδωσι τοὺς ἀθλητὰς ἑαυτῶν (τῶν θεατῶν) ἔρεκα ποιοῦντας (Ἰσ. Παρ. ε').

* §. 22. Ἐπὶ τῆς περιστάσεως ταύτης τίθενται καὶ αἱ πλάγαι τῆς τριτοπροσώπου, οὗ οἱ ἔ, μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον παρὰ τοῖς ἐνδόξοις τῶν Ἀττικῶν συνειθιζόμεναι, καὶ μάλιστα τὸ οἱ συμφύλακας τῆς εὐδαιμονίας οἱ ᾤετο χρῆναι ἔχειν (Ξ. Κ. Π. Η', α, 10), σπανιώτερον δὲ τὸ οὗ καὶ ἔ καὶ περιμένοντός οὗ (Πλ. Συμπ. 174).—Πολέμαρχος ὁ Κεφάλου ἐκέλευσε δραμόνια τὸν παῖδα περιμεῖναι ἔ (Πολέμαρχον κελεῦσαι) (Πλ. Πολ. Α', 327). Οὕτω δὲ καὶ τὸ σφίσι' ἐγκλήματα ἐποιοῦντο ὅπως σφίσιν ὅτι μερίστη πρόφασις εἶη τοῦ πολεμεῖν, (Θ. Α', 126) κτλ. *

* §. 23. Ὡσαύτως δὲ τίθενται ἐν τοῖς τοιοῦτοις καὶ αἱ πλάγαι τῆς αὐτός, ὅταν ὁ λόγος ἐκφέρηται, ὅχι ἐκ μέρους

τοῦ ὑποκειμένου τῆς προτάσεως, ἀλλ' ἢ ἐκ μέρους τοῦ συγγραφέως ἢ ἐκ μέρους ἄλλου ὑποκειμένου, ὡς ὁ Κῦρος συγκαλεῖ εἰς τὴν ἑαυτοῦ σκηνὴν τοὺς ἀρίστους τῶν περὶ αὐτὸν ἑπτὰ (Ξ).—Μειδίας ἀνδρα ἀτυχοῦντα, οὐδὲν αὐτὸν (Μειδίαν) ἠδίκηκότα, συκοφαντεῖν ᾤετο δεῖν (Δ.). Ἡ ἐκλογὴ ἐν τούτοις κρέματαί ἐκ τῆς σαφηνείας, ἐκ τῆς ἐμφάσεως καὶ ἐκ τῆς εὐρωνίας· τοῦτ' οἶδε (ἕκαστος) καὶ θαρρῆει καὶ πεπίστευκε τῇ πολιτείᾳ μηδένα αὐτὸν ἔλξειν (Δημ. Μειδ. §. ΞΑ'). ἔνθα τὸ αὐτὸ ἀναφέρεται εἰς τὸ νοούμενον ὑποκειμένον τῆς κυρίας προτάσεως (ἕκαστος), τὸ δὲ αὐτὸν ἦτο δυνατόν νὰ ἀναφέρηται καὶ εἰς τὸ μηδένα.*

§. 24. Ἐπὶ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ μόνον τὸ τρίτον πρόσωπον ἀπαντᾶται ἐν συνθέσει, ἑαυτῶν, ἑαυτοῖς, ἑαυτοῦς, ὡς ἐκδήμους στρατείας πολὺ ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν οὐκ ἐξήρισαν οἱ Ἕλληνες (Θ. Α', 13). — καὶ Δεκέλειαν αὐτοῖς ἐπιτειχισθῆναι ὑπέμειναν (Δ.).—οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι οὐδεὶς τούτων αὐτῶ συγχώρησαν ὑβρίξειν ἑαυτούς. (Δ.). Πρὸς μίξιζονα δὲ διάκρισιν προστίθεται πρὸ τῆς συνθέτου καὶ ἡ αὐτός· οἱ καλοὶ κάγαθοι αὐτοὶ ἑαυτοῖς σύνοισι δι' ἑαυτῶν, ἐν τοῖς ἑαυτῶν λόγοις πείρασαν ἀλλήλων λαμβάνοντες καὶ διδόντες (Πλ. Πρωτ. 348).—Ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου πληθυντικοῦ προσώπου λείπει ἡ σύνθετος, ἀναπληρομένη διὰ τῆς προσωπικῆς καὶ τῆς αὐτός, ἡμῶν αὐτῶν, ἡμᾶς αὐτούς, ὑμᾶς αὐτούς, κτλ.

§. 25. Καὶ ἐπὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ τρίτου πληθυντικοῦ προσώπου παρὰ τὴν σύνθετον κοινοτέρα εἶναι ἡ χρῆσις τῆς προσωπικῆς καὶ τῆς αὐτός, καὶ μάλιστα ὅταν ἡ ἐνέργεια ἀναφέρηται εἰς ἕκαστον τῶν ὑποκειμένων, ὡς, τὰ δὲ ἐντὸς οὕτως ἐκάετο ὦστε... ἠδιστά τε ἐς ὕδωρ ψυχρὸν σφᾶς αὐτοὺς ῥίπτειν (Θ. Β'. 49, — τοὺς δὲ καὶ λήθη ἐλάμβανε παραντίκα ἀρασιάντας τῶν πάντων ὁμοίως καὶ ἠγρόησαν σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐπιτηδεῖους (Θ. αὐτόθι).

* §. 26. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, ἐν ᾧ ὑπάρχει ἡ σύνθετος, τίθεται πολλάκις ἡ ἀνάλυσις πρὸς ἀνάδειξιν τῆς ἐξαφανισθείσης κατὰ μικρὸν διακριτικῆς ἐννοίας τῆς αὐτός ἐν τῇ συνθέσει· ὅθεν λούω ἑμαυτὸν = λούω τὸν ἑαυτόν μου, λούομαι,

ἄνευ ἀντιδιαστολῆς, ὡς ἤθελεν εἶναι ἐπὶ δευτέρου προσώπου τὸ λούω σε τὸ δὲ λούω ἐμὲ αὐτὸν μετ' ἀντιδιαστολῆς=λούω τὸν ἴδιον ἑαυτὸν μου, ὡς ἐπὶ δευτέρου προσώπου ἤθελεν εἶναι σὲ λούω.*

* §. 27. Ἄλλ' ὁ τοιοῦτος χωρισμὸς παρ' Ἀττικοῖς γίνεται συνήθως ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας· καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐμοὺς κατήσχυνε καὶ ἐμὲ αὐτὸν ὕβρισεν (Λυσ.), ἔνθα ἕτερον τὸ πρόσωπον τοῦ ὕβρισαντος καὶ ἕτερον τοῦ μὴ ὕβρισθέντος· σπανίως ἐπὶ ταυτοπροσωπίας καὶ μὴ σὲ τ' αὐτὸν καὶ πόλιν διεργάση (Σ. Κ. 1417) παρὰ δὲ τοῖς Ἑπικοῖς ἐπὶ ἀμφοτέρων.*

* §. 28. Τὸ ἑαυτῶν ἐκλαμβάνεται καὶ ἀντὶ τοῦ ἀλλήλων, ὡς ὅπου καλοὶ ἀγαθοὶ συμπόται καὶ πεπαιδευμένοι εἰσὶν, οὐκ ἄν ἴδοις ἀλητηρίδας, ἀλλ' αὐτοὺς αὐτοῖς ἱκανοὺς ὄντας συνεῖναι, λέγοντάς τε καὶ ἀκούοντάς ἐν μέρει ἑαυτῶν κοσμίως (Πλ.)—καὶ παίζομεν ἑαυτοὺς καὶ παίζόμεθα. Ἡ προφανὴς διαφορὰ δεικνύεται ἐν τῷ οὔτε ἑαυτοῖς οὔτε ἀλλήλοις ὁμολογοῦσιν (Πλ. Φαῖδρ. 237)*

* §. 29. Καταχρησικώτερον δὲ τίθεται οὐχὶ μόνον παρ' Ἰωσι καὶ Δωριεῦσιν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς τῶν Ἀττικῶν ποιηταῖς, ἔτι δὲ καὶ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ, ἡ ἀντωνυμία ἑαυτῶν καὶ ἐπὶ τοῦ πρώτου προσώπου, ἀντὶ ἡμῶν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου, ἀντὶ ὑμῶν αὐτῶν, ὡς εἰ μὴ προεξανέστημεν, οὐδ' ἀναλαβεῖν αὐτοὺς ἄν ἠδυνήθημεν (Δημ.) — ἀποφαίνεται σκαιοτάτους ἑαυτοῦς (Λυσ.).*

* §. 30. Ἡ δὲ ἐπὶ ἐνικοῦ τοιαύτη χρῆσις, καίπερ καταδικαζόμενη, ἀπαντᾶται ὁμῶς· αὐτὸς αὐτὸν ἀπώλλυον (Ἄνδροκ.) = ἑμαυτόν.—δαίμων ἑαυτῷ πλουσίῳ γήμας ἔσει (Γν.) = σεαυτῷ.—σκέψαι κάκεινο καὶ διέλθε πρὸς ἑαυτόν (Ἰσοκ.) = σεαυτόν.—ἔξεστί σοι ζῆν καρπούμενον τὰ ἑαυτοῦ (Ξ.) = σεαυτοῦ.—οὐδὲ τὴν ἑαυτοῦ σύ γε ψυχὴν ὄρας (Ξεν.) Ἀπομν. Α', δ', 9).*

Ἡ Ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία ἀλλήλων.

§. 31. Ἡ ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία ἀλλήλων ἐμφαίνει τὴν ἔννοιαν τῆς ἀμοιβαίας σχέσεως τοῦ ἑνὸς πρὸς τὸν ἄλλον· οἱ

πρόγονοι τὰς θρυσότητας τὰς ἀλλήλων οὐκ ἐξήλουν (Ἰσ.). —οἱ πονηροὶ ἀλλήλοισι ὅμοιοι (Πλ.).—διέφθειραν αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους (Θ. Γ΄. 81).—λόγοι δ' ἐν ἀλλήλοισιν ἐβρόθουν κακοί (Σ. Ἀρτ. 259).—τοιαυτ' ἐπ' ἀλλήλοισι ἀμφικείμενοι λύγδην ἔκλαιον πάντες (Σ. Κ. 1620). Ἐκ τούτου δὲ τὸ ἐπ' ἀλλήλοισιν χεροῖν (Σ. Ἀρτ. 57), ἐκ διορθώσεως Ἑρμάννου=ἀλληλοφόνους χερσίν.

Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι.

§. 32. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι δηλοῦσι κτῆσιν τοῦ προσώπου εἰς ὃ ἀναφέρονται. Εἶναι δὲ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι ἡ ἐμός, σός, ὅς, ἡμέτερος, ὑμέτερος, σφέτερος, καὶ αἱ τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ γῶτερος καὶ σφῶτερος, μετὰ τῶν θηλυκῶν καὶ οὐδετέρων αὐτῶν.

§. 33. Ἐκ τῶν κτητικῶν τούτων ἀντωνυμιῶν, αἱ μὲν τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ μόνον παρ' Ἴωσι συνειθίζονται καὶ ἐκ τοῦ τρίτου δὲ ἐνικοῦ προσώπου ἡ ὅς ἐπὶ κτητικῆς σημασίας (=ἐδικός του) σπανίως ἀπαντᾶται παρ' Ἀττικοῖς ποιηταῖς· ἡ σφέτερος τίθεται κατ' ἄμμεσον ἢ πλαγίαν, ἐπὶ τῆς μετ' αἰτιατικῆς δηλ. τοῦ ἀπαρεμφάτου συντάξεως, ἀντανάκλασιν ἐώρων ποροῦντας τοὺς σφετέρους (Ξ).—ἦν δὲ λέγωσιν ὡς οὐ δίκαιον τοὺς σφετέρους ἀποίκους ὑμᾶς δέχεσθαι (Θ. Α΄, 34).

§. 34. Αἱ παρ' Ἀττικοῖς εὐχρηστότεραι κτητικαὶ ἀντωνυμίαι εἶναι ἡ ἐμός, σός, ἡμέτερος, ὑμέτερος, ἰσοδυναμοῦσαι ταῖς γενικαῖς τῶν προτοτύπων· ἐμός πατῆρ=πατήρ μου, σός ἐταῖρος=ἐταῖρός σου, καὶ (ἀντὶ ὅς εἰμι= I AM SURE) αὐτοῦ εἰμι· ἐπὶ δὲ ἀντανάκλασιν καὶ ταῖς γενικαῖς τῆς συνθέτου, μετὰ διακριτικῆς ἐννοίας· γνώμην σουτοῦ ἀποφαίνεις ἢ ἐμὲ ἐρωτᾷς; (Πλ.)=τήν, ἢ σοῦ αὐτοῦ γνώμην.

§. 35. Ἐπιθετικαὶ οὗται αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι τίθενται εἰς τὸν λόγον κυρίως ὡς κατηγορούμενον καὶ προσδιορισμός. σός ἐγώ εἰμι.—ἐμός πατῆρ, κτλ. Ἄλλ' οὐδὲν ἦττον τίθενται καὶ ὡς ὑποκείμενον, καθάπερ καὶ τὰ ἄλλα ἐπίθετα· τὰ ἐμά ἐστι σά.—τὸ ἡμέτερον=ἡμεῖς.

§. 36. Ὡς δὲ τὸ πρῶτον καὶ δεῦτερον πρόσωπον τοῦ ῥή-

ματος καθιστᾶ περιττὴν πολλάκις τὴν προσωπικὴν, οὕτως ἢ ὡς κτητικὴ χρῆσις τοῦ ἐν τῷ ὀνόματι ἄρθρου καθιστᾶ πολλάκις περιττὴν τὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν· ὁ πατήρ ἐκέλευσέ με ποιεῖν ταῦτα—ὁ ἐμὸς πατήρ.— οἱ γονεῖς στέργουσι τὰ τέκνα (Ξ.)—τὰ ἑαυτῶν τέκνα. Τίθεται δὲ ἀναγκαίως ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ἢ ἡ ἰσοδύναμος γενικὴ ἐν ἐλλείψει τοῦ ἄρθρου, ἐμὸς πατήρ, καὶ ἐπὶ διακρίσεως, ἑαυτοῦ σώμα.

§. 37. Ἐπειδὴ ὄχι μόνον τὸ καθ' αὐτὸ κτῆμα, ἀλλὰ καὶ τὸ λεγόμενον ὑπό τινος θεωρεῖται ὡς ἀνῆκον εἰς τὸν λέγοντα, τούτου ἕνεκα διὰ τῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας ἐξηγούνται καὶ τὰ τοιαῦτα· τὸ σὸν λέχος (Σ. Ἀντ. 573)—τὸ ὑπὸ σοῦ ὀνομαζόμενον.—ξὺν τῷ δικαίῳ τὸν σὸν οὐ ταρβῶ φόβον (Σ. Φ. 1254)—ὄν σύ μοι ἐπαπειλεῖς.—τὸ σὸν γὰρ Ἄργος οὐ δέδοικ' ἐγὼ (Εὐρ. Ἡρακλ. 285).

§. 38. Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἐξηγηθείσης συγγενείας τῶν κτητικῶν πρὸς τὰς γενικὰς τῶν πρωτοτύπων καὶ συνθέτων ἀντωνυμιῶν (§. 34) ἔπεται ὅτι πολλάκις ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ ἀπαντῶνται ἀμφότεραι, ὡς κείνου τε καὶ σὴν χάριν (Σοφ. Τρ. 485).—μᾶλλον ἐλοιομη ὅπως τὰ σὰ καλῶς ἔχοι ἢ ὅπως, τὰ ἑαυτῶν (Ξ. Ἄν. ζ', 44)· Ἔ. τίθεται ἐπὶ τῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας πτωτικὸς προσδιορισμὸς, ὡς εἰ ὑπῆρχε γενικὴ τῆς προσωπικῆς· ἡμέτερα αὐτῶν ἔργα (Πλ.)—ἡμῶν αὐτῶν ἔργα.—ἡ ὑμέτερα τῶν σοφιστῶν τέχνη ἐπιδέδωκεν (Πλ.)—ἡ τέχνη ὑμῶν τῶν σοφιστῶν.—τοὺς οἴκους τοὺς ὑμετέρους αὐτῶν (Ἰσ.)—κέρδους τοῦ σφετέρου αὐτῶν ἕνεκα (Θουκ. Α', 5) —σφῶν αὐτῶν.

§. 39. Ἡ ἐν τούτοις σημασία τῆς μετὰ τὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν ἐπιτασσομένης γενικῆς αὐτῶν εἶναι κτητικὴ. Πολύλακις δὲ τίθεται καὶ μόνη ἡ ἀντωνυμία, οὐσιαστικοῦ δύναιμι λαμβάνουσα· τὰ ὑμέτερα αὐτῶν (Δ.), τὰ σφέτερα αὐτῶν· Διάφορος δὲ ταύτης εἶναι ἡ διαιρετικὴ σημασία· ἄλλο τι ἡμῶν αὐτῶν τὸ μὲν σῶμά ἐστι, τὸ δὲ ψυχὴ (Πλ. Φαίδ. 79);—οὐκ ἔχει οὕτως ὅτι ἡμῶν αὐτῶν; κτλ.—αὐτῶν ἡμῶν οἱ πρεσβύτεροι οὐκ ἄπειροι πολέμων εἰσὶν (Θουκ. Β', 11).

* §. 40. Κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον ἐπὶ κτητικῆς σημα-

σίας ἀπαντῶνται, ἂν καὶ σπανιώτερον, καὶ τὰ ὁ ἐμός αὐτοῦ, ὁ σὸς αὐτοῦ· τὸν ἐμόν μὲν αὐτοῦ τοῦ ταλαιπώρου σχεδὸν ἤδη νομίζων ἐκτόξευσθαι βίον (Ἀρφ. Πλ. 33).—ἐγὼ μὲν, ὦ παῖ, καὶ τὸν σὸν σπεύδουσ' ἅμα καὶ τοῦμόν αὐτῆς, ἤλθοι (Σ. Ἡλ. 151).—ιδὼν τὴν σὴν ἀνδρίαν καὶ μεγαλοφροσύνην ἀναβαίροντος (Πλ. Ἀλκ. Α'. 22).—τὰ σ' αὐτῆς ἔργα κόμιζε (Ὀδ. Β', 256 = τὰ σὰ αὐτῆς. Ἀντὶ δὲ τούτων τίθεται συνηθέστερον ὁ ἐμαυτοῦ, ὁ σαυτοῦ, ὁ ἑαυτοῦ πορεύομαι πρὸς τοὺς ἐμαυτῆς (Σ. Ἀργ. 893).—τοῦ σαυτοῦ τέκνον (Σ. Ἀργ. 568).—μετεπέμψατο Ἀστυάγης τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς (Ξ. Κ. Π. Α', γ', 1). Τὸ τελευταῖον μάλιστα ἀναγκαίως· διότι, ἀσυνειθίστου ὄντος ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ τοῦ ὄς ἐπὶ κτητικῆς σημασίας, δὲν λέγεται ὄς αὐτοῦ ὡς λέγεται ἐμός αὐτοῦ (§. 38—40) *

Αἱ Δεικτικαὶ Ἀντωνυμίαι.

§. 41. Τὸ ὄνομα ἐξηγεῖ τὴν φύσιν τῶν ἀντωνυμιῶν τούτων, ὅτι σημαίνουσι δεῖξιν προσώπου ἢ πράγματος, καθ' ἓνα ἢ ἄλλον τρόπον, ἐκ μέρους τοῦ λαλοῦντος, καὶ δεῖξιν ἰδιαιτέραν καὶ δυνατωτέραν. ἄλλως δεῖξιν ἐπὶ τὸ γενικώτερον καὶ ἀσθενεστέραν δηλοῦσι καὶ αἱ προσωπικαί. Εἶναι δὲ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι ἡ ὄδε, ἡ οὔτος καὶ ἡ ἐκεῖνος.

Ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία ὄδε.

§. 42. Ἡ ἀντωνυμία ὄδε δεικνύει τινὰ αἰσθητῶς ἢ νοερῶς ὄρατόν, καὶ τρόπον τινὰ δακτυλοδεικτούμενον· τίθεται δὲ εἰς τὸν λόγον πρῶτον μὲν ἐπιθετικῶς, προσδιορίζουσά τι, προτασομένη ἢ ἐπιτασομένη τοῦ προσδιοριζομένου, ἐνάρθρως ἐκφερομένου· ὄδ' ὁ ξένος (Κ. Σ. 1249)—ὁ πλοῦς ὄδε (Σ. Ἡλ. 541).—ἄδ' ἂ τλάμων.—τόδε τοῦργον καὶ τοῦργον τόδε. Καὶ ἐνάρθρως δὲ πολλάκις τὸ προσδιοριζόμενον, ὡς ὄδε χρόνος (Σ. Φ. 199).—ὄδ' ἀνήρ καὶ ἀνήρ ὄδε (Σ).—καιρὸς καὶ πλοῦς ὄδε.—γυνή ἡδε.—τοῦδε συμμάχου.—ἀνδρὶ τῷδε.—τῇδ' ἡμέρα. Εἶτα δὲ καὶ οὐσιαστικῶς ὑποκειμένου τόπον ἐπέχουσα· ὄδ' ἐστί (Σ. Ἡλ. 1553).—ὄδε οὐκ Ὀρέστης ἐσθ' (Σ.

'Ηλ. 1480). Κατηγορούμένου δὲ κτόπον ἐπέχει ἐν τῷ ('Ηλ. Γ, 440) δῶρα δ' ἐγὼν ὅδε πάντα παρασχεῖν, ὡς τὸ τῆς συνηθείας ἐγὼ οἶμαι ἐδῶ, τοῦτο δὲ—ἐγὼ εἰμι ἕτοιμος.

§. 43. Ὅταν δὲ πρόκηται περὶ λόγων, εἰς τὸ ἠγούμενον ἢ εἰς τὸ ἐπόμενον ἀναφερομένων, ἢ ὅδε συνήθως ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐπόμενον, ὡς πέμψασα Τόμυρις κήρυκα ἔλεγε τάδε ('Ηρ. Α', 206), τὰ ἐξῆς δηλ. Τὰ περὶ τοῦ ὅδε ἰσχύουσι καὶ περὶ τοῦ τοιόςδε, τοσόδε, τηλικόςδε, ὡσαύτως καὶ περὶ τοῦ τῆδε καὶ ὧδε τὸ δὲ τεῖχος ἦν τῶν Πελοποννησίων τοιόνδε τῆ οἰκοδομήσει (Θουκ. Γ', 21).—ἡ γραφὴ τοιάδε τις ἦν (Ξ).—οἱ τῆδε—οἱ ἐν τῆδε τῆ πόλει.

Ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία οὗτος.

§. 44. Ἡ οὗτος δεικνύει ἀσθενέστερον τῆς ὅδε, ἥτοι παρόντα καὶ αἰσθητὰ ἢ διατηρούμενα εἰς τὴν μνήμην, οὐσιαστικῶς ἢ ἐπιθετικῶς, τοῦ δὲ προσδιοριζομένου ἀνάρθως ἢ ἐνάρθως ἐκφερομένου· οὗτος δ' ἐμὶ γίλος μέγιστος (Σ. Φ. 585).—χοῦτος τεθηγῶς ἦν.—οὗτος ὁ σοφός.—αὕτη ἡ τύχη.—αὕτη ἀγορά.—ρόσημα τοῦτο.—ἔστι δὲ τοῦτο τυραννίς (Πλ.)—τοῦτο γὰρ εἰσιν εὐθύνη (Δ.). Ὡς δὲ ἡ ὅδε εἰς τὸ ἐπόμενον, οὕτως ἡ οὗτος ἀναφέρεται συνήθως εἰς τὸ προηγηθέν, οἷον οὗτος ἦν ὁ λόγος ('Ηρ.), τὰ προειρημένα δηλ.—ταῦτα μὲν σὺ λέγεις, παρ' ἡμῶν δὲ ἀπάγγελμα τάδε (Ξ. Ἀν. Β', 4, 20) Τὰ περὶ τοῦ οὗτος ῥηθέντα ἰσχύουσι καὶ περὶ τοῦ τοιούτος, τοσοῦτος, τηλικοῦτος· ὁ Κῦρος, ἀκούσας τοῦ Γωβρήνου τοιαῦτα, τοιάδε πρὸς αὐτὸν ἔλεξεν (Ξ.). Ὅσαύτως οἱ ταύτη—οἱ ἐν τῇ προαναφερθείσῃ χώρᾳ εὐρισκόμενοι.

* §. 45. Ὑπάρχουσιν ὁμως καὶ περιστάσεις ἐν αἷς ἡ οὗτος ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐπόμενον ὡς προεξαγγέλλουσα τρόπον τινὰ τὴν μετέπειτι ἐξηγηθησομένην ἔννοιαν, μάλιστα διὰ τοῦ οὐδετέρου τοῦτο, ἐπομένου λόγου ἐκ τοῦ ὅτι ἢ ὡς ἀρχομένου· Προξένος ἐρδηλον καὶ τοῦτο εἶχεν ὅτι οὐδὲν ἂν θέλοι κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας (Ξ. Ἀν. Β', 5, 18). Ὅσαύτως τίθεται καὶ τὸ οὕτω, οἷον ὁ θεὸς οὕτω πως ἐποίησε τοῖς μὴ θέλουσιν ἑαυτοὺς προστάττειν ἐκπονεῖν τὰ γὰρ ἄλλους αὐτοῖς, ἐπι-

τακτῆρας δίδωσιν (Ξ. Κ. Π. Β'. γ', 4). Παρ' ἄλλοις κατ' αἰτιατικὴν ἀπόλυτον, τοὺς μὴ θέλοντας.*

* §. 46. Ὡς δὲ ἐν τούτοις προσξαγγέλλονται τὰ ἐπόμενα, οὕτως ἐν ἄλλοις συγκεφαλαιοῦνται τὰ ἡγούμενα διὰ τῆς αὐτῆς ἀντωνυμίας τῷ τε προνοεῖν τῶν συνόντων, καὶ τῷ προπορεῖν, καὶ τῷ συνηδόμενος μὲν ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς φανερός εἶναι, συναχθόμενος δὲ ἐπὶ τοῖς κακοῖς, τούτοις ἐπειρᾶτο τὴν φιλίαν θηρεύειν (Ξ. Κ. Π. Η', 6', 2). Δεικτικώτεροι δὲ καθίστανται ἀμφότεροι διὰ τῆς τοῦ εἰ προσλήψεως, οὐτοσί, ἐδί, ἅπερ ὅμως, μᾶλλον εἰς τὸν κοινὸν βίον ἀνήκοντα, εἶναι συχνότερα παρὰ τοῖς κωμικοῖς.*

Ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία ἐκεῖνος.

§. 47. Ἡ ἀντωνυμία ἐκεῖνος δεικνύει ἀπωτέρω καὶ μακροκρυσμένον τι, ὡς ἐκεῖνος, Εὐρύτου πέρσας πόλιν (Σ. Γρ. 244) = ἐκεῖνος δ' Ἡρακλῆς. — ἅπεσ' ἐκεῖνος (Σ. Ἡλ. 519) = ὁ Αἴγισθος. Τίθεται δέ, ὡς ἡ οὗτος, καὶ εἰς τὸ ἐπόμενον ἀναφερομένη· παρὰ πάντα ταῦτα ἐκεῖνο εἶμι ἀκοῦσατε (Δ.) — ἐκεῖνο, οἴμαι αἰσχυρὸν ἤδη τὸ μὴ καλῶς λέγειν τε καὶ γράφειν (Πλ.)

* §. 48. Ὅταν ἡ οὗτος καὶ ἡ ἐκεῖνος ἀναφέρονται εἰς δύο προηγούμενα, κατὰ φυσικωτέραν πλοκὴν, ἡ μὲν οὗτος ἀναφέρεται εἰς τὸ προσεχέστερον ἡ δὲ ἐκεῖνος εἰς τὸ ἀπωτέρω. πρῶτον μὲν εὐσέβει τὰ πρὸς θεούς, μὴ μόνον θύων, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὄρκοις ἐμμένων· ἐκεῖνο μὲν γὰρ τῆς τῶν χρημάτων εὐπορίας σημείον, τοῦτο δὲ τῆς τῶν τρόπων καλοκαγαθίας τεκμήριον (Ἰσ. πρὸς Δημόν. Δ'). Ἐνίοτε ὅμως γίνεται καὶ τὸ ἀντίθετον· δίκαιον ἦν τοὺς τὸν στέφανον οἰομένους δεῖν παρ' ὑμῶν λαβεῖν αὐτοὺς ἀξίους ἐπιδεικνύει τούτου, μὴ ἐμὲ κακῶς λέγειν· ἐπειδὴ δὲ, τοῦτο παρέντες, ἐκεῖνο ποιοῦσιν, ἐπιδειξῶ ψευδομένους ἀμφοτέρω αὐτοῖς (Δημ. Στεφ. Τριηραρχ. 1229)· ἔνθα τηρεῖται ἡ λογικὴ μᾶλλον ἢ ἡ γραμματικὴ σχέσις τοῦ σημαντικωτέρου προτασσομένου, διὰ τοῦ τοῦτο ἐν τῷ δευτέρῳ κῶλῳ.

§. 49. Ἡ ἐκεῖνος, εἰς ἀρχαιότερόν τι συνήθως ἀναφερομέ-

νη, τίθεται ἐνίοτε ἐπὶ πράγματος πρὸ πολλοῦ ἐγνωσμένου ὕπνου ἐκεῖνοι (Εὐρ. Τρ. 1188)· καὶ περὶ ὀνομαστοῦ τινος Καλλιστρατος ἐκεῖνος (Δ.). Ἐκ τούτου ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὴν οὐτος· ἀπὴλλογαί φόβου πρὸς τῆς δ' ἐκείνου τε (Σ. Ἡ.λ. 783), ἔνθα διὰ τοῦ τῆς δε ἐννοεῖται ἡ παρούσα Ἡλέκτρα, διὰ τοῦ ἐκείνου δ ἀπὸν, ὡς ἀποθανῶν, Ὀρέστης. Ὡσαύτως διὰ μὲν τοῦ οὐδετέρου ἐκεῖνο ἐξηγεῖται τὸ γνωστὸν καὶ θρυλλούμενον, διὰ δὲ τοῦ τοῦτο ἢ τόδε ἢ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ προκειμένου· τοῦτ' ἐκεῖνο, κτιᾶσθαι ἑτέρους, μὴ τὸ συγγενές μόνον (Εὐρ. Ὀρ. 802).—τοῦτ' ἐκεῖνο οὐγὼ ἴλεγον (Ἄρφ. Ἀχ. 41).—ταῦτα ἐκεῖνα τὰ εἰωθότα (Πλ. Συμπ. 223).

Ἀναφορικαὶ Ἀντωνυμίαι.

§. 50. Ἡ ἀναφορὰ ἐξ ἧς ὠνομάσθησαν αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι ἀναπολεῖ προϋφεστῶσαν ἔννοιαν. εἶναι δὲ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι, ἢ ὅς, ὅστις, οἶος, ὅσος, ἡλίκος, ἀναφερόμεναι εἰς πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, εἰς ποιόν, εἰς μέγεθος καὶ εἰς ποσόν.

II ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ὅς.

§. 51. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ὅς ἀναφέρεται εἰς ὄρισμένον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, οἷον Ζεὺς ὅς ἐφορᾷ πάντα καὶ κρατύνει (Σ. Ἡ.λ. 175).—ἐμὴν μητέρ' ἢ φύσει μὲν ἦν βασιλεία (Σ. Αἰ. 1303).—ἔφην' ἄφαντον φῶς, ὃ καὶ σώζει μ' αἰεὶ (Σ. Φ. 237).

II ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ὅς τις.

§. 52. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ὅστις ἀναφέρεται εἰς ἀόριστόν τι καὶ γενικόν, ὡς ἀνελεύθερος πᾶς ὅστις εἰς δόξαν βλέπει (Γν.).—ὅστις δὲ πρὸς τύραννον ἐμπορεύεται κείνον ἐστὶ δούλος (Σ. Ἀποσπ.) μακάριος ὅστις οὐσίαν καὶ τοῦν ἔχει (Μέν.).

§. 53. Τίθεται δὲ καὶ ἡ ὅς μετὰ τοῦ ἀν ἐνίοτε ἀντὶ τῆς ὅστις, καὶ, ἀντιστρόφως, ἡ ὅστις ἀντὶ τῆς ὅς ὅς ἀν τούτων

τι δρᾶ (Σοφ. Ἄντ. 35).— φιλεῖ τὸ πλῆθος ἐν τούτοις τοῖς ἐπιτηδεύμασι τὸν βίον διάγειν ἐν οἷς ἄν τοὺς ἀρχοντας τοὺς αὐτῶν ὀρώει διατρίβοντας (Ἰσ.).— Χαλκιδῆς Νάξου ὤκισαν καὶ Ἀπόλλωνος ἀρχηγέτου βωμόν, ὅστις νῦν ἐξω τῆς πόλεως ἐστίν, ἰδρύσαντο (Θουκ. 5. 3)— παῦε δουλείαν λέγων, ὅστις ἀρχῶ τῶν ἀπάντων (Ἀρφ. Σφ. 517). οὕτω καὶ ἐξ οἴου, ἀντὶ ἐξ οὗ Ἀλλὰ σπανιώτερα τὰ τοιαῦτα. Ὅτι δὲ αἰείποτε τὸ ὅστις, καὶ ἀντὶ τοῦ ὅς τιθέμενον, κατὰ γενικωτέραν ἔννοιαν ἐκλαμβάνεται, εἰσὶν οἱ ἰσχυρίζομενοι, ἀλλὰ τὰ ἀνωτέρω καὶ ἄλλα παραδείγματα δυσκόλως ἐπιβεβαιῶσι τὴν γνώμην ταύτην.

§. 54. Ἡ ἀντωνυμία ὅς ἀναφέρεται ὄχι μόνον εἰς τὴν οὐσίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ποιόν, πλησιάζει δηλ. εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ οἴος· ὅταν τοιαῦτα λέγῃς, ἂ οὐδεὶς ἄν φήσκειν ἀνθρώπων (Πλ.).— δεῖ τοὺς θεατὰς μ' εἰδέναί ὅς ἐμ' ἐγώ (Ἀρφ). Ἡ ὅς καὶ ὅστις, τοῦ οὕτω προτασσομένου, ἰσοδυναμοῦσι τῷ ὥστε· οὐ γὰρ οὕτω γ' εὐθήης ἐστὶν ὑμῶν οὐδεὶς, ὅς ὑπολαμβάνει (Δημ.).— τίς οὕτω μαίρεται, ὅστις οὐ σοὶ βούλεται φίλος εἶναι (Ἰσ.);

§. 55. Αἱ ἀναφορικαὶ τίθενται συνήθως μετὰ τὰς δεικτικὰς· οὗτος βέλτιστος ἄν εἴη καὶ σωφρονέστατος, ὅστις κοσμιώτατα τὰς συμφορὰς φέρειν δύναται (Μέν.). Πολάκις δὲ καὶ προηγούνται ἐπὶ τὸ ἐμφαντικώτερον ὅστις ἄν δίκαιος ἢ τρόπος τ' ἀριστος, τοῦτον εὐγενῆ κάλει (Εὐρ.). Ἐνίοτε δὲ καὶ παραλείπεται ἡ δεικτικὴ, καὶ τότε ἡ ἀναφορικὴ προτασις ἐπέχει τόπον ὑποκειμένου· μακάριος ὅστις μακαρίους ὑπηρετεῖ (Γν.).— ὅτι καλὸν φίλον αἰεὶ (Εὐρ.).

§. 56 Διὰ τῆς παραλείψεως ἐγεννήθησαν τὰ ἔστιν οἷ, ἔστιν ἄ, ἔστιν ὦν, ἔστιν οἷς, ἔστιν οὐς = εἰσὶ τινες οἷ, εἰσὶ τινες ὦν κτλ. τὰ ὁποῖα διὰ τὴν εὐκολίαν ἐκληπτέα ἰσοδύναμα τοῖς, τινές, τινά, τινῶν, τισί, τινάς· Πελοποννήσιοι ὤκισαν τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἔστιν ἂ χωρία (Θ. Α', 42) = τινά.— ἔστιν ὦν ἄλλων πόλεων ἐπαγγελλομένων καὶ αὐτῶν ἔνυμπολεμῆν (Θ. 5'. 88.)— ἔτι δὲ καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις ἔστιν οἷς νῦν (Θ. Α'. 6).

Ἡ ἀναφορική ἀντωνυμία οἶος

§. 57. Ἡ ἀναφορική ἀντωνυμία οἶος ἔχει πρὸς τὴν τοιοῦδε καὶ τοιοῦτος, ὡς ἔχει πρὸς τὴν ὅδε, οὗτος καὶ ἐκεῖνος, ἢ ὅς καὶ ἡ ὅστις πρὸς αὐτὰς ταύτας καὶ πρὸς τὸ γενικώτερον πᾶς ἀναφέρεται δηλ. ἐκείνη πρὸς ἐκείνας, ὡς αὐταὶ πρὸς ταύτας ὡς οὗτος, ὅς, οὕτω τοιοῦδε ὀδοιπόρον, οἶος δὴ σύ (Ἰλ. Ω, 375).—ὣν τοιοῦτος, οἶός ἐστιν (Δ).—Καὶ προτασσομένη τίθεται τῆς τοιοῦτος ἢ οἶος, ὡς οἶα ἕλαστα ἐμοὶ φαίνεται, τοιαῦτα μὲν ἐστὶν ἐμοί, οἶα δ' αὖ σοί, τοιαῦτα δ' αὖ σοί (Πλ.).

§. 58. Παραλείπεται δὲ καὶ ἡ δεικτική εἰς ἣν ἡ οἶος ἀναφέρεται, ὡς παραλείπονται αἱ εἰς ὧς ἀναφέρονται ἢ ὅς καὶ ἡ ὅστις· εἴ τις ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ἀνήρ, οἶος ἔμπειρος πολέμου (Δ).—τοιοῦτος, οἶός ἐστιν ὁ ἔμπειρος πολέμου—εἴ τις ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ἔμπειρος πολέμου—οὐδὲν οἶον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶν (Πλ. Γοργ. 447).—οὐδὲν τοιοῦτον, οἶον τὸ ἐρωτᾶν αὐτόν—τοῦτό ἐστι τὸ ἀριστον—οὐδὲν γὰρ οἶον ἀκούειν αὐτοῦ τοῦ νόμου (Δημ. Μειδ. 259)—τοῦτό ἐστι τὸ προτιμότερον.

§. 59. Ἡ ἀντωνυμία οἶος τῆς τοιοῦτος προτασσομένης, συντάσσεται καὶ μετ' ἀπαρεμφάτου ἐπὶ τῆς σημασίας τῆς ὅς καὶ ὅστις, τοῦ οὕτω προηγουμένου (ἔν §. 54). τοιοῦτος ἦν, οἶος μὴ βούλεσθαι πολλοὺς ἀποκτινύναι (Ξ).—οὐχ ὁ Κύρου τρόπος τοιοῦτος, οἶος χρηματίζεσθαι (Ξ. Κ. Π. Η', ζ', 31).—καὶ οὐχ ἔστιν ἄλλη φυλακὴ τοιαύτη, οἶα αὐτόν τινα καλὸν κἀγαθὸν ὑπάρχειν (Ξ. Κ. Π. Ζ', ε', 84).

§. 60. Οὐ προηγουμένης δὲ τῆς τοιοῦτος, ἄνευ μὲν τοῦ συνδέσμου τε ἢ οἶος μετ' ἀπαρεμφάτου τίθεται συνήθως ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ πρὸς τι ἐπιτήδειος· οὐ γὰρ ἦν ἡ ὥρα, οἶα ἄρδεν τὸ πεδίον (Ξ. Ἄν Β', γ', 13). μετὰ δὲ τοῦ τε ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ δυνατός, ὡς, οὔτε γὰρ φέρειν ὄπλι, οὔτ' ἔργος οἶος τ' ἦν (Εὐρ. Ἐκ. 15).—καὶ ὑμεῖς τί οἶοί τε ἔσεσθε ἡμῖν συμπράξι περι τῆς διόδου (Ξ. Ἄν. Ε', δ'.9);—οὐχ οἶον τε (Ξ. Κ. Π. Β', β', 3)—ἰδύνατον ἢ οὐ συγχωρητόν—οὐχ οἶον τε μένει (Ξ.)· καὶ ἐπιρρηματικῶς δὲ ἐκλαμβάνεται τὸ οἶον, ὡς οἶον δέκα σταδίου (Θ. Δ', 90) —ὡς.

Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ὅσος.

§. 61. Ἡ ὅσος, κατ' ἀριθμὸν ἐνικὸν ἐπὶ μεγέθους τιθεμένη, ἀναφέρεται εἰς τὴν, τόσος, τοσοῦτος καὶ τηλικούτος· οἶον, οὐ τι τόσος γε, ὅσος Τελαμώνιος Αἴας (Ἰλ. Β', 528).—*τοσαύτην εὐνοίαν εἰς τὴν πατρίδα ἐμαυτῷ σύνειδα, ὄσης παρ' ὑμῶν εὐχομαι τυχεῖν* (Δ)· καὶ προτασσομένη, ὡς, ὄσην εὐνοίαν ἔχων ἐγὼ διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν, *τοσαύτην ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῶν* (Δημ.)

§. 62. Πληθυντικῶς δὲ τίθεται καὶ εἰς ἔνδειξιν ἀριθμοῦ οἱ γονεῖς τοὺς παῖδας ἐποίησαν τοσαῦτα καλὰ ἰδεῖν καὶ τοσοῦτων ἀγαθῶν μετασχεῖν, ὅσα οἱ θεοὶ παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις (Ξ. Ἀπ. Β', 6', 3).—*πάνθ' ὅσ' ἄν θεὸς θέλη χ' ἡ τύχη κατορθοῖ* (Ἄρφ.)· οὕτω καὶ ἡ ὀπόσος· *τὸ παρέχον πάντα ὀπόσα ροητὰ ζῶα* (Πλ). Καθὼς δὲ ἡ ὄς καὶ ἡ οἶος, οὕτω καὶ ἡ ὅσος ἐκφέρει ἐνίοτε ἔννοιαν τοιαύτην, ὅποια συνήθως ἐκφέρεται διὰ τοῦ ὥστε· *νεμόμενοι τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι ὅσον ἀποζῆν* (Θουκ. Α', 2)=ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ἀποζῆν.

Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἡλίκος.

§. 63. Ἡ ἡλίκος, ἐπὶ μεγέθους καὶ ἡλικίας τιθεμένη ἐν τῷ λόγῳ, ἀναφέρεται εἰς τὴν, τηλικούτος καὶ τοσοῦτος· τηλικαῦται, συμφοραῖς περιέπεσεν, ἡλίκος οὐδεὶς ἄλλος οἶδε γενομένης (Ἰσ).—*τηλικαῦτα ἐφαύσατο, ἡλικά οὐδεὶς ἀνθρώπων πώποτε* (Δ). Τίθεται δὲ καθ' ἑαυτήν, ὡς, ὄρας μὲν ἡμᾶς ἡλικοί προσήμεθα βωμοῖσι (Σ. Τ. 13)=ποιοὶ τὴν ἡλικίαν, γέροντες.

* §. 64. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι σπανίως ἀπαντῶνται κατὰ τὴν φυσικὴν αὐτῶν καὶ ὀμαλήν σύνταξιν, πολλὰς καὶ μεγάλας ποικιλίας δεχόμεναι κατὰ πᾶσιν, ἀριθμὸν καὶ γένος, δι' ὧν ὁ λόγος περιπλεκόμενος πολλάκις γίνεται ἀσαφὴς καὶ δύσκολος· *χειμῶνος ὄντος οἴου λέγεις, ὕβριζον* (Ξ. Ἀν. Β', ἡ, 3)=οἶον λέγεις.—*τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἔχομεν* (Ἰσ.)=ἄχομεν.—*θησαυροποιὸς ἀνὴρ, οὗς δὴ καὶ ἐπαιεῖ τὸ πλῆθος* (Πλ. Πολ. Η', 554).—*πάρεστιν αὐτῷ φόβος ἢν αἰδῶ κα-*

λοῦμεν (Πλ.), κτλ. Περὶ τούτων γίνεται ἰδιαίτερος λόγος ἐν τῷ τρίτῳ Τμήματι.

Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τίς.

§. 65. Ἄοριστῶδές τι καὶ ἀπροσδιόριστον σημαίνουσα ἡ ἀντωνυμία τίς, καθ' ἃ καὶ τὸ ὄνομα δηλοῖ, ἀπροσδιόριστον ἀφίνει· καὶ τὸ οὐσιαστικὸν οὐτινος τίθεται προσδιορισμός· ἀνθρώπος τίς.—γενή τίς.—ἡ στρογγυλότης σχῆμά τί ἐστίν, οὐχ' οὕτως ἀπλῶς σχῆμα (Πλ.). Τὴν αὐτὴν ἀοριστίαν μεταδίδει καὶ εἰς τὰς, ἡμέρας ἐβδομήκοττά τινος (Θ. Ζ', 87).—ποῖόν τινα οἶει καρπὸν θερίζειν (Πλ. Φαίδρ. 260);—πόσον τι πλῆθος συμμάχων (Ξ);—πόσον περίπου; ὡς πόσον; κτλ.

§. 66. Ὡς κατηγορούμενον τὸ τίς δηλοῖ μέγα τι καὶ σημαντικόν· ἤρχεις τίς εἶναι, ταῖσι χρήμασι σθένων (Εὐρ. Ἡ.λ. 939). Ὡσαύτως καὶ ὡς ἀντικείμενον τοῦ λέγειν, ὡς, ἦν τί σοι δοκῶ λέγειν (Εὐρ.)=λάτι τι σημαντικόν. Τούτων δὲ τὸ ἐναντίον ἐκφέρει διὰ τοῦ οὐδεὶς οὐδὲν καὶ μηδὲν, ὡς, φρονοῦσι δήμου μεῖζον, ὄντες οὐδένας (Εὐρ. Ἀνδρ. 704)—οὐδὲν λέγειν οἶμαί σε (Ἀρφ.)

§. 67. Ὡς ὑποκείμενον τιθέμενον τὸ τίς, λαμβάνει οὐσιαστικοῦ χαρακτῆρα, καὶ ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ παρ' ἡμῖν καρτεῖς, οἷον ὅπου τίς ἀλγεῖ, κείσε καὶ τὸν νοῦν ἔχει (Γν.).—ἴτω τίς ἐφ' ἕδωρ, ἔξυλα τίς σχισάτω (Ξ. Κ. Π. Ε', γ', 50). Ἐπιταύτης τῆς σημασίας ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ γαλλικὸν on καὶ εἰς τὸ γερμανικὸν man.

Ἐρωτηματικαὶ Ἀντωνυμίαι.

§. 68. Εἰς τὴν εὐθείαν ἐρώτησιν ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ γινομένην, οὐτινος ἄλλος λόγος δὲν προηγεῖται, τίθενται αἱ ἀντωνυμίαι, τίς, πότερος, ποῖος, πόσος, πηλίκος.

§. 69. Ἡ τίς τίθεται, περὶ προσώπου, περὶ πράγματος, περὶ αἰτίας καὶ τῶν τοιούτων ὄντος τοῦ λόγου· τίς οὗτος; τίς οὗτός ἐστ' ἀδελφε (Σοφ. Ἡ.λ. 134)—τίς ἄρ' ἐπαρχέσει θεῶν ἢ θεῶν (Αἰσχ. Ἐπτ. 90);—τουτί τί ἦν; (Πλ.)—τί ποθεῖς (Ἀρφ.); καὶ προτασσομένου τοῦ ῥήματος· δευμαίνεις δὲ τί;

* §. 70. Ἡ πότερος τίθεται ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ τίς ἐκ τῶν δύο; οἷον, πότερον ἄρ' ὑμῶν ἐνθάδ' ὠρομασμένος Πυλάδης κέκληται; (Εὐρ.)—πότερος (δυσμῆς) ἰσχυρότερός ἐστιν, ἀνάγκη ἢ ἐπιθυμία (Πλ.); Ὡσαύτως καὶ κατὰ διπλῆν ἐρώτησιν πλείονα ἐρωτήματα εἰς τὸ αὐτό, ἄνευ συνδέσμου, συνάπτουσιν· τίς τίνος αἰτιός ἐστι (Δ.).—ἐπειδὴν τίς τίνα φιλῆ πότερος ποτέρου φίλος γίγνεται, ὁ φιλῶν τοῦ φιλούμενου ἢ ὁ φιλούμενος τοῦ φιλοῦντος (Πλ.); Καὶ τὸ παρ' Ὀμήρῳ (Ὀδ. Α', 470) τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; γραπτέον καθ' Ἑρμᾶννον, τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν;=τίς ἀνδρῶν καὶ πόθεν; Συνηθέστερον δὲ τὸ οὐδέτερον· πότερον ἢ πότερα ἐρωτηματικῶς ἐπὶ δύο ἢ πλείονων, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπὶ ἐνὸς κώλου, ὡς, πότερα δὲ κερτομῶν λέγεις τάδε (Σ. Φ. 1235); ἔνθα παραλείπεται τὸ ἄλλο κῶλον, καὶ εὐκόλως ἐννοούμενον, τὸ ἐναντίον δηλ. τοῦ κερτομῶν.

§. 71. Ἡ ποῖος τίθεται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ποίας λογιῆς, ὡς, ποῖον καὶ τί πεπονθώς (Πλ.)—ποῖον κτῆμα τῶν ἄλλων (Πλ.);=ποῖον ἄλλο κτῆμα;—τίνες τε καὶ ποῖαι φύσεις ἐπιτήδειαι ἐς πόλεως φυλακὴν (Πλ. Πολ. Β', 374); Μετὰ τοῦ τίς λαμβάνει τὴν ἀλλαχῆ ἐξηγηθεῖσαν ἐννοίαν (§. 65). Ἡ διαφορὰ δεικνύεται προφανῶς ἐν τῷ ἐξῆς τοῦ Πλάτωνος χωρίῳ (Γοργ. 448)· καὶ οὐδεὶς ἠρώτα ποία τις εἴη ἢ Γοργίου τέχνη, ἀλλὰ τίς, καὶ ὅντινα δέοι καλεῖν τὸν Γοργίαν.

§. 72. Ἡ πόσος τίθεται ἐπὶ πλήθους καὶ μεγέθους· πόση στρατιά (Πλ.);—πόσον οὖν γίγνεται; (Πλ.)=πολὺ ἢ ἕλιγον; πόσης οἴεσθε γέμει... σωφροσύνης (Πλ.); κατὰ δὲ πληθυντικὸν καὶ ἐπὶ ἀριθμοῦ γενεαῖς πόσαις (Πλ.);—ὀπόση πόσουσιν σώφρονας ὄντας ἰκαρὴν τρέφειν (Πλ.);

§. 73. Ἡ πηλίκος τίθεται καὶ αὐτὴ ἐπὶ μεγέθους, πλήθους καὶ ἐπὶ ἡλικίας· πηλίκον τί ἐστι τὸ χωρίον (Πλ.);—πηλίκη τις ἐκάστη ἢ γραμμὴ (Πλ.);—πηλίκην τινὰ φῆς αὐτὴν εἶναι (Πλ.);—πηλίκος ἦσθα ἐπὶ τῶν Μηδικῶν;=πόσον ἐτῶν;

§. 74. Διὰ τὴν πλαγίαν ἐρώτησιν, ἐξ ἄλλης προτάσεως ἔξαρτωμένην, εἶναι αἰ, ὅστις, ὁπότερος, ὁποῖος, ὁπόσος κτλ. αἰ ὁποῖαι εἶναι σύνθετοι ἐκ τῆς ἀναφορικῆς καὶ ἐρωτηματικῆς· ἐκ τῆς ὅς καὶ τίς γίνονται ὅστις· ἦτις εἰ λέγει σ' ἐχρῆν αὐ-

τικα μάλα (Ἀρφ.).—ἐξ ἀρχῆς σε ἠρόμην ὀπότερος τούτοις τοῖν ἀνδροῖν ἀμείνων πεποίηται τῷ Ὀμήρῳ (Πλ.).

* §. 75. Πολλάκις ἀπαντῶνται καὶ εἰς τὴν πλαγίαν ἐρωτησιν αἱ ἀπλαῖ ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι ἠρώτων αὐτοὺς τίνας εἶεν (Ξ).—ἠρώτα τί βούλειτο (Ξ). Ἐνίοτε δὲ καὶ ἀμφοτέραι οὐκ ἄρα ἡμῖν οὕτω φροντιστέον τί ἐροῦσιν οἱ πολλοὶ ἡμεῖς, ἀλλ' ὅτι ὁ ἐπαύων περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων (Πλ.) καὶ ἀντιστρόφως ἐνίοτε αἱ σύνθετοι ἐρωτηματικαὶ ἐπὶ εὐθείας ἐρωτήσεως· ἀλλὰ τίς γὰρ εἶ; ὅστις; πολίτης χρηστός (Ἀρφ.). Περὶ τῶν συνδυαστικῶν καὶ λειπῶν ἀντωνυμιῶν ἴδε Συνακτικῷ Περιόδου Δευτέραν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ Ἄρθρου.

§. 1. Ἡ ἀρχαιοτέρα χρῆσις τοῦ ἄρθρου ἦτον ἀντωνυμική, καὶ ὡς ἀντωνυμία, δεικτική καὶ ἀναφορική, ἀπαντᾶται πάντοτε σχεδὸν παρ' Ὀμηρῷ τὸ ἄρθρον ὁ, ἰσοδυναμοῦν τῷ, ὅδε ἢ οὗτος, ἐκεῖνος, αὐτός, ὅς.

§. 2. Παρ' Ἀττικοῖς ἔμεινεν ἡ τοιαύτη ἀντωνυμική χρῆσις ἐπὶ ὀλίγων, ὠρισμένων περιστάσεων· ἅ. ἐπὶ ἀντιθέσεων διὰ τῶν ὁ μὲν, ὁ δέ· ὁ μὲν γὰρ θνητός, ἡ δὲ ἀθάνατος (Ἰσ.)= οὗτος μὲν, αὐτὴ δέ. Τὰ αὐτὰ δὲ ἐκλαμβάνονται καὶ ἀορίσως· ψυχὴ ἢ μὲν τοῦν ἔχει, ἢ δὲ ἀνοίαν (Πλ.). Ἐπιδεικνύεται δ' ἔτι μᾶλλον ἡ ἀοριστία, προστιθεμένης καὶ τῆς ἀορίστου τίς· ἠδοῖναι τίνας αἱ μὲν ἀγαθαί, αἱ δὲ κακαί (Πλ.). Ἔ. ἐπὶ αὐτῶν τούτων, χωρὶς ἐκατέρου τιθεμένου, τοῦ ἐνὸς δηλ. ἄνευ τοῦ ἄλλου· ὁ γὰρ μέγιστος αὐτοῖς τυγχάνει δορυξέων (Σ).—ὁ δ' εἰς τοῦθ' ὑβρεως ἐλήλυθεν (Δ.), ἀντιθετικῶς πρὸς τὸ προηγμέν. Ὁμοίως ἐπὶ τῶν πλαγίων· τῆς γὰρ πέφυκα μητρόσ (Σ).—τοῖς δ' ἄλλη γῆ ἐστι (Θ. Α', 84). Μετὰ τοῦ καὶ τίθεται ἡ ὅς· καὶ ὅς εἶπεν ἐρυθριάσας (Πλ.). οὕτω καὶ ἢ δ' ὅς. Λέγεται ὅμως γ'· καὶ τόν· καὶ τὸν κελεῦσαι δοῦναι (Ξ)· ὡ-

σαύτως δ'. τὸν καὶ τόν, τὸ καὶ τό· καὶ μοι κάλει τὸν καὶ, τόν (Δ.).—ἔδει γὰρ τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι καὶ τὸ μὴ ποιῆσαι (Δ.)· ὡς καὶ παρ' ἡμῖν εἶπε τὸ καὶ τό· ἐξαίρετως δέ· ε. τὸ οὐδέτερον τό, εἴτε ἀναφερόμενον εἰς τὸ προηγούμενον, ὡς, τό γ', οἶμαι, οὐχ οὕτως· ἔχει (Πλ.), εἴτε προεξαγγελτικὸν τοῦ ἐπομένου ὄν· τό γε κατανοητέον ὅτι πολιτικὴ τις αὐτῶν οὐδεμία ἐφάνη (Πλ.).

§. 3. Ὡς ἀναφορικὴ ἀντωνυμία τὸ ἄρθρον ἔμεινε μόνον παρ' Ὀμήρῳ, παρ' Ἡροδότῳ καὶ παρ' Ἰωσὶν ἐν γένει, ἐκ δὲ τῶν Ἀττικῶν μόνον οἱ τραγικοὶ μεταχειρίζονται αὐτὸ οὕτως, ἀλλὰ σπανίως· δαιμόνων ἀγάμαθ' ἱερά, τῶν ὁ παρτλήμων ἐγὼ ἀπεστέρησ' ἑμαυτὸν (Σ. Τ. 1379).—ἢ κατάρη κτείρουσα τοὺς οὐ χρῆν καταεῖν (Εὐρ. Ἀνδρ. 811).

Ἄρθρικὴ χρῆσις τοῦ ἄρθρου παρ' Ἀττικαῖς.

§. 4. Τοῦ ἄρθρου ὡς ἄρθρου χαρακτηριστικὸν εἶναι τὸ χωρίζειν παντὸς ἄλλου τὸ μεθ' οὗ τίθεται καὶ εἰδικεύειν αὐτό, παριστάμενον ὡς ὅλον ἔχον ἐνότητα, ὡς ἐν, ὡς ὠρισμένον. Ἔστι δὲ ὠρισμένον τὸ κεχωρισμένον καὶ διακεκριμένον τῶν ἄλλων ὁμοειδῶν. Λέγοντες ἄνθρωπος ἢ ἄνθρωπός τις ἐννοοῦμεν ἀόριστον ἄτομον τῆς τάξεως τῶν ὄντων ἅπερ καλοῦνται ἄνθρωποι, ἀντιθετικῶς πρὸς ἄλλων ὄντων τάξεις. Λέγοντες ὁ ἄνθρωπος ἐννοοῦμεν ὠρισμένον ἄτομον διαστελλόμενον τῶν ἄλλων ἀτόμων τῆς αὐτῆς τάξεως τῶν τοιούτων ὄντων, τῶν ἀνθρώπων.

§. 5. Ὅρίζεται δὲ τὸ δεχόμενον ἄρθρον κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους· ἀ' ὡς γνωστὸν ἐκλαμβανόμενον· σοφὸς παυροῦργος καὶ δεινὸς ἄνθρωπος (Δ.)=ὁ ἄνθρωπος ὁ Φίλιππος·—ἐπειδὴ οἱ πολέμοιοι ἤλθον (Ξ)· ἑ', ὡς ἴδιον τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑποκειμένου· εἰς ὀλιγαρχίαν κατέστησαν τὴν πόλιν (Θ.)· ἢ πόλις ἀνήκει εἰς τοὺς καταστήσαντας.—τυραννίδα ἔχετε τὴν ἀρχὴν (Θ.)· ἀπιούσα πρὸς τὸν ἄνδρα (Ξ.)=τὸν ἑαυτῆς (σ. 42. §. 36)· γ'. ὡς προκειμένον τοῦ λόγου· εἴ τις οἶδε τὸν αὐτόχειρα (Σ.), τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος τὸν θ; ἐζητεῖ-

τοῖ—τοῦτ' αὐτὸ ἢ κόλασις ἐστίν (Λυσ.) δ', ὡς προσήκον καὶ ἀπαιτούμενον εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ὑπόθεσιν· οἱ τύραννοι τοῖς χρήμασιν ἐξωροῦνται τοὺς κινδύνους (Λυσ.) ἔ. ὡς προηγουμένως ὀνομασθέν· ἐπιπίπτει χιῶν ἄπλετος, ὥστε ἀπέκρυψε καὶ τὰ ὄπλα καὶ τοὺς ἀνθρώπους κατακειμένους, καὶ τὰ ὑποζύγια συνεπέδησεν (ἢ συνεπόδισεν) ἢ χιῶν· καὶ πολὺς ὄκρος ἦν ἀρίστασθαι· κατακειμένων γὰρ ὑλγείων ἦν ἢ χιῶν ἐπιπεπτωκυῖα (Ξ. Ἀν. Δ'. δ', 41).

§. 6. Ὡσαύτως· ὁ δὲ διαφόρων προσδιορισμῶν χαρακτηριζόμενον· Σωκράτης ὁ φιλόσοφος.—ὁ πρεσβύτερος αὐτῶν.—τέχνη ἢ ἡμετέρα.—περὶ τῶν νόμων οὗς παραγραψάμεθα (Δ.)· ζ'. παριστάμενον ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν λεγόμενον· οἱ δαρείζομενοι ἐπὶ τοῖς μεγάλοις τόκοις (Δ.). Οἱ μεγάλοι τόκοι ἦσαν ὄρισμένοι ἐν Ἀθήναις, οἱ ἐπίτριτοι, π. χ. ἐν οἷς ἐπληρόνετο τόκος τὸ τρίτον τοῦ κεφαλαίου 33 1]3 τοῖς ἑκατόν, κτλ. ὡς καὶ οἱ μικροί, οἱ ἐπόγδοι (Ἴδε Εἰσαγωγὴν εἰς Πίνδαρον §. 156) ἢ ὡς ἐκάστοτε ἰδιαιτέρως ἀναφαινόμενον· ὁ βουλόμενος.—ὁ αἰεὶ ἐθέλων τε καὶ δυνάμενος (Πλ.).—ὁ Κῦρος ὑπισχρεῖται δώσειν τρία ἡμιδραχικὰ τοῦ μηνὸς τῷ στρατιώτῃ (Ξ. Ἀν. Α'. γ', 21). Εἰς ταῦτα δυνατὸν ἴσως νὰ ἀναχθῇ πᾶσα ἄλλη περίστασις.—ὅσην ἔχεις τὴν δύναμιν (Ἀρφ.)—οἷον δ' ἔχεις τὸ πρόσωπον (Ἀρφ.)—Ξενίας τὰ Λύκαια ἔθυσσε, καὶ ἀγῶνα ἔθηκε, τὰ δὲ ἄθλα ἦσαν σπληγγίδες χρυσαῖ (Ξ.).—ἀπέτισε τὰς πεντακοσίας δραχμὰς (Δ.).

§. 7. Ὡς ὀρίζεται ἄτομον κλάσεως, οὕτω καὶ κλάσις ὀλόκληρος ὄντων ἀηδέστατα ὁ τύραννος βιώσεται, ὁ δὲ βασιλεὺς ἥδιστα (Πλ.).—πονηρὸν ὁ συκφάρτης αἰεὶ (Δ.)· καὶ εἶδος· ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος θέλει μετέσχε μοίρας (Πλ.)· καὶ γένος· πότερον καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐν τῶν ζώων ἐστίν ἢ οὐ (Πλ.);

§. 8. Τὰ κύρια ὀνόματα, οἵκοθεν ὄντα ὄρισμένα, οὐ χρῆζουσι τοῦ ἄρθρου· Ξενοφῶν ἐτόλμησε σχίζειν ξύλα (Ξ.).—Μίνως ναυτικὸν ἐκτέησατο (Θ.). Δέχονται δὲ τὸ ἄρθρον ἅ. ἐπὶ περιωνύμου τινός· ἴν' αἱ Μυκῆναι γνοῖεν, ἢ Σπάρτη θ', ὅτι χ' ἢ Σκῦρος ἀνδρῶν ἀλκίμων μήτηρ ἔφν (Σ. Φ. 326). β'. ἐπὶ ἐπαναλήψεως τοῦ προηγηθέντος· εαυτὸν δ' ἐκέλευεν

ἀποστέλλειν ὁ Θεμιστοκλῆς (Θ. Α΄, 90). ἕπερ ἀναφέρεται εἰς τὸ προηγηθὲν Θεμιστοκλέους γνώμη.

* §. 9. Εἰς τὰ κύρια ὀνόματα κατατάσσονται ὡς πρὸς τοῦτο καὶ τὰ, οὐρανός, ἥλιος, σελήνη, γῆ, ἀήρ, θάλασσα ἄνεμος, ἄδης, βασιλεὺς, περὶ βαισιλέως τῶν Περσῶν λεγόμενον, κτλ. Εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον θετέα καὶ τὰ ὀνόματα τῆς συγγενείας, πατήρ, μήτηρ, ἀδελφός, γονεῖς, πρόγονοι, παῖδες, γυναικες, κτλ. ὅταν ταῦτα, ἰδιάζοντα εἰς τοὺς περὶ ὧν ἢ εἰς τοὺς πρὸς οὗ; ὁ λόγος, οἰκοθεν χωρίζονται τῶν ἄλλων ὁμοειδῶν. Ὡσαύτως καὶ τὰ ὀνόματα πόλις, πατρίς (Ἴδε Συρτακτικῶν Περίοδον Δευτέραν.)*

* §. 10. Τὰ ὀνόματα τῶν ἀφηρημένων ἔννοιῶν τῶν ἀρετῶν καὶ κακιῶν ἐκφέρονται ἐνάρθρως μὲν, ὅταν παρίστανται ὡς πρόσωπα, τρόπον τινά, ἢ ὡς πράγματα ἐκτὸς ἡμῶν ὑπάρχοντα, ὡς ἕντα ἐνότητα ἔχοντα καὶ ὠρισμένα· πότερον ἢ ἀρετὴ ἢ ἡ φυγὴ σώζει τὰς ψυχάς (Ξ.);—φύσεως κακίας σημειῶν ἐστὶν ὁ φόβος (Δ.)· ἀνάρθρως δέ, ὅταν παρίστανται ὡς ἔννοιαι ψυχικῆς καταστάσεως σημαντικαί, κατὰ διαφόρους περιστάσεις ἀναφαινομένης· φόβος μνήμην ἐκπλήσσει (Θ.).—τοῦ ζῆν ἀπὸ λύπης ἀρχόμεθα (Πλ.).—ἴνα δέος ἔνθα καὶ αἰδώς (Πλ.). Ἐνάρθρως δὲ καὶ ἀνάρθρως ἐκφέρονται καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐπιστημῶν καὶ τέχνων· ἀρ' οὖν οὐ τὸ μὲν ὅλον ἢ ῥητορικὴ ἀν' εἴη τέχνη (Πλ.);—ῥητορικὴ πειθοῦς ἐστὶ δημιουργός—(Πλ.) Οὕτως, ἢ τεκτονικὴ καὶ τεκτονική, ἢ ὕφαντικὴ καὶ ὕφαντική.*

* §. 11. Κατὰ τὰ ὀνόματα τῶν τάξεων τῶν εἰδῶν, κτλ. τῶν ἐμψύχων ὄντων ἐκφέρονται ὡσαύτως ἐνάρθρως (§ 7) καὶ ἀνάρθρως· χρῶνται ὡσπερ ταῖς πρεσβύτισιν οἱ παῖδες πρὸς τὸ ἠδέως μυθολογῆσαι (Πλ.). Ὡσαύτως, λύπη παροῦσι πάντοτ' ἐστὶν ἢ γυνή (Πλ.).—ἐπὶ πᾶσι δὲ ἀσθερέστερον γυνὴ ἀνδρός (Πλ.)—ὁ ἄνθρωπος ἀναθρεῖ καὶ λογίζεται τοῦτο ὁ ὄπωπεν (Πλ.)—ἄνθρωπος θεϊστάτον, ἡμερώτατον τε ζῶον γίγνεσθαι φιλεῖ (Πλ.) Ἐπὶ ἀτόμου δὲ ἀείποτε ἐνάρθρως· ὁ ἄνθρωπος ἢ ἄνθρωπος, ὁ ἀνὴρ ἢ ἀνήρ. κτλ.

Τὸ ἄρθρον ἐπὶ κατηγορουμένου καὶ ἀντικειμένου.

§. 12. Τὸ κατηγορούμενον, χωριστὸν ὂν τοῦ συνδετικοῦ, δὲν δέχεται ἄρθρον, ὅταν σημαίῃ ὅτι τὸ ὑποκείμενον εἶναι ἐν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν κλάσιν τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκφερομένην ὁ Σιμωνίδης ἐστὶ σοφός.—ὁ ἀνὴρ ἐστὶν ἔτοιμος. Δέχεται δὲ, τοῦναντίον, τὸ ἄρθρον ἄ. ὅταν ἐξηγῇ ὁλόκληρον τὴν τάξιν περιληπτικῶς, ὥστε κατηγορούμενον καὶ τάξις εἶναι τὸ αὐτό. οἱ ἀδίκως τὰ χρήματα ἀφαιρούμενοι καὶ τοὺς οὐδὲν ἀδικούντας ἀποκτείνοντες, οὗτοι εἰσὶν οἱ καὶ πολλοὺς τοὺς ἐναντίους ποιοῦντες, καὶ προδιδόντες οὐ μόνον τοὺς φίλους, ἀλλὰ καὶ ἑαυτοὺς δι' αἰσχροκέρδειαν (Ξ). Ὡσαύτως καὶ ὅταν ἐξηγῇ ὡς ὅλον εἰδικὸν τὸ κεφάλαιον προωνομασμένων ἢ προεγνωσμένων προσώπων ἢ πραγμάτων οὗτοι οἱ ταύτην τὴν φήμην κατασκευάσαντες οἱ δεινοὶ εἰσὶ μου κατήγοροι (Πλ.), ἔνθα περιέχεται ἡ ἔννοια οἱ ἄλλοι δὲ εἰσιν οἱ μὴ δεινοί.

§. 13. Ὡσαύτως ἑ. ὅταν καθ' ἐνικὸν ἀριθμὸν ἐξηγῇ τὸ κυρίως καὶ κατ' ἐξοχὴν ἀνήκον εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκφερομένην τάξιν οὗτος ἐστὶν ὁ μέγιστος.—οὗτος ἐστὶν ὁ προδότης.—ὁ δὲ καὶ ξυγκολάζων εἰς δύναμιν τοῖς ἀρχουσιν ὁ μέγας ἀνὴρ ἐν πόλει καὶ τέλειος οὗτος ἀναγορευέσθω (Πλ.) Ὡσαύτως ἐπὶ ἀντικειμένου μάλιστα μετὰ τῶν ῥημάτων καλεῖν καὶ ὀνομάζειν τὸν καλὸν στρατιώτην ἐμὲ ὠνόμασεν (Αἰσχ.).—τὸν μόνον ἀδωροδόκητον ὀνομάζοντες τῇ πόλει (Αἰσχ.) Ταῦτα παρεμφαίνουσιν ὅτι οὐδεὶς ἄλλος προδότης, οὐδεὶς ἄλλος μέγας, καλὸς στρατιώτης ἀδωροδόκητος, κτλ. Ἐν γένει δὲ τίθεται τὸ ἄρθρον ἐπὶ κατηγορουμένου καὶ ἀντικειμένου, ὅταν ἰδιαιτέρως εἰδικεύηται τὸ ὑπ' αὐτῶν ἐξηγούμενον.

Θέσις τοῦ ἄρθρου.

§. 14. Ἐπὶ ἐνάρθρου οὐσιαστικοῦ, ἄνευ ἐπιθέτου ἐκφερομένου, προτάσσεται τὸ ἄρθρον ὁ ἀνὴρ, ὁ στρατιώτης. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιθετικῶς ἐκλαμβάνομένων μορίων, ὡς ὁ μεταξὺ τόπος, οἱ νῦν ἄνθρωποι = εἰ τωρινεῖ, οἱ ἄλλοτε = εἰ ἄλλοτεσινοὶ ἐν Ἠπείρῳ ἐκ τοῦ ἄλλοτε, ἡ λίαν ἐπιμέλεια κτλ.

(Ἴδε Κεφ. Α΄. §. 22). Ἐπαναλαμβάνεται δὲ ὅταν προτάσσηται τὸ οὐσασικόν· ὁ χρόνος ὁ πολὺς, τὴν γυναικα τὴν σώφρονα, τὰ πράγματα τὰ μεγάλα κτλ. ὡσαύτως τὰς ἡδονὰς θήρῃε τὰς μετὰ δόξης (Ἴσ.) = τὰς ἐνδόξους — τὰ τεύχη τὰ ἐαυτῶν τὰ μακρὰ ἀπετέλεσαν (Θ.) — τῷ δήμῳ τῷ τῶν γυναικῶν (Ἄρφ.), κτλ. Ἐνίοτε δὲ ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτου τόπον ἐπεχόντων προσδιορισμῶν προτασσομένων· αἱ ἄλλαι αἱ κατὰ σῶμα ἡδοναί (Πλ.). — ἐν τῇ τοῦ Διὸς μεγίστῃ ἑορτῇ (Θουκ. Α΄. 126)· διότι ταῦτα ἐλαμβάνονται τρόπον τινά, ἰδιαίτερος· ἐν τῇ τοῦ Διὸς, ἐν τῇ μεγίστῃ δηλ. τοῦ Διὸς ἑορτῇ. Ἴδε περὶ τῶν λοιπῶν Σ. Π. Β.

§. 15. Ἡ τοιαύτη θέσις τοῦ ἄρθρου διαστέλλει πρᾶγμα πρᾶγματος, ἢ πρόσωπον προσώπου, ἐνότητα διακεκριμένην ἄλλης ἐνότητος· τοῦναντίον δὲ, ὅτε τίθεται μετὰ τὸ ἐπιθέτου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, διαστέλλει τοῦ πράγματος ἢ προσώπου διάφορον κατάστασιν· οὕτω διὰ μὲν τοῦ ἐπὶ τοῖς πλουσίοις πολῖταις διαστέλλονται οἱ πλούσιοι πολῖται τῶν μὴ πλουσίων, διὰ δὲ τοῦ ἐπὶ πλουσίοις τοῖς πολῖταις διαστέλλονται οἱ πολῖται ἐπὶ καταστάσεως πλουσίων καὶ ἐπὶ καταστάσεως μὴ πλουσίων. Τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ προτασσομένου τοῦ οὐσιαστικοῦ ἐν ἄρθρῳ, χωρὶς νὰ ἐπαναλαμβάνηται ἐπὶ τοῦ ἐπιθέτου ἔχει τὸν πέλεκυν ὀξύτατον, ἐν ᾧ τὸ, ἔχει τὸν ὀξύτατον πέλεκυν παρέχει ἄλλην ἔννοιαν οὐχὶ δηλ. τὸν ἑλαττον ὀξύον κτλ.

Παραλείψεις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου.

§. 16. Ὅταν τὸ οὐσιαστικὸν ἐννοῆται ἐκ τῆς συναφείας, παραλείπεται, ἀναπληροῦντος τοῦ ἄρθρου· ὁ ἐμὸς πατήρ καὶ ὁ τοῦ φίλου — Περὶ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων καὶ τὸν τῶν γυναικῶν (Ἄρφ. Θ. 335). Συνηθίζεται δὲ κατῆντησάν τινες τοιαῦται παραλείψεις, εὐνόητοι γενομένοι, διὰ τὴν συχνὴν χρῆσιν· Νικίας ὁ Νικηράτου (εἶδος), εἰς τὴν Φιλίππου (χώραν), τὰ τῆς πόλεως (πράγματα), τὰ κατὰ Πανσαρίας κτλ. Τοιαῦτα δὲ καὶ, τὰ περιγραφικώτερα, τὰ τῆς τύχης, τὰ τῶν Θετταλῶν, τὰ τῶν βαρβάρων, τὰ τῆς πόλεως, τὰ τῆς πόδας.

§. 17. Τὸ ἄρθρον συνδέει πολλάκις καὶ ἐλόκληρον ἀναφο-

ρικὸν λόγον μετὰ τινος οὐσιαστικοῦ· ἀνόμοιόν ἐστι τῆ ἥς γῆς σὺ σκληρότητι (Πλ.). Ἐνότῃ δέ, παραλειπομένου τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐνότῃ λαμβάνων διὰ τοῦ ἄρθρου· τὸν ὅς ἐφη δεσπότης τοῦτον εἶναι (Λυτ.)=τὸν εἰπόντα.—προσῆκει μισεῖν τοὺς οἶός περ οὗτος (Δ)=τοὺς ὁμοίους τούτῳ.—τῶν ὅσοι ἀν διαφερότως ἐν τῷ βίῳ ἀγαθοὶ κριθῶντι (Πλ. Πολ. Ε', 569), κτλ. Περιττὸν λοιπὸν νὰ ἐκλάβωμεν τὸ ἄρθρον ἐν τούτοις ἐπὶ ἀντωνυμικῆς χρήσεως, ὡς παρά τινων γέγονεν.

§. 18. Τῆς αὐτῆς ἀρχῆς καὶ ὁ παρ' Ἡροδότῳ Θουκυδίδῃ, Πλάτωνι καὶ παρὰ τοῖς μετέπειτα συνήθης τρόπος τῆς ὑπερθέσεως, διὰ τοῦ ἐν τοῖς, μετὰ τινος ὑπερθετικοῦ ἐν τοῖς πρώτοι δὲ Ἀθηναῖοι τὸν σίδηρον κατέθευτο (Θ. Α' 6 Ἴδε καὶ Ζ', 24, 71).—ὁμολογεῖται ὁ ἔρωσ ἐν τοῖς πρεσβύτατος εἶναι (Πλ. Συμπ. 178), κτλ. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν φαίνεται ὅτι ὑπενοεῖτο ἐν τούτοις ἡ μετοχὴ τοῦ ῥήματος ἢ τὸ κατηγορούμενον· ἐν τοῖς καταθεμένοις τὸν σίδηρον πρώτοι Ἀθηναῖοι κατέθευτο Ὡσαύτως ἐν τοῖς πρεσβυτάτοις οὗσι πρεσβύτατος, κτλ. (Ἴδε Ἡρ. Ζ' 137. Κρίτ. 43. 52, κτλ.) ἔπειτα ὁμῶς ἐπιῤῥηματικῶς ἐκλήφθην τὸ ἐν τοῖς=πρὸ πάντων μάλιστα, ἐφηρμύσθη καὶ ἐπὶ θηλυκῶν οὕτως ὠμῆ ἢ σιῖασι προὐχώρησε καὶ ἔδοξε μᾶλλον, διότι ἐν τοῖς πρώτῃ ἐγένετο (Θ. Γ' 71).

§. 19. Ἡ παρ' ἡμῖν χρῆσις τοῦ ἄρθρου εὐκολύνει βέβαια ὀπωσοῦν τὴν ἀσυγκρίτῳ λόγῳ πολυπλοκωτέραν χρῆσιν αὐτοῦ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Ἐν τῇ Δευτέρῃ Περιόδῳ τοῦ Συνακτικῶ, καὶ ἐν τῇ Εἰσαγωγῇ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Σύνταξιν, εὐρίσκονται πλείονα περὶ τούτου, ἀλλὰ τὸ πᾶν κρέμνεται ἐκ τῆς μετὰ προσοχῆς καὶ ἐπιστασίας ἀναγνώσεως τῶν ἐνδόξων συγγραφέων καὶ ποιητῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῶν Κοινῶν Προσδιορισμῶν.

§ 1. Κοινοὶ Προσδιορισμοί, εἰς πᾶσαν τάξιν ῥημάτων, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, ἀρμόζοντες, εἶναι μάλιστα οἱ ἀ-

κλόουθι ἕξ· I. ὁ τόπος· II. ὁ χρόνος· III. τὸ ποιόν· IV. τὸ ποσόν· V. τὸ κατὰ τι· VI. τὸ αἷτιον.

I. Ὁ Τόπος.

§. 2. Κατὰ τέσσαρας τρόπους θεωρεῖται ὁ τόπος· α'. ὁ τόπος ἐν ᾧ στέκει τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα· β'. ὁ τόπος πρὸς ᾧ κατευθύνεται τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα· γ'. ὁ τόπος ἐξ οὗ ὀρμᾶται· δ'. ὁ τόπος δι' οὗ περᾶ.

A'. Ὁ τόπος ἐν ᾧ στέκει τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα.

§. 3. Τοῦτο λέγεται καὶ ἡ ἐν τόπῳ στάσις, καὶ διὰ τούτου γίνεται ἡ ἀπόκρισις εἰς τὸ ἐρώτημα ποῦ. Ἐκφέρεται δὲ τὸ τοιοῦτον διὰ τῶν καταλλήλων ἐπιρρήμάτων. Εἶναι δὲ τοιαῦτα μάλιστα· α'. τὰ ἐκ γενικῆς ἔχοντα τὴν ἀρχήν, ὡς αὐτοῦ, ἀλλαχοῦ, ἐκασταχοῦ· ὡς αὐτοῦ μὲν οὐπερ κἀφάνης (Σ. Κ. 77).—ἐπίσχεσ αὐτοῦ ἕνε (Σ. Κ. 856).—οὐ με χρῆ θαναῖν (Σ.).—ἀλλα δ' ἀλλαχοῦ καλά (Σ. Κ. 43).—οὐ ἄν ἐκασταχοῦ ἐπαιρῶσιν αὐτούς (Πλ. Φαίδρ. 257) β'. τὰ ἐκ δοτικῆς ὀρμώμενα, ὡς οἴκοι, Ἴσθμοῖ, Μεγαροῦ, Πυθοῖ· οἴκοι τε κεν κτῆσθαι (Πλ.).—Ἴσθμοῖ ἐρίκησεν· γ'. τὰ ἐκ προσκολλησεως ἢ συμπλοκῆς μορίων γινόμενα, αὐτόθι, ἀλλαχόθι, ἀλλοθι, οἴκοθι, κτλ. οὐ γὰρ ἀλλοθί που βεβίωκα ἢ παρ' ὑμῖν (Δημ.). Οὕτω καὶ ἐνθα, ἐνθάδε, ἐνταῦθα, πρόσθεν, ὀπίσω· ἐνθάδε παρακαθίζεσθαι (Πλ. Θεαιτ. 147). δ'. ἄλλα τινὰ διάφορα, ὡς ἄνω, κάτω, ἐκεῖ ὡς ἐκεῖ γὰρ αἶδι κείσομαι (Σ. Ἄντ. 261).

§. 4. Ὡσαύτως ἐκφέρεται ὁ τόπος διὰ τῶν πτώσεων, ἐξ ὧν ὀρμῶνται πολλὰ τῶν ἀνωτέρω ἐπιρρήμάτων, οἷον διὰ γενικῆς ἐμπροθέτου, ὡς, ὁ ἐπὶ σκοπῆς, οἱ ἐπὶ ρηῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπροθέτου, δεξιᾶς χειρός· Παρ' Ὀμήρῳ (Ὀδ. Γ. 254) ἢ οὐκ Ἄργεος ἦεν· δι' αἰτιατικῆς ἐμπροθέτου, ὡς κατ' οἴκους μένειν. Οὕτω παρ' Ὀμήρῳ (Ὀδ. Φ. 107) κατ' αἰτιατικὴν μὲν πρῶτον, γενικώτερον, εἶτα δὲ κατὰ γενικὴν τὰ μερικώτερα· οἶα νῦν οὐκ ἔστι γυνὴ κατ' Ἀχαΐδα γαῖαν, οὔτε Πύλου ἰεοῆς, οὔτ' Ἄργεος, οὔτε Μυκῆνης.

§. 5. Ἐκφέρεται δὲ μάλιστα ἡ ἔννοια τῆς ἐν τόπῳ στάσεως διὰ δοτικῆς, ἥτις συνήθως μὲν εἶναι ἐμπρόθετος, ὡς, ἐν οἴκῳ ἐν δήμῳ, ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐν Πελοποννήσῳ, ἐν Ἀττικῇ, ἐν τῇ Ποτιδαίᾳ, ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, ἐν τῷδ' αἰε μερεῖτε, ἐν ᾧ καθέστατε (Εὐρ. Β. 1260). Ἀπρόθετος δὲ τίθεται ἡ δοτικὴ ἐπὶ τῶν δῆμων τῆς Ἀττικῆς, ὡς Με.λήτι, Μαραθῶνι, κλ. φαιερὸν γὰρ Μαραθῶνι τε μάχη προκινδυνεῦσαι βαρβάρῳ, καὶ παρδημεὶ ἐν Σαλαμῖνι ξυνηναμαχῆσαι (Θ. Α', 73). Λέγεται δὲ ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη (Θ. Α', 18), ὡς καὶ τὸ περιώνυμον τοῦ Δημοσθένους, μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας. Ἀείποτε δὲ ἐν Ἀθήναις ἢ Ἀθήνησιν.

Β'. Ὁ τόπος πρὸς ὃν κατευθύνεται τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα.

§. 6. Ὁ τόπος πρὸς ὃν κατευθύνεται τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ἐκφέρεται ὡσαύτως· ἄ. διὰ τῶν καταλλήλων ἐπιρρήμάτων, τῶν κινήσεως σημαντικῶν, ἐκεῖσε, χαμάζε, πεδίονδε, Ἀθήραζε, κτλ. β'. διὰ τῆς αἰτιατικῆς μετὰ τῆς εἰς, πρὸς, ἐπὶ διέθησαν εἰς Σικελίαν (Θ.).—ἔφυγον πρὸς τὴν γῆν (Ξ.)—σεῦται . . ἐπ' οἴκους (Σ. Τρ. 645).—εἴμ' ἐπὶ ναῶν (Σ). Παρὰ δὲ ποιηταῖς τίθεται ἡ αἰτιατικὴ καὶ ἀπρόθετος· ἔρπειν κέλευθον (Ξ. Φ. 1223). Παρ' ἡμῖν ὑπάρχει τὸν δρόμον του, Ἐκφέρεται δὲ καὶ δι' ἐπιθέτου· θαλάσσιον ἐκρίψατε (Σ. Τ. 1411). Διὰ τούτων ἀποκρινόμεθα εἰς τὸ ἐρώτημα πόσε.

Γ'. Ὁ τόπος ἐξ οὗ ὀρμᾶται τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα.

§. 7. Ὁ τόπος ἐξ οὗ τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ὀρμᾶται ἐκφέρεται ὡσαύτως δι' ἐπιρρήματος καὶ διὰ πλαγίας ἀπρόθετου ἢ ἐμπρόθετου. Τὰ πρὸς τοῦτο ἐπιρρήματα εἶναι τὰ εἰς θέν' δεῦρο ἀφίκετο οἴκοθεν (Πλ.).—τῶν Ἀθήραζε καὶ τῶν Ἀθήρηθεν συμβολαίων (Δ.). Ἐκ τῶν πλαγίων τίθεται ἡ γενικὴ ἀπρόθετος μὲν παρὰ τοῖς ἀρχαῖζουσι ποιηταῖς· εἰ μὴ τόνδε ἄγοιεντο γῆσον τῆςδε (Σοφ. Φ. 613), συνήθως δὲ μετὰ τῆς

ἐκ ἢ ἀπὸ προθέσεως· ἐξ ἄδου (Σοφ.).—ἐκ Λακεδαιμονος.—
ἐκ Τεγέας (Ξ.). ἀπὸ τοῦ Ἰλισσοῦ (Πλ.).—ἀπὸ Συρακου-
σῶν.—ἀπὸ Κερκύρας (Ξ.). Διὰ τούτων ἀποκρινόμθα εἰς τὸ
ἔρώτημα πόθεν.

Δ' Ὁ τόπος δι' οὗ περᾶ τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα

§. 8. Ὁ τόπος δι' οὗ τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα περᾶ ἐκφέ-
ρεται παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις καὶ ἀρχαίζουσι ποιηταῖς καὶ διὰ
γενικῆς ἀπροθέτου ἔρχονται πεδίω (Ὅμ. Ἰλ. Β. 809).—
ἡμερεύοντος μακρᾶς κελεύθου (Αἰσχύλ. Χ. 774). Παρ' ἡμῶν
τοῦ κάμπου κάμπου ἔρχεται, τοῦ πελάγου, κλ. Ἄλλως δὲ ἢ
διὰ γενικῆς μετὰ τῆς διὰ προθέσεως δι' οὐρανοῦ πορεύεται
(Πλ.).—ἐπορεύθησαν διὰ τοῦ πεδίου (Ξ.), ἢ δι' αἰτιατικῆς
ἐχούσης τὴν κατὰ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. Ἐπιβρῆ-
ματα ἰδιάζοντα πρὸς τοῦτο δὲν ὑπάρχουσιν.

Π. Ὁ χρόνος.

§. 9. Ὁ χρόνος, τὸ πότε δηλ. γέγονεν, ἢ γίνεται, ἢ γενή-
σται τι ἐκφέρεται. α. δι' ἐπιβρῆματος χρονικοῦ κατέβην
χθὲς εἰς Πειραιᾶ (Πλ.).—ἦν σὺ νῦν λέγεις (Πλ.).—ἤξει δὲ
αὐτίκα (Πλ. Συμπ. 175). β. διὰ γενικῆς, μάλιστα ἐπὶ φυσι-
κῶν διαιρέσεων τοῦ χρόνου. οἱ λαγὼ τῆς νυκτὸς νέμονται
(Ξ.).—ἡ οἰκία χειμῶνος μὲν εὐήλιος ἐστὶ, τοῦ δὲ θέρου εὐ-
σκίος (Ξ). γ. διὰ δοτικῆς μηνὸς ἕκτη φθινόρτος (Αἰσχ.). δ.
δι' αἰτιατικῆς τρίτην ἠδὴ ἡμέραν (Πλ.)=προχθὲς.

§. 10. Ἡ γενικὴ τίθεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνάρθως, ὅ-
ταν ἦναι ἄνευ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ ἑσπέρας, ἡρος, ὁ-
πώρας. (Ἄρφ.) ὁμοίως καὶ μετὰ τῆς ἐπὶ προθέσεως ἐφ' ἦβης
(Ἄρφ. Ὅρ. 709).—ἐπὶ Θησέως ἐνάρθως δὲ σημαίνει хро-
νικὸν μέτρον· Μαγνησία προσφέρει περτήκοτα τέλαργα
τοῦ ἐνιαυτοῦ (Θ. Α', 135)=ἐκάστου ἐνιαυτοῦ.—ὁ ὀπλίτης
δραχμῆν ἐλάμβανε τῆς ἡμέρας (Θ. Γ', 19). Μετὰ τῶν ἀριθ-
μητικῶν σημαίνει τὸ ἐντός ὠρισμένης περιόδου· οὐκ ἀφι-
κνέται ἐτῶν μυρίων (Πλ.). Οὕτω καὶ πολλοῦ γὰρ αὐτοὺς
οὐχ ἐώρακά πω (=ἐώρακα) χρόνου (Ἄρφ. Πλ. 98). Τὸ αὖ-

τὸ δὲ καὶ ἐμπροθέτως· διὰ πολλοῦ χρόνου. Ἄλλοι δὲ προσδιορισμοὶ ἔναρθροι τίθενται μάλιστα διὰ μετοχῶν τοῦ ἐπιγυγνομένου θέρους—τῆς ἐπιούσης ἡμέρας, ἀλλὰ καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους.

§. 11. Ἡ δοτικὴ τίθεται ἀπροθέτως, ὅταν σημαίνεται μόνον ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν τὸ πρᾶγμα ἔγινε· τῇ προτεραίᾳ, τῇ ὑστεραίᾳ, κτλ. Ὡσαύτως ἐπὶ τῶν ἀττικῶν ἑορτῶν. Παραθηραίοις, Διορυσίοις, Ἐλευσινίοις· οὕτω καὶ νομηγιάις, τῇ ἑορτῇ, κτλ. Τίθεται δὲ ἐμπροθέτως, ὅταν δηλοῦται ἡ περίοδος ἐντὸς τῆς ὁποίας γίνεται τὸ πρᾶγμα· ἐν ἐβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδ' ἂν εἰς λάθοι πονηρὸς ὢν (Λυσ.). Ἄλλ' ὡς πρὸς τὸ ἐμπρόθετον καὶ ἀπρόθετον τῆς ἐν τούτοις δοτικῆς ὑπάρχουσι πολλαὶ ποικιλίαι, περὶ ὧν παραπέμπω εἰς τὴν Δευτέραν περίοδον τοῦ Συνακτικοῦ.

§. 12. Ἡ αἰτιατικὴ δέχεται καὶ τὴν περὶ πρόθεσιν, ὅταν σημαίνεται τὸ ὡς ἔγγιστα περὶ δείλην—περὶ ἔτη μάλιστα πέντε καὶ ἐξήκοντα (Πλ.) κτλ. Ὡσαύτως καὶ ἀμφὶ μέσας πωρ νύκτας (Ξεν.).

§. 13. Ὁ χρόνος ἐκφέρεται προσέτι καὶ διὰ τῶν χρονικῶν μετοχῶν· παῖς ὢν.—μαθόντες καὶ ἐθισθέντες καὶ μελετήσαντες (Ξ). καὶ διὰ χρονικοῦ ἐπιθέτου· σκοταίους διελθεῖν τὸ πεδίον (Ξ. Ἄν Δ', ἡ, 5)—ὑφικνεῖσθαι τεταρταίνης (Πλ. Πολ. 1'. 626) Ἡ ἄλλη σχέσις τοῦ χρόνου, καθ' ἣν δηλοῦται ὅχι πότε συνέβη τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ πόσον χρόνον διαρκεῖ, ὡς αἱ σπονδαὶ ἐνιαυτῶν ἔσσονται (Δ), κτλ., ἀνάγεται κυρίως εἰς τὸ ποσόν, περὶ οὗ κατωτέρω.

III. Τὸ ποιόν.

§. 14. Ποῖον ἢ ποιότης ὀνομάζεται ἢ ἐν τῷ πράγματι σταθερῶς ἐνυπάρχουσα ιδιότης. Τοῦτο ἐκφέρεται μάλιστα διὰ τῶν ποιότητος λεγομένων ἐπιρρήμάτων· καλῶς ἔχειν (Ξεν.).—εὐδαιμόνως ζῆν.—διάγειν πρεπόντως (Πλ.), κτλ.—ἀλλήλοισι ὁμονόως μάχεσθαι (Ξ).

§. 15 Μετὰ τούτου συνδέεται ὁ τρόπος, σημαίνων τὴν ἐν αὐτῇ τῇ πράξει ἐξηγουμένην ποιότητα· τοῦτο ἐκφέρεται· ἄ.

διὰ τῶν τροπικῶν λεγομένων ἐπιρρήμάτων ὡς γε οὔτε σὺ δόξαι (Πλ.)—οὔτως ὅπως δύναμαι λέγειν (Πλ.)—οὐδ ὅπως τιούρ (Πλ.).= *ut hinc rursus*. Ὡσαύτως ἀγεληδόν, βοτρυδόν, κτλ. Ἔ. διὰ τῶν πλαγίων πτώσεων, ἀπροθέτων ἢ ἐμπροθέτων· τοῦτω τῷ τρόπῳ (Πλ.)—ἐν τρόπῳ βροσκήματος (Πλ.)—κατὰ τὸν τρόπον, καθ' ἡσυχίαν (Ξ.)—σιτίου τρόπον (Πλ.)—κυρὸς δίκην. Ὡσαύτως διὰ τῶν τροπικῶν λεγομένων μετοχῶν, παίζων οὐδὲν ἥττον ἢ σπουδάζων (Σωκράτης) ἐλευσιτέλει (Ξ.).

IV. Τὸ ποσοῦν.

§. 16. Καὶ τόπος, καὶ χρόνος, καὶ βαθμὸς, καὶ ἀριθμὸς, καὶ πᾶν πρᾶγμα ἐν γένει ἀξιομετώσεως δεκτόν, ἀνάγκη εἶναι εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ποσοῦ. Ἐκφέρεται δὲ τοῦτο ἄ. διὰ τῶν πλαγίων πτώσεων, ἀπροθέτων ἢ ἐμπροθέτων Ἔ. δι' ἐπιρρήμάτων.

§. 17. Ἐκ τῶν πλαγίων πτώσεων τίθεται πρὸς τοῦτο μάλιστα ἡ αἰτιατικὴ ἀπέχει ἡ Πλάταια τῶν Θηβῶν σταδίους εβδομήκοντα (Θ. Β', ὅ).—παρὰ πάντα τὸν πόλεμον.—οὐ πολὺν χρόνον μ' ἐπέσχον (Σ. Φ. 349).—τοσοῦτον μόνον διαφέρεις (Πλ.).

§. 18. Καὶ ἡ δοτικὴ τίθεται ἐν τοῦτοις τῇ παρὰ Λατίνοις ἀπειρετικῇ ἢ τοι ἀφαιρετικῇ ἰσοδυναμοῦσα, καὶ ὡς ὄργανον παριστώσα τὸ μέτρον ἐνιαυτῷ πρεσβύτερος (Ἀρρ. Β. 18).—πόλι λογίμη ἢ Ἑλλὰς γέγονε ἀσθενεστέρη (Ἡρ.).

§. 19. Ἡ γενικὴ τίθεται εἰς δῆλωσιν τοῦ τιμήματος· τῶν πόρων ποιοῦσιν ἡμῖν πάντα τὰ γὰρ ὅι οἱ θεοὶ (Ξ).—τοῦτο δ' ἐστὶν ὁ τῶν ἀναλισχομένων χρημάτων πάντων Φίλιππος ὠνεῖται (Δ).—τῶν δ' ἐμῶν παίδων φυγὰς ψυχῆς ἀν' ἀλλαξαίμεθα, οὐ χρυσοῦ μόνον (Εὐρ. Μ. 968).

§. 20. Ἐπιρρήματα δὲ πρὸς τοῦτο εἶναι τὸ οἰκισθὲν ἔχοντα τὴν ἔνοιαν τοῦ ποσοῦ ὥστε μὴ λίαν στέρε (Σ.).—σφόδρα πείθει (Σ.).—πάνυ καλῶς. Συχνότατα δὲ τὰ ἐκ πλαγίων πτώσεων ἔχοντα τὴν ἀρχὴν, ὀλίγον, πολὺ, μίγα, κτλ.

§. 21. Ἡ δὲ ἰδέα τοῦ ποσῆτος ἐκφέρεται διὰ τῶν ποσότη-

τος καλουμένων ἐπιρρήμάτων, ἅπαξ, δίς, τρίς, πολλακίς, κτλ. ἢ ἅπαξ ἢ καὶ πλειράκις περιεληθέντα περὶ τὴν γῆν (Πλ.)—ἢ πλειῶν ἐλαττοράκις ἢ ἐλάττω πλειράκις (ἀριθμὸς) γίνεται (Πλ.).

V. Τὸ κατὰ τι.

§. 22. Ἡ σχέσις αὕτη ἐκφέρεται· ἄ. δι' αἰτιατικῆς ἀπροθέτου μὲν πολλακίς ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ προθέσεως· κάμνειν τοὺς ὀφθαλμοὺς (Ἡρ. Β', 111)—ἀλγεῖς τοὺς πόδας (Ξ.)—διαφέρει γυνὴ ἄνδρος τὴν φύσιν (Πλ.)—δεινοὶ μάχην (Αἰσχύλ.)—θαυμαστός τὸ μέγεθος (Πλ.) κτλ.—σοφὸς πρὸς τι.—ἐνδοξος εἰς τὰ πολεμικά (Πλ.)—ξανθὸς κατὰ τὴν κόμην (Πλ.). Ὡταύτως τίθεται καὶ δοτικὴ ἐν τούτοις, ἐπὶ δυναμικῆς μάλιστα ἐννοίας· ἄμαχοι καὶ πλήθει καὶ πλούτῳ καὶ τέχνῃ καὶ ῥώμῃ (Πλ.). Ἴδε σ. 30, §. 39.

VI. Τὸ αἷτιον.

§. 23. Τὸ ποιητικὸν αἷτιον ἐπὶ μὲν τῶν μεταβατικῶν ῥημάτων εἶναι αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως· οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν ἐτέλιξαν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ (Θ. Α', 39), ἐπὶ δὲ τῶν παθητικῶν εἶναι ὡσαύτως τὸ ποιοῦν τὴν ἐνέργειαν αἷτιον, διὰ γενικῆς ἐμπροθέτου συνήθως ἐκφερόμενον· ὑπ' ἄλλου τιμωρηθῆναι (Πλ.)—ἀδικεῖσθαι ὑπὸ τινος. Ἴδε περὶ Παθητικῶν Ῥημάτων.

§. 24. Τὸ πειστικόν, προτρεπτικόν ἢ ἀναγκαστικόν αἷτιον, ὅφ' οὗ κινούμενον τὸ ποιητικὸν αἷτιον ἐνεργεῖ, ἐκφέρεται ἄ. διὰ γενικῆς μετὰ τῆς ὑπὸ προθέσεως ἐνάρθως πολλακίς ὑπὸ λέξης ὑβρίζει· ἕ. δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διὰ διὰ τοῦτο δεσπότου ἐπικούρου προσδέονται (Ξ. Κ. Ζ', ε, 61)· γ'. διὰ δοτικῆς ὑπροθέτου· φόβῳ ἔπραττον.—οὐκ ἀγροικία ταῦτα πράττω.—εὐνοία καὶ φιλία τῇ ἐμῇ (Ξ).—τῷ Πανσαρίου ἔχθει (Θ. Α', 95)· δ'. διὰ τῶν αἰτιολογικῶν μετοχῶν· δαίμων ἐμαντῶ γέγονα γήμας πλουσίαν (Γν.).

§. 25. Τὸ ὄργανικόν αἷτιον, γενικώτερον ἐκλαμβάνομενον, περιλαμβάνει ὑλικὰ τε ὄργανα καὶ ἠθικὰ μέσα, οἷς χρώ-

μενον ἐνεργεῖ τὸ ποιητικὸν αἷτιον· οἱ μὲν γὰρ δὴ κρούοντες, οἱ δὲ καὶ βακτηρία (Ξ.).—οὐδεὶς ἐπαινον ἠδογαῖς ἐκτίησατο (Γν.). Ἡ ὀργανικὴ αὐτὴ δοτικὴ λαμβάνει ἐνίοτε καὶ τὴν ἐν πρόθεσιν· ἐν πέλιταις, ἐν ἀκορτίοις, ἐν τόξοις διαγωνίζεσθαι (Ξ.) ῥ'. διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διὰ δι' ὀφθαλμῶν ὄραν —καταχεῖν τῆς ψυχῆς διὰ τῶν ὠτων, ὡσπερ διὰ χῶ-
της, τὰς ἀρμορίας (Πλ.). γ'. διὰ τῶν ὀργανικῶν λεγομένων μετοχῶν· ἀκορτίσας καταβάλλει τὴν ἔλαφον (Ξ.).*

* §. 26. Ποιότης καὶ τρόπος (§. 14 — 15) τόσον εἶναι προ-
σεχῆ ὥστε πολλῆς εἶναι δυσδιάκριτον ἂν τὰ πρὸς τοῦτο
τιθέμενα ἐπιρρήματα, καλῶς, κακῶς, κτλ. σημαίνουσι τὸ ἐν
ἢ τὸ ἄλλο· γυναικίεις εὖ καὶ πιθαρῶς (Ἀρφ.). Ὡσαύτως πολλὰ
λεπτῆ οὔσα διαφεύγει ἡ διαφορὰ τοῦ ποιητικοῦ καὶ τοῦ συν-
δραμόντος προτρεπτικοῦ αἰτίου· ἔχω γὰρ ἄγω διὰ σέ, οὐκ
ἄλλοι βροτῶν (Σ.).—λέγονται Ἀθηναῖοι διὰ Περικλέα βελ-
τίους γεγονέναι (Πλ.).—ἐχθραὶ δὲ πᾶσαι διὰ σέ καὶ σοφί-
σματά ἐσθ' εὖρημένα (Ἀρφ.), κτλ. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει περὶ τρό-
που καὶ ὀργάνου· ἀκορτίζοντες = τῷ ἀκοντίζειν καὶ = διὰ τῶν
τόξων.*

§. 27. Τὸ τελικὸν αἷτιον ἐκφέρεται· ἄ. διὰ γενικῆς μετὰ
τοῦ χάριν, ἔνεκα ἢ ἐνεκεν, προθετικῶς ἐκλαμβανομένων· χά-
ριν πλησμονῆς (Πλ.).—κοινωνίας χάριν (Πλ.).—κολακεύου-
σιν ἔνεκα ἀργυρίου (Ξ.) —δένδρα θεραπεύειν τοῦ καρποῦ
ἐνεκεν (Ξ.)· ἔτι δὲ καὶ ἔνεκα τοῦ τοιοῦτου πάντες δρῶμεν
χάριν (Πλ.) ῥ'. διὰ δοικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐπὶ οὐκ
ἐπὶ τέγγη ἔμαθες, ὡς δημιουργὸς ἐσόμενος, ἀλλ' ἐπὶ παι-
δείᾳ (Πλ.)· γ'. δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως πρὸς· πρὸς
ποῖον ἔργον (Ἀρφ.); δ', διὰ τῆς ὑποτακτικῆς καὶ τῶν τελι-
κῶν μορίων· ταῦτα δὴ ἐκαλλωπισάμην, ἵνα καλὸς παρὰ κα-
λὸν ἴω (Πλ.)· ε'. διὰ τῶν τελικῶν λεγομένων ἀπαρεμφάτων·
δίδωσι βουκόλοισιν ἐκθεῖναι βρέφος (Εὐρ. Φ. 25).—οἰνόν
μοι ἐρχεῖς ποιεῖν (Ἀρφ. Σφ. 616)· ς'. διὰ τῶν τελικῶν λεγο-
μένων μετοχῶν· ἤκω φράσων τοῦτο ἀγγελῶν θ' ὑμῖν (Ἀρφ.)
—ἐπερησόμενος οὖν ὠχρόμην ὡς τὸν θεόν (Ἀρφ. Πλ. 32).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ Ῥημάτων.

§. 1. Τὰ ἑλληνικὰ ῥήματα ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν δυνατὸν νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο τάξεις ἀνίσους, ἐξ ὧν ἡ μία περιλαμβάνει τὸ εἶναι μετὰ τῶν ὀλίγων συγγενῶν αὐτῷ ῥημάτων, ἡ δὲ ἄλλη πάντα τὰ λοιπὰ, συγκείμενα ἐκ τῆς ἰδέας τοῦ εἶναι καὶ τῆς ἰδέας ἑνὸς κατηγορουμένου (σ. 2. §. 7).

Σύνταξις τοῦ εἶναι καὶ τινῶν ἄλλων οἷον ἰσοδυνάμων.

§. 2. Τὸ εἶναι ἐκλαμβάνεται κατὰ ἔννοιαν συνδεδεικτὴν καὶ κατὰ ἔννοιαν ὑπαρκτικὴν, αἵτινες πρέπει ἀκριβῶς νὰ διαστέλλωνται.

Τὸ εἶναι κατὰ συνδεδεικτὴν ἔννοιαν.

§. 3. Κατὰ συνδεδεικτὴν ἔννοιαν ἐκλαμβάνεται τὸ εἶναι, ὅταν χρησιμεύῃ ὡς ἀπλοῦν συνδεδεικτὸν ἤτοι σύνδεσμος τοῦ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου ὡς, ὁ Ἀριστείδης ἐστὶ δίκαιος, καθ' ἃ ἐν τῷ περὶ ἀπλῆς Προτάσεως ἐξηγήσαμεν (σ. 1—2).

§. 4. Ἐπὶ τῆς ἐννοίας ταύτης ἡ διὰ τοῦ εἶναι γινομένη κρίσις ἐμφαίνει μόνον ὅτι τὸ περὶ αὐτὸ ὁ λόγος ὑπακείμενον ἐννοεῖται μετὰ τῆς δεινός ἢ δεινός ἰδιότητος, οὐδεμίαν δὲ κρίσιν γίνεται μετὰ ὑπάρξεως, ἥτις εἴτε προϋποτίθεται εἴτε καὶ ὅλως παραλείπεται εἰς τὸ ὁ κύκλος ἐστὶ στρογγύλος περιέχεται ἰδέα ὅτι ὁ κύκλος δὲν ἐννοεῖται ἄνευ στρογγυλότητος εἰ δὲ καὶ ὄντως ὑπάρχει ὁ κύκλος ἢ ὄχι τοῦτο ἀδιάφορον.

§. 5. Ἐπὶ τῆς ἐννοίας ταύτης τὸ εἶναι συντάσσεται μετὰ δύο ὀνομαστικῶν, ὡς μέχρι τοῦδε τὸ εἶδαμεν, ἐξ ὧν ἡ μία παριστᾷ τὸ ὑποκείμενον, ἡ δὲ τὸ κατηγορούμενον, κατὰ τοὺς προεξηγηθέντας τρόπους· ὁ ἄνθρωπος ἐστὶν ἄνθρωπος.—ὁ Φαίδων ἐστὶ Φαίδων, κτλ.

§. 6. Καὶ περιγραφικῶς ἐνίοτε τὸ συνδεδεικτὸν τοῦτο εἶναι ἐκφαίρεται διὰ τῶν ῥημάτων τυγχάνω καὶ κυρῶ καὶ τῆς ἰδέας αὐτοῦ μετοχῆς ὧν ὁ θάνατος τυγχάνει ὧν δυοῖν πραγ-

μάτοιν διάλυσις ἀπ' ἀλλήλων (Πλ. Γοργ. 524).—κὰν θυ-
ρατος ὦν κυρῆ (Εὐρ. Ἄρδ. 423).

§. 7. Καὶ κατὰ παράλειψιν τῆς μετοχῆς ὦν τιθέμενα ταῦτα ἐπέχουσι τὸν τόπον τοῦ εἶναι· ὁ θεατῆς τυγχάνει εὐδους (Ἄρφ.).—οὗτος ὁ τῆς Πολυνείκους αυτοκασιγνήτας τύμφας ὀμόγραμμα κυρεῖ (Εὐρ. Φ. 139(;=αὐτός ἐστιν ὁ τῆς αὐταδέλ-
φης τῆς γυναικὸς (γυναικαδέλφης) τοῦ Πολυνείκους σύλλε-
κτρος, ὁ ἀνὴρ; ἔθθα εἶναι καὶ ὁ προσημειωθεὶς (ἀν. σ. 18.
§. 4) προσδιορισμὸς προσδιορισμοῦ. Τούτου δὲ δυνάμει τί-
θενται καὶ μετ' ἄλλων μετοχῶν τυγχάνειν ἔχων.—εὐθύτων
κυροῖς (Σ. Αἶ 542).—ταῦτα Φοῖβος εἰρικῶς κυρεῖ (Σ. Κ.
414); κτλ. ὡς ἀν εἶη ἐστὶν ἔχων.—εἰ εὐθύτων, κτλ.

§. 8. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλα τινὰ ῥήματα τὰ ὅποια ὁ-
μοιάζουσι κατὰ τὴν σύνταξιν ταύτην πρὸς τὸ εἶναι, διπλῆν
ὀνομαστικὴν καὶ ταῦτα δεχόμενα, περὶ ὧν ἴδε Σ. Π. Β'.

§. 9. Ὡς, κατὰ παράλειψιν τοῦ ὑποκειμένου τίς, προὔκω-
ψαν τὰ ἔστιν ὅς, κτλ. (σ. 48, §. 54), κατὰ παράλειψιν τοῦ
οἰκείου προσδιορισμοῦ (σ. 46, §. 22), τὰ Ἀλέξανδρος ὁ Φι-
λίππου, Πυλεὺς ὁ Αἰακοῦ, Περίανδρος ὁ Κυφέλου, Ἰππίας
ὁ Πεισιστράτου, Δίδος Ἀρτεμῖς, Μαιάνδριον Μαιανδρίου,
Αἰτεσίωνος τοῦ Τισαμενοῦ, τοῦ Θερσάνδρου, τοῦ Πολυ-
νείκους (Ἡρ. ς'. 52), κτλ. οὕτω, καὶ κατὰ παράλειψιν τοῦ
κατηγορουμένου, ἐπὶ σαφῶν καὶ γνωστῶν, γίνονται ἄλλαι
συνήθεις παραλείπτικαὶ πλοκαὶ λόγου· Νικόστρατος ἦν Θρα-
συμάχου, υἱὸς δηλ.—Αἴσωπος Ἰάδμορος ἐγένετο, δοῦ-
λος δηλ.—Τροία ἦν τῶν Ἀχαιῶν, κτῆμα δηλ. Ὡσαύτως εἶ-
ναι ἀδελφῶν τυράνων, γίγνεσθαι πατὴρ καὶ μητὴρ, φῦ-
ναι, κτλ. Ἐν τούτοις προστίθεται ἐπίσης καὶ ἡ πρόθεσις ἐκ.
Συχνάκις δὲ παραλείπεται ἐπὶ τοῦ εἶναι, κτλ. τὸ ἴδιον ἔρ-
γον, σημείον· καὶ τὰ ὅμοια, κατὰ τὴν περίστασιν· περὶ αἰῶν
φέρειν οὐ πατὴρ, ἀλλ' ἀνδρὸς σοφοῦ. (Μέν.)

Τὸ εἶναι καθ' ὑπαρκτικὴν ἔννοιαν.

§. 10. Ἐπὶ τῆς ὑπαρκτικῆς ἐννοίας τοῦ εἶναι ἡ δι' αὐτοῦ
γινομένη κρίσις ἀποβλέπει μόνον τὴν ὑπαρξιν, περὶ δὲ ἰδιό-

τητος οὐδεμία κρίσις, οὐδεὶς λόγος· ἔστι θεός.—ἔστι δίκαιον—ἔστι πρόνοια. Ἡ διαφορὰ τῆς ἐννοίας καὶ συντάξεως ἀμφοτέρων δεικνύεται προφανῶς ἐν τῷ ἐξῆς τοῦ Σοφοκλέους (Κ. 396) ὅτ' οὐκέτι εἰμί, τηλικαῦτ' ἄρ' εἰμ' ἀνήρ.

§. 11. Ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης τὸ εἶναι ἀνάγεται εἰς τὸ δεύτερον εἶδος τῶν προτάσεων τῶν συνεπτυγμένων (σ. 3. §. 8) περιέχον ἐν ἐαυτῷ τὸ κατηγορούμενον. Δυνατὸν λοιπὸν καὶ τοῦτο νὰ ἀναλυθῆ, ὡς τὰ λοιπὰ ῥήματα· ὡς τὸ σωφρονεῖ Σωκράτης=Σωκράτης ἐστὶ σώφρων, ὡς τὸ ὑπάρχει τόδε=τόδε ἐστὶν ὑπάρχον· οὕτω καὶ τὸ ἔστι θεός=θεός ἐστὶν ὢν=ὑπάρχων=ὑπάρχει θεός· οὕτως, ἔστι λόγος—ἦν πόλεμος, κτλ.

§. 12. Ὅταν δὲ ἡ ἐννοια τῆς ἀπολύτου ὑπάρξεως (ἔστι θεός) μερικεύεται, ὅταν δηλ. ἐξηγητῆται ὅτι ἡ ὑπάρξις τούτου ἢ ἐκείνου ἀρμόζει εἰς τὸ δεῖνα ἢ δεῖνα πρόσωπον, τὸ πρόσωπον ἐκφέρεται διὰ δοτικῆς· ἔστι μοι χρήματα=ἔχω χρήματα.—οὐκ ἔστι χρήματα ἡμῖν (Ξεν.)—ἔστιν ἀνθρώποισι, ὧ ξένοι, κακά (Εὐρ.),—φύσει ὑπάρχει τοῖς παροῦσι τὰ τῶν ἀπόντων καὶ τοῖς ἐθέλουσι πονεῖν καὶ κινδυνεύειν τὰ τῶν ἀμελούντων (Δ. Φ. Α', γ').

§. 13. Ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας δυνατὸν νὰ ἔχη καὶ τινα προσδιορισμὸν τὸ ὑποκείμενον, συμπληρωτικὸν τῆς ἐννοίας του· ἦν ἐκεῖ πόλις μεγάλη, τὸ ὅποιον ἰσοδυναμεῖ τῷ ἦν ἐκεῖ μεγαλόπολις, καὶ παρέχει ἐννοίαν διάφορον παρὰ ἐὰν ἐκληφθῆ τὸ μεγάλη, ὡς κατηγορούμενον, ἢ ἐκεῖ πόλις ἦν μεγάλη· οὕτως ἐστὶ λευκά ἕα ἦτοι λευκόια, καὶ τὰ ἕα ἐστὶ λευκά. Ὡσαύτως· ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλαι ὁδοὶ πολέμου ἡμῖν (Θουκ. Α'. 122).—πολλοὶ καὶ ἀγαθοὶ φίλοι ὑπάρχουσιν ἐμοί (Ξ.). Κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν καὶ, τοιαῦται βραδυτῆτες ἐν ταῖς πράξεσι τοῦ βασιλέως ἐνεῖσι (Ἰσ. Παρηγ. 19.)—εἰσὶ καὶ ἐν Μούσησι Ἐριννύες (Ἐπίγρ.)=καὶ μεταξὺ τῶν Μουσῶν.

§. 14. Ἐπὶ τῆς ὑπαρκτικῆς ταύτης σημασίας τὸ τρίτον ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ εἶναι προτίσσεται τοῦ λόγου, καὶ τονίζεται ἐπὶ τῆς παραληγοῦσης, ἔστιν, οἷον ἔστι θεός.—ἴστος νόμος, κτλ. καὶ οὔτε ἐγκλίνεται οὔτε παραλείπεται, τοῦλάχιστον ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου (Ἰδε κατωτέρω), ἐν ᾧ ἐπὶ τῆς συν-

δετικῆς σημασίας καὶ εἰς τὰ πάθη τῆς ἐγκλίσεως ὑπόκειται καὶ δυνατόν νὰ παραλειφθῆ, καθ' ἃ ἐν τοῖς προηγουμένοις ἐξηγήσαμεν ὁ λόγος ἐστὶν αὐτός.—τὸ τρίγωνόν ἐστὶ ὀρθογώνιον.—ἀληθές ἐστὶ τοῦτο.—ἀληθές τοῦτο τὸ δὲ ἐστὶ τις λόγος δὲν γίνεται οὔτε λόγος τις ἐστίν, οὔτε λόγος τις. (Ἰδὲ Εἰσ. Ἑλλ. Συγτ. σ. 23—).

* §. 15. Ἡ παράλειψις τοῦ εἶναι ἐπὶ ὑπαρκτικῆς σημασίας γίνεται σπανίως, καὶ τοῦτο ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν λόγων· πάντα δὲ βωμούς, οὐ κατ' Ἀδμήτου δόμους (εἰσί), προσῆλθε κάξέστεψε καὶ προσηύξατο (Εὐρ. Ἀλκ. 474). Μάλιστα δὲ ἐν τῇ πλοκῇ οὐδεὶς ὅστις οὐ, ὡς Ἐλένην γὰρ οὐδεὶς (ἐστίν) ὅστις οὐ σιτυεὶ βροτῶν (Εὐρ. Ἐλ. 934)=οὐδεὶς οὐ μισεῖ. Καὶ ἐπὶ ὑποτακτικῆς ἐγκλίσεως ἀπαντᾶται ἐνίοτε ἡ τοιαύτη παράλειψις ἀναφορικῶν ἢ ἀναλόγων μορίων προηγουμένων οὕτω παρὰ Πλάτωνι (Πολ. Β', 370) ὧν ἂν αὐτοῖς χρεῖα (ῆ) παρὰ Θεόγνιδι (252. 370. Βεκ.) ὄφρ' ἂν γῆ τε, καὶ ἠέλιος (ῆ), κτλ. *

* §. 16. Τὰ ἄλλα ῥήματα δι' ὧν ἡ ὑπαρξὶς ἐκφέρεται εἶναι, ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἶδομεν, κυρεῖν, τυγχάνειν πέλει καὶ εἴ τι ἕτερον (Κεφ. Α', § 7). Αὐτόθι δὲ ὡσχύτως ἐσημειώσαμεν ὅτι τὰ αὐτὰ ταῦτα ἐκλαμβάνονται καὶ κατὰ συνδετικὴν ἔννοιαν. Οὕτω π. χ. καὶ γὰρ εἰ γέρον κυρῶ (Σ. Κ. 726).—δε ἂν μάλιστα φίλτατος κυρῆ βροτῶν (Εὐρ. Ἰππολ. 142).—ἡ δὲ ἀκοῆς ἠδονὴ τυγχάνει καλῆ (Πλ. Ἰππ. Μ. 45).—οὐδὲν ἀνθρώπου δεινότερον πέλει (Σ. Ἄρτ. 333). Καὶ κατ' ἄλλον δὲ τρόπον ἐκλαμβάνονται τὰ ῥήματα ταῦτα πρὸς μετοχὴν δηλ. φερόμενα, ἐκτὸς τῆς ὑπάρξεως, δηλοῦσι καὶ τοιάνδε ἢ τοιάνδε περιστασιν, ὡς εἰ μὴ ἐκύρουν ἐγὼ φυλάσσω (Σ. Ἡλ. 1320)=εἰ μὴ ἐγὼ κατὰ συγκύρησιν ἐφύλασσον· ἀλλὰ περὶ τούτου πλατύτερον ἐν τῇ δευτέρᾳ Περιόδῳ. *

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΩΟΝ.

Διαίρεσις καὶ Σύνταξις τῶν ἄλλων ῥημάτων
ἐκτὸς τοῦ εἶναι.

§. 1. Ἐν γένει δυνατὸν εἰπεῖν ὅτι τὰ διάφορα ῥήματα δέχονται τὴν σύνταξιν τῶν ὀνομάτων τῶν ὁποίων τὴν ἔννοιαν περιέχουσιν ἐπιμελοῦμαι ἀρετῆς, ὡς ἐπιμελής ἀρετῆς, ἀπειθεῖν τοῖς νόμοις, ὡς ἀπειθῆς τοῖς νόμοις, ὀξύνω τὸν νοῦν, ὡς ὀξὺς τὸν νοῦν.

§. 2. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ διαφοραὶ διότι, ἐν ᾧ λέγεται οἰκοδόμος οἰκίας, σωτὴρ πόλεως, κτλ. λέγεται οἰκοδομῶ οἰκίαν, σώζω πόλιν, κτλ. Τινὰ δὲ συντάσσονται μετὰ μιᾶς καὶ ἄλλης πτώσεως, ἐπιτυγχάνειν τιὸς καὶ ἐπιτυγχάνειν τινί, κατὰ μείζονα ἢ ἐλάττονα διαφορὰν ἔννοιᾶς. Ἀνάγκη λοιπόν, πρὸς ἀκριβεστέραν τοῦ πρᾶγματος ἐξέτασιν νὰ καταταχθῶσι τὰ ῥήματα εἰς τὰς προσηκούσας τάξεις, καὶ νὰ σημειωθῶσι τὰ ἐλάχιστη αὐτῶν ἰδιάζοντα.

§. 3. Ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν, ἔστω ἡ κατάληξις οἰαδήποτε, τὰ ἑλληνικὰ ῥήματα διαίρουσιν εἰς ἐνεργητικά, παθητικά καὶ οὐδέτερα. Ὀνομάζομεν δὲ ἐνεργητικά τὰ σημαίνοντα ἐνέργειαν οἷον παίζω, κόπτω, ἴστημι· παθητικά τὰ σημαίνοντα πάθος, οἷον πέπαικται, κόπτομαι, ἐστάθη· οὐδέτερα τὰ σημαίνοντα κατάστασιν ἢ ἰδιότητα, οἷον, ζῶ, ὑγιαίνω, σωφρονῶ.

§. 4. Μεταξὺ τῶν ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν κεῖνται τὰ μέσα, σημαίνοντα ἐνέργειαν ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου γινομένην καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐπιστρέφουσαν, ἐπομένως ἐνέργειαν μετὰ πάθους ἢ πάθος μετὰ ἐνεργείας συνάμα, οἷον ἐλούσατο, ἐκαλύφατο. Ἡμιτελῆ δὲ μέσα εἶναι τὰ ἀποθετικά, ὡς ἀγροικέομαι, μάχομαι, ἀγωνίζομαι, τὰ πλεῖστα τῶν ὁποίων κατήντησαν ὡς ἐνεργητικά, εἰς μαι, οἷον ἐργάζομαι, δέχομαι, ἐπιμελοῦμαι, κτλ.

§. 5. Περὶ πάντων τούτων θέλομεν διαλάβει νῦν ἰδιαιτέρως, ἀρχίζοντες ἐκ τῶν οὐδετέρων, τῶν ὁποίων ἡ σύνταξις

εἶναι ἀπλουστέρα, καὶ εὐκολωτέρα, ὀλίγον μακρυνομένη τῆς τῶν συστοίχων ἢ συγγενῶν ὀνομάτων, τῶν ὁποίων περιέχουσι τὴν ἰδέαν· ἥσυχός εἰμι καὶ ἡσυχάζω, πλουτῶ καὶ πλουσιός εἰμι, πλήρες ἐστὶ καὶ γέμει κτλ.

Σύνταξις τῶν Οὐδέτερον Ῥημάτων.

§. 6. Οὐδέτερα ὀνομάσαμεν τὰ σημαίνοντα κατάστασιν ἢ ἰδιότητα μόνον, καὶ τοιαῦτα εἶναι βέβαια τὰ εὐτε ἐνέργειαν οὔτε πάθις σημαίνοντα, ὡς ἐπὶ τῶν ὀνομάτων οὐδέτερον γένος λέγεται τὸ εὐτε ἀρσενικὸν οὔτε θηλυκόν.

§. 7. Τῆς σημασίας μόνον ἐνταῦθα θεωρουμένης, ἢ κατάληξις δυνατὸν νὰ ᾖ ἢναι ὅποιαδήποτε· τὸ ζῶ, βιώ, ἡρεμῶ, ἡσυχάζω,, εὐδῶ καὶ τὰ ὅμοια εἶναι ῥήματα οὐδέτερα, τὸ ὑγιαίνω, σωφρονῶ, μωραίνω, ἀνοηταίνω, πλουτῶ, πλήθω, γέμω, εὐπορῶ καὶ τὰ τοιαῦτα, εἶναι ἐπίσης οὐδέτερα, καὶ οὐδὲν ἦττον οὐδέτερον κατὰ τὴν σημασίαν εἶναι τὰ κάθημαι, κεῖμαι καὶ τὰ ὅμοια.

§. 8. Τῶν οὐδέτερον ῥημάτων τὰ μὲν κατάστασιν ἢ ἰδιότητα ἀπόλυτον σημαίνοντα τίθενται εἰς τὸν λόγον ἄπτωτα, ἢ δέχονται τοὺς προεξηγηθέντας κοινωτέρους προσδιορισμούς, ποῦ, πότε, πῶς, κατὰ τί, διὰ τί, κτλ. ζῆ ὁ δεῖνα.—ζῶμεν ἐν ταῖς πόλεσιν (Πλ.).—τότε μὲν εὖ ζῶντες, νῦν δὲ οὐδὲ ζῶντες (Πλ.).—ζῶσι κοσμίως, ἐντίμως, εὐδαιμόνως.—οἱ καλῶς καὶ ὀσίως βιώσαντες (Πλ.), κτλ. οὕτω θάλλει καὶ ἰσχύει (Σ).—εὐημερεῖ.—εὐδαι.—ἐρηγήρορεν.—πάντα εὐδαιμοιεῖν.—πάντα δυστυχεῖν (Πλ.). οὕτω καὶ ζῆσω ἰδιώτης.—ζῆ ἐλεύθερος.—μέν' ἡσυχός (Ἀρφ.), κτλ. (σ. 8, §. 2ε).

§. 9. Τὰ δὲ σημαίνοντα σχετικὴν κατάστασιν ἢ ἰδιότητα, δέχονται καὶ πλαγίαν πτώσιν, ἣτις συμπληροῖ τὴν διὰ τοῦ ῥήματος ἐμφαινομένην σχέσιν· προξενῶ ὑμῶν αἰεὶ (Ἀρφ.)=εἰμι πρόξενος ὑμῶν.—ἐρέμομεν ἐλπίδων, λόγων, κακῶν, αἰσχρότητος, σωφροσύνης κτλ. (Πλ.).—εὐπορῶ λόγων, ῥημάτων, ὀνομάτων, ἀπάντων, κτλ. (Πλ.).—πενήσας χρημάτων πεπλούτησας (Ξ).—πλουτεῖν φίλων (Ξ).—ἀλλὰ καὶ παισὶ πληθύειν (Σ). Ὡς τῶς εἶοικε τῶ φρονίμῳ καὶ ἀγαθῶ ὁ ἄ-

δικος;—τοῦτο ἔοικεν ἀτόπῳ (Πλ.), κτλ. Ὁσαύτως δυνάμει τῶν προθέσεων πρόκειται τῆς χώρας ὄρη μεγάλα (Ξ).—οἱ πολέμοι ὑπερκάθηται ἡμῶν (Ξ).—τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα ἐπίκειται (Πλ.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Σύνταξις τῶν Ἐνεργητικῶν Ῥημάτων.

§. 1. Ἐνεργητικὰ ὠνομάσαμεν τὰ ἐνέργειαν σημαίνοντα. Ἡ ἐνέργεια, τὸ ἐναντίον οὔσα τῆς ἡρεμίας, ὑποθέτει πάντοτε κίνησιν καὶ μεταβολὴν καταστάσεως. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐνέργεια, αὕτη ἦτοι μένει ἐν αὐτῷ τῷ ποιοῦντι ὑποκειμένῳ, ἢ ἐξέρχεται καὶ μεταβαίνει εἰς πρόσωπον ἢ πρᾶγμα διάφορον αὐτοῦ, διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἐνεργητικὰ διαιρετέα, εἰς δύο, εἰς ἐνεργητικὰ ἀμετάβατα, καὶ ἐνεργητικὰ μεταβατικά· εἰς τὰ πρῶτα ἀνάγονται τὰ παίζω, πηδῶ, βαίνω, καὶ τὰ ὅμοια· εἰς τὰ δεύτερα τὰ τύπτω, κρούω, πατῶ, σφάζω, κτλ.

Σύνταξις τῶν Ἀμεταβάτων Ἐνεργητικῶν.

§. 2. Τὰ ἀμετάβατα ἐνεργητικὰ ῥήματα δυνατόν νὰ ὑποδιαιρεθῶσιν εἰς τὰς ἀκολουθούσας τάξεις·

α. εἰς τὰ φυσικῆς ἐνεργείας σημαντικὰ, ὡς ἄδω, ἀλάλῳ, βοῶ, γελῶ, θρηγῶ, καὶ τὰ ὅμοια· β. εἰς τὰ τεχνικῆς ἐνεργείας σημαντικὰ ἦτοι ὀργανικά, ὡς κιθαρίζω, κιθαρωδῶ, κυμβαλίζω, σαλπίζω, κτλ. γ. εἰς τὰ μιμητικά, ὡς αἰγυπτιάζω, ἀπτικίζω, δωριάζω, δωρίζω, ἐλληγίζω, μηδίζω, κτλ. δ. εἰς τὰ ἐφετικά, ὡς γελασεῖω, φαγητιῶ, θανατῶ, πολεμησεῖω, ναυμαχησεῖω, ξυμβασεῖω, κτλ. ε. εἰς τὰ ὥρας καὶ χρόνου σημαντικὰ, ὡς διαχειμάζω, ἐαρίζω, θερίζω, ἀπερειαυτίζω καὶ ἀπερειαυτῶ, κτλ. ς. εἰς τὰ κινήσεως σημαντικὰ, ὡς βαίνω, βαδίζω, περιπατῶ, πλπτω, πλέω, ῥίω καὶ τὰ ὅμοια.

§. 3. Τὰ ῥήματα τῶν πέντε πρώτων τάξεων οἴκοθεν σημαίνουσιν αὐτοτελές τι· διότι ἄδω=ποιοῦμαι ὦδῆν, κιθαρωδῶ=παίζων τὴν κιθάραν ἄδω, δωρίζω=λαλῶ ἢ μιμοῦ-

μαι τὴν δωρικὴν διάλεκτον ἢ τὸν δωρικὸν τρόπον, φαγητιῶ= ἐπιθυμῶ φαγεῖν, διαχειμαζῶ=διάγω τὸν χειμῶνα, Διὰ τοῦτο ἢ τίθενται εἰς τὸν λόγον ἀπτώτως, ἢ δέχονται τοὺς προσήκοντας ἐκ τῶν προεξηγηθέντων κοινῶν προσδιορισμῶν.

§. 4 Οὕτω λοιπὸν λέγεται ἄδειν τε καὶ μυθολογεῖν (Πλ.) — τῶν ἀδόντων ἐν τοῖς χοροῖς (Πλ.) — γελῶσι δ' ἐχθροὶ (Σ.) — γελᾶν ἐλευθέρως (Σ. *H.l.* 1300) — εἴτε παίζω εἴτε μῆ (Πλ.) — κιθαρίζειν οὐκ' ἐπίσταμαι (Αρφ.) — μηδίσας ἐφυγεν (Ξ.) — μαθητιῶ γάρ (Αρφ.) — τὸ θύριον κλανοῖα (Αρφ) — ἤχει αὐτοματί. — χειμασαι πυρὶ ἀφθόρῳ καὶ θερμοῖς λουτροῖς (Ξ. *Οἰκ. Ε'*, 19), κτλ.

§. 5. Ὡσαύτως καὶ τὰ τῆς ἑκτῆς τάξεως· βαδίζειν καὶ τρέχειν (Πλ.) — βαίνειν ἐν ῥυθμῷ (Πλ.) — ἡσυχῇ βαδίζοντες (Ξ.) — βραδέως θέειν (Πλ.) — ἡ πονηρία θάπτον θανάτου θεῖ (Πλ.) — περιπατεῖ ἐν μετρίῳ σχήματι (Πλ.). Ἀλλὰ ὡς κινήσεως σημαντικὰ δέχονται ἰδιαίτερος καὶ προσδιορισμοὺς πόθεν καὶ πόσε, κατὰ τοὺς προεξηγηθέντας τρόπους. βαδίσας Μεγαρέθεν (Πλ.) — τί εὖ βαδίζομεν παρ' αὐτόν (Πλ.); — ὡς ἄλλην χθόνα δεκῶν ἀποίσειν, αὐτὸς ἐρθεν ἦν (Σ. *T.* 4178) — ἀποχώρησον δόμων (Αρφ.).

§. 6. Καὶ ἐκ τῶν τῆς πέμπτης τάξεως κείνῳ δ' δέχονται πτωτικὸν ἀντικείμενον δυνάμει τῆς περιεχομένης ἐννοίας· τί δ' ἐργασίεις (Σ. *Φ.* 1004); — ἀπαλλοξέοντες τοῦ μηδικοῦ πολέμου (Θ. *Α'*, 95. ἴδε καὶ *Γ'*, 85). — ὀφείοντες αὐτῆς καὶ πολέμοιο (Πλ. *Ξ*, 37) — ὀπτικῶς ἔχοντες=ἰδεῖν ἐφίμενοι. Παρὰ δὲ Ἀσσυριανῶ καὶ ἀθητιῶ=Ἀθηναίων ἐπιθυμῶ, ἐπὶ τὸ κομικώτερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ

Σύνταξις τῶν μεταβατικῶν Ἐνεργητικῶν.

§. 1. Τὰ μεταβατικὰ ἐνεργητικὰ ῥήματα σημαίνουσι ἐνεργεῖαν πηγάζουσαν ἐξ ἑνὸς καὶ τελευτῶσαν εἰς ἕτερόν τι διάφορον τοῦ ἐνεργοῦντος ὑποκειμένου σημαίνον ὅθεν ἀπαιτοῦ-

σιν ἀπαραιτήτως τὸ ποιοῦν καὶ τὸ δεχόμενον τὴν ἐνέργειαν. Τὸ πρῶτον ὀνομάζεται, ὡς εἰς πᾶσαν ἄλλην τάξιν ῥημάτων, *ἀποκείμενον*, τὸ δεύτερον ὀνομάζεται *ἀντικείμενον*, τὸ πρῶτον ἔχουσι τὰ μεταβατικὰ κοινὸν πρὸς πᾶσαν ἄλλην τάξιν ῥημάτων, τὸ δεύτερον ἔχουσι τὰ μεταβατικὰ ἰδιόζων.

§. 2. Ἐκ τῶν μεταβατικῶν ἐνεργητικῶν τινὰ μὲν ἀπαιτοῦσιν ἐν μόνον ἀντικείμενον, οἷον *τυγχάνει ταφῆς* (Πλ.).—*πειθαρχεῖν τοῖς νόμοις δεῖ* (Ἀρφ).—ὁ *λαγῶς τὰ μὲν τέτοκε*, τὰ δὲ *τίττει*, τὰ δὲ *κύνει* (Ξ)· τινὰ δὲ ἀπαιτοῦσι δύο ὡς *παύειν τινὰ ἀμαθείας* (Πλ.).—αἱ *σειρήνες τὰς χεῖρας οὐδενὶ προσέφερον* (Ξ. Ἄπ Β', ζ', 3).—οἱ *Πέρσαι διδάσκουσι τοὺς παῖδας δικαιοσύνην* (Ξ). Ἐκ τούτου λοιπὸν εἴκοθεν διαίρουται εἰς δύο κλάσεις, εἰς τὰ δεχόμενα ἐν μόνον καὶ εἰς τὰ δεχόμενα διπλοῦν ἀντικείμενον. Καλοῦμεν δὲ συντομίας χάριν, *μονόπτωτα* μὲν τὰ πρῶτα, *δίπτωτα* δὲ τὰ δεύτερα.

§. 3. Ἐπειδὴ τὸ ἀπλοῦν ἀντικείμενον πρέπει νὰ ἐκφρασθῇ διὰ μιᾶς τῶν πλαγίων, αἱ δὲ πλάγια εἶναι τρεῖς, γενική, δοτική καὶ αἰτιατική, ἔπεται ὅτι καὶ τὰ μονόπτωτα μεταβατικὰ πρέπει νὰ ὑποδιαιεθῶσιν εἰς τὰ ἐκφέροντα τὸ ἀντικείμενον διὰ γενικῆς, εἰς τὰ ἐκφέροντα αὐτὸ διὰ δοτικῆς καὶ εἰς τὰ δι' αἰτιατικῆς. Τοῦτο δὲ λέγεται, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ὀνομάτων, ὅτι τὰ δεινὰ ῥήματα συντάσσονται μετὰ γενικῆς, μετὰ δοτικῆς καὶ μετὰ αἰτιατικῆς.

Μονόπτωτα μεταβατικὰ ἐνεργητικὰ μετὰ γενικῆς συντάσσόμενα.

§. 4. Ἐκ τῶν μονόπτωτων μεταβατικῶν ἐνεργητικῶν, περιλαμβανομένων τυχόν καὶ ταύτοσήμεων ἀποθετικῶν ἢ καὶ μέσων μετὰ γενικῆς συντάσσονται.

α. τὰ μεθέξεως καὶ μεταλήψεως σημαντικὰ· *μετέχειν, μεταλαμβάνειν, μεταλαγχάνειν, κοινῶνεν τις*· ἀμείνορος μοίρας *μεταλαμβάνειν*, (Πλ. Φαίδρ. 248) = *μετοχήν λαμβάνειν* β'. τὰ ἐπιμελείας, ἀμελείας, κτλ. σημαντικὰ· *ἐπιμελεῖσθαι, κήδεσθαι, ἀμελεῖν τις*. Ὡσαύτως *φροντίζειν* ἀ-

φροντιστεῖν, ὀλιγωρεῖν τιος, κτλ. τῆς ψυχῆς οὐκ ἐπιμελεῖ, οὐδὲ φροντίζεις· γ'. τὰ ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας σημαντικά· τιμῆς τυγχάνειν, ἀτυχεῖν τῶν δικαίων (Πλ. Ἀξιώχ.) ἀλλὰ καὶ ἀτυχεῖν ἐν τινι, καὶ περὶ τι, καὶ ἀπλῶς ἀτυχεῖν, κτλ. δ'. τὰ μνήμης καὶ λήθης σημαντικά. τῆς ἀρχῆς μνημονεύομεν.—τῆς σωφροσύνης ἐπιλαθέσθαι (Ξ). ἐ τὰ φειδοῦς καὶ ἀφειδίας σημαντικά· φείσασθέ μιν (Πλ.).—ψυχῆς ἀφειδήσαντες (Σ.) ε'. τὰ ἀρχικά· γαστρός, ἄρχειν·—ἀρχουσί γε αἱ τέχναι καὶ κρατοῦσιν ἐκείνου οὐπὲρ εἰσι τέχναι (Πλ.).—ἄλλων δεσπόζειν.—πάντων κυριεύειν· ζ'. τὰ παραθέσεως ἰδέαν ἔχοντα· πλεονεκτεῖν καὶ μειονεκτεῖν τιος—πάντων πρῶ-εὔειν.—τῶν καθ' αὐτοὺς ἀνθρώπων ἀριστεύσαντας. Ὁσαύτως καὶ τὰ ἀνάλογα τούτων Πανσανίας ὑστέρησε τοῦ Λυσάνδρου, κτλ. Σαλεύουσι δὲ ἀμφοτέρωτα ταῦτα (ς'. ζ') μεταξὺ τῶν οὐδετέρων καὶ τῶν κυρίως ἐνεργητικῶν ἢ τὰ ἐφέσεως σημαντικά· ἐκτὸς τοῦ φιλό· τὸ ἀνόμιον ἀνομίω ἐπιθυμεῖ (Πλ.).—γλιχόμενος τοῦ ζῆν (Πλ.). θ'. τὰ ἀπολαυστικά· σχολῆς ἀπολαύομεν· ι'. τὰ ἐνάρξεως καὶ λήξεως σημαντικά· ἄρχειν χειρῶν ἀδίκων.—οὐ μὲν δὴ λήξω θρήνων στυγερῶν τε γόων (Σ.)· ιά. τὰ τῶν αἰσθήσεων, ἐκτὸς τοῦ ὄρω· θιγγάνειν, ὀσφραίνεσθαι, ἀκούειν, αἰσθάνεσθαι τιος.

§. 5. Ὁσαύτως εἰς τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα προστίθενται καὶ πολλὰ ῥήματα ἐκ προθέσεων σύνθετα, καὶ ἄλλων μὲν, ὡς τῆς ἀπὸ ἐκ ἢ ἐξ, πρὸ καὶ ὑπέρ, μάλιστα δὲ τῆς κατά, καὶ τούτων δυνάμει ἐνταῦθα ἀναγόμενα, οὐδενὸς χρή πράγματος τὸν εὖ ποροῦντ' ἀπογινῶναι ποτε (Μ.)—τῆς ἑαυτοῦ ιδέας ἐκβαίνειν (Πλ.).—προκινδυνεύειν τοῦ πλήθους (Ἄνδρ.)—ὑπερορᾶν τῶν καθεστῶτων νόμων. (Ξ. Ἀπ. Α. 6', 9). ἀλλὰ καὶ μετ' αἰτιατικῆς ἔσθ' ὅτε· αὐτὸς δὲ πάντα τὰν θρόνους ὑπερέωρα (Ξ. Ἀπ. Α', γ', 4)—χρῆ μὴ καταφρονεῖν τοῦ πλήθους (Ἰσ.).—οὐδεὶς αὐτὸς αὐτοῦ κατηγορήκε πώποτε (Δ.).—μῆ μου κατείπης πρὸς τοὺς ἄλλους (Πλ.)· οὕτω καταγινώσκειν, καταδικάζειν, καταδικαίαν, καταψηφίζεσθαι, καταψεύδεσθαι, καταλαλεῖν, καταγελάειν, καταπτύειν τιος, κτλ.

Μονόπτωτα μεταβατικά ἐνεργητικά μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα.

§. 6. Εἰς τὰ μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα μεταβατικά ἐνεργητικά ἀνάγονται·

α. τὰ συμφωνίας σημαντικά· ὁμοιοεῖν ἀλλήλοισι.—ὁμολογῶ σοι Ἄρφ. Πλ. 94).—τὰ ἔργα οὐ συμφωνεῖ τοῖς λόγοις (Πλ.)· ἕ, τὰ μίξεως καὶ ἐπιμιξίας σημαντικά· μειγμένα ἀλλήλοισι (Πλ.)—ὁ Δημοκρίτης Πολυκράτει ὠμίλησε (Ἡρ.).—ὠμίλησαν τῇ Φρυγίῃ (Ἡρ. Ζ', 26)=εἰσήλθον γ' τὰ προσεγγίσεως σημαντικά· ὅμοιον ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει· δ'. τὰ περιποιητικά καὶ ἀντιπεριποιητικά· ἀρήγειν, ἀμύνειν. ἀλέξειν, βοηθεῖν, φθορεῖν, ἐπιβουλεύειν, μέμφεσθαι τινι, καὶ τὰ ὅμοια· ε. τὰ εὐπειθείας καὶ ὑποταγῆς σημαντικά· πειθαρχεῖν πατρί (Σ. Τρ. 1178).—τιμαῖς ὑπέικειν (Σ. Α' 669). Οὕτω καὶ τὰ ἐναντία· ἀπειθεῖν τῇ πόλει.—ὁ δῆμον ἔξως ἀντιστατεῖ μοι (Πλ. Γοργ. 513) ς'. τὰ ἐρίσεως σημαντικά· ἐρίζειν, ἀμφισβητεῖν, στασιάζειν, πολεμεῖν τινι, κτλ.

§. 7. Ὡς πολλὰ ῥήματα δυνάμει τῆς προθέσεως μεθ' ἧς εἶναι συντεθειμένα δέχονται τὴν γενικὴν (§. 5), οὕτω καὶ πολλὰ ἄλλα διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δέχονται τὴν δοτικὴν· πολεῖσθαι ἐντετύχηκα Ἀσπασίᾳ (Πλ. Λύσ. 249)—ἀγνώμονι κριτῇ περιτυχεῖν (Ξ). τυγχάνειν προσβυτέρῳ (Ξ.). Οὕτω καὶ ἐγκυρεῖν, ἐγκαλεῖν ἐπιτιμῶν, ἀντιλέγειν· οὕτως ἐρχεῖσθαι, ἐμβάλλειν τοῖς πολεμίοις (Ξ. Κ. Π. Ζ', α, 9. 17).—ἐπιχειρεῖν τοῖς πράγμασι, Ξ)—οὕτω ἰκαρὸς ὡν εἰς πᾶσιν ἀργίως ἀντέχειν (Πλ. Πολ., ΣΤ'. 396), κτλ.

Μονόπτωτα μεταβατικά ἐνεργητικά μετὰ αἰτιατικῆς συντασσόμενα.

§. 8. Πάντα τὰ ἄλλα ῥήματα τὰ μὴ περιεχόμενα εἰς τὰς δύο ἀνωτέρω τάξεις συντάσσονται μετὰ αἰτιατικῆς. Καὶ ἐν ᾧ τὰ ἄλλα σημαίνουν· τάσιν μᾶλλον πρὸς τὸ ἀντικείμενον, φροντίῳ τινός, φθορῶ τινι κτλ. σαλεύοντα πολλάκις μετὰ ἐνεργητικῶν καὶ οὐδαιτέρων, ὑπερέχειν τινός, ἀρέσκειν

τιρί, κτλ. ταῦτα σημαίνουσι, ἀπ' ἐναντίας, ἀμιγῆ καὶ καθαρωτέραν τὴν ἐνέργειαν, παριστῶντα διὰ τοῦ ἀντικειμένου ἢ ὅλως νέον τι παραγόμενον, ὁ θεὸς ἔκτισε τὸν κόσμον ἢ προϋπάρχον μὲν ἀλλ' οὕτως ἢ ἄλλως διατιθέμενον, *βάλλω τὸν λίθον, πλέω τὴν θάλασσαν*, κτλ. Διὰ τοῦτο, εἰ μὲν οὐχὶ τὰ μόνα, ὡς παρά τινων ἐλέχθη, δυνατόν ὅμως τὰ ῥήματα ταῦτα νὰ ὀνομασθῶσι τὰ κυρίως καὶ κατ' ἐξοχὴν μεταβατικά.

§. 9. Τὰ ῥήματα ταῦτα εἶναι πολυειδῆ· σωματικῆς ἐνεργείας, *ρίπτω, λούω, σκάπτω, πατῶ*· νοητικῆς ἐνεργείας, *ροῶ, κρίνω, οἶδα*· ἠθικῆς διαθέσεως, *τιμῶ, θαυμάζω, θεραπεύω*, κτλ. *νεκρὸν λούειν* (Πλ.).—*φράζε πᾶν ὅσον νοεῖς* (Πλ.).—*ρικᾶ φρόνησις τὴν ἡδονὴν* (Πλ. Φιλ. 12).—*οἱ δοῦλοι τοὺς δεσπότας θεραπεύουσιν* (Μλ.).

§. 10. Καὶ τὰ πλεῖστα δὲ τῶν δύο ἀνωτέρω τάξεων, μεταβολῆ ὀπωσοῦν σημασίας, ἔλκονται ἐπὶ τὴν μετ' αἰτιατικῆς σύνταξιν· *τῶν ὀπλων κείνων ἀνὴρ ἄλλος κρατύνει νῦν* (Σ. Φ. 365)—*ἔχει τὸ κράτος, κυριεύει, ὀρίζει ἐν τῇ συνθηίᾳ*.—*ὦ κρατύνων Οιδίπους, χώρας ἐμῆς* (Σ. Τ, 14)—*τὸ* (=ὄπερ) *πόλιμ κρατύνει* (Αἰσχ. Ίκ. 669).—*κρατυνόμενοι αὐτὴν* (Ἀντανδρον· Θ. Δ', 52)—*μέμφομαί τινι καὶ μέμφομαί τινα ἐνοχλεῖν τινι καὶ ἐνοχλεῖν τινα· ὑπαρτιάζειν τινὶ καὶ ὑπαρτιάζειν τινά, πολεμεῖν τινι, καὶ πολεμεῖν τινα*—*πολέμιον ποιεῖν* (Ἡρ. Β', 120)· κτλ. Ἰδιαιτέρον κεφάλαιον περὶ τῶν ἐν τοῦτοις συντακτικῶν ποικιλιῶν εὐρίσκεται ἐν Σ. Π. Β'.

§. 11. Συνηθέστατον τοῖς ἀρχαίοις τὸ θέτειν σύστοιχον αἰτιατικὴν μετὰ πάσης κλάσεως ῥημάτων, εἴτε καθαρῶν μεταβατικῶν καὶ ἄλλως αἰτιατικῆν δεχομένων· *φυλακὰς φυλάττειν* (Ξ.). *δικάζειν δίκα* (Ἄρρ.), ἢ μόνον ἐπὶ τῆς τοιαύτης πλοκῆς δεχομένων αὐτὴν· ὡς *ἄρχειν ἀρχάς* (Ξ.)—*δουλείας δουλεύειν* (Πλ. Συμ. 183), — *πολεμεῖν πόλεμον*—*ζόην ἔζωον* (Ἡρ. Δ'. 112).—*ζήσεις βίον κράτιστον* (Μ.).

§. 12. Ὡς δὲ ἐπὶ τῶν ὀνομάτων συντίθεται πολλάκις εἰς μίαν λέξιν προσδιορίζον καὶ προσδιοριζόμενον, οἴκου δεσπότης καὶ οἰκοδεσπότης, *παχὺς τὰ σκέλη καὶ παχυσκελής, χρῆστος τῷ ἤθει καὶ χρηστοθήης, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ῥημάτων τὸ*

ἀντικείμενον μετὰ τοῦ ῥήματος· *ναυπηγεῖν, τροχοποιεῖν, σκιτοτομεῖν, πλινθουργεῖν, σκυλοδεψεῖν, κτλ.* Πολλά δὲ τούτων, ἀποβαλλομένης τῆς ἐννοίας τοῦ πρώτου μέρους τῆς συνθέσεως, καὶ γενικώτερον ἐκλαμβάνόμενα, δέχονται νέον ἀντικείμενον· *οἰκοδομεῖν πύργον, ράον=κτιζεῖν οἰκοδομεῖν οἶκον.*—ὁ δεσπότης βουθυτεῖ ὄν καὶ τράγον καὶ κριόν. (Ἄρφ. Πλ. 819—20)—*θεῖ.*—*γεωλκεῖν νέας.*

§. 13. Ἡ σημερινὴ γλῶσσα εὐκολίαν καὶ σαφήνειαν διώκουσα, καὶ ἀποβάλουσα τὴν περὶ τὰς τριαύτας διαφορὰς λεπτολογίαν, μετέφερε πάντα σχεδὸν τὰ μεταβατικὰ ῥήματα εἰς τὴν μετὰ αἰτιατικῆς σύνταξιν· *ἐπιθυμῶ τὴν δόξαν, πολεμῶ τοὺς ἐναντίους, κτλ.* Συντάσσει μετὰ γενικῆς τὰ ἀποθνήσκει τῆς πείρης, *μυρίζει χωματίλας κρασίλας, κτλ.* Ἀναλύει δὲ συνήθως τὴν δοτικὴν τῶν ἀρχαίων εἰς τὴν αἰτιατικὴν μετὰ τῆς προθέσεως *εἰς*, ἐπὶ τῶν κινήσεως σημαντικῶν, ὡς προσῆλθε μητρὶ καὶ φηταλμῶ πατρὶ (Σ. Ἄν.)—ἐπλησίασεν εἰς τὴν μητέρα καὶ εἰς τὸν γεννήτορα πατέρα. Ὡσαύτως διὰ τῆς πρόσ, ἄλλως δὲ τὴν ὀργανικὴν δοτικὴν λεγομένην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Σύνταξις τῶν διπτῶτων Μεταβατικῶν.

§. 1. Τὰ διπτῶτα ἐνεργητικὰ μεταβατικὰ ῥήματα ὑποδιαιροῦνται εἰς τέσσαρας τάξεις· α'. εἰς τὰ μετὰ αἰτιατικῆς καὶ γενικῆς συντασσόμενα· β'. εἰς τὰ μετὰ αἰτιατικῆς καὶ δοτικῆς· γ'. εἰς τὰ μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς· δ'. εἰς τὰ μετὰ δοτικῆς καὶ γενικῆς.

α'. Τὰ μετὰ αἰτ. καὶ γενικῆς συντασσόμενα.

§. 2. Μετὰ αἰτιατικῆς καὶ γενικῆς συντάσσονται· α'. τὰ πληρωτικὰ καὶ κενωτικὰ, τῆς μὲν αἰτιατικῆς σημαίνουσης τὸ λαμβάνον τὴν πλήρωσιν ἢ κένωσιν, τῆς δὲ γενικῆς, τὸ ἐξ οὗ αὐταὶ γίνονται· *ζεύγη καὶ ὑποζύγια σίτου γεμίσαντες (Ξ).*—*τούτων κενώσαντες τὴν ψυχὴν.* (Πλ.). Ὁμοίως καὶ τὰ τῆς αὐτῆς ἰδέας ἐχόμενα· *γεύω, ἐσιῶ τινὰ τινος, κτλ.* Ὡσαύτως

χωρίζω, λύω παραλύω. ἀπαλλάττω, κωλύω ἀποτρέπω, παύω, κτλ. ἐγώ σε παύσω τοῦ θράσους (Αρφ. Πλ 129). — οἶσαι ταύτης ἀπαλλάξεν σε τῆς ὀφθαλμίας (Ἄρφ). ἐμπροθέτως δὲ τὸ ἐλευθερῶ ἐπὶ προσώπων συνήθως· ἐλευθεροῦν τὰς πόλεις ἀπὸ Ἀμόντου (Ξ). 6'. τὰ μεθέξως καὶ ἀπολαύσεως ἐν γένει σημαντικά, τῆς αἰτιατικῆς ἐνταῦθα σημαίνουσας τὸ μέρος, τῆς δὲ γενικῆς τὸ ὅλον ἐξ οὗ ἡ μέθεξις μετέσχει τάφου μέρος (Δισχύλ). — μετέλαχε τῆς Οἰδιπόδα μέρος (Εὐρ. Ἰκετ. 1077). — οὐκ ἐλάχιστον μέρος ἀπελάουσαμεν αὐτῆς (Ἰσ.). 7'. τὰ μνημορευτικά. ἀναμνησθεὶς τινα τινός τι. — πλείστου τιμῶν τι. Ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ τὰ πωλήσεως καὶ ἀγοράσεως σημαντικά, καὶ ἐν γένει τὰ δεχόμενα τὴν ἔννοιαν τοῦ τιμήματος· ἐ. τὰ ἀπαιτοῦντα τὸ ἔρεκα τίνος γίνεταί τι, ὅπερ ἀνάγεται εἰς τοὺς γενικωτέρους προσδιορισμούς (σ. 60. —). θαυμάζειν, ἐπαιεῖν τινα τῆς ἀρετῆς, ψέγειν τῆς κακίας. κτλ. 8'. τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ μαρθάνειν παρὰ τινός τι· μαρθάνειν, πυρθάνεσθαι, ἀκούειν τινός τι, κτλ. Λεπίλινον πυρθάνει (Πλ.). Ταῦτα δὲ καὶ μετὰ τῆς παρὰ προθέσεως ἐκφέρονται ταῦτα παρ' αὐτοῦ πυρθάνου (Πλ. Δάχ. 187).

§. 3. Πολλὰ ῥήματα ἀνάγονται ἐνταῦθα δυνάμει τῶν προθέσεων· καταγινώσκειν τινός τι. — προτάσσειν τινός τι. — προτιμῶν τινός τι, κτλ. Ὡσαύτως καὶ διὰ τῆς ἀπὸ καὶ ἐκ· ἀπέκλεισε τὸν ἀνδροφόνον τῶν ἀμφικτυονικῶν ἱερῶν (Δ. κατὰ Ἀριστοκρ. ἡ). — ἐκκέκρουκας με τῆς ἐλπίδος (Πλ. Φαίδρ. 228). Ἀλλ' ἐν τούτοις συνήθως ἐπαναλαμβάνεται ἡ πρόθεσις καὶ ἐπὶ τῆς πτώσεως· ἀπελάσαι Χαλδαίους ἀπὸ τῶν ἄκρων (Ξ. Κ. Πι Γ, 6', 16). — ἐξαγαγεῖν ἐκ τῆς οἰκίας τὰν δράποδα. — τοῦτον ἐκ τῆς οὐσίας ἐκβέβληκα [Δ. πρὸς Ἀφοβ. γ, α].

6'. Τὰ μετὰ αἰτ. καὶ δοτικῆς συντασσόμενα.

§. 4 Ἐνταῦθα ἀνάγονται ἅ. τὰ ἔχοντα ἐν ἑαυτοῖς τὴν ἰδέαν τῆς ὁμοιωτικῆς ἐν γένει, τῆς μὲν αἰτιατικῆς παριστώσεως τὸ

διδόμενον, τῆς δὲ δοτικῆς τὸν εἰς ὃν δίδεται· τὰ ἀγαθὰ διδόναι τοῖς δικαίοις (Πλ.) ρεῖκος ἀνθρώποις μέγα γλῶσσο' ἐκπορίζει (Εὐρ. Ἀνδρ. 644). Οὕτω καὶ νέμειν, παρέχειν, κομίζειν, ἄγειν, φέρειν· δῶρα τῷ θεῷ φέρειν (Ἀρφ.). Ὡσαύτως τὰ δεικνύναι, δηλοῦν, ἀγγέλλειν, φράζειν, λέγειν τινί τι πάντα ταῦτα σοὶ λέγει (Ἀρφ.) β'. τὰ ἔχοντα ἐν ἑαυτοῖς τὴν ἔννοιαν τοῦ προσαρμύζειν καὶ προσάπτειν τι πρὸς τι καὶ τὰ ὅμοια· προσαρμύζειν ἕκαστον ἕκαστῳ (Πλ. Φαίδρ. 271)—εὐδαιμονίαν τοῖς φύλαξι προσιάπτειν (Πλ.). Οὕτω περιάπτειν, προσπαταλεύειν τινί τι. (Ἀρφ. κτλ. γ'). τὰ ἐναντιώσεως σημαντικά· ἴσους ἴσοισι πολεμίαις ἀντιτιθεῖς (Εὐρ.)—ἐμοὶ γὰρ ἀντέθηκας ἀνθρώπων τίν' Ἀρφ. Ἰππ. 352); δ'. τὰ μίξεως σημαντικά· κόπρον τῇ γῆ μίγνυται (Ξ. Οἰκ. Η' 3) ἔ. τὰ ὁμοιώσεως καὶ ἰσώσεως σημαντικά· ἐμὲ θεῶν οὐκ εἶκασεν (Ξ).—ἀπισοῦν ἑαυτὸν τοῖς κλιτηῖσιν. (Πλούτ.).

γ'. Τὰ μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς συντάσσόμενα.

§. 5. Μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς συντάσσονται ἅ, τὰ παιδευτικά· σύ με τοῦτο ἐπαίδευες (Ξ. Κ. Π. Δ. ς', 29).—τὰ ἄλλα ἐπαίδευσας τὴν γυναῖκα (Ξ). β'. τὰ ἐνδύσεως καὶ ἐκδύσεως σημαντικά· ἀμφίεσας τὸ ἱμάτιον τὸ ἔμαντοῦ τοῦτον (Πλ. Συμπ. 219).—τὴν ἐσθῆτα ἀπέδυσαν αὐτόν. Ταῦτα δὲ πικρακολουθοῦσι καὶ τὰ στερητικά καὶ τὰ αἰτητικά· τὰ ἡμέτερα ἡμᾶς (Φίλιππος) ἀποστερεῖ (Δ).—αἰτήσας νέας ἐβδομήκοντα καὶ στρατιὴν καὶ χρήματα τοὺς Ἀθηναίους (Ἡρ.)—τὰ εἰς τροφήν θέοντα ἐξετάζετε τοὺς ὑφ' ὑμῖν αὐτοῖς (Ξ. Κ. Π. ς', β', 35).—ὁ μὲν αὐτὸν χάριν ἀπαιτεῖ (Ἡλ.) γ'. τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ λέγειν ἢ ποιεῖν τι, ἀγαθόν, κακὸν ἢ ἀπλῶς τι εἰς τινα· πᾶς τις τὸ γυναικεῖον φῦλον κακὰ πολλ' ἀγορεύει (Ἀρφ. Θ. 786).—ἢ γῆ τοὺς ἄριστα θεραπέοντας αὐτὴν πλεῖστα ἀγαθὰ ἀντιποιεῖ (Ξ).—κακόν τι μ' ἐργάσεσθε (Ἀρφ.)—τίνα δέδρακε ταῦτα δῆτα (Ἀρφ. Π. 869);—αὐτὴν οὐτ' εἶπα, οὐτ' ἐποίησα οὐδέν (Ξ). Ὡσαύτως καὶ περὶ τινὸς τι λέγειν· εἰ χρῆ δεσπότας εἰπεῖν τόδε (Εὐρ. Μ. 61). δ'. τὰ ἰκετευτικά καὶ προτρεπτικά μετὰ τῶν ὁμοίων· ἰκετεύω σε

τόδε (Εὐρ.) τὸν ταῦθ' ἡμᾶς προτρέποντα (Πλ. Πολ. 409). Οὕτω καὶ πείθειν τιὰ τι, καὶ ἄγειν τιὰ τι· ταῦς μὲν γὰρ οὐκ ἄξιον σε ταύτην τὴν ὁδόν (Ἄρφ. Εἰρ. 125). Ἄλλὰ ταῦτα συνηθέστερον ἐκφέρονται ἐμπροθέτως· προτρέπειν τιὰ εἰς τι ἢ ἐπὶ τι, ἢ πρὸς τι· ἄγειν εἰς τι, κτλ. καὶ μετὰ ταύτην τὴν ὁδόν ἄγε (Πλ. Σοφ. 237).—εἰς τὰ τοιαῦτα ἄγειν τοὺς λόγους (Πλ. Γοργ. 494).

§. 6. Ἄλλη σειρά ῥημάτων μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς συντασσομένων εἶναι τὰ διὰ μὲν τῆς μιᾶς ἐκφέροντα τὸ πρόσωπον ἡπρᾶγμα, διὰ δὲ τῆς ἄλλης τὴν προσγινομένην αὐτῷ μεταβολὴν καταστάσεως· ὡς ὁ δὲ μ' ἐποίησε τυφλόν (Ἄρφ. Πλ. 90).—χρήσιμον ἐξ ἀχρήστου καὶ σκληροῦ (τὸ θυμοειδές) ἐποίησεν (Πλ. Πολ. Γ', δ', 9). Ὡσαύτως στρατηγὸν ἀποδεικνύειν τιὰ, κτλ. ἢ τὰ τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον προσὸν ἢ ὄνομα αὐτῷ ἀπονέμοντα· τὸ κλέπτειν ἀγαθὸν ἐνόμιζον (Ξ)—τῶν ἐμῶν οἰκετῶν πιστότατον ἠγοῦμαι σε καὶ κλεπτίστατον (Ἄρφ. Πλ. 27)—τὴν τιμὴν ταύτην μισθὸν καλοῦντες (Πλ.) ὠνόμασέ μου τὴν πρόνοιαν δεῖλαιαν (Ἄρφ. Πλ. 209).

δ'. Τὰ μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς συντασσόμενα

§. 7. Ἐνταῦθα ἀνάγονται ἑλλειπτικάί τινες φράσεις καὶ φράσεις ἄλλαι συνεπτυγμέναι α. ἐπὶ τῶν μεταδοτικῶν, κατὰ γενικὴν μὲν τιθεμένου τοῦ ὄλου ἐξ οὗ ἡ μετάδοσις, κατὰ δοτικὴν δὲ τοῦ προσώπου εἰς ὃ, καὶ ἐξυπονοουμένου τοῦ μεταδιδουμένου μέρους· μεταδίδωμι τῷ βουλομένῳ τοῦ ἐν τῇ ἐμῇ ψυχῇ πλοῦτον (Ξ. Συμ. Δ. 43).—μεταδιδόναι τοῦ βάρους τοῖς φίλοις (Ξ. Ἀπ. Β', ζ', 3). Ὡσαύτως, προστιθεμένου καὶ τοῦ τιμῆματος· ταύτης τῆς δραχμῆς αὐτῷ μεταδιδόναι τῶν κηλῶν (Ἄρφ. Α', 925). β'. ἐπὶ τῶν σημαίνοντων μετὰ τινος ἄλλου συμμεθέξιν· μὴ μετεχουσῶν ἀνδράσι γυναικῶν κοινῇ τῆς ζωῆς ταύτης (Πλ. Ν. Ζ', 815). γ'. ἐπὶ τῶν παραχωρητικῶν· εἰς δ' ἂν οἰκέτη παραχωρήσειε πολίτης τῶν ἑαυτοῦ (Δ. πρὸς Παντὰ. θ'); δ'. ἐπὶ δικαστικῶν τινῶν φράσεων· Σμίκρωνι δέκα ταλάντων ἐτιμήσατε, καὶ Σκίρτωνι τοσούτων ἐτέρω (Δ. Μειδ. 575)—τιμὴν ἤτοι τίμημα ἐποίησατε.

§. 8. Καὶ ἐν τούτοις ἀπαντῶνται ποικιλίαι συντακτικαί, ἐκ τῶν προηγουμένων ἐξηγήσιμοι· ἅ. τὸ αὐτὸ ῥῆμα δυνατόν, διαφορᾶ ἐννοίας, νὰ συντάσσεται μιᾶ ἢ δυσὶ πτώσεσιν· ἔοικέ τιμι καὶ εἰκάδω τιρά τιμι προσπελάδω τιρά τιμι, καὶ προσπελάδω τιρί, οἷον προσπελάδω ἐμαυτόν τιμι, προσέρχομαι.—μυρνύειν τιμι τι καὶ ἄθροοι προσέμιξαν τοῖς βαρβάροις ἔσμιξαν καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ. 6'. Ὡσαύτως τὸ αὐτὸ ῥῆμα δυνατόν νὰ συντάσσεται αἰτιατικῇ καὶ δοτικῇ ἢ διπλῇ αἰτιατικῇ κατὰ τὴν διάφορον ἐννοίαν· αἱ μεγάλαι μεταβολαὶ λύπας τε καὶ ἡδονὰς ποιοῦσιν ἡμῖν (Πλ. Φιλ. 43) = ἔμποιοῦσι, φέρουσιν.—οὐκ οἶδα ὅ,τι χρῆμά με ποιεῖς (Ἄρφ Σφ. 699).—δικαιοτέροισ ἐποίει τοὺς πλησιάζοντας (Ξ. Ἀπ. Δ', γ', 25).

* §. 9. Καὶ ἅ ἐν δὲ διαφορᾶς σημασίας τὸ αὐτὸ ῥῆμα δέχεται μίαν ἢ δύο πτώσεις, κατὰ τὴν χρείαν, παραλειπομένου τοῦ μὴ ἀπαραιτήτως ἀναγκαίου· ἄλλοις ταῦτα παιδεύειν (Πλ.)—τὴν Ἑλλάδα πεπαιδευκεν οὗτος ὁ ποιητής (Πλ. Πολ. Γ', 606), οὕτω καὶ Βάχχαις συμμετασχῆσω χορῶν (Εὐρ. Β, 63).—ἐνυμμετίσχω καὶ φέρω τῆς αἰτίας (Σ' Ἀντ. 537). Οὕτω καὶ ἀπολαύειν τῶν ἀγαθῶν (Πλ.). καὶ ταυτὶ τὰ βέλτεστα ἀπολέλανκ' Ἐὐριπίδου (Ἄρφ. Θ. 1017).*

* §. 10. Ὡσαύτως τὸ ἀπροθέτως ἐκφερόμενον δυνατόν διὰ προθέσεως νὰ ἐκφέρηται πληρέστερον καὶ ποικιλώτερον· πειεῖν τὴν πόλιν ἀγαθά, καὶ ποιεῖν πολλὰ χρηστὰ περὶ τὴν πόλιν (Ἄρφ. Ἰπ. 811).—ἀλλάξασθαι τινός τι καὶ ἀλλάξασθαι κάλλες, ἀντὶ κάλλους, καὶ νόμισμα ἀντὶ νομίσματος, (Πλ.). Ὡσαύτως πωλεῖν, πωλεῖν σιτία, πωλεῖν ἀργυρίου, τὴν σοφίαν ἀργυρίου τῷ βουλομένῳ πωλεῖν (Ξ. Ἀπ. Δ', ε', 13).—μετέχειν, μετέχειν τινός, μετέχειν τι μετέχειν τινός τι, καὶ, ἀλλοιοτρόπως πληρέστερον· ὅπως ἂν ἴσον ἕκαστος ἡμῖν μετάσχη τοῦδε τοῦ πλοῦτου μέρος (Ἄρφ. Πλ. 225. Ἴδε καὶ 1144). Πλείονα περὶ τούτου ἐν Σ. Π. Β'.*

* §. 11. Ἐπὶ τῶν συνθέτων ῥημάτων ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν ἐνίοτε μὲν συμπίπτει ἡ δύναμις τοῦ ῥήματος καὶ τῆς προθέσεως· ἀντᾶν τιμι καὶ ξυραντᾶν τιμι, ὁμολογεῖν τιμι καὶ συνομολογεῖν τιμι, μυρνύειν τιρί, ἀρμόδζειν τιρί καὶ προ-

σαρμόζειν τινί. Ἄλλοτε ὑπερισχύει ἡ δύναμις τοῦ ῥήματος· κάτειπέ μοι (Ἄρφ. Π.λ. 86) = εἶπέ μοι ἀκριβῶς ἐν καθ' ἓν. Ἄλλοτε δὲ ἡ δύναμις τῆς προθέσεως· μὴ πρὸς τῶν θεῶν ἡμῶν κατείπης δέσποτα. (Ἄρφ. Εἰρ. 372) = εἶπης καθ' ἡμῶν, κατηγορήσης.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ

Σύνταξις τῶν Παθητικῶν Ῥημάτων.

§. 1. Ἐκ τῶν παθητικῶν ῥημάτων τὰ μὲν, εἰς μαι λήγοντα, ἔχουσι καὶ εἰς ω ἐνεργητικὸν τύπον, εἰς δὲ δύνανται καὶ νὰ τραπῶσι, πατοῦμαι, πατῶ, τόπτομαι, τύπτω, καὶ ταῦτα εἶναι τὰ πλεῖστα, τὰ δὲ ἔχουσι μὲν παθητικὴν σημασίαν, ἀλλὰ, εἰς ω λήγοντα, δὲν τρέπονται εἰς μαι, φθίνω πάσχω. Τὰ πρῶτα διακρίσεως χάριν, καλοῦμεν Παθητικὰ Κύρια, τὰ δεύτερα Ἀὐτοπαθῆ.

Παθητικὰ Κύρια.

§. 2. Ἐτεροπαθῆ ὄντα τὰ κύρια παθητικὰ αἰτοῦσιν, ἐκτὸς τοῦ ὑποκειμένου, καὶ τὸ αἷτιον τοῦ πάθους. Τοῦτο δὲ ἐκφέρεται κατὰ δύο μάλιστα τρόπους· 1. κατὰ γενικὴν συνήθως ἐμπρόθετον· 2. κατὰ δοτικὴν συνήθως ἀπρόθετον.

Κατὰ γενικὴν συνήθως ἐμπρόθετον.

§. 3. Ἡ συνήθης ἐν τούτοις πρόθεσις εἶναι ἡ ὑπὸ ὑπὸ τῶν σέων (=σητῶν) κατακόπτεσθαι (Ἄρφ. Δ. 731).—πατεῖσθαι ὑπὸ τοῦ γέροντος (Ἄρφ. Ἰπ. 71).—ὀρθοῦσθαι ὑπὸ μικροτέρων (Σ. Δΐ. 161) = διασώζεσθαι. — οἴων ὑπ' ἀνδρῶν ἠδὲ φρουρεῖται πόλις (Σ. Κ. 1013).—καγὼ γὰρ ἰκαρῶς ὑπὸ σοῦ τεθεράπευμαι (Πλ.).—μεμισσημένος καὶ καταπεφρονημένος ὑφ' ἀπάντων (Ἰσοκρ. Φιλ. νζ').

§. 4. Εἰς δῆλωσιν τοῦ αἰτίου τοῦ πάθους ἐπὶ τῶν παθητικῶν τίθεται καὶ ἡ πρόθεσις παρά, καὶ μετ' ἄλλων μὲν ῥημάτων, ὡς γελαῖσθαι τοῦ κασιγνήτου πάρα (Σ. Κ. 1423). —

τις αὐτῶν παρ' ὑμῶν ἠγρεῖται κτύπος (Σ. Κ. 1501);—παρ' ὑμῶν οὐδὲν ἀδικήσει (Εὐρ. Ἴφ. Αὐλ. 1439)=ἀδικηθήσει.—ὀφείλεται παρὰ τοῦ ἐχθροῦ τῷ ἐχθρῷ κακόν τι (Πλ.).—ἐπέμφθη αὐτῷ ἐπιστολὴ παρὰ Διονυσίου (Πλ. Πολ. Α', 322)· μάλιστα δὲ μετὰ τῶν ῥημάτων ὁμολογεῖσθαι, ἐπιδεικνύσθαι, βεβαιοῦσθαι καὶ τῶν ὁμοίων· χαλεπὰ δὲ καὶ παρ' ἡμῶν ὁμολογεῖται (Πλ.).—τοῦτο αὐτὸ παρὰ σοῦ ἐπιδεικνύσθω (Ξ. Κ. Π. Ε', ε, 20). Ἀείποτε δὲ τίθεται ἐπὶ προσώπων ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ἢ παρὰ, καὶ πολὺ συχνὴ αὐτῆς; ἢ χρῆσις ἐπὶ τῶν παθητικῶν παρὰ τοῖς μεταγενεστέραις. Ἡ πρόθεσις αὕτη τίθεται καὶ μετ' ἄλλων ῥημάτων εἰς δῆλωσιν τῆς ἕκ τινος ἀρχῆς· ἔμπορος ἦκων ἐκ Θεσσαλίας παρὰ πλείστων ἀνδραποδιστῶν (Ἀρφ. Πλ. 52). Περὶ τούτου ἴδε καὶ ἐν τῷ περὶ Προθέσεων.

§. 5. Σπανιώτερον τίθεται παρ' Ἀττικῆς ἢ πρόθεσις πρὸς ἐπὶ τῶν παθητικῶν, καὶ τοῦτο ἐπὶ προσώπων· πρὸς τῆδ' ὑβρίζει μητρός (Σ. Ἡλ. 790).—πρὸς ἀνδρὸς ἠδικημένη (Εὐρ. Μ. 26. Ἀνδρ. 624).—πρὸς πάντων ἀνθρώπων λεγομένη (Πλ.).—πρὸς τιος ἐπαιεῖσθαι, κτλ. Ἡ δὲ ἐκ, συνηθέστερα οὕσα πρὸς τοῦτο παρ' Ἰωσι, σπανίως τίθεται παρ' Ἀττικοῖς ἐπὶ τῶν παθητικῶν, καὶ συνηθέστερον ἐπὶ τῶν δόσεως σημαντικῶν· τοῦτο δέ μοι πως ἐκ θεοῦ δέδοται (Πλ. Λύσ. 234), ἀλλὰ καὶ παρ' ἐκείνου δίδοσθαι (Πλ. Ἀλκ. Α', 148), καὶ ὑπὸ τοῦ νόμου δίδοσθαι (Πλ. Συμπ. 183), κτλ. Ἡ δὲ ἀπὸ σημαίνει τὸ πορρωτέρω αἴτιον ἐπὶ τῶν παθητικῶν (=ἐκ μέρους), καὶ μάλιστα μετὰ τῶν ῥημάτων λέγεσθαι καὶ πράττεσθαι· ἀφ' ἐκάστων ἐλέγοντο (Θουκ. Γ'. 36, = ἀπὸ μέρους.

§. 6, Ὑπάρχουσι δὲ καὶ τινὰ ῥήματα τὰ ὁποῖα, συγκριτικὴν ἔννοιαν ἔχοντα, δέχονται τὴν γενικὴν ἀπρόθετον δυνάμει τῆς περιεχομένης συγκρίσεως, ὡς ἠττάσθαι τιος=ἠττονα εἶναι τινός, ὅθεν=νικᾶσθαι.—ἀγρυπνίας ἠττάσθαι—αἰσχροῦ ἠδορῆς, ἔρωτος, ἠττάσθαι (Ξ.) Κατ' ἀναλογίαν δὲ καὶ τὸ νικᾶσθαι· ὁμοίως αἰσχρὸν νόμιζε τῶν ἐχθρῶν νικᾶσθαι ταῖς κακοποιαῖς, καὶ τῶν φίλων ἠττάσθαι ταῖς εὐεργεσίαις (Ἰσ. Δημ. δ').

2. Κατὰ δοτικὴν συνήθως ἀπρόθετον.

§. 7 Ἡ μετὰ τῶν παθητικῶν δοτικὴ ἐπὶ μὲν προσώπων δηλοῖ τὸ ἐνεργοῦν αἷτιον τοῖς παλαιοῖς ποιηταῖς δεδήλωται (Θ. Α, 13).—πολλὰι θεραπείαι τοῖς ἰατροῖς εὔρηται (Ιστ).—*τετάχθω ἡμῖν ὁ τοιοῦτος ἀνήρ* (Πλ. Πολ. Ἡ, 156) Ἐπὶ δὲ πραγμάτων πολλῶ μᾶλλον τὸ δύναμικόν μέσον, τὸ δι' οὗ ἢ π.λούτῳ ἢ π.λήθει ἢ ἄλλῳ τῷ τοιοῦτῳ ἐπαίρεσθαι (Πλ. Πολ. Δ', 434).—*νόσῳ ἐφθάρται Ἀθηναῖοι καὶ χρημάτων δαπάνη* (Θ. Γ', 43).—*οἱ Πλαταιεῖς ἐπολιορχοῦντο ὑπὸ τῶν Πελοποννησίων καὶ τῶν Βοιωτῶν, καὶ τῷ σίτῳ ἐπιλιπόρτι ἐπιέζοντο* (Θ. Γ', 20).

§. 8. Τὸ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ προστιθέμενον συνήθως ὑποδεικνύει ὅτι ἀπαντᾶται καὶ γενικὴ ἀπρόθετος, ρικᾶσθαι τιος, καὶ δοτικὴ ἐμπρόθετος ὑπὸ τῷ πατρὶ τετράσθαι. Ἴδε περὶ τούτων Σ. Π. Β'

§. 9. Θέλοντες νὰ μετατρέψωμεν τὸ ἐνεργητικὸν εἰς παθητικὸν κατὰ πρῶτον τρέπομεν τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ κατ' ὀνομαστικὴν, δεύτερον φέρομεν τὸν ἐνεργητικὸν τύπον εἰς παθητικόν, καὶ τρίτον τὸ τοῦ ἐνεργητικοῦ ὑποκείμενον τρέπομεν εἰς γενικὴν προθετόπτωτον ἢ δοτικὴν ἀπρόθετον οἱ Ἑλληνας ἐμίσουν τὸν Φίλιππον. ὁ Φίλιππος ἐμισεῖτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, — *ἐγὼ γέγραφα τὴν βιβλίον, ἐμοὶ γέγραπται ἡ βιβλίος.*

§. 10. Ὅταν δὲ τὸ ἐνεργητικὸν, ἀναγόμενον εἰς τὰ δίπτωτα, ἔχῃ διπλὴν αἰτιατικὴν, τότε ἐπὶ τοῦ παθητικοῦ τρέπεται εἰς ὀνομαστικὴν ἢ τὸ ἐμφυχον δηλοῦσα, μενούσης ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ, τῆς πραγματικῆς αἰτιατικῆς τὸν ἄρθρον Λάμπρος μὲν ἐπαίδευσε μουσικῆν, Ἀρτιφῶν δὲ ῥητορικῆν, καὶ ὁ ἀνήρ ὑπὸ Λάμπρου μὲν μουσικῆν ἐπαυδέθη, ὑπ' Ἀρτιφῶνος δὲ ῥητορικῆν. (Πλ.).

§. 11. Τὸ προσωπικὸν ὑποκείμενον ἀρέσκει πολὺ τοῖς ἀρχαίοις ὥστε καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ προσωπικῆς δοτικῆς καὶ πραγματικῆς αἰτιατικῆς συντασσόμενων ἐνεργητικῶν, τρέπεται μὲν καὶ ἡ αἰτιατικὴ εἰς ὀνομαστικὴν, ὡς Νικίας παρήγει

τοῖς Ἀθηναίοις τοιαύδε (Θ. ζ'. 8).—τοῖς Ἀργείοις καὶ ξυμμάχοις ταῦτα παρηνέθη (Θ. Ε', 69), τρέπεται δὲ χαριέστερον ἢ δοτικῆ. ἐπέτρεψαν τοῖς ἐντὲα ἄρχουσι τὴν φυλακὴν (Θ. Α, 126) οἱ τῶν Ἀθηναίων ἐπιτετραμμένοι τὴν φυλακὴν (Θ. Α, 126).

§ 12. Οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ αἰτιατικῆς καὶ γενικῆς συντασσομένων διὲν ἐνεχυράζει τὰ χρήματά μου, ἐγὼ ἐνεχυράζομαι ὑπὸ τοῦδε τὰ χρήματα, κτλ. ὑπὸ γὰρ τόκων χρήστου τε δυσκολωτάτων ἔργου, φέρομαι, τὰ χρήματα ἐνεχυράζομαι (Ἀρσφ. Ν. 241).—ἀπὸ δὲ στεφάνου κέκαρσαι πύργων (Εὐρ. Ἐκ. 910).=στεφάνη πύργων ἀποκέκαρται σου; κτλ. Σ. Π. Β'.

Παθητικὰ Αὐτοπαθῆ.

§ 13. Οὐδὲν ἐξωτερικὸν αἷτιον τοῦ πάθους δεικνύοντα, ἀλλ' οἰκοθεν αὐτὸ σημαίνοντα, τὰ αὐτοπαθῆ παθητικὰ, παρίστανται κυρίως ὡς ἐμπαθοῦς καταστάσεως δηλωτικὰ. Τίθενται λοιπὸν ὡς καὶ τὰ ἀπλῶς κατάστασιν δηλοῦντα. Ὡς λέγεται ὑγιαίνω, οὕτω καὶ νοσῶ, πάσχω, ἀθυμῶ, ὕβρις δέ τοι ἐν νέοις ἀρθεῖ τε καὶ φθίνει πάλιν (Σ. Ἀποσπ. 34).—φθίνει μὲν ἰσχυρὸς γῆς φθίνει δὲ σῶμαπος (Σ Κ. 610). Δυνατὸν νὰ προστεθῆ καὶ τὸ μέρος εἰς ὅπερ τὸ πάθος πίπτει ὁ ἄνθρωπος τὸν δάκτυλον ἀλγεῖ (Πλ.).—ἐν τούτῳ νοσεῖ, κτλ. Ὡς δὲ λέγεται κεφαλὴν ἀλγῶ, οὕτω καὶ κεφαλαλγῶ, οὕτω ποδαλγῶ ἢ ποδαγρῶ, κτλ.

§ 14. Ὅταν δὲ τύχη νὰ ἐξηγηθῆ καὶ τὸ δῶσαν ἀφορμὴν εἰς τὸ πάθος αἷτιον, τοῦτο ἐκφέρεται κατ' αἰτιατικὴν μετὰ τῆς προθέσεως διὰ διὰ τὸ πάθος ἀλγεῖ (Πλ.), ὅπερ ἐν τοῖς μεταβατικοῖς ἤθελεν εἶναι τὸ προτρεπτικὸν αἷτιον διὰ τὸν ἔρωτα ἐποίησε ταῦτα, ἔθα διαστέλλεται τὸ ποιητικὸν τοῦ προτρεπτικοῦ. Πολλάκις δὲ δέχονται τὰ ῥήματα ταῦτα τὴν σημασίαν καὶ τὴν σύνταξιν τῶν κυρίως παθητικῶν θνήσκειν ὑπὸ τινος=κτείνεσθαι. νόσῳ λιμῶ ἀποθνήσκειν· πλεῖστοι ἔθανον δίψῃ τε λιμῶ τε (Ἀίσχ. Πέρ.) κτλ. Τίθενται προσέτι τὰ ῥήματα ταῦτα συνεπτυγμένως ὑπὸ τὸ εἶδος τῶν μεταβα-

τικῶν δέδοικα τὸν νόμον (Πλ. Φαίδρ. 231)—δειμαίνω τὰν σὸν ἀλκάρ (Εὐρ. Φ. 264)—τὸ σὸν φρίσσω σιόμα (Σ. Ἀπ. 997), κτλ. Ἴδε Σ. Π. Β'.

ΚΕΦΑΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Σύνταξις τῶν Μέσων Ρημάτων.

§. 1. Τὰ μέσα ῥήματα, σημαίνοντα ἐνέργειαν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἴτε εἰς ὀλόκληρον τὸ ἐνεργούν ὑποκείμενον, εἴτε εἰς μέρος εἴτε εἰς πρᾶγμα αὐτοῦ ἐπιστρέφουσιν, ὑποδιαίρονται εἰς τρία· α. εἰς ἀντανακλώμενα β'. εἰς ἀ.λ.η.λο.παθῆ γ'. εἰς διάμεσα.

Μέσα ἀντανακλώμενα.

§. 2. Τὰ ἀντανακλώμενα μέσα ῥήματα, σημαίνοντα ἐνέργειαν ἀμέσως καὶ κατ' εὐθείαν εἰς τὸ ἐνεργούν ὑποκείμενον ἐπιστρέφουσιν, ἰσοδυναμοῦσι τῷ συστοίχῳ μεταβατικῷ ἐνεργητικῷ καὶ τῇ συνθέτῳ ἀντωνυμίᾳ· *λοῦμαι* = *λοῦθ' ἑμαυτὸν* ἢ = *τὸ ἑμαυτοῦ σῶμα*. — *ἐστεφανώσατο* = *ἐστεφάνωσεν ἑαυτὸν* = *τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν*. — *ἐκτερίζορτο* = *ἐκτένιζον ἑαυτοῦς* = *τὴν ἑαυτῶν κόμην*. — *δαπανῶνται* = *δαπανῶσι τὰ ἑαυτῶν χρήματα*. Οὕτως ἐν τῇ συνθεσίᾳ *λοῦεται* = *λοῦει τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἢ τὴν κεφαλὴν*· *ξύεται* = *ξύει τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἢ μέρος αὐτοῦ*· *πλύεται*, *ράπτεται* = *πλύνει* *ράπτει* τὰ ἑαυτοῦ ἱμάτια· *ἐξοδεύεται* = *ἐξοδεύει* τὰ ἑαυτοῦ χρήματα, κτλ.

§. 3. Τὰ ἐκ μονοπτώτων ἐνεργητικῶν ἔχοντα τὴν ἀρχὴν ἀντανακλώμενα μέσα ῥήματα γίνονται μάλιστα ἐκ τῶν αἰτιατικῆς συντασσομένων, καὶ ἀνκφέρονται· τὰ πλεῖστα εἰς τὰ σωματικὴν ἐνέργειαν δηλοῦντα· *λεῦθαι*, *ρίζεσθαι* ἢ *ρίπτεσθαι*, *γυμνάζεσθαι*, *ἀπομόρρνυσθαι*, *ἀπομόρρτεσθαι*, *ἀλείφεσθαι*, *χρῖσθαι*, *καλλωπίζεσθαι*, *στεφανοῦσθαι* κτλ. Ὁσαύτως *ἀπάργχεσθαι*, *σφάττεσθαι*, *κρεμάννυσθαι*, *κοιμάσθαι*, *τάτ.εσθαι*, *τρέττεσθαι*, *ηγείρεσθαι*, *πορεύεσθαι*, κτλ. (Εἰσ. Ἑλληρ. Συγ. σ. 346). οἱ μὲν γυμνασάμενοι καὶ χρισάμενοι,

οὐ δὲ καὶ λουσάμενοι παρήλθοι (Ξ. Σ. Α. 7).—ὑπὸ τῆς φειδωλίας ἀπεκείρατ' οὐδεὶς πώποτ', οὐδ' ἠλείψατο (Ἀρφ. Ν. 827).—Ὀδυσσεὺς φύλλοισι καλύψατο (Ὀμ.).—σεισάτο δ' εἰνὶ θρόνῳ (Ὀμ.).—ἐκαλλωπισάμην ἵνα καλὸς παρὰ καλῶν ἴω (Πλ. Συμ. 174).—ἔστολίσθην.—στεφανωσάμενος καλὰ μω λευκῶ (Ἀρφ. Ν. 1016) — διαλύσαντες τὴν σκηρὴν ἀρεπαύοντο (Ξ.).—οἳ ἔφηβοι κειμῶνται περὶ τὰ ἀρχεῖα (Ξ, Κ. Π. Α', ε, 9).—οἱ μὲν ριπτοῦντες ἐαυτοῦς, οἱ δὲ ἀπαρχόμενοι, οἱ δ' ἀποσφαττόμενοι (Ξ. Κ. Π. Γ', α, 25).—ἐχειρόμενοι δὲ τε καὶ ἐξαριστάμενον (Πλ.).—ἐπὶ τὰ μείζω ἐπινοεῖς τραπέσθαι (Πλ.).

§ 4. Ἐἴτε διακρίσεως λόγῳ εἴτε πληρεστέρας ἐκφράσεως χάριν, πολλὰ τῶν τοιούτων ῥημάτων δέχονται καὶ αἰτιατικὴν καὶ τότε τὸ μέσον ῥῆμα ἰσοδυναμεῖ τῷ συστοίχῳ ἐνεργητικῷ καὶ τῇ γενικῇ τῆς συνθέτου ἥτοι ἀνταραχλωμένης ἀντωνυμίας· ρίπτεσθαι τὰ σώματα—νίπτειν τὰ ἑαυτῶν σώματα.—τὰ σώματα διεσώσμεθα καὶ τὰ ὄπλα (Ξ. Ἄν. Β, ε, 13).—καθαίρεσθαι τὴν χεῖρα, κλαύσασθαι τὰ πάθη, καταρρήγνυσθαι τοὺς πέπλους (Ξ.).—περιεσπάσατο τὴν τιάνην (Ξ.).—ἀποκρύπτεσθαι τὴν οὐσίαν.—ὄσα εἰς ἅπαντα τῶν πρὸ τοῦ πόλεμου δεδαπάνησθαι (Δημ. Φ. Α, 17).—παῖδας παίδων καταλείπεσθαι (Πλ. Ν. Δ', 721, Συμπ. 209).—ἐν χερσὶν φέρεσθαι.—κτερίζεσθαι τὰς κόμας, κτλ.

§ 5. Ὄττω δὲ συνήθως ἐκλαμβάνονται καὶ τὰ ἐκ τῶν ἠθικωτέραν ἔννοιαν ἐξηγούντων ἐνταῦθα ἀναγόμενα· ἀποφένεσθαι, ἀποδείκνυσθαι γνώμην, ἐπιδείκνυσθαι ἀρετὴν, παιδείαν, εὐνοίαν· δυσμένειαν ἐνεδείξατο (Δ.), καὶ, ἀντιθετικῶς, ἐνδείκνυσθαι τὴν ἴδιαν δύναμιν καὶ βίαν κρείττω τῶν ἄλλων οὐσαν (Δ.).—μεταβάλλεσθαι τοὺς τρόπους (Ἀρφ.).—ἀποκλίεσθαι περὶ τὰς (Ἀρφ. Σφ. 364), κτλ.

§ 6. Ἐκ δὲ τῶν διπτῶν μεταβατικῶν τὰ μὲν ἔχοντα αἰτιατικὴν καὶ γενικὴν, γινόμενα μέσα, ἢ συγχωνεύοντα ἐν ἑαυτοῖς τὴν αἰτιατικὴν κρατοῦσιν ἀμετάβλητον τὴν γενικὴν, ἢ, ἀντιστρόφως, συγχωνεύουσι τὴν γενικὴν, κρατοῦντα τὴν αἰτιατικὴν· μήτε ἔπρου μήτε ἀφροσύνης ἐμπέμπλασθαι (Ξ.

Δ', 6', 41).—*ἑαυτὸν ἐμπιπλάναι*.—*πολέμου ἐκόρεσθε* ('Αρφ. *Εἰρ.* 1282)—*κακῶν ἀπέχεσθαι* (Ξ).—*πολλῶ μάλλον ἐξέμεσθά σου* ('Αρφ. *Πλ.* 101' *Ῥσαύτως ἀπόσασθαι τὴν δουλοσύνην* ('Ηρ. 1. 95).—*ἀφ' ἑαυτῶν*.—*ἀχαριστως ἀποπέμψασθαι εὐεργέτας* (Ξ. *Ελ.* Δ', δ', 4).—*προβάλλοντας τοὺς Ἄργειοὺς ἀπεκρούσαντο* (Ξ). Ὡς δὲ τὸ ἀποκρούομαι—ἀποκρούω ἀπ' ἑμαυτοῦ, οὕτω τὸ παρέχομαι—παρέχω ἐκ τῶν ἑμαυτοῦ ἵππορ εἰς χιλίαν τῶ βασιλεῖ παρειχόμεν (Ξ. *Κ. Π.* Δ', 5', 2)· οὕτω καὶ συμβάλλεσθαι. *λογίζεσθαι πότερος ἀριθμῶ πλείω συμβέβληται ἡμῶν . . . οὗτος τὰ πλείονος ἄξια συμβέβληται* (Ξ. *Οἰκ.* Ζ', 13).

§. 7. Ῥσαύτως δὲ καὶ τὰ αἰτιατικὴν καὶ δοτικὴν ἔχοντα μεταβατικὰ ἐνεργητικά, μέσως ἐκφερόμενα, συγχωνεύουσιν ἢ τὴν αἰτιατικὴν ἢ τὴν δοτικὴν. Ἐρωτι οὐδὲ Ἄρης ἀνθίσταται (Πλ.).—*ἀντιτάξαμενοι τούτοις πολυπλοσίους ἐνικᾶτε* (Ξ.)—*ἀντιτάξαντες ὑμᾶς αὐτούς*.—*οὔτε ὑπεκοθήσεται σοι ὁ δοῦλος* (Δ. Ἄθ. *Πολ.* Α', 1)—*δὲν θέλει σοὶ προσκωθῆ*. Ῥσαύτως βίον πορίζεσθαι—*πορίζειν ἑαυτῶ*· οὕτω προσάγεσθαι τινα, κομίσασθαι ἐπιστολήν.—*ποιεῖσθαι σύμμαχον*.—*εὐρίσκεισθαι τι*—*εὐρημα ποιεῖσθαι*—*αἴρωμαί τι*—*αἴρω ἑμαυτῶ* ἦτοι ἀπ' ἑμαυτοῦ.—*αἴρεσθαι πόλεμον*.—*οἱ παῖδες φέρονται σῖτον μὲν ἄρτους, ὄψον δὲ κάρδαμον* (Ξ. *Κ. Π.* Α', 8)—*φέρουσιν ἑαυτοῖς ἦτοι μεθ' ἑαυτῶν, οὐ τὸ ἀντίθετον καταλείπεσθαι*.—*σῖτον καὶ ποτὸν προσφέρεσθαι* (Ξ. *Κ. Π.* Δ', 41)—*τροφὴν καὶ ποτὸν λαμβάνειν*. Αὕτη εἶναι ἡ συχνοτέρα χρῆσις τῶν μέσων τούτου τοῦ εἴδους.

§. 8. Τὰ δὲ διπλῆ αἰτιατικῆ συντασσόμενα μεταβατικὰ, μέσως ἐκφερόμενα, συγχωνεύουσι τὴν προσωπικὴν αἰτιατικὴν παιδεύεσθαι σωφροσύνην, ἐνδύεσθαι χιτῶνα· σκευὰς μηδικὰς ἐνδύομενος ἐκ τοῦ Βυζαντίου ἐξῆει (Θ. Α', 130). Ἐπί τινων δὲ ῥημάτων δυνατὸν νὰ μείνωσι καὶ αἱ δύο αἰτιατικά, συγχωνευομένης μετὰ τοῦ ῥήματος τῆς δοτικῆς, ὡς τὴν σὴν ἀρχὴν ἀφαιρούμεθά σε (Πλ. Ἐπ. Γ', 315)—*τόδε τοίνυν ἐτι μάλλον παραιτοῦμαί σε* (Πλ. *Φρ.* 241). Τὸ δὲ αἰτοῦμαι ἀπαντᾶται μὲν καὶ μετὰ δύο αἰτιατικῶν, συήθως ὅμως μετὰ

αίτιατικῆς καὶ γενικῆς προθετοπτώτου, ὧς αἰτεῖσθαι τὰ γαθὰ παρὰ τῶν θεῶν (Ξ. Κ. Π. Α', ε', 5).

Β'. Μέσα ἀλληλοπαθῆ.

§. 9. Τὰ ἀλληλοπαθῆ μέσα ὑποθέτουσι πλείονα ὑποκείμενα ἀμοιβαίως ἐπ' ἄλληλα ἐνεργοῦντα, καὶ διὰ τοῦτο κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν ἐξηγεῖται ἡ φύσις αὐτῶν ἐπιφανέστερον. Ὡς τὸ, οἱ ἄνθρωποι φιλοῦνται σημαίνει ὅτι ἕκαστος τῶν ἀνθρώπων φιλεῖ ἑαυτὸν, οὕτω τὸ αὐτὸ δυνατὸν νὰ σημαίνῃ φιλοῦσιν ἀλλήλους, ὅταν τὸ φιλεῖν ἦναι ἀμοιβαῖον.

§. 10. Πολλαχῶς ἀναπληροῦσα ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα τὸ ἀμοιβαῖον τοῦτο τῆς ἐνεργείας δὲν ἔχει παραπολλὰ τοιαῦτα μέσα, ὧς ἐν τῷ πρώτῳ εἶδει, τῶν ἀντανακλωμένων· κατηγοροῦσιν ἀλλήλων, περιέβαλλον ἀλλήλους, πληγὰς ἐνέτειναν ἀλλήλοις, ἀλληλοκτονεῖν, κτλ.

§. 11. Ἐμφέρονται δὲ οὕτω συνηθέστερον· ἁ, τὰ ἀμοιβαίαν μίξιν καὶ συμπλοκὴν σημαίνοντα· ἐπεμῖγνυντο ἐν αὐταῖς (Θ. Α', 146).—λοιδοροῦμεναι (Ἄρφ. Θ. 574). ὡσιζόμεσθα (Ἄρφ. Π. 330), καὶ προστιθεμένης τῆς ἀλληλοπαθοῦς ἀντωνυμίας· ἐπιμῖγνυσθαι ἀλλήλοις φιλικῶς (Ξ. Κ. Π. Ζ', δ', 5).—ἐπιμῖγνυσθαι παρ' ἀλλήλους (Θ. Β', 4), Ὡς δὲ εἶναι ἡ ἀμοιβαία μίξις, οὕτω καὶ ὁ ἀμοιβαῖος χωρισμός· διελύθησαν κατὰ πόλεις ἕκαστος (Θ.).—διεκρίθησαν ἀπ' ἀλλήλων (Θ. Α', 109). β'. τὰ ἐρίσεις σημαντικά· οἴκοθεν δηλοῦντα ἐνεργειαν ἀμοιβαίαν· διαφέρεσθαι, διαφέρεσθαι ἀλλήλοις κτλ. γ'. τὰ συμβιβασμοῦ σημαντικά· οὕτω παρὰ τῷ Ἀποστόλῳ (Κολοσ. Β, 2).—συμβιβασθέντες ἐν τῇ ἀγάπῃ τὸ δὲ παρὰ Θουκυδίδῃ (Η', 98) ξυμβιβάσθαι γράφεται ὀρθότερον ξυμβεβάσθαι, ἐκ τοῦ ξυμβαίρω· οὕτω καὶ διαλύεσθαι πόλεμον, ἔχθραν, κτλ. δ'. τὰ σημαίνοντα διαρομὴν πρὸς ἀλλήλους· διετείμαρτο τὴν ἀρχὴν ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ Πλούτων (Πλ. Γοργ. 523).—μερισάμενοι τὸ ἐμὸν χρυσίον μετὰ Φορμίωνος τότε (Δ. πρὸς Φορμ. ζ').

γ' Μέσα διάμεσα.

§. 12. Οὕτως ὀνομάζομεν τὰ σημαίνοντα ἐνέργειαν ὑπὸ ἄλλου μὲν, ἀλλὰ δι' ἐπιμελείας καὶ φροντίδος τοῦ ὑποκειμένου γινομένην καὶ εἰς αὐτὸ ἐπιστρέφουσαν ὡς οἰκοδομοῦμαι = διὰ τοῦ οἰκοδόμου οἰκοδομῶ, ναυπηγοῦμαι = διὰ τοῦ ναυπηγοῦ ναυπηγῶ. Ὁσαύτως δὲ καὶ τὰ κατ' ἀνοχὴν τοῦ ὑποκειμένου ἐπ' αὐτοῦ γινόμενα, τύπτομαι (Ἀρφ. Νεφ. 494) = je me laisse battre.

§. 13. Εἰς τοῦτο τὸ εἶδος ἀνάγονται μετ' ἄλλων καὶ τὰ ἐξῆς ῥήματα ἐκέλευον ἀπογράφεσθαι πάντας (Ξ. Ἐ. λ. Β', δ', 5) = διὰ τοῦ γραμματέως ἀπογράψιν τὸ ἑαυτῶν ὄνομα. — εἴ τις βούλοιο σκυτέα διδάξασθαι τινα (Ξ. Κ. Π. Δ', δ', 5) — ἢ αὐτὸς μαθεῖν τὸ δίκαιον, ἢ υἱὸν ἢ οἰκέτην διδάξασθαι (Ξ). — σώμα τος εἰκόνα στήσασθαι (Ξ. Α', Δ', ζ'), — μήτε ἄπονοι σῖτον παράθησθε (Ξ. Κ. Π. Η', ς', 12). Πολλάκις δὲ ἡ τοιαύτη σχέσις ἐκφέρεται καὶ δια τοῦ ἀπλοῦ συστοίχου ἐνεργητικοῦ, ἀναφερομένης τῆς ἐνεργείας εἰς τὸ κύριον καὶ ἀρχικὸν πρόσωπον, οὔτινος κελεύσει τελεῖται τὸ πρᾶγμα (Ἡρ, Α', 85, Β'. 100, κλ.).

§. 14. Ἡ φύσις καὶ ἡ δύναμις τῶν ῥημάτων τούτων ἐπιδεικνύεται ἐναργέστερον, ἀντιπαρατιθεμένων τῶν συστοίχων ἐνεργητικῶν, ἀπογράφειν, διδάσκειν, παρατιθέναι, στήσαι κτλ. ἐξ ὧν τὰ μὲν ἐνεργητικὰ δηλοῦσιν ἄλλω ποιεῖν τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαίνόμενον, τὰ δὲ μέσα δι' ἄλλου τοῦτο ποιεῖν τῷ ὑποκειμένῳ. Ὁσαύτως μισθοῦν καὶ μισθοῦσθαι, ἐργυᾶν καὶ ἐργυᾶσθαι, κτλ. (Ἰδε Σ. Π. Β'). Τὰ μέσα ῥήματα εἶναι ἐκ τῶν ὠραιότερων καὶ ἐκφραστικωτέρων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἀλλὰ διὰ τὸ πολυειδὲς καὶ ποικίλον τῆς χρήσεως ἢ ἀκριβῆς αὐτῶν ἐπίγνωσις, δύσκολος οὔσα, ἀπαιτεῖ μεγάλην σπουδὴν. Ἐν πολλοῖς δὲ δὲν εἶναι εὐκόλος ἡ διαφορὰ τῶν εἰς ὦ καὶ τῶν εἰς μαῖ ὡς πολιτεύω καὶ πολιτεύομαι, στρατεύω καὶ στρατεύομαι (Θ. Α' 112).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Σύνταξις τῶν Ἀποθετικῶν Ῥημάτων.

§. 1. Ὡς αὐτοπαθῆ ὀνομάζονται τὰ πάθος μὲν σημαίνοντα, ἀλλὰ εἰς ᾧ λήγοντα καὶ μὴ ἔχοντα τύπον παθητικὸν εἰς μαῖ, οἷον πάσχω, φθίνω, κτλ. οὕτως ἀποθετικὰ καλοῦνται τὰ εἰς μαῖ λήγοντα, ἐνέργειαν τὰ πολλὰ σημαίνοντα καὶ μὴ ἔχοντα τύπον εἰς ᾧ, ἀκροῶμαι, ἔργομαι, κτλ. εἶναι λοιπὸν ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν οἷον ἐνεργητικὰ εἰς μαι.

§. 2. Ἐκ τῆς παραθέσεως πρὸς τὰ γνήσια μέσα, ἐκ τῆς παραθέσεως πρὸς ἄλλων γλωσσῶν παρόμοια ῥήματα, καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων τεκμηρίων εἰκάζεται ὅτι τὰ ἀποθετικὰ ῥήματα ἀνέκαθεν ἦσαν πλήρη καὶ ἐντελῆ μέσα, ἔχοντα καὶ τύπον εἰς ᾧ ἐπὶ μεταβατικῆς σημασίας, αἰδέσασθαι καὶ αἰδέσαι, ὀσφρῆσασθαι καὶ ὀσφρῆσαι, ἀπολογῆσασθαι καὶ ἀπολογῆσαι, κτλ. Μετέπειτα δὲ, ἀποβαλόντα τὸν ἐνεργητικὸν τύπον, ἔγιναν ἀποθετικά. Ἔστι δὲ τοῦτο μετάφρασις τοῦ λατινικοῦ *deponentia*.

§. 3. Ἐπὶ τῆς μεταβολῆς ταύτης τινὰ μὲν τούτων διέεωσαν μᾶλλον ἢ ἔλαττον προφανῆ τῆς ἀρχαίας μεσότητος ἔχνη, καυχῶμαι, προφασίζομαι ἀσπάζομαι, δέχομαι, κτλ. τινὰ δὲ ἄλλα, διὰ τῆς τριβῆς καὶ τῆς φορᾶς τῶν χρόνων, μετέπεσαν κατὰ μικρὸν εἰς τοσοῦτον διάφορον σημασίαν, ὥστε δυσκόλως τὰ νῦν γνωρίζονται τιαύτης μεσότητος ἔχνη, ἀέρομαι, γλίχασθαι, κτλ.

§. 4. Καὶ τὰ πρῶτα δὲ καὶ τὰ δεύτερα συντάσσονται κατὰ τὰ ἀνάλογα μέσα καὶ ἐνεργητικὰ ἢ καὶ κατὰ τὰ οὐδέτερα καὶ παθητικά, εἰς ἕπερ κατὰ τὴν σημασίαν ἀντιστοιχοῦσι. Τὰ καυχᾶσθαι, παρῶσιάζεσθαι σκέπτεσθαι, καὶ τὰ ὅμοια ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰ ἐπαιεῖσθαι, ἐπιδείκνυσθαι, καλύπτεσθαι τὸ προφασίσασθαι εἰς τὸ προβαλέσθαι, τὸ προκαθέξεσθαι εἰς τὸ προϊστασθαι, τὸ ἀποδιοπομπεῖσθαι εἰς τὸ ἀποπέμπεσθαι καὶ ἀπωθεῖσθαι τὰ κτήσασθαι ληῖσασθαι, κτλ. εἰς τὰ περιεασθαι, προσαγαγέσθαι, κτλ.

§. 5. Οὕτω δὲ καὶ τὰ ἀγωνίζεσθαι, μάχεσθαι, πληκτίζεσθαι, κτλ. ἀντιστοιχοῦσι εἰς τὰ μίγνυσθαι, συμπλέκεσθαι, κτλ. τὰ ἐπικηρυκεύσασθαι, διακηρυκεύσασθαι κτλ. εἰς τὰ ἀπογράφεσθαι, οἰκοδομεῖσθαι κτλ. ἴσως καὶ τὰ ὠνοῦμαι καὶ πρίαμαι εἰς τὰ μισθοῦμαι καὶ τὰ ὅμοια.

§. 6. Ἀφ' ἐτέρου μέρους τὰ κεῖσθαι, καθῆσθαι, κτλ. ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰ οὐδέτερα μένειν, ἡρεμεῖν, κτλ. τὸ πένεσθαι τιος εἰς τὸ ἀπορεῖν τιος· τὰ φθέγγεσθαι, αἰγυπτιάζεσθαι (Ἀρφ. Θ. 922), ὀρχεῖσθαι, κτλ. εἰς τὰ βοᾶν, ἐλληρίζειν, σκιρτᾶν, κτλ.

§. 7. Τὰ ἐπιμελεῖσθαι καὶ κήδεσθαι τιος ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰ φροντίζειν τιός· τὸ γλίχεσθαι τοῦ ζῆν εἰς τὸ ἐπιθυμεῖν τοῦ ζῆν· τὸ κατατιῶμαι τιος (Ξ. Κ. Η. ΣΤ', α, 24) =κατηγορῶ τιος· τὸ μέμφεσθαι τι εἰς τὸ ἐπιτιμᾶν τι· τὸ μιμεῖσθαι τινα, εἰς τὸ ζηλοῦν τινα· τὸ δέχεσθαι τιος, ἢ παρὰ τιός τι· εἰς τὸ λαμβάνειν τιός ἢ παρὰ τιός τι· τὸ πυθάνεσθαι τιός τι εἰς τὸ μαρθάνειν τιός ἢ παρὰ τιός τι· τὸ χαρίζεσθαι τι εἰς τὸ δίδόναι ἢ παρέχεσθαι τι εἰς τὸ ἐργάζεσθαι τινα κακὰ εἰς τὸ ποιεῖν τινα κακὰ· τὸ ἐπεξέρχεσθαι τῷ πατρὶ φόρου εἰς τὸ τιμᾶν τι εἰς θανάτου.

§. 8. Ὡς δὲ τῶν μέσων, οὕτω καὶ τῶν ἀποθετικῶν ἀπέκλιναν τινα πρὸς τὰ παθητικὰ κατὰ τε δύναμιν καὶ σύνταξιν· ἀπεχθάνεσθαι τι εἰς, βεβιάσθαι, ἀποκεκρίσθαι, δεχθῆναι, ἐωνήσθαι, οὕτως. ἐκτῆθη—τὰ προσκεκτημένα (Θ. Α', 123. Β', 62. Ἴδε καὶ Ζ', 70.). Καὶ οἱ κεκτημένοι (Αἰσχ. Ἰκέτ. 333) = οἱ κτήτορες, οἱ δεσπότες—ἢ ἐμὴ κεκτημένη (Ἀρφ. Ἐκκλ. 1125) = ἢ ἐμὴ δέσποινα κτλ. Περὶ τούτων, περὶ τῶν τύπων τῶν ἀποθετικῶν ὡς καὶ τῶν μέσων, κτλ. ἴδε Σ'. Π. Β'. καὶ Εἰσ. Ἑλλ. Συγτ. Τοιαύτη ὡς ἔγγιστα ἢ περὶ Μέσων καὶ Ἀποθετικῶν ῥημάτων τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης θεωρία παρ' ἄλλοις τοῖς γραμματικοῖς καὶ λογίοις τῆς Εὐρώπης, καὶ ταύτην ἐπροσπάθησα νὰ τηρήσω ἀπ' ἀρχῆς ἐν πάσαις ταῖς ἐκδόσεσι τοῦ παρόντος πονήματός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ ἐγκλίσεων.

§. 1. Ἐκ τῶν ἐγκλίσεων τοῦ ῥήματος αἴτινες ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰς πτώσεις τοῦ ὀνόματος ἢ ὀριστικῆ, ὑποτακτικῆ, εὐκτικῆ καὶ προστακτικῆ, ὠρισμένον πρόσωπον καὶ ἀριθμὸν παρεμφαίνουσαι, καλοῦνται παρεμφατικά, ἀντιθετικῶς πρὸς τὴν ἀδριστόν τι, οὔτε πρόσωπον δηλ. οὔτε ἀριθμὸν οἴκοθεν παρεμφαίνουσαν ἀπαρέμφατον, καταχρηστικῶς ὀνομαζομένην ἐγκλίσειν, ὡς καὶ ἡ ὀνομαστικῆ καταχρηστικῶς ὀνομάζεται πτώσις.

Αἱ Παρεμφατικαὶ Ἐγκλίσεις

§. 2. Ἡ χρῆσις τῶν παρεμφατικῶν ἐγκλίσεων εἶναι διττή. α. ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ, β'. ἐν συνδέσει λόγου καὶ ἐξαρτήσῃ.

Α'. Αἱ Παρεμφατικαὶ ἐγκλίσεις ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ.

1. Ἡ Ὄριστικὴ Ἐγκλίσις ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ.

§. 3. Ἡ ὀριστικὴ ἐγκλίσις ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ, καθ' ἑαυτὴν δηλ. τιθεμένη καὶ ἄνευ ἀμέσου συνδέσεως πρὸς ἄλλον, παριστᾷ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαίνόμενον θετικὸν καὶ ὄντως ὑπάρχον ἢ μὴ ὑπάρχον, ἢ ὡς τοιοῦτον τοῦλάχιστον.

§. 4. Τίθεται λοιπὸν εἰς τὸν λόγον· α. ἐπὶ ἀπολύτου καταφάσεως ἢ ἀποφάσεως· ἔστι ταῦτα·—οὐκ ἔστι ταῦτα· β'. ἐπὶ ὑποθετικῆς περιστάσεως ὡς θετικῆς ἐκλαμβανομένης καὶ δὴ ἀποβαίνομεν (Ξ. Ἀρ. Ε', ζ' 9)—ἄ; ὑποθεσωμεν ὅτι κτλ. γ'. ἐπὶ ἐρωτήσεων ὡσαύτως θετικῶν, δι' ὧν ἐρωτᾶται περὶ τοῦ ὄντος ἢ μὴ ὄντος, περὶ τοῦ γενομένου ἢ μὴ γενομένου, περὶ τοῦ ἐσομένου ἢ μὴ ἐσομένου ἢ καὶ ἄλλ' ἔτι ζῶν οὗτος (Σ. Τ. 1045); ἐνταῦθα ζητεῖται ἀπόκρισις καὶ ἢ οὐ.—ἄρ' ἔφην καχός (Σ. Τ. 882);—ποιήσεις ἢ οὐ; ἢ περὶ τῶν διαφόρων παρεπομένων τοῦ ὑπάρχοντος· τίς; ποῖος; πότε πῶς; πότε ἔσει οἴκοι (Ξ);—πῶς ἔχεις (Πλ.); δ'. ἐπὶ ἐρωτήσεων διὰ τοῦ μέλλοντος τῆς ὀριστικῆς αἴτινες, ἐξηγοῦσιν ἔντονον

καταφρατικὴν προσταγὴν· οὐκ ἀποκτενεῖτε; οὐκ ἐπὶ τὴν οὐκίαν βραδεῖσθε; οὐ συλλήψεσθε (Δ. Μειδ. λγ'); = ἀποκτείνετε, κτλ. καὶ διὰ τοῦ οὐ μὴ ᾧ μιαιρώτατε τί ποιεῖς; οὐ μὴ καταβήσει ('Αρφ. Σφ. 397); Ὁσαύτως δὲ ἄνευ ἐρωτήσεως, ἔνθα ἐκφέρεται ἀπαγόρευσις· οὐ μὴ λαλήσεις ('Αρφ. Ν. 505) = μὴ λαλήσης· ἔ. ἐπὶ εὐχῆς περὶ πραγμάτων παρελθόντων· καὶ ἀδυνάτων πλέον· εἴθε σοι τότε συνεγενόμην (Ξ. Ἀπ. Β', 46) ἐπὶ ἀπευχῆς μετὰ τοῦ μὴ μήποτ' ὄφελον τὴν Σκῦρον λιπεῖν (Σ Φ, 969)·

2. Ἡ Ὑποτακτικὴ ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ

§. 5. Ἡ ὑποτακτικὴ ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ, καθ' ἑαυτὴν δηλ. τιθεμένη, παριστᾷ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον, ὡς βεβαίως μὲν οὐχ' ὑπάρχον, ἀλλὰ προετοιμαζόμενον, τεινον εἰς πραγματοποίησιν καὶ τρόπον τινὰ προσδοκώμενον.

§. 6. Τίθεται εἰς τὸν λόγον· ἄ. ἐπὶ τῶν αὐθυποτάκτων λεγόμενων· ἴωμεν—μὴ φοβώμεθα· τούτων δὲ πολλάκις προτάσσονται τὰ ἴθι, ἄγε, φέρε· ἴθι δὴ ἀναλογισώμεθα τὰ ὠμολογημένα ἡμῖν· (Πλ. Πρωτ. 332).—ἄγε σκοπῶμεν.—φέρε σκεψώμεθα (Πλ.). Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τίθεται καὶ τὸ πρῶτον ἐνικὸν πρόσωπον, ἀλλὰ σπανίως ἄνευ τοῦ φέρε, ἄγε, ἢ τοιούτου τινός· φέρε δὴ τὰς μαρτυρίας ἡμῖν ἀναγνῶ (Δ.).—φέρε δὴ εἶπω πρὸς ὑμᾶς (Δ)—φέρε κομίσω ('Αρφ. Πλ. 768).—φέρε καταχέω ('Αρφ. Πλ. 790.)

§. 7. Τίθεται ἔ. καθ' ἑαυτὴν ἢ ὑποτακτικὴ ἔγκλισις ἐπὶ ἐρωτήσεων ὑπὲρ τοῦ δέοντος γενέσθαι. Τοῦτο δὲ παρίσταται ὑπὸ διάφορον εἶδος, ὡς ἄδεια ἢ γνώμη περὶ τοῦ πρακτέου. εἶπω τι τῶν εἰωθότων ('Αρφ. Β. 1);—δέξεσθε ἡμᾶς ἢ ἀπίωμεν (Πλ.);—μὴ ἀποκρίνωμαι (Ξ. Ἀπ' Α. Ἑ', 36); μετὰ τοῦ βούλει, ἢ βούλεσθε πολλάκις· βούλει θῶ;—βούλεσθε ἀφώμεν; 2 ὡς ἀπορία περὶ τοῦ δέοντος γενέσθαι· τί γῶ; τί δρῶ; πῶς λέγωμεν;—πῶς παιδῶμεν (Πλ.)—ποῦ φύγωμεν (Δίσχ.); 3. ὡς ἀγανάκτησις· σοὶ γ' ἐγὼ σιωπῶ; κτλ.

§. 8. Διὰ τὴν συγγένειαν τῶν ἐννοιῶν, τὸ δέον γενέσθαι παρίσταται ὡς γενησόμενον, ἐπομένως τίθεται καὶ μέλλων

τῆς ὀριστικῆς, πολλάκις ἐπὶ τῶν τοιούτων ἐρωτήσεων· τί οὖν ποιήσομεν; πότερον εἰς τὴν πόλιν πάντας τούτους παραδεξόμεθα ἢ τοὺς μὲν, τοὺς δ' οὐ (Πλ.); Ἄλλοτε δὲ, ὅταν συμβουλευθῆται τις καθ' ἑαυτὸν ἢ μετ' ἄλλου περὶ τοῦ εὐθέως πρακτέου, τίθεται ἐνεστώ; ὀριστικῆς· πῶς οὖν ᾧ Ἀλκιβιάδῃ ποιῶμεν (Πλ.);

§. 9. Τίθεται γ' ἡ ὑποτακτικὴ καθ' ἑαυτὴν ἐπὶ ἀορίστου κατὰ δεύτερον καὶ τρίτον πρόσωπον μετὰ τοῦ μὴ ἐπὶ ἀπαγορεύσεως, ἀντὶ προτακτικῆς μὴ εἴλης.—μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσης δ' διὰ τοῦ μὴ, ἐπὶ ἀποφατικῆς ἐννοίας· οὐ μὴ σε ἀπολίπω (Πλ. Ἀλκ. Α', 132)=οὐδέος μήσε ἀπολίπω=οὐκ ἀπολείψωσε.—Ἄλλ' οὐποτ' ἐξ ἐμοῦ γε μὴ πάθης τόδε, (Σ. Ἡλ. 1029). Ὁσαύτως καὶ διὰ τοῦ πρώτου ἀορίστου, ὡς οὐ μήποτ' ἐς τὴν Σκῦρον ἐκπλεύσης (Σ. Φ. 381). Ἄλλὰ τὰ τοιαῦτα συγχέονται πολλάκις μετὰ τῶν διὰ τοῦ μέλλοντος τῆς ὀριστικῆς ἐκφερομένων, ὡς ὑβρίση καὶ ὑβρίσει, καὶ ἀντιστρόφως, διατρίψῃ καὶ διατρίψῃ. Ἴδε κατωτέρω ἐν τῷ περὶ Ἀποφατικῶν Μορίων.

3. Ἡ Εὐκτικὴ ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ.

§. 10. Ἡ εὐκτικὴ ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ τίθεται α. εἰς ἐξήγησιν εὐχῆς, ἣτις δυνατὸν νὰ πληρωθῆ ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἢ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος, ἢ καὶ νὰ μείνῃ ἀνεκπλήρωτος· ξυνεγέρκοι ταῦτα ὡς βουλλόμεθα (Θ. ζ'. 20).—Ἄλλὰ βουληθείης, ᾧ Εὐθύδημε (Πλ. Εὐθ. 296).—ἐκτελεῖτο δὴ τὰ χρηστά.—μὴ ζῶν μετ' ἀμουσίας (Εὐρ. Ἡρ. Μ. 676).—μὴ μοι γένοιθ' ἄβούλοιμ', ἀλλ' ἄ συμφέροι (Μ.). Ἐπὶ ταύτης τῆς ἐννοίας προτάσσονται καὶ τὰ μόρια εἰ, εἰ γάρ, εἴθε (αἶ γαρ, αἶθε, παρ' Ὀμήρῳ). εἰ γάρ γένοιτο (Ξ).—εἴθε μήποτε γροίης θε εἶ (Σ. Τ. 1068). Ὁσαύτως καὶ μετὰ τοῦ οὕτως, ἐν εἴδει ὄρκου, τρόπον τινά· οὕτως ὄναισθε τῶν ὄντων ἀγαθῶν ὑμῶν (Δ. Κατὰ Ἀφθίου, Β', 842)=ἔτσι νὰ χαρῆτε τὰ ἀγαθὰ σας.

§. 11. Τίθεται β'. ἡ εὐκτικὴ καθ' ἑαυτὴν, μετὰ τοῦ μορίου ἄν, εἰς ἐνδειξιν τοῦ δυνατοῦ γενέσθαι· γένοιτ' ἄν.—δύναιο ἄν. Τοῦτο δὲ καλεῖται λόγος δυνατηκός, καὶ εἶναι κυ-

ρίως ὑποθετικοῦ λόγου ἀπόδοσις κατὰ παράλειψιν τοῦ ἡγουμένου μέρους—εἰ ἐξείη, γένοιτ' ἄν, καί—δύναιο ἄν, εἰ βούλοιο.—*ἄψαιτό τις ἄν*—εἰ τύχοι· οὕτω *βουλοίμην ἄν*, *ἐροίμην ἄν*, κτλ., Ὁ αὐτὸς δὲ λόγος, εἰκασίαν καὶ δισταγμὸν ἐξηγῶν, καλεῖται *εἰκαστικὸς καὶ διστακτικὸς*; ἴσως ἄν τις ἐπιτιμήσειε τοῖς εἰρημένοις (15.).

§. 12. Τίθεται γ'. ἡ εὐκτική ἐγκλισις ἐπὶ ἐρωτήσεων δι' ὧν ἐρωτᾶται, οὐχὶ τὸ ἐσόμενον, ὡς διὰ τῆς ὀριστικῆς, οὐχὶ τὸ δέον γενέσθαι, ὡς διὰ τῆς ὑποτακτικῆς, ἀλλὰ τὸ δυνατόν γενέσθαι· ἄρα *ἐβελήσειεν ἄν Γοργίας ἡμῖν διαλεχθῆναι* (Πλ. Γοργ. 447); ὅπερ προσεγγίζει εἰς ἰκεσίαν. Εἶναι δὲ φανερὸν ὅτι τοῦτο οὐδὲν ἕτερον ἢ ὁ ἀνωτέρω *δυνητικὸς λόγος* ἐν ἐρωτήσει. Τοιοῦτον καὶ τὸ *Πῶς ἄν ὀλοίμην* (Εὐρ. Μ. 97); ὅπερ προσεγγίζει εἰς εὐχήν.

§. 13. Τίθεται δ'. ἡ εὐκτική ἐγκλισις καθ' ἑαυτὴν πρὸς μετριωτέραν ἐξήγησιν τῶν τῆς ὀριστικῆς ἐπὶ συμπερασμάτων οὐκοῦν *ρητορικὴ διμηγορία ἄν εἴη* (Πλ. Γοργ. 502), ἢ ἐπὶ γνωμικῶν· *ἀνὴρ ἀριστος οὐκ ἄν εἴη δυσγενῆς* (Γν.) εἰ. πρὸς μετριωτέραν ἐξήγησιν τῆς *προστακτικῆς χωροῖς ἄν εἴσω* (Σ. Ἡλ. 1491). Εἶναι δὲ καὶ ταῦτα (δ'. εἰ) διάφορα εἶδη τοῦ *δυνητικοῦ λόγου*. Ἡ εὐκτικὴ ἐγκλισις εἶναι ἰδιαίτερον πλεονέκτημα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, δι' ἰδιαίτερου τύπου ἐξηγούτης καὶ ἄλλο τι, μάλιστα δὲ καθαρὰν εὐχήν.

Ἡ Προστακτικὴ ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ.

§. 14. Ἡ *προστακτικὴ ἐγκλισις* τίθεται· α' ἐπὶ *προσταγῆς*· *ἄπτε, παῖ, λύχνον, κάκφερε τὸ γραμματεῖον* (Ἀρφ. Ν. 18).—*δεῦρ' ἐλθέ* (Ἀρφ. Ν. 58). β'. ἐπὶ ἀπαγορεύσεως, ὅ ἐστιν ἐπὶ *προσταγῆς* τοῦ μὴ ποιῆσαι τι καὶ τὰ μὲν ποιεῖ, τὰ δὲ μὴ ποιεῖ (Πλ. Πρωτ. 325). Καὶ συνήθως μὲν τίθεται *προστακτικὴ*, ἐνεστώτος ὄντος τοῦ χρόνου, ὑποτακτικὴ δὲ ἐπὶ ἀορίστου (ἀν. §. 9). Ἀπικνᾶται δέ, ἀλλὰ σπανιώτερον, καὶ ἀόριστος *προστακτικῆς*· καὶ σὺ μὴ πρότερον *ἐμβαλε τοῖς πολεμίοις* (Ξ. Κ. Π. Ζ', α, 17).—*μὴ ψεύσον* (Ἀρφ. Θ. 877).—*μὴ νόμισον* (ἐκ τῶν τοῦ Σοφοκλέους ἀναφερόμενον). Ως ἐπὶ

δευτέρου, οὕτω τίθεται προστακτικὴ καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου προσώπου· εὐγε μέντοι ἐπιστάσθωσαν (Ξ. Ἀν. Α', δ', 8).—*ἰερά μὴδὲ εἷς ἐν ἰδίαις οἰκίαις ἐκτήσθω* (Πλ. Ν. 1', 907).

§. 15. Τίθεται γ'. ἡ προστακτικὴ ἐπὶ συμβουλῆς· τοὺς μὲν θεοὺς φοβοῦ, τοὺς δὲ γονεῖς τίμα, τοὺς δὲ φίλους αἰσχύνου τοῖς δὲ νόμοις πείθου (1σ. Δημόν. δ'). Ὡσαύτως καὶ περὶ τοῦ μὴ πρακτέου· μὴ κατόικει μακρὰν ὁδὸν πορεύεσθαι πρὸς τοὺς διδάσκειν τι χρήσιμον ἐπαγγελιομένους (1σ. Ξῆθ. ἀν)· δ'. ἐπὶ προτροπῆς· θάρρει, ἔλπιζε—*ἄσσον ἴτε* (1λ. Α', 335).—*ὦ παῖδες Ἑλλήνων ἴτε, ἐλευθεροῦτε πατρίδα, ἐλευθεροῦτε δὲ παῖδας, γυναῖκας, θεῶν τε πατρῶων ἔδη, θήκας τε προγόνων* (Αἰσχυλ. Πέρσ. 402). Ταῦτα καὶ τὰ ἀναπαύου, γάγε, πίε, εὐφραίνου (Λουκιαν.)· ε'. ἐπὶ εὐχῆς καὶ κατάρσε· χαῖρε, εὐτύχει ἐβρώσο.—*ἔβρω' εἰς κόρακας* (Ἀρφ. Πλ. 604) ς'. ἐπὶ ἰκεσίας· ταῦτα χάρισαί μοι (Ξ Κ. Π. Α', δ'. 9) μῆνιν ἄειδε, θεά (1λ. Α. 4).

§. 16. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται δῆλον ὅτι συνέβη καὶ εἰς τὰ ὀνόματα τῶν ἐγκλίσεων ὁ, τι καὶ εἰς τὰ τῶν πτώσεων ὠνόμασαν δηλ. οἱ γραμματικοὶ ἀμφοτέρας ἕκ τίνος σημασίας ἦν περ ἐνόμισαν μόνην, ἢ, τευλάχιστον κυριωτέραν, ἐν ᾧ παρὰ ταύτην ἔχουσι καὶ ἄλλας. Οὔτε ἡ γενική, π. γ. μόνον γένος ἐξηγεῖ, οὔτε ἡ δοτικὴ μόνον δόσιν, ἀλλὰ καί, τὸ ἐναντίον, ἀφαίρεσιν· τοῖσιν ὑπείλετο νόστιμον ἡμᾶρ (Ὀδ. Α, 9). Ἴδε *Εἰσ. Ἑλλ. Συντ.* σ. 199, §. 47). Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς τὰ ὀνόματα τῶν ἐγκλίσεων, Ὀριστικῆ, Προστακτικῆ, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Αἱ Παρεμφατικαὶ Ἐγκλίσεις ἐν συνδέσει
λόγου καὶ ἐξαρτήσει.

§. 1. Ἐν συνδέσει λόγου αἱ παρεμφατικαὶ ἐγκλίσεις φιλάττουσιν ὡς ἔγγιστα τὴν αὐτὴν χρῆσιν ἣν καὶ καθ' ἑαυτὰς τιθέμεναι. Αἱ δὲ διάφοροι αὐτῶν ποικιλίαι προκύπτουσι καὶ

ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν καὶ ἐκ τῆς φύσεως τῶν δι' αὐτῶν ἐκ-
φερομένων λόγων.

Ἡ Ὀριστικὴ Ἐγκλισις ἐν συνδέσει λόγου καὶ ἐξαρτήσει.

§. 2. Ἡ ὀριστικὴ ἔγκλισις τίθεται ἐν συνδέσει λόγου, εἰς τὰ ἐξαρτώμενα κῶλα ἄ. ἐπὶ τῶν γνωστικῶν, εἰκαστικῶν, λεκτικῶν, ἐκθετικῶν, ἀγγελτικῶν καὶ τῶν τοιούτων λόγων, ἐν οἷς τὸ δεύτερον κῶλον ἐκφέρεται διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς ἐκεῖνο χρῆνῶναι ὅτι οὐδὲν ἐστὶν κερδαιώτερον τοῦ νικᾶν (Ξ. Κ. Π. Δ', 6', 26).—γνώσει κακοῦ θυμοῦ τελευτήν ὡς κακὴ προσγίγεται (Σ. Κ. 1197).—λέγουσιν ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἔρχονται (Ξ.) κτλ.

§. 3. Γενικώτερον μὲν ἰσχύει τοῦτο, ὅταν ἐν τῷ κῶλῳ τῆς κυρίας προτάσεως ὑπάρχη ἐνεστῶς ἢ μέλλων, παρωχημένου δὲ ἡγουμένου ἢ καὶ ἱστορικοῦ ἐνεστῶτος, τίθεται εὐκτικὴ· ἐπεὶ ταῦτα ἐκηρύχθη, ἔγνωσαν οἱ στρατιῶται ὅτι κερδὸς ὁ φόβος εἴη (Ξ. Ἀν. Β', γ', 26)—οἱ Ἴνδοι ἐλεξαν ὅτι πέμψεις σφᾶς ὁ Ἰνδῶν βασιλεὺς (Ξ. Κ. Π. Β'. δ', 7). Ἀλλὰ πολλάκις παραμελούμενης τῆς τοιαύτης ἐξαρτήσεως ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν, τίθεται ὀριστικὴ καὶ παρωχημένου ἡγουμένου, ὡς εἰ προηγεῖτο ἐνεστῶς ἢ μέλλων· ἦδειν ὅτι ἐψεύδου.—ἦκε δ' ἀγγέλλων τις ὡς Ἐλλάτεια κατείληπται (Δ. Περὶ Στεφ. νγ').—ἦδει Ἀφοβὸς ὅτι ἐξελεγχθήσεται (Δ.) κτλ. Ἴδε κατωτέρω ἐν τῷ περὶ Εὐκτικῆς.

§. 4. Τίθεται β'. ἡ ὀριστικὴ ἐν συνδέσει λόγου, εἰς τὰ ἐξαρτώμενα κῶλα, ἐπὶ ὑποθέσεως, ὅταν τὸ ἐπόμενον παρίσταται ὡς ἀναντήρητος συνέπεια τοῦ ἡγουμένου· εἰ θεοὶ εἰσιν, ἔστι καὶ ἔργα θεῶν.—εἰ μὲν θεοῦ υἱὸς ἦν Ἀσκληπιός, οὐκ ἦν αἰσχροκερδής, εἰ δὲ αἰσχροκερδής, οὐκ ἦν θεοῦ (Πλ. Πολ. Γ', 408). Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἡγουμένου μέρους τοῦ ὑποθετικοῦ λόγου τίθεται ὀριστικὴ, ὅταν οὐδεμίᾳ ἀμφιβολία παρεμφαίνηται. εἰ θεοὶ εἰσι.—εἰ τοῦτο πεποίηκα.—εἰ γενήσεται.—εἴ τι ἔσται, κτλ.

§. 5. Τίθεται γ'. ἡ ὀριστικὴ ἔγκλισις ἐν συνδέσει λόγου

εἰς τὰ ἐξαρτώμενα κῶλα, ἐπὶ ἀναφορᾶς, ὅταν ὁ ἀναφορικός λόγος ἀναφέρηται εἰς ὄρισμένον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ἢ εἰς χαρακτῆρα ὄρισμένων ἰδιοτήτων Ζεὺς δὲ ἐφορᾷ πάντα καὶ κρατύνει (Σ. Ἡλ. 125).—ἢ χριστὸς ἀνὴρ πολίτης ἐστὶν ἅπασιν, ὅστις γ' ἐστὶ τοιοῦτος (Ἀρφ. Εἰρ. 909).

§. 6. Τίθεται δ' ἡ ὀριστικὴ ἐγκλισις ἐν συνδέσει λόγου εἰς τὰ ἐξαρτώμενα κῶλα, ἐπὶ χρόνου, ὅταν ὁ λόγος ἀναφέρηται εἰς ὄρισμένου χρόνου σημεῖον τότε, ἠγίκα ἡμῖν ὠμολόγουν (Πλ. Σημπ. 191).—ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν, θνητὰ δὲ γένη οὐκ ἦν (Πλ. Πρωτ. 320).—νῦν δὲ ἐν πόρῳ ταυτῶ βεβηκῶς τυγχάνεις κακῶν ἐμοί (Σ. Κ. 1358). ε. ἐπὶ αἰτίας ποιητέα ταῦτα, ἐπεὶ ὑμῖν δοκεῖ.—ιδεῖν ἐπεθύμει, ὅτι ἤκουε καλὸν κἀγαθὸν αὐτὸν εἶναι (Ξ. Κ. Π. Α', γ', 1).

§. 7. Τίθεται ζ' ἡ ὀριστικὴ ἐν συνδέσει λόγου ἐπὶ θετικῶν ἐρωτήσεων, ἐπὶ τῶν αὐτῶν δηλ. περιστάσεων καθ' ἃς καὶ ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ πόθεν ἦκει;—τί ἐστὶ τοῦτο; λέξον μοι τί ἐστὶ τοῦτο.—μὴ μ' ἀνέρη τίς εἰμι (Σ. Κ. 209).—ὄρα τί ποιεῖς, ὦ παῖ (Σ.). ὅστις ποθ' ὑμῶν Ἀάτιον κάτοιιδεν ἀνδρὸς ἐκ τίρος διώλετο, τοῦτον κελεύω, κτλ. (Σ. Τ. 225).

Ἡ Ὑποτακτικὴ καὶ Εὐκτικὴ ἐν συνδέσει λόγου καὶ ἐξαρτήσῃ.

§. 8. Ἡ ὑποτακτικὴ καὶ ἡ εὐκτικὴ, ὁμοιάζουσαι καθ' ὅτι ἀμφότεραι δὲν παριστῶσιν ὡς θετικῶς ὑπάρχον τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαίνόμενον, καθάπερ ἡ ὀριστικὴ, διαφέρουσιν ἀπ' ἄλλῃλων καθ' ὅτι ἡ μὲν ὑποτακτικὴ παριστᾷ αὐτὸ ὡς ἐκ τῆς πείρας προσδοκώμενον, ἡ δὲ εὐκτικὴ ὡς ἐν τῷ λογισμῷ ὑπάρχον.

§. 9. Ἀμφότεραι αὗται αἱ ἐγκλίσεις τίθενται ἐν συνδέσει λόγου. 1. ἐπὶ ὑποθέσεως 2. ἐπὶ ἀναφορᾶς. 3. ἐπὶ χρόνου 4. ἐπὶ τέλους 5. ἐπὶ ἐρωτήσεων. Ἡ δὲ εὐκτικὴ ἰδιαιτέρως προσέτι καὶ ἐπὶ τῶν ἐκθετικῶν καὶ διηγηματικῶν λόγων, ὅπερ ἔχει κοινὸν μετὰ τῆς ὀριστικῆς (§. 3).

1. Ἡ Ὑποτακτικὴ καὶ Εὐκτικὴ ἐν συνδέσει λόγου, ἐπὶ ὑποθέσεως.

§. 10. Ἡ ὑποτακτικὴ τίθεται ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν λόγων

μετὰ τῶν μορίων, ἐὰν ἄν, ἦν, ἐν τῷ ἡγουμένῳ κώλῳ, ὅταν ἡ ὑπόθεσις παρίσταται ὡς δυνατὴ καὶ προσδοκωμένη, ἐπὶ τοῦ παρόντος ἢ μέλλοντος. Καὶ τότε ἐν τῇ ἀποδόσει τίθεται ὀριστικὴ μὲν, ἐὰν παρίσταται ὡς θετικὴ, εὐκτικὴ δὲ μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν παρίσταται ὡς ἀμφίβολος ἢ συνέπεια· ἅπας λόγος, ἂν ἀπῆ τὰ πράγματα, μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν (Δ).— ἐὰν γιγνώσκῃ ὧν δεῖ, ἀληθῆς ἂν εἴη προστάτης (Ξ. Ἀπ. Γ', δ', 6).— οὐκ ἀποδέχομαι σου, ἐὰν τοιαῦτα φλυαρῆς (Πλ. Πολ. Η', 55). Ἡ διαφορὰ τοῦ εἰ γράφει καὶ ἐὰν γράψῃ πολλάκις γίνεται ἀνεπαίσθητος· ἐὰν γῆ—εἰ δ' αὖ φήσῃ (Δ).

§. 11. Ἡ εὐκτικὴ δὲ τίθεται ἐν τῷ ἡγουμένῳ κώλῳ τοῦ ὑποθετικοῦ λόγου μετὰ τοῦ εἰ, ἄνευ τοῦ ἄν, ὅταν ἡ ὑπόθεσις ἦναι προβληματώδης καὶ ἐν τῷ λογισμῷ, μὴ προσδοκωμένη ἐκ τῆς πείρας, εἰ τοῦτο εἴη, ὅπερ ἴσα δύναται τῷ τεθέετος ὅτι ἠθελεν εἶναι τοῦτο· ἐν δὲ τῇ ἀποδόσει τίθεται εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, εἰ ἅπαντες μιμησαίμεθα τὴν Λακεδαιμονίων ἀργίαν, καὶ πλεονεξίαν, εὐθὺς ἂν ἀτολοίμεθα (Ἰσ. Βούσιρ. ἦ). Ἀλλὰ ἡ ἀπόδειξις ποικίλλει πολυειδῶς.

Ἡ Ὑποτακτικὴ καὶ ἡ Εὐκτικὴ ἐν συνδέσει λόγου, ἐπὶ ἀναφορᾶς.

§. 12. Ἡ ὑποτακτικὴ τίθεται ἐπὶ ἀναφορᾶς μετὰ τῶν πτωτικῶν τε καὶ μοριακῶν ἀναφορικῶν, ἐχόντων τὸν σύνδεσμον ἄν, ὅς ἄν, ὅστις ἄν, οἷος ἄν, ὡς ἄν, ὅπου ἄν, κτλ. ὅταν ὁ λόγος ἐνεστῶτος ἢ μέλλοντος ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὄντος, ἀναφέρηται εἰς μίαν μόνην ἀόριστον περίστασιν ἐκ τῶν πολλῶν δυνατῶν τοῦ παρόντος ἢ μέλλοντος: συμμαχεῖν τούτοις ἐθέλουσιν ἅπαντες, οὗς ἂν ὀρῶσι παρσκευασμένους καὶ πράττειν ἐθέλοντας ἃ χρὴ (Δ. Φ. Α', γ')— ἄττ' ἂν σοι λογιζομένῳ φαίρηται βέλτιστα ταῦτα τοῖς ἔργοις ἐπιτελεῖ (Ἰσ. πρὸς Νικ. 10) οὕτω καὶ ὅσοι ἂν, ὅσῳ ἂν καθ' ὅσον ἂν δύνῳμαι, ὅπῃ ἂν ἡγήται, κτλ. Ἡ ἀοριστία ἐπιδεικνύεται ἐναργέστερον διὰ τοῦ ὅς ἂν, κτλ., ἢ διὰ τοῦ ἀπλοῦ ὅς. Πολύλακις δὲ ἡ διαφορὰ καταντᾷ πολλὰ μικρά· ὧν λέγῃ, ὧν ἂν εἴπῃ (Δ).

§. 13. Ἡ εὐκτική τίθεται ἐν συνδέσει λόγου ἐπὶ ἀναφορᾶς, παρωχημένου χρόνου ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὄντος, μετὰ τῶν ἀνωτέρω ἀναφορικῶν, ἄνευ τοῦ ἄν' προσέτι δὲ καὶ μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν ὁ λόγος ἀναφέρηται εἰς πρόσωπα ἢ πράγματα πολλάκις ἐπὶ τοῦ παρελθόντος ἐπαναληφθέντα, ὁσάκις ἢ περιστασις ἔφερεν. Οὕτω λοιπὸν τὸ ὅσους εἶδεν=ὅσους εἶδεν ἅπασι.—ὅσους ἴδοι=ὅσους κατὰ διαφόρους καιροὺς εἶδεν—ὅσους ἄν ἴδῃ=ὅσους ἴδῃ εἰς τὸ ἐξῆς· καὶ οὗς μὲν ἴδοι εὐτάκτως καὶ σιωπῇ ἰόντας ἐπῆρει, εἰ δέ τινας θορυβομένους αἰσθοίτο, κατασβεργῆναι τὴν ταραχὴν ἐπειράτο (Ξ. Κ. Π. Ε', γ', 55).—ὄν ἔλοιεν τῶν ταύρων ἔσφαττον (Πλ. Κριτία, 119).—καὶ οἱ μὲν ὄνοι, ἐπεὶ τις διώκοι, προσδαμόντες ἄν εἰστήκεσαν, καὶ πάλιν, ἐκεῖ πλησιάζουσι οἱ ἵπποι, ταῦτα ἐποιοῦν (Ξ. Ἄν. Α', ε, 2).

3. Π Ὑποτακτικὴ καὶ ἡ εὐκτικὴ ἐν συνδέσει λόγου, ἐπὶ χρόνου.

§. 14. Περὶ τῶν χρονικῶν λόγων ἰσχύουσι τὰ περὶ τῶν ἀναφορικῶν. Τίθεται ὑποτακτικὴ ἐν τῷ χρονικῷ λόγῳ μετὰ τῶν χρονικῶν μορίων, ὅτε, ὅποτε, ἐπεὶ, κτλ. προσλαμβάνοντων τὸ ἄν, καὶ γινομένων ὅταν, ὅποταν, ἐπὰν, ἕως ἄν, ὅταν, ἄρκτικῶς χρόνου ὄντος ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει, ὁ λόγος ἀναφέρηται εἰς τὸ παρὸν ἢ μέλλον ἅπαντα δυσχέρεια, τὴν αὐτοῦ φύσιν ὅταν λιπὼν τις ὄρᾳ τὰ μὴ προσεικότα (Σ. Φ. 902).—τοῦτο καὶ νῦν ποιοῦσιν οἱ βάρβαροι βασιλεῖς, ὅποταν (ἢ ὅπου ἂν) στρατοπεδεύωρται (Ξ. Κ. Π. Γ', γ', 26).—ἕως ἄν σώζηται τὸ σκάφος, τότε χρῆ καὶ ναύτην καὶ κυβερνήτην καὶ πάντ' ἄνδρα ἐξῆς προθύμους εἶναι, καὶ, ὅπως μὴθ' ἐκῶν μὴτ' ἄκων μηδεὶς ἀνατρέψῃ, τοῦτο σκοπεῖσθαι· ἐπειδὴν δὲ ἡ θάλαττα ὑπέρσχη μάταιος ἢ σπουδῆ (Δ. Φ. Γ', ιδ').

§. 15. Τίθεται δὲ εὐκτικὴ, παρωχημένου χρόνου ἡγουμένου μετὰ τῶν αὐτῶν χρονικῶν μορίων, ἄνευ τοῦ ἄν, ὅταν ὁ λόγος ἀναφέρηται εἰς πράξιν πολλάκις ἐπὶ τοῦ παρελθόντος ἐπαναληφθεῖσαν, ὁσάκις ἢ περιστασις ἔφερεν, καὶ ὄχι εἰς ὀρισμένον σημεῖον χρόνου· ὅτε ἀφίκετο=ὅτε ἔφθασεν—ὅποτε ἀ-

φίκοιτο—ὄτε καὶ ὄτε, κατὰ διαφόρους καιροὺς, ἤτοι ὁσάκις ἔφθασεν—ὅταν ἀφίκηται—ὅταν φθάσῃ· ὀπότ' εὖ πράσσοι πόλις, ἔχαιρε, λυπρῶς δ' ἔφερεν, εἴ τι δυστυχοῦ (Εὐρ. Ἰκ. 897).

II Ὑποτακτικὴ καὶ Εὐκτικὴ ἐν συνδέσει λόγου ἐπὶ τέλους.

§. 16. Ἡ ὑποτακτικὴ τίθεται ἐπὶ τῶν τελικῶν λόγων, μετὰ τῶν μορίων ἴνα, ὡς (καὶ ὄφρα παρὰ ποιηταῖς), ὅπως, ἴνα μὴ, ὡς μὴ, ὅπως μὴ, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ μόνου τοῦ μὴ, ἐνεστῶτος ἢ μέλλοντος χρόνου ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὄντος, βασιλεὺς αἰρεῖται οὐχ' ἴνα ἑαυτοῦ καλῶς ἐπιμελῆται, ἀλλ' ἴνα καὶ οἱ ἐλόμενοι δι' αὐτὸν εὖ πράττωσιν (Ξ. Ἀπ. Γ', 6', 3).—ἔαν τις σοι κάμνη τῶν οἰκετῶν, παρακαλεῖς ἰατροῦς, ὅπως μὴ ἀποθάνῃ (Ξ. Ἀπ. Β', 1, 2).—διηγησόμεθα ὡς μάλλον δῆλον γένηται (Ξ. Κ. Α', 6', 6). Εἰς τὸ ὡς καὶ ὅπως προστίθεται ἐνίοτε καὶ ὁ ἄν, οὔτε ὅμως εἰς τὸ ἴνα οὔτε εἰς τὸ μόνον μὴ.

§. 17. Ἡ εὐκτικὴ τίθεται μετὰ τῶν αὐτῶν μορίων, παροχημένου χρόνου ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὄντος. Μένων ἐπεθύμει ἄρχειν, ὅπως πλείω λαμβάνοι, ἐπεθύμει δὲ τιμᾶσθαι, ἴνα πλείω κερδαίνοι· φίλος τ' ἐβούλετο εἶναι τοῖς μέγιστα δυναμένοις, ἴνα ἀδικῶν μὴ διδοίῃ δίκην (Ξ. Ἀν. Β', 5, 21).—ὅπως ἀσφαλῶς θηρώῃ, ἰπέεας τε προσέλαβε πολλοὺς καὶ πελταστάς (Ξ. Κ. Π. Α', 8', 16). Κῦρος φίλων ὤετο δεῖσθαι, ὡς συνεργοὺς ἔχει (Ξ).—ἐπεμελεῖτο Κῦρος ὅπως μήποτε ἀνίδρωτοι οἱ στρατιῶται ἐπὶ τὸ ἄριστον καὶ τὸ δεῖπρον εἰσίοιεν (Ξ. Κ. Π. Β', 4, 20).

§. 18. Πολλάκις δέ, καὶ παρᾶφημένου χρόνου ἡγουμένου, ἔπεται, ὑποτακτικὴ, ἢτοι διότι, καὶ περ παυσάσης τῆς πράξεως, ὁ σκοπὸς ὅμως, δι' ὃν ἡ πράξις ἐγένεν, εἶναι εἰσέτι ἐκτελέσιμος, ἢ ἀπλῶς παραμελουμένης τῆς τοιαύτης συνδέσεως καὶ μεταφερομένου τοῦ λόγου ἐκ τοῦ παρελθόντος, ἔπερ ἐκφέρεται διὰ τῆς εὐκτικῆς, εἰς τὸ διὰ τῆς ὑποτακτικῆς ἐκφερόμενον ἐνεστῶς καὶ μέλλον· οὕτω κατὰ τὸ πρῶτον· παρήλθο-

μεν, ὅπως μὴ ῥαδίως περὶ μεγάλων πραγμάτων χεῖρον βουλευσθε (Θ. Α', 73)· κατὰ τὸ δεύτερον· ἐπιτήδεις σε οὐκ ἤρειρον. ἴνα ὡς ἥδιστα διάγῃς (Πλ. Κριτ, 43).—'Αβροκόμας τὰ πλοῖα κατέκασεν, ἴνα μὴ Κῦρος διαβῇ (Ξ. 'Αρ. Α'. 128). 'Ενίοτε δὲ τίθενται ἀμφότεραι εἰς τὸν λόγον· ταῦς οἱ Κορίνθιοι ἐπλήρουν, ὅπως ναυμαχίας τε ἀποπειράσωσι καὶ τὰς ὀλκάδας αὐτῶν ἤτσον οἱ 'Αθηναῖοι κωλύουσιν ἀπαίρειν (Θ. Ζ', 17)· ἐξ οὗ φαίνεται ὅτι ἐν τούτοις ἡ μὲν ὑποτακτικὴ τίθεται, ὅταν τὸ τέλος θεωρῆται ὡς μᾶλλον εἰς τὸ βέβαιον προσεγγίζον, ἡ δὲ εὐκτικὴ ὅταν ἐννοῆται ὡς ἀμφίβολον.

* §. 19. Καὶ τὰ φόβου σημαντικὰ ῥήματα τὴν αὐτὴν σύνταξιν δέχονται· δέδοικα μὴ ἐπιλαθώμεθα τῆς οἴκαδε ὁδοῦ (Ξ. 'Αν. Γ'. Β', 26)—ἔδεισαν οἱ 'Ε.ἱ.ἱ.η.ες μὴ οἱ Πέρσαι προσαγάγοιεν πρὸς τὸ κέρας (Ξ. 'Αν. Α', 1, 6). 'Αλλὰ ὡς λέγεται 'Αριστοῦς συνεβούλευε τοῖς ἄλλοις ἐκπλεῦσαι, ὅπως ἐπὶ πλέον ὁ σῆτος ἀντίσχη, (Θ. Α', 15). κτλ. (§. 18), οὕτω καὶ οἱ 'Αθηναῖοι τοὺς ξυμμάχους ἐδεδίεσαν σφῶν μὴ ἀποστῶσιν (Θ. Ε', 14). Εἰς γενόμενον δὲ ἀναφερομένου τοῦ φόβου, τίθεται ὀριστικὴ φόβούμεθα μὴ ἀμφοτέρων ἅμα ἡμαρτήκαμεν (Θ. Γ', 53).

* §. 20. Πρὸς τοὺς τελικοὺς λόγους συγγενέουσιν οἱ τροπικοί, ὅταν δηλ. τὸ ὅπως σημαίῃ τὸ τίμη τροπῶ, ὅποια ἦτον ἢ ἀπ' ἀρχῆς αὐτοῦ σημασία· καὶ τότε ὀλόκληρος ὁ δι' αὐτοῦ ἐκφερόμενος λόγος ἐπέχει τόπον ἀντικειμένου· γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα μετὰ τῶν ῥημάτων ἄτινα τάσιν καὶ σπουδὴν πρὸς τι σημαίνουσιν, βουλευέσθαι, ἐπιμελεῖσθαι, σπουδάξαι, παρασκευάζειν, πράττειν, μηχανᾶσθαι, κτλ· 'Εν τούτοις τίθεται ὁ μέλλων τῆς ὀριστικῆς συγκιθέστρον· βουλεύεται (Κόρος) ὅπως μήποτε ἐτι ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ, ἀλλ' ἦν δύνηται, βραχίλευσει ἀντ' ἐκεῖνου (Ξ. 'Αρ. Α', 4, 4).—οὐ μικρὰν πρόνοιαν ἔχειν δεῖ, ὅπως κύριος ἔσται ὁ νόμος καὶ μήτε συγχυθῆσεται μήτ' αὐτὸ μεταποιηθῆσεται (Δ. 'Αριστοκρ. 640) Μετὰ τὸν μέλλοντα ἔρχεται εἰς χρῆσιν ὁ δεύτερος ἄριστος, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ πρῶτος ἄριστος, ἐνεργητικὸς τε καὶ μέσος τῆς ὑποτακτικῆς.

§. Ἡ Ὑποτακτικὴ καὶ ἡ Εὐκτικὴ ἐν συνδέσει λόγου, ἐπὶ ἐρωτήσεων.

§. 21, Ἡ ὑποτακτικὴ τίθεται ἐπὶ ἐρωτήσεων ἐν ταῖς αὐταῖς περιστάσεσιν ἐν αἷ, καὶ ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ ὡς τί εἶπω; πῶς εἶπω; πῶς ἀποδρῶ; κτλ. (σ. 84. §. 7), οὕτω καὶ τί βούλει ἵνα εἶπω; Ἐπειδὴ δὲ μόνον οἱ ἀποροῦντες ἐρωτῶσι, διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἀπορηματικοί, οἱ διαβουλευτικοὶ καὶ οἱ τοιοῦτοι λόγοι, καὶ περ ἄνευ τοῦ ἐρωτηματικοῦ τύπου, εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ἀνάγονται καὶ τῆν αὐτὴν δέχονται σύνταξιν· ἀπορῶ τὴν τ' ἀδελφὴν ὅπως ἐκδῶ καὶ τὰ ἄλλα ὀπόθεν διοικῶ (Δ. κατὰ Ὀρητ. Α', ιζ').—οὐκ ἔχω ὅπως σοι εἶπω ἂν κῶ (Πλ.).—βουλεύομαι πῶς σε ἀποδρῶ (Ξ).—οἱ κάπηλοι φροντίζουσιν ὅτι ἐλάττονος πριάμενοι πλείους ἀποδῶνται (Ξ. Ἀπ. Γ', ζ', β).—οὐδὲν Σωκράτει διοίσει, εἰ μόνον ἔχη ὅτι διαλέγεται (Πλ. Συμπ. 194)=μετὰ τίνας νὰ διαλέγηται. Ἐνίοτε τίθεται καὶ μέλλων τῆς ὀριστικῆς, παριστῶν τὸ πρᾶγμα ὡς γενησόμενον· οὐκ ἔχετε ὅτι ποιήσετε (Δ.), ὡς καὶ ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ.

§. 22, Καὶ ἡ εὐκτικὴ ὁμοίως τίθεται ἐπὶ ἐρωτήσεων ἐν ταῖς αὐταῖς περιστάσεσιν, ὡς ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ παρωχημένου χρόνου ἡγουμένου· οἱ Ἐπιδάμνιοι τὸν ἐν Δελφοῖς θεὸν ἐπηρώτων εἰ παραδοῖεν Κορινθίους τὴν πόλιν (Θουκ. Α', 25). Τοῦτο, ἐνεστῶτος ἡγουμένου ἤθελεν εἶναι καθ' ὑποτακτικὴν ἐρωτῶμεν εἰ παραδώμεν, ἢ κατὰ μέλλοντα τῆς ὀριστικῆς, παραδώσομεν.—Ἀλκιβιάδης ἠπόρει ὅτι χρήταιτο τοῖς παροῦσι πράγμασιν (Ἰσ.), κτλ.,

Ἡ Εὐκτικὴ ἐπὶ τῶν ἐκθετικῶν καὶ διηγηματικῶν λόγων.

§. 23. Ἀνωτέρω παρετηρήσαμεν ὅτι οἱ διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς μετὰ τῶν λεκτικῶν, διηγηματικῶν καὶ ἐν γένει ἐκθετικῶν ῥημάτων ἐξηγούμενοι λόγοι, ἐνεστῶτος μὲν ἡγουμένου καὶ μέλλοντος, ἐκφέρονται καθ' ὀριστικὴν λέγουσιν ὅτι τέθνηκε· παρωχημένου δὲ ἡγουμένου, καθ' εὐκτικὴν ἔλεγον ὅτι εἶη

Παρατηρήσαμεν προσέτι ὅτι ἐνίοτε, καὶ παρωχημένου ἡγουμένου, ἐκφέρεται ὡσαύτως καθ' ὀριστικὴν ἤκε δ' ἀγγέλων τις ὡς Ἐλάτεια κατείληπται (Δ. περὶ Στεφ. 284). (Ἴδε ἀν. §. 3). Ἐνίοτε δὲ τίθενται καὶ ἀμφότεραι αἱ ἐγκλίσεις αὐταὶ ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ· ἔλεγον ὅτι Κῦρος μὲν τέθνηκεν, Ἀριαῖος δὲ πεφευγὼς εἶη (Ξ. Ἀν. Β', α, 3).

§. 24, Ἐπειδὴ ἡ εὐκτική ἐν συνδέσει λόγου ἀναφέρεται συνήθως εἰς τὸ παρελθόν, ἔπεται ὅτι ἡ τῆς ὀριστικῆς χρῆσις ἐν τούτοις εἶναι ὡς ἐξαίρεσις. Ἐχει δὲ ἡ ἐξαίρεσις αὕτη τὸν αὐτὸν λόγον ὃν ἔχει ἡ χρῆσις τῆς ὑποτακτικῆς, παρωχημένου ἡγουμένου, ἐπὶ τῶν τελικῶν λόγων, ἐπὶ τῶν φόβου σημαντικῶν, ἐπὶ ἐρωτήσεων, κτλ. Παραμελεῖται δηλ. ἡ σχέσις τῆς συνδέσεως, καὶ ὁ λόγος θεωρεῖται ὅχι ὡς ἐξαρτώμενος, ἀλλ' ὡς αὐθυπόστατος.

§. 25. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον λέγεται τῇ ὑστεραίᾳ ἤκεν ἀγγελος λέγων ὅτι μελοιπὼς εἶη Σύνεργισις τὰ ἄκρα (Ξ. Ἀν. Α', ε', 21), καὶ ἦλθον ἀγγελοι ὅτι οἱ Ἐπιδάμνιοι πολιορκοῦνται (Θ. Α', 26)—ἀνέκραγον οἱ παρύρτες ὅτι ζῆ ὁ ἀνήρ (Ξ. Ἀν. Ε', κ, 10)—καὶ τοῦτον μὲν ἀνέκραγον πάντες ὡς ὀλίγας παύσεις (αὐτόθι, 12).—Κῦρος ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν εἰς Βαβυλῶνα (Ξ. Ἀν. Α', δ', 11)—καὶ ἔγνω ὁ Ἀρχίδαμος ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι οὐδὲν πω ἐνθώσουσιν (Θουκ. Β', 12)

§. 26. Μεταφερόμενος ὁ λόγος ἐκ τῆς εὐκτικῆς εἰς τὴν ὀριστικὴν ἐγκλίσιν καὶ ζωηρότερος γίνεται· καὶ ὡς βεβαιότερος ἐκφέρεται τὸ ὅτι ζῆ ὁ ἀνήρ εἶναι αὕτη ἢ φωνὴ τῶν ἀνακραγόντων, οἵτινες παρίστανται ὡς αὐτοπροσώπως κραυγάζοντες ζῆ ὁ ἀνήρ· οὕτω καὶ περὶ τῶν λοιπῶν. Τοῦναντίον δὲ ἀλλοχοῦ προτιμᾶται ἡ εὐκτική, ὅταν τὰ παρ' ἄλλου λεγόμενα ὡς μὴ ἀληθῆ παρίστανται· Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφὸν ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ (Ξ. Ἀν. Α', α, 3)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ ἀπαρεμφάτου καὶ ἀπροσώπων ῥημάτων.

Περὶ Ἀπαρεμφάτου.

§. 1. Καὶ ἡ ἀπαρέμφατος ἔγκλισις ἦτοι τὸ ἀπαρέμφατον, ὡς λέγεται, δυνατὸν νὰ θεωρηθῆ ὡς καθ' ἑαυτὸ τιθέμενον εἰς τὸν λόγον, καὶ ὡς ἐν συνδέσει καὶ ἐξαρτώμενον, οἷον τὸ αἰδεῖσθαι ἐν τούτοις οὐκ ἔνεστιν, καὶ δέομαι συγνώμην ἔχειν, κτλ. Ἀλλὰ καὶ ὡς εὐκολώτερον καὶ ὡς συμφωνότερον πρὸς τὰ ἐν τῇ Β'. Π. θέλομεν θεωρήσει καὶ ἐνταῦθα τὸ ἀπαρέμφατον ἄ. ὡς ἔγκλισιν ῥήματος· β'. ὡς ὄνομα.

Α'. Τὸ Ἀπαρέμφατον ὡς ἔγκλισις Ῥήματος.

§. 2. Ὡς ἔγκλισις ῥήματος τὸ ἀπαρέμφατον τίθεται μάλιστα μετὰ τινων ἰδιαιτέρων κλάσεων ῥημάτων, δέχεται ὑποκείμενον ὅπερ προσδιορίζει τὴν ἀόριστον αὐτοῦ φύσιν, κατηγορούμενον ἐπὶ τοῦ εἶναι καὶ τῶν ὁμοίων, ἀρτικείμενον καὶ προσδιορισμούς.

Κλάσεις τῶν Ῥημάτων μεθ' ὧν τὸ ἀπαρέμφατον συντάσσεται.

§. 3. Αἱ κλάσεις τῶν ῥημάτων μεθ' ὧν τὸ Ἀπαρέμφατον τίθεται μάλιστα εἶναι:

α'. Τὰ βουλήσεως σημαντικὰ καὶ τὰ ἐκ τούτων προκύπτοντα· ἐθέλω ὑμᾶς συντηῆσαι καὶ ξυμφῶσαι εἰς τὸ αὐτὸ (Πλ. Συμπ. 192). Οὕτω καὶ αἰροῦμαι, προθυμοῦμαι, κελεύω, κτλ. παρακαλῶ, προτρέπω, ἱκετεύω, πείθω, κτλ. ἐπιροῶ, λογιζομαι, βουλεύομαι, κτλ. Ὡσαύτως καὶ τὰ ἐναντία τούτων. κωλύω, ἀποτρέπω, κτλ. β'. Τὰ σημαίνοντα φύσιν, δύναμιν, ἰκαρότητα, ἔθος πρὸς τι καὶ τὰ ὅμοια· πέφυκεν ἄνθρωπος ὑπερφρονεῖν, οὕτω δύναμαι, τολμῶ, ἀναγκάζω, διαπραττομαι, εἴωθα, κτλ. Ὡσαύτως καὶ τὰ ἐναντία τούτων· ἀδυνατῶ, δέδοικα, ἀισχύνομαι, κτλ. γ'. Τὰ δοξασίας, εἰκασίας καὶ τῶν τοιοούτων σημαντικὰ· νομίζω συμφέρειν ἡμῖν (Πλ.

Φαίδρ. 230) — τὸς ἄλλους ἡγεῖται πολιτικοὺς ποιεῖν (Ξ)
— πιστεύω διαλύσειν τὴν διαβολήν, κτλ. δ'. Τὰ λεκτικὰ
μετὰ τῶν ὁμοίων ἔφασαν καρτερεῖν αὐτοῦ (Ξ. Κ. Π. Α', δ', θ).
— εὖ πεπονημένοι ὠμολόγουν (Ξ. Ἀγ. Δ'. 1). — ὁμῶμοκε δι-
κάσειν κατὰ τοὺς νόμους (Πλ. Ἀπολ. 35), κτλ.

§. 4. Ἐν πᾶσι τούτοις δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ τὸ ἀπαρέμφα-
τον ὡς ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως ἐξ
οὗ κρέμαται ἐπιθυμῶ αὐτοκράτωρ γενέσθαι (Ξ) = ἐπιθυμῶ
τῆς αὐτοκρατορίας. — βούλομαι ἀναγνῶναι = βούλομαι τὴν
ἀνάγνωσιν. — ἔγνω τὸν ποταμὸν διαβῆναι = τὴν τοῦ ποτα-
μοῦ διάβασιν. — ἀπαλλάττειν τιὰ ὄφθαλμίας καὶ ἀπαλλάτ-
τειν τιὰ (τοῦ) ζῆν. — παραινῶ σοι ταῦτα καὶ παραινῶ σοι
πέθεσθαι, κτλ. Ἀλλὰ οὔτε ἡ σημασία εἶναι κατὰ πάντα ἡ
αὐτή, οὔτε ἡ χρῆσις ἀθαίρετος.

§. 5. Ὡς τὰ ἀνωτέρω ῥήματα, οὕτω καὶ τὰ τοιαύτην ἔνοιαν
ἐξηγοῦντα ἐπίθετα συντάσσονται μετ' ἀπαρεμφάτου δυνατὸς
εἰπεῖν. — δειδὸς λέγειν. — Θεμιστοκλῆς ἰκανώτατος ἦν εἰπεῖν
καὶ γνῶναι καὶ πράξαι (Λυσ) — εἴ τιςιν ἄρα δοκοῦσιν ἐπι-
τήδειαι ἐκεῖναι παθεῖν, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα οὐκ ἐπιτήδειον (Δ.
κατ' Ἀνδροτ. 15). — ταπεινὴ ὑμῶν ἡ διάνοια ἐγκαρτερεῖν ἂ
ἔγνωτε (Θ. Β', 61). — μαλακὸς καρτερεῖν πρὸς ἵδονας. Ἐν
τούτοις τὸ ἀπαρέμφατον ἐκπληροῖ τὰ τῆς αἰτιατικῆς — (σ. 30,
§. 40). Οὕτω δὲ καὶ, ὁ χρόνος βραχὺς ἀξίως διηγῆσασθαι
τὰ πραχθέντα (Πλ.) = ὡς πρὸς τοῦτο. Ἀλλαχοῦ δὲ τὰ τῆς γε-
νικῆς ἄξιος θαυμάσαι = ἄξιος θαυμασμοῦ, ἀξιοθαύματος. —
ἄξιος εἶ τιμᾶσθαι (Πλ. Ἀλκ. Α', 105) = ἄξιος τιμῆς. — τὴν
βουλὴν κυρίαν ἐποίησαν τῆς εὐταξίας ἐπιμελεῖσθαι (Ἰσ. Ἀ-
ρεοπ. 15). Ὁμοίως τὸ νόσημα μεῖζον ἢ φέρειν Σ. Τ. 1293) κλ.

§. 6. Δυνατὸν δὲ καὶ μετὰ πάσης ἄλλης κλάσεως ῥημά-
των νὰ συνταχθῇ τὸ ἀπαρέμφατον, καὶ ἔνευ τούτου πλήρη
σύνταξιν δεχομένων, καὶ μάλιστα μετὰ τῶν σημαίνοντων δι-
δόναι ἢ προσφέρειν τιρὶ τι ἐπὶ τινι σκοπῷ παρέχειν αὐτὸν
ὡσπερ ἰατρῷ τέμνειν καὶ καίειν (Πλ. Γορ. 481). — οἱ Φιλιά-
σιοι τὴν πόλιν φυλάττειν τῆς Λακεδαιμονίοις παρέδωκαν
(Ξ). — ὅσοι τῶν Θηβαίων περιῆσαν ξυρέβησαν τοῖς Πλαται-

εἶσι παραδοῦναι σφᾶς αὐτοὺς καὶ τὰ ἄλλα χρῆσασθαι ὅτι ἀν' βούλωται (Θ. Β', 4).—i discretion.

§. 7. Εἰς ταῦτα τὰ τελευταῖα κυρίως ἀρμόζουσα ἢ προσηγορία τελικὰ ἀπαρέμματα ἐφηρμόσθη ἔπειτα γενικώτερον καὶ εἰς πάντα τὰ ἄλλα, ὅσα ἢ σημερινὴ γλῶσσα διὰ τῆς ὑποτακτικῆς καὶ τοῦ μορίου γὰ συνήθως μεθερμηνεύει (ἀνωτέρω §. 3. α. β'.) ὡς εἰδικὰ καλοῦνται τὰ διὰ τῆς ὀριστικῆς καὶ τοῦ ὅτι ἐρμηνευόμενα (αὐτόθι γ'. δ').

Τὸ ὑποκείμενον τοῦ Ἀπαρεμφάτου.

§. 8. Ὅταν ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἦναι τὸ αὐτὸ πρόσωπον ὅπερ καὶ εἰς τὸ ῥῆμα τῆς κυρίας προτάσεως ἐξ οὗ τὸ ἀπαρέμματον ἐξαρτᾶται, καλεῖται ταῦτοπροσωπία, ὅταν δὲ ἄλλο ἦναι τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ ἄλλο τὸ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως, τότε καλεῖται ἑτεροπροσωπία. Ἐπὶ ταῦτοπροσωπίας τίθεται τὸ ἀπαρέμματον ἄνευ ἰδιαίτερου ὑπικειμένου ὁμολογῶ ἀδικεῖν. — σὺ μὲν εἶλου ζῆν, ἐγὼ δὲ καθαρεῖν (Σ. Ἄρτ. 555). Μόνον δὲ ἐν συνεπείᾳ λόγου τίθεται ἰδιαίτερον ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου, διὰ τινος ἀντωνυμίας, ἀνανεούσης τὸ ἐν τῷ ῥήματι τῆς κυρίας προτάσεως, καὶ τοῦτο κατ' ὀνομαστικὴν ὡρ ἐγὼ ἠθελον τούτῳ ταύτην ἦτις εἶη μεγίστη πλίστις δοῦναι, ἢ μὴτ' ἐγὼ τοῦ πατρὸς ἀκούειν (Δημ. πρὸς Κάλιππον, δ').—φασί τινες οὐκ ἐνούσης ἐν τῇ ψυχῇ ἐπιστήμης σφεῖς ἐντιθέται (Πλ.). Ἐν πολλοῖς τῶν τοιούτων χωρίοις τρέπουσιν οἱ κριτικοὶ τὴν αἰτιατικὴν εἰς ὀνομαστικὴν, γράφοντες σφεῖς ἀντὶ σφᾶς.

* §. 9. Γίνεται δὲ μάλιστα τοῦτο, ὅταν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ῥήματος ἐξαρτῶνται δύο ἀπαρέμματα διάφορον ἔχοντα ὑποκείμενον, καθ' ἑτεροπροσωπίαν καὶ ταῦτοπροσωπίαν ὡς (δραχμάς, Τιμόθεος) ἰδίᾳ ἔφη δαρεῖσαι τὸν πατέρα Ἄρτιμάχῳ καὶ οὐκ αὐτὸς λαβεῖν (Δημ. πρὸς Τιμόθ. θ').—εἰ οἴεσθε Χαλκιδέας τὴν Ἑλλάδα σώσειν ἢ Μεγαρέας, ὑμεῖς δ' ἀποδράσασθαι τὰ πράγματα, οὐκ ὀρθῶς οἴεσθε (Δημ. Φιλ. Γ'. ε). Τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ παρὰ Θουκυδίδη (Δ', 28) οὐκ ἔφη αὐτὸς, ἀλλ' ἐκεῖνον στρατηγεῖν. Ἴδε καὶ κατωτέρω §. 12.*

§. 10. Ἄλλως δὲ ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας, ἥτις ὑποδιαίρεται εἰς δύο περιστάσεις. Ἡ πρώτη περίστασις εἶναι ὅταν τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἦναι τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως, καὶ τότε δὲν τίθεται ἰδιαίτερον ὑποκείμενον ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου, ὡς καὶ ἀνωτέρω (§. 8)· *δέομαί σου παραμεῖναι*. — *ἐπέταξαν τῷ Θηραμένει ἀνελεῖσθαι τοὺς ναυαγούς* (Ξ.) — *πέιθω σε λέγειν*.

§. 11. Ἡ δευτέρα περίστασις εἶναι ὅταν ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἦναι πάντῃ διάφορον καὶ τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως. Τότε τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται κατ' αἰτιατικὴν· *ἀξιῶ ὑμᾶς ἀλλήλους διδάσκειν* (Πλ.). — *εὐχορτο Ξενίαν καὶ Πασίωνα ὡς δολίους ὄντας αὐτοὺς ληφθῆναι* (Ξ. Ἄν. Α', δ', 7). — *ιδεῖν σε βούλομαι καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱὸν τὸν μόνον* (Ἀρφ. Πλ. 249) = *θέλω νὰ σὲ ἴδῃ καὶ ἡ γυνὴ καὶ ὁ μονογενὴς υἱός μου*.

* §. 12. Τίθεται δὲ καὶ ἐπὶ ταῦτοπροσωπίας ἐνίοτε τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου κατ' αἰτιατικὴν, ὅταν διακρίνη αὐτὸ ἑαυτὸ ὡς θεωροῦν καὶ θεωρούμενον, καὶ μάλιστα ἐπὶ ἀντιθέσεων· *οἶμαι ἐμὲ παρὰ σοῦ πολλῆς καὶ καλῆς σοφίας πληρωθῆσθαι* (Πλ. Συμπ. 175). — *φημί δεῖν ἐκείνους μὲν ἀπολέσθαι, ὅτι ἠσέθησαν, ἐμὲ δὲ σώζεσθαι, ὅτι οὐδὲν ἡμάρτηκα* (Ἀνδ.).*

Τὸ κατηγορούμενον καὶ οἱ προσδιορισμοὶ τοῦ Ἀπαρεμφάτου.

§. 13. Χωριστὸν κατηγορούμενον εἰς τὸ ἀπαρέμφατον τίθεται φυσικῶς τῷ λόγῳ, ἐπὶ τοῦ εἶναι, γίγνεσθαι καὶ τῶν ὁμοίων. Τίθεται δὲ κατ' ὀνομαστικὴν ἢ αἰτιατικὴν, καθάπερ εἶναι ἢ ὑποτίθεται καὶ τὸ ὑποκείμενον· *ρομίζω οὐδὲν χεῖρων εἶναι τῶν ἄλλων*. — *αἰτίαν ἔχω μισόδημος εἶναι* (Πλ. Πολ. Η', 566) — *οὐδενὸς ἕστεροι γνώμη (ἔφασαν) φαῖναι* (Θ. Α'. 91). — *ἐγὼ γὰρ Ἀθηναίους φημί σοφοὺς εἶναι*. — *ἀνάλικιδας ἠρεῖτο εἶναι αὐτούς* (Ξ.). — *τὴν πόλιν ὄντως ἠγήσω*

πολέμου ἐργαστήριον εἶναι (Ξ. Ἑλλ. Γ', δ', 18).—οἷτινες αὐτόχθορες εἶναι φαμεν (Ἰσ. Συμμ. ιζ').

§. 14. Όταν δὲ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἦναι τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως (§. 10), τότε, ἔλξεως καὶ ἀφομοιώσεως νόμῳ, τίθεται συνήθως τὸ κατηγορούμενον ἑμοιοπτῶτως αὐτῷ ἐδέοντο Κύρου ὡς προθυμοτάτου πρὸς τὸν πόλεμον γενέσθαι (Ξ. Ἑλλ. Α', ε', 2) καὶ πάντοτε σχεδὸν οὕτως, ὅταν προηγῆται γενικὴ μετοχῆς δοξαστικοῦ, λεκτικοῦ ἢ τοιοῦτου τινὸς ῥήματος τῶν δοκούντων σοφῶν εἶναι (Πλ.).—τῶν φασκόντων δικαστῶν εἶναι (Πλ.) Μένει δὲ ὡς ἀμετάβλητος φράσις τὸ εἶναι τι τῶν δοκούντων τι εἶναι (Πλ. Γορ. 472).—ἀνδρὶ οἰομένῳ τι εἶναι (Πλ. Μερεξ. 247).

§. 15. Οὕτω καὶ ἐπὶ δοτικῆς· οὐ γὰρ ἀλλοτριῶς ὑμῖν χρωμένοις παραδείγμασι, ἀλλ' οἰκείοις, εὐδαίμοσιν ἔξεστι γενέσθαι (Δ. Ὀλ. Γ', ε').—Κῦρος ἀνεγέλασεν ἐπὶ τῷ κρείττονι τοῦ Ἐρωτος φάσκοντι εἶναι (Ξ. Κ. Α'. ε', α', 34).—Ὡσαύτως καὶ μὴ ἀναγκάσης ἐμὲ κακὴν γενέσθαι περὶ σὲ (Εὐρ. Ἰφ. Αὐλ. 1185), ὅπερ συμπίπτει τῷ ἀνωτέρῳ γενικῷ κανόνι, ὅτι τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας τίθεται κατ' αἰτιατικὴν (§. 11).

§. 16. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ περὶ τῶν προσδιορισμῶν ἐψηφίσασθε ἐξελεθεῖν βοηθήσοιτες (Δ.).—ἄνευ ἐκείνων ἔφασαν γρόντες τολμησαί (Θ. Α', 91).—οὐ τοῦ βελτίουτος σώματος ἐστὶν ἐκόντος τὰ σχήματα σχηματίζειν (Πλ);—τῷ μὲν Ἀθηνοδώρῳ συνέβη διαφεῖναι τὴν δύναμιν χρήματα οὐκ ἔχοντι παρ' ἡμῶν, τῷ Χαβρία δὲ μίαν ναῦν ἔχοντι μόνην ἐκπλεῖν (Δ. κατὰ Ἀριστοκρ. μβ').—ἄλλως πῶς πορίζεσθαι τὰ ἐπιτήδεια ἢ ὠνούμενους ὄρκους ἢ ἢ κατέχοιτας ἡμᾶς ἢδεῖν (Ξ. Ἀν. Γ', α', 20).

§. 17. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ κατηγορουμένου, καὶ ἐπὶ προσδιορισμῶν, τῶν μετοχικῶν μάλιστα, ποικίλλει πολλάκις ἐν τούτοις ἢ χρῆσις. Δυνατὸν π. χ. καὶ γενικῆς ἡγουμένης νὰ ἔπῃται κατ' αἰτιατικὴν τὸ κατηγορούμενον, ἢ ὁ προσδιορισμὸς ὑπὸ τῶν δεομένων μου προστάτην γενέσθαι (Ξ. Κ. Π. Ζ', β',

23) — δέομαι ὑμῶν καταψηφίσασθαι Θεομνήστου, ἐνθυμου-
μένους (Δ.), κτλ. Ὡσαύτως καὶ δοτικῆς ἡγουμένης· συμφέρει
αὐτοῖς φίλους μα.λ.λορ ἢ πο.λεμίους εἶναι (Ξ).—ἐξέστιν ὑ-
μῖν, λαβόντας ὄπ.λα, εἰς τὸν αὐτὸν κίνδυνον ἡμῶν ἐμβαί-
νειν (Ξ. Κ. Π. Β'. α' 15).—καὶ Ξερίᾳ τῷ Ἀρχάδι ἤκειν
παραγγέλλει, λαβόντα τοὺς ἀνδρας (Ξεν. Ἀρ. Α', 6', 1).

Τὸ Ἀντικείμενον τοῦ Ἀπαρεμφάτου.

§. 18. Τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται κατὰ τὴν
φύσιν τῆς τῶν ῥημάτων τάξεως εἰς ἣν ἀνήκει ἐπιθυμεῖν ἀρε-
τῆς.—χρῆσθαι βιβλίῳ.—πατεῖν τὴν δίκην.—παραλύειν
τινὰ τῆς ἀρχῆς.—διδόναι τινὶ χρήματα, κτλ. Περὶ ἄλλων
χρήσεων τοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ περὶ τῶν εἰς αὐτὸ προστιθε-
μένων μερίων ἴδε Σ. Π. Β.

Β'. Τὸ Ἀπαρέμφατον ὡς Ὄνομα.

§. 16. Εἰ μὲν τὸ ἀπαρέμφατον διὰ τοῦ ἄρθρου δὲν γίνε-
ται τέλειον οὐσιαστικὸν ὄνομα, πλησιάζει ὅμως τοσοῦτον εἰς
τὴν τούτου φύσιν, πᾶσαν αὐτοῦ χρῆσιν κατὰ πᾶσαν πτώσιν
καὶ κατὰ πάντα τρόπον, ἐκπληροῦν ὥστε δυσκόλως διακρί-
νεται.—τὸ λέγειν καὶ ὁ λόγος, τὸ ἔρχειν καὶ ἡ ἀρχή.

§. 20. Ὡς τοιοῦτον ἐκλαμβανόμενον τὸ ἀπαρέμφατον τί-
θεται εἰς τὸν λόγον ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, ἀντικεί-
μενον, προσδιορισμός. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὡς ὄνομα τιθέμενον
τὸ ἀπαρέμφατον δὲν ἀποβάλλει τὴν ῥηματικὴν αὐτοῦ φύσιν,
διὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῆς ὀνομαστικῆς χρήσεως δέχεται ἴδιον ὑπο-
κείμενον, κατηγορούμενον κτλ.,

Τὸ ὀνομαστικὸν ἀπαρέμφατον ὡς ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον τοῦ λόγου.

§. 21. Τὸ ὀνομαστικὸν ἀπαρέμφατον τίθεται ὑποκείμενον
καὶ κατηγορούμενον εἰς τὸν λόγον, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο ὄνομα·
οὐ τοι ἠδύ ἐστι τὸ ἔχειν χρήματα οὕτως, ὡς ἀνιάρῳν τὸ
ἀποβάλλειν (Ξ. Κ. Π. Η'. γ', 42).—τοῦτό ἐστι τὸ ἀδι-
κεῖν τὸ πλέον τῶν ἄλλῳν ζητεῖν ἔχειν (Πλ. Γορ. 483).—

τὸ δίκην δίδομαι πότερον πάσχειν τί ἐστιν ἢ ποιεῖν (Πλ. Γορ. 476);

Τὸ ὀνοματικὸν ἀπαρέμφρατον ὡς ἀντικείμενον.

§. 22. Τὸ ὀνοματικὸν ἀπαρέμφρατον τίθεται ἀντικείμενον εἰς τὸν λόγον, ὡς καὶ τὸ ῥηματικόν, κατὰ τὴν φύσιν τῆς τῶν ῥημάτων τάξεως εἰς ἣν ἀνήκει τοῦ διαλέγεσθαι ἀμελεῖν (Πλ. Γορ. 471).—πιστεύω τῷ κοσμίως ζῆν (Δ.).—τὸ τελευτῆσαι πάντων ἢ πεπρωμένη κατέκρινε, τὸ δὲ καλῶς ἀπαθαρεῖν ἴδιον τοῖς σπουδαίοις ἢ φύσις ἀπένειμεν (Ἰσ. Δημ. δ').—τὸ ἀρχικούς εἶναι ἀνθρώπων παιδεύεις αὐτούς (Ξ. Οἰκ. Γ', ιδ');

**Τὸ ὀνοματικὸν ἀπαρέμφρατον
ὡς προσδιορισμός.**

§. 23. Καὶ ὡς παντοῖος προσδιορισμὸς τίθεται εἰς τὸν λόγον τὸ ὀνοματικὸν ἀπαρέμφρατον, ἀπροθέτως καὶ ἐμπροθέτως ἀήθεις τοῦ κατακούειν τιός (Δημ. Ὀλ. Α', θ').—αἱ καλῶς πολιτευόμεναι δημοκρατίαι πρόεχουσι τῷ δικαιοτέραι εἶναι (Δημοσθ.).—αἰσχρὸν γὰρ τοὺς μὲν ἐμπόρους τηλικαῦτα πελάγη διαπερᾶν, ἔνεκα τοῦ πλείω ποιῆσαι τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν, τοὺς δὲ νεωτέρους μηδὲ τὰς κατὰ γῆν πορείας ὑπομένειν ἐπὶ τῷ βελτίῳ καταστήσαι τὴν ἑαυτῶν διάρκειαν (Ἰσ. Δημ. δ').—Σωκράτης ἐθαυμάζετο ἐπὶ τῷ εὐθύμως τε καὶ εὐζύλως ζῆν (Ξ. Ἀπ. Δ', ἡ. 2).—τὸ προσταλαιπωρεῖν τῷ δόξαντι καλῶ οὐδεὶς πρόθυμος ἦν (Θ. Β. 53).—Κύριος πάντων τῶν ἡλικῶν διαφέρων ἐφαίνετο εἰς τὸ ταχὺ μαρθάνειν ἂ δέοι (Ξ. Κ. Π. Α', γ', 1).

**Τὸ Ὑποκείμενον καὶ Κατηγορούμενον
τοῦ Ὀνοματικῶ Ἀπαρεμφάτου.**

§. 24. Καὶ ἐπὶ τῆς ὀνοματικῆς χρήσεως δέχεται τὸ ἀπαρέμφρατον ἴδιον ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον κατὰ τοὺς προεξηγηθέντας κανόνας, κατ' ὀνομαστικὴν μὲν ἐπὶ ταῦτοπροσωπίας, κατ' αἰτιατικὴν δὲ ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας ἀντὶ τοῦ ἐπελθεῖν αὐτοῖ (Θ.).—τὸ εἶναι Φίλιππον πάντων, ἔρα ὄντα, κύριον πολλῶ πρόεχει (Δ. Ὀλ. Α', γ').—διὰ τὸ τοὺς πολε-

μίους προεισεληλυθέναι (Δ.). Ὡσαύτως ἡ πόλις σφῶν τετείχισται ὥστε ἰκαρὴ εἶναι, κτλ. (Θ. Α. 91). — ἡ τῆς ψυχῆς φιλία διὰ τὸ ἀγρῆ εἶναι καὶ ἀκορεστοτέρα ἐστίν (Ξ. Συμπ. Η', ιέ).—διὰ τὸ ξένος εἶναι, οὐκ ἂν εἴη ἀδικηθῆναι (Ξ. Ἀπ. Β', α, 15);

Περὶ Ἄρθρου ἐν τῷ Ἀπαρεμφάτῳ.

§. 25. Ἐπὶ γενικῆς καὶ δοτικῆς τίθεται συνήθως τὸ ἄρθρον εἰς τὸ ἀπαρέμφατον, ὡς μετὰ τῶν ἀνωτέρω πολλὰ ἄλλα δεικνύουσι παραδείγματα τοῦ δραπετεύειν δεσμοῖς οἱ δεσπότεαι τοὺς οἰκέτας εἴργουσιν (Ξ. Ἀπ. Β', α, 16).—πρὸς τὸ μετρίωρ δεῖσθαι πεπαιδευμένος (Ξ. Ἀπ. Α', ε', 1). Ἐπὶ ὀνομαστικῆς δὲ ὑποκειμένου καὶ ἐπὶ αἰτιατικῆς ἀντικειμένου τόπον ἐπέχοντος τοῦ ἀπαρεμφάτου, δυνατὸν γὰρ τεθῆ ἢ γὰρ παραλειφθῆ τὸ ἄρθρον.

* 26. Τίς ἡ διαφορὰ τῆς ἐνάρθρου καὶ ἀνάρθρου χρήσεως ἐν τούτοις τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶναι δυσάποφασιστον. (Ἴδε Εἰσ. Ἐλλ. Συγγ. σ. 484). Φαίνεται δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸ ἄρθρον, τὰ τοῦ ἄρθρου ἐκπληροῦν, ἀναδεικνύει τὸ ἀπαρέμφατον ὡς τὸ κύριον μέρος τῆς προτάσεως, περὶ οὗ καταφάσκειται ἢ ἀποφάσκειται τι τὸ ζῆν, τὸ διαλέγεσθαι, τὸ θάνατον δεδιέναι, κτλ. Ὡσαύτως κατ' αἰτιατικὴν πειρῶ κατεργάζεσθαι τὸ εἰδέναι ἂ βούλει πράττειν (Ξ. Ἀπ. Γ', ζ', 18).*

* §. 27. Παραλείπεται δὲ τὸ ἄρθρον ἐπὶ ἀπαρεμφάτου, ὅταν ᾖναι ὑποκείμενον τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων δεῖ λῆγειν, — οὐ δεῖ ἀνταδικεῖν (Πλ.), κτλ. καὶ ἔνθα ὡς κυριώτερον μέρος τοῦ λόγου ἀναφαίνεται πολλῷ μᾶλλον τὸ κατηγορούμενον μετὰ τοῦ ἐστίν, συμπληρούμενον διὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου οἰκονόμου ἀγαθοῦ ἐστίν εὖ οἰκεῖν τὸν ἑαυτοῦ οἶκον (Ξ. Οἰκ. Α'. κέ). Τοῦτο δὲ προσεγγίζει εἰς τὴν ἰδέαν τῶν ἀπροσώπων, ὡς εἰ ᾖν προσῆκει ἢ προσῆκόν ἐστι τῷ ἀγαθῷ οἰκονόμῳ εὖ οἰκεῖν τὸν ἑαυτοῦ οἶκον. Οὕτω καὶ οὐχ ἠδὲ πολλοὺς ἐχθροὺς ἔχειν (Δ.)=δυσάρεστεϊ (Ἴδε κατωτέρω §. 30), κτλ. Ὡσαύτως παραλείπεται τὸ ἄρθρον ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ, καὶ ἐπὶ αἰτιατικῆς, καὶ τότε τὸ ἀπαρέμφατον ἀναλαμβάνει τὴν

καθαρὰν ῥηματικὴν αὐτοῦ φύσιν· βούλομαι δηλώσαι, κτλ. (σ. 114, §. 4).*

Περὶ Ἀπρὸσώπων Ῥημάτων.

§. 28. Ἀπρόσωπα ῥήματα ὀνομάζονται τὰ μόνον κατὰ τὸν τύπον τοῦ τρίτου προσώπου σχηματιζόμενα, ἢ ἐν χρήσει ὄντα τοῦλάχιστον, προσωπικὸν δὲ ἦτοι ἔμψυχον ὑποκείμενον οὐ δεχόμενα. Τὰ ῥήματα ταῦτα εἶναι ἐκ τῆς φωνῆς ᾧ καὶ ἐκ τῆς φωνῆς μαί. Ἐκ τούτων δὲ τὰ μὲν πρῶτα ἐξηγοῦσιν ἔννοιαν τοῦ πρέποντος ἢ μὴ πρέποντος, τοῦ ἀναγκαίου ἢ μὴ ἀναγκαίου, κτλ. δεῖ, προσήκει, χρῆ, κτλ. τὰ δὲ δεύτερα ἐξηγοῦσιν ἔννοιαν, λεγομένου, ὀριζομένου, ἀποφασισμένου τινός, κτλ. ἄδεται, ἐνδέχεται, πέπρωται, κτλ.

§. 29. Ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τὰ ῥήματα ταῦτα δυνατὸν νὰ θεωρηθῶσιν ὑπὸ δύο ἐπόψεως· α'. ὡς ἔχοντα ὑποκείμενον τὸν ἐξ αὐτῶν ἐξαρτώμενον λόγον· β'. ὡς ἔχοντα ὑποκείμενον τὴν ἀφηρημένην ἔννοιαν τῆς αὐτῶν σημασίας.

Α'. Τὰ Ἀπρόσωπα Ῥήματα ἔχοντα ὑποκείμενον τὸν ἐξ αὐτῶν ἐξαρτώμενον λόγον.

§. 30. Ἐπὶ τῆς πρώτης ταύτης περιστάσεως, λόγος ἐκ τῶν ἀπρὸσώπων ἐξαρτώμενος εἶναι τὸ ἀπαρέμφατον, ἐπομένως τὸ ἀπαρέμφατον εἶναι αὐτῶν ὑποκείμενον· δεῖ λέγειν, οἷον εἰπεῖν τὸ λέγειν ἐστὶ θεός.— τὸ φέρον ἐκ θεοῦ καλῶς χρῆ φέρειν. Καὶ τὰ εἰκός, ἀναγκαῖον, χαλεπόν, κτλ. μετὰ τοῦ ἐστίν, ἰδέαν ἀπρὸσώπων ἐξηγοῦσιν, ὅθεν καὶ δέχονται τὴν σύνταξιν αὐτῶν (Ἴδε ἀνωτέρω §. 27). οὕτω καὶ λέγεται βροτῆσαι, πέπρωται θαεῖν, κτλ.

§. 31. Καὶ ὑποκείμενον δὲ ὄν τοῦ ἀπρὸσώπου τὸ ἀπαρέμφατον δέχεται ἴδιον ὑποκείμενον. Τοῦτο δὲ τίθεται κατ' αἰτιατικὴν· δεῖ αὐτοὺς παρεῖναι (Ξ.)—τὸ αὐτοὺς παρεῖναι ἐστὶ θεός.— ἡ αὐτῶν παρουσία.— χρῆ ἕκαστον τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ἀποφαίνεσθαι (Βλ. Πρ. 436). Ὡσαύτως καὶ ὅταν τὸ ἀπρόσωπον, ἀπ' ἄλλου ῥήματος ἐξαρτώμενον, ἐκφέρηται καὶ αὐτὸ κατ' ἀπαρέμφατον διδ' θυμοειδῆ καὶ πρᾶόν γαμερ

ἐκάστοτε εἶναι δεῖν τὸν ἀγαθόν (Πλ. Ν. Ε', 951)· οὕτω δὲ ἐκφερόμενον τὸ ἀπρόσωπον καὶ ὑποκειμένου τόπον ἐπέχον τίθεται καὶ ἐνάθρως· ὀρθῶς ἔχει τὸ δεῖν εἶναι τοιοῦτον (Πλ.).

* §. 32. Ὅταν δὲ μετὰ τὰ ῥήματα, φημί, ἡγοῦμαι, οἶμαι, ἔπονται τὰ ἀπαρέμφρα χρῆναι, δεῖν, κτλ. ταῦτα ἀποτελοῦσιν ὡς ἐν ῥήμα, ἡγοῦμαι χρῆναι, οἶμαι-δεῖν· καὶ τότε ἡ δύναμις τοῦ προσωπικοῦ ἔλκει τὴν τοῦ ἀπροσώπου, καὶ τὸ ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον τίθενται κατ' ὀνομαστικὴν, ὡς ἤθελεν εἶναι καὶ λείποντος τοῦ ἀπροσώπου· εἰ οἴεσθε χρῆναι ὑμεῖς ἀπολέσαι (Δυσ.)=εἰ οἴεσθε ἀπολέσαι. Οὕτω καὶ ἐπὶ κατηγορουμένου· Ἀλκιβιάδης βδελυρὸς καὶ ὑβριστὴς ἦετο δεῖν εἶναι (Δ Μηδ. τ').*

§. 33. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ῥήματα, τὰ ὁποῖα, ὡς προσωπικὰ καὶ ὡς ἀπρόσωπα ἐκλαμβάνομενα, δέχονται τὴν τῶν προσωπικῶν καὶ τὴν τῶν ἀπροσώπων σύνταξιν, κατὰ ταῦτο προσωπίαν δηλ. ἢ ἑτεροπροσωπίαν· ἐδόκει Ξενοφῶντι βροτῆς γενομένης, σκηπτὸς πεσεῖν εἰς τὴν πατρίαν οἰκίαν (Ξ. Ἄν. Γ', α, 7).—δοκεῖς ἄν ἢ πόλιν ἢ στρατόπεδον ἢ ληστὰς ἢ κλέπτας πρᾶξαι ἄν τι δύνασθαι, εἰ ἀδικοῖεν ἀλλήλους (Πλ. Πολ. Α', 351);—ὠμολόγηται ὁ ἰατρὸς; σωματῶν εἶναι ἀρχῶν (Πλ.).—ὀμολογεῖται τοὺς ἀπὸ Διὸς εὐγενεστάτους τῶν ἡμιθέων εἶναι (Ἰσ. Εὐαγ. δ').*

Β' τὰ ἀπρόσωπα ῥήματα ἔχοντα ὑποκείμενον τὴν ἀφηρημένην ἔννοιαν τῆς αὐτῶν σημεσίας.

§. 34. Ἐπὶ τῆς περιστάσεως ταύτης τὰ ἀπρόσωπα συντάσσονται κατὰ τὴν ἐν αὐτοῖς περιεχομένην ἔννοιαν· δεῖ χρημάτων=ἔστι δεῖα(=ἔλλειψις) χρημάτων· οὕτω καὶ ὄζει τῶν ἰχνῶν (Ξ. Κυρ. Ε', 7)=ἔστιν ὁσμὴ τῶν ἰχνῶν τῶν λαγῶν· ἐνδεῖ μοι χρημάτων=ἔστι μοι ἐνδεῖα χρηνιύτων.—μεγάλου τιρὸς ἔδει σωτηρὸς τε αὐτῇ (Πλ. Ν. Δ', 704).—μεταμίλει μοι τούτου=γίγνεται μοι μετάμελος τούτου, κτλ.—αὐτὸν γάρ σε δεῖ Προμηθέως (Αἰσχύλ. Προμ. 06)=τὸ αὐτὸν ἔχει χρεῖα Προμηθέως· οὕτω παρὰ Σοφοκλεῖ (Φ. 646) ὅτου σε χρεῖα καὶ πάθος μάλιστ' ἔχει. Ἐν τοῖς προηγουμένοις ἡ γν-

νική γίνεται καὶ ὀνομαστική· νῦν τοῖνον ὑμῶν μελησάτω τῶν πεπραγμένων (Λυσ. κατὰ Νικομ. §. 30), καὶ ἐμοὶ μελήσει τοῦτο (Ἀρφ. Π.λ. 229) τὸ πρῶτον=ἔστι μοι μέλησις ἤτοι φροντίς τοῦτου ἢ περὶ τοῦτου, τὸ δεῦτερον=τοῦτό ἐστι μοι φροντίς, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Περὶ Μετοχῆς καὶ τῶν εἰς τὸς καὶ τέος Ῥηματικῶν.

Περὶ Μετοχῆς.

§. 1. Δυνάμει τῆς ῥηματικῆς φύσεως συντάσσεται ἡ μετοχή, ὡς καὶ πᾶσα ἔγκλισις ῥήματος κατὰ τὸ ἴδιον ῥῆμα· ζῶν ἐπὶ γῆς.—φοιτῶν εἰς τὰ διδασκαλεῖα.—ψόγου ἀφροτιστῶν.—πολεμῶν τῇ κακίᾳ.—λέγων ταῦτα.—ὡσπερὶ ὑπὸ ἀγαθοῦ πύκτου πληγεῖς (Πλ. Πρ. 531).—λουόμενος τὴν κεφαλὴν.—δύναμιν κεκτημένοι (Δημ.), κτλ.

§. 2. Δυνάμει τῆς ἐπιθετικῆς φύσεως τίθεται εἰς τὸν λόγον ἡ μετοχὴ τριχῶς μάλιστα· ἄ. ἐπιθετικῶς· ἑ'. κατηγορηματικῶς· γ'. παρενθετικῶς.

Α'. Ἡ Μετοχὴ ἐπιθετικῶς.

§. 3. Ἐπιθετικῶς τίθεται εἰς τὸν λόγον ἡ μετοχὴ συμπλεκομένη μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ὡς καὶ πᾶν ἐπίθετον· ὁ θερμαίνων ἡλῖος, ἡ λάμπουσα ἀκτίς, τὸ καὶον πῦρ.

§. 4. Ὡς δὲ τὰ καθ' αὐτὸ ἐπίθετα λαμβάνουσιν ἐνίοτε οὐσιαστικοῦ χαρακτῆρα, οὕτω καὶ ἡ μετοχὴ, ἐνάρθως μὲν μάλιστα, ὡς ὁ διώκων, ὁ τυχών, οἱ ἔχοντες, οἱ πολιτευόμενοι κτλ. ἐνίοτε δὲ καὶ ἀνάρθως· ἐρῶν ἐρωμένη ἀπειλεῖ.—διαφέρει πάμπόλυ μαθὼν μὴ μαθόντος (Π.λ. Ν. Ζ', 795). Συχνότατα δὲ οὐσιαστικῶς ἐκλαμβάνεται ἡ μετοχὴ ἐπὶ τοῦ οὐδετέρου γένους, ἀφηρημένην ἔννοιαν ἐξηγοῦντος· τὸ δεδιός=ὁ φόβος, τὸ ποθοῦν=ὁ πόθος, τὸ βουλόμενον=ἡ βούλησις, κτλ.

§. 5. Ὡς τὸ ἀπαρέμφατον καὶ ἐπὶ τῆς ὀνομαστικῆς χρή-

σεως δὲν ἀποβάλλει τὴν ῥηματικὴν αὐτοῦ φύσιν, οὕτω καὶ ἡ μετοχὴ ὅθεν λέγεται ὁ τῆς ἀρετῆς ἐπιμελούμενος, ὁ τοῦ θώρακος ποιῶν, ὁ γράμματα εἰδώς, οἱ τὸν θάνατον δεδιότες ἄνθρωποι, ὡς ἤθελεν εἶναι καὶ τὸ τοῦς ἀνθρώπους τὸν θάνατον δεδιέναι, κτλ.

§. 6. Δέχεται δὲ ἡ μετοχὴ ἐνίστε καὶ ὀνομαστικὴν σύνταξιν παρὰ ποιηταῖς· ὁ τεκὼν παρὰ τοῖς τραγικοῖς=τοκεύς, κτλ. Τοιοῦτον παρὰ πεζοῖς τὸ οἱ προσήκοιτες=οἱ συγγενεῖς, καὶ μάλιστα τὸ ἀνωτέρω (§. 4) σημειωθὲν οὐδέτερον γένος τῆς μετοχῆς τῆς ξυμφορᾶς τῷ ἀποβάττι (Θ. Β'. 87) —τῇ ἀποβάσῃ συμφορᾶ.—τὸ τοῦ κρείττοτος συμφέρον (Πλ. Πολ. Α'. 338).

Β'. Ἡ Μετοχὴ κατηγορηματικῶς.

§. 7. Ὡς κατηγορηματὴ ἢ κατηγορούμενον τίθεται εἰς τὸν λόγον ἢ μετοχὴ, κατὰ πρῶτον μετὰ τοῦ εἶναι καὶ τῶν συγγενῶν ῥημάτων· εἰμὶ τυράννω εἰκώς—νόμος ἐστὶν ὁ βοηθῶν.—οὐδαμοῦ τὰ μὴ ὄντα ὄντα ἐστὶν (Πλ.)—νῦν γὰρ εὐτυχοῦσα τυγχάνεις (Σ. Ἡλ. 794).—λανθάνει ὦν.—εὐλαβοῦ μὴ φαῆς κακὸς γερῶς (Σ. Τραχ. 1129).—μὴ περὶ ἐμὲ φαῦλος ἐξελεχθῆς. Οὕτω καὶ μὴ προδοὺς ἡμᾶς γένη (Σ. Αἴ. 588). μὴ σαντὸν τ' ἅμα κἄμ' ὄντα σαντοῦ πρόστροπον κτείνρας γένη (Σ. Φ. 772). Περιφραστικὰ δὲ ταῦτα=μὴ προδῶς, μὴ κτείνης οἷα οὐκ ὀλίγα τοιαῦτα διὰ τῶν μετοχῶν, ὡς φερόμενοι γίνονται, θαυμάσας ἔχω, κρύψας ἔχει=ἔχει κρυμμένον, κτλ.

§. 8. Τίθεται, δεύτερον ὡς κατηγορούμενον ἢ μετοχὴ μετὰ τινων ἰδιαιτέρων κλάσεων ῥημάτων, αἵτινες αἰτοῦσι τὴν μετοχὴν, ὡς αἱ προσημειωθεῖσαι αἰτοῦσι τὸ ἀπαρέμφατον (σ. 114, §. 3). Εἶναι δὲ τοιαῦτα ῥήματα μάλιστα· ἄ. τὰ ἐράρξεως, λήξεως, καὶ συνεγείας σημαντικά· ἠρχόμεθα πρῶτον ἀθροίζοντες (Ξ. Οἰκ. Δ'. 6).—οὐ ποτε λήγει κινούμενον (Πλ. Φαῖδρ. 247)=πολεμοῦσα τὸν αἰεὶ χρόνον διάγει (Πλ.) Ἔ, τὰ καρτερίας, ἀροχῆς καὶ ψυχικοῦ παθήματος σημαντικά· εἴ τις καρτεροῦ ἀνακρίσκων ἀργύριον φρονίμως (Πλ.).—οὐ

γὰρ ἂν ἀνασχομένην πλεονεκτοῦντας ὁρῶν τὰς ἀτακτοῦν-
τας (Ξ. Κ. Π. Ζ', 6', 6)—ἤδεται λέγων αἰεὶ (Εὐρ.).—ὅστις
ἰσχυρῶς χρήμασιν ἤδεται εὖ ἔσθι τοῦτον καὶ δαπανῶνται
ἰσχυρῶν ἀνιᾶσθαι (Ξ. Κ. Π. Η', γ'. 44).

§. 9. Εἶναι προσέτι τὴν μετοχὴν αἰτοῦντα ῥήματα γ'. τὰ
αἰσθήσεως, γνώσεως καὶ κατανοήσεως σημαντικά· νῦν δ' οὐ-
κέτ' ἀκούω, ἀλλ' αὐτὸς ἤδη παρῶν ὁρῶ Λακεδαιμονίους ἡ-
κοῦντας (Ξ.).—πολλὰς πληγὰς οἶδα λαμβάνων (Ξ. Κ. Π. Α'.
ζ', 29).—κατενόησαν εὐ πολλοὺς τοὺς Θηβαίους ὄντας (Θ.
Β', 3)· δ'. τὰ δείξεως, δηλώσεως καὶ τῶν τοιούτων σημαν-
τικά· ἀναρδρίας ἔνεκα δειχθήσεται τοῦτο πεποιηκῶς (Δ.)·
—τοῦτο τὸ γράμμα δηλοῖ ψευδῆ τὴν διαθήκην οὔσαν (Δ.).
ε. τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀγγέλλειν· ποῦ δῆτα νῦν ζῶν
ἢ θανὼν γ' ἀγγέλλεται (Σ. Τρ. 72.); Σπανιώτερον δὲ τὰ ἔ-
χοντα τιν ἔνοιαν τοῦ νομίζειν, λέγειν καὶ τῶν τοιούτων
πᾶσι ταῦτα δεδογμένα ἡμῶν νόμιζε (Πλ. Πολ. Ε'. 450)—
πότερόν σε φῶμεν νυνὶ σπουδάζοντα ἢ παίζοντα (Π), Γορ.
481); οὕτω καὶ τλθμηὶ σε ὁμολογοῦντα, κτλ.

§. 10. Πολλὰ τῶν προηγουμένων ῥημάτων δέχονται καὶ
ἄλλην σύνταξιν, καὶ μάλιστα τὴν μετ' ἀπαρεμφάτου καὶ τὴν
μετὰ τῆς ὀριστικῆς καὶ τοῦ ὅτι· οὕτω, π. χ. τὰ γνωστικά·
οἶδα γὰρ αἰεὶ μαρτυρησέσθαι μοι ὅτι ἐγὼ ἠδίκησα οὐδένα
(Ξ. Δν. Δ', ἡ, 19).—οὐκ οἶσθα ὅτι καὶ ὅσον σκαρδαμύττω
χρόνον πάνυ πολὺς μοι δοκεῖ εἶναι (Ξ. Κ. Π. Α'. δ', 28);
οὐχὶ δὲ ἀδιαφόρως ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν. Περὶ τούτων πα-
ραπέμπω εἰς τὸ Σ. Π. Β'. σ. 415· μάλιστα δὲ εἰς τὴν
Εἰσ. Ἐλλ. Συγγ. σ. 605—609 ἔνθα κατὰ πλάτος περὶ
τούτου γίνεται λόγος.

Γ'. Ἡ Μετοχὴ παρενθετικῶς.

§. 11. Παρενθετικῶς ἢ μᾶλλον παραθετικῶς καὶ παρα-
τακτικῶς τίθεται εἰς τὸν λόγον ἢ μετοχὴ μετὰ πίσεως κλά-
σεως ῥημάτων, ὅταν μετὰ τοῦ ῥήματος μὲν τῆς πρώτασεως
ἀποτελῆ ἓνα λόγον πλήρη, ἀλλὰ καθ' ἑαυτὴν λαμβανομένη

ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον λόγον, χρησιμεύοντα εἰς πληρέστερον προσδιορισμὸν τῆς κυρίας προτάσεως.

§. 12. Τίθεται δὲ ἡ μετοχὴ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἄ. εἰς δῆλωσιν ἀναφορᾶς· δούλος ὢν ἔφασκες εἶναι δεσπότης = σὺ θς εἶ δούλος = σὺ εἶ δούλος καὶ ἔφασκες εἶναι δεσπότης. Αὕτη καλεῖται ἀναφορικὴ μετοχὴ ὅ. εἰς ἐξήγησιν χρόνου· ταῦτα ποιήσαντες ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους ἀνάγοντο (Ἡρ. σ'. 96). χρονικὴ μετοχὴ = ἐπεὶ ἐποίησαν ταῦτα γ'. εἰς δῆλωσιν αἰτίας· ὀλεῖσθε δ' ἠδικηκότες τὸν ἄνδρα τότε (Σ. Φ. 4035). αἰτιολογικὴ μετοχὴ· τὸ τελικὸν αἴτιον δηλοῦται διὰ τοῦ μέλλοντος, καὶ μάλιστα μετὰ τῶν κινήσεως σημαντικῶν ῥημάτων· ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα δουλωσόμενος ἦλθε (Θ. Α'. 18) — καὶ κατήρχεν ἤδη (Κῦροι) ἀγαπηδῶν ἐπὶ τοῖς ἵππους ἢ διατοξενυσόμενος ἢ διακορτιούμενος ἀπὸ τῶν ἵππων (Ξ. Κ. Π. Α', ιδ', ὅ) κτλ. τελικὴ μετοχὴ δ'. εἰς δῆλωσιν τῆς πόρου καὶ τρόπου· ληϊζόμενοι ζῶσιν (Ξ. Κ. Π. Γ', ἅ, 25). — ἀλλὰ θαρρόσας λέγε (Πλ. Πολ. Β', 450), κτλ. τροπικὴ μετοχὴ = μετὰ θαρρόσους εἶπέ· ἐ. εἰς δῆλωσιν ὑποθέσεως· ταῦτ' ἔχων ἅπαντ' ἔχω (Σ.)· ὑποθετικὴ μετοχὴ ζ'. εἰς δῆλωσιν ἐναντιωματικῆς τιμῆς πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως ἐκφερόμενα· πολλοὶ γὰρ ὄντες εὐγενεῖς εἰσιν κακοὶ (Εὐρ. Ἡλ. 551) = καίπερ ὄντες· ἐναντιωματικὴ μετοχὴ.

§. 13. Πολλὰ τῶν τοιούτων μετοχῶν, πρὸς ἀνάδειξιν μείζονα τῆς ἐννοίας αὐτῶν παραλαμβάνουσι καὶ διάφορα κατὰλληλα μόρια· ἢ χρονικὴ, τὰ ἐνταῦθα, δὴ, εἶτα κτλ. ἢ αἰτιολογικὴ τὰ ἄτε, οἷα, κτλ. ἢ ἐναντιωματικὴ τὰ καί, καίπερ, κτλ.

Περὶ ἀπολύτων Μετοχῶν.

§. 14. Κατὰ τὴν μέχρι τούδε ἐξηγηθεῖσαν χρῆσιν ἡ μετοχὴ συμφωνεῖ πάντοτε πρὸς τὸ ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, ἀντικείμενον, κτλ. εἰς προσδιορισμὸν τῶν ὁποίων τίθεται, ἢ τῶν ὁποίων τὸν τόπον ἐπέχει, βουλεύσας καὶ τὸν βουλευτικὸν ὄρκον ὁμῶσας (Σωκράτης) οὐκ ἠθήλησεν ἐπιψηφίσαι (Ξ. Ἀπ. Α', ἁ, 18). — ἴδει ἐαυτὸν ἥττορα ὄντα (Ξ. Κ. Π. Α'.

δ', 4)—οὐ γὰρ ἤδασιν αὐτὸν τεθρηκότα (Ξ. Ἀν, Α'. 1, 16).

§. 15. Ἄλλ' ἐκτὸς ταύτης ὑπάρχει καὶ ἕτερα τις χρῆσις τῆς μετοχῆς, ἐν ἣ ἰσχύει πᾶσα τοιαύτη συμφωνία σεισμοῦ γενομένου ἢ ἐκκλησίου αὐτῆ διελύθη (Θ; Β', 45)—ἀλλὰ τὸ στρόφρον λυθέν, τὰ κάρνα μου ξέπιπτεν (Ἀρφ. Ἀποστ.). Ἐπὶ τῆς τοιαύτης χρήσεως αἱ μετοχαὶ καλοῦνται ἀπόλυτοι,

Ἡ Ἀπόλυτος Γενική.

§. 16. Εἰ καὶ κατὰ πᾶσαν πτῶσιν τίθεται ἀπολύτως ἡ μετοχή, ἡ ἀπόλυτος ὁμως γενική, εἶναι ἡ συχνοτέρα καὶ περιφημοτέρα παρὰ γραμματικαῖς. Ὡς κανόνες περὶ τὴν χρῆσιν τῆς ἀπολύτου γενικῆς ὀρίζονται, α. τὸ διὰ τῆς μετοχῆς σχηματιζόμενον κῶλον, ὅπερ σύγκειται ἐκ διπλῆς γενικῆς, πρέπει κατὰ τι νὰ προσδιορίζῃ ὀλόκληρον τὸ κῶλον τῆς κυρίας προτάσεως β. πρέπει νὰ ἦναι ἕτεροπροσωπία ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου τῶν δύο κῶλων, θεοῦ θέλετος, εὐδὲν ἰσχύει φθόσιος (Γν.). Ὡσαύτως τούτων λεχθέντων (ὑπ' ἄλλου προσώπου), ἀπῆλθον ἐγὼ τούτο δὲ εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἀναφερόμενον πρέπει νὰ γένη, ταῦτα εἰπὼν ἀπῆλθον ἐγὼ

§. 17. Ἐκ τῆς χρονικῆς σημασίας ὀρηθησῆσα ἡ χρῆσις τῆς ἀπολύτου γενικῆς ἐπεξετάθη καὶ εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς ἄλλας ὄσων ἡ μετοχή εἶναι δεκτικὴ, καὶ μὴ ἀπόλυτος ὕσα ἀναχωρησάντων τῶν ἐκ τῆς Ἀττικῆς Πελοπονησίον, οἱ Σπαρτιάται ἐβοήθουν (Θ. Δ', 8).—τούτων οὐ. ως ἐχόντων (Πλ.) =ἐπεὶ—ροσῆματος μὴ ὄντος, οὐδὲν δεῖ φαρμάκου (Πλ. Ἀυσ. 220) =ἰάν, ἢ ὅταν μὴ ἦ.

* §. 18. Εἰ καὶ ἀνωτέρω παρετήρησαμεν ὅτι ὡς κανὼν περὶ τὴν χρῆσιν τῆς ἀπολύτου γενικῆς ὀρίζεται ὅτι πρέπει νὰ ἦναι διάφορον τὸ ὑποκείμενον τῆς κυρίας προτάσεως καὶ τὸ τῆς μετοχῆς, ῥηματικῶς ἐκλαμβανομένης, πολλάκις ὁμως ἀπαντᾶται ἀπόλυτος γενική ἔχουσα ὑποκείμενον τὸ τῆς κυρίας προτάσεως ἢ τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς; βοηθησάντων ὑμῶν πόλιν προθύμως προσλήψεσθαι (Θ. Γ', 13. Β', 83).—προσέμιξαν τῷ τείχει λαθόντες τοὺς φύλακας, ἀπὸ τὸ σκοτεινὸν οὐ προῖδόντων αὐτῶν (Θ. Γ', 22). *

Ἡ Ἀπόλυτος Δοτική.

§. 19. Σπανιωτέρα εἶναι ἡ χρῆσις τῆς ἀπολύτου δοτικῆς· τίθεται δὲ καὶ αὐτὴ μάλιστα ἄ. εἰς δὴλώσειν χρόνου περιϋόντι τῷ θέρει οἱ Κορίνθιοι ἐστρατοπεδεύσαντο ἐπὶ Ἀκτιῶ (Θ. Α', 31)—περιϋόντι δὲ τῷ ἐνιαυτῷ, φαίνουσι πάλιν οἱ ἔφοροι φρουρὰν (Ξ. Ἑλλήν. Γ', 6', 23)· Ἐ. εἰς δὴλώσειν τοῦ δι' οὗ Ἑλλήσπορον ἵκοντο νότῳ τρίτον ἡμῶν ἀέντι (Θεόκρ.).

§. 20. Ἐκ τῆς ὀργανικῆς ταύτης σημασίας φαίνεται ὅτι ἔλαβε τὰς πρώτας ἀρχὰς ἡ ἀπόλυτος δοτικὴ, διότι ὄχι μόνον τὸ Κῦρος ἐξελάνθει συντεταγμένῳ τῷ στρατεύματι παντὶ (Ξ. Ἀν. Α', ζ', 14), τὸ ἠυλλίεσθαι ἐγκεχαλινωμένοις τοῖς ἵπποις (Ξ. Ἀν. Ζ', ζ', 6), κτλ. ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνωτέρω περιϋόντι τῷ ἐνιαυτῷ, κτλ. ἐνταῦθα κυρίως ἀνάγεται—τῷ τελευτῶντι ἐνιαυτῷ καὶ, χυδαῖκώτερον, μὲ τὸ τέλος τοῦ ἔτους· Ἀλλεχού δὲ ἡ μετοχικὴ δοτικὴ τίθεται δυνάμει τοῦ ῥήματος ἀπορουμένοις δ' αὐτοῖς προσελθὼν ἀγῆρ Ῥόδιος εἶπε (Ξ. Ἀν. Γ'. ε', 8).—ἡμέραι ἦσαν τῇ Μιτυλήνῃ ἐαλωκυῖα ἐπτὰ ὅτε, κτλ. (Θ. Γ', 29)—εἶχε τρεῖς ἡμέρας ἀφ' οὗ.

Ἡ Ἀπόλυτος Αἰτιατική.

§. 21. Ἡ ἀπόλυτος αἰτιατικὴ ἐκ προσωπικῶν ῥημάτων γινομένη, μετὰ τῶν μορίων ὡς καὶ ὡσπερ, τίθεται κατὰ πρῶτον, εἰς δεξιαν ἀληθινῆς ἢ ὡς ἀληθινῆς αἰτίας· ὡς οὖν τὰ μὲν οἴκοι στρατείας οὖσαν, τὰ δ' ἑορτήν, ἐμοὶ μὲν οὐ δοκεῖ διαλθεῖν τὴν δε τὴν παρήγουσαν (Ξ. Κ. Π. ζ', α', 10).—τούτων δὲ φανέντων, οὐδὲν ἔτι ἄλλο οἰωνίζόμενοι ἐπορεύοντο, ὡς οὐδένα λήσοιτα τὰ τοῦ Θεοῦ σημεῖα (Σ. Κ. Π. Α', ζ', 1).—πολλοὶ τῶν ἀδελφῶν ἀμελοῦσιν ὡς περ ἐκ πολιτῶν μὲν γιγνομένους φίλους, ἐξ ἀδελφῶν δὲ οὐ γιγνομένους (Ξ. Ἀπ. Β', γ', 3)—οὕτως ὡς εἰ, κτλ.

§. 22. Τίθεται δεύτερον, ἡ ἀπόλυτος αἰτιατικὴ, γινομένη ἐκ τῶν προσξηγηθέντων ἀπροσώπων ῥημάτων, ἐπὶ τῶν αὐτῶν περιστάσεων, ἐν αἷς ἐκ τῶν προσωπικῶν συνεθίζεται γενικὴ οὐχ οὗτοι ἴλαροί εἰσιν ἀγωνισταί οἵτινες, ἀγρυπνήσαι δεόν

ἡττῶνται τούτου (Ξ. Κ. Π. Α', ε', 7) = τοῦ ἀγρυπνῆσαι. — τοὺς μὲν γὰρ βωμολοχεύεσθαι καὶ σκώπτειν καὶ μιμῆσθαι δυναμένους εὐφυεῖς καλοῦσι, προσῆκον τῆς προσηγορίας ταύτης τυγχάνειν τοὺς ἕριστα πρὸς ἀρετὴν πεφυκώτας (Ἰσ. περὶ Ἀντιδόσεως). Ὡσαύτως ἀμφοτέροις μὲν δοκοῦν ἀναχωρεῖν, κυρωθὲν δὲ οὐδὲν, οἱ Μακεδόνας ἐχώρου ἐπ' οὐκου, (Θ'. Δ, 125). ἀλλὰ ἐπὶ τούτων τῶν ἐκ τῆς παθητικῆς φωνῆς συνηθέστερος ὁ παρακείμενος· δεδογμένον, προστεταγμένον, εἰρημένον, κτλ. ἀλλὰ καὶ ὡς ἐξεσόμενον, παρὰ Λυσία.

Ἡ Ἀπόλυτος Ὀνομαστική.

§. 23. Ἡ ἀπόλυτος ὀνομαστικὴ τίθεται μὲν καὶ κατ' ἄλλον τρόπον, μάλιστα δὲ ὅταν δι' αὐτῆς ἀρχίζων ὁ λόγος διακόπτεται μετέπειτα διὰ τινὰ αἰτίαν καὶ τρέπηται εἰς ἄλλην σειρὰν· παθοῦσα δ' οὕτω δεινὰ πρὸς τῶν φιλότατων, οὐδεὶς ὑπὲρ μου δαιμόνων μητίεται (Λίσχ. Εὐμ. 103). — Αἴαν, πάλαι δὴ σ' ἐξερωτῆσαι θέλων, σχολὴ μ' ἀπεῖργεν (Εὐρ. Ἀποσ. Παλαμ. ἦ). — ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, εἶπεν ὁ Κριτίας (Ξ. Ἑλλ. Β', γ', 22). Ἡ ἀπόλυτος ὀνομαστικὴ εἶναι ἢ κυρίως καὶ καθ' αὐτὸ ἀπόλυτος μετοχὴ, ἀναγομένη εἰς τὰ ἀνακόλουθα, αἱ δὲ λοιπαὶ εἰσιν οἷον προσδιορισμοί.

Περὶ τῶν εἰς τὸς καὶ τὸς ῥηματικῶν.

§. 24. Ἐκ τῶν εἰς τὸν μετοχικὸν χαρακτῆρα προσεγγιζόντων τούτων ῥηματικῶν τὰ μὲν εἰς τὸς δηλοῦσι· α'. τὸ γενόμενον, ἤδη καὶ τετελεσμένον, ὡς ποιητός, στατός, ὑφαντός κτλ. β'. τὸ δυνατόν γενέσθαι, ὡς ὄρατός καὶ ἀόρατος, τρωτός καὶ ἄτρωτος, μετακίνητός καὶ ἀμετακίνητος. Καὶ ἐπὶ τῆς πρώτης δὲ καὶ ἐπὶ τῆς δευτέρας σημασίας, κατὰ μὲν τὰ ἄλλα συντάσσονται ὡς καὶ πᾶν ἄλλο ἐπίθετον μετὰ τοῦ ἰδίου οὐσιαστικοῦ, οἷον· α'. τύπος γραπτός. — σκεῦος πλεκτόν. β'. βασιλεῖς αἰρετοί. — ὑπερβατόν τὸ περιτειχισμα (Θ. Γ'. 25), κτλ.

§. 25. Δυνάμει δὲ τῆς παθητικῆς σὺ τῶν σημασίας ἐκφέρουσι τὸ ποιητικὸν αἷτιον κατὰ δοτικὴν ὡς καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν

περὶ δοτικοσυντάκτων ὀνομάτων λαλοῦντες εἶπομεν (Κεφ. Γ', §. 33), ἢ κατὰ γενικὴν ἐμπρόθετον, οἷον *ἀ. καίμοι ἔστω ἄρρητα τὰ εἰρημένα* (Πλ. Συμπ. 189) = ὡς εἰ μὴ εἰρημένα ἦν. — *μετάπεμπτος ὑπὸ Κύρου* (Ξ. Ἄν. Α', δ', 3) = προσεκλημένος *β'. ἐστ' ἐκεῖνω πάντα λεκτὰ, πάντα δὲ τολμητὰ* (Σ. Φ. 633). *θεατὸς σοφοῖς, ἀγαστὸς θεοῖς, ζηλωτὸς ἀμοίροις, κτητὸς εὐμοίροις* (Πλ. Συμπ. 197).

§. 26. Κατὰ δοτικὴν, ὀργανικὴν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων καλουμένην καὶ τῇ τῶν Ῥωμαίων ἀπενεκτικῇ ἦτοι ἀφαιρετικῇ ἀντιστοιχοῦσαν, ἐκφέρεται καὶ ἐν τούτοις τὸ τοῦ κυρίως ποιητικοῦ διασταλτέον ὀργανικὸν αἷτιον, οἷον *ἀλωτὰ γίνεται ἐπιμελεία καὶ λόγῳ ἅπαντα* (Μ. ἐν Δυσκόλῳ). Ἄλλὰ καὶ κατὰ γενικὴν, ὡς *δόξῃ χρήματα κτητὰ, δόξα δὲ χρημάτων οὐκ ὀρητῇ* (Ἰσ. πρὸς Νικ. θ').

§. 27. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν εἰς τὸς τὰ δὲ εἰς τέος δηλοῦσι τὸ δέον γενέσθαι, εἷον *αἰτιατέος, λεκτέος, πρακτέος* κτλ. Ἡ διαφορὰ τῶν εἰς τὸς καὶ τέος ῥηματικῶν δεικνύεται προφανέστατα διὰ τῶν δύο ἐπομένων ἐκ τοῦ Ξενοφώντος παραδειγμάτων *ποταμὸς διαβατὸς. — πειραμὸς διαβατέος* (Ξ. Ἄν. Δ'. δ', 18. Β', δ', 6) ὡσαύτως *μαθητὸν καὶ μαθητέον*. Καὶ ἐπὶ μὲν ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ γένους συντάσσονται καὶ ταῦτα, ὡς τὰ εἰς τὸς καὶ ὡς πᾶν ἄλλο ἐπίθετον μετὰ τοῦ ἰδίου οὐσιαστικοῦ καθάπερ μετὰ τοῦ ἀνωτέρω *διαβατέος ποταμὸς*, πολλότατα ἄλλα παριδείγματα δεικνύουσιν ὀ πρὸ τῆς ἀληθείας τιμητέος ἀνήρ (Πλ. Πολ. Γ', 595). — *ποιητέα ἢ ξύμβασις* (Θ. Ε', 15). — *τριήρεις μεταπεμπτέας* (Θ. 5', 25), κτλ.

§. 28. Τὰ δὲ οὐδέτερα τούτων δέχονται διπλῆν τινα σύνταξιν, ὀμαλὴν τε καὶ ἀνώμαλον. Κατὰ τὴν πρώτην συντάσσονται καὶ ταῦτα καθάπερ τὰ ἀνωτέρω ὡς τὸ *διαβατέος ὀ ποταμὸς*, οὕτω καὶ *διαβατέον τὸ γάπος* (Ξ. Ἄν. 5', ε', 12). ὡς τὸ *ἀφετέος ὀ λόγος*, οὕτω καὶ τὸ *νῦν λεχθέν οὐκ ἀφετέον* (Πλ. Φαίδρ. 260.) ὡς τὸ *ποιητέα ἢ ξύμβασις*, οὕτω καὶ *ποιητέον τούτο*, ἐπ' ἀμφοτέρων πολλάκις παραλειπομένου τοῦ συνδετικοῦ.

§. 29. Κατὰ τὴν δευτέραν τὴν ἀνώμαλον, φαινομένην τοῦλάχιστον, σύνταξιν, ἀπροσώπῳ καὶ ἀπαρεμφάτῳ ἰσοδυναμοῦντα τούτων καὶ τὴν σύνταξιν δέχονται· ὡς λέγεται δεῖ πράττειν οὕτω καὶ πρακτέον, τῶν ἀντικειμένῳ τιθεμένων κατὰ τὴν φύσιν τοῦ περιεχομένου ἀπαρεμφάτου· ὡς λέγεται δεῖ ἀντιλαβέσθαι τῶν πραγμάτων, οὕτω καὶ ἀντιληπτέον τῶν πραγμάτων.—ἀποπειρατέον τῶν λόγων (Ἰσ. Εὐαγ. δ΄).—δεῖ πείραν λαβεῖν τῶν λόγων—βοηθητέον τῇ πόλει.—τοὺς φίλους εὐεργετητέον.—τὴν πόλιν ὠφελιτέον (Ξ. Ἀπ. Β΄, α, 28).

§. 30. Ἡ τὸ ὑποκείμενον τῆς ἐνεργείας παριστώσα πτώσις, τὸ ποιητικὸν αἴτιον δηλ. ἐπὶ μὲν τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν τίθεται ἀεὶ κατὰ δοτικὴν, ὡς ἐπαινετέος ἡμῖν ὁ ἀνὴρ—ὠφελιτέα σοι ἡ πόλις (Ξ. Ἀπ. Γ΄, ς΄, 3). Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ὀμαλῆς συντάξεως τῶν οὐδετέρων, ὡς ποιητέον μοι τοῦτο—σφίσι δὲ περιοπτέον τοῦτο (Θ. Η΄. 48)—ἂ τοῖς ἐλευθέροις πρακτέα (Αἰσχύνης).

§. 31. Ἐπὶ δὲ τῆς ἀνωμάλου τῶν αὐτῶν συντάξεως, συνήθως μὲν ἡ πτώσις αὕτη τῆς ἐνεργείας τίθεται ὡσαύτως κατὰ δοτικὴν· σκεπτέον μοι—οὐ ταχέως; αὐτοῖς βουλευτέον (Θ. Α΄, 72).—π.λεῖω γε φέρειν πῶς οὐδὲ ἐπιχειρητέον αὐτῷ (Ξ. Ἀπ. Γ΄. ς΄, 14); Ἐνίοτε δὲ καὶ κατ’ αἰτιατικὴν, οὐ δουλευτέον τοὺς ροῦν ἔχοντας τοῖς κακῶς φρονοῦσιν (Ἰσ. Εὐαγ. ε΄). Ἔστι δὲ πρόδηλον ὅτι ἡ μὲν δοτικὴ τίθεται δυνάμει τοῦ ἀπροσώπου, ἡ δὲ αἰτιατικὴ δυνάμει τοῦ ἀπαρεμφάτου· τὸ οὐ βουλευτέον αὐτοῖς—οὐ προσήκει αὐτοῖς βουλεύεσθαι ἢ βουλεύσασθαι· τὸ οὐ δουλευτέον τοὺς ροῦν ἔχοντας—οὐ δεῖ τοὺς νουνεχεῖς δουλεύειν τοῖς ἄφροσι. Παρὰ δὲ Θουκιδίδῃ (Η΄, 65) ἀπαντῶνται ἀμφότεραι· λόγος τε ἐκ τοῦ φανεροῦ προσείργαστο αὐτοῖς ὡς οὔτε μισθοφορητέον εἴη ἄλλους ἢ τοὺς στρατευομένους, οὔτε μεθεκτέον τῶν πραγμάτων π.λεῖοσι ἢ πεντακισχιλίοις.

§. 32. Ἐνικά τινα παρ’ Ἀττικοῖς, εἴτε διὰ τὸ μεγαλοπρεπέστερον, εἴτε πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἐννοίας, ἐκφέρονται πληθυντικῶς· ταῦτα—τοῦτο, δεινά—δεινόν, θάτερα, μηδέτερα, (Πλ. Θ. 187. Φιλ 43)—θάτερον μηδέτερον. Τὸ αὐτὸ συμ-

βαίνει παρὰ τοῖς αὐτοῖς Ἀττικοῖς ἐνίοτε καὶ ἐπὶ τῶν εἰς τὸς καὶ τέος ῥηματικῶν, ὡς ἀδύνατα πολεμεῖν (Θ. Α', 59) = ἀδύνατον.—πολεμητέα (Θ. Α', 79. 88. ζ', 50) = πολεμητέον.—ἐδόκει ἐπιχειρητέα εἶναι (Θ. Α', 118. Β', 3).—οὗς (συμμάχους) οὐ προδοτέα τοῖς Ἀθηναίοις, οὐδὲ δίκαις καὶ λόγοις διακριτέα, ἀλλὰ τιμωρητέα ἐν τάχει καὶ παρτὶ σθένει (Θ. Α', 89).—συνεκποτέα σοι καὶ τὴν τρύγα (Ἀρφ. Πλ. 1036).—οὐ γυναικῶν οὐδέποτε' ἐστ' ἡσηπτεῖα ἡμῖν (Ἀρφ. Λ. 450) = ἤττονας εἶναι γυναικῶν = ἤττᾶσθαι ἢ νικᾶσθαι ὑπὸ τῶν γυναικῶν. Ἐγιναν δὲ τοιαῦτα ῥηματικά ἐκ πάντων σχεδὸν τῶν ῥημάτων, ὡς ἀγωνιστέον, βαδιστέον, ἰτέον, καὶ ἰτητέον, ψεκτέον ὠφελιτέον, κτλ. Καὶ συντάσσονται μὲν, ὡς εἶπομεν κατὰ τὰ ῥήματα ἐξ ὧν σχηματίζονται. Ζητήσεως δὲ ἄξιον διὰ τί παρὰ τῶν ἀρχαίων γραμματικῶν θετικά ἐπιρρήματα ὀνομάζονται ταῦτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ Χρόνων τοῦ Ῥήματος.

§ 1. Χρόνοι τοῦ ῥήματος ἐν τῇ γραμματικῇ ὀνομάζονται οἱ ἰδιάζοντες αὐτῷ σχηματισμοὶ πρὸς δῆλωσιν τοῦ τμήματος τοῦ φυσικοῦ χρόνου, τοῦ παρόντος τοῦ παρελθόντος, ἢ τοῦ μέλλοντος, καθ' ὃ ὑποτίθεται τὸ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ῥήματος σημαυομένον· γράφω, ἔγραψα, γράψω. Εἶναι δὲ οἱ χρόνοι ἐκ τῶν κυριωτέρων χαρακτηριστικῶν τοῦ ῥήματος· ὅθεν παρὰ Γερμανοῖς χρόνου σημαρτικῆ λέξις ὀνομάζεται τὸ ῥῆμα (Zeitwort).

Χρόνοι τῆς Ὀριστικῆς Ἐγκλίσεως. Ὁ Ἐνεστῶς.

§ 2. Ὁ ἐνεστῶς διπλοῖ ἐν γένει, ὡς καὶ τὸ ὄνομα δεικνύει, τὸ παρὸν ἢ ὡς παρὸν παριστάμενον. Τίθεται λοιπόν' ἄ. εἰς δῆλωσιν καταστάσεως πάθους ἢ ἐνεργείας συγχρόνου τῇ στιγ-

μη καθ' ἦν ὁ λαλῶν ἢ γράφων ἐξηγεῖται. Καὶ ἡ κατάστασις λοιπὸν καὶ ἡ ἐνέργεια παρίσταται ἢ ὡς ἀρχομένη ἀνατέλλει ὁ ἥλιος· ἢ ὡς ἀρξαμένη, ἀναπτυσσομένη, διαρκούσα καθ' ἣν στιγμὴν ὁ λόγος γίνεται καὶ οὐπω παύσασα· ζῆ, εὔδει, γράφει, κινεῖται· οὕτω καὶ πιέζεται, τήκεται, κτλ. β'. εἰς δῆλωσιν τοῦ ἀπολύτως, αἰωρίως καὶ ἀπεριοριστως ὑπάρχοντος, συνεχομένου καὶ τούτου πρὸς τὴν στιγμὴν τοῦ παρόντος· ἔστι θεός·—ὁ θεός τε καὶ τὰ τοῦ θεοῦ πάντα ἄριστα ἔχει (Πλ.). γ'. εἰς δῆλωσιν τοῦ κατ' ἔθος ἐπὶ ὠρισμένου χρόνου ἐπαρалаμυαγομένου· δ (πλοῖον) εἰς Δῆλον οἱ Ἀθηναῖοι πέμπουσιν (Πλ. Φαίδ. 58), κατ' ἔτος δηλ.

§. 3. Τίθεται· δ'. εἰς δῆλωσιν τοῦ πρὸ πολλοῦ μὲν γενομένου, ἀλλ' ἐπὶ τὸ ζωηρότερον ὡς παρόντος παρισταμένου·—Διόνυσος ὄν τίχτει πόθ' ἢ Κάδμου κόρη (Εὐρ. Β', 2),—Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος παῖδες γίγνονται δύο (Ξ. Δ', 1, 41)· οὗτος καλεῖται ἱστορικὸς ἐνεστώς· ε'. εἰς δῆλωσιν τοῦ ἀνευδοιάστως προσδοκωμένου· γίγναι γὰρ ἀνήρ μέγιστος (Ἀρφ. Ἰππ. 178), ἢ τοῦ ἀφεύκτως καὶ πάραυτα γενησομένου· εἰ δέ φησιν οὗτος, δεῖξάτω καὶ παρασχέσθω, καγὼ καταβαίρω (Δ. Παραπδ. θ'). ζ'. εἰς δῆλωσιν τοῦ σκοπούμενου· παῖδ' ἀποκτείνεις· οὕτω πειθᾶ=προσπαθῶ πείσαι· διδόναι=προσφέρειν· ξυμμαχίαν διδόναι, μάλιστα ἐπὶ μετοχῆς· Λακεδαιμόνιοι διδόντες εἰρήνην καὶ συμμαχίαν. (Θ. Δ', 19). Περὶ τῆς ἀνωμαλίας τοῦ ἤκω, οἴχομαι, κτλ. ἴδε κατωτέρω ἐν τῷ περὶ Παρακειμένου.

Ὁ Παρατατικός.

§. 4. Ὁ παρατατικός εἶναι πρὸς παρελθόν ὅ,τι ὁ ἐνεστώς πρὸς τὸ παρόν, κατὰ πᾶσαν ὡς ἐγγιστα χρῆσιν αὐτοῦ τιθέμενος· ἀ· σημαίνει κατάστασιν ἢ εἰς ἤρχιζεν ἢ ὑπῆρχεν, ἢ ἐνέργειαν ἢ τις ἐγένετο κατὰ τι σημεῖον τοῦ παρελθόντος κατὰ συνέχειαν ἀδιάσπαστον καὶ ἀνεπτύσσετο συγχρόνως πρὸς τινα ἄλλην· ἀντέιλλεν ὁ ἥλιος·—ἐπὶ Κέρκωρος καὶ τῶν πρώτων βασιλέων ἢ Ἀττικῆ κατὰ πόλεις ὤκειτο, καὶ αὐτοὶ ἕαστοι ἐπολιτεύοντο καὶ ἐβουλεύοντο (Θ. Β', 15)· β'.

τὸ ὡς σταθερὸν ἔθος καὶ ὡς ἕξις προσώπου τιτὸς ἐπὶ τινος χρόνου τοῦ παρελθόντος παριστάμενον ὅστις ἀφικνεῖτο τῶν παρὰ βασιλέως πρὸς Κῦρον, πάντας οὕτω διατιθεῖς ἀπέπεμπο, ὥστε κτλ. (Ξ. Ἀτ. Α', α, 5).

§. 5. Σημαίνει γ' ὁ παρατατικὸς τὸ πολλάκις καὶ συνήθως ἐπαναλαμβανόμενον Σωκράτης, ὥσπερ ἐγίνωσκεν, οὕτως ἔλεγεν (Ξ. Ἀτ. Α', α, 4).—καὶ αὐτῷ φρουρῶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐχρῶντο, ὅτε πόλεμος καταλάβοι (Θ. Β', 15)=δυσάκεις—Σόλων ἐν ἅπασιν οἷς εἴθει νόμοις... (Δ.).—τὰ πολλὰ διημερεύομεν μετ' αὐτοῦ Πλ. Φαίδ. 59).— nous bassions ordinairement le jour avec lui. Τίθεται δ' εἰς δῆλωσιν τοῦ σκοπομένου Φίλιππος Ἀλόνησον ἐδίδου (Αἰσχ. Κτησ. λ.)=ἠθούλετο διδόναι ἐ. εἰς διήγησιν ιστορικῶν γεγονότων ἐνθα κυρίως ἀρμόζει ὁ ἀβριστος.—παρελθόντες οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον τοιάδε (Θ. Α', 72), κτλ. Ἴδε κατωτέρω ἐν τῷ περὶ Ἀορίστου.

Ὁ Παρακείμενος.

§. 6. Ὁ παρακείμενος παριστᾷ τὸ τετελεσμένον ὡς πρὸς τὸ παρὸν, καὶ συνήθως ὡς σωζόμενον ἀποτέλεσμα· εὐρήκαμεν δ' ἄλλαι ἐζητοῦμεν.—τῶν ποιητῶν τινες τῶν προηγενημένων ὑποθήκας ὡς χρῆ ζῆν καταλελοίπατιν (Ἰσ. πρὸς Νικ. α)=ἔχουσιν ἀφειμένας.—οἰκήματα ὠκοδόμηται (Ξ. Οἰκ. θ', 5).—ταῦτα καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν καὶ ἐπιδέδεικται (Δ. πρὸς Βοιωτὸν ὑπὲρ προικὸς μητρώας) β'.—οὐδὲ τὸ ὄφλημα πᾶν ὑπὲρ αὐτῆς ἐκτέτισται ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ὁ Πάμφιλος ὀφείλων τῷ δημοσίῳ ἐγγέγραπται (Δ. αὐτόθι, γ').—ἀριστᾶν ἐστεφανωμένους (Ξ. Κ. Π. Γ', γ', 59). Ἴδε καὶ κατωτέρω ἐν τῷ περὶ Ἀορίστου.

§. 7. Ὡς δὲ πολλοὶ ἐνεσιώτερες προσέλθον καὶ παρακειμένων σημασίαν, οἷον φεύγω=ρεύγω καὶ=εἰμι φυγᾶς ἦτοι ἐξόριστος, νικῶ=νικῶ καὶ=ενίκηκα, ἦτοι εἰμι νικητής, ἦκω=ἔρχομαι καὶ=ἐλήλυθα, εἰμι παρών· οἴχομαι=ἰπέρχομαι καὶ=ἠπελήλυθα—ὄχετο φεύγων = εἶναι φευγάτος. οὕτως ἀπ' ἐναντίας πολλῶν ῥημάτων παρακείμενοι μετέπεσαν εἰς

σημασίαν ἐνεστῶτος. Τούτων δὲ τῶν ῥημάτων οἱ ἐνεστῶτες ἦτοι εἶναι ἄχρηστοι, τοῖς Ἀττικοῖς, παρ' οἷς λέγεται δέδοικα καὶ δέδια, ἐγγήγορα, εἴωθα, κτλ, ἀντὶ δεῖδω κτλ. ἢ ἔχουσιν ἄλλην σημασίαν· ἴστημι=σταίνω, ἔστηκα=στέκω· κτῶμαι = ἀποκτῶ (acquiesci), κέκτημαι = ἔχω ἰδιοκτησίαν (posséder)· κέκτησέ τε αὐτὸς τᾶπερ αὐτὸς ἐκίησας, κτλ. (Ἦρ. Ζ', 29)=j'aurais donc vous seul du bien que vous avez acquis etc.

Ὁ Ὑπερσυντελικός.

§. 8. Ὁ ὑπερσυντελικὸς παριστᾷ κατάστασιν ἢ ἐνέργειαν τελειωμένην ἐν τῷ παρελθόντι πρό τιος ἄλλης· ἐδήλωσαν τῆς Ἀττικῆς τὰ τε πρότερον τετμημένα καὶ εἴ τι ἐξεβλαστήκει, καὶ ὅσα ἐν ταῖς πρὶν εἰσβολαῖς παρελέλειπτο (Θ. Γ', 26)· καὶ περιφραστικῶς· οὐτῶ δύο ἢ τρεῖς δρόμους περιεληλυθότε ἦστην, καὶ εἰσέρχεται Κ. λειρίας (Πλ. Εὐθύδ. 273). Ἐν τῷ ἐξῆς παραδείγματι ἐναργέστατα δεικνύεται ἡ διαφορὰ τοῦ πρᾶκειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ ἢ γε μὲν θύρα ἢ ἐμὴ ἀνέφωτο μὲν δῆπου καὶ πρόσθεν εἰσιέναι τῷ δεομένῳ τι ἐμοῦ, ἀνέφεται δὲ καὶ νῦν (Γ. Ἑλλην. Ε', α, 14). Εἰσὶ δὲ καὶ οἱ διορθοῦντες ἀνεψῆξεται. Ἀλλαχοῦ δὲ πολλοὶ παρατατικοὶ μετατρέπονται ὑπὸ τῶν κριτικῶν εἰς ὑπερσυντελικούς· ἦπτο, ἀντὶ ἦπτετο, παρήγγελλτο, ἀντὶ παρηγγέλλετο, ἐκαλύπτετο, ἀντὶ ἐκεκάλυπτο· οὕτω παρῶζυντο, ἐτετράχυντο κτλ.

§. 9. Οἱ ὑπερσυντελικοὶ τῶν προσεσημειωμένων ῥημάτων, τῶν ὁποίων οἱ παρακείμενοι κατήντησαν ὡς ἐνεστῶτες ἐκλαμβάνονται, φυσικῶ τῷ λόγῳ, ὡς παρατατικοί, ἐδεδοίκειν=ἐφοβούμην.—ξυγκροήσας αὐτόθι ἔωθεν τι εἰστήκει σκοπῶν (Πλ. Συμ. 220).—ἀεὶ γὰρ δὴ καὶ τῆς πρόσθεν ἡμέρας εἰώθειμεν φοιτᾶν (Πλ. Φαιδ. 59).—ὁ θυρωρὸς ὅσπερ εἰώθει ὑπακούειν (Πλ. αὐτόθι)=le jeôlier qui nous introduisait ordinairement.

Ὁ Ἀόριστος.

§. 10. Ὁ ἀόριστος τίθεται εἰς διήγησιν παρελθόντων πραγ-

μάτων, εἴτε καθ' ἱστορικὴν συνάφειαν, εἴτε καθ' ἑαυτὰ θεωρουμένων, ἀπολύτως καὶ ἀσχέτως πρὸς τὸ παρόν· ὡς ἠθροίσθη Κῦρος τὸ Ἑλληνικόν, ὅτε ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀρταξέρξην ἐστρατεύετο, καὶ ὅσα ἐν τῇ ἀνόδῳ ἐπράχθη, καὶ ὡς ἡ μάχη ἐγένετο, καὶ ὡς ὁ Κῦρος ἐτελεύτησεν, ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ δεδήλωται (Ξ. Ἀν. Β', ἀ. 1).—οὐμὸς πατὴρ Κέφαλος ἐπέισθη μὲν ὑπὸ Περικλέους εἰς ταύτην τὴν γῆν ἀφικέσθαι, ἔτη δὲ τριάκοντα ὤκησεν (Λυσίας κατ' Ἐρωτ. δ')—ὡς τὸ ἀρχαῖον ἐκτίσθησαν αἱ πόλεις (Πλ. Ἰππ. Μ, 285).

§. 11. Ἐκ τοῦ πρώτου τῶν προηγουμένων παραδειγμάτων δεικνύεται ὅτι ἐν τῇ διηγήσει μεταξὺ τῶν ἀορίστων παρεμβάλλονται καὶ παρατατικοί. Ἄλλ' ἕκαστος τούτων φυλάττει τὴν ἐξυτοῦ φύσιν, ὁ μὲν ἀόριστος παριστῶν τὸ πρᾶγμα συνεπτυγμένον καὶ ὡς ἅπαξ τελεσθέν, ἄνευ διαρκείας, ὁ δὲ παρατατικὸς κατὰ παράτασιν, πλατύτερον καὶ περιγραφικώτερον, οὕτω πάντῃ τετελεσμένον, ἀλλ' ἐν παρατάσει τὸ ἐστρατεύετο δηλαῖ τὴν στρατείαν ἀκόμη ἐν κινήσει, τὸ δὲ ἐγένετο, ἐτελεύτησε, κτλ. παρίστανται ὡς εἰς ἓν σημεῖον συγκεντρωμένα, ὡς γενόμενα. Ἐν τῷ ἀορίστῳ θεωρεῖται τὸ πρᾶγμα ὡς ἐκ τοῦ τέλους τῆς χρονικῆς γραμμῆς, ἐν δὲ τῷ παρατατικῷ ὡς ἐκ τῆς ἀρχῆς· ἐτελεύτησεν ὁ Σωκράτης, ἐτελεύτα ὁ Σωκράτης.

§. 12. Θαυμασίως ἀναφαίνεται ἡ διαφορὰ τοῦ παρατατικοῦ καὶ ἀορίστου ἐν τῷ ἐπομένῳ παραδείγματι τοῦ Θουκυδίδου· τάς τε οὖν προσβολὰς εὐτρεπίζοντο, καὶ ἄλλως ἐνδιέτριψαν χρόνον περὶ αὐτήν (Θ. Β', 18). Οὕτω (Θ. Δ', 94) Πανσαρίας ἐκ Λακεδαιμόνος στρατηγὸς τῶν Ἑλλήνων ἐξεπέμφθη μετὰ εἴκοσι νεῶν ἀπὸ Πελοποννήσου· ξυρέπλεον δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τριάκοντα γαυσίρ, καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων πλῆθος· ἐνθα παρεντίθεται καὶ ὁ παρατατικὸς, σημαίνων τὴν διαρκούσαν ἐνέργειαν τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τῆς στρατείας τῶν Λακεδαιμονίων. Ὡσαύτως δέ, αὐτόθι, ἐν τῇ συνεχείᾳ τῆς διηγήσεως μεταξὺ πολλῶν ἀορίστων παρεντίθενται παρατατικοί ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ· ἐστράτευσαν, κατεστρέ-

ψαντο, ἔξεπολιόρχησαι, ἤχθορτο, ἠξίουρ, μετεπέμπορτο, ἐπυρθάορτο.

§. 13. Ἄλλ' οὐδὲν ἦττον τίθεται ὁ παρατατικὸς καὶ καθ' ἑαυτὸν ἔνθα κυρίως ἤρμοζεν ἀόριστος, κατὰ τὰ προσημειωθέντα· ὡς ἀδεῶς καὶ γενναίως (Σωκράτης) ἐτελεύτα (Πλ. Φαίτ. 58). Γίνεται δὲ τοῦτο συνηθέστερον ἐπὶ τῶν δηλούντων ἑναρξίν πράξεως ἢ πράξεων, καὶ μάλιστα ὅπου ἀπαιτεῖται χρονοτριβὴ καὶ κόπος· διέβαινον τὰ ὄρια (Ξ. Κ. Π. Β', α. 1), τοῦτο ποιήσαρτες οἱ Πλαταιῆς ἔς τε τὰς Ἀθήνας ἄγγελον ἔπεμπορ καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδουσαρ, τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καθίσταρτο πρὸς τὰ παρόντα ἠέδοσκε αὐτοῖς (Θ. Β. 6). — παρελθόντες οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον τοιάδε (Θ. Α', 72)· τὸ αὐτὸ δὲ ἀλλαχοῦ κατ' ἀόριστον· παρελθόντες δὲ τελευταῖοι οἱ Κορίνθιοι ἐπέμπορ τοιάδε. (Θ. Α', 67).

§. 14. Καὶ κατὰ τοῦτο μὲν διαφέρει ὁ ἀόριστος τοῦ παρατατικοῦ. Σημαίνων δὲ τὸ γινόμενον μόνον ἐν τῷ παρελθόντι ὁ ἀόριστος διαφέρει καὶ τοῦ παρακειμένου ὅστις φέρει τὸ γινόμενον εἰς τὸ παρόν, ὡς ἀποτέλεσμα σωζόμενον συνηθῶς θεωρῶν αὐτό· ἐκτίσται ἢ οἰκία καὶ ἐκτίσθη ἢ οἰκία.— ὠκοδόμηται καὶ ὠκοδομήθη.— πάντα πέφρακται, κτλ. (Ἀρφ. Σφ. 354) = tous les trous sont bouches. Ἴδε §. 6.

* §. 15 Ἀλλά, παραμελουμένης ἐνίοτε τῆς ἀκριβολογίας, ἢ τοιαύτη διαφορὰ δὲν τρεῖται, τιθεμένου καὶ ἀορίστου ἔνθα κυρίως ἤρμοζε, κατὰ τὰ προηγούμενα, παρακείμενος. Οὕτω, π. χ. παρὰ Θουκυδίδῃ ἀναγινώσκεται (Α', 93) τούτῳ τῷ τρόπῳ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν ἐτείχισαρ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, καὶ ὅμως τὰ τεῖχη, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ τευχίζειν, ἐσώζοντο ἐπὶ Θουκυδίδου, ὅστις παρακατιῶν λέγει καὶ δήλη ἢ οἰκορομία ἔτι καὶ νῦν ἔστιν ὅτι κατὰ σπουδὴν ἐγένετο· οἱ γὰρ θεμέλιοι παντοίων λίθων ὑπόκεινται.—θησαυροὺς κατέλιπον (Ξ. Ἀπ. Α', ε'. 14) — φανήσομαι μηδένα μὲν πῶποτε ἀδικήσας, πλείους δὲ καὶ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εὖ πεποιηκῶς καὶ μείζους δωρεὰς ἐκάτερος δεδωκῶς ἢ σύμπαρτες οἱ πρὸ ἐμοῦ βασιλεύοντες (Ἰσ. Νικ. θ'.) Ὀσαύτως καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου· τίθεται δηλ. ὁ παρακείμενος ση-

μαίνων τὸ προφανῶς οὐ σωζόμενον· ἃ σοι τύχη κέχρηκε, ταῦτ' ἀφείλετο (ἐκ τῶν ἀδῆλων Μενάνδρου). Τοῦτο κρέματα ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ γράφοντος, κρίνοντος ἀναγκαῖον νὰ τηρήσῃ ἀκριβοῦρήμοσύνην ἢ οὐχί.

§. 16. Τίθεται προσέτι ὁ ἀόριστος κατὰ τινα ἀνώμαλον φαινομένην χρῆσιν· ἃ εἰς δῆλωσιν τοῦ συνήθως γενομένου ἐπὶ τοιούτων περιστάσεων, ὁποίας ἐξηγεῖ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ὡς ἄπαξ γενόμενον ἐκφερόμενον· τὰς τῶν φαύλων συνοουσίας ὀλίγος χρόνος διέλυσε (Ἰσ. Δημ. ἁ), κτλ. ἐν τῷ ἐπομένῳ παραδείγματι δεικνύεται ἡ χρῆσις αὕτη ἐπιφανεστέρον, παρτιθεμένου καὶ τοῦ ἱερωτοῦ· ὁ τύραννος· ταῖς μὲν πρώταις ἡμέραις προσελάττε καὶ ἀσπάζεται πάντας, ὑπισχερεῖται τε πολλὰ καὶ ἰδία δημοσίᾳ χρεῶν τε ἠλευθέρωσε καὶ γῆν διένειμε δήμῳ τε καὶ τοῖς περὶ ἑαυτὸν, καὶ πᾶσιν ἰλεῶς τε καὶ πρῶτος εἶναι προσποιεῖται (Πλ. Πολ. Η', 566).

* §. 17. Τίθεται ἑ'. ὁ ἀόριστος, οἷον κατ' ἀνώμαλον χρῆσιν ἐπὶ πρώτῳ προσώπῳ εἰς δῆλωσιν ὅχι προγενεστέρας ἐνεργείας ἢ κταστάσεως, ἀλλὰ διαθέσεως ἐν τῇ στιγμῇ τοῦ παρόντος ἀναφαινομένης· ὧ' ῥαθέ, καὶ αὐτὸς ἐμαντοῦ νῦν δὲ κατεγάλασα (Πλ. Ν. Γ', 686) = καταγελάσαι με δεῖ. Ἀλλ' ἡ διάθεσις αὕτη ἐννοεῖται ὡς πρόφην ἐτοιμαζομένη· οὕτως ἐγάλασα, ἐπήνεσα, ἤσθην, ἐδειξάμην, ἀπέπτυσσα, κτλ. παρὰ δραματικοῖς. Τοιοῦτόν τι φαίνεται καὶ τὸ παρ' ἡμῖν παρὰ τινων ἐν τοῖς χαιρετισμοῖς ἐπιζόμενον, σ' ἐπροσκύνησα, ὅπερ οἷον τετελεσμένον ἐκφέρει τὸ νῦν γενόμενον.*

* §. 18. Τίθεται γ'. ἐπὶ ἀποφατικῆς ἐρωτήσεως διὰ τοῦ τί οὐ; ἥτις, θαυμασμὸν δηλοῦντα διὰ τί μέχρι τοῦδε δὲν ἔγινε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος, παρεμφαίνει προσταγὴν ἔντονον ἵνα γένη· τί οὐχὶ καὶ ἐμοὶ αὐτὸν ἐκφρασις τίς ἐστιν (Πλ. Γοργ. 503); = φράσον. — τί οὐκ ἀποκρίνει (Πλ. Γοργ. 468) = ἀποκρίνου. — τί οὐκ ἀπεκρίνατο (Πλ.); = ἀποκρινάσθω — τί οὐκ ἐκαλέσαμεν; = καλέσωμεν. Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ δι' ἐνεστώτος ἐνίοτε· τί οὐ καλοῦμεν δῆτα (Ἄρφ. Λ. 1105); — τί οὐ βαδίζομεν παρ' αὐτὸν (Πλ. Πρωτ. 311);

* §. 19. Ὅχι ἀνώματος, ἀλλὰ κανονικῆ φαίνεται ἡ χρῆσις

τοῦ ἀορίστου ἐν τοῖς ἐβασίλευσεν, ἰσχυσε, ἐτυράνησεν, ἐ-
 θούλευσεν, ἠγήσατο, κτλ. διότι, εἰ καὶ τὸ ἐβασίλευσε δὲν
 σημαίνει ἐτελείωσε τὸ βασιλεύειν, ὡς τὸ ἐτελεύτησε σημαί-
 νει ἐτελείωσε τὸ ζῆν, σημαίνει ὁμως ἐτελείωσε τὸν ἰδιωτι-
 κὸν βίον καὶ μετέβη εἰς τὸν βασιλικόν· κατέστη εἰς τὴν
 βασιλείαν Ἀρταξέρξης (Ξ. Ἀρ. Α', α, 3), κτλ ὅπερ εἰς τὸν
 χαρακτῆρα τοῦ ἀορίστου ἀνάγεται. Ἴδε πλατύτερον περὶ
 τούτου Εἰσ. Ἑλλ. Συντ. σ. 523=524.*

Ὁ Μέλλων.

§. 20. Ὁ μέλλων σημαίνει ἀπλῶς μέλλουσαν ἐνέργειαν ἢ
 κατάστασιν· εἰ τοῦτο ποιήσομεν, βραδίως τὰ ἐπιτήδεια ἔξο-
 μιν, ὅσον χρόνον ἐν τῇ πολεμίᾳ ἐσόμεθα.—ἔσται ποτέ, ὅτε
 δεήσει (Ξ.).—ἀπολω τὸν ἄνθρωπον (Ἀρφ. Π.λ. 68).—τί
 διαφέρουσιν, . . . εἴ γε πειρήσουσι καὶ διψήσουσι καὶ ρι-
 γώσουσι καὶ μοχθήσουσιν ἐκόντες (Ξ. Ἀπ. Β', α, 17);—
 χρηστὸς ἔσσι ἐὰν κέρδη νομίζης δι' ὧν εὐδοκιμήσεις, ἀλλὰ
 μὴ δι' ὧν εὐπορήσεις (1σ.).

§. 21. Ὁ μέλλων τῆς ὀριστικῆς ἐκπληροῖ πολλάκις τὰ
 τῆς προστακτικῆς, ἐκφέρων ὡς ἀφεύκτως γενησόμενον τὸ δέον
 γενέσθαι· πρὸς ταῦτα πράξεις οἷον ἂν θέλης. Κατὰ ἀποφα-
 τικὴν ἐρώτησιν ἐκφέρει ἔντονον καὶ αὐστηρὰν προσταγὴν· παῖ-
 δες οὐ σκέψασθε (Πλ. Συμ. 212);—οὐκ ἀποδιώξεις σαυ-
 τὸν ἀπὸ τῆς οἰκίας (Ἀρφ. Ν. 1298); Ἀπαγόρευσις ἐκφέρεται
 ὡσαύτως διὰ τοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ ὅπως μὴ σκόπει μὴ ἔ-
 ξαρτος ἔσει ἂ νῦν λέγεις (Πλ. Εὐθυδ. 285) καὶ διὰ τοῦ οὐ
 μὴ (σ. 100, §. 4).

Ὁ Περιφραστικὸς Μέλλων.

§. 22. Διὰ τοῦ ῥήματος μέλλω καὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου κατὰ
 μέλλοντα, ἐνεσιῶτα, σπανίως δὲ κατ' ἀορίστον σχηματίζε-
 ται περιφραστικὸς μέλλων, δηλῶν τὸ νῦν μελετώμενον ἵνα
 τελεσθῇ· οἶσθα οὖν ὃ μέλλεις νῦν πράττειν (Πλ. Πρωταγ.
 312);—ὡς ἐγὼ ἄρα ἐξαπατήσας ὑμᾶς μέλλω ἄγειν εἰς Φᾶ-
 σιν (Ξ. Ἀρ. Β', ζ', 7).—μέλλω ὑμᾶς διδάξειν (Πλ. Ἀπολ.

21)—*εἰ μέλλει κακὸς γενέσθαι* (Πλ.). Τὸ *μελλοτέλεστον* τοῦτο, διὰ τοῦ παρατατικοῦ ἢ ἀορίστου τῆς ὀριστικῆς ἐξηγούμενον, μεταφέρεται ἐκ τοῦ ἐνεστώτος εἰς τὸ παρελθόν· ἐνεθυμοῦντό οἱ Ἕλληνας ὅτι ἀγορὰν οὐδεὶς ἔτι παρέξειν ἡμέλλειν (Ξ. Ἀν. Γ', α, 2).—*ἐμέλλησαν ἐκπλεῖν* (Ἰσ.) Ἐκ τούτου δὲ ἐν τῇ συνηθείᾳ, τοῦ θέλω ἐπὶ μελλοντικῆς ἐννοίας λαμβανομένου, θέλω λέγει, θέλω εἰπεῖ, θέλω τρῶγει, θέλω φάγει. Προφανῶς δὲ διάφορος ἡ βουλευτικὴ ἔννοια· *εἴλει τὰ φάγη*.

Ὁ Μετ' ὀλίγον μέλλων.

§. 23. Ὁ χρόνος οὗτος μεταφέρει τὸ ἐντελὲς εἰς τὸ μέλλον, σημαίνει δηλ. ὅτι ἡ δεῖνα ἐνέργεια ἔσται τετελεσμένη καὶ ἔτοιμος ἐν ὀρισμένῃ στιγμῇ τοῦ μέλλοντος, ἐν ᾧ ὁ ἀπλοῦς μέλλων σημαίνει ἐνέργειαν ἐν ἀορίστῳ χρόνῳ στιγμῇ γενησομένην. Εἶναι λοιπὸν ὁ ἐντελής μέλλων, ὡς τὸ *certum exactum* τῶν Ῥωμαίων. Ὡς τὸ ἀναγεγράφται=ἀναγεγραμμένον ἔστιν, οὕτω τὸ ἀναγεγράφεται=ἀναγεγραμμένον ἔσται οὕτω προστετάξεται, τετιμήσεται, λελύσεται, κλ.

§. 24. Ὡσαύτως δηλοῖ καὶ προγενεστέρως πράξεως διαρκὲς ἀποτέλεσμα· *κεκλήσεται, μεμνήσεται, μνήμα καταλελείψεται* (Θ, Β', 64); *λελέξεται* (Πλ.)=διατελέσει λεγόμενον. Ἐν δὲ τοῖς εἰς ὠ ρήμασιν ἐκφέρεται οὗτος περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ εἶναι· *δίκην ἔσεσθε εἰληφότες*, ὡς *δίκην εἰλήφατε*, παρὰ δὲ ποιηταῖς καὶ διὰ τοῦ ἀορίστου· *σιωπήσας ἔσει, λυπηθεὶς ἔσει* (Σοφ.) κλπ. Ἀλλὰ καὶ τεθνήξω καὶ τετελεσμένον ἔσται. Περὶ τοῦ χρόνου τούτου ἴδε Σ. Π. Β', καὶ Κοραῖν (Ἰλιόδ. Β', σελ. 63), ὅς προσπαθεῖ νὰ δικαιολογήσῃ τὸ παρὰ τῶν γραμματικῶν εἰς τὸν χρόνον τοῦτον δοθὲν ὄνομα *Μετ' ὀλίγον μέλλων*.

Οἱ χρόνοι τῶν ἄλλων Ἐγκλίσεων.

§. 25. Οἱ χρόνοι τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων φυλάττουσι μὲν ἐν γένει τὸ ἐν τῇ ὀριστικῇ αὐτῶν σημαίνόμενον, ἀλλὰ κατὰ τὴν φύσιν τῶν διαφόρων ἐγκλίσεων. Τὸ *ἄγωμεν π. χ.* σημαίνει

κίνησιν κατὰ διάρκειαν, ὡς καὶ τὸ ἄγομεν, ἀλλ' εἰς προσδοκώμενον χρονικὸν σημεῖον τὸ πίνωμεν σημαίνει διάρκειαν πόσεως, οὐχὶ δὲ γινομένην, ἀλλὰ γενησομένην τὸ πίνωμεν σημαίνει πόσιν κατὰ συντέλειαν οὐχὶ κατὰ διάρκειαν, ἀλλ' εἰς χρονικὸν σημεῖον ἐσόμενον καὶ οὐχὶ ὑπάρξαν, ὡς εἶναι τὸ ἐπίνομεν. Ὡσαύτως ἐὰν κάμνη καὶ ἐὰν κάμη.—ὅπως μὴ κωλυόμεθα, καὶ ὅπως μὴ κωλυθῶμεν, κτλ.

§. 26. Οὕτω λοιπὸν ἡ ὑποτακτικὴ ἐγκλισις, ἐξ ἰδίας φύσεως εἰς τὸ μέλλον ἀναφερομένη, καὶ οὐ χρήζουσα διὰ τοῦτο οὔτε ἱστορικῶν οὔτε καθ' αὐτὸ μελλόντων χρόνων, καὶ τὸν ἴδιον ἐνεστῶτα καὶ ἀόριστον εἰς τὸ μέλλον ἀναφέρει, τὸν μὲν κατὰ παράτασιν καὶ διάρκειαν, τὸν δὲ κατὰ συντέλειαν καὶ ὡς ἐν ὀρισμένῳ σημείῳ, εἰ καὶ πολλάκις, συμπιπτούσης τῆς χρήσεως, ἀναιρεῖται πᾶσα σχεδὸν διαφορὰ. Ἀλλὰ καὶ τὸν καθ' αὐτὸ παρακείμενον εἰς τὸ μέλλον ἐφέλκεται ἡ ὑποτακτικὴ, τὸ τέλειον ἐν τῷ μέλλοντι δι' αὐτοῦ σημαίνουσα αὐτ' ἂν κεκλόφωσί μου (Ἀρφ. Ἰππ. 1148) = ὅσα θέλουσι μοῦ ἔχει κλεμμένα. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, καὶ περὶ ἐνεστῶτος καὶ ἀορίστου τῶν ἄλλῶν ἐγκλίσεων εἴθε λαμβάνοιμι καὶ εἴθε λάβοιμι, ὅπως λαμβάνοιμι καὶ ὅπως λάβοιμι, φράζε καὶ φράσον, γράφειν καὶ γράψαι ὡσαύτως καὶ περὶ μετοχῆς, ὁ γράφων, ὁ γράψας, κτλ.

§. 27. Ἡ τοιαύτη διαστολὴ τῆς κατὰ συνέχειαν καὶ κατὰ συντέλειαν ἐνεργείας ἐν πᾶσι τούτοις εἶναι πλεονέκτημα τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης τὸ ὁποῖον διέσωσε καὶ ἡ σημερινή, ἐν οὐδεμιᾷ τῶν γνωστοτέρων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν ὑπάρχον, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκφερομένου καὶ τοῦ θὰ πίνω καὶ θὰ πῖω, θὰ γράφω καὶ θὰ γράψω, θὰ ἔρχομαι καὶ θὰ ἔλθω. Ἡ ἀκριβοῦς χρῆσις τούτου εἶναι μέγας σκόπελος εἰς τοὺς ξένους τοὺς λαλοῦντας τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν, ὡς καὶ ἡ μὴ ἐπανάληψις τοῦ ἄρθρου, λέγοντας, π. χ. ὑπάγω εἰς τὴν βιβλιοθήκην βασιλικὴν κατὰ τὸ ἰταλικὸν alla biblioteca reale ἀντὶ εἰς τὴν βιβλιοθήκην τὴν βασιλικὴν ἢ εἰς τὴν βασιλικὴν βιβλιοθήκην.

* §. 28. Ἀλλὰ, εἰ καὶ ἀπανταχοῦ τηρεῖται ἡ διαφορὰ τοῦ

ἐνεστῶτος καὶ ἀορίστου, ὡς πρὸς τὸ διαρκές τε καὶ μὴ, ἐπὶ μὲν τῆς εὐκτικῆς ἀναφέρονται εἰς τὸ παρελθόν, ὡς καὶ ὁ μέλλων· οἱ δὲ Βοιωτοὶ οὐκ ἔφασαν παραμενεῖν, εἰ μὴ τις αὐτοῖς εἴη καθ' ἡμέραν τροφήν δώσει (Δημ. πρὸς Τιμόθεον, γ') = ἔμελλε δώσειν, ὅπερ ἐπὶ ἐνεστῶτος χρονικοῦ τμήματος ἤθελεν εἶναι οὐ φασὶ παραμενεῖν, εἰ μὴ τις δώσει· ἐπὶ τῆς προστακτικῆς ἀναφέρονται εἰς τὸ οὐπω μὲν ὄν ἀλλὰ γενησόμενον ἢ τὰ νῦν ἢ μετέπειτα· ἐπὶ ἀπαρεμφάτου συμμεταφέρονται κατὰ τὸ ῥῆμα τῆς κυρίας προτάσεως ἐξ οὗ αὐτὸ κρέμαται· βούλομαι γράφειν ἢ γράφαι, βουλήσομαι γράφειν ἢ γράφαι, ἠβούλετο γράφειν ἢ γράφαι, ἐβουλήθει γράφειν ἢ γράφαι, κτλ., Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ μετοχῆς ἐργαζόμεναι ἠρίστων, ἀριστῶσιν, ἀριστήσουσιν· ἐργασάμεναι, ἠρίστων, ἀριστῶσιν, ἀριστήσουσιν. Ἀλλὰ περὶ τούτων καὶ τῶν τοιούτων Σ. Π. Β' καὶ Εἰσ. Ἑλλ. Συγτ. *

*. §. 29. Ὁ δυνητικὸς σύνδεσμος ἄν, ὅχι μόνον ἐπὶ τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς τιθέμενος αὐξάνει τὴν ἀοριστίαν τῶν ἐγκλίσεων τούτων, ὅπως ἄν εἰδῆς (Δίσχυλ.), ὡς ἄν ποταθείη (Σ. Ἀποσπ.) ἐκ τοῦ ποτάομαι, κτλ. ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ὀριστικῆς μετατρέπει τὴν θετικὴν εἰς ὑποθετικὴν ἔννοιαν· ἔλεγον = ἔλεγα· ἔλεγον ἄν = ἤθελα λέγει, ἔδωκεν ἄν = ἤθελε δώσει. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ ἀπαρεμφάτου· δυνηθῆναι καὶ δυνηθῆναι ἄν, πολεμήσαι καὶ πολεμηῆσαι ἄν· καὶ ἐπὶ μετοχῆς· ὡς ἀλόγτος ἄν τοῦ χωρίου (Ξ. Ἄν. Ε', 6', 9. Ἴδε καὶ Δ', α, 10). ὡς ἐν ἄλλοις οὐκ ἄν δηλώσαντες τὴν γνώμην (Θ. Γ', 37). Ἀλλὰ τὰ περὶ τοῦ ἄν εἶναι τοσοῦτον πολύπλοκα ὥστε ὁ περιώνυμος Ἑρμᾶννος δὲν ἐδίστασε τέσσαρα ὀλόκληρα βιβλία νὰ συγγράψῃ περὶ τοῦ μορίου τούτου, οὐδὲ καὶ ταῦτα ἱκανὰ φανέντα. Ἴδε ἐν τούτοις Σ. Π. Β', καὶ Εἰσ. Ἑλλ. Συγτ. σ. 428. *

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ.

Περὶ Ἐπιρρήματων καὶ Ἐπιφωνημάτων.

Περὶ Ἐπιρρήματων.

§. 1. Ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τὰ ἐπιρρήματα δυνατὸν νὰ ἐξετασθῶσιν ὑπὸ τὰς ἐξῆς τέσσαρας ἐπόψεις· α', ὡς κυρίως καὶ καθ' αὐτὸ ἐπιρρήματα, οἷον τῶν ῥημάτων ἐπίθετα. β'. ὡς τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν οὐσιαστικῶν προσδιοριστικὰ γ'. ὡς ἄλλων ἐπιρρήματων προσδιοριστικὰ δ'. ὡς μετὰ πτώσεως συντασσόμενα.

Α'. Τὰ Ἐπιρρήματα ὡς κυρίως καὶ καθ' αὐτὸ ἐπιρρήματα, οἷον τῶν ῥημάτων ἐπίθετα.

§. 2. Περὶ τῶν κοινῶν προσδιορισμῶν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λαλοῦντες (σελ. 60—) εἶπομεν καὶ περὶ τούτου τὰ δέοντα· κατατάξαντες δηλ. τὰ ἐπιρρήματα εἰς τέσσαρας κλάσεις τὰς κυριωτέρας, εἰς τοπικά, χρονικά, ποιότητες καὶ ποσότητες σημαντικά, διὰ πολλῶν παραδειγμάτων ἰδειξάμεν ποία τις ἐκάστου τούτων ἢ συνήθως χρῆσις· εἰ δέ τις ἐπιθυμεῖ πλείονα τῶν ἐκεῖ παραδειγμάτων, προχειρότατα θέλει εὐρεῖ ζητῶν. Οὕτω, π. χ. ῥαδίως ἂν Ἀθήνηθεν εἰς Ὀλυμπίαν ἀφίκοιο (Ξ. Ἀπ. Γ'. γ', 5).—οἴχοθεν οἴκαδε—εἴτε τήμερον εἴτε αὔριον δοκεῖ ὑπερβάλλειν τὸ ὄρος (Ξ. Ἀν. Δ', ς', 8).—ὄψε κοιμηθῆναι καὶ πρῶτ' ἀναστῆναι (Ξ. Ἀπ. Β', α', 3).—τὸ κατοῦν δ' ὁ παῖς περίεσι τὴν ἄλλως ἔχων (Φιλόμ. ἐν Νυκτί) = τὴν ἄλλως ἄγουσαν ὁδόν. = ματαίως. — ὀρθότατα λέγεις (Πλ. Φιλ. 49).

§. 3. Εἰς τὰ ποιότητος ἐπιρρήματα ὑπάγονται καὶ τὰ κυρίως ὀργανικά. Ὡς λαξ ποσὶ κινήσας (Ἰλ. Κ. 158).—πύξ πατάξας—διατρώξομαι ὁδὰξ τὸ δίκτυον (Ἀρφ. Β. 548. Σφ. 164). Οὕτω δὲ καὶ τὰ ποσότητος λεγόμενα ἐπιρρήματα, τεκεῖν ἄπαξ (Εὐρ. Μ. 251).—ἄπαξ περὶ ἀπάντων βουλευσαμένου (Θ. Α, 139).—ὄλις ἢ τρίς ἀπεκρούσατο (Θ. Β', 4)—τριά-

(ΣΥΝΤ. ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α')

κικ και τετρακικ, και' αναλογικαν δε και αρτιακικ και περι-
 τικικ (Πλ. Παρμ. 34).—κοινης τραπεζης πολλακικ τυχω^ν
 εμοι (Ευρ. 'Εκ. 793).

Β'. Γὰ Ἐπιρρήματα ὡς τῶν Ἐπιθέτων καὶ τῶν Οὐσιαστικῶν προσδιοριστικά.

§. 4 Ὡς τὰ ἐπιρρήματα κατὰ πᾶσαν σχέσιν, τοπικὴν, χρο-
 νικὴν κτλ. προσδιορίζουσι τὰ ῥήματα, οὕτως ἐν μέρει τὰ
 ποιότητος καὶ βαθμοῦ σημαντικὰ ἐπιρρήματα, προσδιορίζουσι
 τὰ ἐπίθετα. Ὡς λέγεται παρτελῶς θανεῖν (Σοφ. Τ. 669),
 οὕτω καὶ νῆες παρτελῶς κεραί.—χρώματα λευκά παρτελῶς
 (Ξ, 'Ελλ. Β', α, 18. Κυρ. Δ'. 7).—ἡ τραγωδία ὅλως σοφὸν
 δοκεῖ εἶναι (Πλ. Πολ. Η'. 568)—φόρων τῶν πάντη ἀγο-
 σιατάτων (Πλ. Ν. Θ. 827).—χαλεπὴν οὕτω φύσιν (Πλ.
 Πολ. ς'. 500).—ἀρχὴ οὕτωσι καλὴ καὶ νεανικὴ (Πλ. Πολ.
 Η', 563).—οἱ μὴ πάνυ ἄλκιμοι.—οἱ πάνυ ταπεινοί.

* §. 5. Οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ ποσότητος ὡς, κατὰ τὰ προη-
 γούμενα, λέγεται παῖω νιν δις.—τρὶς εἰπόντος (Αἰσχ. Ἀγ.
 1405. Ἐπτ. 745).—καὶ δις καὶ τρὶς πίπειν (Πλ. Φαιδ. 63),
 οὕτω καὶ δις ἐν (Πλ. Παρμ. 143).—δις τρία (Πλ. Θ. 204.)
 —ἐξήκορτα δις (Σ. Ἀποσπ.).—ἐκατὸν δις (Αἰσχ. Πρ. 342).
 —ἐκατὸν τριακίς (Πλ. Πολ. Η'. 546) —ὅτι ἐστὶ τὰ δώ-
 δεκα δις ἐξ (Πλ. Πολ. Α'. 337) —τρὶς ἐξ βάλλειν (Αἰσχ.
 Ἀγ. 1405). τρὶς ἐντ' αὐτῇ κλῶρας τιθεὶς ἐλαίας (Σ. Κ.
 483).—τετρακίς τρία (Πλ. Πολ. Α', 339).—πεντάκικ χίλιοι
 [Πλ. Ν. Ε', 737] πολλακικ μυριοι (Πλ. Θ. 175).

§. 6. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ οὐσιαστικῶν καὶ τὴν λίαν φιλό-
 τητα (Αἰσχ. Πρ. 124)—τὴν λίαν ἔθριν (Ξ. 'Ελλ. Β', α,
 46).—τὴν ἄγαν ἀναρχίαν (Πλ. Ἐπιστ. Η', 354).—Ὡσαύ-
 τως ἢ ἄγαν ἐλευθερία εἰς ἄγαν δουλείαν μεταβάλλει καὶ
 ἰδιώτη καὶ πόλει (Πλ. Πολ. Η'. 564).—ἔστιν ἢ λίαν δυσ-
 πραξία λίαν διδοῦσα μεταβολὰς (Ευρ. Ἴφ. Τ. 721).—αἱ
 ἄγαν τρυφαί (Ευρ. Ἀποσπ. Ἀλεξ.)—αἱ λίαν ἀνεπιστημοσύ-
 ναι (Ξ. Οἰκ. Κ'. 20).—τὴν οἴκοι πολιτείας (Πλ. Ν. Δ',
 712).—διατρίβομεν τὴν τήμερον ἡμέραν (Ξ. Ἀν. Δ', ς', 9).

—τῶν πάλαι προγόρων (Ξ. Κ. Π. Ε', ε. 8).—τῶν πάλαι σοφῶν ἀνδρῶν (Ξ. Ἀπ. Α', ς'. 14)—τῶν παλαιῶν σοφῶν.

§. 7. Ἐν τούτοις τὰ ἐπιρρήματα ἐπέχουσι τόπον ἐπιθέτων ἀκλίτων (Ἴδε σελ. 58 §. 14) Γίνονται δὲ οὐσιαστικά, ὅταν, παραλειπομένου τοῦ προσδιοριζομένου οὐσιαστικοῦ, καταλαμβάνωσι μετὰ τοῦ ἄρθρου τὸν τόπον αὐτοῦ· οἱ ἐκεῖ, τὰ ἐκεῖ (Ξ. Κ. Π. Δ', α, 3)—τὰ οἴκοι (Πλ. Πολ. Α', 371).—οἱ πάλαι—οἱ πάνυ.—τῶν νῦν οἱ τότε μυρῖω πρὸς εὐδαιμονίαν διέφερον (Πλ. Πολ. 272).—Ὡσαύτως ἐνθουσιαστικοὺς ποιεῖ ἡ Φρυγιστὶ ἄρμονία (Ἀριστον.) καὶ ἡ μυξολυδιστὶ καὶ ξυρτορολοδιστὶ . . . ἡ Ἰαστὶ καὶ Λυδιστὶ . . . ἡ Δωριστὶ καὶ Φρυγιστὶ (Πλ. Πολ. Γ'. 398). Οὕτω καὶ τὸ ἄνω, τὸ κάτω, τὸ πέραν, τὸ σήμερον, τὸ αὔριον, τὸ λίαν, τὸ φανερώς, κτλ.

§. 8. Ὡς δὲ ἐν τοῖς προηγουμένοις τὰ ἐπιρρήματα, μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν τιθέμενα, ἐπέχουσιν ἐπιθέτων τόπον, οὕτως ἐν ἄλλοις ἀντιθέτως, τὰ ἐπίθετα ἐκπληροῦσι τὰ τῶν ἐπιρρημάτων ὀρθριος ἤκων (Πλ. Κρατ. 515).—ἦδε μοι (νόσος) ὄξεια φοιτᾶ, καὶ ταχεῖ ἀπέρχεται (Σοφ. Φ. 808). Ὡσαύτως καὶ πότερον ἐκῶν ἢ ἄκων περὶ αὐτῶν λέγει (Πλ. Κρατ. 427);—μὴ ἄσμενοι ἐκεῖσε ἴοιεν (Πλ. Φαίδ. 670). καὶ ἄσμένως ἐπὶ τὸ μαρθάνειν ἴοντα (Πλ. Πολ. Ε', 475).—μὴ φεύγειν τοὺς πόρους, ἀλλ' ἐθελουστὴν ὑπομένειν (Ξ. Ἀπ. Β', α, 3).

Γ'. Τὰ Ἐπιρρήματα ὡς ἄλλων Ἐπιρρημάτων προσδιοριστικά.

§. 9. Τὰ ἐπιρρήματα τίθενται ὡσαύτως καὶ εἰς ἄλλων ἐπιρρημάτων προσδιορισμὸν· οὕτω τὰ τοπικά· κάστ' οὐχ ἐκάς που (Σ. Φ. 41)—ἄλλοθί που εἶναι τὴν ψυχὴν (Πλ. Φαίδ. 91).—ἐνταυθά που (Πλ. Φιλ. 55).—ἐξῶ μέ που καλύψατε (Σ. Τ. 1410).—ἄλλοθέρ γέ ποθεν, ἢ ἀμύθθεν γέ ποθεν (Πλ. Γοργ. 492).—οὐδαμύθεν ἄλλοθεν (Πλ. Φιλ. 30). Οὕτω τὰ χρονικά· ἔτι ποτέ—ἤδη ποτέ (Σ. Αἴ. 1121).—πάλαι ποτέ (Ἀρφ. Πλ. 1002).—αἰείποτε Ξ. Πόρ. Α', 1). νῦν πρῶτον.—τότε πρῶτον (Ξ.)· καὶ τὸ μὲν τότε ἀναφέρεται εἰς ὄρισμὸν (παρελθὸν ἢ μέλλον) χρόνου σημείον, τὸ δὲ ποτέ· εἰς ἀό-

ριστον.—*πάλιν αὐθις* (Ἄρφ. Πολ. 860).—*ὀλίγον ὕστερον* (Ξ. Ἄρ. Δ', 8', 41).—*οὕτω πρῶ* (Πλ. Κρίτ. 41). Ἄλλως δ' ἔχει τὸ πρᾶγμα, ὅταν πλείονα ἐπιρρήματα ἐν ταύτῳ προσδιορίζωσι τὸ ῥῆμα, ὡς καὶ νῦν καὶ ἄει (Πλ.). — *ἔστη κάρα τε διετάραξεν ἄνω κάτω* (Εὐρ. Ἴφ. Τ. 282).

§. 10. Ἡ συγγένεια τῶν ἐπιρρημάτων πρὸς τὰ ἐπίθετα ἰκανῶς δεικνύεται ἐκ τῶν προηγουμένων, ἐνθα παρατηρεῖται ὅτι ἡ αὐτὴ λέξις διὰ μόνης τοῦ σχηματισμοῦ μεταβολῆς τίθεται ἐπὶ τῷ αὐτῷ προσδιοριστικῷ σκοπῷ, ποτὲ μὲν ἐπιθετικῶς, ποτὲ δὲ ἐπιρρηματικῶς· *καθαρὸς βίος καὶ καθαρῶς βιώσας* — *ἐντίμος, εὐσεβὴς ἀνὴρ, καὶ τοῖς ἐντίμως βεβιωκόσι* — *βεβιωκότα εὐσεβῶς* (Πλ. Ν. ΣΤ', 762. Ἀξιόχ. 382). *Οὕτω παρτελῆς δάμαρ*.—*παρτελῆς μοναρχία* (Σ. Τ. 390. Ἄρτ. 4463), *καὶ πρὶν παρτελῶς ἤδη βίος διεκπεραυθῆ* (Σ. Ἀποσπ.), *ἄσμενος καὶ ἀσμένως, θαρρόντες καὶ θαύροντες, ἠδόμενοι καὶ ἠδέως*. Ἐπι δὲ μᾶλλον δεικνύεται τοῦτο ἐκ τῆς αὐτῆς λέξεως τῷ αὐτῷ σχηματισμῷ ποτὲ μὲν ἐπιθετικῶς, ποτὲ δὲ ἐπιρρηματικῶς· *τιθεμένης· ἠδέια προῆ καὶ ἠδὸ πρέειν* (Ὀδ. Δ', 446).—*ταχὺ ἔργον καὶ ταχὺ βοθηεῖν* (Θ. Δ', 69).—*κάλλιστα ἔργα καὶ κάλλιστα τραγεῖς* (Σ. Τ. 1172).—*θανῶν ὑπὲρ Ἑλλάδος κάλλιστα* (Εὐρ. Ἐκ. 310).

§. 11. *Τοιαῦτα εἶναι καὶ τὰ ἀνὴρ ταχύς κοὶ ὀρμάσθω ταχύς. ἔρπει ταχύς*, (Σ. Φ. 1223) *ἦν μὴ ἔρπης ἐκῶν* (Σ. Φ. 985)—*ἀνὴρ βέβηκεν ἐξ ὀργῆς ταχύς* (Σ. Ἄρτ. 766).—*καὶ βραδύς ἔρπει, κλύων σου δεῦρ' ἀφίξεται ταχύς* (Σ. Κ. 306). *Ὅσαύτως εὐρεῖν χθῶν* (Ἰλ. Α. 749), *καὶ τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθῶν* (Ἰλ. Δ. 182)=*εὐρέως*. Ὁμοίως καὶ τὸ προαναφερθὲν ἠδε (ἡ νόσος) *μοι δέξεται φοιτᾶ καὶ ταχεῖα ἀπέρχεται* (Σ. Φ. 808).—*οὕτω θαλάσσιον ἐκρίψατε* (Σ. Τ. 1441)=*καταποντίσατε*, ἀλλὰ οὐτε εἰς τοῦτο ὑπάρχει ἐπιρρῆμα σύστοιχον, οὐτε εἰς τὸ ἀπάγετε *ὅτι τάχιστά με* (Σ. Τ. 1340)=*ἐκτοπίσατέ με*.

Δ'. Τὰ Ἐπιρρήματα ὡς μετὰ πτώσεως συντασσόμενα.

§. 12. Κατὰ τρεῖς τρόπους ἀπαντῶνται τὰ ἐπιρρήματα μετὰ

πτώσεως συντασσόμενα ἄ. δυνάμει τῆς ἐπιθετικῆς αὐτῶν ἀρχῆς ἀξίως ἡμῶν αὐτῶν (Δημ.)—πολυφωλῶς μὲν πόλει τῇ Ἀθηναίων, τυχηρῶς δὲ ἡμῖν αὐταῖς (Ἀρφ. Θ'. 304).—ὁμολογουμένως τοῖς εἰρημέτοις (Ξ. Ἀπολ. 27).—τοὺς φύσει τε καὶ διαίτη ὑγιεινῶς ἔχοντας τὰ σώματα (Πλ. Πολ. Γ', 407) Ἑ. κατὰ προθετικὴν δυνάμιν αἱ τ' εἶσω στέγης, αἱ τ' ἐκτὸς τῆς αὐλῆς (Σ. Τρ. 203).—εἶσω τοῦ ἐρύματος, τοῦ τείχους, τῆς οἰκίας (Ξ.)—θεσμῶν ἔξω φέρομαι (Σ. Ἀρτ. 775).—ἐκτὸς τῶν ὄρων τῆς χώρας (Πλ. Ν. Θ', 854).—ἐγγὺς στέγης (Εὐρ. Μ. 1293).—τῆς Πελοποννήσου ἐγγὺς κείμεθα (Θ. Ε', 440).—πρόσω Τροίας (Εὐρ. Τρ. 189).—οὐ πρόσω τῶν βωμῶν (Πλ. Ν. Ζ', 800). Διαφόρου δὲ ἐννοίας, τῆς ἐναντίας μάλιστα εἶναι τὰ πρόσω τῆς νυχτὸς (Ἡρ. Β', 121)—πρόσω πλεονεξίας (Ξ. Κ. Π. Α', 5'. 39)—πρόσω ἀρετῆς (Ἡρ. Ζ'. 207). Ἀλλὰ καὶ μετὰ τῆς ἀπὸ προθέσεως οὐ πρόσω κατακείμενος ἀπ' ἐμοῦ (Πλ. Ἐπιστ. γ', 360).—πρόσω ἀπὸ τοῦ λιμένος (Ξ. Ἐλλην. Α', 4, 1).

§. 13. Τίθενται γ'. τὰ ἐπιρρήματα μετὰ πτώσεως συντασσόμενα κατὰ συνεπτυγμένην ἔννοιαν. Ὡς τὸ καλῶς=ἐν καλῷ, τὸ ἐνταῦθα=ἐν τούτῳ, οὕτω καὶ εἶμι δὲ ποῖ γῆς (Ἀρφ. Πλ. 605);=εἰς ποῖον μέρος γῆς;—πανταχοῦ τῆς γῆς (Πλ. Φαίδ. 111). Κατὰ τοῦτο δὲ καὶ τὸ λατινικὸν ubique terrarum—ἢ ἕκαστος ἐτύγγαρε τοῦ γάπουσ ὦν (Ξ. Ἀν. Ε', 22).—ἐνταῦθα τοῦ βίου.—ἐνταῦθα λόγου (Πλ. Συμπ. 2¹4. Πολ. Θ', 58).—ἅπαξ τῆς ἡμέρας, πολλάκις τοῦ μηνός.—τῆς ἡμέρας ὀψέ ἦν (Ξ. Κυρ. 5'. κέ).—τῆς δὲ ὥρας ἐγγιγνέτο ὀψέ (Δ. Μειδ. κδ'). Κατὰ τὸ ἀνωτέρω ταῦ Ἑνοφῶντος εἶναι καὶ τὸ παρὰ Ῥωμαίοις serum erat die'.

§. 14. Τοιαῦτα εἶναι καὶ τὰ διὰ τοῦ εὖ ἤκειν—εὖ ἔχειν γινόμενα τούς κάρτα ἔχοντας εὖ φρενῶν (Εὐρ. Ἰππ. 462).—τοῦ βίου εὖ ἤχορτι—ἄνδρες χρημάτων εὖ ἤχορτες (Ἡρ. Α', 30. Ε', 62). Ὁ ἐκδότης τοῦ Ἡροδότου Σθειγάυσερ ἐν ταῖς ἀνωτέρω γενικαῖς ὑπονοεῖ τὸ ἔνεκα καὶ τοῦτο μὲν κατὰ τὴν ἔννοιαν οὐ κακόν ἔσον τῷ ὡς πρὸς ἐκλαμβάνομένου τοῦ ἔνεκα, οἷα τὰ ἡμέτερα ὑπάγει καλὰ εἰς τὴν ὑγίαν, εἰς τὰ

χρήματα κτλ. κατὰ γραμματικὴν δὲ ἀνάλυσιν φαίνεται ὀρθότερον νὰ ἐκληφθῶσι· καὶ ταῦτα ὡς τὰ ἀνωτέρω=ἐν καλῶ ἔχοντες, ἐν καλῇ καταστάσει χρημάτων ὄντες,=hommes distingués par leurs richesses. Οὕτω καὶ παρὰ τῷ αὐτῷ Ἡροδότῳ (Α', 102) εἰαυτῶν εὖ ἤχορτες=ἐν καλῇ καταστάσει εἰαυτῶν ἔχοντες ἦτοι ὄντες= dans un état florissant καὶ θεῶν χρησιτῶν εὖ ἤκοιεν (Η', 141)=εἶχαν καλοῦς θεοὺς, protégés par deux divinités favorables. Ἡ γαλλικὴ μετάφρασις ἐξηγεῖ ὁπωσοῦν τὴν ἔννοιαν, ἀλλ' οὐδαμῶς βοηθεῖ εἰς τὴν γραμματικὴν ἀνάλυσιν.*

* §. 15. Κατὰ τὸ ἀνωτέρω τοῦ Ἡροδότου, εἰαυτῶν εὖ ἤχορτες (Α', 102) εἶναι καὶ τοῦ Πλάτωνος (Πολ. Θ'. 571) ὁ-
 ται ὑγιεινῶς ἔχῃ τις αὐτοῦ καὶ σωφρόνως = lorsqu'un
 homme mène une vie sobre et réglée (Jousin). Ὡς
 δὲ ὁ Ἡρόδοτος εἶπε (Α', 30) τῆς πόλεως εὖ ἤκούσης.—Flo-
 rente civitate.—dans une ville florissante (·) οὕτω
 κατ' ἀναλογίαν εἶπεν ἀλλαχοῦ (Α', 149).—οἱ Αἰολεῖς γώ-
 ρην μὲν ἔτυχον κτίσαντες ἀμείνω Ἰώνων, ὠρέων δὲ ἤκου-
 σαν οὐκ ὁμοίως, οἷον εἰπεῖν οὐ τοσοῦτον εὖ, mais quant à
 la temperature de saisons, il n'en approche pas.
 Μετετράπη δὲ εἰς ἐπίθετον τὸ ἐπιῆρημα ἐν τῷ (Ἡρ. Ζ', 157)
 σὺ δὲ δυνάμει ἤκεις μεγάλης = εὖ ἤκεις δυνάμει, vous
 êtes puissant. Εἰς τὰ ἀνωτέρω ἀνάγονται καὶ τὸ ὡς εἶ-
 χον τάχους (Θ. Ζ', 2).—ὡς ὄργης ἔχω (Σ. Τ. 341).—πῶς
 εἶχον τάχους (Πλ. Γοργ. 45).*

Περὶ ἐπιφωνημάτων.

§. 16. Τὰ ἐπιφωνήματα δυνατὸν νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο.
 α. εἰς τὸ κλητικὸν ᾧ ὅ. εἰς τὰ πάθημα ψυχῆς ἐξηγοῦντα,
 λύπην χαρὰν, κτλ. τὰ παθηματικά ἐν γένει.

Α'. Τὸ κλητικὸν ᾧ.

§. 17. Τὸ κλητικὸν ᾧ τίθεται μετὰ τῆς κλητικῆς ἐπὶ τα-
 κτικῆς καὶ ἀταράχου ὁμιλίας, εἰς προσφώνησιν τοῦ πρὸς ὃν ὁ
 λόγος ἀποτίνεται, καὶ συνήθως μὲν ἐπὶ ἐμφύχων· ἔστι τὸ

το *ζμᾶν*, ὃ *φίλ'*, ἀνδρὸς οὐ σοφοῦ (Γν.)— ὃ *Δαῖμον'* Ἀγαθὸν σὸν τὸ βούλευμ' οὐκ ἐμὸν (Ἀρφ. Ἰππ. 108). ὃ *μῶρε*, θυμὸς ἐν κακοῖς οὐ ζῦμφορον (Σ. Κ. 592). Κατὰ τὸν λεξικογράφον Ῥεῖμερον τὸ ὃ μετὰ κλητικῆς ἀντιστοιχεῖ, ἐν τῷ διαλόγῳ πρὸς τὸ γαλλικὸν *monsieur* ὅθεν ὃ *Σώκρατες* = *monsieur Socrates*. Ὅταν δὲ ὁ λόγος ἐκφέρεται ἐπὶ τὸ ἐμπαθέστερον, τίθεται τὸ κλητικὸν ὃ καὶ ἐπὶ ἀψύχων ὃ *γῆ* καὶ ἤλιε καὶ σύνεσις (Ἀίσχ.)— ὃ *γῆρας*, ὡς ἐπαχθὲς ἀνθρώποισιν εἶ (Γν.)

§. 18. Ἡ θέσις τοῦ κλητικοῦ ὃ ποικίλλει. Ἐπὶ ἐπιθέτου καὶ οὐσιαστικοῦ προτάσσεται τοῦ ἐπιθέτου ἐπὶ μείζονος ἐμφάσεως, ὃ *καλοὶ παῖδες*— ὃ *κάκιοτε ἀνθρώπων* κτλ. Ὁσαύτως καὶ ὅτε προστίθεται τὸ σὺ ὁ χρυσός, ὃ *σφε* οὐ, *καλὰ ποιῆ φαίεσθαι* (Πλ.). Προτάσσεται τοῦ οὐσιαστικοῦ ἐπὶ ἐλάττονος ἐμφάσεως ὃ *φάος ἀγρόν'* ἢ ἔθα οὐσιαστικὸν καὶ ἐπίθετον ἀποτελοῦσι, τρόπον τινά, μίαν λέξιν ὃ *Ζεῦ πατρῶε*,— ὃ *Δαῖμον'* Ἀγαθὲ, (Ἀρφ.)= Ἀγαθοδαῖμον— ὃ *παῖ καλέ* (Πλ.) τοιοῦτον φαίνεται καὶ τὸ ὃ *ἄνδρες Ἀθηναῖσι*. Τίθεται προσέτι καὶ ἐν τῷ μεταξύ, *πάτερ ὃ ξεῖρε* (Οδ. Θ. 409).— *ἄρεβος ὃ φαεινότατον* (Σ. Αἴ. 395).— *Μυκηνίδες ὃ φίλοι* (Εὐρ. Ὀρ. 1246).— *θαυμάσι ὃ Κρίτων* (Πλ.) κτλ. Ὁσαύτως ὃ *πρὸς θεῶν* (Πλ. Πρωτ. 510).— ὃ *πρὸς Διός* (Πλ.). Εἰς κλητικὴν μετὰ τοῦ ὃ δυνατὸν νὰ προστεθῆ καὶ ὀνομαστικὴ ἔναρθρος ὡς προσδιορισμός ὃ *ἄνδρες οἱ παρόντες* (Πλ.). Ὁσαύτως καὶ διὰ τὸ καὶ ὃ *Κῦρε* καὶ οἱ ἄλλοι Πέρσαι (Ξ) = καὶ ὑμεῖς οἱ ἄλλοι Πέρσαι.

§. 19. Ἡ δὲ κλητικὴ ἔνευ τοῦ ὃ, τίθεται ἐπὶ κελεύσεως, *παῖ λάβε τὸ βιβλίον καὶ λέγε* (Πλ.) ἐπὶ παραινέσεως *γύναι, γυναιξὶν κόσμον ἢ σιγὴ φέρει* (Σ. Αἴ. 293) ἐπὶ θαυμασμοῦ *ἄνθρωπε, τί ποιεῖς* (Ξ. Κ. Π. Β', 6', 7); ἐπὶ ἀγαρακτῆσεως *ἐμβρόντητε, εἶτα νῦν λέγεις* (Δ. περὶ Στεφ. οά.); Ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τοῦ ὃ τίθεται ἡ κλητικὴ ἐπὶ ὕβρει ἢ ἐπιπλήξει *ἀγαθῆς γυναικὸς ἐστίν, ὃ Νικοστράτη, μὴ κρείττον' εἶναι τὰνδρὸς, ἀ.λ.λ' ὑπήκοον* (Γν.)— ὃ *βλασφημῶν περὶ ἐμοῦ* (Δ.). Τιθεμένου δὲ ἡ ἐννοουμένου τοῦ σὺ ἢ ὑμεῖς

τίθεται· καὶ ὀνομαστικὴ ἔνκρησις· ἐπὶ προστακτικῆς· ἴθι μὲν οὖν σὺ ὁ πρεσβύτατος (Πλ.).—ὁ παῖς ἀκολουθεῖ δεῦρο (Ἀρρ. Β, 521).—παρρησιάζεσθε τοῦτον οἱ πλησίον (Ξ. Ἀπ. Γ'. εἰδ', 4).

§. 20. Κατόπιν τοῦ κλητικῆς ὡς δυνατὸν ἔτι καὶ ταχθῶσι τὰ καθ' αὐτὸ ῥήματα μὲν ὄντα ἀλλὰ, ἔνεκα, τῆς χρήσεως, παρακλιτικῶς ἐπιρρήματα, κλούμενα—ἄγε, φέρε, ἴθι· ἄγε νῦν, ἄγε πᾶς (Ἀρρ. Εἰρ. 594).—φέρε τί οὖν (Ἀρρ. Πλ. 94).—ἄγε δὴ πειθώμεθα (Πλ. Φαίδ. 116. Ῥηματικῆς φύσεως εἶναι προφανῶς καὶ τὸ ἀμέλει· ἀ.—θάρρει· ε'.—ὄντως, βεβαιῶς. ἀμέλει οὐδὲν ἄρ' γένοιτο θαυμαστόν (Πλ. Πολ. Δ'. 422). Τοιοῦτον καὶ παρ' ἡμῶν ἔλα, ὡς ἔλα—ἔλθε, καὶ ἔλθε ὑπάρωμεν—ἔλα ἄμεις τοῦτου τὸ ἐναντίον, ἀπέλα ἀπαντᾶται παρὰ Ξενοφῶντι (Ξ. Π. Η', γ', 35), ἀπο ἔλα (ἔλκων)—ἀπέλθε. Παρὰ δὲ τῷ Πινδάρῳ (Ἰσθμ. Δ', 38) καὶ ἔλα νῦν μοι παιδοθεῖν, ὅπερ, εἰ μὲν δὲν εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ παρ' ἡμῶν ἔλα (=ἔλθε). οὐδὲ ὁμοίως παραπολὺ ἀπέχει.

Β'. Τὰ Παθητικὰ Ἐπιφωνήματα.

§. 21. Παθητικὰ ἐπιφωνήματα εἶναι τὰ πάθημα ψυχῆς σημαίνοντα μόρια, ἐπιρρήματα παρὰ τῶν ἀρχαίων γραμματικῶν καλούμενα· σχελιασμοῦ ὦ, ἰώ, ἰού, οἶμοι· θαυμασμοῦ, φεῦ, βαβαί, παπαί· ἐκπλήξεως, ᾄ αἶ· θειασμοῦ, εὐοῖ, εὐάν, κτλ.

§. 22. Πολλὰ τῶν τοιούτων ἐπιφωνημάτων χρησιμεύουσιν εἰς πλεόνων ψυχικῶν παθημάτων δῆλωσιν· τὸ ᾄ, π. χ. εἶναι θαυμαστικόν· ᾄ, μέγα τολμήεις κηρὸς ἀνεπλάσατο (Ἐπιγρ.). ἐπιτιμητικόν· ᾄ, ᾄ, ἄδικος ἄδικα τότ' ἄρ' ἔλακεν (Εὐρ. Ὀρ. 162). Ὀσαύτως δὲ καὶ χαρᾶς σημαντικόν· εἶπε δέ τοι χαίρων ὁ γεωπόρος ᾄ, κτλ. (Ἐπιγρ.) ἐφεκτικόν ἢ κωλυτικόν· ᾄ, ᾄ, μηδαμῶς, μὴ πρὸς θεῶν βέλος ἀφῆς (Σ). Τὸ ὦ εἶναι θαυμαστικόν· ὦ, τί λέγεις (Πλ.);—ὦ, τίς ὁ τεχνίτης τόδ' ἀνέπλασεν (Ἐπιγρ); σχελιαστικόν· ὦ, πολλ' ἐγὼ μοχθηρός (Σ. Φ. 254). καὶ χλευαστικόν· ὦ, γενναῖος, κτλ. (Πλ.) Τὸ οἶμοι ἐκλαμβάνεται σχελιαστικόν· οἶμ' ὡς τεθνήξει

Ἄρφ. Ἄχ. 565). χαρᾶς σημαντικόν· οἶμ' ὡς ἦδομαι (Ἄρφ. Ν. 773). «Τὸ οἶμοι καὶ ὄμοι ποτὲ μὲν ἐπ' εὐφροσύνη κείμενον εὐρηται, ποτὲ δὲ ἐπὶ λύπῃς· καὶ ἐπ' εὐφροσύνη μὲν ὡς ἐνταῦθα· ἐπὶ δὲ λύπῃς ὡς τὸ οἶμοι τάλας» κτλ. (Σχολιαστ. αὐτόθι). Ὡσαύτως τὸ αἶ αἶ καὶ αἶ αἶ εὐρίσκεται σχετλιαστικόν, δυσφορικόν, μεμπτικόν, ἐκκληκτικόν, κτλ. Οὕτω καὶ τὸ φεῦ, ὡς εὖ λέγεις (Πλ. Ἰπ. Μ 281)

§. 23. Τὰ ἐπιφωνήματα ταῦτα, ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων ἢ, μᾶλλον εἰπεῖν, ἐκ τῶν πρωτογόνων λέξεων τῆς γλώσσης ὄντα, ἰσοδυναμοῦσι ὀλοκλήρῳ προτάτει βαβαί=θαυμάζω=ἐγὼ εἶμι θαυμάζων· οἶμοι=ἄλγῳ, κτλ. Τοιαῦτα δὲ ὄντα τίθενται, κατὰ πρῶτον, τὰ ἐπιφωνήματα ταῦτα εἰς δῆλωσιν τοῦ παθήματος, ἀλλ' ἀσχέτως πρὸς τὸν λοιπὸν λόγον, ὅστις ἀκολουθεῖ ὡς εἰ οὐδὲν τοιοῦτον προϋπῆρχε, καθάπερ ἐν τῇ ποιήσει τίθενται πολλάκις μὴ ἀποτελοῦντα μέρος τοῦ στίχου, βαβαί, καλός γε καὶ φοινικιοῦς (Ἄρφ. Ὀρ. 272. Ἴδε καὶ Εἰρ. 248).—ἰού, ἰού, ἐξαλεῖτε μ', ὄνδρες (Ἄρφ. Εἰρ. 318).—φεῦ, ὡς εὖ λέγεις (Πλ.) Ὡσαύτως τίθενται ἐπιφερομένης ὀνομαστικῆς ἢ κλητικῆς ἐξηγούσης τὸν οἰκτειρόμενον ταλανίζόμενον κτλ. οἶμοι τάλας (Ἄρφ.—ὄμοι ἐγὼ παράποτος (Ἰλ. Ω, 555).—φεῦ, φεῦ, μᾶτερ Ἀθλία φεῦ τέκνον (Σ. Ἄντ. 1299).—ὦ τλήμων ἐγὼ (Ἄρφ. Πλ. 777).

§. 24. Τίθενται προσέτι τὰ παθηματικὰ ἐπιφωνήματα γενικῆς ἐπιφερομένης ἥτις ἐξηγεῖ τὸ τίνος ἔνεκα τὸ ψυχικὸν πάθος προξενεῖται, κατὰ τὰ ἀλλαγῶν ῥηθέντα (σ. 82 § 2). οἶμοι τῶν κακῶν (Ἄρφ.), ἰού ἰού τῶν ὀρνέων, ἰού τῶν κοψίχων (Ἄρφ. Ὀρ. 305).—φεῦ τῆς ἀνοίας (Σ. Ἡλ. 290).—ὦ τῆς τύχης, ὦ τῆς μοίρας κτλ. Τίθενται δὲ καὶ κατ' ἄλλον τρόπον. Ἴδε περὶ τῶν Ἐπιφωνημάτων Σ. Π. Β', σ. 515 Εἰσ. Ἐλλ. Συγτ. σ. 765 καὶ Κοραῆ Πρόδρομος, σ. λθ'.

§. 25. Ἐκ τούτου γίνεται δῆλον ὅτι, διακρίσειως χάριν τοῦλάχιστον, ἀπαιτεῖται διάφορος γραφή εἰς τὸ κλητικὸν ὦ χρυσέ, ὦ πλούτε, κτλ. καὶ εἰς τὸ ὦ χρυσός, ὦ ἔθερος κτλ. Ἐν πολλοῖς ὁμοῖς τοσοῦτον συμπίπτει ὁ θαιμασμός καὶ ἡ ἐπίκλησις ἢ προσφώνησις, ὥστε ἀποβαίνει δυταποφάσιςτος

ἡ γραφή ὦ ἰάλας καὶ ὦ τάλας κτλ' οὕτως ὦ πρὸς θεῶν καὶ ὦ πρὸς θεῶν (Ξ. Ἀ. Ζ', β', 15 Βούτυμ. Διεξοδ. Γραμματ. Β', σ. 303)

§. 26. Οἱ Ῥωμαῖοι γραμματικοί, ἀποσπᾶσαντες τὰ ἐπιφωνήματα ἐκ τῶν ἐπιρρήμάτων μεθ' ὧν οἱ Ἕλληνες τὰ συγκλητήθησαν, κατέταζαν αὐτὰ εἰς χωριστὸν μέρος λόγου, interjectionem αὐτὸ καλέσαντες «sed accedit superioribus interjectio (Quinti). Τούτους ἀκολουθοῦσι καὶ οἱ νεώτεροι φιλόλογοι, εὐρίσκοντες αὐτὰ διαφύρου φύσεως παρὰ τὰ ἐπιρρήματα. Ὁ μακαρίτης Κοραῆς μετέφρασε (ἐνθα ἀνωτέρω) τὴν interjectionem παρέμβλημα. Μετ' ἀκριβεστέραν δὲ ἐξέτασιν εὐρίσκεται ὅτι οὔτε παρέμβλημα ἢ παρεμβολή οὔτε παρένθεσις εἶναι ὄνομα κατάλληλον. Διὰ τοῦτο, ἐν ᾧ πάντες ἐπεδοκίμασαν τὸν χωρισμὸν, οὐδεὶς ἐπήνεσε τὸ interjectio ὀρθῶς λοιπὸν ὁ Κοραῆς μετεχειρίσθη πρὸς δῆλωσιν τῶν τοιούτων τὸ ὄνομα ἐπιφώνημα ἢ ἐπίφθεγμα. Εἰς τὰ παθηματικά δ' ἐπιφωνήματα ἴσως δὲ εἶναι ἀνάρμοσον τὸ ὄνομα ἀναφώνημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ Ἀποφατικῶν μορίων.

§. 1. Περὶ τῆς ἐν τῇ συντάξει χρήσεως τῶν ἀποφατικῶν μορίων οὐ καὶ μὴ, ὡς γενικὸς κανὼν ἐπικρατεῖ ὁ ἐξῆς. Τίθεται μὲν τὸ οὐ ἐν γένει ὅπου ἡ ἀπόφασις ἦτοι ἄρνησις οἰκοθεν ἐνυπάρχει εἰς τὸ πρᾶγμα, τίθεται δὲ τὸ μὴ ὅπου αὐτὴ ἔρχεται ἐξῶθεν. Τὸ μὲν οὐ ἀναιρεῖ πραγματικῶς τὸ μεθ' οὐ τίθεται, τὸ δὲ μὴ ἦτοι διὰ τοῦ λογισμοῦ ὑποθέτει τὸ ἀνύπαρκτον τοῦ πράγματος, ἢ τείνει εἰς ἀναίρεσιν ἢ κώλησιν αὐτοῦ οὐκ ἔστιν—οὐκ ἐγένετο.—μὴ τι ἀληθὲς ἦ (Πλ.).—μὴ τι νεώτερον ἀγγέλλεις;—μὴ λέγε.—μὴ ψεύσης.—μὴ γένοιτο.

§. 2. Τίθεται λοιπὸν οὐ ἄ. ἐν ἀπολύτῳ ἀποφάσει ἥτις εἶναι ἀντίθετος τῇ ἀπολύτῳ καταφάσει οὐ δύναμαι.—οὐκ ἀζιῶ.—οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἀλλὰ (Ἀρφ.).—οὐχ ἠγοῦμαι.

—*ἡμῖν δ' οὐχί συγχωρητέα* (Σ. Κ. 1426)—*οὐδ' ἀμαρτεῖν οἶόν τ' ἦν αὐτῶν* (Ξ. Κ. Π. Α'. δ', 11).

§ 3. Τίθεται β'. τὸ οὐ ἐπὶ ἀνεξαρτήτων ἐρωτήσεων αἰτι-
νες, θετικὴν ἀπόκρισιν ἀπαιτοῦσαι μάλιστα καὶ ἀποκρούουσαι
διὰ τοῦ ἐρωτηματικοῦ τρόπου τὴν ἀπόφασιν, περιέχουσιν ἐν
ἑαυταῖς ἀπολύτου καταφάσεως στοιχεῖα· οὐγὶ σὺ γε αὐτίκα
μάλα εὐδαίμων ἐγένου (Ξ. Κ. Π. Η', ή, 46); — οὐ καὶ σὺ
ὁμολογήσεις μηδὲν ὑπ' ἐμοῦ ἀδικεῖσθαι; ἀλλ' ἀνάγκη ἔφη
(Ξ. Κ. Π. Ε', ε, 13). Οὐδὲν ὅμως τὸ καλῶν ὥστε παρ' ἐλπί-
δα τοῦ ἐρωτῶντος νὰ ἦναι ἐν τούτοις καὶ ἀποφατικὴ ἀπόκρι-
σις· οὐκ αἰσχροὺν ἠγεῖ δῆτα τὰ ψεύδη λέγειν; οὐκ, εἰ τὸ σω-
θῆναι γε τὸ ψεῦδος φέρει (Σ. Φ. 108).

§ 4. Τίθεται γ'. τὸ οὐ ἐν τῇ παρ' ἐπικοῖς συνήθει χρήσει
τῆς ὑποτακτικῆς καθ' ἣν προσεγγίζει εἰς τὸν μέλλοντα τῆς
ὀριστικῆς· οὐπω τοὺς ἴδον ἀνέρας, οὐδὲ ἴδωμαι (Ἰλ. Α,
262) = οὐδὲ ἰδεῖν δυνησομαι = οὐδὲ ὄψομαι. — *πληθὺν δ' οὐκ
ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήσω* (Ἰλ. Β, 488. Ἴδε καὶ Ἰλ.
Η, 197).

§ 5. Τίθεται δ'. τὸ οὐ ἐν ἀπολύτῳ χρήσει τῆς εὐκτικῆς,
τῇ προσεγγιζούσῃ εἰς τὴν σημασίαν τῆς ὀριστικῆς· οὐκ ἂν
γένοιτο ταῦτα = οὐκ ἔστι γενέσθαι. — οὐκ ἂν διελποίμι (Σ.
Τρ. 22), κτλ. Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ὅταν, περὶ παρελθόντος τοῦ
λόγου ὄντος, τίθωνται παρωχημένοι τῆς ὀριστικῆς· οὐκ ἂν
τάδ' ἔστη τῆδε, μὴ θεῶν μέγα (Σ. Αἴ. 950) καὶ ὡς ἐν τῷ
οὐκ ἂν γένοιτο ταῦτα περιέχεται ἡ ἔννοια οὐ γενήσεται, οὐ-
τως ἐν τῷ οὐκ ἂν ἔστη περιέχεται ἡ ἔννοια ἔστι. Ἴδε περὶ
Ἑποθετικῶν Λόγων. Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ κατ' ἐρώτησιν.

§ 6. Ἐν ἀπολύτῳ ἀποφάσει οὐδέποτε τίθεται μὴ· ὅθεν δὲν
λέγεται μὴ λέγω ὡς λέγεται οὐ λέγω. Τίθεται δὲ μὴ ἐπὶ ἐ-
ρωτήσεως, ὅταν περιμένηται ἀποφατικὴ ἀπόκρισις· μὴ καὶ σὺ
ἤδ' ἄττα καλεῖς κακὰ καὶ ἀνιὰρὰ ἀγαθὰ (Πλ. Πρωτ. 351);
Σπανίως δὲ καταφατικῆς ἀποκρίσεως περιμενομένης· πῶς μὴ
ψεύσομαι; = ἀνάγκη ψεύσασθαι. Τίθεται, δεύτερον, μὴ ἐπὶ
ἀπευχῆς περὶ πραγμάτων παρελθόντων· μὴ γὰρ ἐπὶ ξένας
θαρσεῖν ἔχρηξες (Ρ. Κ. 1712). — *μήποτ' ὄφελον λιπεῖν τῆν*

Σκῦρον (Σ. Φ. 969).—ὁ μήποτε' ἐγὼ τάλας ἐπωφέλησα πο-
λεως ἐξελεύσθαι (Σ. Κ. 510)=εἴθ' ὄρελον μὴ δέξασθαι=εἴθε
μήποτε ἰδεξάμην παρὰ τῆς πόλεως (Σχολ.).

§. 7. Ἐπὶ ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ, ἐ-
ξαιρουμένων τῶν προσημειωμένων περιστάσεων (§. 4—5),
τίθεται πάντοτε μὴ ἐπὶ αὐθυποτάκτων μὴ φοβηθῶμεν ἐπὶ
ἐρωτήσεως' μὴ λάβω; μὴ εἶπω; Ὡσαύτως μὴ γένοιτο.—μὴ
ζῶην μετ' ἀμουσίας (Εὐρ. Ἡρ. Μ. 676).—πῶς μὴ τὸ ὄν
λέγοι (Πλ.);

§. 8. Ἐπὶ ἀπαγορεύσεως, ἀποτροπῆς καὶ τῶν τοιούτων,
τίθεται πάντοτε μὴ μὴ ποίει τάδε, μὴ βούλου κτλ. Ὡσαύ-
τως μὴ φθοιῆσης, μὴ δίκην δικάσης κτλ. Οὕτω καὶ μὴ πλου-
τεῖν ἀδίκως, μὴ κλέπτειν, μὴ ἀρπάζειν, κτλ.

§. 9. Ἐν δὲ συνδέσει λόγου τίθεται τὸ οὐ ὅπου ἢ σύ. δεσις
εἶναι μόνον ἐξωτερικὴ καὶ συμπλεκτικὴ. Οὕτω π. χ. ἐπὶ τῶν
διηγηματικῶν καὶ ἐκθετικῶν ἐν γένει λόγων, ἐν οἷς, τὸ ὅτι
καὶ ὡς χρησιμεύουσι μόνον εἰς ἐπιπλοκὴν τῶν δύο κώλων,
ἀλλὰ δὲν ἐξαρτᾶται ἀναγκάτως ἐκ τοῦ πρώτου τὸ δεύτερον,
ἔστω τὸ τελευταῖον τοῦτο καθ' ὀριστικὴν ἢ εὐκτικὴν, μετὰ
ἢ ἄνευ τοῦ ἀν, ὅπως ἡ ἔννοια ἀπαιτεῖ λέγουσιν ὅτι ἐπὶ τοῦ-
το ἔρχονται (Ξ. Κ. Π. Α', 5', 9).—λέγων ὅτι οὐπω δὴ πολ-
λοῦ χρόνου ἠδίορι οἰνω ἐπιτύχοι (Ξ. Ἀν. Α'. θ', 14).—καὶ
οὐχὶ τοῦτο λέγω ὡς οὐ δεῖ ἵεναι (Ξ).—μέγα τεκμήριον ὡς
οὐκ ἂν ἀπέκτεινε Φρήγιχον (Λυσ.)—Ἡράκλειτος λέγει ὡς
δις εἰς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν ἐμβαίης (Πλ. Κρατ. 502).
Οὕτως οἶδα ὅτι οὐ, μαρθάνω ὅτι οὐ, κτλ.

* §. 10. Πολλῶ μᾶλλον ὡς αὐθυπόστατος θεωρητέος ὁ λό-
γος ἐπὶ ἀντιθέσεως, ἔνθα ἔπεται τὸ δεύτερον κῶλον διὰ τον
οὐ, ὡς εἰ καθ' ἑαυτὸ ὑπῆρχε· σὸν ἄρα τοῦργον οὐκ ἐμοῦ
κεκλήσεται (Σ. Αἰ. 1368).—ἐγὼ, σάφ' ἴσθ', οὐκ ἄλλος (Σ)ν
ἐπὶ ὁμοιώσεως· σὺ δὲ ταύτης ἄπειρος εἶναι φαίνει, οὐχ ὡ-
σπερ ἐγὼ ἔμπειρος (Πλ.). Καὶ ὑπονοουμένου τοῦ ἐνὸς κώλου.
καὶ παράδειγμα τόδε τοῦ λόγου οὐκ ἐλάχιστόν ἐστι (Θ. Α'
2), (ἀλλὰ μέγιστον).—καὶ οὐχ οἱ ἀσθενέστατοι (Θ. ΣΓ'. 10)
—οὐ περὶ βραχέων (Θ. Α', 78) ἐπὶ συνεπείας· συνεπίσθε

ἤδη τ' ἀδικήματα αὐτοῦ ἀκούειν, ὥστ' οὐ θαυμάζεται (Αἰσχ.)

§. 11. Τίθεται δεύτερον, ἐν συνδέσει λόγου τὸ οὐ, αἰτίας ἐπιφερομένης διὰ τοῦ ὅτι, ὡς, διότι, ἐπεὶ τοὺς πολλοὺς λέληθεν, ὅτι οὐκ ἴσασι τὴν οὐσίαν ἐκάστου (Πλ. Φαίδ. 249). — δι' οὐδέν ἄλλο ἢ διότι (Πλ. Πρωτ. 353). — σφῶν δ' εὐδοκίῃ Ζεὺς, τὰδ' εἰ τελεῖτέ μοι θανόντ'· ἐπεὶ οὐ μοι ζῶντι γ' αὐθις ἔξετον (Σ. Κ. 1435) — οὐχ ἔξετον τελεῖν μοι. Τίθεται δὲ μὴ, ὅταν ἡ ἔννοια τοῦ αἰτιολογουμένου κώλου κρέμαται ὅλως διόλου ἐκ τοῦ τὸ αἴτιον ἐξηγουντος· ἐπεὶ μηδὲν ἀντιπίπτει (Πλούτ.) Ἀλλὰ περὶ τούτου ἴδε Εἰσ. Ἐλλ. Συνητ, σ. 786.

§. 12. Ἐπὶ ὑποθετικῶν καὶ τελικῶν λόγων τίθεται μὴ ἰὰν μὴ πᾶσι κηρύξῃς τάδε. (Σ. Ἄρ. 87). — εἰμὴ φυλάξεις μίχρ', ἀπολεῖς τὰ μείζονα (Γν.) — ἴνα μὴ ἐθιζώμεθα (Πλ. Γορ. 454). — παρήλθομεν, ὅπως μὴ χεῖρον βουλευσῆσθε (Θ. Α'. 23). — ὅπως τὰ ὄπλα μὴ αἰσθησιν παρέχοι (Θ. Γ'. 22).

* §. 13. Ἀπόρροια τῶν ὑποθετικῶν λόγων εἶναι οἱ περιορισμοὶ καὶ ὑπεξαιρέσεις σημαίνοντες· εἰ μὴ κωφός γ' εἰμί (Πλ.) — εἰ μὴ τι σὲ ἄλλο λέγεις ἡμῖν — ἡμῖν οὐδὲν ἔστιν ἀγαθόν ἄλλο, εἰμὴ ὄπλα καὶ ἀρετὴ (Ξ. Ἄν. Β', 12). Εἰρωνικῶς δὲ τίθεται πολλάκις τὸ εἰμὴ· εἰμὴ ἀδικῶ (Πλ.). Ὡσαύτως καὶ τὸ εἰμὴ ἄρα. Κατὰ παράλειψιν τοῦ προηγηθέντος ῥήματος προῦκυψε τὸ εἰδὲ μὴ ὡς ὄψον τοῦτο ἔχουσιν, εἰδὲ μὴ (ὄψον ἔχουσι), τὸ κάρδαμον (Ξ. Κ. Π. Α', 6', 11). — εἰ μὲν ἀποθανοῦμαι, εἰδὲ μὴ, οὐ λείψει ποτὲ (Εὐρ. Ἄνδρ. 254).

§. 14. Κατὰ τὴν ἐξηγουμένην δὲ ἔννοιαν ρυθμιζονται καὶ οἱ ἀναφορικοὶ λόγοι· εἰς ὠρισμένον τι καὶ βέβαιον ἢ ὡς τοιοῦτον ἀναφερόμενοι δέχονται τὸ οὐ. Θερωσίης τις ἦν, ὃς οὐκ ἄν εἴλειτ' εἰσάπαξειπέιτ' (Σ. Φ. 443). — ὅταν τοιαῦτα λέγῃς, ἃ οὐδεὶς ἄν γῆσειεν ἀνθρώπων (Πλ. Γορ. 472). Πάντοτε δὲ οὕτως, ἀρνήσεως ἡγουμένης, ὡς ἐπὶ τῶν οὐδεὶς ἔστιν ὃς, οὐκ ἔστιν ὃς, οὐκ ἔσθ' ὅπως. κτλ. Δέχονται δὲ τὸ μὴ εἰς ἀόριστόν τι ἀβέβαιον καὶ ὑποθετικὸν ἀναφερόμενοι· κωφός ἀνὴρ τις, ὃς Ἡρακλεῖ στόμα μὴ παραβάλλει (Πίνδ. Π. Θ', 37) — εἰ μὴ τις παραβάλλει — ὅστις μὴ παραβάλλει τὸ εἰς

τοῦ στόμα=ὄστις μὴ ἐγκωμιάζει τὸν Ἡρακλέα (Σχολ.)—
 βουληθεὶς τοιοῦτον μνημεῖον καταλιπεῖν, ὁμὴ τῆς ἀνθρω-
 πίνης φύσεώς ἐστιν (Ἰτ. Πικνη. κί), ἔνθα διὰ τοῦ μὴ ἐξη-
 γεῖται ὁ σκοπὸς τοῦ μέλλοντος κατλιπεῖν τὸ μνημεῖον, Ξέρ-
 ξου=ὁποῖον νὰ μὴ ὑπάρχη διὰ τοῦ οὐ ἤθελεν ἐξηγεῖται ἢ
 ὑπαρξίς τοῦ πράγματος, βεβιωμένη καὶ παρὰ τοῦ διηγου-
 μένου Ἰσοκράτους,=ὁποῖον δὲν ὑπάρχει.

§. 15. Ὁσαύτως καὶ οἱ χρονικοὶ λόγοι ὅτ' οὐκέτι εἰμί, τη-
 ρικαυτ' ἄρ' εἰμ' ἀνήρ (Σ. Κ. 393);=ὅτε δὲν ὑπάρχω πλέον,
 δὲν ἀξίζω τίποτε, τότε λοιπὸν θὰ εἶμαι ἀνήρ;=ἀνδρεῖος,
 μέγας.—τέλος δ' ὅτ' οὐδὲν ἦν ἐρευνῶντι, λέγει τις εἰς (Σι
 Ἄρτ. 268).—εἰ τότε δωροῖθ', ὅτ' οὐδὲν ἢ χάρις χάριν φέ-
 ρει (Σ. Κ. 776).—ὁπότε μὴ φαῖεν (ἀγαθὸν τι δεδρακέναι),
 ἀπάγοντες ἀπέχτεινον (Θ. Γ', 59).—ἔπει μὴ ἀνταγάοιεν,
 ἀναχωροῦντες ἡσύχαζον (Θ. Η', 38). Ὁσαύτως Ζηνὸς δ' οὐκ
 ἂν ἔγνωε Κροτίδος ἄσπον ἰκοίμην, ὅτε μὴ αὐτὸς γε κε-
 λέει (Πλ. Σ. 247)=εἰ μὴ, κτλ.

§. 16. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ περὶ τῶν ἐξαρτωμένων ἐρωτή-
 σεων δέχονται μὲν τὸ μὴ, ὅταν ἀναφέρωνται εἰς ἀόριστον τι,
 τὸ δὲ οὐ, ὅταν, εἰς ὄρισμένον, ὡς ἤθελον ε.ναι καὶ ἐν ἀπολύ-
 τῳ λόγῳ ὁσάκις Ἀθήναζε ἀφικοίμην, ἐπατηρώτωρ Σωκρά-
 την ὁ μὴ ἱμεμνήμην (Πλ. Θεαι.τ. 143.—ἐρήσονται εἰ οὐκ
 ἐναντιώτατον ἔχθρα φιλία (Πλ. Λύσ. 216).—καὶ ὁπότε τις
 αὐτῶν ἔροιτο τῶν ἐν τέλει ὄντων ὅτι οὐκ ἀπέρχεται ἐπὶ τὸ
 κοινόν, ἔφη τοὺς συμπρέσβεις ἀναμένειν (Θ. Δ', 80).

* §. 17. Ὡς ἐξαιρέσεις τῶν προηγουμένων φαίνονται χωρὶα
 τινὰ τῶν ὑποθετικῶν λόγων, ἐν' οἷς ἀπαντᾶται οὐ ἀντὶ μὴ
 εἰ τοὺς θαρόντας οὐκ ἔας θάπτειν παρών (Σ: Αἰ 1131).—
 ἔαν δ' οὐ φάσκη (Λυσ.). Ἄλλ' ἐν τούτοις τὸ οὐ, τὰ τοῦ στε-
 ρητικοῦ ἄλλα ἐκπληροῦν, ἀποτελεῖ μίαν ἔννοιαν μετὰ τοῦ
 ῥήματος οὐκ ἔας=κωλύης, οὐ φάσκη=ἀρνήται. Ὁσαύτως
 τὸ θαυμάζω εἰ οὐ, κτλ.=θαυμάζω ὅτι οὐ, κτλ. οὕτω καὶ
 ἐπὶ τῶν τελικῶν. Ἴδε Σ. Π. Β', σ. 527.*

§. 18. Ἐπὶ τοῦ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου λεγομένου ὡς ἐξαρ-
 τωμένου ἐκ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως, τίθεται μὴ

δεόμενοι μὴ σφᾶς περιορᾶν φθειρομένους (Θ. Α', 24).—
 προεἶπον δὲ αὐτοῖς μὴ ναυμαχεῖν Κορινθίους (Θ. Α', 45).—
 μὴ ὀκνεῖν δεῖ (Θ. Α', 120).—*χρῆν ὑμᾶς ἢ μὴ κακῶς λέγειν*
ἢ μὴ ξυγεῖναι (Δυσ.).—*ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἤδη κείσονται, ὡς μη-*
δὲν ἂν ἔτι κακὸν παθεῖν (Ξ.). Ὡσαύτως δὲ μὴ δέχεται τὸ ἀ-
 παρέμφατον καὶ ὅταν καθ' ἑαυτὸ διὰ τοῦ ἁ. θρου ἐκφερόμενον
 παριστᾷ ἔννοιαν αὐθυπόστατον· τὸ μὴ ἄλλοθι διατρίβειν ἄλλ'
 ἐν τούτῳ εὖ ἔχει (Πλ.).—τὸ μὴ πυθέσθαι, τοῦτο ἢ ἀλύ-
 κειν ἂν (Σ. Τρ. 158). Οὕτω καὶ μικρὸν ἐξέφυγε τοῦ μὴ
 καταπετρωθῆναι (Ξ. Ἀν. Α', γ', 2).—διὰ τὸ μὴ εἶναι (Θ.).
 —ἐπὶ τὸ μὴ λυπεῖν καὶ μὴ βλάπτεσθαι (Δ.) Ὡσαύτως καὶ
 ἀνάρθως· *τίνα δ' αἴσχροι μὴ φιλεῖν ἢ τὰν ἀδελφόν* (Ξ.);

§. 19. Ἐπειδὴ τὸ εἰδικὸν ἀπαρέμφατον λεγόμενον (σ. 115,
 §. 7) ἰσοδυναμεῖ ὀριστικῇ μετὰ τοῦ ὅτι, λέγουσιν εἶναι =
 λέγουσιν ὅτι ἐστίν, ἢ δὲ ὀριστικῇ μετὰ τοῦ ὅτι δέχεται ἐπὶ
 ἀρνήσεως τὸ οὐ (§. 9), τούτοις ἐπόμενον ἦτον ὥστε καὶ τὸ
 ἀπαρέμφατον ἐπὶ τῆς αὐτῆς περιστάσεως νὰ δέχεται ὡσαύ-
 τως τὸ οὐ· λέγουσιν ὅτι οὐκ ἔστι καὶ λέγουσιν οὐκ εἶναι.
 Καὶ ὁμως, ἂν καὶ δὲν λείπουν τοιαῦτα πικραδεύματα (Ἴδε
 κατωτέρω §. 22), ἢ συχνότερα καὶ ἢ συνήθως χρῆτις ἐκφέρει
 τὸ ἀπαρέμφατον ἐν τούτοις διὰ τοῦ μὴ· λέγουσι μὴ εἶναι.

§. 20. Οὕτω μετὰ τὰ ῥήματα λέγειν, φάναι εἶδέναι ἐπί-
 στασθαι, δορᾶν, δοκεῖν, νομίζειν, οἶεσθαι, μετὰ τὰ ῥήματα
 δεικνύναι, δηλοῦν, ὀρᾶν πυθάνεσθαι, ὑλισχεῖσθαι, ἀπει-
 λεῖν, βουλεύεσθαι, μεταγιγνώσκειν, μετὰ τὰ ὀμνύναι. ὁμο-
 λογεῖν, ἀρεῖσθαι, μετὰ τὰ χρῆ, ἀνάγκη, εἰλός, ἀδύνατον,
 δίκαιόν ἐστι, κτλ. ἐπὶ τοῦ ἐκ τούτων ἐξαρθρωμένου ἀπαρεμ-
 φάτου τίθεται μὴ· πῶς ἂν το. μ. ὤμεν λέγειν τὸ καλὸν μὴ
 καλὸν εἶναι (Πλ.);—*ἔφασαν μὴ ἀδικήσεσθαι* (Ξ.).—*ἐπιστά-*
μεθα μὴ πω ποτ' αὐτὸν ψεῦδος λαλεῖν (Σ. Ἀντ. 1094);

* §. 21. Ὡς λόγος τῆς τοιαύτης διαφορᾶς ἐπιφέρεται ὅτι
 ἐπὶ μὲν τοῦ ἀπαρεμφάτου ἢ ἔννοια κρέμαται πάντη πάντως
 ἐκ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως, ὃ ἐστὶν ἐκ τῆς γνώ-
 μης τοῦ λέγοντος, νομίζοντος, κτλ. ἐπομένως ἢ ἀρνήσεις ἔρ-
 χεται ἔξωθεν (§. 1), ἐπὶ δὲ τῆς ὀριστικῆς μετὰ τοῦ ὅτι καὶ

ὡς θεωρεῖται οἷον ἀθυπόστατος καὶ ἀνεξάρτητος ἐκ τοῦ ἡγουμένου κώλου χρησιμεύοντος τοῦ μορίου μόνον εἰς ἐπιπλοκὴν καὶ σύνδεσιν τῶν δύο λόγων, ἐπομένως ἡ ἄρνησις ἐνυπάρχει εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα (§. 1). Οὕτω λοιπόν, κατ' ἀκριβοῦρημοσύνην, τὸ μὲν φημί ταῦτα μὴ οὕτως ἔχειν ἐκφέρει τὴν περὶ τοῦ προκειμένου κρίσιν ἐπὶ τὸ μετριώτερον, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ λέγοντος, τὸ δὲ φημί ὅτι ταῦτα οὐχ οὕτως ἔχει ἐξηγεῖ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἐπὶ τὸ βεβαιότερον, ὡς ὄντως ὑπάρχουσαν καὶ οὐδαμῶς ἐκ τοῦ ἡγουμένου ἐξαρτωμένην ταῦτα οὐκ ἔχει οὕτω, καὶ λέγω τοῦτο.

§. 22. Ἄλλ' οὐδὲν ἦπτον καὶ μετὰ τὰ ἀνωτέρω ῥήματα ἀπαντῶνται ἀπαρέμφατα τὰ οὐ ἔχοντα ἠγοῦμαι γὰρ αὐτοὺς οὕτι διαπράξασθαι (Πλ. Πρωτ. 517).—οὐδ' ἀνθρώπον νομίσαιμι ἐμαυτὸν εἶναι (Πλ.).—κινδυνεύει οὐχ οὕτως ἔχειν (Πλ. Ἀγερ. 133)· μάλιστα δὲ μετὰ τὰ λεκτικά· φημί δ' οὐ σε μαρθάνειν (Σ. Φ. 1389).—φημί αὐτὸν οὐ διαμενεῖν (Ξ. Ἀπολ. 50) Ἴδε περὶ τούτων Εἰσ. Ἐλλ. Συγγ. σ. 794—.

* §. 23. Εἰ μὲν οὐχὶ ἅπαντα, τὰ πλεῖστα τοῦλάχιστον τῶν τοιούτων χωρίων δυνατὸν ἴσως νὰ ἀναχθῶσιν εἰς δύο γενικωτέρας περιστάσεις τὰς ἐξῆς· α. ὅταν ὁ διὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου λόγος ἀποφάσκηται ἐπὶ τὸ βεβαιότερον καὶ ἀενδιάστως, ἐπομένως ἰσοδυναμῇ τῷ διὰ τῆς ὀριστικῆς καὶ τοῦ ὅτι (§. 21), καὶ τότε τίθεται οὐ φησί δεῖν οὐδὲν τοιοῦτον προσφέρειν τῷ φαρμάκῳ (Πλ. Φαίδ. 65).—μηδὲν δύσοιζ' οὐ πολεμίους δρᾶσαι τάδε. (Εὐρ. Ρ. 805)· οὕτως ἴσως καὶ τὸ αἰσθόμενος οὐκ ἂν πείθειν αὐτοὺς (Θ. Ε'. 5).*

§. 24. Τίθεται β'. οὐ ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου, ὅταν ἡ ἄρνησις πίπτῃ εἰς μίαν μόνην ἔννοιαν. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ ἀντιθέσεων, ὅτε εἰς κῶλον ἀποφατικὸν ἀντιτίθεται κῶλον καταφατικὸν ἰσοδύναμον, κοῦτε ἀπόρρητα ἔφη ἐκ Θεισμοφόρον αὐτὰς (τὰς γυναῖκας) ἐκφέρειν, σὲ δὲ καμὲ βουλεύοντε τοῦτο δρᾶν αἰεὶ (Ἀρφ. Ἐκκλ. 442), ἢ καὶ ἀντιστρόφως· καὶ ταῦτ' ἀποφέρειν (ἔφη) πάντα κοῦκ ἀποστερεῖν (αὐτόθι 449)—ὦμοσε δ' οὐκέτι λοιπὸν ὑπὲρ πελάγους πόδα θεῖναι, ἀλλὰ μένειν ἐπὶ γῆς (Θεόκρ. κά, 59). Ἐνίοτε δέ, τιθεμένου τος

ένος μόνου κώλου, ἔξυπονοεῖται τὸ ἄλλο (§. 10). ἐγὼ οἶμαι σὺν ὑμῖν ὡς πιστοῖς βουλευόμενος οὐκ ἂν ἐξαμαρτάνειν (Ξ. Κ. Π. Ε΄, Β΄, 23).—ἡγησάμενος οὐκ ἔτι ἐμὸν ἔργον εἶναι παρεῖναι ἐν ταῖς συνουσίαις (Πλ. Πρωτ. 335).

§. 25. Ἡ μετοχὴ δέχεται τὸ μὴ ἄ. ἐπὶ πλοκῆς λόγου οἰκσθεν ἀπαιτούσης τὴν τοιαύτην ἄρνησιν, ὡς ἐπὶ προστακτικῆς ψηφίσασθε τὸν πόλεμον μηδὲν φοβηθέντες τὸ αὐτίκα δειρόν. (Θ. Α΄, 124), ὡς ἐπὶ ἀπαρξυμῶν ἀπαιτοῦντος τὸ μὴ τί δ' ἔστιν; εἰ χρὴ μὴ κελευσθεῖσαν λέγειν (Εὐρ. Ἰφ. Τ. 1288); Β΄. ὅταν ἐξηγῇ ἔννοιαν ὑποθετικὴν φίλοι γε οὐκ ἂν εἶεν μὴ περὶ πολλοῦ ποιοῦμενοι ἑαυτοὺς (Πλ.)=εἰ μὴ.—οὐκ ἔστι μὴ νικῶσι σωτηρία. (Πλ.) κτλ.

§. 26. Δέχεται τὸναντίον τὸ οὐ, ὅταν ἐξηγῇ ἔννοιαν θετικὴν οἶνος οἶεσθαι τοῦν ἔχει ποιεῖ τῶν πιρόντων τοὺς πολλοὺς οὐκ ἔχοντας (Πλ. Κρατ. 406) = ἐν ᾧ οὐκ ἔχουσι.—τί ταῦτ' ἀνιᾶς μ' οὐδὲν ὠφελιμῆρη (Σ. Ἄρτ. 550);—καὶ γὰρ ἐμοὶ πολέμιός ἐστιν οὐκ ἐμὲ μισῶν, ἀλλ' οἶόμενος ἀσύμφορον ἑαυτῷ μεγάλους εἶναι ἡμᾶς (Ξ. Κ. Π. Ε΄, Β΄, 24).—οἱ οὐ δυνάμενοι ἐπιβῆναι (Θ. Β, 25).—οἱ οὔτε ἀγαθοὶ οὔτε κακοὶ πως ὄντες (Πλ.).

§. 27. Τὰ ἐξῆς παραδείγματα σαφηνίζουσι τὸ πρᾶγμα καλλιώτερον ὁ μὲν λαβῶν ἀργύριον ὑπερεπήνευεν, ὁ δ' οὐ λαβῶν εἶναι θανάτου φήσ' ἀξιους τοὺς μισθοφορεῖν ζητοῦντας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ (Ἀρφ. Ἐκκλ. 186).—εἰώθατε τὰ οὐκ ὄντα λογοποιεῖν ὡς ἔστιν ἡμῖν ἐτοῖμα (Ἀνδ.)—οὗτος γὰρ ἰδῶκει καὶ πρότερον πολλὰ ἤδη ἀληθεῦσαι τοιαῦτα, τὰ ὄντα τε ὡς ὄντα καὶ τὰ μὴ ὄντα ὡς οὐκ ὄντα (Ξ. Ἄρ. Δ΄, δ΄, 15.).

§. 28. Πολλὰ τῶν ἀνωτέρω σημειωμένων ῥημάτων (§ 20) συντάσσονται καὶ μετὰ μετοχῆς, καθάπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν παρατηρήσαμεν, κτηγορουμένου τόπον ἐπεχούσης (σ. 125, §. 7. σ. 127, §. 10). Καὶ τότε δὲ, ἰσχύοντος τοῦ ἀνωτέρω κανόνος, δέχονται οὐ ἐπὶ θετικῆς καὶ μὴ ἐπὶ ὑποθετικῆς ἐννοίας φανερός γέγονεν οὐ συγγενῆς ὡν (Ξ).—καὶ οὐτ' ἐπιχειρήσας οὐτ' ἐπιθυμήσας οἶδα ὅτου ἠτύχησα (Ξ. Κ.

Π. Η'. 7).—ἴστε μὲν με οὐδένα πω κίνδυνον προξενήσαντα ἡμῖν θεελοῦσιον (Ξ. Ἀν. ς', ε, 14)—ὄρω οὐ δυναμένους (Ξ).—ἤγγειλε τὴν πόλιν οὐ πολιορκηθεῖσαν (Ξ.) Ὁσαύτως εὖ ἴσμεν μὴ ἂν ἦσσαν ἡμᾶς λυπηροὺς γενομένους τοῖς ἐνυμμάχοις (Θ. Α', 76)—ὡς μηκέτ' ὄντα κείνον ἐν φάει νόει (Σ. Φ. 415)=ζῶντα, ὡς εἰ μὴ ἦν.—ὡς μηδὲν εἰδόντ' ἴσθι μ' ὦν ἀνιστορεῖς (Σ. Φ. 253).

§. 29. Ἡ αὐτὴ χρῆσις τῶν δύο ἀποφατικῶν μορίων οὐ κα μὴ ἐπικρατεῖ ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν, ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων, ἐπὶ τῶν ἐπιρρήματων καὶ ἐπὶ τῶν ἐμπροθέτων πτώσεων τίθεται δηλ. μὴ ἐπὶ ὑποθετικῆς καὶ οὐ ἐπὶ θετικῆς ἐννοίας· δεινὸν δ' ἐστὶν ἢ μὴ ἐμπειρία (Ἀρφ. Ἐκκλ. 115)—γράφας τὴν τῶν γεφυρῶν οὐ διάλυσιν (Θ. Α'. 137)—κατὰ τὴν οὐκ ἐξουσίαν τῆς ἀγωνίσεως (Θ. Ε', 50).—οὗτοι φίλα τὰ μοὶ φίλα (Εὐρ. Τρ. 463)—οὐ δίκαια δρᾶς (Ξ).—οὐ φίλα τοι ἐρίω (Ἑρ. Ζ' 104).—τὸ δὲ μὴ ἐμποδῶν ἀναρταγωνίστω εὐνοία τετιμηται (Θ. Β', 45).—μὴ ἀλογίστως (Θ).—μὴ καλῶς (Εὐρ.) οὐκ εἰκότως (Θ' ΣΤ', 89).—οὐκ εὐκαίρως (Ισ.).—ἂ μὴ μετὰ νόμων ἡμαρτεν (Θ. Γ', 62)—ἐπὶ κακουργίᾳ καὶ οὐκ ἀρετῇ ἐπετήθευσαν (Θ. Α', 37).—οὐκ ἐν πατρίδι (Θ. ΣΤ', 68.)

§. 30. Οὕτω λοιπόν, δεχόμενοι τὰς ἀνωτέρω ἐξαιρέσεις, καθ' ἃς ἐν τῷ ἐξαρτωμένῳ λόγῳ τίθεται οὐ ἀντὶ μὴ, δεχόμεθα φαινόμενας μόνον ἐξαιρέσεις, διότι, εἴτε τὸ οὐ, τὰ τοῦ στερητικοῦ ἄλφα ἐκπληροῦν, ἀποτελεῖ μίαν ἐννοίαν μετὰ τῆς ἀποφασχομένης λέξεως (§. 17), εἴτε ἐκφέρει τὸν δι' ἀπαρεμφάτου λόγον ἰσοδύναμον τῷ διὰ τῆς ὀριστικῆς καὶ τοῦ ὅτι (§. 23), εἴτε, τελευταῖον, ἀποφάσκει ὅχι ὅλον τὸν λόγον, ἀλλὰ μίαν μόνην ἐννοίαν, ὡς ἐπὶ τῶν ἀντιθέσεων (§. 24) πάντοτε ἀποφάσκει, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ φύσιν, οἶκοθεν, οὐχὶ ἐξώθεν καὶ δυνάμει ἐξαρτήσεως.*

§. 31. Δεχόμενοι δὲ ἀφ' ἑτέρου ὡς ἑλλειπτικὰς τὰς φράσεις ἐν αἷς, ἐπὶ τοῦ ἀπολύτου λόγου, τίθεται μὴ ὡς μὴ εἶπω;=βούλει ἵνα μὴ εἶπω; μὴ γένοιτο=βουλοίμην ἵνα μὴ γένοιτο, κτλ, ἐλευθεροῦμεν διὰ τούτου παντελῶς τὸν καθ' αὐτὸ ἀπόλυτον λόγον ἀπὸ τοῦ μορίου μὴ, ὡς διὰ τοῦ προη-

γουμενου (§. 30) ἐλευθεροῦμεν τὸν ἀληθῶς καὶ ὄντως ἐξαρ-
τώμενον λόγον ἀπὸ τοῦ μορίου οὐ. Καὶ οὕτως εὐρίσκεται κα-
τὰ πάντα ἰσχύων ὁ ἐν ἀρχῇ τοῦ κεφαλαίου τοῦδε τεθεὶς κα-
νὼν, ὅτι τὸ μὲν οὐ ἐν γένει τίθεται ὅπου ἡ ἀπόφασις ἐνυ-
πάρχει οἴκοθεν εἰς τὸ πρᾶγμα, τὸ δὲ μὴ ὅπου ἔρχεται ἐξ ὄθεν
(§. 1).*

* §. 32. Ταύτας τὰς ἀρχὰς ἀποδεχόμενοι δυνάμεθα, μετὰ
μειζονος ἢ ἐλάττονος ἰσχυρίσεως, πολλὰ τῶν ποιητῶν καὶ συγ-
γραφέων χωρία νὰ προσελκύσωμεν εἰς τοὺς ἀνωτέρους τύπους·
πῶς διέξηε ἢ πόθεν μὴδὲν ποῶν ('Αρφ. Πλ. 906);=εἰ, ὡς
λέγεις, μὴδὲν ἐπόεις=εποίεις.—τὸ οὐδὲν ποιῶν ἤθελεν εἶναι
=ὅς ἢ ἐπεὶ οὐδὲν ἐποίεις—λύσετε δὲ οὐδὲ τὰς Λακεδαιμο-
νίων σκοπιάς, δεχόμενοι ἡμᾶς μὴδετέρων ὄντας ξυμμά-
μάχους (Θ. Α', 35 =ὡς εἰ μὴδετέρων ἤμεν σύμμαχοι, ἐπὶ
ταύτῃ τῇ ὑποθέσει· τὸ οὐδετέρων ὄντας ἤθελεν εἶναι=οἵτινες
ἢ ἐπεὶ οὐδετέρων ἐσμέν σύμμαχοι. Ἴδε ἐν τούτοις καὶ §. 33.

§. 33. Καὶ τούτου ὅμως θεέντος, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀρ-
νηθῶμεν ὅτι ὑπάρχουσι καὶ χωρία τὰ ὅποια πρέπει νὰ ἀφε-
θῶσιν εἰς δευτέρας φροντίδας. Ἴσως δὲ καὶ ζήτημα δυνατὸν
νὰ κινηθῇ. Εἰ παρὰ τὴν ἐπίπονον κατάταξιν πασῶν τῶν ἐξαι-
ρέσεων εἰς ἐλάττονας ἢ πλείονας περιστάσεις (Σ. Π, Β', σ.
527. σ. 531) κατὰ τὴν εἰς τὸν προσήκοντα τόπον, πιθανῶς
ἢ ἀπιθάνως, ἄνευ ἢ μετὰ βίας, ἀναγωγῆν τῶν διαφόρων χω-
ρίων, δὲν εἶναι ὀρθότερον νὰ δεχθῶμεν καὶ ἐν τούτοις ἐπί τινων
τοῦλάχιστον, ἐξαιρέσεων, ὅποιας ἀπανταχοῦ πᾶσα γλῶσσα ἔχει.

§. 34. Τὰ περὶ τῶν ἀπλῶν μορίων οὐ καὶ μὴ λεγόμενα ἐν-
νοοῦνται καὶ περὶ τῶν ἐξ αὐτῶν μετ' ἄλλων μορίων ἢ καὶ
πτωτικῶν συντιθεμένων, οὔτε καὶ μήτε, οὐδὲ καὶ μὴδὲ, οὐ-
δεὶς καὶ μὴδεὶς, κτλ. προστιθεμένης πάντοτε καὶ τῆς ἐννοίας
τῶν προσλαμβανομένων, οὔτε φωνεῖς, οὔτε δρασεῖς, σοφά—
οὔτ' ἐμοὶ καλὸν τόδ' ἐστίν, οὔτε σοί.—οὔτε συγγνώμην ἔ-
χειν δίκαιόν ἐστιν, οὔτ' ἐποικτεῖρειν τιγί. (Σ. Φ 1345.
1303. 1329)—μῆτε εἰσδέχεσθαι μῆτε προσφωνεῖν τινα
(Σ. Τ. 238).—μῆτε δεῖσθαι τῶν μετρίων, μῆτε πλούτῳ ὑ-
περφέρειν (Ξ. Δ. Πολ. ΙΕ', δ').—οὐδ' ἄστν γ', οὐδὲ πύργος,

οὐδὲ δαιμόνων ἀγάλαμαθ' ἱερά (Σ. Τ. 1378), ἦσαν ἂν ἐφί-
μερα, δηλ.—τὰ δὲ ῥηθέντα βούλου μηδὲ μεμνήσθαι (Σ. Τ.
1057).

§. 35. Ὡσαύτως κατὰ γῆν πόλεμος οὐδεὶς ξυνέστη—οὐ-
δεὶς ἦσθετο ὄτω τρόπῳ ἕλαστος διεφθάρη (Θ. Α. 15. Δ', 80)
—ὄσα μηδεὶς τῶν ἐμῶν τύχῃ φίλων—μηδεὶς κρατεῖτω
τῆς ἐμῆς ψυχῆς ποτέ. (Σ. Φ. 509. Τ. 1027).—ὡς ἡμᾶς πρέ-
πει βουλευέσθαι ἀδικουμένους μηδεὶς διδασκέτω (Θ. Α', 86)
Οὕτως οὐκέτι καὶ μηκέτι, οὐπω καὶ μήπω, οὐδαμοῦ καὶ μη-
δαμοῦ, οὐδέποτε καὶ μηδέποτε, κτλ. Πάντα τὰ ἀνωτέρω,
χωρὶς ἀνάγκης τῶν προστιθεμένων μορίων, ἤθελον ἐκφρα-
σθῆ κατὰ τὸν ἐν ἀρχῇ τεθέντα κανόνα, διὰ τοῦ οὐ καὶ μή.

§. 36. Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων ὑπάρχουσι καὶ δύο συνδυασμοὶ
τῶν ἀποφατικῶν μορίων τὸ οὐ μὴ καὶ μὴ οὐ. Τὸ πρῶτον τί-
θεται μετὰ τῶν φόβου, ὑποψίας, μερίμνης καὶ τῶν τοιούτων
σημαντικῶν ῥημάτων, καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς ὀριστικῆς μετὰ
ἢ ἀνευ ἐρωτήσεως, καθ' ὑποτακτικὴν τοῦ ἀορίστου καὶ σπανίως
τοῦ ἐνεστώτος· οὐ μὴ προσοίσεις χεῖρα, μηδ' ἄψῃ πέπλων
(Εὐρ. Ἰππολ. 606);—μὰ τὸν Ἀπόλλω οὐ μὴ σ' ἐγὼ πε-
ριόψουμ' ἀπελθόντα (Ἀρφ. Β. 508).—οὔτι μὴ ληφθῶ δόλω—
οὔτι μὴ φύγη μόρον (Αἰσχ. Ἐπτ. 199.281),—ὄταν τοὺς φί-
λους κρατῆς εὐ ποιῶν, οὐ μὴ σοι δύνωνται ἀντέχειν οἱ πο-
λέμιοι (Ξ. Ἱέρ. ΙΑ', ιε). Ἴδε καὶ σ. 100, §. 4. 101, §. 9.

*§. 37. Ὁ ἰλλειπτικὸς οὗτος τρόπος τοῦ λέγειν ἔχει τὴν
ἀρχὴν ἐξ ἄλλου προγενεστέρου, οἷος ἐν τοῖς ἐξῆς παραδείγ-
μασιν· ὥστ' οὐχὶ δέος μὴ σε φιλήσῃ (Ἀρφ. Ἐκκλ. 650).—
οὐδὲν δεινὸν αὐτῶ μὴ ποτ' ἀδικηθῆ (Πλ. Γοργ. 520)—οὐ
γὰρ ἦν δεινὸν κατὰ τοῦτο μὴ ἀλῶπου (Ἡρ. Ε', 84)—οὐ φό-
βος μὴ σε ἀγάγῃ (Ξ. Ἀπ. Β', α, 25). Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἐν τού-
τοις τὸ οὐ δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸ αὐτὸ ῥῆμα μετὰ τοῦ μὴ, ἀλλ'
εἰς τὸ παραλειπόμενον ἐστὶ, καὶ τοῦτο τὸ οὐ ἀναιρεῖ τὴν ἐν τῷ
δευτέρῳ κώλῳ ὑποψίαν, οἷον εἰπεῖν οὐ δέδοικα μὴ, ὅπερ ἐστὶ
τὸ ἐναντίον τοῦ δέδοικα μὴ. Οὕτω τῷ παρ' Ἡροδότῳ (Ζ',
155) τοῦτο δὲ δεινὸν γίνεταί (=**φόβος ἐστὶ**) μὴ πέση πᾶσα
ἢ Ἑλλάς, ἤθελον εἶναι ἀντίθετον τῷ οὐδὲν δεινὸν (=**οὐδεὶς**

φόβος) μὴ πέση ἢ Ἑλλάς, καὶ τελευταῖον, οὐ μὴ πέση ἢ Ἑλλάς. Οὕτω δὲ καὶ οὐδὲν δευροὶ τοὶ ἔσονται (οἱ Λυδοὶ) μὴ ἀποστῶσι ('Ηρ. Α' 456). il n'y aura plus à craindre de révolte de leur part (.) Καὶ τὸ μὲν δευρον ὅπερ ἀλαχοῦ φοβερὸν καλεῖ ὁ Ἡρόδοτος=φόβος τὸ δὲ δευροὶ, ἀντὶ δευρον κτλ. εἶναι κατὰ τὰ δίκαιός εἰμι εἰπεῖν.—ἡμεῖς δίκαιοι ἐσμεν κινδυνεύειν. (Πλ. Πρωτ. 319 Κριτ. 45) κτλ.*

§. 38. Ὁ δευτερός συνδυασμὸς τῶν δύο ἀποφατικῶν μορίων, τὸ μὴ οὐ, τὴν αὐτὴν μετὰ τοῦ πρώτου ἔχων ἀρχὴν, τίθεται ὡσαύτως μετὰ τῶν αὐτῶν ὡς ἔγγιστα ῥημάτων, καὶ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους. Ἀντίθετον δὲ τοῦ προηγουμένου ὄν κατὰ τὴν σύνδεσιν, καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν εἶναι τὸ ἀνάπαλιν. Τὸ μὲν πρῶτον σημαίνει οὐδεὶς φόβος, οὐ δέδοικα, μὴ τοῦτο γένηται, οὐ γενησεται, τὸ δὲ δευτερον δηλοῖ φόβος ἐστι, δέδοικα, μὴ οὐ γένηται. Οὕτω δέδοικα μὴ θάνη, ἤθελεν εἰπεῖ ὁ μὴ ἐπιθυμῶν τὸν θάνατον τοῦ ἀρρώστου, ἀλλὰ φοβούμενος περὶ τούτου, οὐ (δέδοικα) μὴ θάνη, ἤθελεν εἰπεῖ ὁ ὡσαύτως μὴ ἐπιθυμῶν τὸν θάνατον τοῦ ἀσθενοῦντος, ἀλλὰ θαρρῶν ἐν ταύτῳ ἐπὶ τῇ ὑγιάσει· δέδοικα μὴ οὐ θάνη, ἤθελεν εἰπεῖ ὁ ἐπιθυμῶν τὸν θάνατον τοῦ ἀσθενοῦς καὶ φοβούμενος μήπως δὲν ἀποθάνη.

39. Πάμπολλα ἐκ ποιητῶν καὶ συγγραφέων παραδείγματα δεικνύουσι τοῦτο. Οὕτω δεῖδω μὴ οὐτίς τοι ὑπόσχηται τόδε ἔργον. ('Ιλ. Κ. 39).—ὑποπτεύομεν καὶ ὑμᾶς μὴ οὐ κοιροὶ ἀποβήτε (Θ. Γ', 53).—ὥστε οὐ τοῦτο δέδοικα μὴ οὐκ ἔχω ὅτι δῶ ἐκάστω τῶν φίλων, ἀν εὔ γένηται, ἀλλὰ μὴ οὐκ ἔχω ἱκανοὺς οἷς δῶ (Ξ. Ἄν. Α', Β', 7). Ἄνευ δὲ τοῦ προηγουμένου κώλου εἶναι τὸ μήνυ τοι οὐ χραλομη σκῆπτρον καὶ στέμμα θεοῦ ('Ιλ. Α, 79). Ὁσαύτως ἀλλὰ μὴ οὐ τοῦτο ἢ τὸ χρηστήριον ('Ηρ. Ε', 79).

§. 40. Τὸ μὴ οὐ συντάσσεται καὶ μετ' ἀπαρεμφάτου ἀνάρθρου τε καὶ ἐνάρθρου· οὐδ' ἐθέλω προλιπεῖν τόδε μὴ οὐ τὸν ἐμὸν στοναχεῖν πατέρ' ἄθλιον (Σ. Ἥλ. 133).—οὐδὲν ἐλλείψω τὸ μὴ οὐ πᾶσαν τυθέσθαι τῶνδ' ἀλήθειαν πέριξ (Σ. Τρ. 88).—μὴ παρῆς τὸ μὴ οὐ φράσαι (Σ. Τ. 283). καὶ

μετὰ μετοχῆς· δυσάλητος γὰρ ἂν εἴην τοιάνδε μὴ οὐ κατοικτείρων ἔδραν (Σ. Τ. 12). — τοιαύτης δὲ τιμῆς τυχεῖν, ὥστε θνητὸν ὄντα θεῶν γενέσθαι κριτῆν, οὐχ οἶόν τε μὴ οὐ τὸν πολὺ τῇ γνώμῃ διαφέροντα (Ἰσ. Ἑλλ. Ἐγκ.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ προθέσεων.

§. 1. Ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν αὐτῶν θεωρούμεναι, αἱ Προθέσεις ἦσαν, αἱ πλείσται τοῦλάχιστον, τοπικὰ ἐπιρρήματα. Ὡς πρὸς τὴν συντακτικὴν χρῆσιν ἀναπληροῦσι τὰ τῶν πτώσεων, ἐξηγοῦσαι σχέσιν ὀνόματος πρὸς ὄνομα· υἴος μετὰ πατρός.— βελτίους ἐποίησε τοὺς πολίτας ἀπὲ χειρόνων (Πλ. Γοργ. 515). Ἐὰν λοιπὸν ὑποθέσωμεν γλῶσσαν δεκατρεῖς πτώσεις ἔχουσαν, ὡς ἡ Φινική, αὐτὴ ἔχει μικροτέραν χρείαν τῶν προθέσεων, δι' ἰδιαιτέρου τύπου ἐξηγοῦσα ὅ,τι ἄλλαι διὰ προθέσεως, ἔτι δὲ ὀλιγώτερον χρῆζει τῶν προθέσεων γλῶσσαι εἰκοσι πτώσει· καθ' ὑπόθεσιν ἔχουσα. Ἐὰν δέ, τὸναντίον, ὑποθέσωμεν γλῶσσαν ὅλως ἄπτωτον, ἢ γλῶσσαι αὕτη δὲν δύναται σχεδὸν νὰ κινήθῃ ἄνευ προθέσεων, ὡς συμβαίνει ἐν ταῖς πλείστασι γλώσσαις τῶν νεωτέρων ἔθνων.

§. 2. Τίθενται δὲ αἱ προθέσεις εἰς τὸν λόγον κατὰ δύο τρόπους, ἐν συντάξει, χωριστὰ δηλ. τοῦ ὀνόματος πρὸς ὃ φέρονται, ὡς ἐπὶ γῆς, ἐπὶ τῶν ὠῶν, ἐν οὐρανῷ, κτλ. καὶ ἐν συνθέσει, μετὰ τε ὀνόματος καὶ ῥήματος, κατ' ἐπιρρηματικὴν ἔννοιαν, ἐπίγειος, ἐνουράνιος, ἐπῳάζειν, κτλ. πολλάκις δὲ καὶ προθετικὴν ἀποσκιρτῶν τινος.— ἀρὰ ἐνεχέσθω (Πλ.)— ὁ ποταμὸς διαρρέει τὴν πόλιν. Συνήθως δὲ προτάσσονται ἐν συντάξει οὔσαι, καὶ πάντοτε δ' ἐν συνθέσει, καὶ ἐκ τούτου τὸ ὄνομα πρόθεσις, ὅπερ ἐν ἄλλαις γλώσσαις δὲν ἀληθεύει.

§. 3. Ὡς πρὸς τὰς πτώσεις μεθ' ὧν συντάσσονται, αἱ προθέσεις διαιροῦνται εἰς μοροπτώτους, μετὰ μιᾶς μόνης πλα-

γίαι, διπτώτους μετὰ δύο πλαγίων, καὶ εἰς τριπτώτους, καὶ μετὰ τῶν τριῶν συντασσόμεναί.

Προθέσεις μονόπτωτοι.

§. 4. Προθέσεις μονόπτωτοι εἶναι ἑπτὰ· ἡ ἀντί, ἡ ἀπό, ἡ ἐξ, ἡ ἐκ, ἡ πρό, μετὰ γενικῆς συντασσόμεναι, ἡ ξὺν ἢ σὺν καὶ ἡ ἐν, μετὰ δοτικῆς συντασσόμεναι, καὶ ἡ εἰς ἢ ἐς μετὰ αἰτιατικῆς.

1. Ἡ Πρόθεσις ἀντί.

§. 5. Ἡ πρόθεσις ἀντί σημαίνει: 1. ἀνταλλαγῆν· σὺ μὲν ἔργῃ κελῆν δύραμιρ ἔχωρ, ἀνθ' ἧς ἄλλην οὐκ ἀν δέξαιο (Ξ. Κ. Π. Α, ζ', 10). 2. ἀντικατάστασιν· βουλευεται ὅπως βασιλεύσει ἀντ' ἐκείρου (Ξ. Ἀρ. Α'. α, 4).—ἀντί μὲν δούλου πολίτης γεγένηται, ἀντί δὲ πτωχοῦ πλούσιος, ἀντί δὲ υπογραμματοῦς νομοθέτης (Λυσίας). Οὕτω δὲ καὶ ἀντί τείχους (Θ. Β', 3) = comme une barricade—ἀντί ἰερῶν (Θ. Δ', 98) = ἐπὶ ἀποδόσει τῶν κατεχομένων ἰερῶν. 3. ἀμοιβήν. ἀντί τῶν πολλῶν πόρων σμικρὰ ἀπολαῦσαι (Πλ.).—ἀντί τοῦ κακοῦ ἔργου τιμῆς ἀξιοῦν (Ξ. Κ. Π. Δ', 15). 4. προτίμησιν τὸν καλὸν θάνατον ἀντί τοῦ αἰσχροῦ βίου αἰρεῖσθαι (Ξ). 5. αἴτιον τὸν Μίρων τιμωρούμεθα, ἀνθ' ὧν ἡμᾶς ἠγάγκασε τοὺς δασμοὺς τελεῖν ἐκείρους (Πλ.).—ἀντί τοῦ; (Ξ. Κ. Π. Η', γ'. 31) = τίνας ἔνεκα; Πάντα δὲ τὰ σημαινόμενα ταῦτα εἶναι προφανῶς ποικιλία τοῦ πρώτου ὅπερ προῦκυψεν ἐκ τῆς πρωτίστης σημασίας τοῦ ἀντικρύ, σωθείσης εἰς τὸ ἐπίρρημα ἀντα καὶ εἰς τὸ λατινικὸν aute καὶ εἰς τὸ ἡμέτερον ἀντίπροχθεσ, ἀλλ' ἐπισκιασθείσης ἐν πολλοῖς.

§. 6. Ἐκ τῆς αὐτῆς πρώτης ἀρχῆς προήλθον καὶ τὰ ἐν ταῖς συνθέσει τῆς προθέσεως ταύτης ἐπικρατοῦντα σημερινόμενα. Εἶναι δὲ ταῦτα μάλιστα' α. τὸ καταντικρύ· ἀντίθυρον, ἀντίπορθμος, ἀνταρκτικός, Ἀντίκυρα, Ἀντίρριον, Ἀντίταυρος. Ἐκ τούτου δὲ ἡ σημασία τοῦ ἀναντίον, ἀντίπαλος, ἀντιεραστής, ἀντίτεχνος, β'. ἡ τῆς ἀντιστάσεως μνήμη ἀντίμισθος (Λίσχ. Ἰκ. 269); ἀντιβασιλεύς, ἀντιστρά-

τηνος, ἀνθύπατος, ἀντιταμίης (προπραετοί). Ἐκ τούτου δὲ ἡ σημασία τῆς ἀμβιβαδότητος, ἀντίδοσις, ἀντίχρησις, ἀντιπαράθεσις, κτλ. Τίνα δὲ τούτων καὶ διαφοροῦνται, ἀντιστράτηγος, ἀντίπαλος, ἀντίδικος, ἀντίθεος. Τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ ἀντιάνειρα, παρὰ μὲν Ὀμήρῳ (Ἰλ. Γ', 185) = Ἰσάνδρος, παρὰ δὲ Πινδάρῳ (Ὀλυμπ. ΙΒ', 17) στάσις ἀντιάνειρα = ἐν ἡ ἀνὴρ πρὸς ἄνδρα μάχεται.

§. 7. Οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ῥημάτων ἅτινα, τῆς μὲν ἐννοίας τῆς ἀντικαταστάσεως ἐπικρατούσης, συντάσσονται γενικῆ, τῆς δὲ τοῦ ἐναντίου ἐννοίας ἐπικρατούσης, δοτικῆ. Οὕτω κατὰ τὸ πρῶτον, οὐκ ἀντιθέτες τὴν Ἀθηναίων ἐκ πολλοῦ ἐμπειρίαν τῆς σφετέρας δι' ὀλίγου μελέτης (Θ. Β', 85. Γ', 56. Εὐρ. Ἰφ. Γ. 358) κατὰ τὸ δεύτερον τῇ ἀληθείᾳ ἀντιλέγεις (Πλ.)—ἀντιτάττεσθαι τιρὶ ἢ πρὸς τινα (Ξ. Ἴδε σ. 29 §. 37).—ἀντιδικεῖν ταῖς διαβολαῖς (Δ.)—ἀντιδικοῦντα ἤκειν πρὸς ταῦτα (Δ.). Οὕτω καὶ ὁ Ἀρχιππος ἠντιδίκει ἡμῖν τὸν Ἐρμῆν ὕγιᾶ τε καὶ ὄλον εἶναι (Λυσίας κατ' Ἀνδοκ. Ἀσελ. § 12) = ἀντίδικος ὢν ἔλεγεν, ἀντιδικαζόμενος ἡμῖν δηλ. Ἡ δὲ δοτικῆς σύνταξις εἶναι ἡ συνηθεστέρα. Συντάσσονται δὲ τὰ μετ' αὐτῆς συντιθέμενα ῥήματα καὶ δυνάμει τῆς ἰδίας αὐτῶν σημασίας, οὐδεμίαν ῥοπήν ἐχούσης τῆς προθέσεως πρὸς τὴν σύνταξιν· ἀνταδικεῖν ἀλλήλους (Πλ.) = ἐξ ἀμοιβῆς ἀδικεῖν.—ἀνθιβρίζειν.—ἀνταγοράζειν σίτον (Ξ.), κτλ. Καὶ τὰ ἀντέχεσθαι τιρος, ἀντιλαμβάνεσθαι τιρος κτλ, δέχονται τὴν γενικὴν ὡσαύτως δυνάμει τῆς σημασίας, διότι καὶ ἀπλᾶ ὄντα οὕτω συντάσσονται· λαβόμενος τῆς δεξιᾶς τοῦ Κναξάρους (Ξ. Κ. Π. Ε', ε, 7).—ἀντελάβετο τοῦ τρίβωνος τουτουί (Πλ. Πρωτ. 325).—τῆς γνώμης ἀεὶ τῆς αὐτῆς ἔχομαι (Θ. Α', 140). τῆς θαλάσσης μᾶλλον ἀντελίχορτο (Θ. Α'. 13).

2. Ἡ πρόθεσις ἀπό.

§. 8. Ἡ πρόθεσις ἀπὸ σημαίνει 1 χωρισμόν· ἀπὸ δ' αὐχένος ὄμον ἐέγραθεν (Ὀμ). 2. ἀπομάκρυνον· ἀπὸ σκοποῦ 3. τὸ σημείον ἐξ οὗ ὀρμᾶται τι καὶ ἔχει τὴν ἀρχήν· ἀ. ἐπὶ

τόπου ἐν γένει ἔρθα δὲ εἰσιν αἱ διώρυχες ἀπὸ τοῦ Τίγρη-
τος ποταμοῦ ρέουσαι (Ξ).—ἀφ' ἡλίου ἀνιόντος (Ξ Ε'. ἐπὶ
πατρίδος· ἀπὸ Ζάγκλης (Θ)· γ', ἐπὶ καταγωγῆς· οἱ ἀπὸ
Ἀθμαϊάτου (Θ.) δ'. ἐπὶ πλῆθους τῶν ἀπὸ δήμου τις (Θ.)
ἐ. ἐπὶ προσώπου· ἀπ' ἐκείνου ἔρχομαι (Π.)· ς'. ἐπὶ θέσεως·
ἀφ' ἵππου. ἀπὸ νεώς, ἀπὸ ἀρμάτων, ἀπὸ πύργων μάχεσθαι
(Ξ). ζ', ἐπὶ χρόνου· ἀπὸ τούτου, ἀπὸ γενεᾶς, ἀπὸ παίδων,
ἀφ' οὗ (Ξ.)· ή, ἐπὶ ἀφορμῆς· ἀπὸ στάσεων ἐκπίπτοντες (Θ.)·
θ'. ἐπὶ συμφωνίας· ἀπὸ σημείου ἐνός ἐπιστρέψαντες (Θ.)· ι.
ἐπὶ ὀργάνου· ἢ ἀπὸ τόξων μάχη—ἀπὸ κράμου ἀρχοντας
καθίστασθαι (Ξ.)· ιά. ἐπὶ ὕλης· ἀπὸ κέδρου ἀλείφατος (Ἡρ.
Β', 37) ιβ' ἐπὶ πόρου καὶ μέσου· ἀπὸ σιδηρείας ὁ βίος (Ξ)
—ἀπὸ τοῦ συκοφαντεῖν ζῆν (Πλ.)—ἀπ' ἐλαχίστων ὀρμᾶ-
σθαι (Ξ.)—ἀπὸ μικροῦ ἐθέλω διαπραῖξαι (Ἀρφ.).

§. 9. Τὰ αὐτὰ ὡς ἔγγιστα σημαίνει ἡ πρόθεσις ἀπὸ καὶ
ἐν ταῖς συνθέσεσι· χωρισμὸν ἀπομάκρυνσιν, ἀποβολὴν καὶ
τὰ ὅμοια· ἐν πᾶσι δὲ τούτοις ἐπικρατεῖ ἡ προεξηγηθεῖσα ἔν-
νοια τοῦ χωρισμοῦ διαφόρως τρεπομένη· τοὺς ἰσθμοὺς ἀπε-
λάμβανον (Θ. Α'. 7)—τὰς προσβολὰς ἀπεκρούοντο (Ἡρ. Δ'.
200)—ἀποβαλλέεις τὴν κεφαλὴν (Ἡρ. Α'. 70)· οὕτως ἀπο-
μανθάνειν, ἀποδιδόναι, ἀπαιτεῖν κτλ. Ὁσαύτως ἀπόκοιτος,
ἀπόμισθος=ὁ ἐκτός μισθοῦ· λευκὴ με θριξὶ ἀπόμισθον ἐν-
τεῦθεν ποιεῖ (ἐκ τῶν ἀδῆλων Μενάνδρου)—ἀπόροια=ἀπο-
βολὴ νοδός, καὶ πάντα τὰ ἐκ ταύτης παραγόμενα, ἀπελπισία,
θρασύτις ἀναίδεια. Παρὰ δὲ Κοραῆ ἐν Θεοφράστῳ ἀπόροια=
la coquise sans pudeur. Ἐκ ταύτης προήλθεν ἡ σημασία
τῆς τελειώσεως· ἀποτελεῖν ἀπεργάζεσθαι, ἀπερημοῦν ἀπο-
δεικνύναι. Τοιοῦτον καὶ τὸ οἱ ἀπογεγραμμένοι=οἱ διὰ τῆς ἐν
καταλόγῳ ἀπογραφῆς κεχωρισμένοι τῶν ἄλλων ἢ=οἱ τελέ-
σαντες τὸ ἀπογράφεσθαι.

§. 10. Οὕτω φαίνεται καὶ τὸ ἀποδειλιᾶν=διὰ δειλίαν ἀ-
ποφεύγειν=ἐντελῶς δειλιᾶν, ἀποθαρρόειν=ἐντελῶς θαρρόειν,
οἷον ἀποκρούειν προφάσεις, ὡς τὸ παρ' ἡμῖν ἀποκοιῶ. Πολλοὶ
δὲ τῶν νῦν λογίων ἀπέδωκαν εἰς τὸ ἀποθαρρόνειν τὴν ἐ-
ναντίαν σημασίαν=ἀφαίρειν τὸ θάρρος καὶ δειλίαν ἐμποιεῖν,

ὡς τὸ παρ' ἡμῖν γὰ πάρη τὸν ἀπόβαρρόν του. Παρὰ δε τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς δυνάμει τῆς τοῦ ῥήματος ἐννοίας λέγεται Παῦλος τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος (Πρ. Ἀπ. ΙΗ. 10) = ἀποχωριστάμενος καὶ χαίρειν εἰπών.—ἀποτάσσει τῷ σατανᾷ; τὸ ἐναντίον τοῦ συντάσσεσθαι τῷ Χριστῷ.

3. Ἡ Πρόθεσις ἐξ ἢ ἐκ.

§. 11. Ἡ πρόθεσις ἐξ ἢ ἐκ σημαίνει ἐν γένει τὴν ἐκ τινος περιφερείας πλατυτέρας ἢ στενωτέρας; ἐξαγωγὴν ἄ. ἐπὶ τόπου· ἐξιέναι ἐκ γῆς εἰς φῶς (Πλ.) β'. ἐπὶ προσώπου· ἐξ ἐμοῦ· γ'. ἐπὶ ἀποστάσεως· ἐκ βελέων, ἐκ ποδῶν, ἐξ ὀφθαλμῶν, ἐξ ἀνθρώπων ἐγένετο = ἐξηφάνισται δ'. ἐπὶ ὕλης· ἐκ πέτρας. Ὁσαύτως τίθεται ἢ ἐκ, ὡς ἢ ἀπό, εἰς δὴλωσιν τοῦ τῆς ἀρχῆς σημείου, τοπικῶς, χρονικῶς, αἰτιολογικῶς, μεταβολικῶς, ἐκ προηγουμένης συμφωνίας, ἐκ καρδίας, κτλ. ὡς ἐκ δεξιᾶς, ἐξ ἀριστερᾶς, ὁ τόπος ἀπότομος ἐκ θαλάττης, ὁ ἐξ Ἀθηῶν. ἐκ παιδῶν, ἐκ πολλοῦ ἐκ τούτου = ἐκ τούτου τοῦ χρόνου = ἐκ τούτου τοῦ αἰτίου, ἐκ πολλοῦ = ἰπὸ πολλοῦ χρόνου, καὶ ἐκ πολλοῦ προορᾶν = ἐκ μικροῦ τρόπου = μακρόθεν, ἐκ πένητος πλούσιος, ἐκ τῶν πρόσθεν δακρῶν γελᾶν, ἐκ τῶν ξυγκειμένων ποιεῖν, ἐκ τῶν ἔργων κρίνειν.

§. 12. Ἐν τοῖς συνθέσει τῆς προθέσεως; ἐξ ἢ ἐκ ἐπικρατεῖ μάλιστα ἢ ἐννοία τοῦ ἔξω· ἐκδημος, ἐξιέναι ἐκβάλλειν, ἐκπέμπειν ἢ ἐννοία τῆς ἀποστάσεως, ἐκ ποδῶν. Ἐκ ταύτης δὲ ἀνεπτύχθη ἡ σημασία τοῦ λίαν ἐκπεπταμένως εὐφραίνεσθαι (Ξ. Κ. Π. Η', ζ', 7) τοῦ ἐντελῶς ἐξοπλιζέσθαι, ἐκπληροῦν, ἐκπονεῖν, ἐμπλεως ἢ σημασία τῆς καταγωγῆς, ἐκγονος. Ὁσαύτως καὶ ἢ τῆς μεταβολῆς ἐν ταύτῳ ἐξελλήνισθαι, ἐκβαρβαρόω, κτλ. Καίπερ δὲ ὁμοιάζουσα ἐν πολλοῖς τῇ ἀπό, διαφέρει ὅμως ἐν ἄλλοις· ἐκμανθάνειν = ἐντελῶς μανθάνειν, ἀπομανθάνειν = λητμονεῖν, οὐπερ ἢ σημερινῇ γλῶσσα ἔχει τὸ ἐναντίον ἀπέμαθεν = ἰτελεῖ ὡσεὶ τὸ μανθάνειν, ἐξέμαθε = ἐλησημόνησεν.

4. Ἡ Πρόθεσις Π ρ ό.

§. 13. Ἡ πρόθεσις πρό σημαίνει. 1. τὸ εμπρός· πρό τῶν ὀ-

φθαλμῶν (Αἰσχύλ.).—πρὸ ποδῶν (Πλ.)— γρούριον τὸ πρὸ τῆς χώρας (Ξ.). 2. τὸ πρότερον· οἱ πρὸ ἡμῶν γεροντότεροι (Ἴσ.)—πρὸ ἡμέρας (Πλ.)· 3. ὑπεράσπισιν· πρὸ δεσποτῶν θηγήσκειν (Εὐρ.)· πρὸ τινος βουλεύεσθαι· 4. προτίμησιν· πρὸ τούτου τεθράναι ἂν πολλήκις εἴλοιο (Πλ.).—κάλλιον πρὸ τοῦ φέγειν ὑπέχειν τὴν δίκην (Πλ.).—τοὺς ἐπαινοῦντας πρὸ δικαισύνης ἀδικίαν (Πλ.).

§. 14. Καὶ ἐν ταῖς συνθήσεσιν ἐπικρατοῦσι τὰ αὐτὰ σημανόμενα, ἅπερ οὐδὲν ἕτερον ἢ ποιικιλίαι τοῦ πρώτου· προαύλιον, πρόθυρον, πρόδρομος, πρόστων, πρόλογος, πρόβρητις, προστασία, προεζήσεις, πρόκειμαι, προέρχομαι, προτάττω, προαγορεύω, προασπίζω, προαιρούμαι, προνοῶ· ἑαυτοῦ τε κήδεταί ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ (Ξ. Κ. Π. Ε', γ', 15).

Οὕτω καὶ ἐν τοῖς προβολῇ, πρόγονος, πρόεδρος, πρόβατον· Ὠσαύτως καὶ πρόθυμος, προπετής· τοιοῦτον βέβαια καὶ τὸ προδότης. Καὶ τὸ τῆς σημερινῆς δὲ γλώσσης πρὸ τῆς συγκομιδῆς τοῦ καρποῦ συμφωνητικὸν προστοίχιον ἴσως μᾶλλον ἢ προστύχιον ἐννοητέον.

Β. Ἡ πρόθεσις ἐν.

§. 15. Ἡ μετὰ δοτικῆς συντασσομένη πρόθεσις ἐν σημανί-
νει τὸ ἐν τινι περιφερείᾳ εἶναι, πλεονετέρα ἢ στενωτέρα· ἐν οὐρανῷ, ἐν γῆ, ἐν Σπάρτῃ, κτλ. Τοῦτο δέ, διαφόρως ποικίλον ἐξηγεῖ ἁ. τὸ ἐντός· ἐν οἴκῳ, β'. τὸ ἐπάνω· ἐν ὄρεσιν. γ'. ὑποκάτω· ἐν τοῖς ὑψηλοῖς δένδρεσιν. (Πλ.) δ'. τὸ μεταξὺ· ἐν φίλοις· ε'. τὸ ἐνώπιον· ἐν δήμῳ· ς'. τὸ πλησίον· ἢ ἐν Μυκάλη μάχῃ· ζ'. τὸν χρόνον· ἐν ἡμέρᾳ, ἐν θέρει, ἐν τῷ παρόντι, ἐν τῷ τοιούτῳ—ἐν τοιαύτῃ πικραμίτων καταστάσει.—ἐν τοιούτοις ὄντες πράγμασιν. (Ξ. Αν. Β', α', 3). Ὠσαύτως καὶ κατὰ διαφόρους ἄλλους τρόπους, κυριολεκτικῶς τε καὶ τροπικῶς· ποικίλον, ἐξηγεῖ διάφορον ὑπάρξεως κύκλον πολιτικόν, ἐπιστημονικόν, τεχνικόν, ἠθικόν, κτλ. ἐν ἀμιγαρχίᾳ τῶν ἐν τέλει, ἐν φιλοσοφίᾳ, ἐν ἀρετῇ, ἐν τέχνῃ, ἐν ἐλπίσιν, ἐν χρηστώ τρόπῳ κτλ. Πικραμιπτικὰ δὲ εἶναι αὐτὰ ἐν ἄδου, τόπω δηλ. ἐν Ἀρίφρονος, οἰκίᾳ δηλ. Ὠσαύτως

ὁ δὲ τοῦς ἐν Κρωπιδῶν (Ἄρφ. Ἰπ. 79), δῆμῳ, κωμικῶς, ἀντὶ Κλωπιδῶν.

§. 16 Ἡ πρώτη σημασία, τὸ ἐν τινι εἶναι, ἐπικρατεῖ καὶ ἐν ταῖς συνθέσεσι τῆς προθέσεως ταύτης· κατὰ διαφόρους τροπὰς· ἐνοικεῖν, ἐμμένειν, ἐμμισθος, (Θουκ. ς' 22) ἐνδύειν, ἐναυλος, ἐννομος, ἐντιμος, ἐναντίος κτλ' οὕτω καὶ ἐνθα (ἐνθά=ἐν γερμ.). Ἡ σύνταξις τούτων βαίνει κατὰ τὴν ἐν συνθέσει ἐπικρατοῦσαν ἔννοιαν· ἐμφερέης τινι=δμοῖος·—ἐργελαῖν ἐμοί (Σ' Ἠλ. 270).—οὐ γάρ ἄν τοσοῦτον ἐπέκραγες ἡμῖν (Ἄρφ. Π.λ. 42).—ἐμπίπτειν τινί, ἐμπίπτειν ἀλλήλοις.—ἐρίστασθαι τοῖς ποιουμένοις (Θ. Η', 69)—ἀνθίστασθαι ἢ δυνάμει τοῦ μετ' αὐτῆς ὀνόματος ἢ ῥήματος, ἀνευ ῥοπῆς τῆς προθέσεως ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν· ἐμπειρος γεωμετρίας (Πλ. Πολιτ. Ζ'. 329)=ἐν πείρᾳ γεωμετρίας.—τοῦναντίον ὧν βούλομαι (Ξ. Η. Π. Η', δ', 32)=τὸ ἐναντίον τῶν ἃ βούλονται.—ἐνθυμεῖσθαι, ἐννοεῖν τι=ἐν θυμῷ, ἐν νῷ κινεῖν τι.—ἐμπεδοῦν ὄρκους (Ξ. Ἄρ. Γ', ε', 10)=βεβαιοῦν, κυροῦν, οἷον ἐν πέδῳ ἢ πεδίῳ πηγνύειν.—τὴν τοῦ βίου ὁδὸν ἐρίστασθαι (Πλ.)=εἰσέρχασθαι. Ὡσαύτως ἐμφαγεῖν καὶ ἐμπεῖν.—ἐνέβαλεν εἰς τὴν πολεμίαν (Ξ)=εἰσέβαλεν, κτλ.

6. Ἡ Πρόθεσις ξύν ἢ σύν.

§. 17. Ἡ μετὰ δοτικῆς, ὡς ἡ ἐν, συντασσομένη πρόθεσις ξύν ἢ σύν σημαίνει σύνδεσιν καὶ συνάφειαν· τῆς γῆς σύν ἀνδράσι κάλλιον ἢ κερῆς κρατεῖν. (Σ.)—σύν τοῖς ὅπλοις, —σύν τῷ σῶ ἀγαθῷ ἢ σύν τῇ σῆ ζημίᾳ (Ξ. Κ. Π. Γ', α, 18). Ἐκ ταύτης προκύπτει ἡ σημασία τῆς συμφωνίας σύν τῷ νόμῳ (Ξ.)· καὶ ἡ τῆς βοηθείας σύν θεῷ κτλ. Ἔστι δὲ τὸ μὲν ξύν συγγενὲς τῷ ξυγός=κοινός· ὡς δὲ τὸ σύν προῦκυψεν, ἀφαιρεθέντος τοῦ κ (ξύν=κύν, σύν), οὕτως ἀφαιρεθέντος τοῦ σ. προῦκυψε τὸ λατινικὸν cum οἷον κύν.

§. 18. Ἡ σημασία τῆς συναφείας, ἐνώσεως καὶ συμπλοκῆς ἐπικρατεῖ καὶ ἐν συνθέσει· συμπορεύεσθαι τινι, σύμπλους τινί—ὁ ἵππος τοῦτο (τὸ ὄπλον) συμφέρει (Ξ. Κ. Π. Δ', γ', 17)=φέρει δμοῦ· συμφορὰ=πολλῶν σύμπτωσις, ἐπὶ κακοῦ

συνήθως, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ κελοῦ.—*συγκροτεῖν τὸ χαῖρε.* Ὡσαύτως καὶ ἡ τῆς βοηθείας *συμπράττειν, συνεργεῖν, συνήγορος, σύμφορος, κτλ.* Ἐκ τῆς πρώτης προκύπτει καὶ ἡ σημασία τῆς ἐν τάξει καὶ ἀρμονίᾳ πλοκῆς· *συντάττειν, συντιθέναι, συγγράφειν, ὁθεὶ καὶ συγγραφῇ τὸ ἔγγραφον συμφωνητικὸν syngrapha.* τὸ αὐτὸ δὲ καὶ=document^t, Ukkunde γερμανιστί. Οὕτω *σύμμαχος, σύντροφος.*

7. Ἡ πρόθεσις εἰς ἢ ἐς.

§. 19. Ἡ πρόθεσις εἰς ἢ ἐς, μετὰ αἰτιατικῆς συντασομένη, εἶναι ἢ ἀντίθετος τῆς ἐξ ἢ ἐκ· διότι ἡ μὲν ἐξ ἢ ἐκ σημαίνει τὴν ἐκ τινος ἀρχήν, ἡ δὲ εἰς ἢ ἐς σημαίνει τὸ εἰς τε τέρμα· ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν (Ξ.). Ἐκ ταύτης προκύπτει ἡ σημασία τοῦ τέλους· *πολλὰ δεῖ μοχθεῖν τὸν ἤξοντ' εἰς ἔπαινον εὐκλεῶς (Γν.) ἢ τοῦ ἐναντίον στρατεία εἰς Ποτίδαιαν (Πλ. Συμπ. 219) ἢ τοῦ ἔσω· εἰς φρέαρ ἐμβάλλειν (Πλ. Γοργ. 471) ἢ τοῦ ὡς πρός· εἰς χρήματα.—εἰς γε τὸ ἴδιον (Ξ.), συμφέρον δ'ἤλ. τὸ ἐναντίον τοῦ εἰς τὴν πόλιν.* Ἐκ τῶν ἀψύχων μεταφέρεται ἡ πρόθεσις αὕτη εἰς τὰ ἐμψυχα, ὅταν μετὰ τοῦ προσώπου ἔννοηται καὶ ὁ τόπος εἰς Δελφούς. ('Αρφ.)—*εἰς ὑμᾶς εἰσελθὼν (Λυσ.)=εἰς ὑμᾶς τοὺς δικαστάς, εἰς τὸ δικαστήριον.—εἰς Πέρσας πορευέσθαι (Ξ)=εἰς τὴν χώραν τῶν Περσῶν.* Ἐπὶ προσώπων δέχεται πολλὰς ποικιλίας εἰς τοὺς πρώτους ἄγειν, ἀληθῆς εἰς φίλους, λέγειν εἰς ἅπαντας, κτλ.

§. 20. Τὸ προμνημονευθὲν τέρμα σημαίνει ἡ πρόθεσις αὕτη, διαφόρως τρεπόμενον· ἐπὶ ἀριθμῶν· ἐς εἴκοσι μάλιστα (Θ.) =οὐ πλείονας τῶν εἴκοσι.—*εἰς δώδεκα τὸ βάθος. (Ξ)—εἰς τοὺς τριακοσίους (Ξ).* Ὡσαύτως ἐπὶ χρόνου· ἤκειτε εἰς τὴν τριακοστὴν ἡμέραν (Ξ)· τοῦτο εἶναι τὸ τέρμα τῆς προθεσμίας· *εἰς δύναμιν=ὅσον ἐκτείνεται ἡ δύναμις.—εἰς ἀργύριον λογιζέσθαι = ὡς ἀργύριον, ὡς νόμισμα λογαριάζεσθαι. — εἰς καιρόν=ἐγκαίρως.—εἰς κάλλος ζῶν=εὐπρεπῶς ἢ εὐτυχῶς.—εἰς τέλος=τελευταῖον.*

§. 21. Κατὰ βραχυλογίαν δὲ εἶναι, μετὰ τῶν ὁμοίων, τὸ

εἰς τὴν Σαλαμίνα ὑπέκκειται ἡμῖν τέχνα τε καὶ γυναικεῖς
(Ἡρ. Η', 60) = εἰς Σαλαμίνα ἀχθέντα ὑπέκκειται ἐν Σαλαμῖνι.
Τοῦτο δὲ εἶναι τὸ ἀντίθετον τοῦ κάππεσον ἐν Αἴμνω (Ἰλ.
Α. 593) = εἰς Δῆμνον πεσὼν ἐκαίμην ἐν Δῆμνω· οὕτω καὶ εἰς
τὸ αὐτὸ χωρίον παρεῖναι (Ξ.). ἐν δὲ τῷ (Ξ. Κ. Π. Β', α, 9)
γέβρον δὲ εἰς τὴν ἀριστεράν, κοπίς δὲ ἢ σάγαρις εἰς τὴν
δεξιάν, ἢ εἶς = ἔν, ἢ πολλῶ μᾶλλον = διὰ, διὰ τὴν ἀριστε-
ράν, καὶ διὰ τὴν δεξιάν. Παραλειπτικὰ δὲ τὰ εἰς διδασκά-
λου εἰς παιδογρίβου, κτλ.

§. 22. Ὡς ἐν ταῖς συνθέσει τῆς ἐξ ἢ ἐκ ἐπικρατεῖ ἢ ἐν-
νοια τοῦ ἐξω, ἐξάγω, ἐκπίπτω κτλ, οὕτως ἐν ταῖς συνθέσει
τῆς εἰς ἢ ἐς ἐπικρατεῖ ἢ ἐννοια τοῦ εἴσω ἢ ἔσω· εἰσάγω, εἰσ-
πίπτω, ἐξοικίζω καὶ εἰσοικίζω, ἐξαγαγκάζω καὶ εἰσαγαγκά-
ζω· οὕτως ἐκπλοῦς καὶ εἴσπλοῦς, εἴσοδος καὶ ἐξοδος, οὕτως
εἰσορῶ καὶ ἐξορῶ (Εὐρ.), κτλ.

Προθέσεις δίπτωτοι.

§. 23. Προθέσεις δίπτωτοι, μετὰ δύο πτώσεων συντασ-
σόμεναι, εἶναι τέσσαρες, ἢ ἀνά, ἢ διά, ἢ κατά, καὶ ἢ ὑπέρ.
Ἐκ τούτων δὲ ἡ μὲν ἀνά συντάσσεται αἰτιατικῇ καὶ δοτικῇ,
ἡ δὲ διά, κατά καὶ ὑπέρ γενικῇ καὶ αἰτιατικῇ.

1. Ἡ πρόθεσις ἀνά.

§. 24. Αἰτιατικῇ συντασσομένη ἡ ἀνά πρόθεσις σημαίνει·
1. τὸ ἐπάνω, ἐπὶ μεγάλῃς ἐκτάσεως· ἀνά τὰ ὄρη πλανᾶ-
σθαι, τρέχειν (Ξ.). — ἀνά πᾶσαν γῆν καὶ θάλασσαν εἰρήνην
ἔσται (Ξ)· τὸ δὲ ἀνά τὸν ποταμὸν πλέειν (Ἡρ. Α', 194) =
πρὸς τὰς πηγὰς· 2 χρόνον· ἀνά πᾶσαν ἡμέραν (Ξ)· 3. δια-
ρέμειν· ἀνά ἕκαστον ἔτος (Πλ. Ἀλκ. Β', 146)· ἐκ τῆς ἐν-
νοίας τῆς τοπικῆς ἐκτάσεως προκύπτει ἢ τῆς δυναμικῆς· ἀνά
κράτος = ὅσον φθάνει ἡ δύναμις = ὅλαις δυνάμεσιν.

§. 25. Ἡ μετὰ δοτικῆς σύνταξις τῆς προθέσεως ἀνά, ἐπὶ
τῆς σημασίας τῆς ἐν, ἀπαντᾶται μόνον παρ' ἐπικούσις (Ἰλ. Α,
14) καὶ παρὰ λυρικοῖς (Πίνδ. Π. Α', 6)· ἐκ τούτων δὲ μετε-
φέρθη καὶ εἰς τὰ λυρικά τεμάχια τῶν ἀττικῶν τραγικῶν ἀνά
τε ναυσὶν καὶ σὺν ὄπλοισι (Εὐρ. Ἰφ. Αὐλ. 754).

§. 26. Ἐν συνθέσει ἢ ἀνὰ πρόθεσις σημαίνει 1. τὸ ἐπάνω' ἀγαπηδᾶν ἐπὶ τὸν ἵππον· 2. τὸ ὀπίσω' ἀγαποδίξεν, ἀγαχωρεῖν, ἀγατίθεσθαι=ἀποσύρειν, ἀλλάσσειν θέσιν τοῦ λίθου ἐπὶ τῆς παιδιᾶς, καί=ἀλλάσειν γνώμην, rétracter 3. τὸ πάλιν' ἀγαμάχεσθαι, ἀγαδιώσκεισθαι, ἀγαδιδιάσκειν τὰ δράματα= ἐκ νέου παριστᾶν, κτλ. 4. ἐπίτασιν, ἀγαβοᾶν, ἀγαγεῖν, ἀγακαλεῖν=μεγαλοφώνως καλεῖν, προτρέπειν τὸ δὲ ἀγακαλεῖσθαι κῦραι=καλεῖν ὀπίσω. Ἐκτασιν δὲ σημαίνει ἐν τοῖς ἀνοίγειν, ἀναπεταρῆναι, κτλ. οὕτω καὶ ἐν τῷ ἀναστομοῦν=ἀνοίγειν στόμα ἢ δίοδον (Ξ. Κ. Π. Ζ'. 13, 15). οὕτω παρ' ἰατροῖς ἀναστομωτικά, τὰ δύνανται τοῦ ἀναστομοῦν ἔχει ἀνοίγειν ἔχοντα.

2. Ἡ πρόθεσις διὰ.

§. 27. Ἡ πρόθεσις διὰ, μετὰ γενικῆς συντασσομένη, σημαίνει τὸ διὰ μέσου, τοπικῶς διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται (Λ.)· ἐπὶ προσώπων διὰ βασιλείων περικῶς=καταχόμενος, οἷον διαβάς ὀργανικῶς διὰ τινος διαγιγνώσκειν· χρονικῶς διὰ βίου εὐτυχεῖν· τροπικῶς ἢ ἀρετῇ βαίνει διὰ μόχθων (Εὐρ. Ἡρακλ. 62).— δια πένθεος τὸ γῆρας ἄγων (Ξ).

§. 28. Ἐκ τούτου προκύπτει ἡ σημασία τοῦ μετὰ τοσοῦτον διάστημα τοπικὸν ἢ χρονικὸν διὰ δέκα ἐπάλληλων (Θ. Γ', 24).—διὰ τετρακοσίων ἐτῶν=μετὰ τετρακόσια ἔτη, διὰ χρόνου, διὰ τέλους=μέχρι τέλους. Ὡσαύτως καὶ ἡ τοῦ ὀργάνου καὶ μέσου, ἐπὶ ἐμφύχων τε καὶ ἀψύχων λέγειν δι' ἐρμηνείας (Ξ. Α', Β'. γ'. 49, .— δι' ἑαυτῶν κτᾶσθαι (Ξ. Κ. Π. Α', α, 6).—λόγου μαρθάνειν (Ξ).— αἱ διὰ κυρτερίας ἐπιμέλειαι (Ξ. Ἀπ. Β', α, 40).

§. 29. Μετὰ αἰτιατικῆς συντασσομένη ἡ πρόθεσις διὰ σημαίνει τὸ αἷτιον διὰ τοὺς ἀδίκους πολιτειομένους ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ δημοκρατία γίγνεται (Λυσ.)—διὰ τὴν ἀμετρον ἐν ἡμῖν ἔξιν (Πλ. Τιμ. 47).—διὰ τὸ ἐρᾶν τοῦ ἔργου· παρὰ δὲ ποιηταῖς σημαίνει καὶ τὸ διὰ μέσου ὡς μετὰ γενικῆς φεύγειν διὰ κῦμ' ἄλιον (Αἰσχ.).—διὰ πόρτιον κῦμ' ἄλιμας ἐπόρευσας ἐμὰν ἄνασσα (Εὐρ. Ἴππολ. 753).—διὰ τοὺς

εὖ μαχομένους αἱ μάχαι κρίνονται (Ξ. Κ. Π. Ε', 6', 35) = οἱ εὖ μαχόμενοι κρίνουσι τὰς μάχας.

§. 30. Ἐν συνθέσει ἡ πρόθεσις διὰ σημαίνει. 1. διάβασις· διέρχεσθαι, διατρέχειν, διαγγέλλειν· 2. διάρκειαν μέχρι τέλους, διαμένειν, διατελεῖν, διαβιοῦν, διαγίγνεσθαι· 3. χωρισμὸν καὶ ἀπόστασιν· διαβάλλειν, διέχειν· 4. διανομήν καὶ σκορπισμὸν· διαδιδόθαι, διαπέμπειν, κτλ. Ἐξαιρουμένων τῶν λαμβανόντων τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐρίζειν, δοτικῆ συντασσομένων, ὡς διαφέρεσθαί τι, διαπολιτεύεσθαί τι κτλ. καὶ τῶν λαβανόντων τὴν ἔννοιαν τῆς διαφορᾶς καὶ ἀποστάσεως, γενικῆ συντασσομένων, διαφέρειν τινός, καὶ διέχειν τινός, κτλ. ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπικρατεῖ ἡ κατ' αἰτιατικὴν σύνταξις· διάγειν, διαιρεῖν, διακριβοῦν κτλ. ὡς καὶ τὸ διαδέχεσθαι. Ἐν δὲ τῷ (Ξ. Κ. Π. Η, 5', 18). τῷ ἡμερινῷ ἀγγέλω τὸν νυκτερινὸν διαδέχεσθαι, παθητικῶς, καθ' Ἑρμῆνον· ἔστι· δ' ὅμως, καὶ = ἔπεσθαι ἐκλαβεῖν τὸ διαδέχεσθαι· τὰ δὲ διαμάχεσθαι διαμιλλᾶσθαι κτλ, δέχονται δοτικὴν δυνάμει τῆς αὐτῶν σημασίας.

3. Ἡ πρόθεσις κατὰ.

§. 31. Ἡ πρόθεσις κατὰ, μετὰ γενικῆς συντασσομένη, σημαίνει κατὰ πρῶτον, τὸ ἄνωθεν πρὸς τὰ κάτω, ἐξηγουμένου ἢ τοῦ ἐνὸς σημείου, ὡς ἐβρίπτεον ἑαυτοῦς κατὰ τοῦ τείχεος κάτω (Ἡρ. Η, 53) = en se précipitant du haut du mur. — τὸν νέκυν κατὰ τοῦ τείχεος κατακρεμάσαι (Ἡρ. Β', 121), ἢ τοῦ ἄλλου, ὡς μύρον κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχέειν (Πλ. Πολ. Β', 39) — ἐλείβετο αὐτῇ τὰ δάκρυα κατὰ τῶν παρεῖων (Ξ. Κ. Π. 5', 8', 3) ἢ καὶ ἀμφοτέρων. ὤλετο πᾶσα κατ' ἄκρης Ἴλιος αἰπεινὴ (Ἴλ. 772, funtitus. λατ.). — χεῖμαρροι ποταμοὶ κατ' ὄρεσφι ρέοντες (Ἴλ. Δ', 452).

§. 32. Ἐκ τούτου προκύπτει ἡ σημασία τοῦ ἐπάνω κατὰ πολλοὺς τρόπους, κυριολεκτικῶς τε καὶ τροπικῶς ἐννοουμένου. κατὰ κόρης τύπτειν — καθ' ἱερῶν ὀμνύναι. — μὴ κατ' ἀνθρώπων σκόπει μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ κατὰ ζώων πάντων καὶ φυτῶν (Πλ. Φαίδ. 70). — κατὰ σκοποῦ τοξείειν = ἐπάνω

—ψεύδεται κατὰ θεοῦ (Ξ) = περί. — καθ' ὑμῶν ἐγκώμιον (Δ. Φ. Β'. 60) — οἱ κατὰ Δημοσθένους ἔπαιγοι (Αἰσχ. Κτησ. ἰθ'), μάλιστα μετὰ τῶν λεκτικῶν ῥημάτων τοῦτο. Συνήθως δ' ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἐναντίου· ἐὰν βούλη κατ' ἐμοῦ μάρτυρας παρασχίσθαι (Πλ. Γοργ. 472), κτλ. Ὡσαύτως καὶ ἡ τοῦ κάτω ἀφανίζεσθαι κατὰ τῆς θαλάσσης ('Ἡρ. Ζ', 6). — καὶ αὐτῆς γῆς ὄναι ἢ καταδύναι (Ξ. Κ. Π. Δ', ε', 9) = τὸν κατὰ γῆς (Ξ. Κ. Π. Δ', ε', 8) = τὸν ὑπὸ γῆς, τὸν τεθαμμένον.

§. 33. Μετὰ αἰτιατικῆς συντασσομένη ἡ πρόθεσις κατὰ σημαίνει 1. διατριβὴν ἐν τιμῇ ἢ περὶ τι κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀψευδεῖν νόμος γέγραπται (Δ. Λεπ. 450)· 2. Διεύθυνσις πρὸς τι ὡς δὲ παρήσαρ (ἢ παρῆσαρ) αἱ παρθένοι κατὰ πατέρας ('Ἡρ. Γ', 14) οἱ Ἕλλητες ἐνίκων τὸ καθ' αὐτούς. (Ξ. Ἄν. Β', ἡ. 21) = τὸ καθ' αὐτούς βλέπον, τὸ κατανικρῦ των.

§. 34. Ἐκ τῆς πρώτης σημασίας, τῆς τοπικῆς, τῆς ἐν τιμῇ διατριβῆς, προκύπτει ἡ χρονικὴ σημασία κατὰ τὸν πρότερον πλόεμον ('Ἡρ.). — οἱ καθ' ἑαυτούς ἄνθρωποι (Ξ) = οἱ σύγχρονοι. Ἐκ δὲ τῆς σημασίας τῆς διευθύνσεως προκύπτει ἡ τῆς συμφωνίας· κατὰ μοῖραν, κατὰ τοὺς νόμους, κατὰ τὸ εἶδος, κατὰ Πλάτωνα· καὶ παρ' ἡμῖν κατὰ μάγαν κατὰ κῆριν ἐκ τούτου δὲ κατὰ κράτος = συμφώνως τῇ δυνάμει = ὅσον δυνατόν· κατὰ χώραν = ἕκαστον ἐν τῷ προσήκοντι τόπῳ. Ἐκ ταύτης δὲ ἡ σημασία τοῦ καθ' ὅ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ κατὰ τὴν τροχὴν τῶν παίδων ἰσαῦτα ἔλεγον ('Ἡρ.) καὶ τῆς συγκρίσεως· κρείττων ἢ κατὰ ἄνθρωπον (Ξ)· ἐκ ταύτης δὲ ἡ σημασία τοῦ χωρισμοῦ, μετὰ τῶν ἀπανακλωμένων ἀντωνυμιῶν· αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ('Ισ.) = καθ' ἑαυτὸ καὶ τῶν ἄλλων κεχωρισμένον θεωρούμενον. Ἐκ τῆς τοῦ χωρισμοῦ προκύπτει ἡ τῆς διαγεμῆσεως σημασία· κατὰ μίαν καὶ δύο λαμβάνειν (Δ).

§. 35. Ἐκ τῆς αὐτῆς σημασίας τῆς διευθύνσεως προκύπτει καὶ ἡ τῆς προσεγγίσεως· ἐπὶ ἀριθμῶν· κατὰ ἐξήκοστα ἔτεια καὶ χίλια ('Ἡρ.) = πρὸς τοῦτον τὸν ἀριθμὸν ἐκκλιναν. Ὡσαύτως καὶ ἡ τοῦ σκοποῦ· κατὰ θέαν ἤκειν (Θ. ς'. 31). — κατὰ τί; = πρὸς τί; διὰ τί;

§. 36. Ἐν συνθέσει ἡ πρόθεσις κατὰ σημαίνει· 1. τὸ κάτω·

καταβάλλειν, κατατηδᾶν, κατακλίνειν· ἐπιστροφήν δὲ καὶ ἐκ τῆς ἐξορίας ἐπάνοδον ἐν τῷ κάθοδος· ἢ κάθοδος τῶν Ἑρακλειδῶν 2. τὸ ἐναντίον· καταψεύδομαι 3. τὸ ἐξ ὀλοκλήρου· καταπιμπράγει, κατασβεγνύει, καταφαγεῖν κατακλείσμενος (Ξ) Οὐ·ω καὶ καταβόστρυχος=πλήρης βοστρύχων, κατάδρυμος=πλήρης δρυμῶν.

§. 37. Εἰ καὶ πολλὰ ῥήματα ἐκ τῆς προθέσεως ταύτης σύνθετα συντάσσονται συνήθως μετὰ γενικῆς προσώπου καὶ αἰτιατικῆς πράγματις, κατηγορεῖν τιος, καταδικάζειν τιός τι, κτλ, ἀπαντῶνται ὅμως καὶ ἄλλως συντασσόμενα· καταφρονεῖται καὶ Θήβας ὅδε (Εὐρ. Βάκχ. 503. Θουκ. ζ', 34. Η', 82).—οὐχ ἠδομένως πράττορτά με κατέγνωσ Ξ. Κ. Π. Η', δ', 9. Ἴδε καὶ Ἄρπ Ἰππ. 46)=ἐφώρσας.—ὕμᾳς ἐνιοὶ καταπολιτεύονται (Δ. περὶ τῶν ἐν Χερσόβ. γγ'),—οὐχ ἐάσεις καταγελάσει ἡμῖν (Ἡρ. Ζ', 9. Ἴδε καὶ Γ', 155).—καθυβρίζειν τιρί (Σ. Αἴ. 153).—τοῖσι μὲν κατεκέκρυτο θάνατος (Ἡρ. Ζ', 116).

Ἡ πρόθεσις ὑπέρ.

§. 38. Ἡ πρόθεσις ὑπέρ, μετὰ γενικῆς συντασσομένη, σημαίνει 1. τὸ ὑπεράνω, ἐπὶ τοπικῆς θέσεως· ὁ Θεὸς ἔθηκε τὸν ἥλιον ὑπὲρ γῆς (Πλ.)—ὑπὲρ τῆς κόμης γήλοφος ἦν (Ξ)—ὑπὲρ τῶν πρόσθεν διακορτίζειν (Ξ. Κ. Π. ζ', γ', 34) 2. ὑπεράσπισιν· ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῶν δικαίων (Ἰσ.)—ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ (Ξ) 3. τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος· διδάσκει ὁμομόκατε ὑπὲρ ὧν ἢ δίωξις=περὶ.—ὑπὲρ τιος θαρρέειν (Ξ)=περὶ τιος 4. εἰς τόπον τιός· ἐγὼ ὑπὲρ σοῦ ἀποκρινοῦμαι (Πλ.)=ἀντί.

§. 39. Μετὰ αἰτιατικῆς δὲ συντασσομένη σημαίνει τὸ ἐπέκειντά τιος ὀρίου, καὶ τοῦτο μᾶλλον ἐπὶ κινήσεως ὑπὲρ τοῦς τῆς γῆς ὄρους ἀφανισθεῖς (Πλ. Ν. Θ', 845). Συνηθέστατα δὲ τίθεται ἢ ὑπὲρ μετὰ αἰτιατικῆς ἐπὶ ὑπερβάσεως μέτρου καὶ ἀριθμοῦ ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα.—ὑπὲρ ἀνθρώπων (Πλ.).—ὑπὲρ ἡμᾶς τοῦς ἄλλους (Πλ.).=ὑπὲρ τὴν ἡμετέραν κατάλη-

ψιν τοὺς ὑπὲρ τριάκοντα ἔτη γεγονότας (Πλ.).—ὑπὲρ τὸ ἡμῖν (Ξ).—ὁ δεῖνα εὐθαίμων ὑπὲρ τὴν πόλιν (Δημ. Συνατ. ζ')

§. 40. Ἐν συνθέσει ἡ πρόθεσις ὑπὲρ σημαίνει: 1. ὑπεροχὴν, ὑπερέχειν, ὑπερβαίνειν· 2. ὑπερβολὴν· ὑπεράρασθαι, ὑπερμισεῖν, ὑπερεμπίπλυσθαι, ὑπέρπλουτος, ὑπέραισχος, ὑπερβαλλόντως· 3. καταφρόνησιν· ὑπερορᾶν, ὑπεροφία· ὅπαντα γὰρ δὲ ἀναφρίνεται ἡ ἔννοια τοῦ ἐπάνω.

Πρόθεσις τρίπτωτοι.

§. 41. Πρόθεσις τρίπτωτοι, καὶ μετὰ τῶν τριῶν πλαγίων συντασσόμεναι, εἶναι αἰ ἐπόμεναι ἐπτά, ἡ ἀμφί, ἡ περί, ἡ ἐπί, ἡ μετὰ, ἡ παρά, ἡ πρὸς ἡ ὑπό.

Ἡ Πρόθεσις ἀμφί.

§. 42. Ἡ πρόθεσις ἀμφί, μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς συντασσόμενη, σημαίνει σχεδὸν τὰ αὐτά· α'. τὸ περίε· τοῖς ἀμφί ταύτης οἰκέουσι τῆς πόλιος (Ἡρ. Η', 404)· β'. τὸ ἔνεκα· οἱ πολέμιοι προίησαν ἀμφί ὧν εἶχον διαφερόμενοι (Ξ)· γ'. τὸ περί οὗ ὁ λόγος πηθίσθαι δεόμενος τὰ τ' ἀμφί σοῦ, τὰ τ' ἀμφ' Ὀρέστου (Εὐρ. Ὀρ. 865).—ὅπως ἀκούσης τῆς δίκης τῆς ἀμφί τοῦ πατρός. (Ξ. Κ. Π. Γ', 4, 8).—ἀμφί φαιδίμοις ὤμοις ἔχωρ (Σ. Ἀποσπ.),—θανάτου ἀμφί φόβῳ (Εὐρ. Ὀρ. 823).—ἀμφί νόστῳ τῷ βασιλείῳ (Αἰσχ.)—ἀμφί τῷ θανάτῳ αὐτῆς διζέδς λέγεται λόγος (Ἡρ. 2, 32). Ἡ μετὰ γενικῆς σύνταξις τῆς ἀμφί δὲν εἶναι πολλὰ συνηθὴ παρ' Ἀττικοῖς, ἡ δὲ μετὰ δοτικῆς εἶναι ἄχρηστος παρὰ τοῖς πεζοῖς αὐτῶν.

§. 43. Μετὰ αἰτιατικῆς ἡ ἀμφί σημαίνει τὸ περίε τοπικῶς ἀμφί Τροίαν (Σ)—ἀμφί τὸν Εὐρῶν Εὐρώων (Εὐρ. Ἐκ. 649). τὸ περίπου, ἐπὶ χρόνον· ἀμφί δόρπιστον, ἀμφί μέσον ἡμέρας (Ξ) ἐπὶ ἀριθμῶ ἀμφί τοὺς διαχιλίους (Ξ), κτλ. Μετὰ τῶν ῥημάτων εἶναι καὶ ἔχειν σημαίνει ἀσχολεῖσθαι περί τι· ἀμφί ταῦτα ἦσαν.—οἱ πολέμιοι εἶχον ἀμφί τὰ αὐτῶν. (Ξ. Κ. Π. ε', 6, 4).

§. 44. Τὸ οἱ ἀμφί τινα, ἐπὶ κυρίου ὀνόματος, ἐννοεῖται τριχῶς· α'. ἐννοεῖται δι' αὐτοῦ ὁ ὀνομαζόμενος, ἐπισημῶν τι

πρόσωπον, μετὰ τῶν περὶ αὐτόν, ὑπ' αὐτόν, ὀπαδῶν, ὁμοίων, κτλ. οἱ ἀμφὶ Σωκράτη, οἱ ἀμφὶ Κῦρον, οἱ ἀμφὶ Εὐθύφρονι, κτλ. Ἀλλὰ τοῦτο μόνον παρὰ γραμματικοῖς καὶ σχολιασταῖς, οἱ περὶ Ζῆθον καὶ Ἀμφίωνα = ὁ Ζῆθος καὶ ὁ Ἀμφίων, οἱ περὶ Ὁρέστην καὶ Πυλιάδην, κτλ. Τὰ παρὰ τοῖς ἐνδόξοις τοιαῦτα χωρία δυνατὸν ἀπαραβιάστως νὰ ἀναχθῶσιν εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν· γ' μόνον οἱ περὶ τὸ ὀνομαζόμενον πρόσωπον, ἄνευ τούτου, ὡς οἱ ἀμφὶ Ὁρφέα = οἱ Ὁρφικοί. Ἀλλὰ καὶ τούτων τὰ πλεῖστα χωρία δυνατὸν νὰ ἀναχθῶσιν εἰς τὴν α'. κατηγορίαν. Συνηθεστέρα ἐν τούτοις εἶναι ἡ πρόθεσις περὶ.

§. 45. Ἐν συνθέσει σημαίνει ἡ πρόθεσις ἀμφὶ συνήθως τὸ ἐκατέρωθεν· ἀμφιφορέυς, ἀμφίβιος, ἀμφιδέξος, ἀμφίστομος. Οὕτω καὶ ἀμφίβολος καὶ ἀμφίλογος· ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ ἀπανταχόθεν· ἀμφιάλος, ἀμφιέννυμι, κτλ. τὸ δὲ (Πλ. Τιμ. 86) πυρετοὺς ἀμφιμερινοὺς = καθημερινοὺς.

2. Ἡ πρόθεσις περὶ.

§. 46. Ἡ πρόθεσις περὶ ἔχει τὰ αὐτὰ σημαίνόμενα τῇ ἀμφί, τῆς ὁποίας ὁμοίως εἶναι συνηθεστέρα εἰς τὸν πεζὸν λόγον. Μετὰ γενικῆς συντασσομένη ἡ πρόθεσις αὕτη μόνον παρὰ ποιηταῖς ἀπαντᾶται ἐπὶ τῆς κυριολεκτικῆς σημασίας τοῦ πέριξ· τείχη περὶ Δαρδανίας (Εὐρ. Τρ. 818)· παρὰ δὲ τοῖς πεζοῖς τίθεται εἰς δῆλωσιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος θέματος· περὶ τε τῶν νοσηρῶν χωρίων καὶ τῶν ὑγιεινῶν λέγοντες (Ξ. Κ. Π. Α', ζ', 13).—φοβεῖσθαι περὶ τιος·—τὸ περὶ ἡμῶν δίκαιον (Ἰσαῖος) = τὸ ἡμέτερον δίκαιον· ἐν τοῖς περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι, κτλ. ἡ περὶ = ὑπέρ, ἢ = περισσῶς (Σ. Π. Β, σ. 575)

§. 47. Μετὰ δοτικῆς συντασσομένη ἡ περὶ σημαίνει τὸ πέριξ· περὶ τῇ χειρὶ χρυσοῦν (ἔχειν) δακτύλιον (Πλ. Πολ. Β', 359)· εἶναι δὲ τοῦτο ὄχι τοσοῦτον συχρόν. Συχνότερον τίθεται μετὰ τῶν φόβου καὶ θάρρους σημαντικῶν ῥημάτων· δεδιότες περὶ τῷ χωρίῳ Θ. Α', 60).—θάρρει περὶ σεαυτῷ (Πλ. Θεαιτ. 148).

§. 48. Μετὰ αἰτιατικῆς ἢ πρόθεσις περὶ σημαίνει· τὸ πέριξ, κυριολεκτικῶς· περὶ τὸν οὐρανόν, περὶ τὴν γῆν, περὶ τὴν θάλατταν (Πλ.)· τροπικῶς· περὶ θεοὺς καὶ περὶ ἀνθρώπους (Πλ. Γοργ. 765).—τὰς περὶ τὰ μαθήματα ἡδονάς. Πλ. Φιλ. 52.) Ὡσαύτως περὶ ἔτη πέντε καὶ ἐξήκοντα (Πλ.)—περὶ τοὺς τριακοσίους.—οἱ περὶ τὸν Ἀριαῖον (Ξ).—οἱ περὶ Ἀρχίδαμον (Ξ).—οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἀρχιδάμου, κτλ. Ἴδε τὰ περὶ τῆς ἀμφὶ ῥηθέντα.

§. 49. Ἐν συνθέσει ἐπικρατεῖ· 1. ἡ ἔννοια τοῦ πέριξ· περιάγω, περιπέτω=περικαλύπτω, περίβολος, περίοικος, περίδρομος; παλαίος. Ἐκ τούτου ἡ ἔννοια τοῦ φιλοφρονεῖσθαι· περιέπω=περιποιούμαι· 2. ἡ τῆς εἰς τὸ ἐναντίον τροπῆς· περιπέτεια, περιτρέπω=εἰς τὸναντίον τρέπω· 3. ἡ τοῦ λίαν περίβλεπτος, περιαλεγεῖν· ἐκ τούτου ἡ ἔννοια τοῦ περιττώως, ματαίως καὶ ἀπεριοκέπτως· περιεργάζομαι· 4. ἡ τῆς καταφρονήσεως· περιορᾶν· τὸ δὲ περιφρονεῖν· ἀ.=λίαν σοφὴν εἶναι· οὐ περιφρονουσαν ἡλικίαν ἔχει (Πλ. Ἀξιόχ. 365· 6'. =καταφρονεῖν· ἤδη περιφρονῶ τοῦ ζῆν (Πλ. αὐτόθι 372).

2. Ἡ πρόθεσις ἐπί.

§. 50. Ἡ πρόθεσις ἐπί, μετὰ γενικῆς συντασσομένη, σημαίνει τὸ ἐπάνω, κυριολεκτικῶς· τυγχάνει τὰ ἐπὶ γῆς ὑπὸ τῷ οὐρανῷ ὄντα (Πλ.).—ἐφ' ἵππων ὀχεῖσθαι—ἐπὶ τῶν ὀρέων τῶν ὑψηλοτάτων (Ἡρ.).

§. 51. Ἐκ τῆς κυριολεκτικῆς ταύτης σημασίας ἡ ἔννοια τοῦ ἐπάνω τρεπομένη λαμβάνει πολλὰς ποικιλίας· τὴν τοῦ ἐνώπιον· ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου· τὴν τοῦ χρόνου· ἐπὶ εἰρήνης, ἐπὶ Θησέως· τὴν τοῦ σημείου ἐφ' οὗ ἀναγράφεται τι· ἐπὶ πολλῶν ἔστιν ἰδεῖν, κτλ. προσήκει ἐπὶ τῶν κινδύνων τὴν ἀνδρίαν ἐπιδείκνυσθαι (Δ. Συμμορ. γ'.—ἐπὶ Λυδίας ὀχεσθαι (Ξ)=εἰς Λυδίαν. =ἐπὶ οἴκου διεκρίθησαν (Θ. Δ'. 25). Τὸ δὲ ἐπὶ τιος λέγειν=περὶ τιος, ὡς τὸ parler sur quelque sujet.

§. 52. Μετὰ δοτικῆς ἡ πρόθεσις ἐπὶ σημαίνει· 1. τὸ ἐπάνω· τὰς ἀλωπεκίδας ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς φορεῖν (Ξ. Ἄν. Ζ'. δ', 6'.

τὸ πλοσίον ἐπὶ τῇ θαλάσῃ (Ξ.) 3. τὸ κατόπιν καὶ τὸ ὕπερρον· εἰ ἐπὶ πᾶσι=οἱ ὀπισθεν τῶν ἄλλων τεταγμένοι, ἢ οὐρὰ τοῦ στρατοῦ· 4. σκοπόν· ἐπὶ κακῷ ἀνθρώπου σίδηρος ἀνεύρηται ('Ηρ. Α', 68)· 5. συνθήκη· ἐπὶ τούτῳ ἐπεξίσταμαι τῆς ἀρχῆς ('Ηρ. Γ', 83)· τὸ ἐναντίον· συνιστὰς τοὺς Ἀρκάδας ἐπὶ τῇ Σπάρτῃ ('Ηρ. ε', 73)· τὸ πᾶν μνηστῆσθαι ἐπὶ Αἰγινήτῃσι ('Ηρ. ε', 74 88)· τὸ δὲ ἐπὶ σφίσι ἔχορτας ('Ηρ. ε', 49) εἶναι αὐτὸ τὸ παρ' ἡμῶν τὰ ἔχει μ' αὐτόν, μ' ἑκείνον, μ' αὐτοὺς κτλ. τὸ ἐπὶ τινι εἶναι=εἰς τὴν ἕξουσίαν τινὸς εἶναι.— τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐφ' ἡμῶν, τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῶν ('Ἐπίκτ.)

§. 53. Μετὰ αἰτιατικῆς ἢ πρόθεσις ἐπὶ σημαίνει· 1. διεύθυνον· ἄ. πρὸς τὰ ἄνω ἀναβαίνειν ἐφ' ἵππον· β'. διεύθυνον πρὸς τι ἐν γένει· ἐπὶ τὰς ἡδορὰς ὄρμῶν (Ισ.)· γ'. ἐχθρικὴν κίνησιν· ἐλαύρειν ἐπὶ Πέρσας ('Ηρ.)· Σημαίνει· 2. ἐκτασιν τοπικὴν· τὸ ὄμμα δύναται ἐπὶ π.λλὰ στάδια ἐξικρεῖσθαι (Ξ 'Απ. Α', δ, 12)· Σημαίνει· 3. διάρκειαν· ἐπὶ δέκα ἔτη (Θ). Ἐκ τῆς σημασίας τῆς πρὸς τι· διευθύνσεως προκύπτει ἡ σημασία τῆς συμφωνίας ἐπὶ στάθμην ('Ορ.).

§. 54. Ἐν ταῖς συνθέσει τῆς πρόθεως ταύτης ἐπικρατεῖ μάλιστα· 1. ἡ σημασία τοῦ ἐπάνω καὶ τοῦ πρὸς ἐπὶ ἐπιποδομεῖν, ἐπιτιθεῖναι, ἐπιπλοτωσις· ὑπῆρξεν δὲ καὶ Ἑλλήνων (Ξ. Κ. Π. Α', α, 4). ἐπιγίγνεσθαι=μετέπειτα γενᾶσθαι, ἐπιγινόμενοι=οἱ μεταγενέστεροι· 2. ἡ τοῦ ἐναντίον· ἐπιστρατεύειν, ἐπιγελαῖν· ἢ τοῦ ἐναντιᾶ· ἐπιγαμία=γάμων ἀπαλλαγὴ· 4. ἡ τοῦ ὀπισθεν· ἐπιτάττειν τῇ γάλαγγι (Ξ), κτλ. τὸ δὲ ἐπιζητεῖσθαι (Ξ. Κ. Π. Α', δ=ζητεῖσθαι ὥστε παρῆναι.

4. Ἡ πρόθεσις μετὰ.

§. 55. Μετὰ γενικῆς συντασσομένη ἢ πρόθεσις μετὰ σημαίνει τὸ ὁμοῦ· ὅσοι μετ' ἐκείνου περιεπόλουν (Πλ. Φαίδ. 252).—μετὰ τινος εἶναι, μάχεσθαι.—μετὰ πειρίας, μετὰ κακῆς ἐλπίδος (Πλ.) ἐν τοῖς μετὰ τοῦ σώματος μηδὲν γινῶναι (Πλ.) ἐν τῷ μετὰ τῆς ποιήσεως ἐπικρύπτεσθαι (Πλ. Θ. 140), ἀναφαίνεται ἡ ἔννοια τῆς διὰ=διὰ τῆς ποιήσεως.

§. 56. Μετὰ αἰτιατικῆς ἢ πρόθεσις μετὰ σημαίνει· ἄ. τὸ

ὑστέρων· Δαρείος μετὰ Καμβύσην Περσῶν ἐβασίλευσεν (Θ. Α', 11)· Ἔ. τὸ ἐν καιρῷ καθ' ἡμέραν=κατὰ τὴν ἡμέραν, τὸ ἐναντίον τοῦ γόγκωρ (Ξ. Ἀν. Δ', 5', 12)· παρὰ ποιηταῖς σημαίνει καὶ τὴν πρὸς τινὰ διεθθῆναι· βῆναι μετὰ Νέστορα (Ὀμ.), κτλ. ἐκ τούτου ἐν τῇ συνθεσίᾳ μετὰ τὸν Νέστορα, μετ' ἐσένα=μετὰ σοῦ· ὑπῆγε μετὰ τοὺς ἐναντίους.

§. 57. Μετὰ δοτικῆς μόνον παρὰ ποιηταῖς ἀπαντᾷται ἢ μετὰ, σημαίνουσα τὰ παρὰ τοῖς πεζοῖς διὰ τῆς ἐν καὶ σὺν ἐξηγουμένα· μετὰ φρεσίν (Ὀμ.)—ταῖς ἰδίαισι γυναιξὶ παρθέροιό τε μέτα (Εὐρ. Ἐκ. 355). Οὕτω καὶ μετὰ χερσίν (καὶ μετὰ χεῖρας) ἔχειν, ἐξ οὗ τὸ μεταχειρίζεσθαι *manier.*)

§. 58. Ἐν συνθέσει ἢ πρόθεσις μετὰ φυλάττει μάλιστα τὸ σημαίνόμενον τῆς κοινωρίας καὶ συμμεθέξεως· μετέχειν, μεταδιδόναι. Τὸ συνέχειν δηλοῖ μᾶλλον συνάφειαν· τὸ μετέχειν μᾶλλον συνύπαρξιν, κατὰ Ἐρύγγρον. Ὁσαύτως καὶ τὸ τῆς μεταβολῆς· μεθιστάται, μετανοεῖν, μεταδοξάζειν, μέτοικος· ἐν τοῖς μεταπέμπομαι, μετέρχομαι, μέτοιμι, κτλ. ἐφύλαξε τὴν σημασίαν τοῦ πρὸς τινὰ· ἐν τοῖς μεταδιδῶκα μεταθέω, κτλ, τὴν τοῦ κατόπιν.

§. Ἡ Πρόθεσις παρὰ.

§. 59. Ἡ πρόθεσις παρὰ, μετὰ γενικῆς συντασσομένη, σημαίνει τὸ ἕκ τινος προσώπου συνήθως, δέχεσθαι τί ἕτερος παρ' ἑτέρου δεχόμενος (Πλ.)· οὕτω λαμβάνειν, ζητεῖν, ἀκούειν, μαρθάνειν, πυρθάνεσθαι παρὰ τινος τι κτλ. Σπικνωτέρον δὲ ἐπὶ ἀψύχων, λαμβάνειν παρὰ τῆς γῆς (Πλ.)—παρὰ φύσεως λαμβάνειν (Πλ. Ν. 1', 889). Τὸ δὲ ἀνήλωσα παρ' ἑμαυτοῦ (Ἰσαῖος) καὶ τὰ ὅμοια—ἐκ τοῦ ἐμοῦ βαλαντίου, ἐξ ἰδίων.

§. 60. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει ἢ παρὰ 1. τὸ πλησίον, συνήθως ἐπὶ προσώπων· παρ' ὑμῖν ἐτρέφην (Αἰσχίν.)—παρὰ μητρί, παρὰ τῷ διδασκάλῳ σιτεῖσθαι (Ξ. Κ. Π. Δ', 8', 8)· 2. κτήσιν· τὰ παρ' ἡμῖν (νυκτικόν) καὶ τὸ ἡμέτερον (Θ. Α', 36)· 3. κρίσιν· παρὰ Δαρείῳ κριτῇ (Ἡρ.) θαυμαστότερος παρὰ πᾶσι ρομίζεται (Δ.) Παρ' Ὀμήρῳ δὲ ἡ πρόθεσις παρὰ

ἀπαντᾶται καὶ μετὰ γενικῆς καὶ μετὰ δοτικῆς ἐπὶ ἀψύχων· ἐνόησε δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἀττικαῖς ποιηταῖς· μόνος παρὰ σκηναῖσιν (Σ. Αἶ 985). Ἵποπτον δὲ τὸ Θ. Β', 89) παρὰ ταῖς ναυσίν, τινῶν μὲν ἀντιγράφων φερόντων ἐν ταῖς, τινῶν δὲ ταῖς τε.

§. 61. Μετὰ αἰτιατικῆς ἡ πρόθεσις παρὰ σημαίνει 1. κίρησιν πρὸς ἔμφυχον ἔρχει παρὰ τὸν Πρωταγόραν (Πλ.)—πρός. 2. τὸ πλεονέως καὶ παραλλήλως πλησίον κινεῖσθαι καὶ κείσθαι παρὰ τὴν Βαβυλῶνα παριέναι (Ξ)—ἦσαν καὶ ἄλλαι κῶμαι πολλαὶ παρὰ τὸν Τίγρητα ποταμόν (Ξ. Ἀν. Γ', ε, 1).

§. 62. Ὡς δὲ τὸ ἰέναι παρὰ Τισσαφέρην (Ξ. Ἀν. Β', ε, 27) = ἰέναι παρὰ Τισσαφέρην, καὶ μένειν πρὸς Τισσαφέρην, οὕτως, ἀπ' ἐναντίας, τὸ στήτε παρ' ἐμὲ πλησίον (Ἀρφ. Λ. 1122) = ἔλθόντες παρ' ἐμὲ στήτε πρὸς ἐμοί (Ἰδε §. 20). Ἐκ τούτων προέκυψαν τὰ εἶναι, μένειν, καθῆσθαι παρὰ τινα, κτλ. Ἐπὶ δὲ ἀψύχων μετὰ αἰτιατικῆς ἡ παρὰ σημαίνει καί, ἀνευ τῆς πρᾶσημασίας τοῦ παραλλήλως ἢ τῆς συμπτύξιος τῆς κινήσεως καὶ ἡρεμίας, ἀπλῶς τὸ πλησίον παρὰ τὴν πόλιν ἢν πυραμῖς (Ξ).—παρὰ τὰς ναῦς ἀριστοποιεῖσθαι (Θ).—παρὰ τὸ τεῖχος.—Φρυγία ἢ παρὰ τὸν Ἑλλησπορτον (Ξ).

§. 63. Ἐκ τῆς τοπικῆς ἀνεπτύχθη ἡ χρονικὴ σημασία παρὰ τὸν πόλεμον (Ἰσ.)· ἐκ δὲ τῆς σημασίας τοῦ πλησίον ἀνεπτύχθη ἡ σημασία τῆς παραθέσεως ἡλλίου ἐκλείψεις πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα (Θ. Α', 23). Ἐκ ταύτης δὲ ἡ σημασία τῆς διαφορᾶς παρὰ τέσσαρας ψύφους (Ἰσαῖος). Διαφόρως δὲ ἀνεπτύχθησαν ἡ σημασία τοῦ αἰτίου παρὰ τὴν ἰδίαν ἀμέλειαν (Δ.) καὶ ἡ σημασία τῆς παραβάσεως παρὰ τὸ δίκαιον (Πλ.).—παρὰ φύσιν—παρὰ τὰ σημαιρόμενα—παρὰ οἰωρούς (Ξ)—*in vitis anguriiis*.

§. 64. Ἐν ταῖς συνθέσεσι τῆς προθέσεως παρὰ ἐπικρατεῖ ἡ σημασία 1. τῆς παρουσίας, τοῦ παρουσιάζεσθαι παρῆναι, παραγίγεσθαι, παρέρχεσθε 2. ἡ τοῦ πλησίον παρακαθῆσθαι παρατιθέναι, παρακαλεῖν 3. ἡ ἔννοια τοῦ ἐκ τίνος,

παρалаμβάνειν, παραιρεῖν τινός τι ἢ τῆς παραβάσεως, κυριολεκτικῶς τε καὶ τροπικῶς παραμείβεσθαι παραβαίρειν, παρασπονδεῖν, κτλ. καὶ συχνάκις σημάζει στρεβλόν τι παρορᾶν, παρακούειν, παρερμηνεύειν, κτλ.

6. Ἡ Πρόθεσις πρὸς.

§. 65. Μετὰ γενικῆς συντασσομένη ἡ πρόθεσις πρὸς σημαίνει: 1. τὴν ἐκτινος διεύθυνσιν, τὸ ἐκ μέρους πρὸς τῆς Βοιωτίας κεῖται (Δ). 2. καταγωγὴν πρὸς πατρός, πρὸς μητρός. (Δ). 3. συμφωνίαν χρηστοῦ πρὸς ἀνδρός. (Μ) τὸ ποιητικὸν αἷτιον ἐπὶ τῶν πηθητικῶν ῥημάτων τὸ ποιούμενον πρὸς Λακαϊδεμορίων. Ὁσαύτως δὲ καὶ πρὸς ἐμοῦ σιγούμενον (Σ. Τρ. 378.—πρὸς τῶν Ἀτρειδῶν ὡς διόλλυμαι τάλας. (Σ. Α. 388). Ἐκ τῆς πρώτης προκύπτει ἡ ἔννοια τοῦ πλησίον πρὸς θαλάσσης (Ἡρ. Β', 154), καὶ ἡ τῆς πρὸς τι διεύθυνσεως οἰκέειν πρὸς τότου ἀρέμου (Ἡρ. Γ. 104) οὕτω πρὸς θεῶν, πρὸς ἀνθρώπων.

§. 66. Μετὰ δοτικῆς ἡ πρόθεσις πρὸς σημαίνει, κατὰ πρῶτον, τὸ πλησίον πρὸς τῷ Εὐφράτῳ ποταμῷ.—πρὸς τῇ Ἀσσυρίᾳ (Ξ).—πρὸς ἑαυτοῖς ἔχειν (Ξ)=πλησίον, μεθ' ἑαυτῶν. Ἐκ ταύτης ἀνεπτύχθη ἡ σημασία τοῦ ἀριδύοντος· αἱ ἀσπίδες πρὸς τοῖς ὤμοις οὔσαι (Ξ. Κ. Π. Ζ', α, 33). Ὁσαύτως καὶ ἡ σημασία τοῦ προσέτι πρὸς τούτοις.—πρὸς τοῖς ἄλλοις πᾶσι καὶ παροῦργός ἐστιν.

§. 67. Μετὰ αἰτιατικῆς συντασσομένη ἡ πρόθεσις πρὸς σημαίνει διεύθυνσιν πρὸς τι ἐπὶ τόπου πρὸς βορρᾶν—πλέειν πρὸς οἴκους (Σ) ἐπὶ προσώπων Ἀτρεΐδας πρὸς φίλους (Σ) ἐπὶ ἔργον χωρῶ πρὸς ἔργον.—ἀθύμως μὲν ἦλθον πρὸς τὰ ὄπλα, ἀθύμως δὲ ἐπὶ τὰς φυλακὰς (Ξ. Ἀρ. Γ'. α, 49) ἐπὶ σχολοῦ μανθάνομεν πρὸς τὸ εἰδέναι τὴν ἀλήθειαν (Πλ.) ἐπὶ ἠθικῆς τάσεως πρὸς τὰ χρηστὰ ὄρα (Σ).

§. 68. Ἐκ ταύτης ἀνεπτύχθη ἡ χρονικὴ σημασία πρὸς ἐσπέραν (Πλ.) πρὸς ἡμέραν (Ξ. Ἀρ. Δ', ε, 21). ὡς καὶ ἐν τῇ συνθεσίᾳ, πρὸς τὰ χαράγματα ἢ τοῦ ἐναντίου ταχθέντες ἴσοι πρὸς ἴσους.—κύων φέρεται πρὸς κάπρον (Ξ. Κ. Π. Α',

δ', 21) ἡ τῆς παρὰθέσεως λήρος πάντα ἐδόκει εἶναι πρὸς τὸ ἀργύριον ἔχειν (Ξ. Ἀν. Ζ', ζ', 41)—οὐδὲν πρὸς ἐμέ· ἡ τῆς συμφωνίας πρὸς αὐτὸν ἄδειν—πρὸς τὸν δεσπότην δεῖ ζῆν ἐμέ. (Μ.).— πρὸς ταῦτα = πρὸς ταῦτα ἀποβλέπων = τούτων οὕτως ἐχόντων=ἔθεν—πρὸς ἠδορῆν λέγειν = ὥστε ἠδεσθαι τὸν ἀκούοντα.—πρὸς βίαν=βιαίως.

§. 69. Ἐν ταῖς συνθέσει τῆς προθέσεως ταύτης ἐπικρατεῖ ἡ σημασία τῆς πρὸς τι κινήσεως ἢ διευθύνσεως προσίεσαι, προσέρχεσθαι, προσκαλεῖν.—ἡ τῆς τοῦ πλησίον· προσεχῆς·—ἡ τοῦ προσέτι· προστιθέναι, προσαποβάλλειν· προσδεῖν = πρὸς τοῖς οὖσι δεῖν.—ἡ τοῦ ἀρμόζοντος· προσῆκον.— οὐ σοι προσῆκει=δὲν ἀρμόζει εἰς σέ, δὲν εἶναι ἔργον σου.

7. Ἡ πρόθεσις ὑπό.

§. 70. Ἡ πρόθεσις ὑπό, μετὰ γενικῆς συντασσομένη, σημαίνει τὸ ὑποκάτω· πηγὴ ὑπὸ τῆς πλατάνου. (Πλ. Φαίδρ. 234) τὰ ὑπὸ γῆς δικαστήρια (Πλ. Φαίδρ. 249)—ὑπὸ μάλης (Πλ. Ν. Ζ'. 789).—ὑπὸ χθορός. (Σοφ.) καὶ τροπικῶς· ὑπὸ κήρυκος. Οὕτω καὶ κατέσχευεν ὑπὸ σκότου τὸν φθόνον (Ξ. Κ. Π. Δ', ε', 14)=ἐκρυψεν, ὑπεκρίνατο. Ἐπὶ τῶν παθητικῶν ῥημάτων σημαίνει τὸ ἐνεργεῖν αἰτιον· ὑπὸ πολλῶν τιτρώσκεσθαι (Ξ).—ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν συκοφαντεῖσθαι (Ξ)—ὑπὸ τοῦ τόπου διδάσκεσθαι (Πλ.), κτλ. (ἴδε περὶ τῶν Παθητικῶν ῥημάτων). Ὡσαύτως κατ' ἀναλογίαν, θανεῖν ὑπότινος.—παθεῖν ὑπό τινος.—ὑπ' ἐλπίδων διώλεσεν. Οὕτω καὶ ὑφ' ἠδορῆς, ὑπὸ τῆς χαρμονῆς, ὑπὸ κάλλους καὶ μεγέθους.

§. 71. Μετὰ δοτικῆς ἡ πρόθεσις ὑπὸ σημαίνει ὡσαύτως τὸ ὑποκάτω· ὑπὸ τῆ ἀκροπόλει· ὑπὸ στέγῃ· ὑπὸ σκηναῖς· ἐκ τούτου καὶ ἡ προσεπισημασία τοῦ ὄργανου· ὦ Ζεῦ, ὑπὸ σῶ φθίσσον κεραιῶ (Σ.) τῆς ἐπικρύψεως· ὑπὸ τῷ ἱματίῳ, καὶ ἡ τῆς ὑποταγῆς· ὑπὸ νόμοις καὶ πατρί. (Πλ. Πολιτ. Θ', 574).—τρέφεσθαι ὑπὸ τῇ μητρὶ, ὅπερ ἐμφαίνει τι φιλοφρονέστερον τοῦ τρέφεσθαι ὑπὸ τῆς μητρὸς.

§. 72. Καὶ μετὰ αἰτιατικῆς ἡ πρόθεσις ὑπὸ σημαίνει τὸ

ὑποκάτω· ἐπὶ κινήσεως· φοιτᾷ γὰρ ὑπ' ἀργίαν ἕλην (Σ).— ἀνακεχωρηκότες ὑπὸ τὸ τεῖχος (Ξ).— ὑπὸ τὴν σκιὰν ἐκαθέζετο (Ἀνδ.), ἔνθα καὶ τις ἔκτασις προσεπισμαίνεται· ἐπὶ ὑποταγῆς ὑφ' ἑαυτοῦ ποιεῖσθαι (Πλ. Πολ. Α', 348) (ἄλλοι γράφουσιν ἑαυτοῖς). Ὡσαύτως αἱ ὑπ' αὐτὸν ἀρχοντες.— οἱ ὑπὸ βασιλεία βάρβαροι (Ξ). Τίθεται προσέτι εἰς δῆλων χρόνου ὑπὸ τὴν νύκτα ὑπὸ τὴν ἑω, ὑπὸ τὸν σεισμόν (Θ. Β', 27).

§. 73. Ἐν ταῖς συνθέσεσι τῆς προθέσεως ταύτης ἐπικρατεῖ μάλιστα 1. ἡ σημασία τοῦ ὑποκάτω, κυριολεκτικῶς τε καὶ τροπικῶς· ὑπόγειος, ὑποζύγιον, ὑψύθρος, ὑψαλιος, ὑποχείριος, ὑπόσπονδος· 2. ἡ τοῦ σχολαίως, ἀνεπαισθήτως καὶ κρυφίως· ὑποχωρῶ, ὑπάρω, ὑποδύομαι· Ἐκ τούτων προκύπτει καὶ ἡ τοῦ ὀλίγον· ὑπάργυρος, ὑπόχαλκος, ὑπόλευκος = οὐχὶ καθαρῶς λευκός, ὑπόφαιος, ὑπόπικρος. Ἐν πᾶσι δὲ ὑπολανθάνει ἡ ἔννοια τοῦ ὑποκάτω.

§. 74. Τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν προθέσεων ἵκανά μὲν ἴσως πρὸς ὀδηγίαν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πρὸς ἐκμάθησιν· διότι τὰ τῶν προθέσεων καὶ ἄλλως ἐπ' ἄπειραν σχεδὸν ποικίλλουσιν. Ἐκ τῆς κυριολεκτικῆς εἰς τὴν τροπικὴν, καὶ ἐκ μιᾶς εἰς ἄλλην τροπικὴν σημασίαν μεταπίπτουσαι ἢ ἐκ συγγενοῦς εἰς συγγενῆ σχέσιν τρεπόμεναι, παρίστανται ἐν τέλει ὑπὸ τοσοῦτον ἀπ' ἀλλήλων κεχωρισμένα διάφορα σημαίνόμενα, ὥστε μόλις διακρίνεται ἡ ἀρχὴ καὶ συγγένεια τούτων, καὶ δυσκόλως προσδιορίζεται ἡ κατ' αὐτὸ δύναμις τῆς προθέσεως· ἀνεῖλε τὸν ἄνδρα καὶ ἀνεῖλεν ἢ Πυθία, παραβαίνειν ἐπὶ τῶν ὀμηρικῶν δχημάτων, παράβασις ἐν τῇ κομῶδιᾳ, παραβαίνειν συνθήκας, κτλ.

§. 75. Ἄλλ' εἰ μὲν οὐχὶ ἅπαντα τὰ πλείστα ὅμως ἐξηγῶνται διὰ τῆς ἀναλογίας. Οὕτω π. χ. ἐπειδὴ πάντα τὰ προσεχῆ ἐναλλάσσονται, ὁ δὲ τόπος καὶ ὁ χρόνος κοινωνοῦσι τοσοῦτον πρὸς ἄλληλα, διότι δι' αὐτῶν καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐνεργεῖ ὁ νοῦς, διὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν προθέσεων, ὡς καὶ ἐπὶ ἄλλων, ἡ τοπικὴ σημασία εὐκολώτατα μεταπίπτει εἰς τὴν χρονικὴν ὡς ἐπὶ ἐπιρρήμάτων τὸ ἐνταῦθα, π. χ. ἐκ τῆς τοπικῆς σημασίας εὐκόλως μετατρέπεται εἰς τὴν χρονικὴν, οὕτω καὶ ἐν πολλοῖς ἐπὶ τῶν προθέσεων ὡς εἶναι τὸ κατὰ τὴν ἀργυρᾶν

περιέρχεσθαι, ὡς πρὸς τὸ ἔν, οὕτως εἶναι τὸ κατὰ τὴν ἡμέραν, ὡς πρὸς τὸ ἄλλο.

§. 76. Ὡσαύτως κατ' ἄλλην μεταφορὰν ὁ ὑπερβαίνων τοὺς νόμους εἶναι ὡς ὁ ὑπερβαίνων τοὺς τεθειμένους ὄρους (Ἡρ. ΣΤ', 108) ὁ ἀναιδείην ἐπιειμένος (Ἰλ. Α', 149) εἶναι ὡς ὁ χιτῶνα ἐπιειμένος· ὁ τιμὰς τιμὴν περιώπτων (Ξ. Κ. Π. Ζ', ἐ, 60. Η', δ', 32) εἶναι ὡς ὁ περιδέραϊον ἢ ἄλλο τι ὑλικὸν περιάμμα περιτιθεῖς τιμὴν. Τὸ λέγειν ἐπὶ τιμὴν ἐπαινον (Θ. Β', 34) καὶ τὸ ὅστις ἐρεῖ ἐπὶ τοῖς ἀποθανοῦσι (Πλ. Μενεξ. 235), εἶναι ὡς εἰ ἐλέγετο ἐπὶ τῷ τάφῳ, ὅθεν καὶ λόγος ἐπιτάφιος. Τὸ ἐπὶ παισὶ τελευτῶν—ἀποθνήσκει ἀφίνων παιδῶν, εἶναι ὡς εἰ ἐλέγετο ἐπὶ ταῖς ἀγάλαις τῶν παιδῶν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ ἐν προγενεστέροις ἐκδόσεσι τοῦ παρόντος, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις δὲ δύο πονήμασί μου ἐπροσπάθησα νὰ ἐξηγήσω καὶ πολλότατα ἄλλα· εἰ δὲ οὐχὶ πάντα, διὰ τῆς ἀκριβεστερας ἐξετάσεως τῆς συγγενείας τῶν ἐννοιῶν, προσοχῆ καὶ ἐπιμελεῖα πολλότατα ἄλλα γίνονται ἐξηγήσιμα.

§. 77. Οὕτω π. χ. προσποιῶμαι τὴν νίκην—πρὸς ἑμαυτῷ ποιῶ τὴν νίκην, οἰκισιοῦμαι πρᾶγμα ἄλλότριον. Οὕτω παρὰ Φιλῆμονι (ἐν Ἐπιδικαζομένῳ) ὁ λαιδορῶν, ἐὰν ὁ λαιδοροῦμενος μὴ προσποιῆται, λαιδορεῖται λαιδορῶν—ἐὰν μὴ περὶ ἑαυτοῦ λεγομένην ἐκλαμβάνῃ τὴν λαιδορίαν. Ὡσαύτως ἐν ταῖς μονοστίχοις γινώμαις τοῦ Μενάνδρου· οὐδὲν πέποιθας δειρὸν, ἀν μὴ προσποιῆ (Ἴδε καὶ Κοραῖν εἰς Θεόφραστον ἐν τέλει)· προσποιῶμαι βήττειν—προσαρμόζομαι πρὸς τὸ βήττειν, ὑποκρίνομαι· ὑποβαστάζειν, ὑπέχειν χεῖρα, ὑποστῆναι κινδύνους. Οὕτως ὑπόστεγος ὁ ὑπὸ τῆ σέγγῃ, καὶ ὁ ἐντὸς τῆς οἰκίας, ὑπουλος ὁ ὑπὸ τῆ οὐλῆ, εἶτα δὲ ὁ κρυφίονος, ὁ δόλιος.

§. 78. Αἱ προθέσεις ἐνίοτε τίθενται μετὰ τὰς ἰδίας πτώσεις, ἀναβιβαζομένου συνήθως τοῦ τόνου τῶν δυσυλλάθων λόγων πέρι. = Ἀγαμέμνωνος μέτα. Τοῦτο καλεῖται ἀναστροφή. Ἄλλοτε δὲ εὐρίσκονται χωρισμένοι τῶν πτώσεων, ἄλλης λέξεως μεσολαβούσης· ὁ χωρισμὸς οὗτος καλεῖται τμησις, καὶ εἶναι λείψανον τῆς ἀρχαίας ἐπιρρηματικῆς χρήσεως τῶν προθέσεων, ὡς ἐπὶ Ὀμήρου. Τοιαῦτα ἔμειναν πολλὰ παρὰ τοῖς

ποιηταῖς τῶν Ἀττικῶν κάπιθωῦξω γε πρὸς. — πρὸς δ' ἂ βούλομαι λέγω (Αἰσχ. Πρ. 73. 298). — κατὰ μὲν φθίσας τὴν γαμψώνυχα παρθένον (Σ. Τ. 1190). — δράσω τε πρὸς (Εὐρ. Ὀρ. 622). — ἀπὸ γὰρ βίον αὐτίκα λείψω (Σ. Φ. 1158). — δι' ἂρ' ὀλώλαμεν, τέκνον (Εὐρ. Ἴφ. Αὐλ. 1363). — οὐδ' ἂν μὰ Δι' ἔν γε τεύθεν Ἐξηχεστίδης (Ἀρρ. Ὀρ. 11). Ἀπαντῶνται δὲ καὶ παρὰ τοῖς πεζογράφοις· ζῆν κακῶς ποιεῖν (Θ. ζ', 13) — ζῆμ' μοι λάβεσθαι τοῦ μύθου. — ταυτὶ ἐπιεικῶς ἐστίν ὑπὸ τι ἄτοπα· — εὐήθη καὶ ὑπὸ τι ἄσεβῆ (Πλ. Γ. 193. Φαίδρ. 2321). Τοιαῦτα εἶναι τὰ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐξηγηθέντα, τοιαῦτα καὶ τὰ παρ' ἡμῖν δὲν μετὰ τὸ κάμνω. — πάρα τὸ ἐξήλωσε. — δὲν τὸ λέγει ξανά.

§. 79. Ὡς τὰ ἐπιρρήματα προθετικῶς ἐνίοτε ἐκλαμβάνονται (σ. 150.), οὕτω καὶ αἱ προθέσεις ἐπιρρηματικῶς· ἅπασαι μὲν σχεδὸν παρ' Ὀμήρῳ, συχνὸν δὲ καὶ τοῖς πεζογράφοις Ἴωσι τοῦτο· ἐν δὲ καὶ Αἰθίοπες (Ἡρ. Θ', 32) — πρὸς δὲ (Ἡρ. Α', 7 Β', 119, καὶ πολλαχοῦ). — ἐπὶ δέ· — μετὰ δὲ (Ἡρ. Α', 128. 171, κτλ.). Ἐκ δὲ τῶν Ἀττικῶν παρὰ μὲν τοῖς πεζογράφοις ἢ πρὸς μετὰ τοῦ δέ, πρὸς δέ, ἐπομένου συνήθως τοῦ καί· πρὸς δὲ καὶ ὑπεσχόμενῃ αὐτῷ (Ξ. Κ. Π. ζ'. δ'. 8)· πρὸς δὲ καὶ κατὰ τύχην (Ξ. Α. Πολ. Β',) ἢ διὰ τοῦ καὶ πρὸς· καὶ πρὸς τὸ ἀνάθημα (Δ. Μειδ. ιέ). παρὰ Πλάτωνι καὶ ἐλεεινόν γε πρὸς (Πλ. Γοργ. 469), παρὰ Ξενοφῶντι (Κ. Π. Β', α, 31) πρὸς δ' ἔτι· παρὰ δὲ ποιηταῖς καὶ ἄλλα.

§. 80. Αἱ μέχρι τοῦδε ἐξετασθεῖσαι εἶναι αἱ κύριαί καὶ γνήσιαί προθέσεις, μετὰ ὀνόματος καὶ μετὰ ῥήματος συντιθέμεναι. Ἐκτὸς δὲ τούτων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι τινὲς ἡμιτελεῖς, οὔτε μετὰ ὀνόματος, οὔτε μετὰ ῥήματος, συντιθέμεναι καὶ μόνον τὴν μετὰ πτώσεων σύνταξιν δεχόμεναι. Τοιαῦταί εἰσιν ἡ ἄνευ, ἔνεκα, μεταξύ, ἄχρι, μέχρι ἐντός, ἐκτός, χωρὶς· ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ πρὶν, ἀλλὰ σπανίως· πρὶν ὄρας (Πίνδ. Πυθ. Δ', 43). Ἐν τῷ τοῦ Πλάτωνος (Συμπ. 217) μέχρι δεῦρο τοῦ λόγου προθετικῶς καὶ τὸ μέχρι καὶ τὸ δεῦρο· καὶ τὸ χάριν ἀναφέρουσιν ἐνταῦθα, ἀλλ' αὐτὸ εἶναι προφανῶς ὄνομα, ὡς καὶ τὸ δίκην, πιθανῶς δὲ καὶ τὸ χωρὶς = μικρὸς χώρος, ὡς

νότος καὶ νοτίς, ψῆφος καὶ ψηφίς, μέρος καὶ μερίς, καὶ πολλὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα ὅμως ἔμειναν καθαρὰ ὀνόματα. Περὶ τούτων ὡς καὶ περὶ τῶν ἀνωτέρω καὶ περὶ τῶν εἰς τὰς προθέσεις ἀναφερομένων κατὰ πλάτος πραγματεύομαι ἐν Σ. Π. Β', καὶ ἐν τῇ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν σύνταξιν Εἰσαγωγῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ συνδέσμων καὶ πολυσήμων Μορίων.

§. 1. Οἱ σύνδεσμοι χρησιμεύουσιν ὡς καὶ τὸ ὄνομα δηλοῦν εἰς τὴν πρὸς ἀλλήλους, σύνδεσιν τῶν λόγων καὶ τῶν μερῶν αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ σύνδεσις εἶναι πολυειδῆς διὰ τοῦτο πολυειδεῖς εἶναι καὶ αἱ σύνδεσμοι.

§. 2. Ὡς κύριοι δὲ σύνδεσμοι, τῶν ὁποίων ἡ δύναμις καὶ ἀναγκαιότερον ἀπαιτεῖται καὶ καθαρώτερον ἀναφαίνεται ἐν τῇ συνδέσει καὶ συναφείᾳ τῶν ἐννοιῶν, δυνατόν νά διακριθῶσιν οἱ ἐξῆς, ὀνομαζόμενοι ἐκ τοῦ κυριωτέρου αὐτῶν ἔργου.

1. Οἱ συμπλεκτικοί, καταφατικῶς μὲν καί, τε ἀποφατικῶς δὲ οὔτε, μήτε οὐδέ, μηδέ συμμίκτως, οὐ μόνον ἀλλὰ καί.

2. Οἱ διαζευκτικοί ἢ, ἢτοι, εἴτε.

3. Οἱ ἀντιθετικοί ἢ ἐναντιωματικοί μὲν, δὲ, ἀλλὰ, ἀτάρ, μέντοι, καίπερ, ὅμως, αὖ.

4. Οἱ αἰτιολογικοί ἐπεὶ, ὅτι, διότι, ὡς, ἅτε, ὅτε, ὅποτε, γάρ.

5. Οἱ τελικοί ἵνα, ὡς, ὅμως, ὄφρα.

6. Οἱ ὑποθετικοί, εἰ, ἐὰν (ἐκ τοῦ εἰ ἂν), ἂν, ἤν.

7. Οἱ χρονικοί ὅτε, ὅποτε, ἠρίκα, ἐπεὶ, ἔστε, ἕως, ἄχρι, μέχρι.

8. Οἱ συλλογιστικοί ἢ συμπερασματικοί ὡς, ὥστε, ἄρα, δὴ, οὖν, τοίνυν.

9. Οἱ ἀναφορικοί ἐν οἷς καὶ οἱ συγκριτικοί καὶ παραβολικοί ὡς, ὡσπερ, καθῶς, καθάπερ.

10. Οἱ εἰδικοί ἢ διηγηματικοί ὅτι, ὡς.

§. 3. Πολυειδῶς διαιροῦνται καὶ ὀνομάζονται οἱ σύνδεσμοι παρὰ τῶν ἀρχαίων γραμματικῶν διότι ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἀναφέρονται παρ' αὐτῶν διαβεβαιωτικοί, διαπορητικοί, διασαφητικοί, ἐλεγκτικοί, ἐπιφορικοί, συναπτικοί καὶ παρασυραπτικοί. Οὕτω καλούμενοι οἱ ὑποθετικοί, κατὰ τὴν διάφορον σχέσιν τῆς ὑποθέσεως καὶ συνεπειᾶς, ἀποτελεστικοί οἱ τελλοί, κτλ. Τούτων ἡ ἐξακριβωσις συνδέεται μετὰ τῆς περὶ τὴν Λογικὴν ἐρεύνης, ὡς ἐπραγματεύθησάν αὐτὴν οἱ Στωϊκοί. Ἴδε Δ. Α. Ζ', 71.

§. 4. Ἐπειδὴ διὰ τούτων καὶ τῶν ἐκ τούτων γίνεται ἡ σύνδεσις τῶν λόγων καὶ τῶν μερῶν αὐτῶν, διὰ τοῦτο ὁ περὶ τούτων λόγος γίνεται οἰκειότερον ἐν τῷ ἐπομένῳ. *Περὶ συνδέσεως τμήματι, νῦν δὲ ὀλίγα τινὰ περὶ πολυσημῶν Μορίων.*

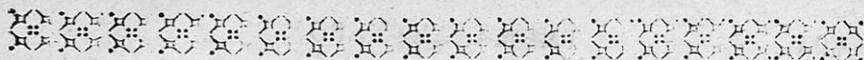
§. 5. Μόρια ἐν τῇ γραμματικῇ, οἷον μικρὰ μέρη, ἀντιθέτως πρὸς τὰ μεγαλήτερα, εἶναι βέβαια καὶ τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα, καὶ αἱ ἀντωνυμῖαι καὶ τὰ ἄρθρα συνήθως ὅμως κελοῦνται οὕτω τὰ ἄκλιτα μέρη τοῦ λόγου, τὰ ἐπιρρήματα, αἱ προθέσεις καὶ οἱ σύνδεσμοι. Ἀνωτέρω εἶδομεν ὅτι ποικίλλουσι μὲν καὶ ταῦτα βεβαίως ἐνίοτε κατὰ τὴν χρῆσιν αἱ προθέσεις π. χ. ἐκλαμβάνονται ἐπιρρηματικῶς, καὶ ἀλλαχοῦ μὲν, περὶ ὧν ἀνωτέρω εἶδομεν, καὶ ἐν τῇ λεγομένῃ τμήσει, τὰ ἐπιρρήματα καὶ οἱ σύνδεσμοι ἐκλαμβάνονται προθετικῶς, οἷον ἐγγὺς τούτου, κτλ. οὔτε ὅμως αἱ τοιαῦται μετατροπαὶ συχναί, οὔτε ἢ κατ' αὐτὰς σημασία δυσεύρετος. Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν μέχρι τοῦδε ἐξηγηθέντων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα μόρια, ὧν καὶ ἡ ἀρχὴ πολλάκις δυσεύρετος καὶ ἡ χρῆσις πολὺ ποικιλωτέρη καὶ σημασία οὐκ εὐθὴρατος ταῦτα δυνατὸν καλέσαι πολύσημα μόρια.

§. 6. Εἶναι δὲ καὶ ταῦτα, ὡς ἐν γένει τὰ μόρια, ἡ λείψανα πτώσεων ἀρχαίων ὡς τοῖ=τῷ, κατὰ τὸ ὄκει=οἴκω, ἰν, ὡς οὐδέτερον τοῦ νῦν κατὰ τὸ ἠδὲν καὶ ἠδύ, ἡ θρύσματα ἄλλων μεγαλητέρων, ὡς δὴ ἐκ τοῦ ἠδῆ, ἄρ καὶ γὰ ἐκ τοῦ ἄρα, ἐκ τοῦ ἄρα, θὲ ἐκ τοῦ θέν, ἐκ τῷ θήν, πέρ ἐκ τοῦ περὶ, γέ, ἐκ τινος ἀγνώστου (ἴσως γὰ, ἄραν), ἡ συμπίλησις, πολλῶν ὁμοῦ, ὡς γὰρ ἐκ τοῦ γέ καὶ ἄρ, αὔτε ἐκ τοῦ αὔ καὶ τὲ

ἢ τέν, ἔθεν καὶ τὸ λατινικὸν autem, γοῦν ἐκ τοῦ γέ καὶ οὔν, τοίνυν ἐκ τοῦ τοὶ καὶ γῦν, κτλ. Αἱ διὰ τῶν πολυσήμων τούτων μορίων προσδιοριζόμεναι σχέσεις τῶν προτάσεων πρὸς ἀλλήλας εἶναι τοσοῦτον ποικίλαι καὶ τοσοῦτον λεπταὶ ὥστε διαφεύγουσι τῶν πλείστων τὴν προσοχήν. Ἡ δὲ ἐκ τούτου δυσκολία προὔτρεψε πολλοὺς τῶν νεωτέρων ἐν ἰδιαιτέροις ποιήμασι νὰ πραγματευθῶσι περὶ αὐτῶν, καὶ εἰς ταῦτα παραπέμπονται οἱ ἀναγνώσται· οὐδὲ ὁ ἡμέτερος δὲ μεριολόγος Ἀνανίας ἐστὶν εὐκαταφρόνητος.

§. 7. Ἴσως τὸ πολύσημον καὶ τὸ ἐν πάσῃ περιστάσει δυσ-εὔρετον τῆς ἀρμοζούσης σημασίας τῶν μορίων τούτων ἠνάγκασε τοὺς γραμματικοὺς νὰ κατατάξωσι καὶ παραπληρωματικούς συνδέσμους οὐχὶ βέβαια ὡς πάντῃ πάντως ἀσημάντους καὶ περιττοὺς, διότι ὑπεράτοπον τοῦτο, ἀλλ' ὡς συμπληροῦντας κατὰ τι τὴν ἔννοιαν. Τὸ ἔμπε δὴ=ἔλα δά=Kommi decl, ἤθελεν εἶναι ἑλλειπὲς ἄνευ τοῦ δὴ. Ἀληθεύει δὲ μάλιστα τοῦτο, ὅταν εἰς ἄλλα μόρια προσκολλώμενοι, ἐπιτείνωσι, κολάζωσι, μεταποιῶσιν ὀπωσοῦν, καὶ προσθέτωσιν ἐν γένει παρασσημασίαν ἢτοι προσσημασίαν εἰς τὴν ἔννοιαν. εἶγε, ὄσγε, εἶπερ καίπερ, αὔγε, αὐτάρ ἦτοι αὐ̄ τε ἄρ, οὐκ οὔν, οὐκοῦν, οὐκουν κτλ. Ἴνα ἀληθεύῃ λοιπὸν τὸ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις «ἀναπληρεῦν τὸ κεχηγὸς τῆς ἐρμηνείας,» πρέπει νὰ σημαίνωσι τι. Ἴνα γίνωνται συσσημαίοντα, πρέπει νὰ ἦναι πρῶτον σημαίοντα.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΠΕΡΙ ΣΥΝΔΕΣΙΩΣ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ ΑΥΤΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ Συνδέσεως καὶ τῶν Διαφόρων αὐτῆς Τρόπων.

§. 1. **Ε**ΠΕΙΔΗ οὔτε ἡ ἀπλή οὔτε ἡ σύνθετος πρότασις ἐξαρκεῖ εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ὁμιλίας, διὰ τοῦτο ἀνάγκη νὰ ἐνωθῆ πρότασις μετὰ προτάσεως ἵνα ἀποτελέσωσιν ὅλον πλήρες, καὶ τοῦτο πάλιν μετ' ἄλλου ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ, καὶ οὕτω καθεξῆς, πρὸς ἑντελῆ ἐκπλήρωσιν τῶν διανοητικῶν χρεῶν τοῦ ἀνθρώπου. Τοῦτο καλεῖται *Σύνδεσις*.

§. 2. Συνδέεται δὲ εἴτε μέρος πρὸς μέρος ἵνα ἀποτελέσωσιν ὅλον, ὡς ἐν ταῖς συνθέτοις προτάσεσιν· ἐπὶ ὑποκειμένων, *ἐγὼ καὶ σὺ ἀκούομεν*· ἐπὶ κατηγορουμένων, *παιδαὶς κἀγαθός, φίλος τ' ἐμός*· ὡσαύτως ἐπὶ ἀντικειμένων καὶ προσδιορισμῶν καὶ κράτος, καὶ περιβραχιόνια καὶ ψέλλια πλατέα (Ξ).—*φίλους τε καὶ πολίτας—ἄρτι τε καὶ ὕστερον.*—*νῦν τε, πειδάρ τε*, εἴτε ὅλον πρὸς ὅλον ἵνα ἀποτελέσωσιν ὅλον πληρέστερον· οὕτως *ἰσχυρόν ἐστιν ἢ ἀλήθεια*, ὥστε πάντων ἐπικρατεῖ τῶν ἀνθρωπίνων λογισμῶν. (Αἰσχίν. Τιμ. β'). εἴτε μέρος πρὸς ὅλον· ἐστιν *ἀξία ἢ χώρα καὶ ὑπὸ πάντων ἐπαινεῖσθαι, οὐ μόνον ὑφ' ἡμῶν* (Πλ.)· εἴτε καὶ ἀντισφῶως ὅλον πρὸς μέρος· *τὴν Ἐκτορός τε χ' ἀτέρων πολλῶν κάσιν* (Εὐρ. Ἐκ. 391).—*κλίσεις γὰρ αὕτη μεγίστη δὴ τοῖς Ἑλλησιν ἐγένετο καὶ ἐπὶ πλείστον ἀνθρώπων.* (Θουκ. ἐν ἀρχῇ).

§. 3. Ἡ σύνδεσις γίνεται κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους· ἅ. κατὰ *συμπλοκήν*, *καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς ἢ*

συμμίκτως β'. κατὰ διάζευξιν. γ'. κατ' ἀντίθεσιν ἢ ἐναντιώσιν δ'. κατ' αἰτιολογίαν ε'. κατὰ τέλος ζ'. καθ' ὑπόθεσιν ζ'. κατὰ χρόνον ἠ. κατὰ συμπέρασμα ἦτοι συντέλειαν θ'. κατ' ἀναφοράν ι. κατ' εἰδίκεσιν ἦτοι διήγησιν.

§. 4. Ἡ τοιαύτη σύνδεσις γίνεται διὰ τῶν καταλλήλων μορίων ἦτοι συνδέσμων. Κατὰ τὸν τρόπον καὶ τὸ εἶδος τῆς συνδέσεως καλοῦνται καὶ οἱ λόγοι συμπλεκτικοί, διαζευκτικοί, ἀντιθετικοί, αἰτιολογικοί, τελικοί, ὑποθετικοί, ἀναφορικοί, χρονικοί, συλλογιστικοί ἢ συμπερασματικοί ἦτοι λόγοι συντέλειας, εἰδικοί ἦτοι διηγηματικοί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ Λόγων Συμπλεκτικῶν.

§. 1. Οἱ συμπλεκτικοὶ λόγοι ἐκφέρονται κατὰ τὴν ἰσχυρίαν μὲν διὰ τῶν συμπλεκτικῶν συνδέσμων, καὶ, τέ, καὶ τῶν συνδυασμῶν αὐτῶν, καὶ—καί—τέ—τέ· καὶ—τέ· τε—καί· ἀποφατικῶς δὲ διὰ τῶν οὔτε—οὔτε, μήτε—μήτε, οὐδὲ—οὐδέ, μηδέ, καὶ συμμίκτως διὰ τῶν οὐ μόνον—ἀλλὰ καί.

§. 2. Ἡ διὰ τῶν συμπλεκτικῶν τούτων μορίων σύνδεσις ὄχι μόνον δὲν γίνεται ἀδιαφόρως καὶ αὐθαιρέτως, ἀλλὰ, τοῦναντίον, καὶ κατὰ τὴν φύσιν τῶν συνδεομένων καὶ κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς ἐν τῇ συμπλοκῇ ἐνώσεως εἶναι τοσοῦτον ἀπ' ἀλλήλων οἱ τρόποι αὐτῆς διαφέροντες, ὥστε ἀφ' ἐνὸς μὲν δεικνύουσι τὴν λεπτόνοιαν τῶν Ἑλλήνων, ἀφ' ἑτέρου δὲ γίνονται δυσπερίληπτοι, πολλάκις δὲ καὶ δυσδᾶγνωστοι. Λέγομεν δὲ περὶ τούτων, ὡς ἐν τύπῳ τὰ ἐξῆς·

§. 3. Ἐκ τῶν συμπλεκτικῶν συνδέσμων ὁ καὶ ἐνόησι μετ' ἀλλήλων δύο ἢ πλείονα, ὅμοια ἢ ἀνόμια, μέρη λόγων ἢ λόγους ὀλοκλήρους, ἐν ὅλον ἀποτελῶν δι' αὐτῶν, δυάδα, τριάδα, κλ. ὁ Ἀαρτίου παῖς καὶ σύ.—φῦλον ὀρνίθων ... καὶ θηρῶν ἀγρίων ἔθρη (Σ.).—δύς καὶ τρίς. Συζεύγει δὲ μάλιστα λόγους ὀλοκλήρους, ὡς ἡ δ' ἐμὴ νόσος ἀεὶ τέθηλε καπὶ μείζον ἔρχεται (Σ. Φ. 258).—ἐλεοῦσι μὲν καὶ που τι καὶ βορᾶς μέ-

ρος προσέδοσαν (Σ. Φ. 308). ἐνίοτε δὲ καὶ τριπλασιάζεται καὶ τετραπλασιάζεται καὶ περὶ παιδαγωγῶν, καὶ περὶ μουσείων, καὶ περὶ ἐρμῶν, (Αἰσχ.)—καὶ οὕτως ἡμᾶς κατεφρόνησε, καὶ τοὺς πολεμικοὺς ἔδεισε, καὶ ἰππεύειν ἐπεθύμησε καὶ τῶν νόμων οὐκ ἐφρόντισεν (Λυσίας).

§. 4. Τίθεται δὲ καὶ κατ' ἐπιδοτικὴν σημασίαν ἐνθα λαμβάνει οἷον ἐπιρρήματικὴν ἔννοιαν=προσέτι αὐτὰ γε ταῦτα καὶ οἱ θεοὶ πεπόνθησιν (Πλ. Εὐθύφρ. 366)=οὐ μόνον ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ οἱ θεοί.—καὶ σὺ Βρούτε (*Ἴδε κατωτέρω); Καί, τὸν ἀντίον, (κατ' ἑλαττωτικὴν ἔννοιαν, ἐκ τοῦ μεζονος εἰς τὸ ἕλλατον τίθεται ὁ καὶ ἰέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρόσκοστα νοῆσαι (Ὀδ. Α'. 58)=καὶ καπνὸν μόνον=καὶ ἄνευ ἄλλου.—καὶ τριχὸς ἄξιον (Ἀρφ. Β. 604).—ἀλλ' ἀρκεῖ καὶ τοῦτο (Πλ. Γοργ. 198). Ἐκ ταύτης προκύπτει ἡ ἐναντιωματικὴ σημασία τοῦ μορίου τούτου, μάλιστα μετὰ μετοχῶν καὶ μισοῦντες αὐτοὺς ὅμως ἀπείχοντο αὐτῶν (Ξ.). τοῦτο δὲ συνηθέστερον ἐκφέρεται διὰ τοῦ καίπερ' καίπερ χαλαριπὸν (τὸ χωρίον ὄν' Θ.).

§. 5. Ὀμοίως δὲ καὶ ὁ τὲ συμπλέκει μέρη λόγου καὶ λόγους ὀλοκλήρους, ἀλλὰ σχέσιν ἔχοντας πρὸς ἀλλήλους. Τεῦκρος ἐγὼ τε (Σοφ.).—αἱ Μυκῆναι ἢ Σπάρτη τε (Σ.).—ἄσκοπα κρυπτὰ τ' ἔπη (Ξοφ. Φ. 1142).—δραῖν λέγειν τε—τόλμησον, οἴκτειρόν τε μιν (Σοφ.).—ἐπιστρατεύει πατρίδα τὴν ταύτης... κτείνει τ' ἀνακτα πατέρα τῆσδε (Σ. Τρ. 362). Ἡ χρῆσις τοῦ τὲ μόνου, συχνοτάτη μὲν οὔσα παρὰ τοῖς ἐπικοῖς, συνήθης δὲ καὶ παρὰ τοῖς τραγικοῖς εἶναι σπανιωτέρα παρὰ τοῖς πεζοῖς; Τισίαν δὲ Γοργίαν τε ἐάσωμεν εὐθεῖν (Πλ. Φαίδρ. 267. Ἴδε καὶ Θουκ. Α', 14. 60. Β', 12).

§. 6. Περὶ διαφορᾶς τῶν διὰ τῶν συνδέσμων καὶ καὶ τὲ συμπλεκομένων ὑπάρχει διαφωνία τῶν φιλολόγων, ἄλλων ἄλλα λεγόντων, οὔτε σύμφωνα οὔτε ἀείποτε σαφῆ. Φαίνεται δὲ ὅτι ὀρθότερα τὰ τοῦ Ἑρμάννου, σαφέστερόν τε καὶ ὀρθότερον ἐξηγηθέντος μετέπειτα. (ΟΡΥΣΙ. ΙΙΙ.) ἢ ἐν Βιγέρω. Ὁ μὲν καί, κατ' αὐτόν, ἐστὶ κυρίως συμπλεκτικός, ὁ δὲ τὲ προσθετικός; ὁ λέγων ἐγὼ καὶ σὺ πορευόμεθα δηλοῖ ὅτι οἱ δύο βα-

δίξουσιν ὁμοῦ, οἷον ζεῦγος ἀποτελοῦντες, ὁ λέγων ἐγὼ σύ τε περιερόμεθα δηλοῖ ὅτι τοῦ ἐνὸς βαδίζοντος ἔπεται ὁ ἕτερος, καὶ λείποντος δὲ τούτου ἤθελε βαδίζει ὁ πρῶτος· προσθέτει λοιπὸν εἷς τι προηγουμένον κυριώτερον ἄλλο τι οἷον δευτερεῦον. Εἰ δὲ τοῦτο ἀπανταχοῦ ἐπ' ἀκριβὲς δυνατὸν ἐφαρμοσθῆναι, ἄλλο ζήτημα.

§. 7. Ἐκ τῶν συνδυασμῶν τῶν προειρημένων τούτων συμπλεκτικῶν μορίων ὁ μὲν καὶ—καὶ συμπλέκει, κατὰ τὴν φύσιν τοῦ ἀπλοῦ καὶ, μέρη λόγου καὶ λόγους, σημαίνων τὸ πόσον τοῦτο, ὅσον καὶ ἐκεῖνο· κομίσας καὶ χρήματα καὶ ἀνδρας (Ἡρ.).—ὄρῳσι καμὲ κασὲ—καὶ τὸν ἐχθρὸν καὶ τὸν φίλον τιμῶσι (Σοφ.).—τολμᾶν ἀνάγκη, κἄν τύχω κἄν μὴ τύχω (Εὐρ.)· καὶ νῦν καὶ αἰεὶ (Πλ.).

§. 8. Ὁ τὲ—τὲ συμπλέκει, ὡσαύτως κατὰ τὴν φύσιν τοῦ ἀπλοῦ τὲ, μέρη λόγων καὶ λόγους, μάλιστα ὁμοειδεῖς, ὡς ἔν τ' ὀδύνηις ὁμοῦ λιμῶ τε οἰκτρὸς. — τοῦ σώματος αὐτός τε οὐκ ἠμέλει, τοὺς τε ἀμελοῦντος οὐκ ἐπήγει, (Ξ. Ἀπομν. Α', β', 4)—οὔτοί τε βελτίονες ἐσόμεθα, οἳ τε παῖδες οὐκ' ἀνρᾶδιος πορηροὶ γίγνοιτο (Ξ)· καὶ εὗτος δὲ τριπλασιάζεται καὶ πενταπλασιάζεται, ὡς ἐν ταῖς ἀριθμήσεσιν, ὑπὲρ τ' ἔμμαντοῦ, τοῦ θεοῦ τε, τῆς δὲ τε γῆς (Σοφ.).—τυφλὸς τὰ τ' ὄπα, τὸν τε νοῦν, τὰ τ' ὄμματα ἦν (Σοφ.), πενταπλασιάζεται δ' ἐν Τραχινίαις (1804—1089).

§. 9. Ὁ καὶ—τὲ προσθέτει λόγον λόγῳ=προσέτι δέ· καὶ τε θεοὶ ξείνοισιν εἰοχότεν (Ὀδ.)—καὶ τ' ἰσοσμένην κατέρυκε (Πλ.). Τίθεται δὲ παρ' Ἀττικοῖς συνήθως διαχωριζόμενος διὰ τινος μορίου (καὶ ἤδη τε, καὶ τὴν τε), καὶ ἄλλου λόγου ἐπομένου μετὰ τοῦ καὶ, ὡς καὶ ἤδη τε ἦν ἀμφὶ ἀγορὰν πλήθουσας, καὶ πλησίον ἦν ὁ σταθμός. (Ξ. Ἀγ. Α', ἡ, 1). Μόνον δὲ τὸ καὶ—τὲ, ἄνευ ἄλλου ἐπομένου καὶ, φαίνεται ὅτι δὲν ἀπαντᾶται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζογράφοις, ὅθεν τὸ παρὰ Θουκυδίδῃ (Α', 9.) κρίνεται ὑποπτον. Ἄλλως δὲ παρὰ τοῖς ποιηταῖς αὐτῶν (Σοφ. Τρ. 550, καὶ ἀλλαχόθι).

§. 10. Ὁ τὲ—καὶ συμπλέκει μέρη λόγων, καὶ λόγους ἐξηγοῦντας μάλιστα ἐννοίας ὁμοειδεῖς· ὡς ἄνδρες τε καὶ γυ-

γαῖκας, —τά τε λεγόμενα καὶ πραττόμενα (Ξ). — ἡ Ἑλλὰς μεταρίστατό τε καὶ μετωκίζετο (Θ. ἐν ἀρχῇ). Ὠσαύτως ὀρθῶς τε λέγετε, καὶ ἐγὼ τῷ νόμῳ πείσομαι (Ξ). Ὁ τὲ προστοιμάζει καὶ προσπαταεῖ τὸν ἐπόμενον καί, ἡ δὲ σχέσις τῶν συνδεομένων εἶναι στενωτέρα ἐν τούτοις ἢ ἐν τῷ καί—καί.

§. 11. Καὶ ὁ δὲ σύνδεσμος, πολὺσημος ἄλλως ὢν, διαφορικός, ἀντιθετικός, μεταβατικός, κτλ. λαμβάνει ἐνίοτε καὶ συναπτικὴν σημασίαν, ἄλλο τι ἀνάλογον προσθέτων εἰς τὰ προηγούμενα καὶ συνεχίζων οὕτω τὸν λόγον· καὶ στρατηγὸν δὲ αὐτὸν ἀπέδειξεν (Ξ. Ἄν. Α'. α. 2) = προσέτι. Καὶ ἐν τῷ ὁμηρικῷ (Ἰλ. Γ', 122), ἔθα ὁ Ἄγαμέμνων διὰ τοῦ δὲ ἀπαριθμεῖ τὰ πρὸς τὸν Ἀχιλλέα προσφερόμενα δῶρα, δυσκόλως παρατηρεῖται ἄλλο τι ἢ ἀπλῆ πρόθεσις. Οὐδὲ ἐν τῷ τοῦ Αἰσχύλου (Πέρ. 492) ὦ παῖδες Ἑλλήνων, ἴτε, ἐλευθεροῦτε πατρίδα, ἐλευθεροῦτε δὲ παῖδας, γυναῖκας, ὑπάρχει ἄλλη ἔννοια. Καθ' αὐτὸ δὲ συμπλεκτικὴν ἔννοιαν λαμβάνει ὁ δὲ ἐν τῷ πᾶς ἄνθρωπος ζῶον, πᾶρ δὲ ζῶον οὐσία. ἔχει δὲ τὴν σημασίαν τοῦ τὲ—καὶ ἐν τῷ σύνειμι μὲν θεοῖς, σύνειμι δὲ ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς (Ξ. Ἄν. Β'. α, 82), τὸ ὁποῖον ὅμως διὰ τῆς ἐπαναλήψεως τοῦ ῥήματος καὶ ἐντονώτερον καὶ χαριέστερον γίνεται.

§. 12. Καὶ τοσαῦτα μὲν περὶ καταφατικῆς συμπλοκῆς ἔστι δέ, ὡς εἶπομεν, καὶ ἀποφατικῆς. Ὡς δηλ. τὸ τὲ—καὶ ἐνώνει εἰς ἓν πάντα τὰ συνδεόμενα ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. —πεζοί τε καὶ ἵπποις, οὕτω καὶ τὸ οὔτε οὔτε ὡς οὔτε ἄνδρες οὔτε γυναῖκες. —οὔτε πεζοὶ οὔτε ἵπποις. Ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον καταφατικῶς, τὸ δὲ δεύτερον ἀποφατικῶς τὸ πρῶτον λέγει περὶ ἀμφοτέρων καί, τὸ δεύτερον λέγει περὶ ἀμφοτέρων οὐχί. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον ἐξηγεῖ περὶ ἀμφοτέρων τῶν συνδεομένων κοινόν τι σημεῖον ἐπαφῆς, διὰ τοῦτο καὶ τὰ διὰ τοῦ οὔτε—οὔτε συνδεόμενα κατατακτικά εἰς τοὺς συμπλεκτικούς λόγους. Ὠσαύτως τὰ διὰ τοῦ μήτε—μήτε.

§. 13. Ἐν τούτοις τηρεῖται ἡ δὴναμις τῶν ἀποφατικῶν μορίων οὔ, μή, τοῦ συμπλεκτικοῦ τὲ, καὶ τοῦ δέ, συμπλε-

κτικῶς ἐκλαμβανομένου. Τίθεται λοιπὸν τὸ οὔτε—οὔτε, κατὰ μὲν τὴν ἀπόφασιν, ἔνθα δίχα συμπλοκῆς, ἀρμύζει τὸ οὔ, δύναμι δὲ τοῦ τέ, ἔνθα, ἀρμύζει τὸ τέ—καί, ἐπὶ λογικῶν ἀντιδιαιρέσεων ἐνός τινος ἄλλου· οὔτε θεὸς οὔτε ἄνθρωπος (Ἀρφ. Πλ. 42).—ἦς (παιδεύσεως τῆς ψυχῆς) οὔτε ἄνθρωπος οὔτε θεοῖς τῇ ἀληθείᾳ τιμωτέρον οὔτε ἔστιν οὔτε ποτὲ ἔσαι (Πλ. Φαίδρ. 241). Ὡσαύτως καὶ τὸ μήτε—μήτε, ἔνθα ἄλλως ἀρμύζει τὸ μὴ καὶ τὸ τέ· καὶ ὅπλα μὴ ἐπιφέρειν τῷ Πελοποννησίῳ στρατῷ, μήτε κατὰ γῆν μήτε κατὰ θάλασσαν (Θ. Δ', 16), = μὴ δώμεν αὐτοῖς σχολὴν μήτε βουλευσασθαι, μήτε παρασκευάσασθαι ἀγαθὸν ἑαυτοῖς μηδὲν (Ξ. Κ. Π. Δ', 6', 22).

§. 14. Ἐπειδὴ καὶ ὁ σύνδεσμος δὲ ἐκλαμβάνεται ἐνίοτε συμπλεκτικῶς ὡς ἀνωτέρω εἶλομεν, διὰ τοῦτο καὶ τὸ οὐδὲ καὶ μηδὲ τίθενται ἐπὶ ἀποφατικῆς συμπλοκῆς· οὐδὲ τοῦτο= καὶ τοῦτο οὐχί·—μηδὲ τοῦτο=καὶ τοῦτο μὴ· ἦν δὲ οὐδὲ ἀδύνατος (Θουκ. Δ'. 84)=πρὸς ταῖς ἄλλοις δὲν ἦτο καὶ ἀδύνατος—μηδὲ τοῦτό τις πρᾶσιμωτατον ἦκει κρίνας (Θ' Δ', 61). Ὡσαύτως ἐπὶ ἐπιδοτικῆς καὶ ἐλαττωτικῆς ἐννοίας· οὐδ' ἑωρακότες (Ξ. Κ. Π. Α', α, α, α, 3).—ἄνδρες γεωργοὶ καὶ οὐ θαλάσσιοι, καὶ προσέειπεν οὐ δὲ μελετῆσαι ἑασόμενοι (Θ. Α'. 142)· πάντα πέφρακται, κοῦκ ἔστιν ὅπῃς οὐδὲ σέργῳ διαδῦναι (Ἀρφ. Σφ. 351).—κομψὸς στρατιώτης οὐδ' ἂν εἰ πλάττοι θεὸς οὐθεὶς γένοιτ' ἂν (ἐξ ἀδήλων Μενάνδρου)—μηδὲ βελόνης, ᾧ γίλλται ἐπεθύμησον ἀλλοτρίαν ποτὲ (ἐκ τῶν νόθων Μενάνδρου· περὶ ἀορίστου ἐν τῇ προστακτικῇ ἴδε σελ. 103 §. 14). Καὶ τὸ οὐδεὶς δὲ λαμβάνει ἐπιδοτικὴν δύναμιν, χωριστὰ γραφομένων τῶν ἐξ ὧν συντίθεται καὶ τοι γινομένης τῆς δυσαρέστου τῆς Ἀπτικῆς χασμωδίας· οὐδὲ εἰς μάγειρον ἀδικήσας ἀθῶος διέφυγεν·—παραμενεῖ οὐδὲ ἐν (Μέν. ἐν δυσκόλῳ καὶ ἐν Ἀνδρογύνῳ). Οὕτω καὶ μηδεὶς.

§. 15. Ἐκτὸς τούτων ὑπάρχει καὶ τρίτος ἄλλος τρόπος συμπλοκῆς σύμμικτος, καταφατικός τε καὶ ἀποφατικός συνάμα, διὰ τοῦ οὐ μόνον—ἀλλὰ καὶ συνήθως ἐκφερόμενος, καὶ οἶον κλιμακωτός ὢν, μείζονος ἢ ὡς μείζονός τινος προσθε-

μένου διὰ τοῦ δευτέρου κώλου· οὐ σὲι μόνον λειδορήσεται ἀλλὰ καὶ ἐμοί (Ξ. Κ. Π. Η'. ή, 17).

§. 16. Εἶναι δὲ περὶ τούτου σημειωτέα τὰ ἑξῆς· α'. ὅτε ἄνευ τοῦ καὶ ἔτι μᾶλλον ἐξάιρεται τῶ ἐν τῶ δευτέρῳ κώλῳ καὶ ἰμάτιον ἠμψίεσαι (ᾧ Σώκρατες) οὐ μόνον φαῦλον, ἀλλὰ τὸ αὐτό (Σ. Ἀπομν. Α'. λ', 2)· β'. ὅτι πολλάκις τιθεμένου τοῦ οὐ μόνον ἐν τῶ πρώτῳ κώλῳ, ἐξυπονοοῦνται τὰ λοιπὰ ἐκ τῶν ἠγουμένων ἢ καὶ σχολῆ, ἔφη, ἔσται ᾧ πάτερ, σω-
μασκεῖν τοῖς στρατιώταις; Οὐ μὰ δὲ, ἔφη ὁ πατήρ, οὐ μόνον γε (σχολῆ ἔσται), ἀλλὰ καὶ ἀνάγκη (Ξ. Κ. Π. Α'. ς', 17) γ'. ὅτι ἀντὶ τοῦ ἀλλὰ καὶ, τίθεται πολλάκις ὁ δὲ ἐν τῶ δευτέρῳ κώλῳ ὅθεν οὐ μόνον ἀγαθὸς ἂν στρατιώτης εἴη, πόλις δὲ καὶ ἄσπῃ δυνάμενος διοικεῖν (υλ. Ν. Β', 666).

§. 17. Καὶ τὸ οὐχ ὅτι—ἀλλὰ καί, καὶ οὐχ ὅπως=ἀλλὰ καί, τίθενται ἐπὶ τοιαύτης συμμίκτου συμπλοκῆς, ἀλλὰ μετὰ τινος διαφορᾶς. Τὸ μὲν οὐχ ὅτι ἀλλὰ καί, ὅπερ κυρίως= οὐ λέγω τοῦτο ὅτι, κτλ, ἐκφέρει καταφατικὴν ἔννοιαν=οὐχὶ μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο, ὃ ἴστι καὶ τοῦτο καὶ ἐκεῖνο· οὐχ ὅτι ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες. (Πλ. Συμπ. 179.— καὶ οὐχ ὅτι μόνος ὁ Κρίτων ἐν ἡσυχίᾳ ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ φί-
λοι αὐτοῦ (Ξ. Ἀπομν. Β', θ'. 8' ἐνθα ἴδε Κοραῖν).—ἀ οὐχ ὅτι ἀνέφν ἄν, ἀλλὰ καὶ ἐναντιότερας καὶ καλλίους ἐποίει (παρὰ Θεοφράστῳ)—δαρειζόμενος οὐχ ὅτι παρὰ τῶν ἰδιω-
τῶν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν πόλεων (παρὰ Δίῳνι Κασσίῳ). Ἀποφατικὴ δὲ ἔννοια δι' αὐτῆς ἐξηγεῖται, προστιθεμένου ἐν τῶ ἐπομένῳ κώλῳ τοῦ οὐδέ· οὐχ ὅτι τὰ ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἀλλ' οὐδέ τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ (Θ. Β', 97)=οὔτε τὰ ἐν τῇ Εὐρώπῃ, οὔτε τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ.—οὐχ ὅτι τῶν ὄντων ἀπεστερήμην ἄν, ἀλλ' οὐδ' ἄν ἔξην, ἀντὶ ἕξων (Δ. Τιμοκρ. 702).

§. 18. Τοῦναντίον δὲ τὸ οὐχ ὅπως, εἴτε ἐπομένου τοῦ οὐ-
δὲ εἴτε τῆς ἀντιθέσεως μόνον ἐν ταῖς ἐννοίαις ἐνυπαρχούσης, ἐξηγεῖ ἔννοιαν ἀποφατικὴν=οὐ μόνον τοῦτο οὐχί, ἀλλ' οὐδ' ἐκεῖνο, ὃ ἔστιν οὐδὲ τοῦτο οὐδ' ἐκεῖνο· ὑμῖν δ' οὐχ ὅπως περὶ τοῦ τόκου λόγος ἐστίν, ἀλλ' οὐδὲ τ' ἀρχαῖα παραλαβεῖν δυ-
νάμεθα (Δημ. Διονυσιοδ. θ'.).—οὐχ ὅπως ἀδικούντες ἀλλ'

οὐδ' ἐπιδημοῦντες ἐφρυγαδευόμεθα (Ξ. Ἑλλ. Β', δ', 14).—
 οὐχ ὅπως τῆς κοινῆς ἐλευθερίας μετέσχομεν, ἀλλ' οὐδὲ
 δουλείας μετρίας τυχεῖν ἠξιώθημεν (Ἰσοκρ. Πλ. γ').—ἡ δὲ
 γῆ οὐχ ὅπως τινὰ καρπὸν ἤνεγκεν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὕδωρ ἐπὶ
 τῶν φρεάτων ἐξέλιπεν (Δ. Πολυκλ. 1225)—οὐχ ὅπως ἡμῖν
 τῶν αὐτοῦ τε ἀπέδωκεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑμετέρων πολλὰ ὑ-
 γήρηται (Λυσ. κατὰ Νικομάχου Γραμματέως § 26).—οὐχ
 ὅπως κωλύται γενήσεσθε, . . . ἀλλὰ καὶ περιόψεσθε, κτλ.
 (Θουκ. Α', 35). Τὸ δὲ (Θουκ. Η', 89) οὐχ ὅπως ἴσοι ἀλλὰ
 καί. . . = οὐ μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ ἔτι μῆζον, διότι δὲν
 ἔπεται ἀντιθετικὴ ἔννοια, non pas l'égal, mais le pre-
 mier de tous.

§. 19 Σημειωτέον ἐνταῦθα ὅτι τὸ οὐχ ὅτι ἐκλαμβάνεται
 καὶ=τῷ καίπερ' ἐπεὶ Σωκράτει γ' ἐγὼ ἐγγυῶμαι μὴ ἐπιλή-
 σεσθαι, οὐχ ὅτι παίζει καὶ φησιν ἐπιλήσεων εἶναι. — τὸ
 δὲ εἶναι παραχόθεν ἐξαίρετόν, οὐχ ὅτι ἡμεῖς πολλὰ καὶ
 ἄρτι ἠγαγκάσμεθα ὑπὸ συνθηλαίας καὶ ἀρεπιστημοσύνης χρῆ-
 σθαι αὐτῷ (Πλ. Πρωτ. 366. Θεαιτ. 157). Προσέτι δὲ ὅτι
 ἀντὶ τοῦ οὐχ ὅτι καὶ οὐχ ὅπως τίθεται μὴ ὅτι καὶ μὴ ὅπως
 ἐπὶ ἀποφατικῆς ἔννοιας· οὐκ ἄν ἡμεῖς ἀσφαλῶς ἐργαζόμεθα,
 μὴ ὅτι τῆρ τούτων, ἀλλ' οὐδ' ἄν τῆρ ἡμετέραν (Ξ. Κ. Π. Γ',
 21).—μὴ ὅτι ὀρχεῖσθαι ἐν ῥυθμῷ ἀλλ' οὐδ' ὀρθοῦσθαι ἐδύ-
 ρασθε (Ξ. Κ. Π. Α', γ', 16). — μὴ ὅτι θεοὺς ἀλλὰ καὶ ἄν-
 θρωποι καλοὶ κἀγαθοὶ οὐ φιλοῦσι τοὺς ἀπιστοῦντας (Ξ).

§. 20 Μετὰ μῆζονος ἐμφάσεως καὶ τὸ οὐχ ὅπως καὶ τὸ
 μὴ ὅτι ἐπιτάσσονται εἰς τὸν λόγον· οὐδ' ἐπιτάσαι χαμαὶ οὐχ
 ὅπως βαδίζειν ἐδύνατο (Λουκ. Ν. Δ. 21).—ἀ καὶ λόγῳ ἐ-
 στίη ἀκοεῖν οὐκ ἐπιτερπές, μὴ ὅτι δὴ, ἔργῳ (Πλ. Φαίδρ.
 240).—οὐδὲ πλεῖν, μὴ ὅτι ἀναιρεῖσθαι τοὺς ἄνδρας δυνα-
 τὸν ἦν (Ξ. Ἑλλ. Β'. ιγ'. 132).—ἔινι μὴ εἶπω τοῦτο, τὸ μῆ-
 ζον. Σπανιώτατα καὶ τῆς τοιαύτης σημασίας ἀπινυτῶνται τὰ
 οὐχ οἶον καὶ οὐχ ὅσον· οὐχ οἶον ὠφελεῖν δύναται ἄν τοὺς
 φίλους, ἀλλ' οὐδ' αὐτοὺς σώζειν (πρὸς Πολυβίῳ)—οἱ μὲν
 οὐχ ὅσον οὐκ ἠμύναρτο, ἀλλ' οὐδ' ἐσώθησαν (Θουκ. Α', 62)
 —οὐ μόνον τοῦτο οὐκ ἐποίησαν, ἀλλ' οὐδ' ἐκέينو.

§. 21. Ἐπισημειωτέον δ' ἐπὶ πᾶσι τούτοις ὅτι ἡ ἀναμφισβήτητος ἐκδοχὴ καὶ ἡ ἀκριβὴς σχέσις πάντων τούτων εἶναι πολλὰκις τοσοῦτον ποικίλη καὶ λεπτή, ὥστε ἀποβίνει δυσέρετος. Καὶ περὶ τούτων δὲ καὶ περὶ τῆς ὀρθῆς ἀκολουθίας τῶν οὐ, οὔτε, οὐδὲ μὴ, μήτε, μηδέ, περὶ τῆς μετ' ἄλλων μορίων συζεύξεω; τῶν συμπλεκτικῶν, οἷον καὶ γε, καίτοι, καίπερ, καὶ γάρ, καὶ μήν, κτλ, παραπέμπονται οἱ ἀναγνώσται εἰς τοῦ; ἐκ προθέτω; περὶ τῶν τοιούτων πραγματευθένται, εἰ καὶ οὗτοι δὲν εἶναι πάντοτε σύμφωνοι πρὸς ἀλλήλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ λόγων. Διαζευκτικῶν

§. 1. Ὡς οἱ συμπλεκτικοὶ λόγοι ὑποθέτουσι συμφωνίαν τῶν συνδεομένων κώλων, οὕτως ἀπ' ἐναντίας, οἱ διαζευκτικοὶ χωρισμόν. Ὡς τὸ ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες ἐνόησε τὰ δύο κῶλα εἰς ἓν ὄλον, τὸ οὔτε ἄνδρες οὔτε γυναῖκες ὡσαύτως, τὰ ἐνόησε δηλ. καθ' ὅτι ἀποκλείει ἀμρότερα τῆς; περὶ αὐτῶν γενομένης κρίσεως, οὕτως τὸ ἢ ἄνδρες ἢ γυναῖκες τὸ ἐν μὲν παραδέχεται, τὸ δ' ἕτερον ἀποθεῖται καὶ ἀποκλείει περὶ τοῦ ἐνὸς λέγει καί, περὶ τοῦ ἄλλου λέγει οὐχί.

§. 2. Φανερόν δὲ ὅτι, ὅταν τὰ διαζευγνόμενα ἦ·αι ἐκ διαμέτρου ἀντικείμενα, μηδὲν ἔχοντα τὸ μεσολαβοῦν, καθ' αὐτὸ ἀντιφάσκοντα, τοῦ ἐνὸς ἀληθεύοντος, τὸ ἕτερον εἶναι ψευδές· ἢ ζῶν ἢ θάνατος· οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλω; ἐχόντων, ὡς ἢ μέλαν ἢ λευκόν· διότι δυνατὸν μηδέτερον νὰ ἀληθεύῃ· οὕτως ἢ χρυσός ἢ ἄργυρος, κτλ. Ἴδε κατωτέρω §. 4 καὶ §. 5.

§. 3. Οἱ διαζευκτικοὶ λόγοι ἐκφέρονται διὰ τῶν διαζευκτικῶν μορίων ἢ — ἢ ἢ λέγε τι σιγῆς κρεῖττον ἢ σιγῆν ἔχε (Εὐρ.).— ἢ πολέμῳ κρατηθεῖς, ἢ καὶ ἄλλον τινὰ τρόπον δουλωθεῖς (Ξ. Κ. Π. Γ'. α, 11). Τὸ διαζευκτικὸν & προσλαμβάνον τὸ τοί (= τῶ, ἐπὶ τῶ, ὄντως), γίνεται ἦτοι· καὶ ὁ σύνδεσμος οὗτος συνήθως προτίθεται ἐπὶ τῶν διαζευκτικῶν λόγων ἦτοι τὸ πρότερον ἢ ὕστερον οὐκ ὀρθῶς λέγει (Πλ. Πρωτ.)

339)—ήτοι μαχομένους πεισομένους (Ξ.). Σπανίως προτάσσεται τὸ ἢ τοῦ ἦτοι. Ἔστι δὲ τὸ διαζευκτικὸν τοῦτο ἦτοι οὐ διάφορον ἕως τοῦ παρ' ἐπικαίς ἦτοι.

§. 4. Ὡσαύτως γίνεται ἡ διάζευξις διὰ τῶν εἴτε —εἴτε· καὶ δεῖξεις τάχα, εἴτ' εὐγενῆς πέφυκας εἴτ' ἐσθλῶν κακῆ (Σ. Ἄρτ. 37—38).—παρὰ τῆς Ἐκάστης ἔξεστι τοῦτο πυθέσθαι, εἴτε τὸ πλουτεῖν εἴτε τὸ πειρῆν βέλτιον (Ἄρφ. Πλ. 594—). Τὸ αὐτὸ καὶ μετὰ τοῦ οὐν εἴτ' οὐν ἀληθές, εἴτ' οὐν ψεῦδος (Πλ. Ἀπολ. 34). Τιθεταὶ δὲ μάλιστα τὸ εἶε—εἴτε, πλειόνων ὄντων κώλων ἄπερ, φυσικῶ τῶ λόγῳ, οὐκ ἀναιροῦσιν ἄλληλα, καὶ ἀδιάφορος τρόπον τινά, παρίσταται ἡ παραδοχὴ τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ ἄλλου· εἴτ' ἐν γραφικῇ, εἴτ' ἐν μουσικῇ, εἴτε δὴ ἐν πολιτικῇ (Πλ. Πολιτικ. ς'; 493). Ὡσαύτως διὰ τοῦ ἐάν τε —ἐάν τε, ἦν τε—ἦν τε· δάραθός ἀνήρ, σώφρων ἐάν καὶ δίκαιος, εὐδαίμων ἐστὶ καὶ μακάριος· ἐάν τε μέγας καὶ ἰσχυρός, ἐάν τε σμικρὸς καὶ ἀσθενὴς ἦ, καὶ ἐάν πλουτῇ καὶ μὴ (Πλ. Ν. Β', 660) Ἐνίοτε δὲ καὶ διὰ τοῦ εἴτε ἢ· εἴτε Λυσίας ἢ τις ἄλλος πῶποτε ἔγραψε. (Πλ. γαῖδρ. 277).

§. 5. Ὡς δὲ ὁ καὶ καὶ τὲ καὶ τρίς καὶ πολλάκις ἐπὶ συμπλοκῆς τίθενται, οὕτως ὁ ἢ ἐπὶ διαζεύξεως· ἢ Αἴας, ἢ Ἰδομενεὺς ἢ δῖος Ὀδυσσεύς (Πλ. Α'. 145).—ἢ κύνες καθήρισαν ἢ θῆρες ἢ πτηνὸς εἰωρός (Ξ Ἄρτ. 1081).—ἢ τέκνον ἢ λέχος ἢ χρέος ἢ θεός (Σ. Κ. 251).—ὅτι καλὸν ἢ αἰσχρὸν ἢ ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἢ δίκαιον ἢ ἀδίκον (Πλ. Πολ. ς', 493). Ἐπὶ τοιαύτης περιστάσεως ὁ ἢ σύνδεσμος καλεῖται παρὰ τῶν γραμματικῶν παραδιαζευκτικός. Ἐν τῇ παραδιαζεύξει ταύτη τὸ ἐν δὲν ἀποκλείει ἀναγκαίως τὸ ἕτερον, ἀλλὰ δυνατὸν καὶ νὰ συνυπάρχωσιν· ἢ γὰρ τὸ ἐν, ἢ τὸ ἕτερον, ἢ καὶ ἀμφοτέρω· κατὰ τοὺς γραμματικούς. Καὶ πάλιν, ὡς ἐπὶ τῶν συμπλεκτικῶν λόγων πολλάκις τίθεται εἷς μόνος σύνδεσμος, καὶ Σωκράτης εἶπε ταῦτα, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν διαζευκτικῶν τίθεται μόνον τὸ ἐν μόριον, ἐξυπονοουμένου τοῦ ἄλλου· ζητῶν ὄλεθρον ἢ φυγῆν ἐκ τῆς δε γῆς (Σ. Τ. 659).—τοῦτό ἐστιν ἦτοι τούτου τι εἶδος ἢ δικαιοσύνη (Πλ. Πολ. Δ', 433) = ἢ τοῦτό ἐστιν, ἢ βεβαίως τούτου εἶδος—ἐξ ἢ ἐπτά (Ξ.

Ἐλλ. Γ', γ, 9).—*ἐνρία ἢ δέκα* (Ξ.).—*δύο ἢ καὶ πλείους ἡμέρας* (Σοφ.). Ἐκ τούτων τὰ παρ' ἡμῖν πέντε ἐξ καὶ πεντέξ' ἐπιά, ὀκτώ· ὡσαύτως ἄνωθεν ἢ κάτωθεν (Σοφ.).

§. 6. Ἐκ τούτου ὁ ἦ, μόνος τιθέμενος λαμβάνει τὴν σημασίαν τοῦ εἰ μὴ μῆδενα παριέναι ἢ τοὺς φίλους (Ξ. Κ. Π. Ζ', ε, 16). Ὁσαύτως τὴν τοῦ εἰ δὲ *υἷ*, ὡς ἐς' ἀνάγκη τοῦ παρεστῶτος θέρουσ *Τ;οιαν ἀλῶναι πᾶσαν ἢ δίδωσ'* ἐκῶν κτείνειν ἑαυτόν, ἦν τὰδε ψευσθῆ λέγων (Σ. Φ. 1344. Ἴδε καὶ Θεουκ. Α', 78. 124. Ε', 63). Ἐπὶ δὲ προτιμήσεως, ὅταν ἐξηγητῆται ὅτι ἐκ δύο τιθεμένων τὸ ἐν λαμβάνεται, τὸ δ' ἕτερον ἀποθεῖται, καλεῖται ὁ ἦ διασαφητικός, ὡς βούλομαι πλουτεῖν ἢ πένεσθαι—*βούλομ' ἐγὼ λαὸν σῶν ἔμμεναι ἢ ἀπολέσθαι* (Ἰλ. Α', 117).

§. 7. Διὰ τὴν συγγένειαν τῶν ἐννοιῶν ὁ σύνδεσμος ἦ τίθεται καὶ ἐπὶ διαφορικῆς ἐννοίας μετὰ τοῦ ἄλλος, οὐδεὶς ἄλλος καὶ τῶν ὁμοίων, ὡς οὐδὲν ἄλλο αὐτοὶ ἐπιτηδεύουσιν ἢ ἀποθνήσκουσιν τε καὶ τεθράναι (Πλ. Φαιδ. 64), ὅπερ πλησιάζει εἰς ἀντιθετικὸν λόγον—τὸ μὲν ἀποθνήσκουσιν ἐπιτηδεύουσιν, ἀλλ' οὐδὲν ἄλλο, ὡς καὶ τὰ προηγούμενα.—*εἰσῆλθε δὲ καὶ ἐς τῶν Καβείρων τὸ ἱερόν, ἐς τὸ οὐ θεμιτόν ἐστιν ἄλλον γε ἢ ἰὸν ἱερέα* (Ἡρ. Γ' 37. Ἴδε Σ. Π. Β. σ. 647). Ὁσαύτως καὶ ἐπὶ ἐρωτήσεως *τί ἄλλο οὔτοι ἢ ἐπεβούλευσαν* (Θ' Γ', 39); Ἐκ τούτου δέ· καὶ ἐπὶ συγκριτικῆς ἐννοίας· *μείζω ἢ κατὰ δύναμιν* (Σ.)—*βούλομαι καλῶς δρῶν ἔξαμαρτεῖν μᾶλλον ἢ νικᾶν κακῶς* (Σ. Φ. 95).

* §. 8. Τίς ἡ ἀρχὴ τοῦ μορίου ἦ, καὶ πῶς ἐκ τῆς πρώτης σημασίας μετέπεσεν εἰς τόσας ἄλλας, καὶ μάλιστα εἰς τὴν συγκριτικὴν, ὁποῖον ἐν οὐδεμιᾷ τῶν συγγενῶν γλωσσῶν εὐρίσκειται, τοῦτο μετ' ἄλλων οὐκ ὀλίγων, καὶ μετὰ τὰς παντοίας προσπαθείας τῶν φιλολόγων, μένει πάντοτε δυσεξήγητον. Οὐδεμίαν οὖν τῶν πρώην εὐρίσκοντες ἀποχρῶσαν τούτου ἐρμηνείαν, παρεδέχθησαν ἐσχάτως τινὲς αὐτὸ οἷον παρασχηματισμὸν τοῦ ὡς καὶ πῶς καὶ πῆ, διχῶς καὶ διχῆ, πάντως καὶ πάντῃ. Καθάπερ λοιπὸν λέγεται οὐδεὶς μέγας ὡς οὐ= ὄσον σύ, οὔτω καὶ οὐδεὶς μείζων ὡς σύ, ἐν τέλει δὲ καὶ οὐ-

δεις μείζων ἢ σύ. Τοῦτο δ' ἂν εἴη, κατ' αὐτούς, τὸ γερμανικὸν *als = also*.*

* §. 9. Μεταξὺ ἄλλων παρὰδειγμάτων παρὰ ταῖς ἀρχαίους συγγραφεῦσι φέρεται καὶ τὸ τοῦ Πλουτάρχου (*Κοριοιολ* λς') οὐδενὶ μᾶλλον ἔπρεπε τηρεῖν χάριν ὡς σοί' ἔνθα ὁ Κοραῆς σημειώνει: «Οἱ πρὸ ἡμῶν ἔτρεψαν τὸ πρᾶσολικὸν ὡς εἰς τὸ συγκριτικὸν ἦ, διὰ τὸ προηγησάμενον μᾶλλον ἀγνοήσαντες ἢ ἐπιλαθόμενοι ὅτι οὐδὲ τὸ ὡς (εἰ καὶ μικρῶ σπανιώτερον τοῦ ἦ) τὴν συγκριτικὴν ἀποστρέφεται σύνταξιν ἐπὶ τῶν ἀποφατικῶν ἢ ὡς ἀποφατικῶν μάλιστα προτάσεων.» Ἴδε αὐτοῖσι καὶ ἄλλα παραδείγματα.*

* §. 10. Ἀλλὰ πῶς ἠλλαξε πνεῦμα, τόιον προσλαβόν, οἶον πρὸς ἀποζημίωσιν (ὡς, ἦ); Ἡ αὐτὴ δυσκολία μένει καὶ ἔαν, κατ' ἄλλους, δεχθῶμεν ὅτι τὸ ἦ ἔγινεν διὰ τοῦ διαβεβαιωτικοῦ ἦ, μετὰ ἢ ἄνευ ἐρωτήσεως. Ἐτι δὲ μείζων φαίνεται ἡ δυσκολία εἰς τὸν θελήσαντα νὰ ἐξηγήτη πῶς ἐκ τοῦ τοπικοῦ ἦ = ὅπου, ἐγεννήθη ἐπίρρομα ἢ ἐν τῷ ἦ θέμις ἐστίν (*Ὀδ. Γ', 45, κλ*), ὡς γράφεται τὰ νῦν, ἀντὶ τοῦ πρότερον γραφομένου ἦ θέμις ἐστίν = ὡς ἴσως τοῦτό ἐστιν = ὅ θέμις ἐστίν, κατὰ τὸ φόβος, ἦν αἰδῶ εἶπομεν. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα εἶναι ζητήματα, τῶν ὁποίων ἡ λύσις δὲν εἶναι τοῦ τοχόντος ἔργον.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ Λόγων Ἀντιθετικῶν.

§. 1. Οἱ ἀντιθετικοὶ λόγοι δηλοῦσιν ἀντίθεσιν. Ἐτι δὲ ἀντίθεσις ἐκείνη τῶν κῶλων ἢ σχέσις, καθ' ἣν τὸ ἐν κῶλον ἦτοι περιορίζει ὁπωσοῦν ἢ ἀναιρεῖ τὸ ἄλλο, ἢ διάφορόν τι ἐν γένει ἐκφέρει' ὡς τὸ σοφός τε καὶ χρηστός συμπλέκει δύο τινὰ προσόντα εἰς τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον, κτλ., ἀναφερόμενα, οὕτως ἀπ' ἐναντίας, τὸ ἄγροικος μὲν, χρηστός δέ, ἐκφέρει περὶ τοῦ αὐτοῦ δύο διάφορα, περιοριζομένου τοῦ πρώτου διὰ τοῦ δευτέρου. Ὡς τὸ ἐγὼ καὶ σύ παίζομεν ἐκφέρει κοινόν τι προσόν εἰς δύο ὑποκείμενα, οὕτως, ἀπ' ἐναντίας, τὸ ἐγὼ μὲν σπου-

δάξω, σὺ δὲ παίζεις ἐκφέρει δύο διαφορα περὶ δύο διαφορῶν. Ἐν τῷ πρώτῳ παραδείγματι τὸ παίζειν ἐστὶ κοινὸν ἀμφοτέροις, ἐν τῷ δευτέρῳ μόνον τὸ ἐνὶ ἀρμύζει· ὡσαύτως τὸ μὲν ἔψευγε, τὸ δ' ἐλήγει (Πλ. Φαίδρ. 274), κτλ.

§. 2. Ἐκ τούτου δῆλον ὅτι ἡ ἀντίθεσις, εἴτε εἰς τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον εἴτε εἰς διάφορα ἀσφύρεται, δυνατὸν νὰ ἦναι ἀπλήθ. διαφωνία τῶν προσόντων ἢ καὶ καθαρὰ ἀντίφασις δι' ἧς τὸ ἐν ἀναιρεῖται ὑπὸ τοῦ ἄλλου, ὡς ἐν τῇ προεξηγηθείσῃ καθαρᾷ διαζεύξει (ἦτοι ἡμέρα ἢ νύξ) καὶ παραδιαζεύξει (ἢ Ἀίας ἢ Ἰδομενεὺς ἢ δῖος Ὀδυσσεύς). Τὸ αὐτὸ δὲ ἐννοεῖται καὶ περὶ ἀντικειμένων καὶ περὶ προσδιορισμῶν. Καθάπερ δὲ τὰ διαζευγνύμενα διαζευγνύουσι μὲν τὰς ἐννοίας, συνδέουσι δὲ τὸν λόγον, οὕτω τὰ ἀντιθέμενα, χωρὶς λαμβάνοντα τὰς ἐννοίας, συνδέουσι διὰ τούτου τὸν λόγον.

§. 3. Τὰ μόρια δι' ὧν τὰ ἀντιθετικὰ κῶλα συντίθενται εἰσὶ τὰ μὲν—δὲ, μὲν—ἀλλά, μὲν—ὅμως, κτλ. τὰ μὲν ἄλλα ἐπιεικῆς, ἄφωτος δὲ (Ἡρ. Δ'. 85)—σὺ μὲν μεθύεις, ἐγὼ δὲ ἐκάθευδον (Λυσ.)—τοῖς μὲν λόγοις ἠῦφρανε, τοῖς δ' ἔργοισιν οὐ (Εὐρ. Ὀρ. 287).—μὴ καιρὰ μὲν, πιστὰ δὲ (Θουκ.) Οὕτω καὶ ἀκάρπων μὲν, χρησίμων δὲ (Ἀριστ.).—ἄκωρ μὲν, εἶπε δέ.—τὸ μὲν ἀφέλιμον καλόν, τὸ δὲ βλαβερόν αισχρόν. (Πλ. Πολ. Β', 457).—μορφή μὲν οὐκ εὐώπος, ἀνδρεῖος δ' ἀνήρ (Εὐρ. Ὀρ. 916).—τὴν δὲ μὲν μὴ κτελεστε, ἡμᾶς δ' ἀγορτες πρὸς πυρὰν Ἀχιλλέως κεντεῖτε, μὴ φρίδεσθε. (Εὐρ. Ἐκ 385).—φατερώς μὲν οὐ, κρύφα δὲ (Θ. Α', 67).

§. 4. Τίθεται δὲ καὶ ὁ μὲν καὶ ὁ δὲ μετὰ τὴν λέξιν, ἐφ' ἧς ἡ ἀντίθεσις πίπτει· ὁ μὲν—ὁ δέ· τοῦτο μὲν—τοῦτο δέ· ἐνταῦθα μὲν—ἐκεῖ δέ, κτλ. Πολλάκις τίθεται ὁ μὲν, ἄνευ ἐπομένου δέ· ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα (Ξ.). Ἐνταῦθα παραλείπεται ὑπονοούμενον τὸ ἄλλο κῶλον τῆς ἀντιθέσεως, οἷον ἄλλοι δ' ἴσως γιγνώσκουσιν.—ἐγὼ μὲν οὐ κέκλιθα (Ἀρφ.). Ὁσαύτως τίθεται ὁ δέ, ἄνευ προηγούμενου μὲν· οἱ αἰχμάλωτοι ὤχοντο εἰς Δελέλειαν, οἱ δ' εἰς Μέγαρα (Ξ.).—οἱ μὲν, οἰδέ.—τέθρηκεν ἀνδρὸς οὐδενός, θεοῦ δ' ἕπο (Σοφ.). ἄλλοτε δὲ τίθηται

πολλάκι· τῶν φίλων ὁ μὲν ἰμάτιον, ὁ δὲ προσκεφάλαιον, ὁ δὲ ὅ,τι ἔτυχεν ἔδωκεν εἰς τὴν ἐκείνου ταφὴν (Λυσίας).

§. 5. Ἐπὶ ἐπιναλήψεως τῆς αὐτῆς ἢ συνωνύμου λέξεως ὁ δὲ φαίνεται λαμβάνων προσθετικὴν δύναμιν = προσέτι δὲ ἐγὼ σύνειμι μὲν θεοῖς, σύνειμι δ' ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς (Ξ. Ἀπομν. Β', α, 30. Ἴδε καὶ σ. 203 §. 11. ἐν τέλει). Ὁσαύτως μετὰ τοῦ καὶ τιθέμενος. Διφραῖος Κύρον σατράπην ἐποίησε, καὶ στρατηγὸν δὲ αὐτὸν ἀπέδειξε (Ξ. Ἀρ. Α', α, 1 Ἴδε καὶ σ. 203 §. 14 ἐν τέλει). — καὶ πάντες δ' οἱ τῶν βαρβάρων ἄρχοντες μέσον ἔχοντες τὰ αὐτῶν ἡγοῦντο (Ξ. Ἀρ. Α', ἡ, 22). Ἄλλ' οὐδὲν ἤττον ἢ ἐνυπάρχοντα ἀντιθετικὴ δύναμις τείνει πρὸς μείζονα ἀνάδειξιν τοῦ κώλου μεθ' οὗ τίθεται. Ὁ δὲ τὸ οὔτε συμπλῆκει ἀποφατικῶς, οὔτω καὶ τὸ οὐδέ· οὐδεμία τέχνη οὐτ' ἀρχὴ τὸ αὐτῆ ὠφέλιμον παρασκευάζει (Πλ. Πολ. Α'. 316) = οὐ παρασκευάζει τέχνη, καὶ οὐ παρασκευάζει ἀρχή.

§. 6. Γίνεται δὲ, τελευταῖον, μεταβατικὸς ὁ δὲ, ὁ χρησιμεύων εἰς μετάβασιν τοῦ λόγου ἐκ πρώτου εἰς πρόσωπον ἢ ἐκ πράγματος εἰς πρᾶγμα, ἵνα μὴ μένη ὁ λόγος ἀσύνδετος καὶ κομματικὸς· ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνοι ὄχοντο, ὁ Κύρος εἶπεν (Ξ. Κ, Π, Δ', ε, 1). — εἶεν· τῶν δὲ δὴ χρόνων (Δ.), κτλ.

§. 7. Μείζων γίνεται· ἢ ἀντίθεσις διὰ τοῦ ἀλλὰ, ὥστε εἰ μὲν τὸ πρῶτον κῶλον εἶναι κηταφαικόν, τὸ δεύτερον εἶναι ἀποφατικὸν καὶ ἀντιστρόφως· φιλοδόξους καλοῦντες αὐτοὺς μᾶλλον ἢ φιλοσόφους (Πλ. Πολ. Ε', 480). — οὐκ αὐτῶ ἀλλὰ σοί. — καὶ μόνον βουλευματα, ἀλλ' ἔργα δρώμεν', οὐκ ἔτ' ἐξαργούμενα (Σοφ. Φ. 555). — οὐτ' ἄρα Τρωσίη, ἀλλὰ σοὶ μαχοῦμεθα (Σ.). οὐκ, ἀλλ' ἀληθεῖς (Σοφ. Φιλ. 993) = οὐκ (οὐ ψευδεῖς τοὺς θεοὺς τίθημι) ἀλλ' ἀληθεῖς. — οὐ γὰρ σοὶ ζῶ δοῦλος, ἀλλὰ Λοξία (Σοφ. Τ. 410) — οὐκ, ἀλλὰ κάτωθεν (Πλ. Φαίδρ. 229).

§. 8. Καθαρὰ δὲ ἐναντίωσις καὶ ἀντίφασις δηλοῦται διὰ τῶν μέντοι ὅμως, ἀλλ' ὅμως, κτλ. προτασσομένων ἢ οὐχί, ἐν τῷ ἑτέρῳ κώλῳ τῶν μὲν, καίτοι, καίπερ· λέγεις μὲν εἰχότ', ἀλλ' ὅμως σε βούλομαι τῆς δ' ἐκπλεῖν χθονός. (Ξ. Φ. 1373). — ἢ φύσις βούλεται μὲν, οὐ μέντοι δύναται (Ἀριστ.) — πάνυ μὲν

οὐκ ἠθελεν ὅμως δ' ἠναγκάσθη ὁμολογήσαι (Πλ. Πρωτ. 338) —καίτοι φασί μὲν γέπον ἀδύνατον εἶναι, ἀλλ' ὅμως αὐτοῖς συμβαίνει (Πλ. Φαίδ. 68). —καίπερ αἰσθανόμενος ταῦτα, ὅμως ἐπέμενεν (Ξ). Τοῦτο πρὸς τοῖς ποιηταῖς ἐκφέρεται καὶ διὰ μόνου τοῦ πέρ' μὴ πρόσλευσσε, γενναῖός περ ὦν (Σ. Φ. 1068). πρὸς ποιηταῖς δὲ καὶ πεζοῖς καὶ διὰ τοῦ ἀπλοῦ καὶ (σελ. 173). Παραλείπονται δὲ ἐνίοτε καὶ τὰ ἐν τῇ ἀποδοσει μόρια· οἷπερ πρόσθεν προσεκύρουν καὶ τότε (ὅμως) προεκύρηνσαν καίπερ εἰδότες ὅτι ἐπὶ θανάτῳ ἄγοιτο (Ξ. Αν. Α' ζ'. 6). *

§. 9. Ἀντιθετικὴν ἔννοιαν ἐκφέρει καὶ τὸ οὐ μὴν ἀλλὰ, ὅπερ κυρίως = οὐ μὴν τοῦτο γίγνεται ἢ γέγονεν, ἀλλὰ, κτλ. τοιοῦτόν τι τὸ δ' ἵππος πίπτει εἰς γόνατα, καὶ μικροῦ κἀκεῖνον ἐξετραχήλισεν· οὐ μὴν (ἐξετραχήλισεν), ἀλλ' ἐπέμεινεν ὁ Κῶρος μόλις πως, καὶ ὁ ἵππος ἐξανέστη (Ξ. Κ. Π. Α', δ', 8). Ἀλλὰ καὶ ἄλλως τίθεται τοῦτο.

§. 10. Ὁ ἀλλὰ τίθεται καὶ πρὸς μετάβασιν ἐννοίας· καὶ ὁ Ἀβραδάτας εἶπεν· Ἀλλὰ τὰ μὲν καθ' ἡμᾶς ἐμοὶ γε δοκεῖ καλῶς ἔχειν κτλ, (Ξ. Κ. Ζ', ἀ. 16)· ἐνθα παραλείπεται τὸ προηγούμενον, οὔτε ἀναιρούμενον οὔτε ὁμολογούμενον. Καὶ ὁ ἀλλὰ δὲ καὶ τὰ ἄλλα μόρια, τὰ μέχρι τοῦδε ἐξηγηθέντα, δέχονται καὶ ἄλλους συνδυασμούς, οἷον μὲν-ἀτάρ, μὲν αὖθις, μὲν γε, μὲν τοι, μὲν εἶτα, δέ γε, δέ γάρ, ἀλλὰ γάρ, κτλ. Περὶ τούτων παραπέμπεται ὁ ἀναγκνώστης εἰς τὰ λεξικά καὶ εἰς τοὺς μοριολόγους. *

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ λόγων Αἰτιολογικῶν.

§. 1. Οἱ αἰτιολογικοὶ λόγοι ἐξηγοῦσι τὴν σχέσιν τοῦ παρὰγοντος καὶ παραγομένου, τοῦ αἰτίου καὶ αἰτιατοῦ· ἀλλ' ὅγε φέρτερός ἐστιν, ἐπεὶ πλεόνεσσιν ἀνάσσει (Ίλ. Α'. 281) — σοὶ δὲ τοῦτ' οὐκ ἔσο' ἐπεὶ τυφλὸς τὰ τ' ὄτα, τόν τε νοῦν, τὰ τ' ὄμματ' εἶ (Σοφ. Τ. 371). — ἄρχομεν, ὅτι τε ναυτικὸν πλεῖστον τε καὶ προθυμίαν ἀπροφάσιστον παρεσχόμεθα καὶ θίστι, κτλ. (Θ. ζ', 83) = καὶ διὰ τοῦτο ὅτι.

§. 2. Τὰ μέρια δι' ὧν συνήθως ἐκφέρονται οἱ αἰτιολογικοὶ λόγοι εἶναι τὰ ἐπόμενα· ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ὡς, ὅτι, διότι, προτασσόμενα καὶ ἐπιτασσόμενα· πράσσει τῶν κακῶς, ἐπεὶ θαρῶν. Ἀντίλογος αὐτῷ φροῦδος (Σ. Φ. 424.)—λέγω δ' ἐπεδὴ καὶ τυφλὸν μ' ὠρείδισας (Σ. Τ. 412). — ἀλλὰ μοι σαφῶς καὶ ἀκριβῶς λέγε, ὡς ἐγὼ οὐκ ἀποδέξομαι σου, εἰς ἔθλους τοιοῦτους λέγῃς (Πλ. Πολ. Α', 336). — ὅσοι οἴονται τῇ ἀληθείᾳ πολιτικοὶ εἶναι, ὅτι ἐπαινοῦνται ὑπὸ τῶν πολλῶν (Πλ. Πολ. Δ. 426).—ιδεῖν ἐπιθύμει, ὅτι ἔκουε αὐτὸν κἀγαθὸν εἶναι (Ξ. Κ. Π. Α', γ', 1). — θηλέων βοῶν οὐτι γέγονται, διότι περ (οὐδὲ Αἰγύπτιοι (Ἡρ. Δ', 186) = διὰ τὸν αὐτὸν αὐτὸν λόγον δι' ὃν, κτλ. — ἐν μὲν οὖν τῷ πολέμῳ, διότι οὐκ ἦσαν δίκαι, οὐ δυνατοὶ ἡμερ παρ' αὐτῶν ἀῶφειλον πράξασθαι (Λυσ. περὶ Δημοσίων Ἀδικημάτων, §. 3)· ὡσαύτως· καὶ διὰ τοῦ ἅτε ἐπὶ μετοχῆς συνήθως, ἅτε ἀήθους τοῖς Λακεδαιμονίοις γεγενημένης τῆς συμφορᾶς, πολὺ πένθος ἦν (Ξ).

§. 3. Πάντα τὰ προηγούμενα μέρια ἐκλαμβάνονται καὶ χρονικῶς· καὶ τὸ ὅτι ὡσαύτως ἐκλαμβάνεται χρονικῶς καὶ αἰτιολογικῶς· ὅτε γε μὴδ' ὑμᾶς δύναμαι πείθειν (Πλ. Φαίδ. 84). Ὠσαύτως καὶ τὸ ὅποτε, ὡς ὅποτε ἐνταυθὰ ἐσμεν τοῦ λόγου, τόδε ἀποκρινώμεθα (Πλ. Ν. Ι', 895). ὅπερ παρ' Ὀμήρῳ οὐχ εὔρηται αἰτιολογικῶς, ἐν ᾧ εὐρίσκεται ἐνίοτε τὸ ὅτε καὶ συχνάκις τὸ ἐπεὶ.

§. 4. Καὶ διὰ τοῦ γὰρ ἐκφέρεται αἰτιολογία ἀλλ' ἐπιτασσομένου συνήθως· οὐκ ἐμοὶ χαλεπαίνεις, γιγνώσκεις γὰρ τοὺς αἰδίοις (Πλ. Φαίδ. 116).—οἱ δὲ ἐλείθοτο, ἐπίστευον γὰρ αὐτῷ (Κύρῳ Ξ. Ἄν. Β', 6', 2). καὶ παρὰ τῷ εὐαγγελιστῇ (Λουκ. ΚΔ, 44)· πάτερ ἄφες αὐτοῖς οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιῶσιν. Ἐνίοτε δὲ καί, οἷον ὑπερβατικῶς, παρεντίθεται. Οὕτω παρ' Ὀμήρῳ (Ἰλ. Β, 703, Η', 238, κλ.)· συχνότατον παρ' Ἡροδότῳ (Δ', 24 124 κλ.), οὐδὲ καὶ Θουκυδίδῃ ἄγνωστον· οἱ δὲ κρίνουσι γὰρ βοῆ καὶ οὐ τάφῳ, οὐκ ἔφη διαγιγνώσκεις (Α', 87. Ἴδε καὶ Γ', 20, κλ.)

§. 5. Ἀλλὰ ἡ χρῆσις τοῦ γὰρ εἶναι πολυειδής. Πολλά-

κίς ἀπαντᾶται μετὰ φράσιν ἔνθα δὲν δεικνύεται καθαρῶς ἡ αἰτιολογικὴ αὐτοῦ δύναμις. Ἄλλ' ἀκριβέστερον θεωρουμένου τοῦ πράγματος εὐρίσκεται καὶ ἐν τούτοις ἡ χρῆσις κανονικῆ. Τιθεμένου δηλ. τοῦ αἰτιολογουμένου κώλου, παραλείπονται μικραὶ τινες φράσεις, ὡς οὐδὲν θαυμαστόν, ὀρθῶς λέγεις, καί, ἔστι τοῦτο, οὐκ ἔστι τοῦτο, κτλ. αἵτινες εὐκόλως ἐννοοῦνται ὑπὸ τοῦ ἀκούοντος ἢ ἀναγινώσκοντος, καὶ ἔπειτα τίθεται τὸ γάρ, ὥστε φαίνονται ἐν αὐτῷ δύο τινὰ ἐμπεριεχόμενα, τὸ τῆς βεβαιώσεως καὶ τὸ τῆς αἰτιολογίας. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐν τοῖς διαλόγοις· τοιοῦτον τὸ συχότατον παρὰ Πλάτωνι πῶς γὰρ οὐ;=ἔστι τοῦτο, πῶς γὰρ οὐκ ἔστιν;

§. 6. Οὕτω παρ' Αἰσχύλῳ (Πέρσ. 232· εἰπούσης τῆς Ἀτόσσης· ἀλλὰ μὴν ἔμειρ' ἐμὸς παῖς τήνδε θηρᾶσαι πόλιν (Ἀθήνας), ὁ χορὸς ἀποκρίνεται· πᾶσα γὰρ γένοιτ' ἂν Ἑλλάς, κτλ. Οὕτω παρὰ Σοφοκλεῖ (Φ. 466) ἐρωτήσαντες τοῦ Φιλοκλήτου ἤδη τέκνον, στέλλεσθε; ὁ Νεοπτόλεμος ἀπαντᾷ καιρὸς γὰρ καλεῖ=ναί, καιρὸς γάρ, κτλ.

§. 7. Οὕτω παρ' Ἀριστοφάνει (Πλούτ. 245), παραπονουμένου τοῦ Πλούτου, ὅτι εἴτε εἰς φειδωλοῦ εἴτε εἰς ἀσώτου οἰκίαν εἰσῆλθεν ἀπανταχοῦ κικῶς τὸν μετεχειρίσθησαν, ὁ Χρεμύλος ἀποκρίνεται· μετρίου γὰρ ἀνδρὸς οὐκ ἐπέτυχες πώποτε, ἔνθα ὑπονοητέον· οὐδὲν θαυμαστόν τοῦτο μετρίου γὰρ ἀνδρὸς, ὁποῖον θέλει νὰ παραστήσῃ ἑαυτὸν ὁ Χρεμύλος, οὐκ ἐπέτυχες. Παρὰ τῷ αὐτῷ Ἀριστοφάνει (Δυσ. 10) παραπονουμένης τῆς Δυσιστράτης, ὅτι αἱ γυναῖκες ἰνομίζοντο πανοῦργοι παρὰ τῶν ἀνδρῶν, ἡ Κλεονίκη ἀπαντᾷ· καὶ γὰρ ἐσμέν, τῆ Δία· τοῦτο δὲ συμπληρούμενον εἶη ἂν· ἐνδίκως, καὶ γὰρ ἐσμέν.

§. 8. Οὕτω παρὰ Πλάτωνι (Συμπ. 764) ὕβριστῆς εἰ ἢ οὐχί; ἐὰν γὰρ μὴ ὁμολογῆς, μάρτυρας παρέξομαι· τοῦτο δὲ συμπληρούμενον εἶη ἂν· ὄντως εἶ, ἐὰν γὰρ μὴ ὁμολογῆς, κτλ. Παρὰ τῷ αὐτῷ Πλάτωνι (Πολ. Α', 327) εἰπόντος τοῦ Πολεμάρχου· ὦ Σωκράτες δοκεῖτέ μοι πρὸς Ἄστου ὠρμηθῆσθαι ὡς ἀπιόντες, ὁ Σωκράτης ἀποκρίνεται· οὐ γὰρ κακῶς δοξάζεις· τοῦτο δὲ=ναί, οὐ γὰρ κακῶς δοξάζεις, καὶ πολλαχοῦ. Πλήρης δ' ἐκφέρει-

ται ἡ φράσις παρὰ τῷ Εὐαγγελιστῇ Ἰωάννῃ (Δ'. 17). εἰπέουσιν τῆς Σαμαρείτιδος οὐκ ἔχω ἄνδρα, λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Καλῶς εἶπας, "Οὐκ ἔχω ἄνδρα οὐκ ἔχω πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχεις· καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστι σου ἀνὴρ· τοῦτο ἀληθὲς εἶρηκας.

§. 9. Καὶ ἐν ἐρωτήσεσι τίθεται οὕτω τὸ γάρ, παρὰ Ξενοφῶντι (Κ. Π. Γ', ἀ. 30)· ἐρωτήσαντος τοῦ Κύρου· εἰπέ μοι· ποῦ δὴ ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀνὴρ, ὃς συνεθήρα ἡμῖν, καὶ σὺ μοι ἐδόκεις θαυμάζειν αὐτόν, ὁ Τιγράνης ἀπεκρίθη, οὐ γὰρ ἀπέκτεινεν αὐτόν οὐτοσί ὁ ἐμὸς πατήρ; = τί ἐρωτᾷς; οὐ γὰρ ἀπέκτεινεν; κτλ. Παρ' Ὀμήρῳ (Ἰλ. Α', 123) πῶς γὰρ τι δῶσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί; Παρ' Ἀριστοφάνει (Πλ. 532) πικρεταχθείσης τῆς Πενίας καὶ ὑποσχεθείσης τῷ Χρεμύλῳ πάντα τὰ ἀγαθὰ παρ' ἐμοῦ ὃ ἐστιν ταῦτ' εὐπορα πάνθ' ὑμῖν ὧν δεῖσθε, ὁ Χρεμύλος ἀπαντᾷ· σὺ γὰρ ἂν πορίσαι τε δύναί' ἀγαθόν; Ἐν ταῖς πράξεσι τῶν Ἀποστόλων (Ἡ', 31), ἐρωτήσαντος τοῦ Φιλίππου τὸν εὐνοῦχον ἀναγινώσκοντα τὸν προφήτην Ἠσαΐαν· ἄρα γε γινώσκεις, ἃ ἀναγινώσκεις; ὁ δὲ εἶπε· πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, εἰ μὴ τις ὀδηγήσῃ με; = οὐ γινώσκω, πῶς γάρ, κτλ.

§. 10. Μετὰ πολλῶν δὲ μορίων συμπλεκόμενος· ὁ σύνδεσμος γὰρ συμμεταβάλλει ὀπωσοῦν τὴν ἔννοιαν· ἀλλὰ γάρ, καὶ γάρ, τί γάρ, κτλ. Εὐρίσκονται δὲ καὶ χωρία, ἐν οἷς δυσκόλως ἀνευρίσκεται αἰτιολογίας ἔχνος. Ἀλλὰ μὴν ἐποίησε καὶ τάδε πρὸς τοὺς ἐπιτηδεύουσιν· τὰ μὲν γὰρ ἀναγκαῖα συνεβούλευε πράττειν, κτλ. (Ξ. Ἀπ. Α', ἀ. 1). Ἐνταῦθα ἡμεῖς ἠθέλομεν θέσει τὸ ἤγουρ, δη. ἰαδῆ ἢ τοιοῦτόν τι.

§. 11. Ἡ αἰτιολογία ἐκφέρεται πρὸς ἐπιπλοῦν καὶ κατ' ἄλλους τρόπους· διὰ τῶν πλαγίων πτώσεων, ἕνεκα τούτου (Ξ.). διὰ τοὺς ἐπαγορευομένους αἰεὶ τι τῶν μὴ καλῶς ἐχόντων αἱ ἐπιδόσεις γίνονται ταῖς πόλειςιν (Ἰσ.).—ἔχω γὰρ ἄγω διὰ σέ (Σ. Κ. 1129) δι' ἀπαρμυράτου ἐνάρθρου καὶ ἐμπροθέτου, διὰ τὸ μὴ ἀντέχειν (Θ. ζ'. 84)—σὺ δὲ διὰ τὸ ξένος εἶναι οὐκ ἂν οἶσι ἀδικηθῆναι;—διὰ τὸ σκοτεινὴ (ἢ νύξ) εἶναι (Ξ. Ἀπ. Β', ἀ. 15· Δ', γ', 4).—διὰ τε τὸ πολυανθρωποτάτην τῶν ἐλληνίδων τὴν πόλιν εἶναι, καὶ διὰ τὸν πλεῖστον χρόνον

τὸν δῆμον ἐν ἐλευθερίᾳ τετράφθαι (Ξ. Ἑλλ. Β΄. γ΄, 17)· διὰ μετοχῆς ἀσεβήσας ἀπωλέσθη, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐσημειώσαμεν. Ἀλλὰ ἐν τούτοις δὲν διακρίνονται καθαρῶς δύο λόγοι συνδεδεμένοι, διότι τὰ δύο κῶλα χωνεύονται εἰς ἓν. Ἐνίοτε δὲ τὸ μὲν ἐν κῶλον ἐκφέρεται διὰ μετοχῆς, τὸ δὲ δεῦτερον διὰ ἐγκλίσεως μετὰ χρονικοῦ μορίου· πότερον κάλλιον πράττοι ἂν τις, εἰς, ὢν, πολλὰς τέχνας ἐργαζόμενος, ἢ ὅταν μίαν εἰς (ἐργάζεται· Πλ. Πολ. Β΄, 37θ).

§. 12. Καὶ ἐν μὲν τοῖς ἀνωτέρω δεικνύεται προφανῶς τὸ καθ' αὐτὸ αἴτιον, τὸ γενετικόν, οὕτως εἰπεῖν, δι' οὗ ἐξηγεῖται ὅτι τὸ ἐν χρεωστέῃ τὴν ἑαυτοῦ ὑπαρξιν εἰς τὸ ἕτερον· οὐχ ὅρᾳ τυφλὸς γὰρ ὁ ἀνήρ· ὑπάρχει ὁμοῦ καὶ ἕτερόν τι αἴτιον, διασαφητικόν. Οὕτω π. χ. ἐν τῷ μαίνεται ὁ ἀνήρ, ἐπεὶ τοιαῦτα λέγει, αἴτιον τῆς μανίας δὲν εἶναι τὸ τοιαῦτα λέγειν, ἀλλὰ τεκμήριον καὶ ἀπόδειξις· μέγα τὸ ὁμοῦ τραφήναι· ἐπεὶ καὶ τοῖς θηρίοις πόθος τις ἐγγίγνεται τῶν συντροφῶν (Ξ.). — ἀφρεῖν γὰρ ἐκάλεσαν τὸ χωρίον. (Θ. Α΄, 13). Καὶ τὰ παρὰ Θουκυδίδη (Α΄, 10. 41) Λακεδαιμονίων γὰρ ἡ πόλις εἰ ἐρημωθεῖη. — Βοιωτοὶ τε γὰρ οἱ νῦν, εἰς ἀπόδειξιν τῶν προηγουμένων, οὐχὶ δ' εἰς καθ' αὐτὸ αἰτιολογίαν φέρονται. Ἐνταῦθα ἀνακτέον καὶ τὸ τοῦ κωμικοῦ κωμικώτατον (Ἀρφ. Ν. 207) δείξαντος τοῦ μαθητοῦ τὴν περίοδον τῆς γῆς καὶ εἰπόντος αἶδε μὲν Ἀθηναί, ἀποκρίνεται ὁ Στρεψιάδης, οὐ πείθομαι, ἐπεὶ δικαστὰς οὐχ ὄρῳ καθημένους· πολλάκις δὲ πρὸ τούτου τίθεται τεκμήριον δέ, μαρτύριον δέ, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ λόγων Τελικῶν.

§. 1. Τὸ αἴτιον, γενικώτερον λαμβανόμενον, περιλαμβάνει καὶ τὸ τέλος, ὅθεν καὶ οἱ τελικοὶ λόγοι, ἐν γένει μὲν περιλαμβάνονται εἰς αὐτούς, μερικώτερον δὲ λαμβανομένου τοῦ αἰτίου, οἱ τελικοὶ λόγοι διαστέλλονται μὲν τῶν αἰτιολογικῶν, συγγενέουσιν ὁμοῦ αὐτοῖς, τοῦτο μόνον διαφέροντες,

ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν αἰτιολογικῶν προηγεῖται τοῦ παραγομένου τὸ παράγον, ἐπὶ δὲ τῶν τελικῶν γίνεται ἡ πρᾶξις ἵνα προέλθῃ τὸ τέλος. Εἰς τὸ στεφανοῖ ὁ δῆμος Δημοσθένη, ἀρετῆς ἕνεκα καὶ εὐνοίας (Δ.) προηγεῖται τοῦ στεφάνου ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ εὐνοία· εἰς τὸ δένδρα πειρῶνται θεραπεύειν τοῦ καρποῦ ἕνεκεν (Ξ. Ἀπομν. Β', δ', 7) προηγεῖται ἡ θεραπεία τῶν δένδρων, ἵνα προκύψῃ ὁ καρπός.

§. 2. Ἐν ᾧ λοιπὸν οἱ κυρίως αἰτιολογικοὶ ἐκφέρουσι τὴν σχέσιν τοῦ παράγοντος καὶ παραγομένου, οἱ τελικοὶ λόγοι ἐξηγοῦσι τὴν σχέσιν τοῦ μέσου πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ τέλους, ὡς μαρθάνω ἵνα σοφὸς γένωμαι ἢ πρὸς ἀποφυγὴν κακοῦ· παραφυλάττουσι δ' ἀλλήλους, ὅπως μὴ ποτέ τις ἐπαναστῆ (Πλ. Ν. Δ', 715), ὅπερ καὶ αὐτὸ τέλος ἐστίν.

§. 3. Οἱ τελικοὶ λόγοι ἐκφέρονται συνήθως δι' ὑποτακτικῆς ἢ εὐκτικῆς καὶ τῶν τελικῶν μορίων, καὶ ἀποτελεστοκῶν καλυμμένων ὑπὸ τινων ἀρχαίων γραμματικῶν, ἵνα, ὅπως, ὡς· δι' ὑποτακτικῆς μὲν, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχῃ ἐνεστώς ἢ μέλλων ὀριστικῆς, προστακτικῆς, ὑποτακτικῆς ἐν ἐρωτήσει, ἢ εὐκτικῆς, ὅπερ συμβαίνει ἐπὶ πραγμάτων εἰς τὸ μέλλον ἀναφερομένων· ἵν' ἔμπολᾷ βέλτιον, ἐπιθυμεῖ μαχῶν (Ἀρφ. Εἰρ. 447).— ἤξομεν πάλιν . . . ὅπως ἐκφέρωμεν ἠδέϊατ γάτιν αὐτοῖς (Σ. Ἡλ. 53).— σύ με κατάσησον, ἵν' ὀρμώμεθα ἐς γαῦν (Σ. Φ. 880).— εἶπω τι δῆτα, κάλλ', ἵνα ὀργίξῃ πλέον (Σ. Τ. 364);— προσμόλοι μόνον ἵν' ἐκδιδαχθῆ (Σ. Τρ. 1109). Δι' εὐκτικῆς δέ, ὅταν προηγεῖται χρόνος παρωχημένος, ὅπερ ἀναφέρεται εἰς τὸ παρελθόν· ἀφικόμην ὅπως . . . εὖ πράξαιμί τι (Σ. Τ. 1005).— κατεῖχ' Ἀχαιοῦς, ὡς πατήρ . . . ἐκθύσειε τὴν αὐτοῦ κόρην (Σ. Ἡλ. 571). Ὡσαύτως πρὸς ἔξοδον στείχουσα. Παλλάδος ὅπως ἰκοίμην εὐγμάτων προσήγορος (Σ. Ἀρτ. 1185)= ὅτε ἔσται· χον.— τοῦ θαρόντος ἡμέρω, ὅπως ἴδοιμ' ἄθαπτον (Σ. Φ. 350)= ἡμεῖρων— ἐπεὶ ἡμεῖρον.

* §. 4. Περὶ τούτων ἐλαλήσαμεν καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν (σ. 104—), ἔνθα ἐσημειώσαμεν καὶ τινὰς ἑξαρτήσεις· προσημειωτέον δ' ἐνταῦθα· ἅ. ὅτι ἐνίοτε τίθεται εὐκτικῆς, ἐνεστώ-

τος προηγουμένου, οὐ μόνον ὅταν ὁ ἐνεστὼς οὗτος ᾖ ἴσορι-
κὸς (ὡς ἐν Ἐκ 10 χρυσὸν ἐκπέμπει κλ.), ἀλλὰ καὶ ὅταν ὁ
ἐνεστὼς ἀναφέρηται εἰς παλαιότερον σκοπὸν τοῦ ἐνεργούντος
καὶ ἀποτυχόντος, οἷον τὸ περίφημον (Ἀρφ. Βάτρ. 24)· τοῦ-
τον δ' ὀχῶ, ἵνα μὴ ταλαιποροῦτο, μήδ' ἄχθος φέροι· δὲ ὅτι
ὅτε ὁ Διόνυσος ἔθεσεν ἔποχον τὸν Ξανθίαν, οὗτος ᾖ ὁ σκο-
πὸς αὐτοῦ· προσέτι δὲ καὶ εἰς ἐνδειξιν ἀμφιβολίας, περὶ τῆς
τοῦ σκοπομένου ἐπιτυχίας· ἴσως δὲ ποιῆ ἀποσκάπτει τι ἢ
ἀποτεριχίζει, ὡς ἄπορος εἴη ἢ ὁδὸς ἤ (Ξ. Ἀν. Δ, δ', 4) = ἵνα,
εἰ δυνατόν, ἄπορος ἢ ὁδὸς ἤ, ὅπερ ὅμως, πιθανῶς, εὐκ ἔσαι.
Τοῦτο δὲ ἰσχύει παρὰ Θουκυδίδη, ὅς, παρωχημένου χρόνου ἡ-
γουμένου, θέτει ὑποτακτικὴν ἢ εὐκτικὴν ἢ καὶ ἀμφοτέρας,
κατὰ τὴν πιθανότητα, ἴσως, τῆς ἐπιτυχίας. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐν
γένει τοῦτο ἐπίδεχεται αὐθαιρεσίαν, διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἀντί-
γραφα πολλάκις διαφέρουσι καὶ οἱ φιλόλογοι διαφωνοῦσιν εἰς
τὴν παραδοχὴν τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης γραφῆς.*

§. 5. Σημειωτέον ἅτι οἱ Ἀπτικοὶ πολλάκις μετὰ τὸ ὅ-
πως ἐπὶ ὑποτακτικῆς προσθέτουσι τὸν ἀν. ἢ ἢν δίδασχ' ὅπως
ἂν ἐκμάθῃ· σπανιώτερον δὲ μετὰ τοῦ ἵνα. Εἰ τῷ ὄντι ὑπάρχει
διαφορὰ εἰς τὸν μετὰ ἢ ἄνευ ἀν. λόγον, καὶ ποία τις αὕτη
εἶναι ἀμφισβητήσιμον. γ'. ὅτι τὸ ὅπως μὴ πολλάκις δὲν ἐκ-
φέρει τέλος, ἀλλὰ εἶναι συμβουλή καὶ προτροπή = φύλαξαι
ὅπως μὴ δ'. τοιαύτη δὲ ἔλλειψις γίνεται καὶ ἐπὶ τέλους· Ζεὺς
ἔσθ', ἵν' εἰδῆς (Σ. Φ. 989) = Ζεὺς ἐστι, καὶ λέγω σοι τοῦτο
ἵνα μάθῃς· εἰ ὅτι ἐνίοτε, καίπερ εὐκτικῆς ἡγουμένης, ἐνθα ἔ-
πρεπε, κατὰ τὰ προεξηγηθέντα (§. 3), νὰ τεθῆ ὑποτακτικὴ,
ἀπαντᾷται εὐκτικὴ· γενοίμαν. . . , τὰς ἱερὰς ὅπως προσεί-
ποιμι Ἀθάνας (Σ. Αἴ. 1217). Περὶ τούτων, ὡς καὶ περὶ τοῦ
ὅπως μετὰ μέλλοντος ἴδε ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, σελ. 109.

§. 6. Ἐκφέρεται δὲ τὸ τέλος καὶ διὰ τῶν τελικῶν ἀπα-
ρεμφάτων λεγομένων (σ. 115 § 6—7)· τοῖς Αἰγινήταις οἱ
Λακεδαιμόνιοι ἔδοσαν Θυρέαν οἰκεῖν (Θουκ. Β. 27).—πα-
ρέχειν ἐσθίειν (Ἀρφ. Εἰρ. 23)· καὶ τὰ μετὰ τοῦ ὅστε χω-
ρία, προτασσομένης αἰτίας ἱκανῆς ἵνα παραγάγῃ τὸ διὰ τοῦ
ἀπαρεμφάτου ἐξηγούμενον, ὁμοιάζουσι τούτοις, ἀλλὰ δὲν εἰ-

ναι πάντῃ πάντως τὰ αὐτά· διότι ἐν τούτοις δηλοῦται μάλ-
 λον συνέπεια τῶν προηγουμένων ἢ τέλος σκοπούμενον· ἔχεις
 ἔγκλημ' Ἀτρείδαις ὥστε θυμοῦσθαι παθῶν (Σ. Φ. 323),—
 οἶμαι μὲν ἀρκεῖν σοί γε καὶ τὰ σά . . ἀλήμαθ' ὥστε μὴ
 τὰ τῶν πέλας στένειν (Σ. Φ. 340) = vous avez assez
 de maux a déplorer, sans prendre encore part a
 ceux de vos amis ("Ἴδε ἐν. σ. 415 καὶ κατωτέρω περὶ Ἀό-
 γων Συμπερασματικῶν). Ὡσαύτως καὶ διὰ μέλλοντος μετο-
 χῆς, τῆς τελικῆς λεγομένης, ἐπὶ τῶν κινήσεως σημασιτικῶν
 ῥημάτων ἤλθοι ἐγὼ παύσουσα τὸ σὸν μένος ('Ἰλ. Α, 207).—
 προσευξόμενος ἦκω ('Ἀρφ. Π.λ. 842).—καὶ τοῦτ' ἀναθήσω
 ἔρχομαι πρὸς τὸν θεόν ('Ἀρφ. Π.λ. 844), ὡς ἐν τοῖς περὶ Ἀ-
 παρεμφάτου καὶ μετοχῆς διελάβομεν. Ενίοτε δὲ καὶ κατ' ἐνε-
 στῶτα ὡς γινομένου καὶ οὐχὶ ὡς γενησομένου θεωρουμένου
 τοῦ πράγματος· διεροῦντο πρέσβεις πέμπειν κωλύοντας
 (Θουκ. 5', 88).—Ἐπεμψαν πρέσβεις ἀγγέλλοντας (Θ.
 Ζ', 25).

§. 7. Καὶ διὰ τῶν πλαγίων πτώσεων ἐπίσης ἐκφέρονται
 οἱ τελικοὶ λόγοι· τῆς Κορίνθου ἕνεκα ἡσυχίας (Θουκ. Ε',
 53).—ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ ἀγαθῷ (Ξ.).—ἰέναι ἐπὶ πῦρ, ἐφ' ὕ-
 δωρ, ἐπὶ ξύλα κατὰ θέαν τοῦ χωρίου (Θ. Ε', 7)—τοῦ ἐπαι-
 νεῖσθαι ἕνεκα, — ἐπ' αὐτὸ γέ τοῦτο πάρεσμεν (Πλ. Γοργ.
 447). κτλ. ὡς ἐν τῷ περὶ Προθέσεων διελάβομεν. Ἀλλὰ καὶ
 ἐνταῦθα δὲν ἀναφαίνονται δύο λόγοι συνδεδεμένοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ λόγων Ὑποθετικῶν.

§. 1. Οἱ ὑποθετικοὶ λόγοι, ἐξηγουντες καὶ οὗτοι τὴν σχέ-
 σιν τοῦ παραγοντος καὶ παραγομένου, συγγενεῦσι τοῖς αἰ-
 τιολογικοῖς. Ἀλλ' οἱ μὲν αἰτιολογικοὶ ἐξηγοῦσι τοῦτο πραγ-
 ματικῶς, κατὰ τοῦτον τὸν τύπον· διὰ τὸ δεῖνα προῆλθεν ἢ
 προέρχεται, ἐκωλύθη ἢ κωλύεται τὸ δεῖνα, οἱ δὲ ὑποθε-
 τικοὶ ὑποθετικῶς κατὰ τοῦτον τὸν τύπον· τοῦ δεῖνος τεθέν-

τος, προκύπτει ἢ οὐ προκύπτει τὸ δεῖνα, τοῦ δεῖνος μὴ τεθέντος, προκύπτει ἢ οὐ προκύπτει τὸ δεῖνα. Σύγκεινται δὲ ἐκ δύο μερῶν, ἐξ ὧν τὸ μὲν περιέχει τὴν παραλαμβανομένην ὑπόθεσιν, τὸ δὲ τὴν ἐκ ταύτης συνέπειαν· τὸ πρῶτον καλεῖται ἡγούμενον καὶ πρότασις, τὸ δεύτερον καλεῖται ἐπόμενον καὶ ἀπόδοσις· εἰ μὲν εἰσι βωμοί, εἰσὶ καὶ θεοί.— ἦν θάνατος ἔλθῃ, οὐδεὶς βούλεται θιῆσκειν (Εὐρ. Ἀλκ. 674). Δυνατὸν δὲ εἰς τὸν λόγον νὰ προταχθῇ καὶ ἡ ἀπόδοσις· οὐκ ἄρα ἔτι μαχεῖται, εἰ ἐν ταύταις οὐ μαχεῖται ταῖς ἡμέραις (Ξ. Ἀρ. Α', ζ', 18).

§. 2. Οἱ ὑποθετικοὶ λόγοι ἐκφέρονται διὰ τῶν ὑποθετικῶν μορίων, εἰ, ἐάν, ἦν, κατὰ τοὺς ἀκολουθοῦσας μάλιστα τρόπους.

Α' Τίθεται ὀριστικὴ μὲν ἐν τῇ προτάσει μετὰ τοῦ μορίου εἰ, κατὰ ἐνεστώτα, μέλλοντα ἢ παρωχημένον χρόνον, ὅταν ἡ ὑπόθεσις παρίσταται ὡς δυνατὴ, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἐν τῇ φύσει καὶ παρ' ἀνθρώποις ὄντων καὶ γινομένων, οὔτε ἀμφιβολίας περὶ μὴ ὑπάξεως, οὔτε νύξεως περὶ ὑπάρξεως τοῦ ὑπ' αὐτῆς ἐξηγουμένου ὑποδεικνυομένης, ἐν δὲ τῇ ἀποδόσει· 1. ὡσαύτως ὀριστικὴ, ἄνευ τοῦ ἦν, ὅταν ἡ συνέπεια θεωρῆται ὡς ἀναγκαία καὶ ἀπαραίτητος· 2. εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἂν, ὅταν παρίσταται ὡς ἐνδοιαστὴ καὶ οἷον ἐκ περιστάσεων ἐξαρτωμένη· 3. εὐκτικὴ ἄνευ τοῦ ἂν, ἐπὶ εὐχῆς ἢ κατάρας· 4. προστακτικὴ, ἐπὶ προσταγῆς, παραινήσεως ἢ τοιοῦτου τινός, καὶ πάντοτε κατὰ τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον· οὕτω π. χ.

1. εἴτε τῷ μῶ τὰνδρὶ μεμπτός εἰμι, κάρτα μαίνομαι (Σ. Τρ. 445)— εἰ ταῦτα λέξεις, ἐχθραεὶ μὲν ἐξ ἐμοῦ, ἐχθρὰ δὲ τῷ θανόντι προσκείσει δίκη (=δικαίως· Σ. Ἀν. 93). Ὡσαύτως· εἰ αὕτη ἡ πόλις ληθθήσεται, ἔχεται καὶ ἡ πᾶσα Σικελία (Θουκ. ΣΤ', 91), ἔνθα πρὸς μείζονα βεβαιότητα τρέπεται εἰς ἐνεστώτα τὸ μέλλον τῆς συνεπείας.— τοὺς τριηράρχους ἠνάγκαζεν ἐπισκευάζειν τὰς νῆας, εἰ τίς τι ἐπετονήκει (Θουκ. Ζ', 38).—εἰ ἐβρόντησε καὶ ἤστραψεν.— εἰ δ' ἐργάσει μὴ ταῦτα, λύπην πᾶσιν Ἀργείοις βαλεῖς (Σ. Φ. 66).

2. εἰ τὰδ' ἔχει κατὰ τοῦν κείω, ταῦτ' ἂν ἀπαρκοῖ (Σ. Κ. 1768).—εἰ γὰρ κτενοῦμεν ἄλλον ἀντ' ἄλλου, οὐ τοι πρόην

θάροις ἄν, εἰ δίκης γε τυγχάνοις (Σ. Ἡλ. 582). — πᾶν τοίνυν, εἰ καὶ τοῦτ' ἔτλη, κλύοι τις ἄν (Σ. Τρ. 71).

3. σφῶρ δ' εὐδοκῆ Ζεὺς, τὰδ' εἰ τελεῖτέ μοι θαρόντι (Σ. Κ. 1435) — ὅ,τι πύματον ὀλοίμαρ, φρόνησιν εἰ τὰρδ' ἔχω (Σ. Τ. 663).

4. σὺ δ' εἴτι χρήσεις, φράζε δευτέρῳ λόγῳ (Σ. Φ. 49). — εἰ γὰρ θέλεις, δίδαξον (Σ. Ἡλ. 585). — ὑμῶν δὲ γ' εἴτι οἶδε, ἐμοὶ κατειπάτω (Ἀρφ. Εὐρ. 20).

§. 3. Β'. Τίθεται ὑποτακτικὴ μετὰ τῶν μορίων ἔάν, ἄν, ἦν, ἐν τῇ προτάσει, μετὰ νύξιος ἐνδεχομένης ἢ καὶ προσδοκωμένης ἐπαληθεύσεως, ἐν δὲ τῇ ἀποδόσει τίθεται συνήθως ὀριστικὴ κατ' ἐνεστώτα ἢ μέλλοντα, ὅταν ἢ συνέπεια θεωρηθῆται ὡς θετικὴ, εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν θεωρηθῆται ὡς ἐνδεχομένη, καὶ προστακτικὴ ὅταν παρίσταται ὡς προσταγῆ ἢ ὡς παραίνεσις· ἔάν ἀληθείης ὑπισχυροῦμαι σοὶ δέκα τάλαρτα (Ξ. Ἀν. Α', ζ', 18) — ἔάν ἡμεῖς δυνώμεθα σώζεσθαι, ἐν πολίῃ ὑμεῖς εἰρήρη ἔσεσθε (Ξ. Κ. Π. ς', α', 18). — ἄν αὐτῷ διδῶς ἀργύριον, καὶ σὲ ποιήσει σοφόν (Πλ. Πρωτ. 310). — ἦν φράσω, διόλλυμαι (Σ. Τ. 1159). — ἦν τις ἀρθιστῆται πειρασόμεθα χειροῦσθαι (Ξ. Ἀν. Ζ', γ', 11). — ἅπας λόγος ἄν ἀτῆ τὰ πράγματα, μάταιόν τι φαίνεται καὶ κερὸν (Δ. Ὀλ. Β', ἐ). — τὰμ' ἰὰν θέλης ἔτη κλύωνδέχεσθαι, ἀ κλήν λίβοις ἄν κἄναχοῖρησιν κακῶν (Σ. Τ. 213). — ἦν γὰρ εὐρεθῆ λέγων σοὶ ταῦτ', ἔρωγ' ἄν ἐκπεφευγοῖην πάθος (Σ. Τ. 839). — ἄν βούλησθε χειροτονήσατε (Δημ. Φ. Γ', ιδ').

§. 4. Τίθεται εὐκτικὴ μετὰ τοῦ εἰ, ἄνευ τοῦ ἄν, ἐν τῇ προτάσει τῶν ὑποθετικῶν λόγων, ὅταν ἢ ὑπὸ θέσις, μόνον ἐκ τοῦ λογισμοῦ τοῦ λέγοντος λαμβανόμενη, ἦντι ἀπλῶς ἰδέα τῆ καὶ προσηματωδῆς, ἄνευ νύξιος ἐπαληθεύσεως ἢ μὴ ἐπαληθεύσεως, ἐν δὲ τῇ ἀποδόσει τίθεται εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν ἢ συνέπεια παρίσταται ὡς ἐνδεχομένη, ὀριστικὴ δὲ ἄνευ τοῦ ἄν, ὅταν παρίσταται ὡς ἀναμφίβολος· εἴ τις τοῦς κρατοῦντας τοῦ πλήθους ἐπ' ἀρετὴν προτρέψμεν ἀμφοτέρου· ἄν ὤφελήσειεν (Ἰσ. πρὸς Νικοκλ. β'). — εἰ πάλιν ἀνα-

βλέψειας, ὡσπερ καὶ πρὸ τοῦ, φύγεις ἂν τοὺς πονηροὺς (Ἄρ. Πλ. 95); — τὸ λέγειν εὖ δεινὸν ἔστιν, εἰ φέροι τινα βλάβην (Εὐρ. Ἀρχελ. Ἀποσπ. Η'). — τί δεῖ καλῆς γυναικός, εἰ μὴ τὰς φρένας χρηστὰς ἔχοι (Εὐρ. Ἀρτιόπ. Ἀπόσπ. ΙΔ');

§. 5. Δ. Τίθεται ὀριστικὴ κατὰ πικρατατικόν, ἀόριστον καὶ ὑπερσυντελικόν μετὰ τοῦ εἰ ἐν τῇ προτάσει, ὅταν ἡ ὑπόθεσις παρίσταται προφανῶς μὴ ἐπαληθεύουσα, ἐν δὲ τῇ ἀποδόσει ὀριστικὴ ἄνευ τοῦ ἂν, ὅταν ἡ συνέπεια παρίσταται ὡς ἄφευκτος, ὀριστικὴ δὲ μετὰ τοῦ ἂν, ὅταν θεωρῆται ὡς ἰνδεχομένη καὶ δεκτικὴ ἐπαληθεύσεως; ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρεῖναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο (Θ. Γ', 74). — εἰ ἐξ ἀρχῆς ταῦτα ἐγίνωσκε, πολέμιος μὲν ἦν, οὐ μέντοι πονηρὸς γ' ἂν δικαίως ἐρομίζετο (Ξ. Ἑλλ. Β', γ', 27). — εἰ δὲ τοῦτ' ἐποίησε ἕκαστος, ἐνίκων ἂν Δ. Ὀλ. Γ', ζ'). — εἰ μὲν εἵχετόν γ' ἤδη φρένας, πόλλ' ἂν παρήκουρ (Σ. Τ. 1512). — εἰ μὴ πατήρ ἦσθ' εἶπον ἂν σ' οὐκ εὖ φρονεῖν (Σ. Ἀρτ. 755).

§. 6. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ ἀποφατικῆς ἐννοίας. Ὅταν δηλ. ἡ ἀπόφασις ὑπάρχει ἐν τῇ προτάσει, γίνεται ὁ ἐξῆς τύπος· εἰ μὴ ὑπάρχει, ὑπάρξει, κτλ. τοῦτο, προκλύπτει ἐκεῖνο, κτλ. εἰ μὴ λέγω τάληθές, ἀξιώ θανεῖν (Σ. Τ. 944) — ἡ χάρις τῆς προμηθείας, ξέρε, εἰμὴ κακὸς πέφυκα, προσφυλῆς μενεῖ (Σ. Φ. 558). — σιγᾶν ἂν ἀρμόζοι σε τὸν πλείω λόγον, εἰ μῆτε λέξεις παιδί τῷ σουτῆς (Σ. Τρ. 731) οὕτω καὶ εἰ μὴ καιροῦ τυγχάνω, μεθάρμοσον (Σ. Ἡλ. 31). Ὅταν δὲ ἡ ἀπόφασις ὑπάρχει ἐν τῇ ἀποδόσει, τότε γεννᾶται ὁ ἐξῆς τύπος· εἰ ὑπάρχει, ὑπάρξει, κτλ. τοῦτο, οὐ προκλύπτει, οὐ προκλύψει, κτλ. ἐκεῖ. ο' εἰ ἔπεσι νέμεσις, οὐ λέγω (Σ. Ἡλ. 1 467) — εἰ γὰρ τῶν δ' ἐμεῖ μεῖζόν τι λέξεις, οὐκ ἂν ἀντείπιμι (Σ. Ἡλ. 376) — οὐκ ἂν δυναίμην ἀντειπεῖν, οὐκ ἀντερωῶ οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ εὐχῆς ἢ κατάρας· μὴ νῦν ὀναίμην, ἀλλ' ἀραῖνε, εἰ σέ τι δέδρακα, ὀλοίμην, ὧρ ἐπαιτιᾶ με δρᾶν (Σ. Τ. 644) καλὸν νὰ μὴν ἴδω, ἔάν, κτλ. Ὅταν δὲ, τελευταῖον ἡ ἀπόφασις ὑπάρχη καὶ ἐν τῇ προτάσει καὶ ἐν τῇ ἀποδόσει τότε γεννᾶται ὁ ἐξῆς τύπος· εἰ μὴ ὑπάρχει, ὑπάρξει, κτλ. τοῦτο, οὐ προκλύπτει, οὐ προκλύψει ἐκεῖνο. — εἰ τὰ τοῦδε τόξα μὴ ληφθήσεται, οὐκ ἔστι πέρσαι σοι τὸ Δαρδά-

ρου πέδον (Σ. Φ. 68).—εἰ γὰρ μὴ τοῦτο πεισθήσεσθε ταῖς ψυχαῖς, οὐκ ἰθελήσετε ὑπὲρ τῶν πραγμάτων σπουδάζειν (Δημ. Χερύβρον. ιά).

§. 7. Καὶ τοσαῦτα μὲν περὶ τῆς περιστάσεως Α', ἐξ ἧς εὐκόλως ἐννοοῦντο καὶ τὰ περὶ τῶν περιστάσεων Β', Γ', Δ'. Ἐπὶ τῆς περιστάσεως δηλ. Β' ὁ τύπος ἐστίν, ὡς ἐπὶ τῆς πρώτης, καθίσσον εἰς τὸ μέλλον ἀναφέρεται, ἐὰν ὑπάρχη, ὑπάρξη τοῦτο ὑπάρχει ἢ ὑπάρξει ἐκεῖνο, ἢ τὸ ἐναντίον, ἐπὶ ἀποφατικῆς ἐννοίας, μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι διὰ τῆς ὑποτακτικῆς ἐκφέρεται τι εἰς τὴν ἐφεξῆς πείραν ἀνατιθέμενον, εἰ μέλει νὰ πραγματοποιηθῇ ἢ οὐχί, κατὰ τὴν φύσιν τῆς ὑποτακτικῆς, ἐν ᾧ τοιοῦτόν τι δὲν ὑπάρχει ἐν ταῖς δι' ὀριστικῆς ἐκφερομένοις. Εἰ δὲ τὸ εἰ γερήσεται διάφορον τοῦ ἐὰν γένηται, ἡ διαφορὰ ἐστὶ τοσοῦτον μικρὰ καὶ λεπτή, ὥστε κατανατᾶ σχεδὸν ἀνεπαίσθητος. Ἴσως τὸ διὰ μέλλοντος ἔλαττον ἀμφίβολον.

§. 8. Ἐπὶ τῆς περιστάσεως Γ' ὁ τύπος ἐστίν· ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι ἤθελεν ὑπάρξει τοῦτο, ἢθελε προκύψει βεβαίως ἢ πιθανῶς ἐκεῖνο. Ἐπὶ τῆς περιστάσεως Δ' ὁ τύπος ἐστίν, εἰ ἐγένετο τοῦτο, προὔκλυτε βεβαίως ἢ πιθανῶς ἐκεῖνο. Ἡ διαφορὰ ἐστὶν ὅτι διὰ μὲν τῆς εὐκτικῆς οὔτε πιθανόν οὔτε προσδοκώμενον περιέχεται, δὲν ἀποκλείεται ὅμως τὸ δυνατόν ὡς ἐν τῇ διὰ τῶν παρωχημένων τῆς ὀριστικῆς ὑποτιθεμένων· ἐν τῷ εἰ ἀναβλέψαις, π. χ. δὲν ἐξηγεῖται τὸ ἀδύνατον τῆς ἀναβλέψεως, ἐν δὲ τῷ εἰ φρένας εἴχετον περιέχεται ἡ ἐννοία οὐκ ἔχετε φρένας· τοῦναντίον δὲ ἐν τῷ διὰ τῆς ἀποφάσεως· ἐν τῷ εἰ μὴ πατήρ ἦσθα, π. χ. ἡ ἐννοία ἐστὶν εἰ πατήρ, καὶ τοῦτο κωλύει με εἰπεῖν ὅτι οὐκ εἴψυρεῖς.*

* §. 9. Ὡς δὲ ἐκ τῆς διαφορᾶς σχέσεως τῆς ὑποθέσεως πρὸς τὴν συνέπειαν, ὡς πρὸς τὸ βέβαιον, ἀβέβαιον ἢ ἀδύνατον, προκύπτει ἡ διαφορὰ τῶν ἐγκλίσεων, οὕτως ἐκ τῆς σχέσεως τῶν αὐτῶν ὡς πρὸς τὸν χρόνον, καθ' ὃν λαμβάνεται ἡ ὑπόθεσις καὶ ἡ συνέπεια, προκύπτει ἡ διαφορὰ τῶν χρόνων. Συμπεραίνεται δηλ. οὐχὶ μόνον ἐκ τοῦ αὐτοῦ χρονικοῦ τμήματος, ὡς ἀνωτέρω, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἐνὸς περὶ τοῦ ἑτέρου.

1. ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος περὶ τοῦ μέλλοντος ἢ περὶ τοῦ παρωχημένου ἢ χάρις, . . . εἰ μὴ κακὸς πέφυκα, προσφιλεῖς μερεῖ (Σ. Φ. 558).—πεσοῦμεθα, εἰ χρὴ πατρὶ τιμωρούμενοι (Σ. Ἡλ. 399).—εἰ μάλα καρτερός ἐστι, θεὸς ποῦ σοὶ τόγ' ἔδωκεν (Ἠλ. Α', 177) 2. ἐκ τοῦ μέλλοντος περὶ τοῦ ἐνεστῶτος, ἢ περὶ τοῦ παρωχημένου εἰ δ' ἂν συμφέροι χωρὶς κολακείας ἰθελήσετε ἀκούειν, ἔτοιμος λέγειν (Δημ. Φιλ, Γ', 6').—εἰ μὲν οὖν ἔτι λέξει τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν, οὐκ ἐγὼ ἔκταρον (Σ. Τ. 843) 3. ἐκ τοῦ παρωχημένου περὶ τοῦ ἐνεστῶτος ἢ μέλλοντος· εἰ πάντα, κάρτ' ἂν εὐτυχεῖν δοκῶ (Σ. Αῦ. 263).—τὰς πόλεις αὐτοτόμους ἀφήσομεν, εἰ καὶ αὐτοτόμους ἔχοιτες ἐσπεισάμεθα (Θουκ. Α', 144). *

* §. 10. Κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐξηγοῦνται καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν ὑποθετικῶν λόγων, οἵτινες, διὰ τὴν ἀπὸ ἐγκλίσεως εἰς ἔγκλισιν, δυνάμει τῆς τῶν ἐνοιῶν συγγενείας, καὶ διὰ τὴν ἀπὸ χρόνου εἰς χρόνον μετάβασιν, δυνάμει τῆς μεταξὺ ὑπὸ θέσεως καὶ συνεπείας συναφείας, καὶ δι' ἄλλας προσέτι περιστάσεις καταντῶσιν ἐκ τῶν δυσκολωτέρων τῆς ἑλληνικῆς συντάξεως. Κατὰ τὸ παράδειγμα (§ 2.) τοὺς τριηράρχους ἠγάρακαε, κτλ. ἐξηγεῖται καὶ τὸ εἰ μὲν ἐποίηεν οἱ Ἀθηναῖοι ὑπεχώρουν (οἱ Συρακούσιοι), οἱ δ' ἀναχωροῖεν, ἐπέκειντο (Θουκ. Ζ', 79. Ἴδε καὶ Γ', 99), ἐνθα διὰ μὲν τῆς εὐκτικῆς ἐκφέρεται τὸ κατ' ἐπανάληψιν, τὸ ὁσάκις, διὰ δὲ τῶν παρωχημένων τῆς ὀριστικῆς τὸ ἱστορικὸν καὶ θετικὸν· τὸ (Ἀρρ. Ἰππ. 776. ἄλλ. 725) ὅς πρῶτα μὲν ἦν ἐβούλευόν σοι χρήματα πλεῖστ' ἀπέδειξα ἐν τῷ κοινῷ, οὐ φροντίζων τῶν ἰδιωτῶν οὐδενός, εἴ σοι (τῷ δήμῳ) χαρισοίμην, ἔχει τὴν μὲν ἀπόδοσιν κατὰ μειοχὴν, οὐ φροντίζων, εἰς τὸ προηγουμένον ῥῆμα ἀπέδειξα ἀναφερομένην, τὴν δὲ πρότασιν ἀναφέρει εἰς τὸ μέλλον ἐπὶ τοῦ παρελθόντος. Ἔστι δὲ τὸ ὅλον = εἰ ἐμελλόν σοι χαρισῶσθαι, οὐκ ἐφρόντιζον περὶ ἄλλου. *

* §. 11. Οὕτως ἐν τῷ (Ξ. Κ. Π. Η', α, 19), ἤδει γάρ ὅτι εἴ τι μάχης δεήσοι, ἐκ τούτων αὐτῷ καὶ παραστάτας καὶ ἐπιστάτας Ἀηπτέον εἶη, ἀναφέρεται μὲν ὡσαύτως ἡ πρότασις εἰς τὸ μέλλον ἐπὶ τοῦ παρελθόντος, ἡ ἀπόδοσις δὲ τίθεται

κατ' εὐκτικὴν ἄνευ τοῦ ἄν, ὡς εἰς τὸν πλάγιον ἦτοι διηγηματικὸν λόγον ἀναγομένη. Ἐν τῷ χαίροις ἄν, εἴ σοι χα τὰ τυγχάνει τάδε (Σ. Ἡ. 1457), ἴσα δύναται ἡ εὐκτικὴ τῇ προστακτικῇ, ὡς καὶ τὸ ἀπαρέμφχτον ἐν τῷ (Σ. Γ. 462) καὶ λάβης μ' ἐψευσμένον, φάσκειν ἐμ' ἦ ἢ μαρτυκῇ μηδὲν φροεῖν. Τοιοῦτόν τι καὶ τὸ (Πλ. Φαίδ. 78) ἀνθυπότακτον ἐπαρέλθωμεν, εἴ σοι ἡδομένῳ ἐστίν, ἐλλείψει πρώτου προσώπου ἐν τῇ προστακτικῇ

§. 12. Εὐκολώτερα εἰσι τὰ χωρία ἐν οἷς ἡ πρότασις ἐκφέρεται διὰ μετοχῆς, ὡς ποίως μαθὼν γὰρ οὐκ ἄν ἀροίμην τὸ δρᾶν (Σ. Φ. 118) = εἰάν μάθω. — οὐκ ἄν δύναιο μὴ καμῶν εὐδαιμονεῖν (Εὐρ. Ἀποσπ.) = εἰάν μὴ κάμης ἢ ἐν οἷς παραλείπεται, παραλαμβανομένη ἐκ τῶν ἡγουμένων, ὡς οὔτε ἐσθελουσι πλείω ἢ δύναται φέρειν, διαρραγεῖεν γὰρ ἄν οὔτ' ἀμφιέννυται πλείω ἢ δύναται φέρειν, ἀποπνιγεῖεν γὰρ ἄν, (Ξ. Κ. Π. Η', Β', 21), ἔθθα πρὸ μὲν τοῦ διαρραγεῖεν ἐξυπονοεῖται τὸ εἰ ἦσθιον πρὸ δὲ τοῦ ἀποπνιγεῖεν τὸ εἰ ἡμφιέννυτο. Οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν βουλοίμην ἄν, ἐροίμην ἄν, καὶ τῶν ἐμοίων, ἐνθα ὑπονοεῖται τὸ εἰ ἐξῆν ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον. Οὕτω δὲ καὶ ὅταν πολλαὶ προτάσεις ἀναφέρωνται εἰς μίαν ἀπόδοσιν, ἢ μία πρότασις εἰς πολλὰς ἀποδόσεις, ἢ πολλαὶ προτάσεις εἰς πολλὰς ἀποδόσεις, ἢ μία ἀπόδοσις κῆται μεταξύ δύο προτάσεων, ὧν περ καὶ ἡ ἔννοια οὐχὶ δύσκολος καὶ τὰ παραδείγματα προχειρότατα. *

§. 13 Ὅμοιος δὲ καὶ ὅταν ἡ ἀπόδοσις παραλείπεται, εἴτε ἐκ τῶν ἡγουμένων παραλαμβανομένη, ὡς εἰ κερτόμησις ἐστὶ ἀληθῆ λέγειν (Σ. Φ. 1236), ἐνθα ὑπονοεῖται ἐν τῇ ἀποδόσει τὸ λέγω. — εἴ μοι τι τόξων τῶν δ' ἀημελημένον παρερρόηκεν (Σ. Φ. 653), ἐνθα ἐκ τῶν ἡγουμένων παραληπτέον τὸ βούλομαι λαβεῖν, ἢ ἐκ τῆς ἐννοίας ἀναπληρουμένη ὡς ἐν τῷ τί γάρ, εἰάν πορθῶσι χώραν τὴν ἐμήν (Σ. Φ. 1405); = τί ἐσται, ἢ τί ποιήσεις; Τοιαύτης φύσεως μετὰ τῶν ἐμοίων καὶ τὸ εἴ σοι βουλομένῳ = ἐσται τοῦτο, εἴ γε σοι βούλει, ὅπερ πλήρες ἐκφέρεται ἐν τοῖς (Πλ. Φαίδρ. 78) ἐπαρέλθωμεν, εἴ σοι ἡδομένῳ ἐστίν. Ἔστι δὲ τοῦτο τὸ γαλλικὸν s'il

vous plaît. Τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ κατὰ πληθυντ. ἀριθμὸν ὄσοις μὴ βουλομένοις ταῦτ' ἦν (Θ. Η΄. 42)· καὶ ὅταν παραλείπεται ἐλόκληρος πρότασις, ὃ εἰς σύνδεσιν χρησιμεύων κρίκος τῶν ἐννοιῶν, ὡς εἰ τὴν εἰρήνην ψέγεις, σὺ καὶ τὴν ἐνυμαχίαν ἐγραψας (Αἰσχ. Παραπρ. λθ΄.) ἔνθα τὸ πλῆρες εἰς τὴν εἰρήνην ψέγεις, γίνωσκε ἢ ἐνθυμῶν ὅτι, κτλ.

* §. 14. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὅταν πάντη πάντως παρασιωπᾶται ἢ ἀπόδοσις, σπεύδοντας τοῦ συγγραφέως εἰς τὸ ἐπόμενον κυριώτερον κῶλον, διὰ τοῦ εἰ δὲ μὴ ἀρχόμενον, ὡς ἐν ταῖς ἀποσιωπήσεσιν, οἷον ἂν μὲν ὁ Κῦρος βούληται, εἰ δὲ μὴ, ὑμεῖς γὰρ τὴν ταχίστην πάρεστε (Ξ. Κ. Π Δ΄, ε, 11). Ἴδε καὶ Ζ, ε, 54. Η, ζ, 24), ἔνθα ἀναπληρωτέον τὸ κἀλῶς, εὔ ἔχει, ἢ τι τοιοῦτον. Ἀκριβῶς δὲ διασταλτέα ἢ μέχρι τοῦδε ἐξηγηθεῖσα καθαρὰ ὑποθετικῆ τῶν ἄλλων τοῦ μορίου εἰ σημασιῶν οἷα π. χ. ἡ διστακτικὴ ἢ ἐρευνητικὴ, ὡς εἰ πέπαυται τῆς ἐδωδῆς σκέφομαι (Ἄρφ. Εἰρ. 29), ἢ ἢ καθ' αὐτὸ θετικῆ ὑπὸ ἐρμηνείαν, ἥτοι ἔκφρασιν ὑποθετικὴν, ὡς θαυμαστόν οὐδὲν πεποιήκαμεν, εἰ ἀρχὴν διδομένην ἐδειξάμεθα (Θουκ. Α΄, 76, Ἴδε καὶ Γ'). ἔνθα ἡ ἀπόδοσις καὶ διὰ τοῦ ὅτι ἠδύνατο γὰρ ἐξηγηθῆ, καὶ μάλιστα καταλληλότερον καὶ σαφέστερον· οὕτω καὶ οὐδὲν θαυμαστόν, εἴτε πεπλεονέκτηκεν (Φίλιππος) ἡμῶν (Δημ. Φ. Ἐπιστ. §. ε). ὅπερ, βέβαιον ὄν κατὰ τὸ πρᾶγμα καλύπτει καὶ κρύπτει, τρόπον τινά, ἐρμηνεία οἷον ἀμφίβολος. *

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΩΟΝ.

Περὶ Λόγων Ἀναφορικῶν.

§. 1. Οἱ διὰ τῶν Ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ τῶν ἀναφορικῶν μορίων γινόμενοι ἀναφορικοὶ λόγοι ἐξηγοῦσιν ἀναφοράν. Ἔστι δὲ ἀναφορὰ ἐκείνη τῶν κῶλων τοῦ λόγου ἢ σχέσις, καθ' ἣν τὸ ἐπόμενον ἀναμιμνήσκει πάντοτε ἠγούμενον τι πρόσωπον ἀναμιμνήσκει ἄλλο σχετικὸν πρόσωπον, πρᾶγμα ἀναμιμνήσκει ἄλλο πρᾶγμα, καὶ περίστας ἄλλην περίσασιν.

§. 2. Σύγκεινται λοιπὸν οἱ ἀναφορικοὶ λόγοι ἐκ δύο μερῶν ἐκ τοῦ ἀναφερομένου ὅπερ ἐκφέρεται διὰ τῶν δεικτικῶν ἄντωνυμιῶν καὶ τῶν δεικτικῶν μορίων, καὶ ἐκ τοῦ ἀναφορικοῦ, ἐξηγουμένου διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἄντωνυμιῶν, καὶ τῶν ἀναφορικῶν μορίων, ἀναμιμνησκόντων πάντοτε τὰ δεικτικά, λεγόμενα ἢ νοούμενα, καὶ εἰς ταῦτα ἀναφερομένων. Τὸ ὅς ἀναμιμνήσκει τὸ οὗτος, ἢ ἐκεῖνος ὁ ἀνήρ, τὸ ὅπερ ἀναμιμνήσκει τὸ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ πρᾶγμα, τὸ ὅπου ἀνακαλεῖ τὸ ἐκεῖ, τὸ ὅτε, τὸ τότε, τὸ ὅπως τὸ οὕτως, κτλ.

§. 3. Ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν δυνατὸν νὰ θεωρηθῶσιν οἱ ἀναφορικοὶ λόγοι ἄ. ὡς ἰσοδυναμοῦντες τῇ δεικτικῇ ἄντωνυμίᾳ καὶ τῇ συμπλεκτικῇ συνδέσμῳ καὶ ὅς=καὶ οὗτος ἢ οὗτος δέ· ὅ. ὡς ἐξηγοῦντες χαρακτηριστικόν τι κατηγορήμα (τιοῦτος ἢ τοιοῦτος κτλ.) καὶ προσδιορισμὸν μέρος τῆς κυρίας προτάσεως· τοὺς πρώτους καλοῦμεν, συντομίας χάριν, προσθετικούς, τοὺς δευτέρους προσδιοριστικούς· διὰ τῶν πρώτων ἐνείρεται νέα ἔννοια εἰς τὴν προηγουμένην, διὰ τῶν δευτέρων χαρακτηρίζεται καὶ προσδιορίζεται ἡ προηγουμένη.

§. 4. Οἱ προσθετικοὶ ἀναφορικοὶ λόγοι δέχονται συνήθως τὴν σύνταξιν τῶν ἀπολύτων λόγων, τιθέμενοι καθ' ὀριστικὴν, ἄνευ τοῦ ἄν τὰ πολλά, ἢ κατ' εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἄν, ἐπὶ δυνητικῆς ἐννοίας ὡς, ἤθελε τεθῆ καὶ ὁ διὰ τοῦ καὶ οὗτος ἰσοδύναμος λόγος· παρῆν ὁ Μηδοσάδης, ὅςπερ ἐπρέσβευεν αὐτῷ πάντοτε (Ξ. Ἀρ. Ζ', θ', 23)=καὶ οὗτος ἐπρέσβευεν.— τὸ πάχος τοῦ τείχους, ὅπερ νῦν ἔτι δῆλόν ἐστι περὶ τὸν Πειραιᾶ (Θουκ. Α'. 83)=τοῦτο δὲ καὶ νῦν ἔτι δῆλον. Ὡσαύτως καὶ κατ' εὐκτικὴν, ἂν ποτε συμβῆ τι πταῖσμα, ἃ πολλὰ γένοιτο ἂν ἀνθρώποις, κτλ. (Δ. Χερῆρον. Ι'=καὶ ταῦτα πολλὰ γένοιτ' ἂν.—πᾶν ἐξαιρεῖ λόγος, ὃ καὶ σίδηρος πολεμίων δράσειεν ἂν (Εὐρ. Φ. 520)· καὶ κατὰ προστακτικὴν· κρατῆρές εἰσιν, ὧν κρατ' ἔρεψον (Σ. Κ. 472). Περὶ ὑποτακτικῆς ἴδε κατωτέρω §. 8.

§. 5. Καὶ οἱ προσδιοριστικοὶ ἀναφορικοὶ λόγοι δέχονται τὴν σύνταξιν τῶν ἀπολύτων λόγων, τιθέμενοι καθ' ὀριστικὴν ἢ εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν ἐξηγῶσι θετικὴν ἢ δυνητικὴν

ἐννοίαν ἰππέας ὄσους γε δὴ καὶ ἴους ἐτύγχανεν ἔχων (Ξ.) — οὐδεμίαν ἠγοῦμεν τοιαύτην εἶναι τέχνην, ἥτις τοῖς κακῶς πεφυκόσι πρὸς ἀρετὴν σωφροσύνην ἄν καὶ δικαιοσύνην ἐμποιήσειεν (Ἰσ. Σοφ. ιά). — οὐ βράδιόν ἐστιν εὐρεῖν ἔργον, ἐφ’ ᾧ οὐκ ἄν τις αἰτίαρ ἔχοι (Σ. Ἀπ. Β΄, ή, 5)· ἐπὶ δὲ παρελθόντος· ἤξιον τὴν αὐτὴν Πασίωρι ψευδομένῳ γίγνεσθαι ζημίαν, ἥς περ ἄν αὐτὸς ἐτύγχανεν, κτ.λ. (Ἰσ. Τραπεζιτ. ιά).

§. 6. Ἐν πᾶσι τούτοις ὁ λόγος οὔτε περὶ ἰππέων οὔτε περὶ τέχνης, οὔτε περὶ ἔργου, οὔτε περὶ ζημίας ἀπλῶς, ἀλλὰ περὶ τοσούτων καὶ τοιούτων ἰππέων, περὶ τοιαύτης τέχνης, περὶ τοιούτου ἔργου, περὶ τοιαύτης ζημίας. Οὕτω λοιπὸν τὸ τοῦ Δυσίου (Ἐρατ. Φόνου Ἀπολογ. λά)· καὶ οὕτω σφόδρα ὁ νομοθέτης ἐπὶ ταῖς γαμεταῖς γυναιξὶ δίκαια ταῦτα ἠγήσατο εἶναι, ὥστε καὶ ἐπὶ ταῖς παλλακαῖς ταῖς ἐλάττονος ἀξίαις τὴν αὐτὴν δίκην ἐπέθηκεν, εἰς ἀναφορικὸν λόγον ἀναλυόμενον, ἠθελεν εἶναι· αἵτινες ἐλάττονος (ἀξίας) εἰσὶν· τοῦ δὲ κατὰ τὸν δεῦτερον τρόπον ἐκλαμβανόμενον ἠθελε παρέχει διάκριτιν παλλακῶν—ἐπὶ ἐκείναις μόνον ταῖς παλλακαῖς αἵτινες κτλ. ὅπερ ἄτοπον· κατὰ τὸν πρῶτον δὲ τρόπον, τὸν μόνον ὀρθόν—ἐπὶ τῶν παλλακῶν, αἵτινες, κτλ.,—αὗται δὲ ἐν γένει ἐλάττονος εἰσὶν ἀξίας τῶν γαμετῶν.

§. 7. Ὅταν δὲ οἱ τοιοῦτοι λόγοι ἐξηγῶν ὑποθετικὴν ἐννοίαν, τότε τίθενται καθ’ ὑποτακτικὴν μὲν μετὰ τοῦ ἄν, ἀρκετικῶς χρόνου ἠγομένου, κατ’ εὐκτικὴν δὲ ἄνευ τοῦ ἄν, ιστορικοῦ χρόνου ἠγομένου· ἐν παντὶ πράγματι οἱ ἄνθρωποι τούτοις μάλιστα θέλουσι πείθεσθαι, οὐς ἄν ἠγῶνται βελτίστους εἶναι (Ξ. Ἀπομν. Γ΄, γ΄, 9). — οἱ Ἀθηναῖοι ἠξίουσιν οὐς μὴ μόνον νικῶεν οὐδ’ ἄν μετὰ συμμάχων δύνασθαι (Δυσ. Ἐπιταφ. §. 24). Ἰσοδυναμεῖ λοιπὸν τὸ μὲν οὐς ἄν ἠγῶνται τῷ ἐάν τις αἴτινος ἠγῶνται, τὸ δὲ οὐς μὴ νικῶεν τῷ εἴ τις αἴτινος μὴ νικῶεν· οὕτως ὡς ἂ, τυγχάνη—ἐάν τις τυγχάνη, δε τυγχάνοι—εἴ τις τυγχάνοι.

§. 8. Διὰ τῶν ἀναφορικῶν λόγων τοῦ πρώτου εἴδους καθ’ ὑποτακτικὴν ἐγκλισιν ἐκφέρεται καὶ τελικὴ ἐννοία εἰς

καλόν ἡμῖν Ἄνυτος ὅδε παρεκαθέζετο, ᾧ μεταδῶμεν τῆς σκέψεως (Πλ. Μέν 89) = ἵνα μεταδῶμεν τοῦτο δὲ = καὶ μεταδώσει τούτῳ. Συνηθέστερον δὲ τοῦτο ἐκφέρεται διὰ τοῦ μέλλοντος τῆς ὀριστικῆς· ἀποχωρίσαι τάξεις, αἵτινες βοηθήσουσι (Λυσ. Μαρτιθ. Ἀπολογία 15). — τεκμήριόν τι μοι ἐπιδείξατο, ᾧ εἶσομαι ὅτι ἀληθῆ λέγεται (Πλ. Εὐθύδ. 294)· ἐκφέρεται δὲ καὶ συνέπεια· τίς οὕτω μαίνεται, ὅστις οὐ σοὶ βούλεται φίλος εἶναι (Ξ. Ἀ' γ' Β'. ε, 12); ταῦτα δὲ καὶ εἰς τοὺς προσδιοριστικούς δυνατὸν ἀναγαγεῖν. Ὡσαύτως καὶ αἴτιον· θαυμαστὸν ποιεῖς ὅς ἡμῖν μὲν οὐδὲν δίδως. (Ξ. Ἀπομν. Β', γ', 13) = ὅτι. Τοιαῦτα καὶ τὰ (Ξ. Ἀπομν. Α' β', 64) πᾶς οὖν ἐνοχος εἶη τῇ γραφῇ; ὅς, κτλ = οὗτος γάρ. — ἄτοπα λέγεις, ᾧ Σώκρατες, καὶ οὐδαμῶς πρὸς σοῦ, ὅς γε κελεύεις ἐμὲ γῶτερον ὄντα καθηγεῖσθαι (Ξ. Ἀπ. Β'. γ'. 15. *

* §. 9. Εἰς τοὺς ἀναφορικούς λόγους ἀνάγονται καὶ οἱ παραβολικοί, οἱ ἐκφέροντες παραβολάς, οἵτινες κοσμοῦσι τὴν ποίησιν καὶ μάλιστα τὴν δημοτικὴν διότι καὶ ἐν τούτοις παρατηρεῖται σχέσις ἀμοιβαία, καὶ ὄχι μέρους πρὸς μέρος, ἀλλὰ κώλου πρὸς κῶλον· ὡς πατήρ οὐ πατὴρ οὐδὲν οὐδένα καίωρ . . . ὡς Ἀχιλεὺς ἐτάριοιο οὐδένα οὐδένα καίωρ (Ἰλ. Ψ', 222) — οἱ δ' ἐφέβοιτο κατὰ μέγαρον, βόες ὡς ἀγριλαῖαι (Ὀδ. X, 299), κτλ.) *

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ Λόγων Χρονικῶν.

§. 1. Οἱ χρονικοὶ λόγοι ἐξηγοῦσι τὴν πρὸς ἄλληλα σχέσιν δύο κώλων κατὰ τι χρονικὸν σημεῖον. Ἔστι δὲ ἡ σχέσις αὕτη, ὡς ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν, διττὴ ἤτοι δηλ. τὸ ἐν κῶλον προσθέτει νέαν ἔννοιαν εἰς τὸ προηγούμενον, ἢ προσδιορίζει τὸ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ σημεῖον. Ἐν τῷ ταῦτα ἐγένετο χθὲς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ὅτε καὶ ἤστραψε, τὸ ὅτε καὶ ἤστραψε ἤθελε σημαίνει ὅτι καθ' ἣν στιγμήν ἐγένοντο τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος, συνέβη προσέτι καὶ ἡ ἀστραπή· ἐν τῷ ὅτε οὐκ

ἐτ' εἰμί, τηρῖκαῦτα ἀρ' εἴμ' ἀνήρ (Σ. Κ. 393), τὸ διὰ τοῦ ὅτε κῶλον προσδιορίζει τὸ διὰ τοῦ ἡρίκα, ὀρίζει δηλ. τὸ χρονικὸν σημεῖον ἐν ᾧ τοῦτο ὑπάρχει ἢ γίνεται.

§. 2. Κατὰ ταῦτα λοιπὸν δυνατὸν εἶπεν ὅτι οἱ χρονικοὶ λόγοι ἑμοιάζουσιν ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τοῦ, προεξηγηθέντας ἀναφορικούς, διαιρούμενοι καὶ οὗτοι εἰς προσθετικούς καὶ προσδιοριστικούς, οἵτινες τελευταῖοι ὑποδιαιροῦνται εἰς τοὺς θετικὴν καὶ εἰς τοὺς ὑποθετικὴν ἔννοιαν ἐξηγουντας. Ὡς δὲ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν λόγων ὑπάρχουσι δύο κῶλα, τὸ ἀναφορικὸν καὶ τὸ ἀναφερόμενον, οὕτω καὶ ἐνταῦθα, ἐπὶ μὲν τῶν προσθετικῶν τὸ προστιθέμενον, καὶ τὸ εἰς ὃ προστίθεται, ἐπὶ δὲ τῶν προσδιοριστικῶν τὸ προτδιορίζον καὶ τὸ προσδιοριζόμενον ἦτοι κύριον κῶλον.

§. 3. Οἱ προσθετικοὶ χρονικοὶ λόγοι διὰ τῶν χρονικῶν μορίων ἐκφερόμενοι δέχονται τὴν σύνταξιν τῶν ἀπολύτων λόγων καθ' ὀριστικὴν ἢ εὐκτικὴν τιθέμενοι, κατὰ τὴν φύσιν τοῦ λόγου. Εἶναι δὲ σπάνιοι ὀλιγοὶ πρόσθεν, ὅτε ἐγὼ ἔφην πλουτεῖν, ἐγέλασας (Ξ. Οἰκ. Β', 9). — Φίλιππος φυλάξας τοὺς ἑτησίαις ἐπιχειρεῖ, ἡρίκ' ἀν ἡμεῖς μὴ (ἢ οὐ) δυναίμεθα ἀφικέσθαι. (Θημ. Φ. Α', ιά).

§. 4. Οἱ προσδιοριστικοὶ χρονικοὶ λόγοι δέχονται τὴν ὀριστικὴν, ὅταν ἐξηγῶσι μερικὸν γενόμενον εἰς ὄρισμένον χρόνον σημεῖον ἀναφερόμενον· νῦν γὰρ οἰμῶξαι πάρα . . . ὅθ' ὦδ' ἔχωρ πρὸς τῆς δ' ὑβρίζει μητρός (Σ. Ἡλ. 788). — ὅτε πλούσιος ἦν, ἐφοβούμην (Ξ). — μέχρι μὲν (οἱ Ἀθηναῖοι) ἀπὸ τοῦ ἴσου ἡγοῦντο, προθύμως εἰλόμεθα. (Θ. Γ', 10). — Μεσσηνίους οὐ πρότερον ἐπαύσατο (Λακεδαιμόνιοι) πολιορκούντις, πρὶν ἐξέβαλον ἐκ τῆς χώρας (1σ. Παρ. λέ). Οὕτω καὶ . . . ὅποτε οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐπέβαλον (Ξ. Ἰπαρ. Ζ', ιδ.). — ἕως ἀφίκοντο (Θουκ.). — ἕως ἡννετριβῆ τῆς κεφαλῆς (Ἀρρ. Εἰρ. 71). — ἕς τε ἠνάγκασαν (Ξ.) ἕως ἐστὶ καιρός, ἀντιλάβεσθε τῶν πραγμάτων (Δημ.). Ἐν ταῖς χωρίοις τούτοις παρίστανται οἷον σύγχρονα τὰ ὑπὸ τῶν δύο κῶλων ἐκφερόμενα, ἐν τῷ ἐνεστῶτι καὶ παρωχημένῳ, τοῦ χρονικοῦ μορίου σημαίνοντος τὸ πότε καὶ ἕως οὔ.

§. 5. Όταν δὲ ὡσαύτως μὲν ἀναφέρηται τὸ πρᾶγμα εἰς ὄρι-
 σμένον χρόνον σημείον, ἀλλὰ ἢ μίαν ἐνέργειαν γίνηται μετὰ τὴν
 ἄλλην, τότε τὸ προσδιοριστικὸν χρονικὸν κῶλον ἐκφέρεται διὰ
 τῶν χρονικῶν μορίων ἐπί, ἐπειδὴ, ὡς, ὅτε, ὁπότε, ἠρίκα·
 ἐπεὶ δάκρυσα κείνον, τὰ θ' ὀπ.λα ἀπήτουν τοῦ πατρὸς τὰ
 τ' ἄλλα ὅσα ἦν (Σ. Φ. 36.).—ταύτην, ἐπειδὴ θαλερός εἶχ'
 ἤθης χρόνος, μνηστῆρας ἦτουν Ἑλλάδος πρότοι χθορός
 (Εὐρ. Ἡλ. 20).—ὡς τάχιςα ἕως υπέφαιεν, ἐθόνιο πάρ-
 τες παρόντες οἱ στρατηγοί (Ξ. Ἀν. Δ', γ', 9). = εὐθὺς ἀφ'
 εὐ.—τοιούτος ἦσθα τοῖς λόγοισι, χῶτε μου τὰ τόξ' ἐκλε-
 πτες. (Σ. Φ. 4271)—ὁπότε γε καὶ τὸν ἐν χεροῖν κατεῖχον
 (Σ. Κ. 1699).—ἠρίκα' ἐβλεπον (Σ. Τ. 4470).—ἠρίκα ἐξω
 μέσου ἡμέρας ἐγένετο (Ξ. Κ. Π. Δ', δ', 1).

§. 6. Όταν δὲ ὁ λόγος ἀναφέρηται εἰς ἀόριστον χρόνον ση-
 μείον ἐπὶ τοῦ ἐνεστώτος, μέλλοντος, ἢ περρωχημένου, τότε
 τὰ προσδιοριστικὰ χρονικὰ κῶλα, λαμβάνοντα τὸν χαρακτή-
 ρα τῶν ὑποθετικῶν, δέχονται καὶ τὴν τούτων σύνταξιν, ὡς
 ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν, καθ' ὑποτακτικὴν ἢ εὐκτικὴν τιθέμενα·
 καθ' ὑποτακτικὴν μὲν, ἐνεστώτος ἢ μέλλοντος, κατ' εὐκτικὴν
 δὲ ἱστορικοῦ χρόνου ἡγουμένου, ὅπερ δηλοῖ ὅτι τὰ μὲν πρῶ-
 τα ἀναφέρονται εἰς τὸ ἐνεστώ· ἢ μέλλον, τὰ δὲ δευτέρα εἰς
 τὸ παρελθόν· ἐπὶ ἀμφοτέρων δὲ δηλοῦται ἥτοι ἅπαξ γινόμε-
 νον ἢ πολλάκις ἐπαναλαμβανόμενον.

* §. 7. Καὶ ἡ μὲν ὑποτακτικὴ δέχεται συνήθως τὸν δυ-
 νητικὸν σύνδεσμον ἄν, εἴτε χωριστὸν, εἴτε μετὰ τῶν χρονικῶν
 μορίων εἰς μίαν λέξιν συγχωνευόμενον, ὡς ἔστ' ἄν, ἄχρι ἄν,
 μέχρι ἄν, ἕως ἄν, ἠρίκα' ἄν, καὶ ὅταν=ὅτε ἄν, ὁπότεν=
 ὁπότε ἄν, ἐπὶν=ἐπεὶ ἄν, ἐπὴν—ἐπεὶ ἦν, ἐπειδὴν=ἐπειδὴ
 ἄν ἢ δὲ εὐκτικὴ τίθεται συνήθως ἄνευ τοῦ ἄν. Οὕτω π. χ.
 δεῖ τοὺς γενομένους μέχρις ἄν ζῶσι ποιεῖν (Μέν).—ἔστ' ἄν
 λείσω παμφεγγεῖς ἄστρων ῥιπὰς (Σ. Ἡλ. 105)· καὶ ἐπει-
 δὴν ἀκούσητε κρίνατε (Δημ).—ὅταν ἀγασθῶ τιμὴ (Κ. Κ. Π.
 Β', δ', 9).—ὁπότεν δροφερὰ γυὲς ὑπολειφθῆ (Σ. Ἡλ. 91).
 Ὁσαύτως πορεύεσθαι ἐκέλευσεν ἠσύχως, ἕως ἄγγελος ἔλθοι
 (Ξ. Κ. Π. Γ', γ', 53)=ἕως οὗ ἔλθῃ—καὶ διὰ παντὸς τοῦ

πολέμου, ὅποτε ξυμβαίη αὐτοῖς, ἐχρῶντο τῷ νόμῳ (Θ. Β'. 34).—ὁσάκις.—ὅτε ἔξω τοῦ δειροῦ γένοιτο, πολλοὶ τὸν Κλέαρχον ἀπέλειπον (Ξ. Ἀν. Β'. ς'. 12).—ὅπῳ εὐπράσσοι πόλις, ἔχαιρε, λυπρῶς δ' ἔφερον εἴτοι δυστυχοῖ (Εὐρ. Ἰκ. 898). Ἐνίοτε παραλείπεται μὲν δ' ἂν ἐπὶ τῆς ὑποτακτικῆς, ὡς ἔστ' ἐγὼ μόλω (Σοφ. Αἴ. 1183), τίθεται δὲ ἐπὶ τῆς εὐκτικῆς, ὡς ὅπῳτα ἦκοι,—ὅπῳτα σπουδάσοι (Ξ. Κ. Π. Α', γ', 11). *

* §. 8. Οἱ χρονικοὶ λόγοι ἐξ ἰδίας αὐτῶν φύσεως, ὁμοιάζουσι τοῖς ἀναφορικοῖς, διότι ὡς τὰ τοπικὰ ἐπιβόηματα, οὕτω καὶ τὰ χρονικὰ οὐδὲν ἕτερον ἢ ἀναφορικά εἰσιν. Ὡς τὸ ὅς πρὸς τὸ ἐκεῖνος, τὸ ὡς πρὸς τὸ οὕτως, τὸ ὅπου πρὸς τὸ ἐκεῖ, οὕτω καὶ τὸ ὅτε πρὸς τὸ τότε, κτλ. (σ. 231) διὰ τοῦτο δέχονται καὶ τὴν σύνταξιν αὐτῶν. Ὡς πρὸς τὸ ὠρισμένον χρονικὸν σημεῖον, τὸ προτερόχρονον καὶ ὑστερόχρονον, ὁμοιάζουσι τοῖς αἰτιολογικοῖς, μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν χρονικῶν τὸ ἔν συμβαίνει κατὰ σύμπτωσιν μετὰ τὸ ἄλλο, ἐπὶ δὲ τῶν αἰτιολογικῶν τὸ ἔν προκύπτει διὰ τὸ ἄλλο, καὶ τοῦ πρώτου ἀφαιρεθέντος συναφαιρεῖται καὶ τὸ δεύτερον. Ἐπειδὴ δὲ πολλάκις συμπύπτει χρόνος καὶ αἴτιον, διὰ τοῦτο πολλὰ μόρια ἐκ τῶν προηγουμένων εἰςὶ χρονικὰ ἐν ταῦτῳ καὶ αἰτιολογικά, ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ὅτε, ὅποτε, ὡς. Ἐκ τούτου λοιπὸν καὶ διὰ τῶν χρονικῶν λόγων ἐξηγεῖται αἴτιον, ὡς καὶ διὰ τῶν ἀναφορικῶν ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν τῶν βουλομένων συμβουλεύειν (Δημ. Ὁλυθ. Γ', α). *

* §. 9. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ χωρὶα ἐν οἷς δυσκόλως ἀποφασίζεται εἰ μόνον τυχαία χρονικὴ περίστασις ἐξηγεῖται ἢ συνάμα καὶ αἴτιον. Καὶ τοῖς ὑποθετικοῖς ὁμοιάζουσιν οἱ χρονικοὶ λόγοι ὡς πρὸς τὸ μέλλον διότι ἐπίσης ἀμφίβολον τὸ εἰπεὶδὴν ἔλθῃ, ὡς καὶ τὸ εἰάν ἔλθῃ, μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἡ ἀμφιβολία πίπτει ἐπὶ τοῦ χρόνου μάλιστα, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἐπὶ αὐτῆς τῆς ἐλεύσεως. *

* §. 10. Τὰ χρονικὰ μόρια ὅτε, ὅποτε, μετὰ τοῦ ἀναφορικοῦ ὡς παραλαμβάνονται καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν προτι-

θέμενα ἢ ἐπιτιθέμενα. Συχνότατον δὲ τοῦτο ἐν ταῖς ὁμηρικαῖς παραβολαῖς (Ἴδε Ἰλ. Β, 147, 209, Γ. 33 Δ. 130. 140 Ν, 471. Ὀδ. Δ, 335. Ε, 125, κτλ). Αὗται δὲ αἱ ὁμηρικαὶ παραβολαὶ καὶ διὰ τὸν συντακτικὸν τρόπον καὶ διὰ τὴν ποιητικὴν καλλονὴν ἔγιναν ἰδιαίτερον πραγματειῶν θέμα, πολλῶν καὶ διαφόρων πονημάτων περὶ τούτων γραφθέντων. *

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ Λόγων Συμπερασματικῶν ἤτοι Λόγων Συνεπείας.

§. 1. Καλοῦμεν λόγους συμπερασματικοὺς ἤτοι λόγους συνεπείας ἐκείνους τοὺς λόγους, ὧν τὸ δεύτερον κῶλον περιέχει συνέπειαν τοῦ πρώτου. *Λακεδαιμόνιοι τοσοῦτον ἀπολειμμένοι τῆς κοινῆς παιδείας καὶ φιλοσοφίας εἰσίν, ὥς οὐδὲ γράμματα μαθήνουσι* (Ἰσ. Παραθ. πγ΄.)—τὰ πολλὰ *Πρωταγόρας ἔνδον διατρίβει, ὥστε θάρρει, καταληψόμεθα αὐτόν, ὡς τὸ εἶκος, ἔνδον* (Πλ. Πρωτ. 311).—... ὥστ' οὐκ ἔχω τάλαιρα ποῖ γνώμης πέσω (Σ. Τρ. 705)—*αἰδοῦς δ' ἐπιπύματο ὥστε καὶ ἐρυθραίνεσθαι* (Ξ. Κ. Π. Α', δ', 4). Ὅμοίαν σχέσιν ἐξηγοῦσι βεβαίως καὶ οἱ αἰτιολογικοὶ καὶ οἱ τελικοὶ λόγοι, ἀλλ' οἱ μὲν ἔχουσι τὴν συνέπειαν σκοπούμενην καὶ ἀναγκαίαν, οἱ δὲ συμπερασματικοὶ ὄχι σκοπούμενην, οὐδὲ πάντοτε ἀναγκαίαν.

§. 2. Οἱ συμπερασματικοὶ λόγοι ἐκφέρουσι τὸ δεύτερον κῶλον διὰ τῆς ὀριστικῆς καὶ τοῦ ὥστε, ὅταν ἡ συνέπεια παρίσταται ὡς θετικὸν γινόμενον, γενόμενον ἢ γενησόμενον· τὰ ἐν τῷ βίῳ οὕτως ἡμῖν δοκεῖ παρτὸς ἄξια εἶναι, ὥστε πάντες τὸ καταλιπεῖν αὐτὰ πάντων μάλιστα φεύγομεν (Ξ. Ἀπομν. Β'. 6', 3).— ὥστε ἔγωγε ἐξ ὧν ἀκούω, οὐδένα κρίνω ὑπὸ πλειόνων πεφιλῆσθαι οὔτε Ἑλλήνων οὔτε βαρβάρων (Ξ. Ἀρ. Α', θ'. 28).—*ταχὺ δὲ τὰ ἐν τῷ παραδείσῳ θηρία ὁ Κῦρος ἀνηλώκει, ὥστε ὁ Ἀστυάργης οὐκέτ' εἶχεν αὐτῷ συλλέγειν θηρία* (Ξ. Κ. Π. Α. δ', 5).— ὥστ' ἐν δό-

μοισι τοῖσοι σοῖς στήσω σ' ἄγων (Σ. Κ. 1342). — ἀλλ' ἔστιν εὐνοῦν, ὡς πρὸς πιστὰς ἐρεῖς (Σ. Ἡλ. 1204).

§. 3. Ἐκφέρεται κατ' ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ ὥστε τὸ δεῦτερον κῶλον τῶν συμπερισματικῶν λόγων, ὅταν ἡ συνέπεια παρίσταται ὡς ἀποτέλεσμα σύμφωνον καὶ σύμμετρον τῇ ἐν τῇ κυρία προτάσει ἰδιότητι· ὅταν δηλ. τὸ ἐν τῇ κυρία προτάσει παρίσταται ὡς ἰκανὸν ἵνα παραγάγῃ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ἀποτέλεσμα· τοιοῦτοι ἦσαν ὥστε τοὺς ἡμαρτηκότας ἀργύριον λαμβάνοντες ἀφιέναι (Λυσ. Δήμον Καταλ. Ἀπολ. §. 26), ἦσαν δηλ. ἰκανοὶ ποιεῖν τοῦτο, εἰ δὲ καὶ ἐποίουν οὐ δηλοῦται. — Κλέαρχος ἔλαυνεν ἐπὶ τοὺς Μένωρος, ὥστε ἐκείνους ἐκπεπληχθῆναι (Ξ. Ἀρ. Α', ἐ, 13). — κραυγὴν πολλὴν ἐποίουν, ὥστε καὶ τοὺς πολεμικοὺς ἀκούειν (Ξ. Ἀρ. Β', ε', 17).

§. 4. Τίθεται εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν ἡ συνέπεια ἐκφέρεται δυνητικῶς· ἐπίστασθε, ὥστε κἄν ἄλλους εἰκότως ἄν διδάσκοιτε (Ξ). — ὥστε βουλομένη ἄν χαρίζεσθαι σοι, εἴ μου δυνατὰ θέοιο (Πλ. Πρωτ. 335). Ὡσαύτως δέχονται τὸν ἄν σύνδεσμον οἱ ἱστορικοὶ χρόνοι, ὅταν ἡ συνέπεια ἐκφέρεται κατὰ τὸν αὐτὸν δυνητικὸν τρόπον· τὸ χωρίον πανταχόθεν κάτοπτρόν ἐστιν, ὥστε τίς ἄν ὑπετόλμησεν ἐπιχειρῆσαι τοιοῦτῳ πράγματι (Δ. Σηκοῦ Ἀπολ. §. 28); Τίθεται δὲ προστακτικὴ καὶ ὑποτακτικὴ προστακτικῇ ἰσοδυναμοῦσα, ὅταν ἡ συνέπεια παρίσταται ὡς προσταγή, ὡς παραίνεσις, ὡς δέησις, κτλ· θνητοῦ πέφηκας πατρός, θνητὸς δ' Ὀρέστης ὥστε μὴ λλαγ στένε (Σ. Ἡλ. 1172) — ὥστε μηκέτι ἀπόρει (Ξ. Συμπ. Δ', 16) — ὥστε μοι συγγνώμην ἔχε (Πλ.). Οὕτω δὲ καὶ ὥστε μὴ ἀποκάμης σαντὸν σῶσαι (Πλ. Κριτ. 45), διότι ἐπὶ ἀορίστου τίθεται ὑποτακτικῇ.

§. 5. Μετ' ἀπαρεμφάτου τίθεται πολλάκις τὸ δεῦτερον κῶλον τῶν τοιούτων λόγων ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἐπὶ συμφωρία· ξυνέβησαν ὥστε ξύμμαχοι εἶναι καὶ ὁμήρους δοῦναι (Θ. Ε', 61). — ἐξῆν αὐτοῖς τῶν λοιπῶν ἄρχειν Ἑλλήνων, ὥστ' αὐτοὺς ὑπακούειν βασιλεῖ (Δ. Φ. Β', ε'). Τὸ αὐτὸ δὲ ἐκφέρεται διὰ τοῦ ἐφ' ᾧ τε καὶ τῆς ὀριστικῆς· ξυνέβησαν

πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐφ' ᾧ τε ἐξίασιν ἐκ Πελοποννήσου καὶ μηδέποτε ἐπιθήσονται αὐτῆς (Θ. Α', 103). Ὡσαύτως τίθεται τὸ ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ ὥστε καὶ ἐπὶ τῆς συνήθους ἄνευ τοῦ ὥστε, αὐτοῦ χρήσεως· τοὺς Ἕλληνας ἢ πόλιν ἀπελύσατο δουλείας ὥστε ἐλευθέρους εἶναι (Πλ. Μενεξ. 245).— οὐ γὰρ ἔπειθε Ἰσταίος τοὺς Χίους ὥστε ἑαυτῷ δοῦναι νέας (Ἡρ. ζ', 5). Ἐπὶ ταύτης δὲ τῆς περιστάσεως, εἰ μὲν δὲν ταυτίζονται τοῖς τελικοῖς ἀπαρεμφάτοις προσεγγίζουσιν ὅμως τοσοῦτον ὥστε ὀλίγον διαφέρουσιν. Ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ τίθεται καὶ τὸ ὡς ἀλλὰ σπανιώτερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ Λόγων Εἰδικῶν ἢτοι Διηγηματικῶν.

§. 1. Λόγους εἰδικούς ἢτοι διηγηματικούς καλοῦμεν τοὺς διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς, διὰ τῶν εἰδικῶν λεγομένων ἀπαρεμφάτων ἢ διὰ τῶν εἰδικῶν μετοχῶν ἐκφέροντας τὸ δεύτερον κῶλον, ὅπερ εἰδικεῦον τὸ διὰ τοῦ πρώτου γενικώτερον ἐξηγούμενον, ἐκθέτει καὶ ἐρμηνεύει τὸ ὅλον· εὖ γὰρ οἶδα ὅτι νοσεῖτε πάντες (Σ. Τ. 60)— σφῶν δ' ἐρέπω γε τοῖν παρεστώτοιιν ὅτι νῦν καιρὸς ἔρδειν (Σ. Ἡλ. 1367).— ἐξοῖδα δ' ὡς μέλει γε (Σ. Φ. 1307), δηλ. θεοῖσι δίκης. — ταῦτόν φημι εἶναι τὸ βέλτιον καὶ τὸ κρεῖττον (Πλ. Γοργ. 489). — λυπηρὸς ἴσθ' ὦν (Ἀρφ. Ἀχ. 455). Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα μετὰ τῶν γνωστικῶν, λεκτικῶν, ἀγγελτικῶν, διηγηματικῶν, δοξασι-κῶν καὶ τῶν τοιούτων ῥημάτων.

§. 2. Ἐπὶ τῶν εἰδικῶν ἢτοι διηγηματικῶν λόγων πρόκεινται εἰς ἐξέτασιν τὰ ἐξῆς τέσσαρα· α. ἢ χρήσις τῶν ἐγκλίσεων· β'. ἢ χρήσις τῶν χρόνων· γ'. ἢ σχέσις τῶν διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς πρὸς τοὺς δι' ἀπαρεμφάτου καὶ μετοχῆς ἐκφερομένους· καὶ δ'. ἢ πρὸς ἀλλήλους σχέσις τῶν δι' αὐτῶν τούτων, ὅτι καὶ ὡς, ἐκφερομένων λόγων.

α. Ἡ χρήσις τῶν Ἐγκλίσεων.

§. 3. Ὡς πρὸς τὴν χρήσιν τῶν ἐγκλίσεων ἐν τοῖς ἔμπρο-

σθεν ἤδη παρατηρήσαμεν ὅτι ὡς γενικὸς κανὼν ὀρίζεται ὁ ἔξῃς· Ἐνεστῶτος ἢ μέλλοντος ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἡγουμένου ἔπεται ὀριστική. Ἱστορικοῦ δὲ χρόνου ἡγουμένου, ἔπεται εὐκτική ἀνευ τοῦ ἀν' οἷσθ' ὅτι χαίρομεν (Πλ. Πολ. 1', 605).—*λέξω δέ σοι ὡς οὐ δίκη γ'* (Ἀγαμέμνονα) ἔκτεινας (Σ. Ἡ.Ι. 560).—*Περικλῆς προηγόρευε τοῖς Ἀθηναίοις ὅτι Ἀρχίδαμος μὲν οἱ ξέρος εἶη* (Θ. Β', 13. Ἄλλ' ἐν ταύτῳ παρατηρήσαμεν ὅτι πολλάκις, παραμελουμένης τῆς τοιαύτης ἐξαρτήσεως, τίθεται καὶ ὀριστική, καίπερ ἱστορικοῦ χρόνου ἡγουμένου· ὅτι δ' ἀληθῆ ἔλεγεν, ὧδε εἰδίδασκεν (Ξ. Ἀπ. Α'. ζ', 2).—*ἔλεγον οἱ ἐπιτήδειοί μου ὡς ἐλπίζουσιν*, κτλ. (Ἰσ.) Ἴδε σ. 112, §. 24, §. 25. Προσημειωτέον δὲ ἐνταῦθα, ὅτι ἡ μετὰ εὐκτικῆς σύνταξις τοῦ ὅτι, οὐκ ἀπαντωμένη παρ' Ὀμήρῳ, εἶναι μεταγενέστερον ἐπινόημα τῶν Ἀττικῶν, μόνοις αὐτοῖς ἰδιάζουσα, κατὰ Ἀπολλώνιον τὸν Δύσκολον (Βεκκέρου Ἀρέκδ. Ἑλλην. σ. 501).

6. Ἡ χρῆσις τῶν Ἀρόρων.

§. 4. Ὁσαύτως ἀνωτέρω παρατηρήσαμεν ὅτι οἱ γραμματικοὶ χρόνοι ρυθμίζονται κατὰ τὴν ὑποτιθεμένην σχέσιν τοῦ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει καὶ τοῦ ἐν τῷ δευτέρῳ κώλῳ χρονικοῦ τμήματος· τὸ προηγόρευεν ὅτι εἶη ἐκφέρει ἀμφοτέρω τὰ κώλα κατ' ἐξάρτησιν εἰς τὸ παρελθὸν καὶ ὡς σύγχρονα· τὸ Κύρος ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς Βασιλέα μέγαν, εἰς Βαβυλῶνα (Ξ. Ἀπ. Α', δ', 11), ἐκφέρει τὸ μὲν τῆς κυρίας προτάσεως εἰς τὸ παρελθόν, τοῦ δὲ τοῦ ἐξαρτωμένου κώλου εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ παρελθόντος μέλλον—ἔμελλον ἔσθαι· τὸ μετεμέλλοντο οἱ Ἀθηναῖοι ὅτι οὐ ξυνέβησαν (Θ. Ε', 14) ἐκθέτει ἀμφοτέρω εἰς τὸ παρελθόν, σύγχρονα καὶ ὡς ἀθυπόστατα. (Ἴδε κατωτέρω)· εἰς τὸ ἔθθα ὁ βύσκαρος οὗτος ὅτι δευρὰ ποιῶ (Δ. Στεφ. μβ'), τὸ μὲν ἀναφέρει εἰς τὸ παρελθόν, τὸ δὲ παριστᾷ ὡς ἐνεστώς· εἰς τὸ ἐλπίδα εἶχον ὡς ἀνευρήσεις, κτλ. (Πλ. Λάχ. 200) τὸ μὲν ἀναφέρει εἰς τὸ παρελθόν, τὸ δὲ μεταφέρει εἰς τὸ μέλλον.

γ'. Ἡ σχέσις τῶν διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς πρὸς τοὺς δι' ἀπαρεμφάτου καὶ μετοχῆς ἐκφερομένους λόγους.

§. 5. Δυσκολωτέρα εἶναι ἡ σχέσις τῶν διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς πρὸς τοὺς δι' ἀπαρεμφάτου καὶ μετοχῆς ἐκφερομένους λόγους, ἢ ὁμοιότης δηλ. καὶ ἡ διαφορά τῶν οὕτως ἢ ἐκείνως ἐξηγουμένων λόγων· διότι, καίπερ ἡ διὰ τοῦ μετ' αἰτιατικῆς καὶ ἀπαρεμφάτου πλοκὴ τοῦ λόγου ἐκλαμβάνεται ἰσοδύναμος ἐν γένει τῇ διὰ τῆς ὀριστικῆς καὶ τοῦ ὅτι καὶ ὡς, καὶ ἀπαντῶνται πραδείγματα ἱκανὰ πρὸς ἀπόδειξιν τούτου, οἷον, καὶ τις οἱ τῶν οἰκίτων ἐξαγγέλλει ὡς οἱ παῖς γέγονε—ὄτε οἱ ἐξήγγειλε ὁ οἰκέτης παῖδα γενόμεναι (Ἡρ. ΣΓ', 63, 65).—πολεμίους λέγεις ἰππεῖς ἐξακισμυρούς εἶναι—λέγει ὅτι ἤκουσιν αὐτῷ ἄγγελοι (Ξ. Κ. Π. Β', α, 6. Ε', γ', 26), ὑπάρχει ὁμοίως καὶ διαφορά εἰς τὴν χρῆσιν, εἰ καὶ οὐχὶ πάντοτε ἴσως τηρουμένη, ὡς καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς.

§. 6. Πρὸ πάντων σημειωτέον περὶ τούτων ἐν γένει ὅτι διὰ μὲν τοῦ ὅτι ἐκφέρεται ἡ ἔννοια ὡς πραγματικὸν γενόμενον, ἐσωτερικῶς ἀνεξάρτητον ἐκ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως (*Ἰδιε * 7), οἷον ἀγγέλλουσιν ὅτι ἡ πόλις πολιορκεῖται (Ξ.) διὰ τοῦ ὡς ἐκφέρεται ὡς γενόμενον ἀμφίβολον καὶ ὑπὸ σκέψιν καθυποβαλλόμενον· λέξουσιν ὡς εἰσὶ τῇ πόλει δύο νόμοι κείμενοι, κτλ. (Δισχ.) διὰ τοῦ μετ' αἰτιατικῆς καὶ ἀπαρεμφάτου ὡς γνώμη πάντη πάντως ἐκ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως· ἐξαρτωμένη· τὸν Κύρον ἔφασαν λέγειν (Ξ.) διὰ δὲ τῆς μετοχῆς ὡς κατηγορούμενον ἐν-υπάρχον εἰς τὸ ὑποκείμενον· ὧν δὲ ζῶντες ἠγγελέμενοι ἦσαν (Ξ. Ἐλλην. ε', δ', 16).—δειχθήσεται πεποιηκώς, κτλ.

§. 7. Τούτων δὲ τὸ μὲν πρῶτον, τὸ διὰ τοῦ ὅτι, ἴσχυοντα τῷ ἢ πόλις ὄντως πολιορκεῖται, καὶ τοῦτο ἀγγέλλουσι· τὸ δεύτερον, τὸ διὰ τοῦ ὡς ἰσοδυναμεῖ τῷ ὅτι εἰσὶ τῇ πόλει δύο νόμοι κείμενοι, ὡς αὐτοὶ λέξουσι, φαίνεται μοι ἀβέβαιον καὶ λοιπὸν ἐξεταστέον. Εἶναι λοιπόν, κατὰ τὰ πο-

λύκροτα καὶ περιλάλητα ὀνόματα τῆς γερμανικῆς φιλοσοφίας, τὸ μὲν πρῶτον ἐκ μέρους τοῦ ἀντικειμένου ἦτοι πραγματικὸν καὶ βέβαιον, τὸ δὲ δευτέρον ἐκ μέρους τοῦ ὑποκειμένου ἦτοι προσωπικόν, κλίνων πρὸς τὸ ἀβέβαιον καὶ οἶον ἀρνήσιμον ὑπὸ τοῦ ἀναφέροντος αὐτό· ἐν τῷ τρίτῳ τῷ διὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου, τὸ πᾶν στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως, ἐπὶ τοῦ ἔφασαν, οὔτε ὁμολογοῦντος οὔτε ἀναιροῦντος τοῦ συγγραφέως· ἐν τῷ τετάρτῳ, τὸ διὰ τῆς μετοχῆς, δηλοῦται βέβαιόν τι, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ, καὶ μάλιστα οἶον ἐγκείμενον τῷ ὑποκειμένῳ ὡς κατηγορημα· ἐν τοῖς οὐ ἡγγέλλθης γεγενημένος (Ἡρ. ΣΤ', 69).—ἡγγέλλεις μανείς (Εὐρ. Ἰφ. Τ. 932).—ἡγγέλλεται ἀφιγμένος (Θ. Η', 79), ἡ μετοχὴ ἐστὶν οἶον κατηγορούμενον (Ἰδε σ. 125. §. 7). Ταῦτα δέ, ὡς καὶ τὰ ἡγγέλλθειςά μοι γερραῖος ἦτοι γερραία (Εὐρ. Ἐκ. 591), ἡγγέλλεται ὁλόος κρυφαῖος (Εὐρ. Ρ. 91), κτλ. πλησιάζουσι κατὰ τὴν σύνταξιν εἰς τὰ λέγεται ἀφιγμένος, ἐστὶν ἀφιγμένος, ἐστὶ μανείς ἦτοι μαριακός, κτλ. οὕτω καὶ ὡς ἡγγέλλοιτο Πείσανδρος τετελευτικῶς (Ξ. Ἐλλην. Δ', γ', 13), δειχθήσεται πεποιηκῶς = δειχθήτεται ποιητής τοῦ πράγματος, ὡς τὸ ἔσται ποιητής, κτλ.

§. 8. Ἐκ τούτου προκύπτει ἡ διαφορὰ τῆς συντάξεως ἦτις, καίπερ πολλάκις κρεμαμένη ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ λέγοντος ἢ γράφοντος, θέλοντος νὰ δώσῃ τοῦτον ἢ ἐκείνον τὸν χαρακτῆρα εἰς τὴν ἐξηγουμένην ἔννοιαν, δὲν εἶναι ὅμως πάντῃ αὐθαίρετος, ἄλλως ἀπ' ἄλλων ἐπικρατούσης τῆς χρήσεως. Οὕτω λοιπὸν τὰ γνωστικά, τὰ δείξεως, δηλώσεως σημαντικῆς, καὶ ἐν γένει τὰ ῥήματα τὰ ἔχοντα τοιοῦτον πραγματικῆς ἢ ὡς πραγματικῆς ὑπάρξεως χαρακτῆρα, δέχονται συνήθως τὴν διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς σύνταξιν· τοῦτο γινώσκουσ' ὅτι ζῆν αἰσχρῶς αἰσχρόν (Σορ. Ἡλ. 988)—ἐπιστάσθωσαν ὅτι οὔτε ἀποδεδράκασιν κτλ. (Ξ. Ἄρ. Α', δ', 8).—εἰ μὲν ἠπιστάμεθα ὅτι σαφῶς ἤξει πλοῖα (Ξ. Ἄρ. Ε', α' 10).—ὅπως ἐπίστωνται ὡς δεῖ ἀπιέναι (Ξ. Κ. Π. Β', γ', 10).—δείξωμεν τοῖς βαρβάροις ὅτι καὶ ἄνευ τοῦ ἐκείνοις θανατῶζειν δυρῆμεθα τοὺς ἰχθροὺς τιμωρεῖσθαι (Ξ. Ἐλλην. Α', ΣΤ', 7).

— δηλοῖ πολλαχοῦ ὅτι οὕτως ἔχει.— δήλωσον ὅτι Φωκῆς ματεύουσ' ἄνδρες Αἰγισθόν τιτες (Σ. Ἡλ. 1106). *

* §. 9. Ἐπειδὴ δέ, ὡς ἀνωτέρω παρετηρήσαμεν (§. 7) τὰ διὰ τῆς μετοχῆς ὁμοιάζουσιν, ὡς πρὸς τὸ βέβαιον, τοῖς καθ' ὀριστικὴν καὶ τοῦ ὅτι ἐκφερομένοις, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὰ τὰ ἀνωτέρω εὐρίσκονται καὶ μετοχῇ συντασσόμενα· ὅθεν οὐχὶ μόνον γινώσκων ὅτι ἦδ' ἐστὶν ἡ σώζουσα (Σ. Ἀντ. 183), ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτοῖσιν κακοῖς τοῖσιν μεγίστοις ὄντες οὐ γινώσκετε (Σ. Ἡλ. 1529);— τοῦτο ἐπίστω ὅτι ἐγὼ πολλαπλάσια ἂν ἔδωκα χρήματα (Ξ. Κ. Π. Γ', Ε', 16).— τὸν Ἀλαμίης τόκον ὡς ζῶντα ἐπίστω καὶ κρατοῦντα (Σ. Τρ. 182).— ἐγὼ δὲ ὡς εἶσ' ἀληθεῖς οἶδα (Σ. Φ. 520).— ἀ κρείττωρ ἦδει ὤν.— ἄπερ ἦδει ἐαυτὸν ἥττορα ὄντα (Ξ. Κ. Π. Α', Δ', 4) εὐτώ καὶ ἐργωκα φωτὸς ἠπατημένη (Σ. Αἰ 807) — ὅτι ἠπατήθην ὑπὸ τοῦ ἀνδρός. Ἴδε καὶ § 7. ἐν τέλει.*

* §. 10. Τοῦναντίον δὲ τὰ δοξαστικά, εἶον οἶεσθαι, ἠγεῖσθαι, ρομίζειν, ἐπολαμβάνειν, καὶ πάντα ἐν γένει τὰ ἔχοντα χαρακτηριστὰ δοξασίας, ὑπάρξεως δηλ. ἐν τῷ νῷ, καὶ οὐχὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς πράγμασιν, ὡς τὰ ἀνωτέρω, συντάσσονται συνήθως μετὰ ἀπαρεμφάτου, σπανίως ἐκφερόμενα καθ' ὀριστικὴν μὲ τοῦ ὅτι καὶ ὡς· οἶμαι γ' εἰδέναι (Πλ. Πρωτ. 312). — ἴσως ταῦτα ὀρθῶς ἠγεῖσθαι λέγεσθαι (Δ. Φ. Α', ι) — Ἀθηναίους πάντας ρομίζεις δυνήσεσθαι ποιῆσαι πείθεσθαι σοι (Ξ. Ἀπομν. Γ', ζ', 15); Ὡσαύτως καὶ τὸ δοκίῃν καὶ ἐλπίζειν· ἐμοὶ δ' οὐδεὶς δοκεῖ εἶναι, πένης ὤν, ἀρσους, ἀλλ' αἰετοσεῖν (Σ. Ἀποσπ. Κρεοῦς). — εἰ σὺ τὰν ἐμοὶ στυγερὰν Τρωάδα γαῖαν μ' ἠλπίσας ἄξεις (Σ. Φ. 1175). *

* §. 11. Ὡς δὲ τὰ ἐν §. 10 σπανίως ἐκφέρονται καθ' ὀριστικὴν μετὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς, καὶ ἔτι σπανιώτερον τὰ τελευταῖα, δοκεῖν καὶ ἐλπίζειν, οὕτως ἀπ' ἐναντίας, τὰ ἀνωτέρω (§. 8. 9), μετὰ τῆς ὀριστικῆς καὶ τοῦ ὅτι ἢ ὡς ἢ διὰ μετοχῆς ἔχοντα τὴν συνήθη σύνταξιν, σπανίως ἐκφέρονται δι' ἀπαρεμφάτου. Οὕτω δὲ καὶ τὰ λεκτικά, λέγειν καὶ εἰπεῖν, οὐχὶ εἰς ἀπλήν γνώμην, ἀλλ' εἰς βεβαίωσιν ἀναφερόμενα· ἀληθῆ ἄρα ἐγὼ ἔλεγον λέγων ὅτι. . . . (Πλ. Πρωτ. 468).— λέ-

ξω δέ σοι ὡς οὐ δίκη γ' ἔκτεινας (Σ. Ἡλ. 560).— ἡμεῖς δὲ εἶπομεν ὅτι . . . (Πλ. Πολ. Β', 466).— εἶποις ἄν ὡς θέλοισι τοῦτ' ἐμοὶ τότε πόλις τὸ δῶρον εἰκότως κατήνυσεν (Σ. Κ. 431). Ἄλλως δὲ τὸ φάναι, ὅπερ, ὡς δοξασίας καὶ γνώμης ἀπόφανσιν σημαῖνον, εἰς τὰ δοξαστικά ἀναγόμενον, τούτων καὶ τὴν σύνταξιν δέχεται· φῆς καταρρεῖ ἢ μὴ δεδρακέναι τάδε; καὶ φημὶ δρᾶσαι κοῦκ ἀπαροῦμαι τὸ μὴ (Σ. Ἀρ. 442—443).

* §. 12. Ὅτι πάντα τὰ ἀνωτέρω δὲ ἀπαντῶντι πάντα ἀνεξαιρέτως καὶ οἶον μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας, τοῦτο καὶ οἰκοθεν ἐννοεῖται ὡς εἰς πᾶσαν γλῶσσαν ἐν γένει, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἑλληνικὴν μαχόμενον, καὶ ἀνωτέρω ἐσημειώθη διὰ τοῦ προστιθεμένου συνήθως δέχονται τὴν τοιαύτην σύνταξιν, καὶ παραδείγματα οὐκ ὀλίγα δεικνύουσι· λέγεις δέσποιναν εἶναι τὴν δε σὴν (Σ. Τρ. 408);— ταύτας δὲ ἐγὼ λέγω εἶναι (Ξ. Κ. Π. Α', ς', 41, καὶ ἀλλαχοῦ). Δὲν ἀνάγεται ὅμως εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ἄλλη ἐξαίρεσις πολλῶν ῥημάτων, ἐκ τῶν προηγουμένων, ἅτινα δέχονται μὲν τὴν μετ' ἀπαρεμφάτου σύνταξιν, ἐπὶ ἄλλης ὅμως ἐννοίας· διότι ἐπὶ μὲν τῆς καθ' ὀριστικὴν καὶ τοῦ ὅτι ἢ διὰ μετοχῆς συντάξεως δηλοῦται ὅτι γίνεται, γέγονεν ἢ γεννηθήσεται τι, ἐπὶ δὲ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος μετ' ἀπαρεμφάτου, ὅτι ὑπάρχει προσταγὴ ἵνα γένη τι ἢ ἰκανότης καὶ ἐμπειρία περὶ τὸ ποιεῖν τι· τὰ πρῶτα εἶναι, κατὰ τὰς προσταγὰς τῶν γραμματικῶν, εἰδικαὶ μετοχαί, τὰ δεῦτερα τελικὰ ἀπαρέμφατα.

* §. 13. Οὕτω π. χ. τὰ ἐγὼ κατενόησα ὅτι οἱ πρόγονοι χεῖρορες ἡμῶν οὐδὲν ἐγένοντο (Ξ. Κ. Π. Α', ε', 8). καὶ ξυνομοιωτάτως μὲν ἄν τύχοιμι λέξας Οἰδίπουν ὀλωλότα (Σ. Κ. 1580).— οἶδα ὅτι ἐνίκα ἐν ὑμῖν τοιαύτε τις δόξα (Πλ. Γοργ. 487).— οἶδα ὑμᾶς κοιωνοὺς γεγορότας (Πλ. ἐνθ. ἄν), καὶ τὰ ὅμοια δηλοῦσί τι γενόμενον, τὰ δὲ λέγω σ' ἐγὼ δόλω Φιλοκτήτην λαβεῖν (Σ. Φ, 401)=κελεύω, ἵνα, κτλ, ὡς καὶ εἶπε κάπεσκησεν εἶρξαι Αἴαντα (Σ. Αἴ 752).— ἄπην οἶδεν εὐνοῦς ἰᾶσθαι φίλος (Μ.)=δύναται.— ἵνα εἰδῆτε ὅτι καὶ ἄρχεσθαι ἐπίσταμαι (Ξ. Ἀρ. Α', γ', 15).=γνωρίζω κα-

τέχω τὴν τέχνην. Κατὰ τὰ πρῶτα εἶναι μετ' ἄλλων καὶ τὰ γνώσονται ὅτι κερδαλέον ἐστὶ (Ξ).—ἔγνω αὐτὸν ἐπιθυμοῦντα (Ξ Κ. Π. Α', δ', 7)—ἐνόησεν ὅτι ἐπεθύμει· κατὰ τὰ δεύτερα· τὰ ἄνθρωπος ὧν γέγνωσκε τῆς ὀργῆς κρατεῖν (Μέν) —ἵνα γνῶ' τρέφειν τὴν γλῶσσαν ἡσυχωτέραν (Σ. 'Art. 1087)—ἵνα μάθη κτλ. *

δ'. Σχέσις τῶν διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς ἐκφερομένων λόγων.

§. 14. Ὅτι μὲν ἐν γένει ὁμοιάζουσι πρὸς ἀλλήλους οἱ διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς ἐκφερόμενοι λόγοι τοῦτο δεικνύεται οὐχὶ μόνον ἐκ τῶν ἀνωτέρω καὶ πολλῶν ἄλλων παραδειγμάτων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ὁμοίας αὐτῶν ἀρχῆς· διότι ἀμφότερά εἰσιν ἀναφορικά. Ὡς δηλ. τὸ ὅ εἶναι οὐδέτερον τοῦ ἀναφορικοῦ ὅς, οὕτω τὸ ὅτι τοῦ ὅτις (Ὁδ. Α', 47, καὶ πολλαχοῦ)—ὅςτις. Καὶ καθὼς τὸ καλῶς ἐκ τοῦ καλός, οὕτω τὸ ὡς ἐκ τοῦ ὅς. Διὰ τοῦτο οἱ δι' αὐτῶν ἐκφερόμενοι λόγοι ὁμοιάζουσι τοῖς ἀναφορικοῖς, τιθέμενοι καθ' ὀριστικὴν ἢ εὐκτικὴν, ὡς ἤθελον τεθῆ καὶ ἐκτὸς συνδέσεως, ἀπόλυτοι ὄντες (σ. 231). Ὡς δ' ἐπὶ τῶν καθ' αὐτὸ ἀναφορικῶν τὰ ὅς καὶ ὅ ἀναφίρονται εἰς τὰ δεκτικὰ οὗτος καὶ τοῦτο κτλ. οὕτω καὶ τὰ διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς· τῶ φθόρω τοῦτο μόνον ἀγαθὸν πρόσσεστιν ὅτι μέγιστον κακὸν τοῖς ἔχουσιν ἐστίν (Ἰσ.)—ὀργῆς τόδ' ὡς εἴρηκας ὡς ἄγαν νέος (Σ. 'Art. 735); Καὶ ἔνθα δὲ δὲν προηγείται δεκτικόν τι, ἐξυπονοούμενον διασφαεῖ τὸ πρᾶγμα, ὅτι δηλ. τὸ διὰ τῶν μορίων τούτων ἐπόμενον κῶλον πρυσδιορίζει τὸ ἄλλο· τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει (Πλ. Εὐθύδ. 303) —τὸ δὲ μέγιστον τοῦτό ἐστιν ὅτι, κτλ.

* §. 15. Ἡ πλατυτέρα τοῦ πράγματος τούτου ἀνάπτυξις καὶ ἡ πρὸς τὰ Ὀμηρικὰ (Ἰλ. Θ. 362. Λ. 439. Σ. 197. Ὁδ. Γ, 166) πρᾶξεις διεξοδικωτέρα γινομένη, ἤθελε μάχεσθαι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ πονήματος. Διὰ τοῦτο παρατρέχοντες ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦτο σημειοῦμεν μόνον ὅτι ἀμφότερα τὰ μόρια ταῦτα ὡς καὶ τὰ καθ' αὐτὸ ἀναφορικά (σ. 233 §. 8) μετέπεσαν καὶ εἰς τὴν αἰτιολογικὴν σημασίαν· ἢ δὴ (ἀρμονία),

συμφωνία καλεῖται ὅτι ταῦτα πάντα . . . ἁρμονία τιτὶ πο-
λεῖ ἅμα πάντα (Πλ. Κρατύλ. 405).—εἰπὼν ὁ χρῆσις λη-
ξορ' ὡς ἔγω γοσῶν οὐδὲν ξυνήμι ὧρ σὸ ποικιλλοις πάλαι
(Σ. Τρ. 1120). Ἡ καθ' αὐτὸ δὲ κλίμαξ τῆς τοιαύτης μετα-
βάσεως, ἔγινε διὰ τῶν παθηματικῶν ῥημάτων, χαίρειν, λυ-
πιῖσθαι, ὀργίζεσθαι, μεταμέλεσθαι, κτλ., τὸ σὺ μὲν γέγη-
θας ζῆρ, ἐγὼ δ' ἀλγύνομαι τοῦτ' αὐθ', ὅτι ζῶ ξὺν καχόις
πολλοῖς γάλας (Σ. Φ. 1021)=τὸ αἴτιον δι' ὃ ἀλγύνομαί ἐ-
σι τοῦτο, καὶ πάλιν=τοῦτο αὐτὸ ἐσιν ἐφ' ᾧ ἀλγύνομαι. Ἄλ-
λὰ τὰ πλεῖστα τούτων ἐλιθον τὴν μετὰ δοτικῆς ἐμπροθέτου
ἢ ἀπροθέτου καὶ τὴν μετὰ μετοχῆς σύνταξιν. *

* §. 16. Ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ μὲν τοῦ ὅτι ἐπεκράτησεν ἡ ἀναφο-
ρικὴ μάλιστα ἔννοια, ἐπὶ δὲ τοῦ πολυσημοτάτου ὡς ἡ ἀνέ-
καθεν παραβολικὴ ἤτοι ὁμοιωματικὴ, διὰ τοῦτο ἐν πολλοῖς
διαφέρουσι τὰ μόρια ταῦτα τὸ μὲν ὅτι δηλ. ἐξηγεῖ θετικόν
τι καὶ ἐξωτερικῶς ὑπάρχον, τὸ δὲ ὡς φαινόμενον, ὁμοιάζον
μὲν τοῖς ἀληθέσιν, ἀλλὰ καὶ ἀπατηλόν· καθὼς δηλ. τὸ ὡς
μέλλειν ἀποπλεῖν=οὔτως ὡς ὁ μέλλων ἀποπλεῖν, τὸ ὡς ἐ-
τητύμως=οὔτως ὡς ἐστὶ τὸ ἐτητύμως, ὡς βέλτιστα, ὡς
μάλιστα κτλ. οὔτω καὶ ἐν τοῖς ἰδικοῖς λόγοις· οὔτω δεῖ ὑ-
μᾶς γιγνώσκειν ὡς καλὰ διαπράττονται (Ξ).—λέγεις ὡς φι-
λίαν κτησάμενος οὐδὲν ἔτι δεήσεται (Ξ. Ἱερ. ι)=τοιαύτη ἐ-
στὶν ἡ ἰδέα σου ὅτι, κτλ. Συχνότατα εἶναι τὰ τοῦτο ἐρεῖ ὡς.
—ἐκείνον τὸν λόγον ἐρεῖ ὡς, κτλ. — οἱ λεγόμενοι μῦθοι
περὶ τῶν ἐν ἄδου ὡς τὸν ἐνθάδε ἀδικήσαντα δεῖ ἐκεῖ διδόν-
ναι δίκην (Πλ. Πολ. Α'. 330). Μετὰ τῶν δοξαστικῶν καὶ τῶν
τοιούτων ῥημάτων τιθέμενον ἐκφέρει τὸ πρᾶγμα ὡς ἀέθαιον
καὶ οὐκ ἀληθές· νομιζουσιν οἱ ἐκείνη ἀνθρώποι ὡς Ἡφαι-
στος χαλκεύει (Θ. Γ', 88)—οἱ σοφισταὶ πειρῶνται πείθειν
τοὺς νεωτέρους ὡς, ἢ αὐτοῖς πλησιάζουσι, ἀ πρακτέον ἐ-
στὶν εἰσοῦνται (Ἰσ. Σοφιστ. γ'). *

* §. 17. Καὶ πανταχοῦ σχεδὸν τὸ ὡς ἐν τοῖς τοιούτοις τί-
θεται ἐπὶ λόγου ὡς μὴ ἀληθοῦς ἐκφερομένου, προφανεστάτης
οὔσης πολλάκις τῆς τοῦ ὅτι πρὸς αὐτὸ διαφορᾶς· λέγει δ' ὡς
ἡμεῖς ἤλθομεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τούτου ὄστρακον ἔχον-

τες, καὶ ὡς ἠπέλλουρ αὐτῷ ἐγὼ ἀποκτερεῖν, καὶ ὡς τοῦτό ἐστιν ἢ πρόνοια· ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι, ᾧ βουλή, βιάδιον εἶναι γινῶναι ὅτι ψεύδεται. . . τῷ γὰρ ἂν δόξειε πιστὸν ὡς ἐγὼ προροηθεὶς ἦλθον ἐπὶ τὴν Σίμωνος οἰκίαν μεθ' ἡμέραν; . . ἄλλως τε καὶ εἰδὼς ὅτι. . . καὶ εἰ μὲν ἦν παρὰ τούτῳ τὸ μειράκιον, εἴχερ ἂν τινα λόγον τὸ ψεῦδος αὐτῷ, ὡς ἄρ' ἐγὼ διὰ τὴν ἐπιθυμίαν ἠναγκαζόμεν . . . (Λυσ. πρὸς Σίμωνα §. 28, §. 31).—λέγε κάρταθθα τάληθη, ὅτι οὐκ οἶσθα (Ξ. Κ. Π. Β', δ', 31). *

* §. 18. Τίθεται δὲ τὸ ὡς μάλιστα μετὰ λόγους ἀποφατικού; οὐ μὲν δὴ οὐδὲ τοῦτ' ἂν τις εἴποι ὡς τοὺς κακούργους καὶ ἀδίκους Κύρος εἶα καταγελάρ (Ξ. Ἀν. Α', θ', 13) ἢ ὅταν ἀποφάσκηται ὁ δι' αὐτοῦ ἐκφερόμενος λόγος· οὐ τοῦτο λέγω ὡς οὐ δεῖ ἰέναι ἐπὶ τοὺς πολεμίους (Ξ.)· ὅτε δὲ καὶ πολλαχοῦ ἰσοδυναμοῦσι τὸ ὅτι καὶ ὡς καὶ οἴκοθεν ἔννοεῖται, καὶ πολλὰ τῶν προηγουμένων καὶ ἄλλων παραδειγμάτων δεικνύουσιν. Ἴδε περὶ τούτου Σ. Π. Β. *

§. 19. Ἐνίοτε ἀρχίζων ὁ λόγος διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς μετατρέπεται εἰς τὴν δι' ἀπαρεμφάτου πλοκὴν· οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶπον ὅτι σφίσι μὲν δοκοῦεν ἀδικεῖν οἱ Ἀθηναῖοι, βούλεσθαι δὲ καὶ τοὺς πάντας ξυμμάχους παρακαλέσαντες ψῆφον ἐπαγαγεῖν (Θ. Α', 19). Ἄλλοτε δὲ πάλιν, τοῦναντίον, τρέπεται ὁ λόγος ἐκ τῆς ἀπαρεμφατικῆς πλοκῆς εἰς τὴν καθ' ὀριστικὴν μετὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς τὸν δ' αἰ Τισσαφέρην τὰς τε ναῦς οὐ κομίζειν (διεβῶν), καὶ τροφήν ὅτι οὐ ξυρεχῶς οὐδ' ἐγτε.λῆ διδοὺς κακοῖ τὸ ναυτικόν (Θ. Η', 78).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ Λόγων Ἐρωτηματικῶν.

§. 1. Μεταξὺ τῶν καταφατικῶν καὶ ἀποφατικῶν λόγων κεῖνται οἱ δι' ἐρωτήσεως γινόμενοι ἐρωτηματικοὶ λόγοι, ὑποβαλλόμενοι ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ ἐρωτωμένου, ἵνα ἀποφασίσῃ διὰ τῆς ἀποκρίσεως τὸ καταφατικὸν ἢ ἀποφατικὸν αὐτῶν ἐγρήγορας; ναί.—εὐδεις; οὐχί.

§. 2. Ἡ ἐρώτησις ἦτοι, γνωστοῦ ὄντος τοῦ προσώπου ἢ πράγματος, ἀποβλέπει εἰς ιδιότητα ἢ συμβεβηκός αὐτῶν, ἢ, γιγνωσχομένης τῆς ιδιότητος, ἀποβλέπει τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ἢ ἀποβλέπει εἰς ἀμφοτέρω, ταῦτα, ἀγνοούμενα. Κατὰ τὸν πρῶτον τρόπον λέγεις εὐδεις Ἀτρέως υἱέ; — ποῖόν σε ἔτος φύγειν ἔρχος ὁδόντων (Ἰλ. Β', 23. Δ', 350); — τί δ' ἐστὶν ὦ παῖ; ποῖ ποτ' ἐξέβης λόγῳ; — ἀπορεῖς δέ του σὺ (Σ. Φ. 897—9); — ποῦ σὺ μάντις εἶ σαφῆς (Σ. Τ. 390); — ποῦ ἐστὶν οὗτος (Σ.); — πότε ἔσοι οἴκει (Σ.); — πῶς ἔχεις (Πλ.); Ἐν πᾶσι τούτοις τὸ ἐρωτώμενον πρόσωπον παρίσταται γνωστὸν, καὶ μόνον περὶ τινος ποιότητος ἢ περιστατικοῦ εἰς αὐτὸ ἀναφερομένου γίνεται τὸ ἐρώτημα. Οὕτως ἐν τῷ (Σ. Φ. 421) τί δ'; θε παλαιός, κἀγαθός, φίλος τ' ἐμοί, Νέστωρ ὁ Πύλλιος, ἐστὶν; ἐρωτᾷ ὁ Φιλοκτήτης εἰ ζῆ ὁ Νέστωρ. Ἀμφιβάλλουσα δὲ ἡ Ἀντιγόνη εἶπε ἢ προσεγγίζουσα γυνὴ ἦτον ἢ Ἰσμήνη ἐρωτᾷ (Σ. Κ. 216) ἄρ' ἐστὶν ἄρ' οὐκ ἐστὶν; αὐτὴ δηλ. ἡ Ἰσμήνη.

§. 3. Κατὰ τὸν δεῦτερον τρόπον λέγεται τίς οὗτος; — ὦμοι τίς ὦνηρ (Σ. Φ. 976); — τίνας ποτ' ἐστὶν ἢ ξένη βροτῶν; τίς ἠτιχοῦσα; τίς δ' ὁ φυύσας πατήρ (Σ. Τρ. 310); Ἐν πᾶσι τούτοις παρίσταται ἄγνωστον τὸ περὶ οὗ ἐρωτᾶται πρόσωπον. Κατὰ τὸν τρίτον τρόπον λέγεται τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; — νῦν δέ τις ὦδ' ἤγειρε (Ὀδ. Α. 470, Β, 28); — τίς ἄρα νέατος; ἐς πότε λήξει πολυπλάγκτων ἐτέρω ἀριθμός (Σ. Αἴ. 1185); — τίς ἔσται ὁ ὕστατος ἦτοι τελευταῖος ἀριθμὸς τῶν πολυπλάγκτων ἐνιαυτῶν; τὸ δὲ πολυπλάγκτων ἢ κατὰ τὸ δημηρικὸν περιτελλομένων ἐνιαυτῶν, ἢ, πολλῶ μάλλον = πολυπλανῶν. — ὦ παῖ, οἶσθά τινας ἀχαρίστους καλομένους (Ξ. Ἀπ. Β', Ε', 1); Ἐν τούτοις ἐρωτᾶται καὶ περὶ προσώπου ἢ πράγματος καὶ περὶ ποιότητος ἢ περιστατικοῦ αὐτοῦ.

§. 4. Ἡ ἐρώτησις ἦτοι διακρίνεται μόνον διὰ τῆς ἀναγνώσεως καὶ διὰ τοῦ ἐρωτηματικοῦ σημείου ἐπὶ γραφῆς, ἢ διὰ τινος ἐρωτηματικῆς, ὑποθετικῆς ἢ ἐπιρρήματικῆς λέξεως, ἢ διὰ τινῶν μορίων. Κατὰ τὸν πρῶτον τρόπον εἶναι: "Ελλήνες

ὄντες βαρβάρους δουλεύσομεν (Ἐβρ. *Τη.λέφ.* Ἀποσπ.); Κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον εἶναι τί τοῦτο;—πῶς ἡμῖν ἔχεις; καὶ πολλότατα τῶν ἐν §. 3. παραδειγμάτων.

§. 5. Μόρια ἐρωτηματικά, προαγγελτικά καὶ οἶον εἰσάγοντα τὴν ἐρώτησιν εἶναι μάλιστα τὰ οὐ, οὐκουν, ἄρα, μή, μῶν, ἦ. Καὶ διὰ μὲν τοῦ οὐ καὶ οὐκουν περιμένεται καταφατική, διὰ δὲ τῶν μή, ὡς καὶ διὰ τῶν ἄρα, μῶν, ἀποφατική ἀπόκρισις (σ. 158, §. 3. §. 6) ἀναποφάσιτος μένει ἡ διὰ τοῦ ἦ. Παραλειπτικῶς δὲ τίθεται τὸ τί δῆτ' ἄν; ἕτερον εἰ πύθοιο τοῦ Σωκράτους φρόντισμα (Ἀρφ. *N.* 155);—τί δῆτ' ἄν εἴποις; κτλ.

§. 6. Ἡ ἐρώτησις εἶναι ἀπλή, ὅταν δι' αὐτῆς γένηται ἐν μόνον ἐρώτημα, καὶ εἶναι σύνθετος ὅταν πλείονα ἐν αὐτῷ. Ἀπλή ἐρώτησις εἶναι τὸ ἐγὼ γάρ εἰμι πτωχός (Ἀρφ. Ἀχ. 597); καὶ πάντα τὰ ἐν τοῖς προηγουμένοις παραδείγμασι. Σύνθετος εἶναι μετὰ τῶν ὁμοίων καὶ τὰ ὦ Ζεῦ, τί ταῦτα; πότερον εὐτυχῆ λέγω, ἢ δεινὰ μὲν, κέρδη δέ (Σ. *H.L.* 767); τίνας τε καὶ ποῖαι φύσεις ἐπιτήδεια εἰς πόλεως φυλαχὴν (Πλ. *Πολ. Β'*. 374) — ποῖον τοῦτο καὶ τί πεπορθός (Πλ. *Φαίδρ.* 264); Καὶ ἡ ἀπλή δὲ καὶ ἡ σύνθετος ἐρώτησις εἶναι ἀπόλυτος ἢ ἐξαρτωμένη.

§. 7. Ἡ ἐρώτησις εἶναι ἀπόλυτος, ὅτε τίθεται καθ' ἑαυτὴν εἰς τὸν λόγον, κατ' εὐθείαν ὑπὸ τοῦ ἐρωτῶντος ἐκφωνουμένη, ἀπὸ παντὸς προηγουμένου ἀνεξάρτητος: τίς ἀνὴρ (Σ.);—τίς ὁ ἀνὴρ;—τί δῆτα χρήζεις (Σ.);—ποῦ ποτ' ἐστί (Σ.);—πῶς λέγεις τοῦτο (Πλ.); ὡς καὶ ἐπὶ τῶν προηγουμένων παραδειγμάτων.

§. 8. Σύνθετος δὲ οὔσα ἢ ἀπόλυτος ἐρώτησις ἐκφέρεται παρὰ μὲν Ὀμήρῳ μάλιστα δὲ τοῦ ἦ—ἡέ—ἦ—ἦ—ἦ ἢ ῥ, οἷ γ' ὕβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι, ἠὲ φιλόξενοι (Ὀδ. *Z.* 120); παρὰ δὲ Ἀττικοῖς σπανιώτερον μὲν τοῦτο, συνηθέστερον δὲ τὸ πότερον—ἦ, πότερα—ἦ. Τὸ ἀνωτέρω δμπρικὸν ἠθελεν εἶναι παρ' Ἀττικοῖς πότερον οὔτοι ὕβρισταί εἰσιν ἢ φιλόξενοι; οὔτω καὶ πότερον φαῖηναί τινα τὸν ταῦτα κωλύσοντα ποιεῖν αὐτὸν ἐχθρῆν ἢ μή (Δημ. *Στεφ.* κβ');—καὶ

τούτων πότερα τοὺς θεοὺς ἢ τὸ αὐτόματον χρῆ ἀιτιῶσθαι (Λυσ. κατ' Ἀνδοκίδου Ἀσειθείας §. 25).; — πότερα φῶμεν ἢ μὴ φῶμεν (Πλ. Φιλ. 40);

§. 9. Καὶ παρ' Ὀμήρω δὲ παραλείπεται πολλάκις ἐν τῷ πρώτῳ κῶλῳ τὸ ἦ, καὶ παρ' Ἀττικαῖς τὸ πότερον, ὡς εἰλαπίνῃ ἢ ἐ γάμος (Ὀδ. Ε, 226); — ἄρτι, ὦ Τερψίῳν, ἢ πάλαί ἐξ ἀγροῦ (Πλ. Θεαιτ. ἀρχ.); — ἡδογὴ καὶ λύπη πέρας χέετον ἢ τῶν τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον δεχομένων ἰστόν (Πλ. Φιλ. 27); Ἐνίοτε τίθεται τὸ πότερα καὶ ἐπὶ πλείονων κῶλων, ὡς πότερα παρὰ δήμου ἢ ὀλιγαρχίης ἢ μοναρχου (Ἡρ. Γ', 72); Ἄλλοτε δὲ πάλιν τίθεται καὶ ἐπὶ ἐνὸς μόνου κῶλου πότερα δὲ κερτομένων λέγεις τάδε (Σ. Φ. 1235); ὑπονοουμένου τοῦ ἄλλου κῶλου, τὸ ὅλον = παίζων ἢ σπουδάζων; Τὰ δὲ περὶ τῶν ἀνωτέρω ἐρωτηματικῶν μορίων ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ τούτων, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἀπλῶν ἐρωτήσεων.

§. 10. Αἱ ἐγκλίσεις ἐπὶ τῆς ἀπολύτου ἐρωτήσεως, ἀπλῆς ἢ συνθέτου ρυθμίζονται κατὰ ἀλλαγῶν ῥηθέντα (σ. 111 §. 21 — 22). Ἐκφέρεται δηλ. ἐρωτηματικῶς ἡ ἔννοια κατὰ τὴν αὐτὴν ἐγκλίσειν καθ' ἣν ἤθελε τεθῆ καὶ μὴ ἐν ἐρωτήσει οὔσα ἔστι ταῦτα; ὄρα; μῶν οὐ κέκλοφας, ἀλλ' ἦρπακας (Ἀρφ. Πλ. 316); — οὔκουρ ἐγὼ σοι ταῦτα προὔλεγον πάλαί (Σ. Τ. 375); — ποῦ τις ἂν γράποιτο (Ἀρφ.); πότερ' ἂν δέξαιό σοι εἶναι ἀγαθὰ ἢ κακὰ (Πλ.); — πότερον φῶμεν εἰδότας αὐτοὺς ἐξαπατᾶν ἢ λειληθῆναι καὶ ἑαυτοὺς (Σ.); Ἐν πᾶσι τούτοις οὐδεμίαν μεταβολὴν λαμβάνει ὁ λόγος καὶ ἀφαιρεθείσης τῆς ἐρωτήσεως ἔστι ταῦτα. — ὄρα; — κέκλοφας. — οὐκ ἔστιν.

§. 11. Κατὰ τὰ ἄνω ρυθμίζεται συνήθως καὶ ἡ ἀπόκρισις, ἀλλ' ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι καθ' ὑπερβολὴν πλουσία εἰς τοὺς τρόπους τῆς καταφατικῆς ἢ ἀποφατικῆς ἀποκρίσεως. Ἐπὶ καταφατικῆς μεταχειρίζεται τὰ ἐπιρρόματα καί, πάνυ μὲν οὔν, πατάσασιν μὲν οὔν, κομιδῇ μὲν οὔν, πάνυ γε, πατάσασιν γε, μάλιστα γε, πῶς γὰρ οὔ; κτλ. Ὡσαύτως τὰ ῥήματα φημί, ἔστι, καὶ τὸ παραχωρητικὸν ἔστι ἐπὶ ἀποφάσεως τὰ οὐκ, οὔ φημι, οὐκ ἔστι, κτλ.

§. 12. Ἐπὶ ἀποκρίσεως εἰς ἐρώτησιν τὸ πρόσωπον ἀποβλέπουσαν τίθεται αἱ κατάλληλοι ἀντανυμῖαι, οὗτος, ἐκεῖνος, κτλ. ἢ τὰ κατάλληλα ὀνόματα: Ἑλληγές ἴσμεν—αὐδῶμαι δὲ παῖς, Ἀχιλλέως Νεοπτόλεμος (Σ. Φ. 233. 240): ἐπὶ ἀποκρίσεως εἰς ἐρώτησιν συμβεβηκὸς ἀποβλέπουσαν τίθενται τὰ προσήκοντα ἐπιρρήματα, ἐκεῖ, τότε, οὕτως ἐκείνως, κτλ.

§. 13. Ἐξαρτωμένη ἐρώτησις εἶνε καὶ λέγεται ὅταν, ἄλλου προηγούμενου λόγου προσάρτημα παρακολουθοῦσα κρέμαται ἀπ' αὐτοῦ, ὡς τὸ ἀντικείμενον ἐκ τοῦ μεταβατικῆς ῥήματος. Αὕτη δὲ καλεῖται καὶ πλαγία ἐρώτησις.

§. 14. Προτάσσονται δὲ ἐν τούτοις ἐπὶ τῆς κυρίας προτάσεως τὰ ῥήματα ἐρωτῶν, πυθάνεσθαι, ζητεῖν, καὶ τὰ περιέχοντα ἐν ἐκντοῖς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐρωτήσεως σκοπεῖν, σκέπτεσθαι, ὄραν (=προσέγειν, φροντίζειν), ἀγροεῖν, οὐκ εἶδέναι, ἀπορεῖν, ἀμυχανεῖν, οὐκ ἔχειν, ἄδηλον εἶναι, κτλ. ὡς τὸν Θηραμένην ἠρώτων εἰ δοκεῖ αὐτῷ ἐπ' ἀγαθῷ τὸ τεῖχος οἰκοδομεῖσθαι (Θ. Η', 92),—ζητήσομεν ποῖόν τι ἐστίν (Πλ. Πολ. Β', 369). ἴδε καὶ §. 13.

§. 15. Ἐπὶ τῆς περιστάσεως ταύτης, ἐρεσιῶτος χρόνου ἢ μέλλοντος ἡγουμένου ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει, ἰσχύουσα τὰ ἀνωτέρω τὸ ἐξαρτώμενον κῶλον διπλ., ὡς ἀβυλόστατον θεωρούμενον, τίθεται κατὰ τὴν αὐτὸν τρόπον καθ' ὃν ἤθελε τεθῆ καὶ καθ' ἐκντό: εἴρηαι ὁπόθεν εἰμὲν (Ὁδ Γ, 88.)—οὐδ' ὁπόθεν ἐπιπληρωσόμεθα τὰς γαῖς ἔχομεν (Θ. Ζ', 44).—ὄρα κατ' Ἄργος εἴ τις ὑμῖν ἐγγεγῆς ἔσθ', ὅστις ἄν σου τοῦτο προσχρήζοι τυχεῖν (Σ. Κ. 1167).—βούλευομαι γε ὅπως σε ἀποδῶ (Ξ. Κ. Π. Α', δ', 13).

§. 16. Ἱστορικῶν δὲ χρόνου ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἡγουμένου, τότε κινονικῶς τίθεται ὡς ἐπὶ τῶν διηγηματικῶν λόγων, εὐκτική: εἴρετο Καμβύσης ὃ τι τῇ πόλει οὖνομα εἶη (Ἱρ. Γ. 64):—εἰρώτα τὸν Ἀλέξανδρον ὁ Πρωτεύς τίς εἶη καὶ ὁπόθεν πλέοι (Ἡρ Β' 115).—ἀνηρώτα τί βούλοιντο (Ξ. Ἄρ. Β', γ', 4).—ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κῦρον πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιέναι (Ξ. Κ. Π. Α', γ', 15). Ἐπειδὴ δὲ ἡ τοιαύτη ἐρώτησις εἶναι εἶον ἄλλου λόγου προηγούμενου ἐ-

ἔαρταμα, τὸ ἐρωτηματικὸν σημεῖον ἐν αὐτῷ εἶναι περιττόν, ὡς ὅταν σ' ἐρωτᾷ τις τε καὶ πόθεν πάρει, λέγειν, Ἀχιλλέως παῖς (Σ. Φ. 56).—οἰδέναί δέ σου πρόωιστα χρήζω τίς σ' ἀπέστειλε βροτῶν (Σ. Ἡλ. 669).

§. 17. Ἐπὶ τῆς ἐξαρτωμένης ἐρωτήσεως τίθενται αἱ ἀντωνυμίαι ὅστις, ὁποῖος, ὁπότερος, ὁπόσος, καὶ τὰ μόρια ὅποτε, ὅπου, ὅπως ἠρόμην ὁπότερος τούτοις ἀνδράσιν ἀμείνων πεποιήται τῷ Ὀμήρῳ (Πλ. Ἰππ. Ἐλάτ. 370) — καὶ ἤρετο ὃ τι καὶ εἴη τὸ οὐνθημα (Ξ. Ἀρ. Α', ἡ, 16).—μετὰ δὲ ταῦτα ἠρόμην ὅπου ὁ οἶτος εἴη ὁ ἀπηλομημένος (Δημ. Φαλριπ. γ').

§. 18. Ὡς δὲ ἐπὶ τῶν διηγηματικῶν λόγων, οὕτω καὶ ἐν ταύτῃς πολλάκις, διακοπτομένης τῆς σειρᾶς τῆς διηγήσεως, ὡς εἰ μὴ ὑπῆρξέ τι προηγούμενον τίθεται καθ' ὀριστικὴν τὸ ἐξαρτώμενον κῶλον, καὶ ἱστορικοῦ χρόνου ἡγουμένου· εἰ ἔροιτό τις ὑμᾶς· εἰρήνην ἄγετε (Δ.) ;—σὺ δὲ ἐπηρώτας ᾧδέ πως· ἄρά γε, εἶπες, ᾧ παῖ, καὶ οἰκονομίας τί σοι ἐπεμνήσθη ὁ ἀνὴρ, ᾧ τὸν μισθὸν ἔφερες (Ξ. Κ. Π. Α', σ', 12); ἢ καὶ μεταφερομένου τοῦ λόγου ἐκ τοῦ παρελθόντος εἰς τὸ ἐνεσῶς· ἐπυρθάνετο ποίοις οὐ χρῆ θηρίοις πελάζειν (Ξ. Κ. Π. Α', δ', 7). ἠρώτων τί χρῆ ποιεῖν (Ξ)· ὁ Κῦρος ἠρώτα· τί οὖν κάθησαι αὐτόθι καὶ οὐ καταβαίνεις (Ξ. Κ. Π. Γ'. α, 3); ἔνθα ὡς ἐν μέσῳ παρίσταται τὸ παρεισχόμενον πρόσωπον, οἶον ἀπ' εὐθείας ποιοῦν τὴν ἐρώτησιν.

§. 19. Ἐκ τούτου λοιπὸν καὶ ἐπὶ ἐξαρτωμένης ἐρωτήσεως τίθενται πολλάκις αἱ ἀπλᾶι ἀντωνυμίαι, τίς, πότερος, κτλ. καὶ τὰ μόρια ποῦ, πότε, κτλ, καὶ ἐν συνεχείᾳ λόγου· αἱ γυναικες ἠρώτων αὐτοὺς τίνας εἶεν (Ξ. Ἀρ. Δ', ε, 10).—ἠρώτων τί χρῆ ποιεῖν (Ξ). Εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν τοῖς ἐπὶ τῆς ἐξαρτωμένης ἐρωτήσεως προτασσομένοις ῥήμασι (§. 14) ἀνάγεται καὶ τὸ θαυμάζω· ἐθαύμασεν ὅτω ποτὲ τρόπῳ ἐγένετο (Ξ. Λακεδ. Πολιτ. Α', 1).—θαυμάζω οὖν ὅπως ποτὲ ἐπέσθησαν Ἀθηναῖοι Σωκράτην περὶ τοὺς θεοὺς μὴ σωφρονεῖν (Ξ. Ἀπομν. Α', α, 20). Ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἐθαύμασα τίσι ποτὲ λόγοις, ἔπεισαν, . . ὡς ἄξιός εἴη θανάτου (Ξ. Ἀπομν. Α', α, 1). Οὕτω καὶ θαυμαστὸν ὅτι, εἰ κτλ.

§. 20. Συνθέτου δὲ τῆς ἐξαρτωμένης ἐρωτήσεως οὔσης, διαστέλλονται τὰ κῶλα, ὡς καὶ τὰ τῆς ἀπλῆς (§. 8). Ὡσαύτως διὰ τῶν εἴτε—εἴτε· ἐβουλεύοντο εἴτε κατακαύσωσι, ἐμπρήσαντες τὸ οἶκημα, εἴτε τι ἄλλο χρήσονται (Θ. Β', 4). Οὕτω καὶ διὰ τῶν εἰ—ἢ ἵνα ἐπισκεψαίμεθα εἰ ὁ ἄριστος εὐδαιμονέστατος καὶ ὁ κάκιστος ἀθλιώτατος ἢ ἄλλως ἔχει (Πλ. Πολ. Η', 554).

§. 21. Ἐπὶ τῆς συνθέτου ἐρωτήσεως ἡ ἀπόκρισις ἀναφέρεται εἰς τὸ δεύτερον κῶλον· Ἡμίχορος· τί δρῶμεν; ἀγγέλλωμεν ἐς πόλιν τάδε, ἢ σῖγ' ἔχωμεν; Ἡμίχορος· ἀσφαλέστερον (Εὐρ. Ὀρ. 1539=ἀσφαλέστερον σῖγα ἔχειν. Ὅταν δὲ πλείονες ἐρωτήσεις ἐπώνται ἀλλήλαις, ἡ ἀπόκρισις γίνεται κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν· ὅταν σ' ἐρωτᾷ τις τε καὶ πόθεν πάρει; λέγειν Ἀχιλλέως παῖς ... πλεῖς δ' ὡς πρὸς οἶκον (Σ. Φ. 56).

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΜΑΤΩΝ.

ΕΦΑΛΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ Σχημάτων.

§. 1. **ΣΧΗΜΑ** ἐν τῇ συντάξει καλεῖται πᾶσα πλοκὴ λόγου ἐχτρεπομένη τοῦ κανονικωτέρου καὶ φυσικωτέρου τύπου κατὰ συγχωρητὴν παράβασιν. Ἡ κανονικωτέρα. π. χ. καὶ τυπικωτέρα πλοκὴ εἶναι τὸ συμπλέκειν ἐνικὸν ῥῆμα μετὰ ἐνικοῦ ὑποκειμένου, πληθυντικὸν μετὰ πληθυντικοῦ, καὶ ὁμοῦς ὄχι μόνον συγχωροῦνται τὰ ὁ δῆμος ἐψηφίσαντο, οὕτως ἔχει τὰ πράγματα, τὰ ζῶα τρέχει, κτλ, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀνεκτῶν κατήντησαν πολλαχοῦ τὰ ἐπικρατέστερα.

§. 2. Οὔτε εἰς τὰ ὀνόματα τῶν σχημάτων συμφωνοῦσιν οἱ γραμματικοί, ἄλλως ἄλλοι τὰ αὐτὰ καλοῦντες, οὔτε εἰς τὸν ἀριθμὸν, παραλαμβάνοντες εἰς τὰ σχήματα ἐνίοτε κοινοτάτης καὶ οὐδὲν ἰδιαίτερον ἐχούτας πλοκάς, λόγους.

§. 3. Καθ' ἃ παράβασις διαφέρουσι τῆς κυρίας συντάξεως τὰ σχήματα, καθ' ἃ δὲ συγχωρητὴ παράβασις, εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ἐνδόξων ποιητῶν καὶ συγγραφέων στηριζομένη, διαφέρουσι τοῦ σολοικισμοῦ ὅστις εἶναι παράβασις καὶ κακία λόγου ἀσυγχώρητος. Τὰ συντακτικὰ σχήματα εἶναι πάντη διάφορα καὶ τῶν γραμματικῶν παθῶν λεγομένων καὶ τῶν ῥητορικῶν σχημάτων, καθ' ἃ ὁ λόγος λέγεται ἐσχηματισμένος καὶ ἄσχηματιστος. Ἐκ τούτων λοιπῶν τῶν συντακτικῶν σχημάτων θέλομεν πραγματευθῆ ἑνταῦθα διὰ βραχέων τὰ κυριώτερα.

Α'. Σχήμα κατὰ Σύνεσιν.

§. 4. Σχήμα κατὰ σύνεσιν καλεῖται ἐκείνη τοῦ λόγου ἡ
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

πλοκή, ἐν ἧ ἡ σύνταξις βαίνει κατὰ τὴν ἔννοιαν καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν λέξιν. Γίνεται δὲ τοῦτο κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους: 1. κατὰ γένος, διαφερόντων τοῦ οὐσιαστικοῦ τῶν ἐπιθέτων, εἴτε ὡς κατηγορουμένων εἴτε ὡς προσδιορισμῶν τιθεμένων· τὰ μοχθηρὰ ἀνθρώπια πασῶν τῶν ἐπιθυμιῶν ἀκρατεῖς εἰσιν (Ξ. Κ. Π. Ε', α, 14· ἀκρατῆ παρ' ἄλλοις οὐκ ὀρθῶς).—ἐλθὼν ἐκάκωσε βίην Ἡρακλῆειν (Ἰλ. Α. 690).—φίλε τέκνον (Ἰλ. Χ, 84).—βρέφος ἔσορῶ φέροντα τόξον (Ανκρ. Ὠδ. Γ').—ψυχὴ ἀπολυπῶν (Ξ. Κ. Π. Ζ', γ', 8).—φάλαγγες ἐλπόμενοι (Ιλ. Π. 280). 2. Κατ' ἀριθμὸν· οὐδ' ὄρνις ἀπορροιβδεῖ εὐσήμους βοῶς βεβρωῦτες αἵματος λίπες (Σ. Αντ. 1022). 3. Κατ' ἀμφοτέρω· ἐπὶ τὴν πόλιν ἔπλεον ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας (Θ. Γ', 79), κτλ. Ἴδε καὶ κατωτέρω §. 8. Εἰς τὸ ἀνωτέρω, ὄρνις, κτλ. ὁ Τρικλίνιος σημειώνει. « Ἰστέον ὅτι ἐνικῶς πρῶτον εἰπὼν τὸ ὄρνις, ἐπειδὴ οὐχ εἷς ὁ ποιῶν τὴν βοήν ἀλλὰ πολλοί, πρὸς πληθυντικὸν ἀπέδωκε τὸ βεβρωῦτες, εἰ καὶ ἀμαθεῖς τινες τὸ ὄρνις ἀντὶ τοῦ ὄρνιθὲς φασί, καὶ τὸ ροιβδεῖ ἀντὶ τοῦ ροιβδοῦσιν. »

§. 5. Ἀκριβῶς ἐξετάζοντες τὰ προηγούμενα χωρὶα εὐρίσκομεν ὅτι· ἐν πᾶσι τούτοις ὁ νοῦς, παρατρέχων τὴν νεκρὰν λέξιν, διορθῶ τὴν ὑπὸ ταύτῃ ἐνυπολανθάνουσαν καὶ ζῶσαν ἔννοιαν, καὶ κατὰ ταύτην συντάσσει· τὰ μοχθηρὰ ἀνθρώπια = οἱ μοχθηροὶ καὶ εὐτελεῖς ἄνθρωποι· τὸ βίην Ἡρακλῆειν = ὁ γενναῖος Ἡρακλῆς· τὸ φίλε τέκνον = φίλε υἱέ· τὸ βρέφος φέροντα = παῖδα φέροντα· τὸ φάλαγγες ἐλπόμενοι = οἱ φαλαγγηδὸν τεταγμένοι, οἱ φαλαγγῖται ἐλπόμενοι· τὸ ἐπὶ τὴν πόλιν ὄντας = ἐπὶ τοὺς πολίτας ὄντας κτλ. Διὰ τοῦτο ἡ πλοκὴ αὕτη καλεῖται καὶ Σχῆμα κατὰ ἢ πρὸς τὸ ροούμενον καὶ Σχῆμα κατὰ ἢ πρὸς τὸ σημαινόμενον, ἰδιαιτέρως δὲ καὶ Σχῆμα κατὰ τὸ Συγώνυμον, ὅταν τὸ ἐπόμενον, ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν μάλιστα, ἐκφέρηται διὰ λέξεως ἑτερογενοῦς μὲν καὶ ἑτεραριθμοῦ πολλάκις τῆς προηγουμένης, ἀλλὰ συνωνύμου κατὰ τι ἄλλο· νεφέλη ἀμφιβέβηκε κυανέη, τὸ οὔποτε ἔρωεῖ (Ὀδ. Μ, 74) = ὅ, νέφος.

§. 6. Οὕτω, καὶ ὅταν, προηγηθέντος τοιοῦτου τινὸς οὐδε-

τέρου, μειράκιον, π. γ. ἔπληται ἐν τῷ ἐπομένῳ κώλῳ αὐτὸν ἢ ἐκεῖνον· ἴν' ὅποτε ἐξέλθοι τὸ μειράκιον εἰσαρπάσαιεν αὐτόν (Λυσ. Ἀπολ. πρὸς Σίμωνα §. 41) = τὸν νεανίσκον ἢ τὸν Θεόδοτον, ὡς ὠνομάσθη πρότερον τὸ μειράκιον· ἐντυχῶν δ' ἐγὼ τούτων μὲν οὐχ ἠπίτῳμην τοῦ μειρακίου δ' ἐπελαμβανόμεν· οὗτοι δ' ἐκεῖνον τε ἤγον βία καὶ ἐμὲ ἔτυπτον (αὐτόθι §. 37).

§. 7. Ὑπὸ τὸ κατὰ σύνεσιν ἤτοι κατὰ τὸ νοούμενον σχῆμα δυνατὸν νὰ ἀναχθῆ καὶ ἡ τῶν περιληπτικῶν ὀνομάτων σύνταξις, ἅτινα, ὡς εἶναι γνωστὸν, καὶ ἀριθμοῦ ἐνικοῦ ὄντα, συντάσσονται πληθυντικῶ ῥήματι (σ. 12, §. 11.*. 12)· τὸ πλῆθος ἐπεβοήθησαν (Ἡρ. Θ'. 23). — ὁ ἄλλος στρατὸς ἀπέβαινον (Θ. Δ', 32). — τὸ σιραιόπειδον ἀνεχώρουν (Θ)· διότι καὶ ἐν ταύταις ἐπικρατεῖ βεβαίως ἢ κατ' ἐννοίαν σύνταξις Ἀθηναίων τὸ πλῆθος οἴονται καὶ οὐχ ἴσασιν (Θ). = εἰ πολλοὶ οἴονται. — ὁ ἄλλος στρατὸς ἀπέβαινοι = οἱ ἄλλοι στρατιῶται ἀπέβαινον.

§. 8. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει περὶ τῶν στράτευμα εὐθύνοτας (Εὐρ. Ἐκ. 38), τοῦ στόλου πλεόνταρ (Δ. Μεσδ. μς'), καὶ ἄλλων τοιούτων, ὁμοίων ὄντων τῆς ἀνωτέρω (§. 4). Ὅταν δὲ τὰ περιληπτικὰ ταῦτα ὀνόματα, κατ' ὀνομαστικὴν ὄντα καὶ μετοχικὸν ἔχοντα προσδιορισμὸν, φέρωνται ὡς ὑποκείμενον πρὸς ῥῆμα, τότε δυνατόν ἂ. ἡ μετοχὴ νὰ ἦναι ἀριθμοῦ πληθυντικοῦ καὶ τὸ ῥῆμα ὡσαύτως πληθυντικοῦ· Τξοίαν ἐλόντες εὐόος Ἀργείων θεοῖς λάφυρα ταῦτ' ἐπασσάλευσαν (Αἰσχύλ. Ἀγ. 582)· δυνατόν β'. τῆς μετοχῆς πληθυντικῆς οὕσης, τὸ ῥῆμα νὰ ἦναι ἐνικόν· στρατὸς ἐκβάττα πᾶς ἠσπάζει· οὐνύντες βλέπειν τὸν Ἀχιλλεῖα πά. λιν (Σ. Φ. 356). — ὄχλος ἠθροίσθη, θαυμάζοντες καὶ ἰδεῖν βουλόμενοι (Ξ. Ἐλλιν. Α', δ', 43). δυνατόν γ'. τῆς μετοχῆς ἐνικῆς οὕσης, κατὰ τὸ ὄνομα εἰς δ' ἀναφέρεται, τὸ ῥῆμα νὰ ἦναι πληθυντικόν· ὁ δῆμος ξυριστάμενος καὶ ἀναθαρσῆσας ἐπέθετο (Θ, Ι', 82)· δυνατόν δ'. πειλλῶν οὐσῶν τῶν μετοχῶν, ἡ μία νὰ ἦναι ἐνική, ἢ ἄλλη πληθυντική καὶ τὸ ῥῆμα πληθυντικόν· ὁ δῆμος λαβὼν τὸ σφῆρ, καὶ δεῖνδν ποιούμενοι. . . , τὸν μὲν μηνυτῆν ἔ-

λυσαν, τοὺς δὲ κατατιθαίετας, κρίσεις ποιήσαντες, τοὺς μὲν ἀπίκτειναν, τῶν δὲ διαφυγόντων θάνατον καταγράφοντες ἐπαρεῖπον ἀργύριον τῷ ἀποκτείναντι (Θ. σ', 50).

B. Σχῆμα Ἀττικὸν ἢ Ἀττικὴ Σύνταξις.

§. 9. Σχῆμα ἀττικὸν ἢ ἀττικὴ σύνταξις καλεῖται ἢ καὶ τοῖς ἀρχαίοις γνωστὴ πλοκὴ τοῦ λόγου, καθ' ἣν οὐδέτερον πληθυντικὸν ὑποκειμένον συντάσσεται ἐνικῷ ῥήματι· κακοῦ γὰρ ἀνδρὸς δῶρ' ὄρησιν οὐκ ἔχει (Εὐρ. Μηδ. 518). — τὰ καλῶς εὐρυμέγ' ἔργα τῷ λόγῳ μὴνύεται (Σ. Κ. 4188). Οὕτως ἔλεγε καὶ ὁ ὀλίγον γυναικάρεσκος ἀρχαῖος κωμικός· διὰ τὰς γυναικὰς πάντα τὰ κακὰ γίγνεται (Μ.).

§. 10. Περὶ Ὀμήρῳ καὶ περὶ Ἰωσὶν ἀπαντᾶται μὲν τὸ τοιοῦτον· καὶ τοτ' ἐπιτα ρομόνδ' ἐξέσσυτο ἄρσενα μῆλα (Ὀδ. 1, 438)· ἀλλὰ δὲν ἦτο σταθερὰ χρῆσις ἐνίοτε δὲ ἐν τῷ αὐτῷ κώλῳ ἀπαντῶνται ἀμφότερα· αἱ συντάξεις· δοῦρα σέσηπε γεῶν καὶ σπάρτα λέλυνται (Ἰλ, Β, 135). Περὶ Ἀττικοῖς, τοῦναντίον, ἔγινε σταθερὰ ἡ τοιαύτη χρῆσις μετὰ ὀλίγων ἐξαίρεσεων.

§. 11. Αἱ συνθέστεραι ἐξαίρεσις εἶναι ὅταν τὸ ὑποκειμένον σημαίνῃ ἐμφυχόν· τὰ τέλη τῶν Λακεδαιμονίων (=οἱ ἐν τοῖς πράγμασις ὑπέσχεοντο αὐτοῖς (Θ. Α', 58).—τὰ μειράκια διαλερόμενοι ἐπιμέμνηται Σωκράτους (Πλ. Λάχ. 180).—μοσάδε μὲν μετ' Ἀθηναίων ἔθρη ἐστράτευον (Θ. Ζ'. 58), κτλ' καὶ δευτέρον ὅταν ἀναδεικνύηται ἡ ἔννοια τῶν καθέκαστα· τὰ μειράκια κατεφρόνησαν (Ἰσ. Παραθηρ. 11), ἢ ὅταν ἐξάιρηται ἡ ἔννοια τῆς ἐκτάσεως πολυμερῶν καὶ ἡ τῆς πληθῆος βασιλεία ἦσαν (Ξ. Ἀρ. Α', 6', 23).—καὶ ὑποχωροῦντων φακερὰ ἦσαν καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώπων ἔχρη πολλὰ (Ξ. Ἀρ. Α, ζ', 17). Ἀλλὰ καὶ ταῦτα δὲν εἶναι γενικά· ἐν τῷ πρώτῳ μάλιστ' παραδείγματι περὶ ἄλλοις φέρεται ὑπέσχετο.

* §. 12. Ἐὰν δεχθῶμεν ὡς ἀληθινὴν τὴν γνώμην ὅτι οἱ Ἀττικοὶ μετεχειρίζοντο τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος σύνταξιν, θεωροῦντες τὸ ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου σημαϊνόμενον ὡς σωρὸν πραγμάτων τότε πρέπει νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ ἡ σύνταξις αὕτη ἀ-

νάγεται εἰς τὸ κατὰ τὸ ροούμενον σχῆμα· διότι τὸ ἐξορύττει-
το ἂν σκαπτόμενα τὰ φυτά (Ξ. Οἶκ 10', δ') = ἐξορύττειτο
ἂν ὁ σωρὸς τῶν φυτῶν· ἐξάίρετα δὲ ἀρμόζει τοῦτο εἰς τὰ ὀ-
μηρικὰ ὅσα τε φύλλα καὶ ἄνθη γίγνεται ὦ, η (Ψλ Β,
467)· διότι παριστῶσιν ἄπειρον πλῆθος φύλλων καὶ ἀνθῶν,
ἀλλ' ἄνευ ἀτομικῆς διακρίσεως.

Γ'. Σχῆμα Πινδαρικὸν ἦτοι Βοιωτικόν.

§. 13. Πινδαρικὸν ἦτοι βοιωτικὸν σχῆμα καλεῖται ἐκείνη
ἢ πλοκὴ τοῦ λόγου, καθ' ἣν, ἐναντίον τῆς κοινῆς συνθεσίας,
ὑποκείμενον πληθυντικόν, ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ γένους, συν-
τάσσεται μετὰ ἐνικοῦ ῥήματος· *μελιγάρους ὕμνοι ὑστέρων*
ἀρχαῖ λόγων τέλλεται (Πίνδ. Ὀλ. Γ', 5, Β'), — *ἀχεῖται τ'*
ὄμφαι μελέων σὺν αὐλαῖς, ἀχεῖται Σεμέλιαν ἐλικάμπικα χο-
ροί (Πίνδ. Διθυρ. Γ', Ἀποσπ.).

§. 14. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, ἐν στίχῳ 4022 τῆς Σοφο-
κλέους Ἀντιγόνης ἀναφέρει ὁ Τρικλίνιος καὶ τὸ ἐξῆς ἐκ τοῦ
τετάρτου τῶν Πυθίων, στίχῳ 57· ἢ ῥὰ Μηδείας ἐπέων στίχες,
ἐκλαμβάνων τὸ ἦ = ἔφασαν, ὅπερ ὁ Σχολιαστὴς οὕτως ἐρμη-
νεύει « ἔφη ἢ τῆς Μηδείας στιχομουθία· συνήθως δὲ ὁ Πίνδα-
ρος πληθυντικοῖς ἐνικῶ ἐπήγαγεν. » Κατωτέρω δὲ ἄλλος, ὡς
φαίνεται, σχολιαστῆς· « ὁ δὲ τοῦ· οὕτως εἰρήκασιν οἱ τῆς
Μηδείας λόγοι. »

§. 15. Τὸ πινδαρικὸν ἦτοι βοιωτικὸν σχῆμα, ἀντίθετον ὅν
τῆς τῶν περιληπτικῶν συντάξεως, φαίνεται ὅτι ἰδιάζων ἐξαι-
ρέτως εἰς τὴν βοιωτικὴν ἦτοι αἰολικὴν διάλεκτον ἀπαντᾶται
ὁμῶς καὶ παρ' Ὀμήρῳ ἐνίοτε ἐν τοῖς ὕμνοις· ὡς *Ξανθαὶ δὲ*
κόμαι κατεγήρωθεν (Ἰλ. Δίμ. 279), καὶ παρ' Ἡσιόδῳ καὶ
παρ' Ἡροδότῳ. Παρὰ δὲ Ἀττικοῖς μάλιστα μετὰ τῶν ἔστι
καὶ ἦν, προτασσομένων τοῦ λόγου· *ἔστι γὰρ ἔμοι γε καὶ βω-*
μοί (Πλ. Εὐθυδ. 302). — ἦν δ' ἀμφίπλευτοι κλίμακες
(Σοφ. Τρ. 529).

Δ. Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος.

§. 16. Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος, ὅπερ, συντομίας χά-
ριν, καὶ ὁμοιόπτωτον ἐν μέρει δυνατὸν ὀνομάσαι, καλεῖται

πλοκή λόγου, καθ' ἣν, τιθεμένου πρώτον τοῦ ὅλου, ὁμοιοπτῶ-
τως ἔπειτα προστίθεται καὶ τὸ μέρος ἐφ' οὗ καθ' αὐτὸ ἡ ἐ-
νέργεια πίπτει. Γίνεται δὲ τοῦτο· α'. κατ' ὀνομαστικὴν β'.
κατὰ γενικὴν γ'. κατὰ ὁριστικὴν δ'. κατὰ αἰτιατικὴν.

Α'. Κατ' ὀνομαστικὴν.

§. 17. Κατ' ὀνομαστικὴν γίνεται τὸ σχῆμα τοῦτο ἐπὶ τῶν
ὀνομάτων ἕκαστος, ἑκάτερος, πᾶς, ἄλλος, ἄλλος ἄλλοθεν.
ἐν οἷς, τιθεμένου τοῦ ὅλου ὡς ὑποκειμένου τῆς προτάσεως,
ἔπεται κατὰ τὴν αὐτὴν πτώσιν τὸ μέρος, ἐξυπανουμένου
τοῦ ῥήματος κατ' ἀναλογίαν· οἱ δὲ κληῖρον ἐσημήναντο ἕ-
καστος (I. H. 175) = οὗτοι δὲ ἐσημήναντο κληῖρον, ἕκαστος
δηλ. ἐσημήναντο τὸν ἑαυτοῦ κληῖρον. — οἱ δὲ λόγους πλάτ-
τοντες ἕκαστος περιεργόμεθα (Πλ. Δημ. Φ. Α, 15').

§. 18. Σημειωτέον δὲ ἐνταῦθα· α'. ὅτι παραλειπομένου
πολλάκις τοῦ γενικοῦ ὑποκειμένου, μένει ὡς ὑποκείμενον τοῦ
ὅλου τὸ ὑποκείμενον τοῦ μέρους, ἀλλὰ κατὰ πληθυντικὸν ἀ-
ριθμὸν· διεδίδρασκον ἤδη ἕκαστος ἐπὶ τὰ ἑαυτοῦ, βουλόμενος
τὰ ὄντα ἐκποδῶν ποιῆσθαι (Ξ. Κ. Π. Γ', α, 3) = οἱ Ἄρ-
μένοι διεδίδρασκον ἅπαντες, ἕκαστος δηλ. διεδίδρασκε, βου-
λόμενος, κλ. — ἠρώτων ἄλλος ἄλλο (Πλ.) — ἠσπάζοντο ἄλ-
λος ἄλλοθεν (Πλ. Χαρμ. 153) = ἠσπάζοντο πάντες, ὁ μὲν
δηλ. ἠσπάζετο ἐξ ἑνός, ὁ δ' ἐξ ἄλλου μέρους· β'. ὅτι πολλά-
κις τὸ ῥῆμα, καίπερ τοῦ γενικοῦ ὑποκειμένου πληθυντικοῦ
ὄντος, πρὸς τὸν ἀριθμὸν τοῦ μερικοῦ ὑποκειμένου ἐλκόμενον,
τίθεται ἐνικόν· οὗτοι μὲν . . . ἄλλος ἄλλο λέγει (Ξ. Ἄρ.
Β', α, 15). — πάντες δὲ οὗτοι κατὰ ἔθρη ἐν πλαισίῳ πλήρει
ἀνθρώπων ἕκαστον ἔθρος ἐπορεύετο (αὐτόθι Α, ἡ, 9).

β'. Κατὰ γενικὴν.

§. 19. Κατὰ γενικὴν γίνεται τὸ καθ' ὅλον καὶ μέρος σχῆ-
μα, ὅταν τεθέντος τοῦ ὅλου κατὰ γενικὴν, ἔπεται καὶ τὸ
μέρος κατὰ τὴν αὐτὴν πτώσιν· εἰ μὲν γὰρ τοῦ παιδός τοῦ
σοῦ τοῦδε, ἐστεῶτος ἐν τοῖσι προθύροισι, βαλὼν τύχοιμι
μέσης τῆς καρδίας (Ἡρ. Γ', 35) = τύχοιμι τοῦ παιδός, τῆς
μέσης καρδίας δηλ. Ἡ πλοκή αὕτη διαφέρει τῆς διπλῆς γενι-

κῆς ἦν ἐνίοτε δέχονται, ἐνεργητικῶς τε καὶ παθητικῶς, τὰ ὀνόματα, ὡς Ἰστυαῖος ὑπέδνε τὴν τῶν Ἰώνων ἡγεμονίην τοῦ πρὸς Δαρεῖον πολέμου (Ἡρ. ζ', 2), καὶ τῆς ἄλλης πλοκῆς κατὰ τὴν περίστασιν ὅταν ἡ μία γενικὴ ἐξαρτᾶται τῆς ἄλλης, ὡς ὁ τῶν τοῦ βασιλέως ἰππέων στρατηγός, περὶ ὧν καὶ ἐν τοῖς ἔμ.προσθεν διελάβομεν ὁμολογητέον ὅμως ὅτι δὲν εἶναι ἀδύνατον καὶ τὸ ἀνωτέρω πρᾶδειγμα νὰ ἐκληφθῆ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον· τύχοιμι μίσης καρδίας τοῦ παιδός, ἢ καὶ, τοῦ παιδός ἐστεῶτος, τύχοιμι μίσης καρδίας αὐτοῦ.

γ. Κατὰ δοτικὴν.

§. 20. Τὸ κατὰ δοτικὴν ὁμοίωπτωτον γίνεται μάλιστα ἐπὶ ἀντωνυμίας, ὅτε δηλ. πρὸς ταύτη τίθεται καὶ ὄνοματос δοτικὴ πρὸς ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν τοῦ γενικώτερον ἐκφρασθέντος· ἐν τ' ἄρα φῦ χειρὶ (Ἰλ. Ζ, 253, καὶ ἀλλαχοῦ)— τὸν γὰρ οἱ ἔμβυλε χερσίν (Ἰλ. Ξ 218). — ὄν (κόσμον) σφὶ Ζεὸς γένει ὤπασεν (Πίνδ. Ὀλ. Η' 83). — κελαινῶπιρ δ' ἐπὶ οἱ νεφέλαρ ἀγκύλω κρατὶ κατέχευας (Πίνδ. Πυθ. Α', 7). Ὄψω καὶ παρ' Ἡροδότῳ (Β', 18) μαρτυρεῖ δέ μοι τῇ γνώμῃ.

δ. Κατ' αἰτιατικὴν.

§. 21. Κατ' αἰτιατικὴν γίνεται, ὅταν ὡσαύτως τὸ μέρος ἔπνηται κατὰ τὴν πτώσιν ταύτην, καθ' ἣν προτάσσεται καὶ τὸ ὄλον· Ἐκτορα δ' αἰνὸν ἄγος πύκασε φρένας ἀμφιμελαίνας (Ἰλ. Ρ, 73). Ἦτον βέβαια ὁμαλώτερον καὶ εὐσυντακτότερον νὰ τεθῆ τὸ ὄλον κατὰ γενικὴν· ὁ νοῦς ὅμως εὐρίσκει εὐκολώτερον νὰ συνδέσῃ ὅμοιον πρὸς ὅμοιον κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν μᾶλλον σχέσιν ἢ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν συνάφειαν. Κατὰ τὸν πρῶτον τρόπον ἤθελεν εἶναι αἰνὸν ἄγος πύκασε τὰς φρένας τοῦ Ἐκτορος, κατὰ τὸν νῦν τρόπον εἶναι αἰνὸν ἄγος πύκασεν Ἐκτορα, τὰς φρένας δηλ. αὐτοῦ. Τοιαῦτα εἶναι τὰ βάλλειν τιὰ σῆθος, μέτωπον, μετάφρενον.— τὸν δ' ἄορι πλῆξ αὐχένα (Ἰλ. Α, 240), κτλ. Ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ δοτικὴν ἐκφέρεται τὸ ὄλον· δάκε δὲ φρένας Ἐκτορι μῦθος (Ἰλ. Ε', 493. Ἴδε καὶ Ὀδ. Σ, 88).

§. 22. Ἡ τοιαύτη κατὰ δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν ὁμοίωπτω-

τος πλοκή τοῦ λόγου ἰδιάζει μάλιστα τοῖς ἐπικοῖς, ἀπαν-
τάται ὁμοῦ; ἐνίοτε καὶ παρὰ τοῖς δραματικοῖς τῶν Ἀττικῶν
πρόχειρον εἴτι σοι, τέκνον, πάρα ξίφος χειροῖν, πάταξον
εἰς ἄκρον πόδα (Σ. Φ. 747) = εἰ πάρεστί σοι, ταῖς χερσὶ δηλ.
— μέθεες με, πρὸς θεῶν, χεῖρα, φίλλιστον τέκνον (Σ. Φ.
1301) = καὶ νιν ἄρθρα κεῖνος ἐνζεύξας ποδοῖν (Σ. Γ. 717).
Τοιοῦτον δὲ φαίνεται καὶ τὸ σὺ μ' ἐξ ὁδοῦ πόδα κρύψον
κατ' ἄλλος, (Σ. Κ. 114), ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἀναλυθῆ κρύψον με
κατ' ἄλλος, τὸν πόδα μου δηλ. ὀρθότερον ἀναλύεται ἄγουσα
πόδα μου (ἢ πόδα ἐμόν) ἐξ ὁδοῦ κρύψον με κατ' ἄλλος.
Ὡσαύτως καὶ τὸ (Εὐρ. Ἐκ. 812) ποῖ μ' ὑπεξάγεις πόδα;
Σπανιώτερον δὲ τὸ σχῆμα τοῦτο παρὰ τοῖς πεζογράφοις ὤ-
κρουν ἐπανερῆσθαι μὴ σοι ἐμποδῶν εἴην τῇ ἐπιδείξει (Πλ.
Ἰππ. Ἐλ. 364).

§. 23. Τὸ αὐτὸ ὁμοιοπτῶτον συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν ἐπι-
μερισμῶν, ἐπὶ τῶν λογικῶν δηλ. διαιρέσεων ἐνός τινος ὅλου,
ὅτε ἀντὶ νὰ τεθῆ τὸ ὅλον κατὰ γενικήν, ὡς ἦτον ἢ φυσικω-
τέρη πλοκή, οἷον τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ οὐκ ἐφ'
ἡμῖν (Ἐπίκτ.), τίθεται ὁμοιοπτῶτως τοῖς μέρεσι· τὰ δὲ δοῦρα
ἄλλα μὲν πάγην, ... πολλὰ δὲ καὶ ἐν γαίῃ ἵσταρτο
(Ἰλ. Δ. 571). — οἰκίαι αἱ μὲν πολλαὶ πεπτώκεσαν, ὀλίγαι
δὲ περιῆσαν (Θ. Α', 89) Περὶ ἄλλων τινῶν σχημάτων ἴδε ἐν
τῷ ἐπομένῳ κεφαλαίῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ Ἰδιωμάτων.

§. 1. Εἴτε τὰ ἰδιώματα ἐκληφθῶσι συνώνυμα τοῖς σχή-
μασι, ὡς παρὰ πολλῶν γίνεται, εἴτε θεωρηθῶσιν ὡς γένη,
ὑπαγομένων ὑπ' αὐτὰ τῶν ἀνωτέρων καὶ ἄλλων παρομοίων σχη-
μάτων, εἶναι καὶ ταῦτα πάντοτε οἷον συγχωρητῆ παράβασις
τῆς κανονικώτερης καὶ τυπικώτερης πλοκῆς. Ὑπὸ τὴν δευτέ-
ραν ταύτην ἐποψὴν θέλομεν ἐξετάσει διὰ βραχέων τὰ ἐξῆς τέσ-
σαρα γενικώτερα ἰδιώματα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, τὴν Ἐλ-

λειψιν, τὸν Πλεορασμόν, τὴν Ἐλξιν ἢ Ἐφελξιν καὶ τὸ Ἀνακόλουθον, συμπεριλαμβάνοντες καὶ τὰ ὑπὸ ταῦτα ὑπαγόμενα σχήματα.

Α'. Περὶ Ἐλλείψεως καὶ τῶν ὑπ' αὐτὴν ὑπαγομένων Σχημάτων.

§. 2. Τὸ ὄνομα δεικνύει τὴν φύσιν τούτου τοῦ ἰδιώματος Πολλάκις δηλ. ὁμιλοῦντες καὶ γράφοντες παραλείπομεν λέξιν ἢ λέξεις αἰτινες διὰ τὴν ἀκρίθειαν ἔπρεπε νὰ θεθῶσιν, ἀλλ' ὁμως, καίπερ παραλειπόμεναι, ἦτοι διὰ τὴν συνάφειαν εὐκόλως ἐννοοῦνται, ἢ διὰ τὴν συχνὴν χρῆσιν κατήντησαν γνωσταί, εἰς τὴν δεῖνα ἢ δεῖνα περίστασιν, ἐπὶ ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς σημασίας ἀκριβαί τιθέμεναι, ὡς τόσοι τεχνικοὶ ὄροι. Τοῦτο καλεῖται Ἐλλείψις.

§. 3. Ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος πονήματος ἐπραγματεύθημεν περὶ ὑπαρκτικῆς καὶ συνδεδεικτικῆς σημασίας τοῦ εἶναι. Ἐν τῷ τοῦ Μενάνδρου (Θεοφορουμένη) ἐπὶ ἀποθάρης, αἴθις ἐξ ἀρχῆς ἔσει ἔσει δ' ὄ, τι βούλει, κύων, πρόβατον, τράγος, ἀνθρώπος, ἵππος, τὸ μὲν πρῶτον τίθεται καθ' ὑπαρκτικὴν ἐννοιαν—ὑπάρξεις, ὅθεν ἐν αὐτῷ περιέχεται τὸ κατηγορούμενον, τὸ δὲ δεύτερον κατὰ συνδεδεικτικὴν. Οὕτω κατὰ τὴν πρώτην αὐτίκα βοή ἦν (Θ. Γ', 22).—τῶν ὀρθῶς δοθέντων ἀφαιρέσεις οὐκ ἔστιν (Πλ. Φιλ. 19)—λειτουρηγήσουσιν, ἄν περ ἢ πόλις ἦ, πολλοί. Οὕτω καὶ νόμῳ τὰ πάντα γίγνεται (Γν).

§. 4. Τοιαῦτα προσέτι μετ' ἄλλων καὶ τὰ ἡμέρα ἦν, ὡς καὶ ἡμέρα ἐγένετο (Θουκ. Ζ'. 84)—ἤδη δὲ ἦν ὄψε (Θ. Α, 50). Οὕτω καὶ γυξ ἐν μέσῳ, καὶ παρῆμεν τῇ ὑστερατῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν (Αἰσχ.) κατὰ παράλειψιν οὐχὶ συχνὴν ἐν τῷ πορατατικῷ. Ἐκ τούτου μετὰ τοῦ εἶναι καὶ γίγνεσθαι τίθενται καὶ τινὰ ἐπιρρήματα ἐξηγοῦντα τὴν ποιότητα αὐτῶν τὸ οὕτως ἢ ἄλλως εἶναι καὶ γίγνεσθαι. Ὡς λοιπὸν λέγεται καλῶς ἔχει, οὕτω καὶ καλῶς ἐστι, καλῶς γίγνεται, κακῶς, ὀρθῶς, κτλ. Τοιαῦτα μεταξὺ ἄλλων εἶναι καὶ τὰ ὀρθῶς ἐστι τῶν νέων πρῶτον ἐπιμεληθῆναι, ὅπως ἔσονται ὅτι ἀριστοὶ (Πλ.

Εὐθ. 2).—καλῶς ἔσται, ἦν θεὸς θέλη (Ξ).—μὴ οὕτω γένοιτο κακῶς τῇ πόλει (Δ).

§. 5. Διάφορα δὲ μετ' ἄλλων καὶ τὰ ἐξῆς· χωρὶς ἢ τοῦ ποιεῖν τέχνη καὶ ἢ τοῦ χρῆσθαι (Πλ. Εὐθ. 28).—ἑώρα οἶος ὁ κύνδιρος καὶ ὡς ἰγγυὸς ἤδη ἦν (Θουκ.) Οὕτω καὶ οὐκ ἂν γένοιτο χωρὶς ἐσθλὰ καὶ κακά (Εὐρ. Ἀποπ. Αἰόλου).—ἡ βοή πλειῶν τε ἐρίγγετο καὶ ἐγγύτερον (Ξ). διότι ἐν τούτοις τὰ ἐπιρρήματα, ὡς ἄκλιτα, ἐπίθετα ἐπέχουσι τόπον κατηγορουμένου, ἀντικειμένου, ἢ προσδιορισμοῦ, καθάπερ μετ' ἄλλων ὁμοίων καὶ τὸ ἄλις κόρης σῆς θάνατος (Εὐρ. Ἐκ. 394)—ἄλις ἢ παρούσα συμφορὰ (Εὐρ. Ἀλκ. 335).—λύπης ἄλις ἔχων ἐλήλυθα.—ἄλις δὲ λύμης (Εὐρ. Ἐκ. 595. 1105).

§. 7. Αὐτόθι παρετηρήσαμεν ὅτι ἐπὶ τῆς ὑπαρκτικῆς σημασίας σπανίως γίνονται παραλείψεις, ἀπ' ἐναντίας ἐπὶ τῆς συνδετικῆς· οὕτως εἶδομεν ὅτι παραλείπονται μὲν καὶ ἄλλα, συχνότατα δὲ ἐκ τῶν μερῶν τῆς ἀπλῆς προτάσεως τὸ συνδετικόν. Ἄλλ' οὐδὲν ἤττον καὶ εἰς τὸ οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη καὶ εἰς τὸ ἄριστον μὲν ὕδωρ, κτλ, καὶ ἡ θέσις τῶν μερῶν εἶναι τοιαύτη, καὶ τοιαύτη ἡ σχέσις τῶν ἐννοιῶν πρὸς ἀλλήλας, ὥστε οὐδεμίαν δυσκολίαν ἄπαντ' ὁ νοῦς ἵνα ἐννοήσῃ ὅτι τὸ ἐν εἶναι κατηγορούμενον τοῦ ἄλλου, καὶ ὅτι τὰ ἀνωτέρω—οὐκ' ἀγαθὸν ἔστιν ἢ πολυκοιρανία, καὶ = τὸ ὕδωρ ἔστιν ἄριστον κτλ. (σ. 4. §. 12—). Συμπεθέστατον δὲ τοῦτο ἐπὶ τῶν γνωμικῶν, ὅποια πλεῖστα ὅσα καὶ κάλλιστα ὑπάρχουσι παρὰ τοῖς ποιηταῖς. Οὕτω παρ' Ὀμήρῳ εἰς οἰωνός ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης, οὕτω παρὰ Μενάνδρῳ γυγῆς μέγας χαλινός ἀνθρώποις νοῦς, κτλ.

§. 6. Ἐπίσης παρετηρήσαμεν ὅτι, ἐπὶ ὠρισμένων περιστάσεων, καὶ τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ ἀντικείμενον δυνατὸν νὰ παραλειφθῇ. Οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ μετοχῆς· ἐπιπίπτων (Δημοσθένης) τοῖς Ἀμβρικιώταις ἔτι ἐν ταῖς εὐναῖς (Θ. Γ', 112) οὔσοι δηλ. — οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τοὺς πρῶτους φύλακας, εὐθὺς διαφθείρουσιν ἔτι ἐν ταῖς εὐναῖς (Θουκ. Δ', 32), ὄντας δηλ.—ὡς ἐμοῦ μόνης πέλας (Σ. Κ. 83) οὔσης δηλ.—ὦν ὑφηγητῶν (Σ. Τ. 966) ὄντων δηλ. Ὁ-

σαύτω; καὶ δλόκληρος πρότασις εἰς κόρακας (ἔρρε),—πρός σε γονάτων (ἰκετεύω, κτλ. σ. 5, §. 15—17, σ. 6, §. 18—20). Οὕτως οὐχ ὅτι=οὐ λέγω ὅτι.—μὴ ὅτι=μὴ εἶπω ὅτι.—ὅπως ἀνήρ ἔσει=ὄρα τίνι τρόπῳ ἔσει ἀνήρ.—ὅπως ἔσεσθε ἀνδρες ἀξιοὶ τῆς ἐλευθερίας ἢς κέκτησθε (Ξ. Α' γ. Α', β'. 3)—ὅπως μὴ ῥεῖς (Αρφ. Βατρ. 7).—πρόσιχε μὴ τὸ εἶπε; (Ἴδ. σ. 20 §. 15—20, καὶ σ. 110 §. 20).

* §. 8. Ἐκ τῆς συχνῆς δὲ καὶ ὀρισμένῃς χρήσεως κατήντησαν ὅχι μόνον εὐληπτα πολλὰ ἐπίθετα ἀνευ οὐσιαστικῶν τιθέμενα, ἀλλὰ σχεδὸν κατέλαβον τὸν τόπον αὐτῶν. Οὕτω λέγομεν τῇ ὑστεραίᾳ, κατὰ γε τὴν ἐμήν, δεξιὰ, διάμετρος, κτλ, μόλις ἔχοντες χρεῖαν νὰ ὑπεθυμίσωμεν ὅτι τὸ πλήρες ἐν τούτοις εἶναι ἡμέρα, γνάμην, χεῖρ, γραμμῆ, κτλ. Οὕτως ἐν μὲν Ἰλιάδος Σ, 22 λέγεται ἀμφοτέρησι χερσὶν ἐλῶν . . ., ἐν Ὀδυσσεύς Ε, 418 ἀμφοτέρησι χερσὶν ἐπεσσύμενος, ἐν δὲ Ὀδυσσεύς Σ, 28 κόπτων ἀμφοτέρησι. Τινὰ δὲ κατήντησαν οἷον ἐπιρρήματικά, ἐν μέρει μὲν πρόχειρον ἔχοντα τὸ κατ' ἀρχὰς ἴτως ἀναπληρούμενον τὸ οὐσιαστικόν, ὡς ἀπὸ τῆς ἴσης (Θ. Α', 15), μείρας δηλ. διὰ πάσης (Θ. Α', 14) τῆς κηδὸς (ἴσως) δυσκολώτερον δὲ ἄλλοτε, ὡς ἐκ καιρῆς (Θ. Γ', 92), διὰ κενῆς (Θ. Γ', 136) κατὰ μόνας (Θ. Α', 32). Ἀλλὰ καὶ τεθέντος ὅτι εὐρίσκεται οὐσιαστικὸν κατάλληλον πρὸς ἀναπλήρωσιν, ἤθελεν εἶναι βεβαίως σχολαστικώτερον τοῦ δέοντος τὸ εἶπαι καὶ γράψαι, διὰ κενῆς χειρός, κατὰ μόνας μερίδας, καὶ εἶτι τοιοῦτον *

§. 9. Καὶ ἐν πολλῇς ἄλλοις ἐπὶ ὀρισμένων τινῶν περιστάσεων γίνονται παραλείψεις, εὐληπτοὶ καταστάσει διὰ τε τὴν φύσιν τῆς αὐτῶν πλοκῆς καὶ διὰ τὴν συχνὴν χρῆσιν ὧ φίλε Φαῖδρε, ποῖ δὴ καὶ πόθεν; (Πλ. Φιλίδρ. Ἀρχ.)=ποῖ πορεύει καὶ πόθεν ἔρχει; τοιαῦτα καὶ τὰ ἡμέτερα πόθεν; ποῦ καὶ πόσα;—ἀρτι, ὦ Τερψίωρ, ἢ πάλαι ἐξ ἀγροῦ (Πλ. Θ. ἀρχ.);—δεῦρο παρὰ Σωκράτη (Πλ. Θ. 144) = ἐδῶ ἐλθέ καὶ κάθισον κτλ.—τί ἄλλο οὗτοι (ἐποίησαν) ἢ ἀπεβούλευσάν τε καὶ ἐπαρέστησαν μᾶλλον ἢ ἀπέστησαν—ἐπέζησαν τὰ πλοῖα, ὅπως ἀπόγνοια ἢ τοῦ ἄλλο τι (ποιεῖν) ἢ κρατεῖν τῆς

γῆς Δ', Γ', 39, 85). Συχνότατον παρὰ Πλάτωνι τὸ ἄλλο τι ἢ, ἔνθα ὑποννοεῖται ἀνάλογόν τι ἐκ τοῦ εἶναι ἢ ποιεῖν. Ἐνίοτε δὲ καταντᾷ ὡς ἀπλοῦν ἐρωτηματικόν, ὡς ἄλλο τι ἢ ὁμολογοῦμεν (Πλ Γοργ. 450), = ὁμολογοῦμεν, οὐκ ἔστιν ἀληθές;

§. 10. Τοιαύτης φύσεως μετὰ πολλῶν ἄλλων εἶναι καὶ τὰ ἐξῆς: ἄλλ' οὐπω περὶ τούτων (Δ.) = οὐκ ἔστιν ὁ λόγος, ἢ οὐ λεκτέον — ἀλλὰ μήπω τοῦτο (Δ. εἰρήσθω). — μή μοι μυρίους ξένους (Δ. λέγε). — ὕδωρ, ὕδωρ, ὦ γειτόνες (Ἀρ. φέρετε). — ἀνεθῶα τις τῶν ξένων βοήθεια (Πολ.) = εἰλθέτω δηλ. Καὶ ταῦτα δὲ καὶ τὰ ὅμοια ἐν λίαν κατεπειγούσαις περιστάσεσιν, ὅτε ὁ νοῦς, σπεύδων εἰς τὸ ἀποτέλεσμα, ἀρχῆται εἰς μόνον τὸ ἀνιγκαῖον, πᾶν ἄλλο ὡς περιττὸν ἀποφεύγων, γίνονται παραλειπτικά ἐν πάσαις ταῖς γλώσσαις. Καὶ ἱστορικά δὲ τούτου ὑπάρχουσιν ἀποδείξεις.

§ 11. Συνήθως τὸ τοιοῦτον καὶ ἐπὶ τῶν ἀποφθεγμάτων μελέτη τὸ πᾶν — μηδὲν ἄγαν. Ὡσαύτως ἐπὶ τινων στρατιωτικῶν παραγγελμάτων. Κλέαρχος παραγγέλλει εἰς τὰ ὄπλα (Ξ.) — ἐκάλεσαν ἐπὶ τὰ ὄπλα. Ἐν τούτοις ὑποννοεῖται τὸ ἰέναι, ὡς ἐν τῷ ἐγὼ μὲν εἰς τὸ βαλαρεῖον βούλομαι (Ἀφρ.) — ὀρθὴν κελύσας (Ἀφρ. ὀδὸν ἰέναι). Οὕτω δὲ καὶ κάτω τὰ δόρατα (κλίνατε, ἢ τοιοῦτόν τι) πλήρες δὲ τὸ ἀνωτέρω ἐκφέρεται παρὰ Ξενοφῶντι (Κ. Π. Γ', 6', 2) ἕτε ἐπὶ τὰ ὄπλα.

§. 12. Ὡσαύτως ἐπὶ τινων, οἷον παροιμιωδῶν γενομένων φράσεων γλαυκ' εἰς Ἀθήνας (πέμπειν δηλ.) — ἐξ ὄνυχος τὸν λέοντα (γινώσκει) — ἵππον εἰς πεδίον (ἀφιέναι) — ἐν πίθῳ τὴν κεραιεῖαν (μανθάνειν). Καὶ ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς: Φίλιππος τοῖς συνέδροις χαίρειν (λέγει). — Ἰσοκράτης Φιλίππῳ χαίρειν. Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος Ἀθηναίων τῇ Βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. — οἱ σύμμαχοι ἀριστεῖον τῇ Ἀθηναῖ (ἀνέθηκαν) οἱ σύμμαχοι τὸν δῆμον ἀνδραγαθίας ἔνεκα καὶ δικαιοσύνης. Δ. (ἔστεφάνωσαν).

§. 13. Ἐλλείψεως εἶδος εἶναι καὶ ἡ ἀποσιώπησις, ἐν ἣ ὁ ἤρχισμένος λόγος, διὰ διαφόρους αἰτίας, καὶ πάντοτε ἐπὶ ῥητορικῇ σκοπῷ, διακόπτεται: εἰ μὲν δώσουσι γέρας Ἀχαιοί

(Ἰλ. Α, 135), ἔνθα ἔπρεπε ν' ἀνακολουθήσῃ καλῶς ἔχει, παύσομαι ἢ ἄλλο τι ὄμριον, ἀλλ' ὁ νοῦς σπεύδων εἰς τὸ ἐν τῷ δευτέρῳ κώλῳ σπουδαιότερον, παραλείπει τὴν ἀπόδοσιν τοῦ πρώτου. Ὁσοῦτως παρὰ Ξενοφῶντι (*Ἀν. Β'. λ', 15*) εἰ μὲν σὺ τι ἔχεις, ᾧ Μηδόσασαδες, λέγειν· εἰ δὲ μὴ, ἡμεῖς πρὸς σὲ ἔχομεν. — καὶ ἦν μὲν ξυμβῆ ἢ πεῖρα· εἰ δὲ μὴ (Θ. Γ', 3). Ἀλλὰ καὶ ὅλως ἀποσιωπωμένῳ τοῦ δευτέρου κώλου ἦν ἡ ἐλλοπιότης (Σ. Κ. 810). — καὶ μὴν, ἄν σε λῶ κατ' ἐξέλιπον (Λοκ. Νεκρ. Διαλ. κγ'), καὶ παρ' ἡμῖν ἄν σε πιάσω. Διὰ τοῦτου δὲ ὁ ἐπαπειλούμενος φαντάζεται τὴν συνέπειαν βαρυτέραν.

§. 14. Ἐπειδὴ ἐν τούτοις ἀποσιωπᾶται ἡ ἀπόδοσις, διὰ τοῦτο ἡ πλοκὴ αὕτη καλεῖται *Σχῆμα Ἀναρταπόδοτον*, συνηθέστατον ὄν παρ' Ἀττικαῖς (Ἰδε Ξ. Κ. Π. Η', Ζ', 22 *Ἀπομν. Γ', θ', 11. Πλ. Πρωτ. 325 Πολ. Θ', 675*, κτλ.) ἔθεν παρὰ τοῖς γραμματικοῖς λέγεται ἄττικόν δὲ καὶ τὸ ἀναρταπόδοτον (Γρηγ. Κορίνθ.). Ἀμφισβητοῦσι δὲ περὶ ἄλλων τε καὶ περὶ τοῦ (Ξ. *Ἀν. Ζ', α', 31*) δοκεῖ εἰπεῖν ὅτι ἡμεῖς εὐδὲν βίαιον ποιήσοιτες παρεληλύθαμεν εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ' ἦν μὲν δυνώμεθα παρ' ὑμῶν ἀγαθόν τι εὐρίσκεισθαι· εἰ δὲ μὴ, κτλ. ἔνθα τὸ ἦν δυνώμεθα οἱ μὲν ὡς ἐν παρεθέσει δέχονται = ἵνα ἴδωμεν εἰ, κτλ. οἱ δὲ εἰς τὰ ἀνταπόδοτα ἔλκουσιν· οὕτω καὶ τὸ θουκυδίδειον (Δ', 13) ἦν μὲν ἀντεκπλεῖς ἐθέλωσι σφίσις εἰς τὴν εὐρυχωρίαν, ἔνθα ὡς ἀπέδουσιν δυνατόν ἐννοῆσαι τὸ ὡς ἐν ταύτῃ (τῇ εὐρυχωρίᾳ) ναυμαχήσοιτες ἢ ἵνα ναυμαχήσωσιν.

§. 15. Τὸ ἀντίθετον τοῦ προηγουμένου εἶνε ὁ δυνακτικὸς λόγος, ἀπέδουσις ὧν τοῦ ὑποθετικοῦ λόγου, κατὰ παραλείψιν τῆς εἰκόλως ἐννοουμένης προτάσεως· βουλοίμην ἄν = βουλοίμην ἄν, εἰ δυναίμην. — ἠδέως ἄν ἤκουσα = ἠδέως ἄν ἤκουσα, εἰ ἐξῆν, εἰ ἐλέγετο. — οὐδ' ἄν εἰς ἀντίποι (Δ.) — ἠδέως ἄν ἔρωγ' ἐροίμην (Δ. — Ἰδε σ. 102. § 21 καὶ σ. 230. § 14).

§. 16. Ὡς δὲ διαφέρει τῆς ἀποσιωπήσεως ἡ ἐλλείψις καθ' ὅτι ἡ μὲν πρώτη γίνεται διὰ ῥητορικόν, ἡ δὲ δευτέρα διὰ γραμματικὸν σκοπόν, οὕτω διαφέρει κατ' ἄλλον λόγον καὶ τῆς βραχυλογίας.

§. 17. Βραχυλογία ἰδιαιτέρως παρὰ τῶν νεωτέρων φιλολόγων ὀνομάζεται: εἶδος ὠριμένον ἐλλείψεως, ἐν ᾧ παρίσταται μὲν οἶον ἐλλείπον τι, ὡς ἐν τῇ κυρίᾳ ἐλλείψει, ὅπερ ἔπρεπε, κατ' ἀκριβολογίαν καὶ πρὸς δλοκληρίαν τοῦ λόγου, νὰ τεθῆ, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὸ φαινόμενον, ἄλλως λαμβάνον ἐν τοῖς ἡγουμένοις, ἢ ἐπομένοις, ἥτοι αὐτὸ τοῦτο ἢ σύστοιχον τῇ ῥίζῃ τῆς λέξεως, διάφορον μὲν κατὰ σχηματισμὸν, συγγενὲς δὲ κατὰ τὴν ἔννοιαν, ἐνίοτε δὲ καὶ ὅλως διάφορον ἢ καὶ τὸ ἀντίθετον, ἐπομένως αὐτόθεν κατ' ἀνυλογία παρλαμβανόμενον.

§. 18. Κατὰ τὸν πρῶτον τρόπον ἡ αὐτὴ λέξις ἄπαξ θεοῖα πρέπει νὰ ἐννοῆται δις: ἄπαν θεοῦ μοι δῶμ' ἐν' ἀν λάβοι μ' ἔπρος (Εὐρ. Ἰωνι, 315) = ἄπαν θεοῦ δῶμ' ἐςί μοι δῶμα.—φιλόσογον δὲ χρῆμα θηλειῶν ἔφω (Εὐρ. Φ. 206) = τὸ χρῆμα τῶν θηλειῶν ἔφω φιλόσογον χρῆμα. Εἰς ταῦτα ἔλκει ὁ Ἑρμᾶνος καὶ τὸ (Σ. Φ. 81) ἀλλ' ἠδὺ γάρ τοι κτῆμα τῆς νίκης λαβεῖν = ἠδὺ κτῆμά ἐστι τὸ κτῆμα τῆς νίκης λαβεῖν. Καὶ ἐν τούτοις μὲν τὸ ὑποκείμενον παραλαμβάνεται ἐκ τοῦ κατηγορουμένου, ἐν δὲ τῷ ἐπομένῳ παραλαμβάνεται τὸ κατηγορούμενον ἐκ τοῦ ὑποκειμένου· ἴσθι γὰρ ἐξ ἐμέου τὰ ποιούμενα ὑπὸ Μῆδων (Ἡρ. Η', 80) = ἴσθι ἐξ ἐμέο ποιούμενα τὰ ὑπὸ Μῆδων ποιούμενα.

§. 19. Ὡσαύτως τὸ αὐτὸ ῥῆμα εἰς τὸ ἐν κῶλον τιθέμενον ἐννοεῖται καὶ εἰς τὸ ἄλλο· ὁ μὲν πεπραμένος ἦν τοῦ σίτου, ὁ δὲ ἔνδοθ ὑποκείμενος (Δ'. Φαίριπ. γ').—κατὰ μὲν ἔλευσαν αὐτοῦ τὴν γυναικα, κατὰ δὲ τὰ τέκνα (Ἡρ Θ', 5).—ἐπέκειντο (οἱ Συρακούσιαι τοῖς Ἀθηναίοις), καὶ μάλιστα τοῖς υστάτοις προσπίπτοντες, (Θ. Ζ', 70), δηλ. ἐπέκειντο τοῖς υστάτοις. Καὶ ἐν τούτοις μὲν παραλαμβάνεται ἡ λέξις ἐκ τοῦ πρώτου κώλου εἰς τὸ δεύτερον, ἀλλὰ τοῦ δὲ, τὸνναντίον, ἐκ τοῦ δευτέρου εἰς τὸ πρῶτον, ὡς ἀνὴρ γὰρ ἄνδρα καὶ πόλις σώζει πόλιν. Καὶ πρόθεσις παραλαμβάνεται ἐκ κώλου εἰς κῶλον ἢ ἀλὸς ἢ ἐπὶ τῆς γῆς (Ὀδ. Μ, 27).—Χαρίτεσσί τε καὶ σὺν Ἀφροδίτῃ (Πινδ.)—οὔτε σὺ κείνων (τῶν τόξων) χωρὶς, οὔτε κείνα σοῦ (Σ. Φ. 115. Ἴδε καὶ ἐν στίχῳ 1434). Ὁμοίως σύνδεσμος ζῶει ὄγ' ἢ τέθνηκεν (Ὀδ. Β, 132).—ἐκόντα μὴ ἄ-

κοντα (Σ. Φ. 771) = μήθ' ἐκόντα μήτ. ἄκοντα. Ὁσαύτως λέγουσα μηδὲ δρώσα (Εὐρ. Ἐκ. 331). — γῆ δ' ἀήρ, οὐδ' οὐρανός ἦν ('Αρφ. Ὀρν. 694).

§. 20. Καὶ ὁλόκληρος λόγος ὁ προηγούμενος παραλαμβάνεται ἐκ τοῦ πρώτου εἰς τὸ δεύτερον κῶλον. Οὕτως, εἰπόντος τοῦ Σωκράτους οὐκοῦν κακῶ ὑπερβάλλον τὸ ἀδικεῖν κάκιον ἂν εἴη τοῦ ἀδικεῖσθαι; ἀποκρίνεται ὁ Πῶλος δηλονότι ὅτι (Πλ. Γοργ. 475) = δηλονότι ὅτι κάκιον ἂν εἴη. Οὕτως ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν λόγων τὸ εἰ δὲ μὴ περιέχει ἐν ἑαυτῷ ὁλόκληρον προηγούμενον λόγων εἴ μοι θέμις, θέλομαι ἄν, εἰ δὲ μὴ, πάρες (Σ. Φ. 661) = εἰ δὲ μὴ θέμις μοι. Ἡ τοιαύτη πλοκή τοῦ λόγου καλεῖται Σχημα ἀπὸ κοινοῦ, διότι ἡ αὐτὴ λέξις ἢ ῥῆσις, ἅπαξ τεθεῖσα, ἐννοεῖται ἀπὸ κοινοῦ εἰς ἀμφοτέρω τὰ κῶλα.

§. 21. Κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον γίνεται ἡ βραχυλογία, ὅταν ἐννοῶται μὲν ἡ αὐτὴ λέξις, ἀλλὰ κατ' ἄλλον σχηματισμὸν διάφορον εἰς ἀριθμὸν, εἰς πρόσωπον, εἰς χρόνον, εἰς ἔγκλιτον κτλ, ἢ εἰς πολλὰ ὁμοῦ. σὺ τε Ἑλληνας εἶ, καὶ ἡμεῖς τοσοῦτοι ὄντες (Ξ. Ἄν. Β', 4, 16) = καὶ ἡμεῖς Ἕλληνας ἐσμεν. Οὕτω μετὰ πολλῶν ἄλλων καὶ τὸ γνωμικὸν χεῖρ χεῖρα τίπτει, δάκτυλοι δὲ (τίπτουσι) δακτύλους. Ἐν τῷ τοῦ Θουκυδίδου (Β', 17) οὐ γὰρ διὰ τὴν παρόμοιον ἐνοίκησιν αἱ ξυμποραὶ γενέσθαι τῇ πόλει, παραπλητέον τὸ δοκοῦσιν ἐκ τοῦ προηγηθέντος δοκεῖ τοῦναντίον δὲ παρὰ τῷ αὐτῷ Θουκυδίδῃ ὀλίγον τι κατωτέρω (Β', 2), λέγοντι τὸ πεδίον τεμεῖν καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν χωρήσεσθαι, παραπλητέον τὸ ἐδόκει ἐκ τοῦ προηγηθέντος ἐδόκουν — οἱ στρατηγεὶ ἐν ἀθυμίᾳ ἦσαν, ὅτι αὐτοῖς τυττό τε πρῶτον ἀντεκεκρούκει καὶ οἱ Ῥηγῖνοι οὐκ ἐβελήσαντες ξυστρατεύειν (Δ. 5', 46) = καὶ οἱ Ῥηγῖνοι ἀντεκεκρούεσταν. = ἡμεῖς δὲ ὁμοῦτοι τότε καὶ νῦν ἐσμεν (Θ. Α', 86) = καὶ τότε ἦμεν καὶ νῦν ἐσμέν.

§. 22. Τοιαῦτα εἶναι καὶ τὰ ὦ μῆτερ, ὡς πράσσεις κακῶς, ὅσον περ εὖ ποτε (Εὐρ. Ἐκ. 56), ἐνθα παραλαμβάνεται τὸ ἔπρασσε. — σὺ μὲν τιμῆς, ἡμεῖς δὲ ἡσυχίας ἐπιθυμοῦμεν. — καὶ τοῖς γε Ἀθηναίοις βοηθεῖν, ὅταν ὑπ' ἄλλων, καὶ μὴ αὐτοὶ τοὺς πέλας ἀδικῶσιν (Θ. 5'. 79) = ὅταν ὑπ' ἄλλων

ἀδικῶνται.—οἱ (Ἀθηναῖοι) ἄρχειν τε τῶν ἄλλων ἀξιούσ' καὶ ἐπιόντες τὴν τῶν πέλας δημοῦν μαλλόν ἢ τὴν ἑαυτῶν ὄραν (Θ. Β', 11)=ὄραν δημομένην. — ἡμεῖς δὲ ἐν οὐδεμιᾷ πω τοιαύτῃ ἀμαρτία ὄντες, οὔτ' αὐτοὶ οὔθ' ἡμᾶς ὄφωτες, λέγομεν ὑμῖν (Θ. Α', 78)=οὐθ' ὑμᾶς ὄρωντες· ἐν τοιαύτῃ ἀμαρτία ὄντας, — οὔτε πάσχοντες κακὸν οὐδέν, οὔτε μέλλοντες (ἴσ.)=μέλλοντες πάσχειν.

§. 23. Δυσκολώτερος εἶνε ὁ τρίτος τρόπος τῆς βραχυλογίας, καθ' ὃν οὔτ' ἡ αὐτὴ οὔτε σύστοιχος λέξις ἐπαναληπτεία ἐκ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλον κῶλον, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν μόνον συγγενής, εἰς εὐρεσιν τῆς ὁποίας πολλάκις πρέπει νὰ μοχθήσῃ ὁ νοῦς· ὡς ἐκάστῳ ἔργον προστάσων (Ἡρ. Α', 114)=ὡς ἐκάστῳ ἤρμοζεν.— ἀπέπλευσαν ὡς ἕκαστοι κατὰ πόλεις (Θ. Α', 89)=ὡς ἕκαστοι εἶχον πατρίδος, οὕτως ἀπέπλευσαν ἕκαστοι εἰς τὰς ἑαυτῶν πατρίδας.

§. 24. Οὕτω βέβαια καὶ τὸ παρὰ Θουκυδίδη (Α', 142) τὸ δὲ ναυτικὸν τέχνης ἐστίν, ὥσπερ καὶ ἄλλο τι, καὶ οὐκ ἐνδέχεται, ὅταν τύχῃ, ἐκ παρέργου μελετᾶσθαι, ἀλλὰ μαλλόν μηδὲν ἐκείνῳ παρέργον ἄλλο γίγνεσθαι· ἔνθα πρὸ τοῦ γίγνεσθαι ἐννοητέον τὸ χρή, ἐκ τοῦ προηγηθέντος ἐνδέχεται κατ' ἀναλογίαν παραλαμβάνομενον.— καὶ βασιλεῖ ἐξεῖναι αἰεὶ ἐπὶ τοῦς αὐτοῦ (=αὐτίθι, ἐν Ἀσίᾳ) λυπηροὺς τοὺς ἐτέρους ἐπάγειν (Θ. Η', 46)=ἐξεῖναι ἔφην, ἐκ τοῦ προηγηθέντος παρήγει παραλαμβάνομενον. Ἐν δὲ τῷ (Θ. Δ. 85) καὶ τὴν αἴτιαν οὐχ ἔξω πιστὴν ἀποδεικνύειν, ἀλλ' ἢ ἀδικὸν τὴν ἐλευθερίαν ἐπιφέρειν ἢ ἀσθενὴς καὶ ἀδύνατος τιμαρῆσαι τὰ πρὸς Ἀθηναίους, ἢ ἐπίωσιν ἀφίχθαι, ἐν τῷ δευτέρῳ κῶλῳ ἀναπληρωτέον τὸ δόξω, ἐξ ὅλης τῆς προηγουμένης ῥήσεως παραλαμβάνομενον.

§. 25. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ ἀντιθέσεων, ἐν αἷς ἀναπληρωτέα ἢ ἀντίθεσις ἔννοια· νυκτὶ δ' ὁμῶς πλείειν (Ὀδ. Θ, 31)=νυκτὶ καὶ ἡματι, ὅπερ πλῆρες ἐκφέρεται κατωτέρω (στίχ. 436)· ἐξῆμαρ μὲν ἡμεῖς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἡμαρ· εὔ πρᾶσσε· τὰ φίλων δ' οὐδέν, ἢν τις δυστυχῆ (Εὐρ. Φ. 406)=εὔ πρᾶσσε· καὶ τὰ φίλων ἔσται τι, κτλ. (Ἴδε σ. 32,

§. 2). ἄλλως δὲ ὁ Οὐαλκενχίρος· οὕτως ἐπὶ τοῦ οὐχ ἥκιστα πολλάκις ἀντιθέτως ἐννοητέον τὸ μάλιστα.

§. 26. Κατὰ τὰ προηγούμενα (§. 21=22) μετὰ πλείστων ἄλλων εἶνε καὶ τὰ ἐπόμενα· τοῖς δὲ βοηθοῦσιν ἢ πόλις ἢ πέμπουσα παρεχίτω μέχρι μὲν τριάκοντα ἡμερῶν σίτον, ἐπὴν ἔλθῃ ἐς τὴν πόλιν τὴν παραγγέλλασαν βοηθεῖν (Θ. Ε', 47), ἔνθα μετὰ τὸ ἔλθῃ ἐννοεῖται τὸ ἠβοήθεια, ἐκ τοῦ προηγηθέντος βοηθεῦσιν.—οὐ γὰρ οἱ ἄρχοντες ἄλλων, ὡσπερ καὶ Λακεδαιμόνιοι, οὗτοι δεινοὶ τοῖς νικηθεῖσιν, ἀλλ' ἦν οἱ ὑπήκοοι πού τῶν ἀρξάντων αὐτοὶ ἐπιθέμενοι κρατήσωσιν (Θ. Ε', 91), ἔνθα μετὰ τὸ ἀλλὰ ἐννοητέον δεινόν, παραλαμβανόμενον ἐκ τοῦ προηγηθέντος δεινοί.

§. 27. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἐξῆς, ἐν οἷς ἐκ τοῦ προηγουμένου ἐξακτέον τὸ ἀντίθετον· ἀμελήσας ὧσπερ οἱ πολλοὶ (Πλ. Ἀπολ. 37), ἐπιμελοῦνται δηλ.—ἀλλ' οὐ δίκαιον (τοὺς μὲν πολεμίους ὠφελεῖν, τοὺς δὲ ξυγγενεῖς διασφειραῖ), ἀμύνειν δὲ (Θ. ζ', 79)—ἰμύνειν δὲ δίκαιον.—ὅτ' ἔχωρ ἀμφοτέρα (τὸ γινῶναι τε καὶ σαφῶς διδῆξαι), εἴ δὲ πόλις δύστροπος, οὐκ ἀνὸμοίως τε οἰκείως φράζοι προσόντος δὲ καὶ τοῦδε (Θ. Β', 60)—καὶ τοῦδε τοῦ εἴνου τῆ πόλις, κτλ.

§. 28. Εἰς τὴν βραχυλογίαν, γενικώτερον ἐκλαμβάνομένην, πρέπει νὰ ἀντιθῆ βέβαια, καὶ πάντα ἄλλη πλοκὴ λόγου συνεπτυγμένη. Οὕτω, π. χ. τὸ (Ξ. Ἀρ. Ε', γ', 12) ἄλλος ἡμέρων δένδρων ἐφυτεύθη, ὅσα ἐστὶ τρωκτὰ ὠραῖα—δένδρων ὅσα ἐστὶν οἷα τρωκτὰ ὠραῖα φέρειν.—ὁ δὲ (Ξενοφῶν) τοὺς ἡμετέρους πόρους ἔχει (Ξ. Ἀρ. Ζ', ζ', 9)—τὸν μισθὸν τῶν ἡμετέρων πόνων· οὕτως ἐν τῇ συνηθείᾳ τρώγει τοὺς κόπους μου.—εἰ μέλλουσι τοιαῦται δάροιαι ἐγγραφθῆσθαι ἀνθρώποις (Ξ. Κ. Π. Γ', γ', 52)—ταῖς τῶν ἀνθρώπων ψυχαῖς.—ἐπιθυμήσαντες δὲ κύριοι εἶναι πάντων, διὰ ταῦτα καὶ ὧρ εἶχον ἀπέτυχον (Ξ. Κ. Π. Α', ζ', 45)—ὧν τε ἐπεθύμησαν καὶ ἐκείνων ἃ εἶχον ἀπέτυχον.—καὶ εἴκοσι μάλιστα ἀρέμειναν τῇ ἐξόδῳ, ἐθελονταὶ τρόπῳ τοιῷδε (Θ. Γ', 20)—τρόπῳ τοιῷδε παρασκευασθείση.

§. 29. Ἀκριβῶς δὲ εἰπεῖν καὶ πολλὰ τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ

πονήματος τούτου, εἰς τὴν παράλειψιν ἐν γένει ἀναφερθέντων (σ. 4—5. §. 12—13, σελ. 5—6 §. 15—20) κυρίως εἰς τοῦτο τὸ εἶδος τῆς παραλείψεως ἀνάγονται, εἰς τὴν βραχυλογία. Τοιοῦτον καὶ τὸ τοῦτό μοι ἐν ταῖσι θεϊότατον φαίνεται γενέσθαι (Ἡρ. Ζ', 137)—ἐν ταῖς θεῖσι θεϊότατον (σ. 60 §. 18), κατ' ἄλλους δὲ—ἐν ταῖς θεϊότατον (=θειοτάτως) γινομένοις.

§. 30. Οὕτω λοιπὸν καὶ τὸ ἀσύνδετον σχῆμα λεγόμενον εἰς τὴν βραχυλογία ἀνάγεται. Καλεῖται δὲ ἀσύνδετον σχῆμα ἢ ἄνευ συμπλεκτικῶν καὶ συνδετικῶν μορίων πλεόνων συμπλοκή ἦν τε ἐν τῷ αὐτῷ στρατεύματι τῶν Ἀθηναίων, ἕως ἀρχώματα ἐνανμάχου, πάντα ὁμοῦ ἀκοῦσαι, ὀλογορμός, βοή, ρικᾶντες, κρατούμενοι, ἄλλα ὅσα ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ μέγα στρατόπεδον πολυειδῆ ἀναγκάζοιτο φθέγγεσθαι (Θ. Ζ', 71).—συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον (Ξ. Ἐ.λ.λ. Δ', Γ', 12). Οὕτως ἀσυνδέτως ἐκφέρεται τὸ ἄνω κάτω ἐν τῷ ἀνάτρεψον ἔμπαλιν ἄνω κάτω τὰ πάντα συγγέας ὁμοῦ (Εὐρ. Βάκ. 348). Ἴδε καὶ Ἰφ. Τ. 282), ἄλλως λεγόμενον ἄνω τε καὶ κάτω (Εὐρ. Φ. 188) κλ. Ἐκ τούτου δὲ ἴσως τὸ παρ' ἡμῖν κατωρικόν=ἐπιπλα' ἢ κινήτῃ οὐσία, ἄνω καὶ κάτω μετακομιστή' ἢ καὶ ἐκ τοῦ κατοῦρα, περὶ οὗ ἴδε Κοραῆν ἐν Ἀτάκτοις (τόμ. Β', σελ. 186). καὶ Ἐλλισεν ἐν Ἀναλέκτοις (τόμ. Η', σ. 310).

§. 31. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ πλοκῆς ὀλοκλήρων λόγων καὶ ἐκ τῶν παρόντων ἐλπίδα χρῆ ἔχειν ἤδη τι εὐς καὶ ἐκ δειροτέρων ἢ τουτέων ἐσώθησαν (Θουκ. Ζ', 77), ἐνθα δικαιολογεῖται τὸ ἀσύνδετον, κατὰ τὸν Πόππυ, διὰ τὸ πάθος τοῦ λαλοῦντος· τὸ δὲ ἐκ τῶν παρόντων=κατὰ τὰς παρούσας περιστάσεις, οἷον ἐκ τῶν παρόντων ἐρμώμενοι, πολλαχοῦ τούτο κατὰ Θουκυδίδην οὕτω δὲ καὶ ἐκ τῶν ἔργων, ἐκ τῶν πραγμάτων—τούς τὰ τοιαῦτα παρὰ τῶν θιῶν πυθθανομένους ἀθέμιστα ποιεῖν ἠγεῖτο (Ξ. Ἀπομν. Α', α', 9), ὅπερ οἷον ἀνακεφαλαίωσις τῶν προηγουμένων—οὐκ ἂν πολλὴ ἀμαθία εἴη καὶ καχοδαιμονία τοῖς ἐπ' ὠφελεία πεποιημένοις ἐπὶ βλάβῃ χρῆσθαι (Ξ. Ἀπομν. Β', Γ', 19);—ἐνὶ δὲ μότῳ προέχουσιν

οἱ ἰππεῖς ἡμᾶς φεύγειν αὐτοῖς ἀσφαλέστερόν ἐστιν ἢ ἡμῖν (Ξ. Ἀρ. Γ', 6', 19)· ἔνθα τὸ τελευταῖον εἶναι ἀνάπτυξις τοῦ προεξαγγελθέντος· οὕτω καὶ ἐπὶ συμπερασμάτων· μὴ καταφρόνει, ἔφη, ὦ Νικομαχίδη, τῶν οἰκονομικῶν ἀνδρῶν (Ξ. Ἀπομν. Γ', 8', 12). Καὶ ἐπὶ ἄλλων προσέτι περιστάσεων γίνεται τὸ ἀσύνδετον, περὶ οὗ καὶ ἰδιαιτέρα ποιήματα ἐγράφησαν (Ἴδε καὶ Λογγίνου Κεφ. 10').

§. 32. Εἰς τὴν βραχυλογίαν ἀνάγεται καὶ τὸ συντακτικὸν σχῆμα τὸ καλούμενον Ζεῦγμα. Καλεῖται δὲ Ζεῦγμα ἐκείνη τοῦ λόγου ἢ πλοκὴ καθ' ἣν εἰς πλείονα κῶλα τίθεται ἕν κοινὸν ῥῆμα, οὕτινος ἕμως ἢ ἐπὶ τοῦ ἐνὸς σημασία δὲν ἀρμόζει εἰς τὸ ἄλλο, ἀλλὰ πρέπει ἢ τὸ αὐτὸ γὰ ἰκλιθεῖν κατ' ἄλλην σημασίαν, ἢ ἐκ τῆς συγγενείας τῶν ἐνοιῶν τοῦ ἐνὸς καὶ ἄλλου κώλου πρέπει γὰ ἕξοχθῆ ἄλλο ῥῆμα κατάλληλον· ἔλεν δ' Οἰνομάου βίαν παρθένον τε σύμεινον (Πίνδ. Ὀ. λ. Α', 88)· ἔνθα τὸ ἔλεν ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου κώλου σημαίνει τὸ ἐτίμησεν ἢ ἐφόνησεν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὸ ἔλαβεν— ἢ μὲν ἔπειτα (Θέτις) εἰς ἄλλα ἄλτο, Ζεὺς δ' εἰς πρὸς δῶμα (Ἰλ. Α', 532), ἔνθα παραληπτέον ἔβη ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον ἀνάλογον· ὅθεν καὶ ἐξ ἀναλόγου ἐννοῖσθαι λέγεται περὶ τῶν τοιούτων· οὕτω καὶ ἢ πρῶταισιν ἢ βαθυκαφεῖ κόρει κρήσιν νιν (Σ. Ἡ. λ. 435), ἔνθα ἢ ἄγνοια τοῦ τοιούτου σχήματος ἐγένετο τὰς ἀτόπους διορθώσεις παῖσιν καὶ βραῖσιν· ἐν ᾧ ἐν τῷ πρῶταισιν, ἐκ τοῦ ἐν τῷ ἐπιμέμῳ κρήσιν, παραληπτέον κατ' ἀναλογίαν βίβρον, δὸς, ἢ ὁμοίον τι τοιοῦτον καὶ τὸ (Σ. Γ. 270) καὶ ταῦτα τοῖς μὴ δρῶσιν εὐχομαι θεοὺς μὴτ' ἄστρον αὐτοῖς γῆν ἀνιέναι τιρά, μὴτ' οὖν γυναικῶν παῖδας, οὕτω διορθωθέν. Ὡσαύτως καὶ τὸ (Πλ. Χαρμ. 191) ὑποδήματα σκυτοτομεῖν, καὶ λήκισθον καὶ στλεγγίδα, καὶ τὰ. λ. λ. πάντα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον· ἔνθα κατ' ἀναλογίαν ἐκ τοῦ σκυτοτομεῖν παραληπτέον ποιεῖν, ἀπεργάζεσθαι ἢ τοιοῦτόν τι, εἰ δὲν ἐξέλιπέ τι τοῦ κειμένου· καὶ πολλότατα ἄλλα, περὶ ὧν ἐν τῇ Β'. Περιόδῳ.

§. 33. Εἰς τὸ ζεῦγος ἀνάγεται καὶ ἡ πλοκὴ τοῦ λόγου καθ' ἣν τὸ ῥῆμα τοῦ προηγουμένου κώλου, συνεπιγεμένην ἔν-

νοϊαν ἔχον, συνάπτει δύο ἐννοίας εἰς μίαν· ἀρίστατο εἰς ὀκνημά τι ὡς λουσόμενος (Πλ. Φαίδ. 116. = ἀρίστατο ἵνα πορευθῆ κτλ. — βοᾷ πῦρ καὶ δικέλλας, ὡς κατασκάψων πόλιν (Εὐρ. Φ. 1161) = βοᾶν αἰ-τεῖ. (Ἴδε καὶ σελ. 269 §. 10). — ἐβουλεύοντο ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν εἰς τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίας (Ηρ ς', 100). Οὕτω παρ' ἡμῶν λείπει εἰς τὴν ξειρία. Ὡσαύτως οἱ Ἀθηναῖοι μετέγνωσαν Κερκυραίους ξυμμαχίαν μὴ τοιήσασθαι (Θ. Α', 44) — μετέγνωσαν καὶ ἔγνωσαν, ἢ μεταβαλλόντες γνώμην ἔγνωσαν.

§. 34. Ζεύγματος εἶδος εἶνε καὶ ἐκείνη ἡ πλοκή τοῦ λόγου, καθ' ἣν δύο ἐνικὰ ὑποκείμενα ἔχουσι κοινὸν ῥῆμα, κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν, μεσολαβοῦν· ἔρθα εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε βέουσιν Κωκοτός θ' (Ὀδ. Κ. 514. Ἴδε καὶ Ὀδ. Ε, 216 καὶ Ἰλ. Β', 774. Υ. 138). Ὡσαύτως καὶ ἡ κατὰ πτωτικὴν σύνταξιν μεσολάβησις πληθυντικῷ ἐπιθέτου εἰς δύο ἐνικὰ οὐσιαστικὰ ἀνήκοντο· τὸν μὲν Ἐχίονα, κεχλάδοντας ἦθα, τὸν δ' Εὐρυτον (Πίνδ. Πυθ. Δ', 179). Τοῦτο καλεῖται ἰδιαίτερος· Ἀικμαρικὸν Σχημα καὶ Προεπιζευκτικὸν ἢ Προεπίζευξις.

Β'. Περί Πλεονασμοῦ καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν ὑπαγομένων Σχημάτων.

§. 35. Ὁ πλεονασμὸς εἶναι τὸ ἀντίθετον τῆς ἐλλείψεως διὰ τῆς ἐλλείψεως παραλείπομέν τι ὅπερ ἔπρεπε μὲν νὰ τεθῆ, ἀλλὰ δὲν τίθεται ὡς εὐκόλως ὑπὸ τοῦ νοῦς ἀναπληροῦμενον, διὰ τοῦ πλεονασμοῦ προστίθεται τι ὅπερ φαίνεται περιττόν, ὡς δι' ἄλλης ἡδὴ συνωνύμου λέξεως ῥηθέν· Ἀλέξανδρος ὁ Φαλίππου (υἱός). — ὠρομασμένος κίχληται, κτλ.

§. 36. Εἰ καὶ ὁ πλεονασμὸς φαίνεται εὐκολώτερος τῆς προεξηγηθείσης ἐλλείψεως, ἔχει ὅμως καὶ οὗτος τὰς δυσκολίας του· διότι, εἰ μὲν ὁ πλεονασμὸς ἐμφαίνει τι περιττόν, πάνθ' ὅσα τιθέμενα εἰς τὸν λόγον δὲν προσθέτουσι μὲν νέαν ἔννοιαν, ἀλλ' ἐμπιοῦσι δύναμιν, χάριν, διάκρισιν, περιγραφήν καὶ πληρεστέραν ἔκφρασιν, δὲν πρέπει νὰ ἀναχθῶσιν

εἰς τοὺς πλεονασμούς, ὅτι δὲν εἶναι πάντη πάντως περιττά, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ φύσις τοῦ πλεονασμοῦ.

§. 37. Διὰ τοῦτο, ἀφαιρέσαντες ἐκ τῶν καθαρῶν πλεονασμῶν τοὺς φαινομένους πλεονασμούς, ὡς ἐκ τῶν κυρίων ἐλλείψεων τὰς κατ' ἐπιχρηστικώτερον ἐλλείψεις λεγομένας, ἡλάττωσαν παρὰ πολὺ τὸν ἀριθμὸν καὶ τῶν ἐλλείψεων καὶ τῶν πλεονασμῶν οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχολούμενοι φιλόλογοι.

§. 38. Ἐπειδὴ τὸ ὑποκείμεον εἶναι ὠρισμένον, καὶ ἀπλόστατον τὸ καθαρὸν συνδετικόν, διὰ τοῦτο οἱ πλεονασμοὶ εὐκολώτερον πίπτουσιν ἐπὶ τῶν προσδιορισμῶν ἠγέρει γενναία σοφιστικὴ (Πλ. Σοφ. 231)—ἔθ' ὃ' ἄραξ, ἔθ' ὃ' γοῆ γενναίε (Σ. Τ. 1469)—φεύγων φυγῆ (Πλ. Συμπ. 195)—φύσει πεφυκώς (Ξ. Ίερ. 3.)—ὃ πόνω πορηρέ (Ἀρρ. Σρ. 466)—τινὲς χρόνῳ παλαιοί (Σ. Κ. 112). Ἴδε περὶ Βιγέρῳ ὑπὸ Ἐρμάννου πολλὰ ἄλλα παραδείγματα. Ἐξαιρέτως δὲ γίνεται ὁ πλεονασμὸς ἐπὶ τῶν μυρίων καὶ πολλῶ μετέπειτα χρόνῳ ὕστερον (Ἡρ.)—*πάλην αὐθις*—ὡσανύτως οὐτως (Πλ. Γοργ. 46).—*ὅποια κισσὸς δρυὸς ὅπως τῆς δ' ἔξομαι* (Εὐρ. Ἐκ. 398).—*ὄσοι ἀπὸ βοῆς ἔνεκα* (Θ. Η'. 92), κτλ. Πλεοναστικὰ εἰσι καὶ τὰ παίδων ἅπα δεσ (Εὐρ. Ἀνθρ. 613)—*οἰκοφύλαξ δόμων* κτλ.

§. 39. Χωρὶ ζυσοὶ δὲ τῶν κυρίων πλεονασμῶν τὰς πολλῶν ἔνεκα γινόμενας προσθήκας εἰς τὸν λόγον ἁ περισσολογίας χάριν πρὸς μείζονα τοῦ πράγματος ἀνάδειξιν πολεμιζεῖν ἠδὲ μάχεσθαι, ἠγέτορες ἠδὲ μέδοτες, θάνατόν τε μόρον τε β'. ἐπεξηγήσεως χάριν ἵππους ἀθλοφόρους, οἱ ἀέθλια ποσὶν ἄροντο (Πλ. Ι. 124). Οὕτω δὲ, κατὰ Ν. τσαν, καὶ τὸ πολύτροπον (=πολύπλευρον), ὅς μάλιστα πολὺ πλεονασθη (Ὁδ. ἀρχ), διότι, λέγει, οὔτε τὸ ἐπόμενον ἀρμ. ζει εἰς τὸ πολύτροπον ὡς ἐν ἄπασιν τοῖς ὁμοίοις, οὔτε δ' Ὀδισσεὺς χαρκτηρίζεται παρ' Ὀμήρῳ ὡς παρὰ τοῖς μετέπειτα γ'. περιγραφῆς καὶ πληρεστεράς ἐκφράσεως χάριν ὀδυσμάτων θρήνοι, θρήνων, ὀδυρμοί, κοίτης λέκτρον, λέκτρων κοῖται, καὶ ἄλλα τοιαύτης φύσεως. Συνήθη δὲ μάλιστα ἡ τοιαύτη λογοπλήθεια τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς πρὸς περιγραφὴν πάθους, εἰς ὑπερβολὴν πολλάκις καταντῶσα.

§. 40. Εἰς τούτους ἀνάγεται καὶ ἡ πλοκὴ τοῦ λόγου καθ' ἣν ἡ αὐτὴ ἔννοια ἐκφέρεται καταφορικῶς τε καὶ ἀποφατικῶς· κατ' αἴσαν οὐδ' ἐπὲρ αἴσαν (Ἰλ. Ζ, 333)—ἐκαστάτῳ, οὐδὲ μάλ' ἰγγίς (Ἰ. Κ. 113)—οὐ μὲν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν ἔμμεναι, ἀλλ' ὄριστος (Ὀδ. Ρ. 415)—οὐκ ἦκιστα, ἀλλὰ μάλιστα (Ἡρ. Β'. 43). Σύνθετος δὲ τοῦτο τοῖς Ἴωσι μάλιστα, καὶ φύσει λαλιτέροις οὔσι καὶ πρὸςπαθοῦσι ν' ἀφαιρέσωσι πᾶσαν ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ πράγματος, πανταχόθεν θεωρουμένου. Ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς Ἀπτικαῖς ἀπαντῶνται γνωτὰ κ' οὐκ ἄγνωτα (Σ. Τ. 58). — ἐκόντες οὐκ ἀκόντες (Εὐρ. Ἄνθ. 357)—μῆριστον δὲ καὶ οὐκ ἦκιστα ἐβ. λαφεν ὁ παιωνισσός (Θουκ. Ζ', 44)—βία λαμβάνειν, οὐ πείθορτας (Ξ. Ἄν. Β', ε, 11).—λέξω πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι (Δημ. Χερσ. ιζ'). Τοῦτο δὲ μετὰ τῶν ὁμοίων ἐνιμάζεται Σχῆμα ἐκ παραλλήλου, παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις ἀντιθετ. παραλλ. ἠλισμός.

§. 41. Εἰς τοὺς πλεονασμοὺς ἀνάγεται καὶ τὸ σχῆμα τὸ παρὰ τῶν γραμματικῶν καλούμενον ἐν διὰ δυνεῖν οἷον χρυσὸν καὶ φιάλαις=χρυσῶς φιάλας. Τοιαῦτα καὶ τὰ παρ' Ἡροδότῳ (Α', 111) ἐθάμβεινον δὲ ὀλίγων χρυσοῦ τε καὶ εἴρασι κεκοσμημένοι=χρυσῶς, εἴρασι καὶ (Γ', 1) ἐν ἰσθητί τε καὶ χρυσῶ—ἐν ἰσθητί χρυσῶ οὕτω καὶ (Πινδ. Πιθ. Α', 37) στεφάνοισι ἵπποις τε—στεφάνοις ἵππικαῖς ἐν ἵππικαῖς ἀγῶσι δὴ διδομένοις. Δὲν εἶναι δὲ ἀδύνατον ἐν τισι τῶν τοιούτων νὰ ἐννοηθῆ χωριστὰ ἑκάτερον.

§. 42. Καίπερ δὲ ἐπρὸςπάθεισαν εἰ φιλόλογοι νὰ διαστείλωσιν ἀκριβῶς τὰ τῆς κυρίας ἐλλείψεως καὶ τὰ τῆς βραχυλογίας, τὰ τοῦ κυρίως καὶ καθαροῦ πλεονασμοῦ καὶ τοῦ καταχρηστικῶς λεγομένου πλεονασμοῦ, μένοισιν ἔμως πολλὰ ἀμφισβιλλόμενα, πολλὰ περὶ ὧν διαφωνοῦσιν οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα δεινοί, εἰ πρέπει ν' ἀναχθῶσιν εἰς τὸ ἐν ἢ τὸ ἄλλο εἶδος ἑκατέρου τοῦ γένους.

§. 43. Ἐὰν μὲν ὀνομασθῶσι καθαροὶ πλεονασμοὶ τὰ ἐν τῷ παρόντι γένῳ (Ξ. Κ. Π. Γ', α, 29). — διὰ παντός ἀεὶ τοῦ χρόνου (Ξ. Κ. Π. Η', ε', 1)—ἐν δὲ δῶρον ἀπειμι ἔχων παρὰ εὐ, ἀνθ' εὐ οἶδ' ἄν τὰ ἐν βαθυλάῳ, οὐδὲ τὰ πανταχοῦ,

ἀντί τούτου οὐ σύ μοι δεδώρησαι, ἥδιον ἂν ἔχωρ ἀπέλθοιμοι (Ξ. Κ. Π. Β', 6', 8), ἕως καὶ τὸ αὐτόθεν ἐξ αὐτῆς (Ξ. Κ. Π. Ε', 6', 31) ὡσαύτως τὰ κραυγῆ βοᾶν (Ξ. Κ. Π. Α'. 5', 40), —δρόμῳ θεῖν (Ξ. Ἀρ. 5'. 24).—φεύγειν φυγῆ (Ὁλ. Συμπ. 195), κτλ. δυσκόλως ὅμως θέλουσιν ἰκληθῆ ὡς τοιοῦτοι πολλὰ ἄλλαι φράσεις, ἐν αἷς τὸ προστιθέμενον χρησιμεύει εἰς ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν τοῦ ἡγουμένου· εἰς Μήδας ἐνθάδε (Ξ. Κ. Π. Α'. γ', 15).—οἴκοθεν ἐκ Περσῶν (Ξ. Κ. Π. Γ', 6', 29).—ἐνθάδε ποι πρὸς τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν (Ξ. Κ. Π. Ζ', γ', 4). Οὐδὲ τὰ ἐπίρρινα δὲ εἶναι πάντη πάντως ἀργά· κατεθεῖατο ἀπεβλήπων (Ξ. Ἀρ. Ε', α. 9)—ἀποσπᾶσας ἐστρατοπεδεύσατο χωρὶς (Ξ. Ἀρ. Ζ', 6', 41)—οὐν τοιούτῳ ἔθει ἐθισθέντες (Ξ. Κ. Π. Α', 5', 33), κτλ. Ἀλλὰ ἔταν ἡ τοιαύτη ἐξακρίβωσις εἶναι ἀδύνατος, τότε ἀρκείτω, μέχρι δευτέρων φροντίδων, ἢ ἐπὶ τὸ γενικώτερον χαρακτήρησις εἰ ἔστι πλεόν ἢ ἔλαττον τοῦ ἀπολύτως ἀναγκαίου.

Γ'. Περὶ Ἑλέξεως ἢ Ἐφέλξεως καὶ τῶν ὑπὸ ταύτην ὑπαγομένων Σχημάτων.

§. 44. Ἑλέξις, Ἐφέλιξις ἢ Ἐφίλκσις, κατὰ τὸν μακαρίτην Κοῦμαν, ἢ, ἑρθότερον ἕως, γραμματικῆ ὑπαλλαγῆ ἐν τῇ συντάξει καλεῖται ἐκείνη τοῦ λόγου ἢ πλοκῆ, καθ' ἣν δύο κῶλα συνδεδεμένα οὕτως ἰπενεργούσι πρὸς ἄλληλα, ὥστε ἢ τὸ ἐπόμενον ἔλκει καὶ συμμορφῶναι πρὸς ἑαυτὸ τὸ ἡγούμενον ἢ, ἀντιστρόφως, τὸ ἡγούμενον συµμεταβάλλει πρὸς ἑαυτὸ τὸ ἐπόμενον· τὸ οὗτος ἐστὶν ὁ ἀνήρ ὃν εἶδες γίνεται οὗτος ἐστὶν ὃν εἶδες ἄνδρα· ἐκ τοῦ χρῶμαι τοῖς ἀγαθοῖς ἃ ἔχω γίνεται χρῶμαι οἷς ἔχω ἀγαθοῖς. Ἐν τῷ πρώτῳ παραδείγματι τὸ ἀνήρ, εἰς τὸ ἡγούμενον κῶλον ἀνῆκον, μετατρέπεται εἰς τὸ ἄνδρα, κατὰ τὴν πτώσιν τοῦ ἀναφορικοῦ ὃν, εἰς τὸ ἐπόμενον κῶλον ἀνῆκοντος· ἐν τῷ δευτέρῳ παραδείγματι τὸ ἃ τοῦ δευτέρου κῶλου ἐγίνεν οἷς, κατὰ τὸ ἀγαθοῖς τοῦ πρώτου, ὡς καὶ τὸ, ἐν §. 43, οὐ σύ μοι δεδώρησαι.

§. 45. Δὲν ὑπάρχει ἕως ἰδίωμα ἢ σχῆμα ἐν τῇ ἑλληνικῇ

συντάξει οὔτε γενικώτερον οὔτε ποικιλώτερον παρὰ τὴν ἐφελ-
ξιν ἥτις, τείνουσα νὰ ἐνώση εἰς ἓν δύο κεχωρισμένους ἐννοίας,
μεταβάλλει καὶ μεταμορφώνει τὰ κῶλα τοῦ λόγου εἰς τοιοῦ-
τον τρόπον, ὥστε πολλάκις καταντῶσι δυσδιάγνωστα.

§. 46. Παρκτηρεῖται δὲ μάλιστα ἡ ἐφελξίς ἐπὶ τῶν ἀνα-
φορικῶν λόγων, μετασχηματίζουσα, ὡς εἴπομεν, ἤτοι τὸ ἡ-
γούμενον κατὰ τὸ ἐπόμενον ἢ, ἀντιστρόφως, τὸ ἐπόμενον κα-
τὰ τὸ ἡγούμενον, ἅπερ εἶναι τὰ δύο κυριώτερα εἶδη τοῦ περὶ
οὗ ὁ λόγος τούτου σχήματος ἢ ιδιώματος.

§. 47. Ἐκ δύο μερῶν συνισταμένων τῶν ἀναφορικῶν λόγων
(σ. 231. §. 2), ἡ φύσις αὐτῶν ἀπαιτεῖ ὥστε τὸ μὲν πρῶτον,
τὸ ἀναφερόμενον, νὰ περιέχη τὴν βάσιν τῆς ἀναφορᾶς, τὸ δὲ
δεύτερον μέρος νὰ ἔχη τὸ ἀναφορικόν, ἀναφέρον καὶ ἀναπο-
λοῦν τὸ ἐν τῷ πρώτῳ μέρει. Πτωτικὸν δὲ ὄν τὸ ἀναφορικόν
πρέπει, ἐν συνήθει πλοκῇ, νὰ συμφωνῇ κατὰ γένος καὶ κατ'
ἀριθμὸν πρὸς τὸ προηγούμενον, τὸ ἀναφερόμενον, ἡ δὲ πτώσις
νὰ ᾔηται ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα ἐκατέρου τοῦ κώλου· ἔστι δίκησ
ὀφθαλμῶς, ὅς τὰ πάνθ' ὄρα (Γν.) — Σωκράτης ἠγαρτιώθη
τοιαύτη ὀργῇ τοῦ δήμου, ἦν οὐκ ἂν οἶμαι ἄλλοι οὐδένα
ἄνθρωπον ὑπομεῖναι (Ξ. Ἀπομν. Δ', δ', 2).

§. 48. Καὶ ταῦτα μὲν κατὰ τὴν φυσικώτερον πλοκὴν, δυ-
νάμει δὲ τῆς ἐφέλξεως τοῦ πρώτου εἴδους, τὸ ἀναφερόμενον
οὐσιαστικόν, ὅπερ ἔπρεπε νὰ προτάσσεται, μεταβάλλον θέτιν,
μεταβάλλει καὶ πτώσιν, τιθέμενον ἐν τῷ κώλῳ τοῦ ἀναφορι-
κοῦ καὶ κατὰ τὴν πτώσιν αὐτοῦ· ὡς ἀνωτέρω εἶδομεν, ἐκ τοῦ
οὗτός ἐστιν ὁ ἀνὴρ ὃν εἶδες γίνεται οὗτός ἐστιν ὃν εἶδες
ἄνδρα· ἐμφάσεως δὲ καὶ μερίζονος ἀναδειξέως χάριν καὶ προ-
τάσσεται ὀλόκληρον τὸ ἀναφορικόν κῶλον, οὕτω μεταβεβλη-
μένῃ ἔχον τὴν πτώσιν· ὃν εἶδες ἄνδρα οὗτός ἐστιν.— τὸν
ἄνδρα τοῦτον ὃν πάσαι ζητεῖς οὗτός ἐστιν ἐπιθάδε. (Σ. Τ.
449). — τὴν ὄσθιαρ ἦν κατέλιπε τῷ νιεῖ οὐ πλείονος ἀξία ἐ-
στίν (Λυσ. Ἀριστοφ. Χρημ. §. 49). — Μελέαγρος τὰς τιμὰς
ἅς ἔλαβε φανεραὶ (Ξ. Κύνηγ. Α', 10) = φανεραὶ αἱ τιμαὶ ἅς
Μελέαγρος ἔλαβεν.

§. 49. Ἐνταῦθα νομίζω, ἐφέλκτεον καὶ τὸ τοῦ Λυσίου

(*Εφατ. Φόρον Ἀπολογία* §. 32) *ἰὰν τις ἀνθρώπον ἐλεύθερον ἢ παῖδα αἰσχύνῃ βία, διπλήν τὴν βλάβην ἐφείλει, ἰὰν δὲ γυναῖκα, ἐφ' αἷς περ ἀποκτείνειν ἔξεστιν, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐρέχεσθαι. Ἀλλ' ἐν τούτῳ· ἂ μὲν μετὰ τὸ γυναῖκα προσθετέον πειθεῖ αἰσχύνῃ ἕ. τρεπτέον τὸ ἐφ' αἷς περ εἰς τὸ ἐφ' οἷσπερ, ἵνα ἢ ἐφ' οἷς περ ἀμαρτήμασιν ἀποκτείνειν ἔξεστιν, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐρέχεσθαι· καὶ ἄνευ τούτου ἕως δυνατὸν, θηλυκοῦ προηγουμένου, ἵα ἔπῃται εὐδέτερον, καὶ τούτο τὸ ὀρθότερον· ἐφ' αἷσπερ (αἰτίαις) ἀποκτείνειν ἔξεστιν, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐρέχεσθαι, ὅ ἐστιν ἀποκτεινέσθω. (Ἴδε Ταύλων ἐἰς τούτο τοῦ Λυσίου τὸ ἡωρίον).*

§. 50. Συνήθως δὲ ἐκφέρονται οὕτω τὰ οὐδεῖς ὅστις οὐ—οὐδεῖς ἐστὶν ὅστις οὐ· οὐδενὸς ὅτου οὐ πάντων ἀν ἡμῶν καθ' ἡλικίαν πατήρ εἶην (Πλ. Πρωτ. 317)=οὐδεῖς ἐστὶν ὅτινος· οὐκ ἂν εἶην πατήρ.—Γοργίας οὐδενὶ ὅτι οὐκ ἀπεκρίνετο (Πλ. Μέν. 70)=οὐδεῖς ἦν ὅ-ω οὐκ ἀπεκρίνετο.—οὐδένα κίνδυνον ὄντινα οὐχ' ὑπέμειναν οἱ πρόγονοι (Δ. Στεφ. νθ')=οὐδεῖς κίνδυνος ὃν οὐχ ὑπέμειναν=πάντα.—Ἀπολλύδωρος κλιῶν καὶ ἀγαρακτῶν οὐδένα ὄντινα οὐ κατέκλασε τῶν παρόντων, πλὴν γε αὐτοῦ Σωκράτους (Πλ. Φαίδ. 117)=οὐδεῖς ἦν ὄντινα. Τὸ ἀρχαιότερον παράδειγμα τῆς τοιαύτης συντάξεως ἀπαντᾶται παρ' Ὀμήρῳ (Ἰλ. Σ. 482)· ἄλλου δ' οὐ τευ οἶδα, τευ ἂν κλυτὰ τεύχεα δύω, ὅπερ τινές, οὐ πάνυ ἐπιτυχῶς, παραβίλλοντες πρὸς τὸ (Ἰλ. Ο, 441) ὅς δά τε πάσης εὐ εἰδῆ σιφίης=ὅς εἰδήμων ἦ, ἀναλύουσι=οὐδένα οἶδα οὐ τίνος, κτλ. Τὸ ἐνταῦθα εἶναι=τίνος τεύχεα δύω οὐδενὸς ἄλλου οἶδα, εἰ μὴ Αἴαντος σάκος. Σπανιώτερον δ' ἐν τούτοις τὸ ἀπλοῦν ὅς.

§. 51. Τὸ δεύτερον εἶδος τῆς ἐφέλιξως καθ' ὃ τὸ ἐπόμενον, ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου ἐφελομένου, συμμορφοῦται καὶ συσχηματίζεται κατ' αὐτό, γίνεται, ὅταν τὸ μὲν ῥῆμα τοῦ ἀναφορικοῦ κώλου ἀπαιτῇ αἰτιατικὴν, τὸ δὲ ἀναφερόμενον οὐσιαστικὸν ἦναι κατὰ γενικὴν ἢ δοτικὴν· ἀπὸ τῶν δώρων ὧν λαμβάνουσι (Πλ.)=ἀπὸ τῶν δώρων, ἃ λαμβάνουσι.—χειμῶνος ὄντις οἶου οὐ λέγεις (Ξ. Ἄρ. Ε', ἡ, 3)=οἶον οὐ λέγεις

—ἐξελεγχομένης τῆς αἰτίας ἧς εἶχον (Ἰσ. Ἀρτιδ. ιζ').—
 τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἔχομεν ἐν τῇ ψυχῇ (Ἰσ. Συμμαχ. ιβ'). Εἰς
 ταῦτα ἔλκουσι καὶ τὸ ὁμηρικόν (Ἰλ. Β, 265) τῆς γάρ τοι
 γενεῆς, ἧς Τρωῖ περ εὐρύοπα Ζεὺς δῶχ'... Ἀλλὰ τοῦτο τότε
 ἀληθεύει, ὅταν ἐννοηθῇ ὅτι ὁ Ζεὺς ἔδωκε τῷ Τρωῖ ὀλόκληρον
 τὴν γενεάν τῶν ἵππων ἐκείνων, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν εἰς τὸ ἧς
 δοθῇ διαιρετικὴ ἔννοια—ἐξ ἧς ἔδωκε, κτλ. Ἴδε στίχον 268.
 Ὁσαύτως δὲ καὶ ἐναλλασσομένης τῆς τάξεως· ἀπολαύω ὧν ἔ-
 χω ἀγαθῶν.—χρῶμαι οἷς ἔχω βιβλίοις, κτλ. καὶ παρχει-
 πομένου τοῦ οὐσιαστικοῦ· ἀμελῶ ὧν με δεῖ πράττειν (Ξ.—
 ὧν ἔλαβεν (ἢ πόλις ἡμῶν) ἅπανι μετέδωκεν (Ἰσ. Παρ. 5').

§. 52. Ἡ αὐτὴ ἔλιξις ἐπικρατεῖ ἐνίοτε, καὶ ὅτε τὸ ἀναφο-
 ρικὸν κῶλον ἔπρεπε κανονικῶς νὰ ᾔῃναι κατ' ὀνομαστικὴν ἀρ-
 θρώπους αἰρούμεθα τοὺς μὲν ἀπόλυτας, τοὺς δ' αὐτομόλους,
 τοὺς δὲ ἐκ τῶν ἄλλων κακουργιῶν συνεξήρηκόςτας, οἷς ὀπό-
 ταν τις πλείονα μισθὸν διδῶ, μετ' ἐκείνων ἐφ' ἡμᾶς ἀκολου-
 θήσουσιν (Ἰσ. Συμμ. ις')=οἱ, ὀπόταν, κτλ.—πολλὰ ἄρ εἰ-
 πεῖν ἔχειεν Ὀλύρθιοι νῦν, ἃ τότε εἰ προείδοιτο οὐκ ἄρ ἄ-
 πόλοιο (Δημ. Φ. Γ'. ιδ').

§. 53. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ τοῦ οἷος μετὰ τοῦ ῥή-
 ματος εἶναι. Οὕτω π. χ. ἠδέως χαρίζονται οἶψοι ἀνδρὶ
 (Ξ. Ἀπομν. Β', θ', 3). Τοῦτο κυρίως μὲν ἔπρεπε νὰ ᾔῃναι ἀνδρὶ
 τοιοῦτω, οἷος σὺ εἶ· διὰ δὲ τῆς ἐφέλξεως, παρχειπομένου
 τοῦ ῥήματος εἶναι, γίνεται ἀνδρὶ τοιοῦτω οἶψοι σοί, ὅπερ κατὰ
 μετὰθεσιν γίνεται τοιοῦτω οἶψοι σοὶ ἀνδρὶ, καὶ, τελευταῖον,
 κατὰ παράλειψιν τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας, ἠδέως χαρίζονται
 οἶψοι σοὶ ἀνδρὶ. Παρχειπεται δὲ καὶ τὸ οὐπικαστικόν, ὧς χα-
 λεπὸν ἤρου καὶ σχεδὸν εἰπεῖν, οἶψοι γε ἐμοὶ παντάπασι ἀ-
 πορον (Πλ. Σοφ. 237) Τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ τὴν γυναῖκα εὐ-
 ρον ὄσην τ' ὄρεος κορυφῆν (Ὀδ. Κ, 113)=ὄση ἐστὶν ὄρεος
 κορυφή.—τὸ μὲν (ῥόπαλον) ἄμμες ἐτσομεν εἰσορώοντες, ὄσ-
 σον θ' ἰσθὸν νηὸς ἐεικοσόροιο (Ὀδ. Ι, 321)=τοῦτο ἡμεῖς ὀ-
 ρῶντες ἀπεικάζομεν εἶναι τῶσον, ὅτος· ἐστὶν ὁ ἰσθὸς νηὸς εἰ-
 κοσῆρου· τὸ δὲ εἰκοσόροιο ἐκ τοῦ ἔρω=ἰρέσσω, ὧς τριακόρ-
 τορος καὶ πεντηκότορος.

§. 54. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ μεταβολῆς τῆς πτώσεως, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν ἢ ἐφε.λξίς, φέρει μεταβολὴν καὶ εἰς τὸ γένος καὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν. Γίνεται δὲ τοῦτο, ὅταν τὸ ἀναφορικὸν μετὰ τῶν ῥημάτων εἶναι, καλεῖσθαι, ὀνομάζεσθαι καὶ τῶν ὁμοίων, προσλαμβάνη ὁμοίωτον ἄλλο ὄνομα· ὁ φόβος ὁ τότε παρών, ἢ αἰδῶ εἶπομεν (Πλ. Γ', Ν. 699).—τὸν οὐρανόν, ὃς δὴ πόλλους καλοῦσι (Πλ. Κρατ. 405).—λόγοι μὴ εἰσιν ἐν ἐκάστοις ἡμῶν, ὃς ἐλπίδας ὀνομάζομεν (Πλ. Φιλ. 40). Τῆς αὐτῆς φύσεως εἶναι καὶ τὸ (Θ. Α', 68) ὧν τὸ μὲν (ἢ Ποτίδαια) ἐπικαιρότατον χωρίον. Ὡς αὐτῶς δὲ (Θ. Β', 18) καὶ αὐτῶ φρουρίῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐχρῶντο, ὅποτε πόλις καταλάβοι—καὶ αὐτῆ (τῆ Οἰνῆ).

§. 55. Συνήθως δὲ ἡ μεταβολὴ τοῦ ἀριθμοῦ ἐπὶ τοῦ ὃς καὶ ὅστις περιληπτικὴν ἰδέαν ἔχοντων· κακείρους στυγῶ τοῦς παῖδας, ὅστις τοῦ μὲν ἄρσεως πατρὸς οὐκ ὠνόμασται, τῆς δὲ μητρὸς ἐν πόλει (Εὐρ. Ἡλ. 931).—γίγνονται πάνθ' ὅτι βούλοισι (Ἀρφ. Ν. 318)· καὶ ἀντιστρόφως· τοῦτ' ἦν ἂν ἔν σοι φανερά σημαίνω κακά. (Εὐρ. Ἰων. 945). τοιαῦτα εἶναι καὶ τὰ ὅστις δ' ἀφικνεῖτο τῶν παρὰ βασιλείῳ πρὸς αὐτόν, πάντας οὕτω διατιθεῖς ἀπεπέμπετο ὥσθ' εαυτῶ μᾶλλον φίλους εἶναι ἢ βασιλεῖ (Ξ. Ἄν. Α', 4, 5)—τῶν βαρβάρων τινὲς ἰππέων διὰ τοῦ πεδίου ἐλαύνοντες ᾧ τιμὴ ἐντυγχάνοιεν πάντας ἔκτεινον (Ξ. Ἄν. Β', 4, 32).—ἐκέλευε δὲ καλεῖν ἅπαντα ὅτω ἐντυγχάνοιεν καισίμῳ (Ξ. Ἄν. ζ', 4, 15).

§. 56. Εἶναι δὲ σημειωτέα καὶ ἡ περίστασις καθ' ἣν τὸ ἀναφορικόν, ὑπὸ τῆς μετοχῆς ἐλκόμενον, μόνον εἰς αὐτὴν ἀναφέρεται, καὶ οὐδ' αὖθις εἰς τὸ ῥῆμα εἰς ὃ καὶ ἡ μετοχὴ ἀποδίδεται. Ἐὰν π. χ. εἶπωμεν τεῖχος ὃ ποτε Ἀχαρῆνες τειχισάμενοι κοινῶν δικαστήριον εἶχον, τὸ ἀναφορικὸν δ' ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸ ῥῆμα εἶχον καὶ εἰς τὴν μετοχὴν τειχισάμενοι, δι' ἧς, οἷον διὰ μέσου, εἰς τὸ ῥῆμα, ὡς πρὸς τέλος, φθάσομεν. Ἔστι δὲ τοῦτο—δ' εἰτείχισαν καὶ ὃ εἶχον οἱ Ἀχαρῆνες. Ὡς τὸ (Θ. Γ', 105) τεῖχος ὃ ποτε Ἀχαρῆνες τειχισάμενοι κοινῶν δικαστηρίῳ ἐχρῶντο, τὸ αὐτὸ ἀναφορικὸν εἰς τὴν μετοχὴν ἀναφέρεται, ὡς καὶ τὸ ποτέ, ἀλλὰ δυσκόλως εἰς τὸ ἐχρῶν-

το, μετὰ δούτικῆς συντασσόμενον τοῦτο δὲ=ὅποτε οἱ Ἄκαρ-
 νᾶνες ἐτείχισαν, καὶ ἐχρῶντο σὺτῶ κοιῶ δικαστηρίῳ. Οὕτω
 καὶ (Θ. Β', 39) ὁ μὴ κρυφθὲν ἄν τις τῶν πολεμίων ἰδὼν ὠ-
 φεληθεῖη=εἴ τις δὲ τῶν πολεμίων τοῦτο, μὴ κρυφθὲν, ἴδοι
 ὠφεληθεῖη ἄν. Οὕτω δὲ (Θ. Ε', 9). καὶ τὰ κλέμματα ταῦτα
 καλλίστην δόξαν ἔχει, ἃ τὸν πολέμιον μάλιστ' ἄν τις ἀπα-
 τήσας τοὺς φίλους μέγιστ' ἄν ὠφελήσειεν—εἶναι τινας φα-
 σιν ἐπωδάς ἅς οἱ ἐπιστάμενοι ἐλάδορτες αἷς ἄν βούλωνται
 φίλους ἑαυτοῖς ποιοῦνται (Ξ. Ἀπ. Β', 5', 10).—*γῦν σοι γρά-
 σω πρᾶγμ' ὃ σὺ μαθὼν ἄνῃρ ἔσαι* (Αρφ.).

§. 57. Οὕτω καὶ ἐπὶ μορίων ἀναφορικῶν ἐμοὶ πειθόμενος
 ἀκολούθησον ἐνταῦθα, οἱ ἀγικόμενος εὐδαιμονήσεις (Πλ.
 Γοργ. 527).—*ἦν* (τιμωρίαν) *πρὶν ἐμπεσεῖν, εἰκὸς εἶναι τοῦ*
βίου τε ἀπολαῦσαι (Θ Β', 53) τοῦτο ἐν τῇ συνθηαίᾳ ἤθελεν
 εἶναι πρὸ τῆς ἐμπτώσεως τῆς ὀπίας· τὸ αὐτὸ δὲ δεικτικῶς
 ἤθελεν εἶναι καὶ πρὶν ταύτην ἐμπεσεῖν.

§. 58. Ἐπι μεζων ἀνωμαλία γίνεται, ὅταν τὸ ὅς ἢ ὅστις
 ἀντὶ νὰ ἀναφέρηται εἰς πρόσωπον (οὔτος—ὄς), ἀναφέρηται εἰς
 πραγματικόν τι, καὶ οὕτως ἐναλλάσσεται ὁ πρῶτον εἰρμός τοῦ
 λόγου· συμφορὰ ὅς ἄν τύχη κακῆς γυναικός (Γν.)=εἰάν τις
 τύχη, τὸ τυχεῖν.—*σκαῖόν τι δὴ τὸ χρῆμα γίγνεσθαι φιλεῖ,*
θεῶν ἀνάγκας ὅστις ἰᾶσθαι θέλει (Εὐρ. Δίκτ. Ἀποσπάσμ.)—
 εἴ τις θέλει, τὸ θέλειν.—*τὸ καλῶς ἄρξαι τοῦτ' ἐστὶν ὅς ἄν*
τὴν πατρίδα ὠφελήσῃ ὡς πλεῖστα, ἢ ἐκὼν εἴαι μηδὲν βλά-
ψῆ (Θ', 5', 10')=τὸ ὠφελῆσαι ἢ μηδὲν βλάψαι.

§. 59. Προσόμοια δὲ καὶ τὰ σωφροῶν ἀνδρῶν, οἵτινες
 τὰγαθὰ ἐς ἀμφίβολον ἀσφαλῶς ἔθερτο (Θ. Δ', 18)—σωφρό-
 νων ἀνδρῶν ἔργον ἢ ἴδιον εἴτινες κτλ, ἢ=σωφρόων ἀν-
 δρῶν ἔργον ποιοῦσιν οἵτινες κτλ. παντάπασι δὲ ἀπό-
 ρων ἐστὶ καὶ ἀμηχανῶν καὶ ἀνάγκῃ ἐχομένων, καὶ τούτῳ πο-
 ρηρῶν, οἵτινες ἐθέλουσι δι' ἐπιτορίας τε πρὸς θεοὺς καὶ ἀπιστίας
 πρὸς ἀνθρώπους πράττειν τι (Ξ. Ἀν. Β', 4, 21) Οὕτω καὶ ἀπλῶς
 τε ἀδύνατον καὶ πολλῆς εὐθελείας ὅστις εἴεται τῆς ἀρθρωπέας
 φύσεως ὀρμωμένης προθύμως τι πρᾶξαι ἀποτροπήν τινα ἔχειν
 (Θ. Γ. 45) ἔνθα ὀκρύγερος γενικὴν ἀπόλυτον δέχεται τὸ ὀρμωμένης

§. 60. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ὅταν, τρεπομένου τοῦ λόγου ἐκ τοῦ πραγματικοῦ εἰς τὸ χρονικὸν εἶδος, γίνηται μεταβολὴ τοῦ εἴρου· οὐδὲν ἄλλο, πλὴν ὅταν κείῳ δοκῆ (Αἰσχ. Πρωμ. 258), ὅπερ ὁμαλάτερον ἂν εἴη οὕτως ἐκφερόμενον· οὐδὲν ἄλλο, πλὴν ὅτι ἐκείῳ δο· εἰ—τὸ ἐκείῳ δοκοῦν, ἢ=οὐδέποτε ἄλλοτε, πλὴν ὅταν ἐκείῳ δοκῆ. Καὶ ἀντιστρόφως δὲ ἐκ χρονικοῦ εἰς πραγματικὸν εἶδος· καὶ ὅταν τις τὸν αὐτοῦ βίον τοῖς ἐχθροῖς καὶ τοῖς συκοφάνταις διατέμῃ, τοῦτ' ἐστὶ τὸ τὸν βίον ἀβιάτων βιοῦν (Λυσ. κατ' Ἀρδ. §. 31).

§. 61. Ἡ ἔφελιξις ἐπενεργεῖ καὶ ἐπὶ τῶν τοπικῶν σχέσεων. Ἐν τούτοις δηλ. τὸ πλῆρες τοῦ λόγου ἀπαρτίζεται ἐκ δύο, ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ ἐκεῖ ἢ ἐκεῖσε καὶ ὅπου ἢ ὅπως, ἐκ τῆς τοῦ ἐντεῦθεν ἢ ἐκεῖθεν καὶ ὅθεν ἢ ὅποτε· οὗ ἂν τις ἑαυτὸν τάξῃ, ἐνταῦθα δεῖ μένοντα κινδυνεύειν (Πλ. Ἀπολ. Σωκρ. 28).—ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου ἢ ὁρμῆ ἔσται, ὅθεν περ καὶ ἐκεῖνος ἐμὲ ἐπεδέξατο γυμνήν (Ἠρ. Α'. 41).—ἐνθεν μ' ὄδ' ἀρέστησεν μολεῖν ὁ κοίτης (Σ. Κ. 1286), διότι τὸ ὄδε=ἐνταῦθα, οὐχὶ=οὕτως, ὡς ἀλλαχεῦ ἔθεν=ἐκ τοῦ βωμοῦ τοῦ θεοῦ ἐνταῦθα μολεῖν.

§. 62. Τούτων δὲ παραλειπόμενον πολλάκις τὸ ἐν ὑπονοεῖται· μαχόμενοι δὲ οἱ πολέμιοι, καὶ ἐκεῖ ὅπη εἴη στενὸν χωρίον προκαταλαμβάνοντες, ἐκώλυον τὰς παρόδους Ξ. Ἀρ. Δ', 6', 24).—ἐπεσθε (ἐκεῖσε) ὅτη ἂν τις ἠγῆται (Θ. Β', 11)—φοβοίμην δ' ἂν τῷ ἠγεμόνι, ᾧ ἂν δοίη, ἐπεσθαι, μὴ ἡμᾶς ἀγάγοι, ὅθεν οὐχ οἴορ τε ἔσται ἐξελεῖν (Ξ. Ἀρ. Α', γ', 17=ἐκεῖσε ὅθεν).

§. 63. Δυνάμει δὲ τῆς ἑλξεως τὸ ἠγούμενον κῶλον λαμβάνει τὸ εἶδος τοῦ ἐπομένου ἢ ἀντιστρόφως· βῆναι κείθεν ὅθεν περ ἦκει (Σ. Κ. 1227)=κεῖσε ὅθεν.—διεχομίζοντο (Ἀθηναίων τὸ κοινόν) εἰθὺς, ὅθεν ὑπεξέθετο παῖδας καὶ γυραῖκας καὶ τὴν περιούσαν κατασκευήν (Θ. Α', 89)=ἐκεῖθεν ὅπη ἢ ὅπου.—ἐκ γῆς, ὅθεν προῦκειτ', ἀραξέουσι θρημβώδεις ἀφροί (Σοφ. Τρ. 701)=ἐκ γῆς· ἐν ἧ ἢ ἐνθα προῦκειτο.—καὶ ἄλλοσε, ὅποι ἂν ἀφίκη, ἀγαπήσουσί σε (Πλ. Κρίτ. 45)=καὶ ἀλλοχοῦ ὅποι ἄλλοσε ἂν ἀφίκη.

§. 64. Ἐκ τούτων ἐγεννήθησαν τὰ συνεπτυγμένην ἔννοιαν ἔχοντα τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἤζοντα (Δ. Ὁ.λ. Γ', 5') = τὸν ἐκεῖ πόλεμον ἐκεῖθεν δεῦρο ἤζοντα. — ὅπως εἴργωσι τοὺς ἐκεῖθεν ἐπιβοηθεῖν (Θ. Α', 62). — τῶν ἐκεῖθεν ζυμμάχων παραλαβῶν (Θ. Ζ'. 36). — ἐπεχείρησαν διαφορῆσαι τὰνδοθεν (Δ. Εὐβου.λ. ις') — τοῦτο δὴ τὸ κρεάδιον τῶν ἐνδοθέν τας εἰσενεγκάτω λαβῶν ('Αρφ. Π.λ. 227) — τῶν ἐνδον ὄντων ἐνδοθεν ἐλθῶν καὶ λαβῶν εἰσενεγκάτω. Οὕτω καὶ διὰ τοῦ αὐτόθεν ὁ ἐκ τῆς γῆς στρατὸς ἀμφοτέρων πολὺν τὸν ἀγῶνα καὶ ξύστασιν τῆς γνώμης εἶχον, φιλονεικῶν μὲν ὁ αὐτόθεν περὶ τοῦ πλείονος ἤδη καλοῦ (Θ. Ζ', 71) ἔνθα τὸ ὁ μὲν ἐκ τῆς γῆς στρατὸς = ὁ ἐν τῇ γῇ στρατὸς ἀμφοτέρων, τὸ δὲ ὁ αὐτόθεν = ὁ Συρακουσίαν στρατὸς. Οὕτως (Θ. Γ', 7) ὑπὸ τῶν αὐτόθεν ζυμωθησάντων ("Ἴδε καὶ Θ. Β', 25. Δ', 129. Ε', 52. 5'. 25. Ζ, 34).

§. 65. Καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις ἐπικρατεῖ ἡ τοιαύτη ἐφέλικυσις ἢ γραμματικὴ ὑπαλλαγή. Οὕτω π. χ. παρ' Αἰσχύλῳ ('Επτ. Θ. 40) ἤκω σαφῆ τάκειθεν ἐκ στρατοῦ φέρων παρὰ Πλάτωνι ('Απολ. Σ. 40) τὸ τεθράναι μεταβολὴ τις τυγχάνει οὕσα καὶ μετοικησις τῆς ψυχῆς τοῦ τόπου τοῦ ἐνθένδε εἰς ἄλλον τόπον. Ἦν τῷ τοῦ Ἰσοκράτους (Πανηγ. μς') περὶ παντὸς ποιητέον ὅπως ὡς τάχιστα τὸ ἐνθένδε πόλεμον εἰς τὴν Ἥπειρον ἀγοριοῦμεν, ὡς καὶ ἐν τῷ τοῦ Εὐριπίδου (Β. 48) εἰς δ' ἄλλην χθόνα, τὰνθένδε θέμενος εὖ, μεταστήσω πόδα τὸ ἐνθένδε = τῷ ἐνταῦθα ἐξελάμβανεν ὁ μακκρίτης Κοραῆς, ἀλλ' ἀναντιρρήτως ἀμφοτέρω τὰ χωρία ταῦτα εἰς τὴν περι οὗ ὁ λόγος ἐνταῦθα ἐφελξιν ἀνακτέα = ὅπως (= τίνι τρόπῳ) τὸν ἐνταῦθα πόλεμον ἐντεῦθεν εἰς τὴν Ἀσίαν περιορίσομεν ποιητέον, κτλ.

§. 66. Εἰ δὲ εἰς πάντα ἐν γένει καὶ ἀνεξαίρετως τὰ εἰς θὲν ἐπιρρήματα ἐπικρατεῖ ἡ τοιαύτη σημασία τῆς ἐκ τινος ὁρμῆς, δι' ἣν γίνεται ἢ προεξηγηθεῖσα ἐφελξις, ἢ πολλότατα κατήντησαν ἰσοδύναμα τῶν ἰδίοις πρωτοτύποις, τὸ κάτωθεν = κάτω, τὸ ἀνωθεν = ἄνω, κτλ, περὶ τούτων φιλονεικοῦσιν οἱ φιλόλογοι. Ζητεῖται, π. χ. εἰ τὸ οἱ κάτωθεν θεοὶ (Σ. Ἀργ.

1070) = ἡ κάτω θεοὶ ἢ = ἡ κάτωθεν ἐνεργοῦντες· εἰ τὸ οἰ
 ἄνωθεν οἰωνοὶ (Σ. Ἡ.Ι. 1058) = οἱ ἄνω οἰωνοὶ ἢ οἱ ἄνωθεν
 πρὸς τὰ κάτω, πρὸς τὴν γῆν, πετόμενοι. Ἴνα ἐφραμοσθῆ εἰς
 πολλὰ ἄλλα ἢ δευτέρα ἐκδοχῆ, πρέπει νὰ ἐνοηθῆ ἢ ἐκ τῶν
 ἄνω πρὸς τὰ κάτω ἢ ἀντιστρόφως κινήσεις τῶν ὀμμάτων. Οὐ-
 τως ἤθελεν εἶναι τὸ (Σ. Φ. 28) ἄνωθεν ἢ κάτωθεν; — τοῦ
 πλοίου τὰ κάτωθεν (Δ. Φ. Β', δ') ὁ κάτωθεν νόμος (Δημ.
 Ἀριστοκρ. Α', ε'), ὅπερ ἤθελεν εἶναι ὡς τὸ τῆς συνηθείας
 ὁ κάτωθεν ὑπογεγραμμένος, κάτωθεν δηλ. θεωρουμένου τοῦ
 γράμματος. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ χωρὶς ἄτινα καὶ πρωτό-
 τυπα οὐσυνεχὰ οὐκ ἔχουσι, καὶ τοιαύτην θεωρίαν δυσκόλω;
 ἐπιδέχονται Ἀλλὰ περὶ τούτων ἀλλαχοῦ.

§. 67. Συνηθεστάτη δὲ ἡ τοιαύτη ἐφελξίς ἐπὶ τῶν προ-
 θέσεων ἀπὸ καὶ ἐκ' διήρηστο ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ στρατεύ-
 ματος καὶ αὐτὰ τὰ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ξύλα (Ξ Ἀρ. Β', ε',
 16) = τὰ ἐν ταῖς οἰκίαις ξύλα διήρηστο ἀπὸ τῶν οἰκιῶν. =
 ἐφραμοσθῆ οἱ ἀπὸ τῶν ἐν δεξιᾷ οἰκιῶν (Ξ Ἀρ. Β', ε', 24) =
 ἄρας τι τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης (Θεόφ. Χαρ. Β') — I prend
 ensuite quelque morceau choisi de ce qui est ser-
 vi sur la table (Κορ.) — οἱ ἐκ τοῦ πλοίου σύσκηροι (Σ. Ἀρ.
 Ε', ζ', 15). — ἀπολωλεκῶς ἅπαντα τὰ τῆς οἰκίας (Ἀρρ. Π.Ι.
 857). Οὕτω παρὰ τῷ αὐτῷ Ἀριστοφάνει τῶν στρατηγῶν
 ὑπέδραμε τοὺς ἐκ τῆς Πύλου, παρὰ Πλάτωνι ἦν γέλως ὑπὸ
 τῶν ἐκ τῆς ὀλκάδος, παρὰ Ξενοφῶντι ἠρώτα τοὺς αὐτομό-
 λους τὰ ἐκ τῶν πολέμιων.

§. 68. Πλεῖστα ὅσα παρὰδείγματα τοῦτου εὐρίσκονται
 παρὰ Θεουκιδίδη. οἱ Πλαταιῆς τὰ ἐκ τῆς χώρας κατὰ τάχος
 ἐσεκομίσαντο (Β', 5). — οἱ Κερκυραῖοι δέισαντες μὴ σφίσιν
 ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς γῆ-
 σου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι ρεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς
 γῆσου πάλιν εἰς τὰ Ἑραῖον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐ-
 φύλακτον (Γ', 79) — ἔτυχον δὲ δύο φυλαὶ (Μεσσηνίαι) φρου-
 ροῦσαι καὶ τινα καὶ ἐνέδραν πεποιημένοι τοῖς ἀπὸ τῶν
 νεῶν, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τοὺς τε ἐκ τῆς ἐνέ-
 δρας τρέπουσι καὶ διαφθείρουσι πολ.λοῦς (Γ', 90) — ἐτι

γὰρ ἐτύχχανεν ὦν (ὁ Δημοθόνης) μετὰ τὰ ἐκ τῆς Αἰτωλίας περὶ Ναύπακτον (Γ', 102).—ξυνεπεύχοντο δὲ καὶ ὁ ἄλλος ὄμιλος ὁ ἐκ τῆς γῆς (ς', 32) = ὁ ἐν τῇ γῆ ὦν ἐκ τῆς γῆς ἢ αὐτόθεν ξυνεπεύχοντο—οἱ τ' ἐπιβάται ἐθεράπευον, ὅτι προσπέσοι γαῦς νηΐ, μὴ λείπεσθαι τὰ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς ἄλλης τέχνης (Ζ', 70).

§. 69. Τιοῦτον καὶ τὸ (Ξ. Ἀν. Α'. Ε'. 18) ἦτε Κίλισσα ἔφυγεν ἐκ τῆς ἀρμαμάξης, καὶ οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς καταλιπόντες τὰ ὄνια ἔφευγον· ἐνθα τὸ μὲν δεύτερον προφικνῶς = καὶ οἱ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἔφευγον ἐκ τῆς ἀγορᾶς· δυσκόλως δὲ δυνατὸν εἰπεῖν ὅτι καὶ ἡ Κίλισσα καταλιποῦσα τὴν ἀρμαμάξην ἔφυγε διότι εὐκολώτερον ἢ δύνατο φεύγειν ἐπὶ τῆς ἀρμαμάξης ἐλαύνουσα· ὅθεν ἐκληπτέον = ἔφυγεν ἐκ τῆς θέσεως τῆς ἀρμαμάξης ἐκ τοῦ τόπου ἐνθα ἴστατο ἡ ἀρμαμάξα. Ταῦτα ὁ Κρύγερος, ὀρθῶς βέβαια, οὐκ ἔστιν ὅμως πάντῃ ἀδύνατον ἴσως νοῆσαι ὅτι ἐκ τῆς ἀρμαμάξης, ὑπὸ βροῶν ἐλκομένης, ἔφυγεν ἐφ' ἵππου.

§. 70. Οὐδὲ ἡ παρὰ καὶ ἡ περιμένουσι τοῦ τοιοῦτου πάντῃ ἐλεύθεραι· ὅστις δ' ἀφικνεῖτο τῶν παρὰ βασιλείως πρὸς αὐτόν (Ξ. Ἀν. Α', α, 5) = ὅστις τῶν παρὰ βασιλεῖ ὄντων παρὰ βασιλείως ἀφικνεῖτο. — οἱ παρὰ Ἀριαίου (Ξ. Ἀν. Β', β', 1). — ἐξήγγηλλον γὰρ τινες τῶν παρὰ Τισσαφέρους Ἑλλήνων (Ξ. Ἀν. Β', δ', 24) — τὰ παρ' Ἑγεσταίων (Θ. ς', 22).

§. 71. Οὕτω καὶ τὰ περὶ δίκης (Πλ. Φαίδ. 58). — τὰ περὶ τοῦ φρουρίου (Ξ. Κ. Π. Β', γ', 26). — τὰ περὶ Προξένου (Ξ. Ἀν. Β', ε, 37) — τὰ περὶ τοῦ Ἑτεονίκου (Ξ. Ἑλλ. Α', ζ', 28.) κτλ. Ταῦτα ἵνα ὁμοιάσωσι τοῖς προηγούμενοις, πρέπει νὰ ἐκληφθῶσι = τὰ ἐν τῇ δίκῃ γεγόμενα καὶ τὰ περὶ δίκης πυθέσθαι = τὰ τῷ Προξένῳ συμβάντα καὶ τὰ περὶ Προξένου. Ἄλλ' εὐκολώτερον ἐν τούτοις δυνατὸν ἐννοῆσαι τὰ λεγόμενα· ὁ Ἐνδόρφοις εἰς τὴν τοιαύτην ἐφελξιν ἀνάγει καὶ τὸ τοῦ Πλάτωνος ἐν ἀρχῇ τοῦ Τιμαίου, ἐνθα ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Σωκράτους ὁ Τιμαῖος διὰ τί ἔλειπεν ὁ τέταρτος τῶν χθὲς δαιτυμόνων (ὁ Πλάτων), ἀποκρίνεται ὅτι ἀσθένεια συμπεσοῦσα ἐκόλυσεν αὐτὸν, ὁ δὲ Σωκράτης ἐρωτᾷ· οὐκοῦν σὸν τῶν δε τε ἔργον καὶ τὸ ὑπὲρ τοῦ ἀπόντος ἀναπληροῦν μὲ-

ρος; Τοῦτο δὲ ἐννοεῖ ὡς φαίνεται, ὁ Ἐὐνδόρφιος = τὸ μέρος τοῦ ἀπόντος ὑπὲρ τοῦ ἀπόντος· c'est donc à toi et à ceux-ci de remplir la place de l'absent'.

§. 72. Τὸ παραβολικὸν ὡπερ συντάσσεται ὀμνολώτερον μὲν κατὰ τὸ ῥῆμα εἰς ὃ ἀναφέρεται· καὶ στρεπτόν δὲ ἐφόρει καὶ ψέλλια καὶ τάλλα, ὡπερ (φοροῦσιν) οἱ ἄριστοι Περσῶν (Ξ. Ἄρ. Α', ἡ, 29). Ἀλλὰ καὶ τοῦτο δυνάμει τῆς ἔλξεως ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ ἄλλο κῶλιν—οἶμαι τοὺς νεωτέρους πιρθάρεσθαι, ὡπερ καὶ ἐμέ' (Ἀντιφ.)—εὐχισθε πᾶσι τοῖς θεοῖς τὴν αὐτὴν λαβεῖν παρὰ νοίαν ἐκεῖνον ἢν περ ποτὲ τοὺς προγόνους αὐτοῦ (Δ).—καὶ νῦν τοὺς Ἀθηναίους οὐχ ἐκάς, ὡπερ ἐκεῖνον, ἀλλ' ἐγγὺς ὄντας περιορίτε (Θ. Α. 69.)=οὐχ ἐκάς ὄντας, ὡ; περ ἐκεῖνος ἦν.—πρὸς ἄνδρας πανδημίε τε ἀμνηρόμενους καὶ οὐκ ἀπολέκτους ὡπερ καὶ ἡμᾶς (Θ. 5', 68).—πρὸς ἄνδρας τολμηροὺς οἴους καὶ Ἀθηναίους (Θ. Ζ', 21).

§. 73. Σημειωτέον δ' ἐν ταῦθα, ὅτι ἐν ταῖς τοιαύταις παρομοιώσει διὰ τῶν ἀναφορικῶν πρὸς τὰ ἀναφερόμενα ποτὲ μὲν τίθεται ὁ καὶ σύνδεσμος ἐν τῷ ἀναφερομένῳ κῶλῳ, ὡς καὶ τοῦτ' ἐστὶν ὡπερ ἐλέγομεν—καὶ νῦν ὡπερ τὸ πάλαι—πότερον καὶ τοῦτό σιν δοκεῖ ὡπερ τῆς πολλῆς; ἀνθρώποις (Πλ. Πρωτ. 352); ἀλλὰ σπανιώτερον τοῦτο. Συχνότερον τίθεται ὁ σύνδεσμος ἐν τῷ ἀναφορικῷ κῶλῳ, ὡς ἐν ταῖς ἀνωτέρω παραδείγμασιν, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐν ἀμφοτέρω; δεῖ ὑμᾶς, ὡπερ καὶ τιμῆς μεθέξετε, οὕτω καὶ τῶν κινδύνων μετέχειν (Ξ).

§. 74. Ἄλλο εἶδος ἐφέλξεως, ἐκτὸς τούτου τοῦ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν, γίνεται ἐπὶ τῶν προεξηγηθέντων εἰδικῶν λόγων, ὅταν ἦναι μὲν τὰ δύο κῶλα τοῦ λόγου κεχωρισμένα, καὶ ὅχι εἰς ἓν συγχωνευμένα, ὡ; ἡ φύσις τῆς ἐφέλξεως ἀπαιτεῖ, ἀλλὰ ἡ πτώσις, ἣτις ἐπρεπε νὰ ἦναι ὑποκείμενον τοῦ διὰ τῆς ὀριστικῆς καὶ τοῦ ὅτι ἢ ὡ; ἐκφερομένου κῶλου, μεταφέρηται εἰς τὸ πρῶτον κῶλον ὡς ἀντικείμενον τοῦ ἐν αὐτῷ ῥήματος· ἔργων δημοκρατίαν ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ἐτέρων ἄρχειν (Θ. Γ'. 37).—λέγουσι δ' ἡμᾶς ὡς ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν κατ' οἴκους (Εὐρ. Μηδ. 248)=λέγουσιν ὡ; ἡμεῖς ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν.—εἰ βούλεσθ' ἀκούσαι τῆσδ' ὅπως ἀπώλετο (Ἄρφ.

Εἰρ. 604). Ἐνταῦθα ἀνάγεται καὶ τὸ τὴν γῆν ὁπόση ἐστὶν εἰδέναι (Ξ Ἄπ. Δ', ζ', 2).

§. 75. Ὡς δὲ τὸ τελευταῖον (§. 74) εἶναι διάφορον τῶν δύο προεκτεθέντων εἰδῶν τῆς ἐφέξεως, εὖτω πάλιν διάφορον τούτου εἶδος εἶναι ὅταν ἡ ἀπρόσωπος σύνταξις τῶν ἀπαρεμφάτων τρέπηται εἰς προσωπικὴν πρέπων ἔφως πρὸ τῶνδε φωνεῖν (Σ. *Τ.* 9) = πρέπεισε πρὸ τῶνδε φωνεῖν. — οὐ προσήκομεν κολάζειν τοῖσδε, ἀλλὰ Φωκέων γῆ (Εὐρ Ὀρ. 769) = οὐ τούτους προσήκει κολάζειν ἡμᾶς, ἀλλὰ τῇ Φωκέων γῆ.

§. 76. Ὡσαύτως ἐγὼ δίκαιός εἰμι τῶνδ' ἀπηλλάχθαι κακῶν. (Σ. Ἄρτ. 400) = δίκαιόν ἐστιν ἐμέ. — καὶ σὺ οὖν ἡμῖν δίκαιος εἰ ἀντιχαρίζεσθαι (Ξ. Κ. Π. Δ', α, 20). Οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ἄξιος, ἀγαθαῖος, δῆλος, ἀδῆλος καὶ τῶν τοιούτων ἐστὶ δὲ ἐκεῖνο εὐκ ἀδῆλος ἐρῶν (Δ. Μειδ. 10'). — οὐκ ἀδῆλόν ἐστιν ἰκεῖνο αὐτὸν ἱρεῖν καὶ τεῦτο διὰ τὴν συγγένειαν αὐτῶν πρὸς τὰ ἀπρόσωπα (σ. 112. §. 30), καὶ διὰ τὴν κλίσιν ἴσως τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸ προτιμᾶν, ὅπου ἔνεστιν, ἔμψυχον ὑποκείμενον (σ. 90, §. 14). Κατὰ μίμησιν δὲ καὶ τὰ οὐκ οὐκ ἡδιστός εἰς ἔχθρους γελᾶν (Σ. Αἷ 79) = οὐκ ἡδιστόν ἐστιν εἰς ἔχθρους γελᾶν; — ἐπιθυμομένους ὅτι ἡμῖς βίος βιώσῃ κρείττων ἀλίπως ἐστὶν ἢ διπλάσιος λεπομένῳ, ὡσπερ οὗτος (Λυσ. κατ' Ἀνδοκ. §. 32).

§. 77. Ἐφέξις ἐπικρατεῖ καὶ εἰς τὴν ἐπὶ ταῦτο προσωπίας σύνταξιν τοῦ ἀπαρεμφάτου. Ἀλέξανδρος ἐφασκεν εἶναι Διὸς υἱός. Ὡσαύτως ἐπὶ τῶν ἐδέοντο αὐτοῦ εἶναι προθύμου. — ἔξεστί μοι γενέσθαι εὐδαίμονι. — Δημοσθένης σεμνύεται τῷ γραφεῖς ἀποσυρεῖν, κτ.λ. διότι τὸ προτασσόμενον ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον ἐφέλκει καὶ συσχηματίζει πρὸς ἑαυτὸ τὸ ἐπόμενον. (Ἴδε σ. 117, §. 14 καὶ ἀνωτέρω § 44). Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ μετοχῆς θανάτων γούρ ὧδε κάλλιον θανεῖν (Εὐρ. Ὀρ. 779) = κάλλιον τὸ θανεῖν σε ὧδε.

§. 78. Καὶ ἐπὶ τούτων μὲν φαίνονται δύο κῶλα τοῦ λόγου, εἴτε καὸ ὅλου (§. 48—52), εἴτε κατὰ μέρος (§. 74), ἐνοούμενα διὰ τῆς ἐφέξεως. Ἀλλ' ἡ δύναμις αὐτῆς ἐκτείνεται καὶ εἰς λόγον ἐξ ἐνός μόνου κώλου συγκεκλιμένον. Γίνεται δὲ

τοῦτο μετὰ τῶν ῥημάτων εἶναι, γίγνεσθαι, καλεῖσθαι ὅταν ἐφελκόμενα ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου τίθωνται μᾶλλον κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ, ἢ κατὰ τὸν τοῦ ὑποκειμένου, ὡς ἡ κοινὴ χρῆσις ἀπαιτεῖ· τὸ μῆκος τοῦ ὀρύγματος ἐπὶ στάδιοι εἰσι (Ἡρ.)— πὸ δ' ὧν πάσαι αἱ Θῆβαι Αἴγυπτος ἐκαλέετο (Ἡρ. Β', 15)—Χάριτες δ' ὁμοίως κέκληντε γῶος εὐκλεῆς (Αἰσχ. Χ. 318)—δ γῶος κέκληνται Χάριτες.

§. 79. Καὶ ἐπὶ πολλῶν ἄλλων περιστάσεων παρατηρεῖται ἡ δύναμις τῆς ἐφέξεως, αἵτινες ὅμως δυνατὸν νὰ ἀναχθῶσιν εἰς τὴν γενικὴν ταύτην περιστάσιν· "Ὅπου καὶ ὁσάκις ἡ δύναμις τοῦ ἡγρουμένου ὑπερισχύουσα ἐφέλκει πρὸς ἑαυτὸ καὶ συσχηματίζει κατὰ τι τὸ ἐπόμενον, ἢ ἀντιστρόφως τὸ αὐτὸ ποιεῖ ἡ δύναμις τοῦ ἐπομένου πρὸς τὸ ἡγρούμενον, καὶ οὕτω μεταβάλλεται ἡ φυσικωτέρα τοῦ λόγου πλοκή, ὑπάρχει ἔλξις ἢ ἐφελξις, τείνουσα εἰς τὸ κατασῆσαι τὸν λόγον μᾶλλον συντεταμένον καὶ ἀπληρτισμένον, δεικνύουσα καὶ διὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ σχήματος τὴν ἐν ταῖς ἐννοίαις ὑπάρχουσαν ἐνόπητα.

§ 80. Τοῦ ιδιώματος ἢ σχήματος τούτου παρὰ τοῖς Ἑλλησι γραμματικῆς ὄνομα γενικὸν δὲν εὐρίσκεται, διαφόρος ἀποκαλοῦσι τὰς κατὰ μέρος περιστάσεις αὐτοῦ, ἐμοὶ τοῦλάχιστον δὲν εἶναι γνωστὸν. Ὑπάρχει ἡ λέξις ὑπαλλαγὴ, σχῆμα ἐν ᾧ τὸ ἐπίθετον, ἀντὶ νὰ συμφωνήσῃ πρὸς τὸ κύριον καὶ κατάλληλον οὐσιαστικόν, συμφωνεῖ πρὸς ἄλλου ἐξ αὐτοῦ ἐξαρθώμενον, οἷον κυρὸς λαχαίης ὡς τιρὸς εὐρειος βάσις (Σ. Αἷ. 8), ἐν ᾧ κυρίως οὐχὶ ἡ βάσις ἦτοι πορεία, ἀλλὰ ἡ κύων ἐστὶν εὐρινος, ἦτοι εἰσόσφρητος· οὕτω καὶ λευκοπήχεις κτύπυς χερσῶν (Εὐρ. Φ. 1360), ἐν ᾧ κυρίως αἱ χεῖρες εἰσι λευκοπήχεις, κτλ' τοιοῦτον καὶ τὸ (Ἀρφ. Εἰρ. 155) χρυσοχάλινον πάταγον ψαλίων=χρυσοχάλινων ψαλίων πάταγον, καίπερ ἀντιλέγοντες τῷ Βοθίῳ (Boutho). Ἐκαστος βεβαίως βλέπει ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο ἤθελε περιλάβει μόνον μέρος τῆς εὐρυτέρας ἐφέξεως, δυνατὸν ὅμως νὰ μεταχειρισθῶμεν ταῦτο ὡς ἑλληνικώτερον, ἐπεκτείνοντες τὴν ἐννοιαν. Οἱ Ῥωμαῖοι γραμματικοὶ καὶ οἱ νεώτεροι φιλόλογοι διομάζουσι τὸ σχῆμα τοῦτο attractionem ἔλξιν, ἐφελξιν, ἢ ἐφέλκυσιν,

κατὰ τὸν μακαρίτην Κούμαν. Εἰσὶ δὲ τῶν νεωτέρων καὶ φιλόλογοι, ὡς ὁ Κρύγερος, οἵτινες, εἰς τὴν ἀφροσιωματικὴν δύναμιν τούτου ἀποελέποντες, προτιμῶσι τὸ ὄνομα ἀφομοίωσις (assimilatio) ἢ πρόληψις (imicatio), πάντη ἀνοίκειον καὶ ἀνάρμοστον εὐρίσκοντες τὸ πρῶτον.

§ 81. Ἐστω δὲ τὸ ὄνομα ἐποιονδήποτε, ὑπὸ τὸ ἰδίωμα τοῦτο πρέπει νὰ ἀνγχθῆ καὶ ἡ μετάθεσις τῶν λέξεων, τὴν ἐποίαν ἰδιαιτέρον σχῆμα δορίζει ὁ Βουττμάνος. Ἐστὶ δὲ μετάθεσις ἢ ἐκ τῆς οἰκείας εἰς ἄλλην θέσιν μετατόπισις τινος λέξεως, γινομένη διὰ πολλοῦ; λόγους; τὴν δ' ἐθέλουσαν ἐθέλων ἀνήγαγε ὄνδε δόμοι δε (Ὁδ. Γ', 722). — παρ' οὐκ ἐθέλων ἐθελοῦσα (Ὁδ. Ε', 155). — αἰσχύρει πόλις τὴν αὐτὸς αὐτοῦ. — ἐν ἄλλοτε ἄλλῃ = ἄλλοτε ἐν ἄλλῃ.

§ 82. Εἰς τὴν μετάθεσιν ἀιάζεται καὶ τὸ Ὑπερβατὸν Σχῆμα λεγόμενον, ἡ ὑπερβασις ἢ ὑπερβασις ἢ ὑπερβασις, ὅπερ δύο λέξεις εἰς μίαν ἐννοίαν ἀνηκούτα; διαχωρίζει μετοχολογήσει ἄλλων λέξεων; ἄλλ' ἀτερύκου καὶ Ζεὸς κικὰν καὶ Φυῖθος Ἀργείων φῖτιν (Σ. Αἴ. 187), ἐνθα τὸ κακὰν χωρίζεται ἐκ τοῦ φῖτιν εἰς ὃ ἀήκει: — εὐὶ προσαγαχιστέον τὴν τοῦ ἀγαθοῦ εἰκόνα ἤθους ἐμμεῖν τῶ; πικῆ ἰασιν (Πλ. Πολ. Γ', 491); — ἰξῶ μῆδερίαν μοι διὰ τοῦτο παρ' ὀμῶν ὄργῃν γενέσθαι (Δ. Φ. Γ', 5'). — στείρουσι δ', ἢ ἰὼ ἰῶσι, Δήμιτρος στέχον (Εὐρ. Κόκλ. 121); Περσὶ δὲ ὑπερβατὸν προθέσεων εὐρίσκει ὁ Βουττμάνος; ἐν τῷ (Σ. Φ. 668) ἐξεπεύξασθαι ἀπὲ ἐπεξέστασθαι = ἐπὶ τινι εὐξήσθαι, ὅπερ ἀνὸς πρῶτον.

§ 83. Εἰς τὸ ὑπερβατὸν ἀνάγκη καὶ τὰ ἐτόιεναι λέγονται δ' ἐν καὶ θαλάσσα (Πίνδ. Ὀλ. Β', 31) = καὶ ἐν θαλάσσῃ — ἢ δ' ἔχοντες σοφοὶ καὶ πολῖταις ἐδοξαν ἔμμεν (Πίνδ. Ὀλ. Ε', 16) = καὶ σοφοὶ ἐδοξον εἶναι. — ὅπως ἐξηγησάμενος πῶς καὶ ἐπιδέξαι τὴν Ἑλλάδα τοῖσι Πέρσησι ὀπίσω ἤξει (Ἡρ. Γ', 135). — ἤξειν αὐτῷ σὲ πολὺ Ἀράσπου ἄνδρα καὶ πιστότερον καὶ ἀμείνορα (Ξ. Κ. Π. 5', δ', 8). — οἶμαι οὖν πολὺ ἂν τὴν κατασκευὴν μοι λιμπροτ ἔραρ φηῖναι (Ξ. Συμ. Α', δ').

§ 84. Ὡς δὲ τὰ ὄμοια ἢ καὶ τὰ ἀντίθετα ἀναδεικνύον-

ται καλλιώτερον ἀλλήλοις παρκασίμενα, οὕτω δ' αὖ τοῦ ὑπερβατοῦ χωριζομένη ἢ λέξις ἐκ τῆς οἰκείας θέσεως ἐλκύει μᾶλλον τὴν προτοχὴν τοῦ ἀναγνώστου πρὸς τὴν δι' αὐτῆς παρασταμένην ἔννοιαν. Ὡς διὰ τοῦ πρώτου γίνονται τὰ ποικίλους μὲν ποικίλη ψυχῇ καὶ παναρμοίους διδοὺς λόγους, ἀπλοῦς δὲ ἀπ. ἡ (Πλ. Φαίδρ. 277). — αἰσχύνει πόλις τὴν αὐτὸς αὐτοῦ. — παρ' οὐκ' ἐθέλωρ ἐθελούση, οὕτω διὰ τοῦ δευτέρου μετὰ τῶν ὁμοίωι καὶ τὸ ἀ. λ. λ' ἀπερύκοι καὶ Ζεὺς κακὰν καὶ Φοῖβος Ἀπόλλωρ φάτιν.

§. 85. Πολλίκις μὲν καὶ ἡ μετάθεσις καὶ τὸ ὑπερβατὸν φέρουσι εὐφωίαν, καὶ ἐξάιρουσι, ὡς εἴπομεν, τὴν ἔννοιαν· ἀλλὰ καὶ δυσκολίαν φέρουσι ἄλλοτε διὰ τὸν χωρισμὸν τῶν οἰκείων καὶ τὴν μετατόπισιν· ἔχεις πάλαι ὄν ἐπεθύμεις (Θεόκρ. 1', 17) = ἔχεις ὦν ἐπεθύμεις πάλαι. Πρὸς τοῦτο παρβαλλούσι τὸ τοῦ Ἀριστοφάνου; (Νεφρ. 1315) οἶμαι γὰρ αὐτὸν κῆτιχ' εὐρήσειν ὅπερ πάλαι ποτ' ἐζήτει. — περὶ γὰρ τίτος ἂν μᾶλλον πολλακίς τις τοῦν ἔγωγ χαίροι λέγων καὶ ἀκούων (Πλ. Πολ. Β', 358); = πολλακίς λέγων καὶ ἀκούων.

§. 86. Ὅτι τὸ ὑπερβατὸν φέρει δυσκολίαν πρὸ πολλοῦ παρετήρησεν ὁ συγγραφεὺς τῆς πρὸς Ἀλέξανδρον Ῥητορικῆς (Κεφ. λζ'). « Σαρῶς μὲν δηλώσομεν... ἀπὸ μὲν τῶν πραγμάτων, εἰ μὴ ὑπερβατῶς αὐτὰ δηλώμεν, ἀλλὰ τὰ πρῶτα προχθίντα, ἢ πραττόμενα, ἢ προχθισόμενα, πρῶτα λέγωμεν τὰ δὲ λοιπὰ ἐφεξῆς τάττωμεν· ἀπὸ δὲ τῶν ὀνομάτων, εἰ μὴ ὑπερβατῶς αὐτὰ τιθῶμεν, ἀλλ' ἀεὶ τὰ ἐχόμενα ἐξῆς τάττομεν. » Ἐνίοτε δὲ δι' αὐτοῦ ἀναγκάζονται πολλακίς νὰ ἐξηγήτωσι χωρία, ἄτοπον ἄλλως ἢ δίσκολόν τι παραστῶντα.

Εἰς τὸ ὑπερβατὸν ἠναγκάσθη ὁ Πλάτων νὰ προτρέξῃ ἕνα ὑπερασπίσῃ τὸ ὑπὸ τοῦ Πρωταγόρου καταδικαζόμενον περιώνυμον χωρίον τοῦ Σιμωνίδου· ἄνδρα ἀγαθὸν μὲν ἀλαθέως γενέσθαι χαλετόν (Ἱστορ. Ἑλλήν. Ποιητ.) κτλ.

§. 87. Διὰ τῆς μεταθέσεως γίνεται καὶ τὸ Χιασμὸν Σχημὸν λεγόμενον, καθ' ὃ δύο σχετικὰ κῶλα τοῦ ἐπομένου λόγου τίθενται κατὰ τάξιν ἐναντίαν τοῦ ἡγουμένου, ὥστε τὸ ἀντίθετον παράκειται εἰς τὸ ἀντίθετον· οὕτω, π. χ. εἰς τὸ τοῦ

ποιητοῦ οἰμωγὴ τε καὶ εὐχλωλὴ πέλει ἀνδρῶν ὀλλύτων τε καὶ ὀλλυμένων (Ἰλ. Δ, 450), οὔτε τὸ ὀλλύτων ἀναφέρεται εἰς τὸ προταχθὲν οἰμωγὴ, οὔτε τὸ ὀλλυμένων εἰς τὸ ἐπιταχθὲν εὐχλωλὴ διότι ἡ μὲν οἰμωγὴ εἶναι τῶν ὀλλυμένων, ἡ δὲ εὐχλωλὴ τῶν ὀλλύτων· ὅθεν ἡ κανονικωτέρα πλοκὴ ἤτον ὀλλυμένων τε καὶ ὀλλύτων.

§. 88. Λέγεται δὲ χιαστόν, διότι ἡ ἀληθῆς θέσις τῶν κώλων παρίσταται διὰ τοῦ γράμματος Χι, σκυροειδῶς ἀναγινωσκομένων·

οἰμωγὴ **X** εὐχλωλὴ
ὀλλύτων **X** ὀλλυμένων

Τὸ αὐτὸ δὲ καλεῖται καὶ χιασμός. Διάφορα τούτου παραδείγματα ἴδε παρ' Ἰσοκράτει, σημειούμενα ὑπὸ Κοραῆ (Ἰσ. Β', σ. 16. 43. 67. 293).

§. 89. Ὁσαύτως διὰ τῆς μεταθέσεως γίνεται καὶ τὸ λεγόμενον Πρωθύστερον ἢ Ὑστερόπρῳτον Σχῆμα. Καλεῖται δὲ οὕτως ἐκείνη τοῦ λόγου ἡ πλοκὴ, καθ' ἣν προτάσσεται εἰς τὸν λόγον τὸ φύσει ὕστερον καὶ ἐπιτάσσεται τὸ φύσει πρότερον· ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι (Ἰλ. Ι', 97).—ὡς τ' ἀπλοῖκα τῶν λόγων σὺ μὲν κλύης, ἐγὼ δὲ φράζω (Σ. Φ. 25).—οἰκτρότατα θοινάματα καὶ σφάγια γενναίων τέκνων (Εὐρ. Ὀρ. 812). Οὕτως ἐκλαμβάνουσι καὶ τὸ (Εὐρ. Φ. 21) ὁ δ' ἠδονῆ δούς εἰς τε βακχεῖον πεσῶν = κάτοιος γενόμενος ἔδωκεν (ἑαυτὸν) τῇ ἠδονῆ.

§. 90. Τοιαῦτα καὶ τὰ (Ξ. Ἀπομν. Γ', ε, 10) λέγω καὶ τὴν Ἐρεχθέως γε τροφὴν καὶ γένεσιν, κατὰ μίμησιν τοῦ δραμητικοῦ Ἀθήνη θρέψε, τέκε δὲ ζεῖδωρος ἄρουρα (Ἰλ. Β', 547. Ἴδε καὶ Ὀδ. Η. 81).—ἐμπιεῖν καὶ φαγεῖν (Ξ. Κ. Π. Ζ', α, 1)—πίοντα ἢ φαγόντα (Πλ. Πρωτ. 314), καίπερ προηγηθέντος οἰτία καὶ ποτὰ πριάμειον. Εἰς τοῦτο τὸ σχῆμα ἀνάγει ὁ Κρίγυρος καὶ τὸ Θ. Η', 88) καὶ ὁ μὲν ἄγας εὐθὺς τῆς Φασήλιδος καὶ Κανῶν ἄνω τὸν πλοῦν ἐπισοεῖτο· διότι βέβαια ἡ Κοῦνος προηγεῖται τῆς Φασήλιδος τῷ πρὸς ἀνατο-

λὰς βαίνοντι· τούναντίον δὲ ἐν τῷ (Θ. Η', 108) ἀπὸ τῆς Καύρου καὶ Φασήλιδος εἰς τὴν Σάμον.

§. 91. Ἄλλ' ἐν τούτοις ἔστι σημειῶσαι ὅτε οὐδεὶς δύναται νὰ ἀναγκάσῃ τὸν νοῦν νὰ προτάξῃ τὸ ἐν ἢ τὸ ἄλλο, νὰ θεωρήσῃ τὸ δένδρον ἐκ τῆς ρίζης ἢ ἐκ τῆς κορυφῆς, τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς γεννήσεως, ἢ ἐκ τῆς τελευτῆς. Διὰ τοῦτο οὐδὲ εἰς τὸ (Ξ. Κ. Π. Δ', 6', 22) νυκτερεῦσαι καὶ δειπνῆσαι καὶ βιοτεῦειν εἶναι ἀνάγκη νὰ προταχθῇ τὸ δειπνῆσαι ὡς πολλοῖς ἔδοξεν.

Δ'. Περὶ Ἀκολουθου καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸ ἀναγομένων Σχημάτων.

§. 92. Ἀνακόλουθον καλεῖται ἐκείνη τοῦ λόγου ἢ πλοκῆ ἥτις, ἐκτρεπομένη τοῦ κατὰ φύσιν καὶ ἀκριβοῦς εἰρμού τῆς ἀρχισθείας σειρᾶς, ἐκφέρει τὸ τέλος διάφορον παρὰ τὴν ἀρχὴν. Ἀνακόλουθον εἶναι παρ' ἡμῖν, μεταξὺ ἄλλων, τὸ ἐγὼ διὰ ταῦτα δὲν με μέλει· διότι ἀρχίσας ὁ λόγος διὰ τοῦ ἐγὼ, ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἀκολουθήσῃ διὰ καταλλήλου ῥήματος, δὲν φροντίζω ἢ τοιούτου τινός, μεταβάλλεται ἀκολουθως, ὡς εἰ, ἀντὶ ἐγὼ, ὑπῆρχεν ἐμέ.

§. 93. Τὸ ἀνακόλουθον εἶναι τὸ ἀντίστροφον τῆς ἐφέλξεως· διότι, ἐν ᾧ αὕτη τείνει νὰ συγχωνεύσῃ τὰ δύο εἰς ἓν, τρέπουσα, π. χ. τὸ ὄργας ἄφες, ἃς ἔχεις, εἰς τὸ ἃς ἔχεις, ὄργας ἄφες, ἐκεῖνο χωρίζει τὸ ἐν εἰς δύο. Οὕτως εἰς τὸ τοῦ Πλάτωνος ἀποβλέψας πρὸς τοῦτον τὸν στόλον ἔδοξέ μοι πάγκαλος εἶναι (Ν. Γ', 686), ἡ μία ἔννοια τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ ἐκφέρῃ ὁ λόγος, κατὰ σειρὰν ἐμαλήν· ἀποβλέψαι τι μοι ἔδοξεν ἢ ἀποβλέψας ἠγησάμην, κτλ. χωρίζεται διὰ τοῦ ἀνακολούθου εἰς δύο· 1. ἀποβλέψας, κτλ· 2. ἔδοξέ μοι κτλ.

§. 94. Ἐπίσης ἐκτεταμένη καὶ ποικίλη εἶναι ἡ χρῆσις τοῦ ἀνακολούθου ἐν τῇ ἑλληνικῇ συντάξει, ὡς ἢ τῆς ἐφέλξεως, κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους γινομένων ἀμφοτέρων, ἰδιαιτέρων ποιημάτων καὶ περὶ τούτων γραφέντων.

§. 95. Καὶ πρῶτον μὲν γίνεται τὸ ἀνακόλουθον ἐν τῇ ἑλληνικῇ συντάξει, ὅταν, ἀρχίζων ὁ λόγος δι' ὀνομαστικῆς, ἀντινὰ ἀκολουθήτῃ τὸ κατὰλληλον ῥῆμα εἰς ὃ ἔπρεπε ν' ἀποδοθῆ, τρέπεται εἰς ἄλλοίαν σειράν, ὡς εἰ ὑπῆρχε δοτικὴ, καθάπερ εἶναι τὸ ἀνωτέρω χωρίον τοῦ Πλάτωνος (§. 93), τὸ τοῦ Ξενοφῶντος βουλόμενος (ὁ Κύρος) κατάσκαπὸν τινα πέμψαι, ἔδοξεν αὐτῷ ἐπιτήδειος εἶναι ὁ Ἀράσπας εἰλθεῖν ἐπὶ τοῦτο (Ξ. Κ. Π. 5', α, 34) καὶ πολλὰ ἄλλα τοιαῦτα.

§. 96. Εἰς τὸ τριουτον ἀκόλουθον ἀνάγονται ἐν μέρει καὶ αἱ ἀπόλυτοι ὀνομαστικαί· διότι καὶ ἐν αὐταῖς ἀρχόμενος ὁ συγγραφεὺς τοῦ λόγου δι' ὀνομαστικῆς καὶ προβαίνων μέχρι τινὸς κατ' αὐτὸν τὸν εἰρημὸν, παραιτῶν αὐτὸν μετέπειτα λαμβάνει ἄλλον, δι' αὐτῷ γραμμικτικῆς ἀκαταλληλίας γινομένης, ἢ ὀνομαστικῆς μὲνε· ἀνευ ῥήματος, ἐκκρεμῆς καὶ ὄντως ἀπόλυτος· μέλλων δὲ πέμπειν μὲ Ὀιδίπου κλεινὸς γόνος, ἐν τῷ δ' ἐπεγράτευσαν Ἀργεῖοι πόλιν (Εὐρ. Φ. 290).— Αἴας, πάλαι δὴ σ' ἐρωτῆσαι θέλω, σχολῆ μὲν ἀπέειπεν (Εὐρ. Πηλμ. Ἀποσπ.).

§. 97. Δεύτερον δὲ γίνεται τὸ ἀνακόλουθον, τρεπωμένου τοῦ κώλου ἀντιθέτως, ἢ ἐν τῷ προηγουμένῳ, ἀρχίζοντος δηλ. τοῦ λόγου διὰ δοτικῆς καὶ τελευτῶντος εἰς ὀνομαστικὴν· καὶ τοῖς Συρακουσίοις κατὰ πηλῆξιν οὐκ ὀλίγη ἐγένετο, . . ὁ ἴωντες κτλ, (Θ. Ζ. 42). Ὡς δὲ τὸ ἀνωτέρω εἶναι = βουλομένῳ τῷ Κύρῳ ἔδοξε, κτλ, αὐτῷ τοῦτο εἶναι = ἰ Συρακούσιοι κατεπλάγησαν ὄρωντες. Προῆλθε λοιπὸν ἐν τοῖτοις τὸ ἀνακόλουθον ἐκ τῆς κατὰ τῆς ἑνωσιαν καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν λέξιν συντάξεως.

§. 98. Διὰ τῆς κατ' ἑνωσιαν ἤτοι διὰ τῆς κατὰ τὸ νοούμενον ἢ σημαίνόμενον συντάξεως, γεννᾶται τὸ ἀνακόλουθον καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις. Οὕτω παρ' Εὐριπίδῃ (Βάκ. 4130) ἦν δὲ πᾶσ' ὁμοῦ βοή, ὃ μὲν στεγάζω, ὅσον ἐτύγχανε πρέων, αἱ δ' ἠλάλαζον· ἔνθα, κατὰ κανόνα, ἐν τῷ δευτέρῳ κώλῳ ἔπρεπε νὰ ἔπηται γενικὴ ἀπόλυτος λεγομένη. Οὕτω παρὰ Θουκυδίδῃ τὰ περὶ Πύλον ὑπ' ἀμφοτέρων κατὰ κράτος ἐπολεμεῖτο. Ἀθηναῖοι μὲν δυοῖν νεοῖν ἐναντίαιν αἰεὶ τὴν νῆσον παραπλέοντες τῆς ἡμέρας, Πελοποννήσιοι δ' ἐν τῇ ἠπειρῷ στρατοπεδεύομενοι καὶ προσβολὰς ποιούμενοι τῷ τείχεϊ Θ.

Δ', 23), ὡς εἰ προῦπῆρχεν ἀμφοτέρω ἐπο.λέμεν· οἱ μὲν . . οἱ δέ . . κτλ. (Ἴδε προσέτι Θ. Β', 53. Ἦρ. Η, 74. Ξ. Ἐλ-λην. Β'. 6'. 2 κλ.).

§. 99. Ἀνακόλουθος, εἶναι βέβαια καὶ ἡ πλοκὴ ἐπὶ τῶν παραβολικῶν λόγων, ὅταν τὸ ῥῆμα, ἀντὶ νὰ συμφωνῇ πρὸς τὸ κύριον κῶλον, διὰ τῆς ἔλξεως φέροται πρὸς τὸ διὰ τοῦ ὡσπερ ἀρχόμενον· ὅσοι ὡσπερ καὶ ἡμεῖς ὑπ' Ἀθηναίων ἐπιβουλευόμεθα (Θ. Α', 82).—ἦν οἱ ἡγεμόνες ὡσπερ νῦν ἡμεῖς διαγνώμορας ποιήσασθε (Θ. Γ', 67). Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ συγκρίσεων ἡπερ(τύχη) αἰ βέλτιον ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμεθα (Δ Φ. Α', 4).

§. 100. Καὶ κατὰ πολλοῦς ἄλλους τρόπους γίνεται τὸ ἀνακόλουθον, εἴτε ῥήματος τιθεμένου ὅπου ἔπρεπε, κατὰ τὰ προηγούμενα, νὰ ἦναι μετοχῆ, εἴτε διὰ πολλῶν παρενθέσεων διακοπτομένου τοῦ λόγου καὶ εἶον λησμονουμένης τῆς πρώην σειράς, κτλ. ὥστε ὡς ὅπουδῆποτε τὸ ἐπόμενον ἐνεργοῦν εἰς τὸ ἡγούμενον συμεταβάλλει αὐτὸ κατὰ τι ἢ, ἀντιστρόφως, τὸ ἡγούμενον εἰς τὸ ἐπόμενον, ἐπικρατεῖ ἐφελέξιν, οὕτως ὑπάρχει ἀνακολουθία λόγου καὶ ἀνακόλουθον σχῆμα ἢ ἰδίωμα ὅπου τὸ τέλος δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου.

§. 101. Τοσαῦτα καὶ περὶ τούτου, εἰ μὲν οὐχὶ ἄλλο, ἱκανὰ δ' ὄμως, νομίζω εἰς νύξιν πρὸς περαιτέρω ἔρευναν. Ἄλλων πληρέστερα πονήματα θέλουσι πραγματευθῆ τὸ θέμα τοῦτο τελειότερον, ἐξακριβοῦντα τὴν γένεσιν, τὴν ἀνάγκην, τὴν χρῆσιν, τὴν διαίρεσιν τῶν σχημάτων καὶ ἰδιωμάτων, τὴν ἀναγωγὴν αὐτῶν εἰς γένη καὶ εἶδη, τὴν ἐπὶ τὸ αὐτὸ πολλῶν σχημάτων πολλακίς σύμπτωσιν, τὴν διάκρισιν τῶν ῥητορικῶν καὶ συντακτικῶν σχημάτων, τὸν σκοπὸν ἐκτέρων καὶ τὰ ὅμοια.

§. 102. Ἐπειδὴ δὲ τοιαύτη ἐξέτασις καὶ ἐξήγησις τῶν συντακτικῶν σχημάτων βοηθεῖ μεγάλως εἰς τὴν ἐρμηνεῖαν τῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων, διὰ τοῦτο τοιοῦτον σύγγραμμα εἶναι ἀναντιρρήτως εὐπρόσδεκτον εἰς τοὺς περὶ τὴν ἑλληνικὴν σύνταξιν ἀσχολουμένους, τῆς ὁποίας μόνον τὰ στοιχεῖα πραγματεύεται τὸ παρὸν σχεδίασμα, καὶ τοῦτο ἄνευ ἀξιώσεων, ἀσμένως παραχωρουμένων εἰς τὴν φιλοτιμίαν τῆς νέας γενεᾶς, ἥτις θέλει διαδεχθῆ τοὺς πρεσβυτέρους ἡμᾶς ἐν τῷ βίῳ τε καὶ ἐν

ταῖς γραμμασιν. Καὶ τὰ μὲν τῆς παλαιοτέρας γενεᾶς ἔργα διὰ τῶν προόδων τῆς νεωτέρας θέλουσι συγκαλυφθῆ βέβαια ὑπὸ κριττόνων ἄλλων, ὡς κρύπτονται οἱ ἀκτιτέργαστοι λίθοι ἐν τοῖς θεμελίοις τῶν οἰκοδομῶν, ἡ δὲ νεωτέρα, καὶ τὰς δυσχερεῖας καὶ τὰς ὀλίγας τότε ἐλπίδας τῆς ἀρχαιοτέρας ἀναλογισθεῖσα, θέλει κρίνει ὀρθότερον περὶ αὐτῆς, ἐὰν θέλῃ νὰ ᾖναι δικαία.

Ἐν τῷ δικαίῳ γὰρ μέγ' ἔξεστι φρονεῖν (Σ. Αἴ. 1125)

Τ Ε Λ Ο Σ .

ΠΙΝΑΞ

ΚΕΦΑΛΑΙΩΔΗΣ

Πρόλογος . . . . . Σελ. γ΄.

ΠΡΟΛΟΓΙΚΗΣΙΣ.

Περὶ Συντάξεως καὶ Συντακτικοῦ, καὶ περὶ διαιρέσεως
τοῦ παρόντος πονήματος. ιά.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΥΡΙΩΣ ΛΕΓΟΜΕΝΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ.

ΚΕΦ. Α΄. Περὶ Λόγου	15
— Β΄. Περὶ Ὀνομάτων	20
— Γ΄. Τὰ Ὀνόματα ὡς Προσδιορισμοί	27
— Δ΄. Περὶ Ἀντωνυμιῶν	40
— Ε΄. Περὶ Ἄρθρου	60
— ΣΤ΄. Περὶ τῶν Κοινῶν Προσδιορισμῶν	66
— Ζ΄. Περὶ Ῥημάτων	74
— — Σύνταξις τοῦ εἶναι καὶ τινῶν ἄλλων οἶον ἰσοδυνάμων	—
— Η΄. Διαίρεσις καὶ Σύνταξις τῶν ἄλλων Ῥημάτων ἐκτὸς τοῦ εἶναι.	78
— Θ΄. Σύνταξις τῶν Ἐνεργητικῶν Ῥημάτων	80
— — Σύνταξις τῶν Ἀμεταβάτων Ἐνεργητικῶν	—
— Ι΄. Σύνταξις τῶν Μεταβατικῶν Ἐνεργητικῶν	81
— ΙΑ΄. Σύνταξις τῶν Διπτῶτων Μεταβατικῶν	86
— ΙΒ΄. Σύνταξις τῶν Πιθητικῶν Ῥημάτων	91
— ΙΓ΄. Σύνταξις τῶν Μέσων Ῥημάτων	95
— ΙΔ΄. Σύνταξις τῶν Ἀποθετικῶν Ῥημάτων	100
— ΙΕ΄. Περὶ Ἐγκλίσεων	102
— — Αἱ Περὶφρακτικαὶ Ἐγκλίσεις ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ.	—

ΚΕΦ. ΙΕΤ΄. Αί Παρρηματικαὶ Ἐγκλίσεις ἐν συνδέσει λόγου καὶ ἔξαρτήσει	406
— ΙΖ΄. Περὶ Ἄπαρρημάτου καὶ Ἀπροσώπων Ῥημάτων	415
— ΙΗ΄. Περὶ Μετοχῆς καὶ τῶν εἰς τὸς καὶ τὸ εὖς Ῥη- ματικῶν	425
— ΙΘ΄. Περὶ Χρόνων τοῦ Ῥήματος	434
— Κ΄. Περὶ Ἐπιρρημάτων καὶ Ἐπιφωνημάτων.	445
— ΚΑ΄. Περὶ Ἀποφατικῶν Μορίων	454
— ΚΒ΄. Περὶ Προθέσεων	466
— ΚΓ΄. Περὶ Συνδέσμων καὶ Πολυσήμων Μορίων.	490

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΠΕΡΙ ΣΥΝΔΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ ΑΥΤΩΝ.

ΚΕΦ. Α΄. Περὶ Συνδέσ. καὶ τῶν διαφόρων αὐτῆς τρόπων.	493
— Β΄. Περὶ Λόγων Συμπλεκτικῶν	494
— Γ΄. Περὶ Λόγων Διαζευκτικῶν	201
— Δ΄. Περὶ Λόγων Ἀντιθετικῶν	204
— Ε΄. Περὶ Λόγων Αἰτιολογικῶν	207
— ΣΤ΄. Περὶ Λόγων Τελικῶν	211
— Ζ΄. Περὶ Λόγων Ὑποθετικῶν.	214
— Η΄. Περὶ Λόγων Ἀναφορικῶν.	221
— Θ΄. Περὶ λόγων Χρονικῶν	224
— Ι΄. Περὶ Λόγων Συμπερασματικῶν ἢ τοι Λόγων Συνεπειᾶς	228
— ΙΑ΄. Περὶ Λόγων Εἰδικῶν ἢ τοι Διηγηματικῶν.	236
— ΙΒ΄. Περὶ Λόγων Ἐρωτηματικῶν	238

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΜΑΤΩΝ.

ΚΕΦ. Α΄. Περὶ Σχημάτων	245
— Β΄. Περὶ Ἰδιωμάτων	252

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000076005

